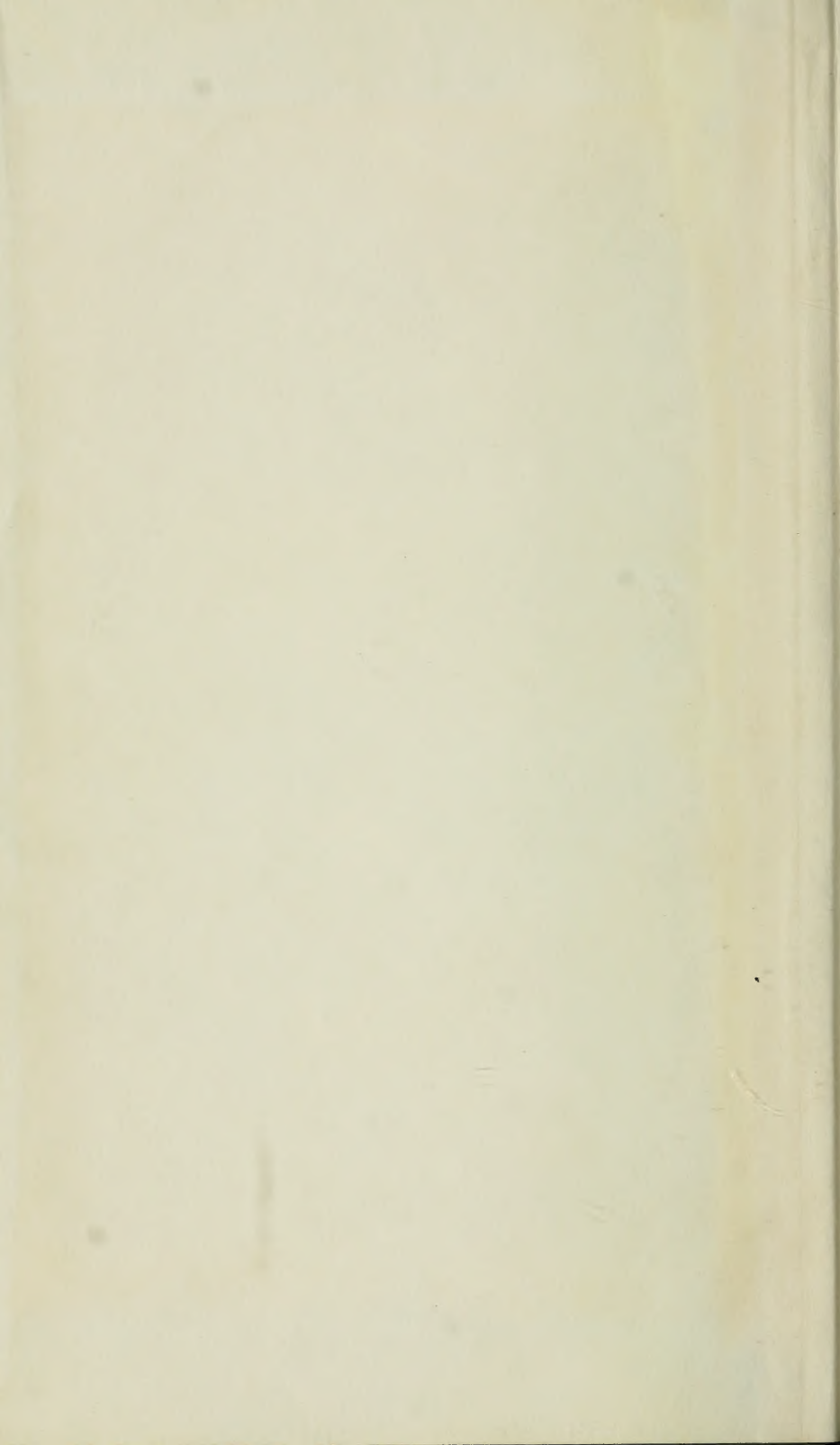
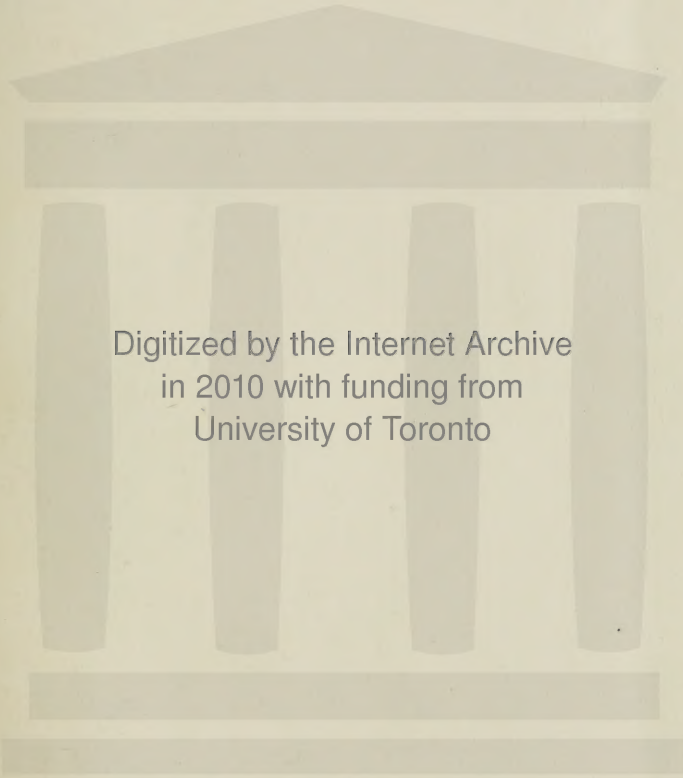
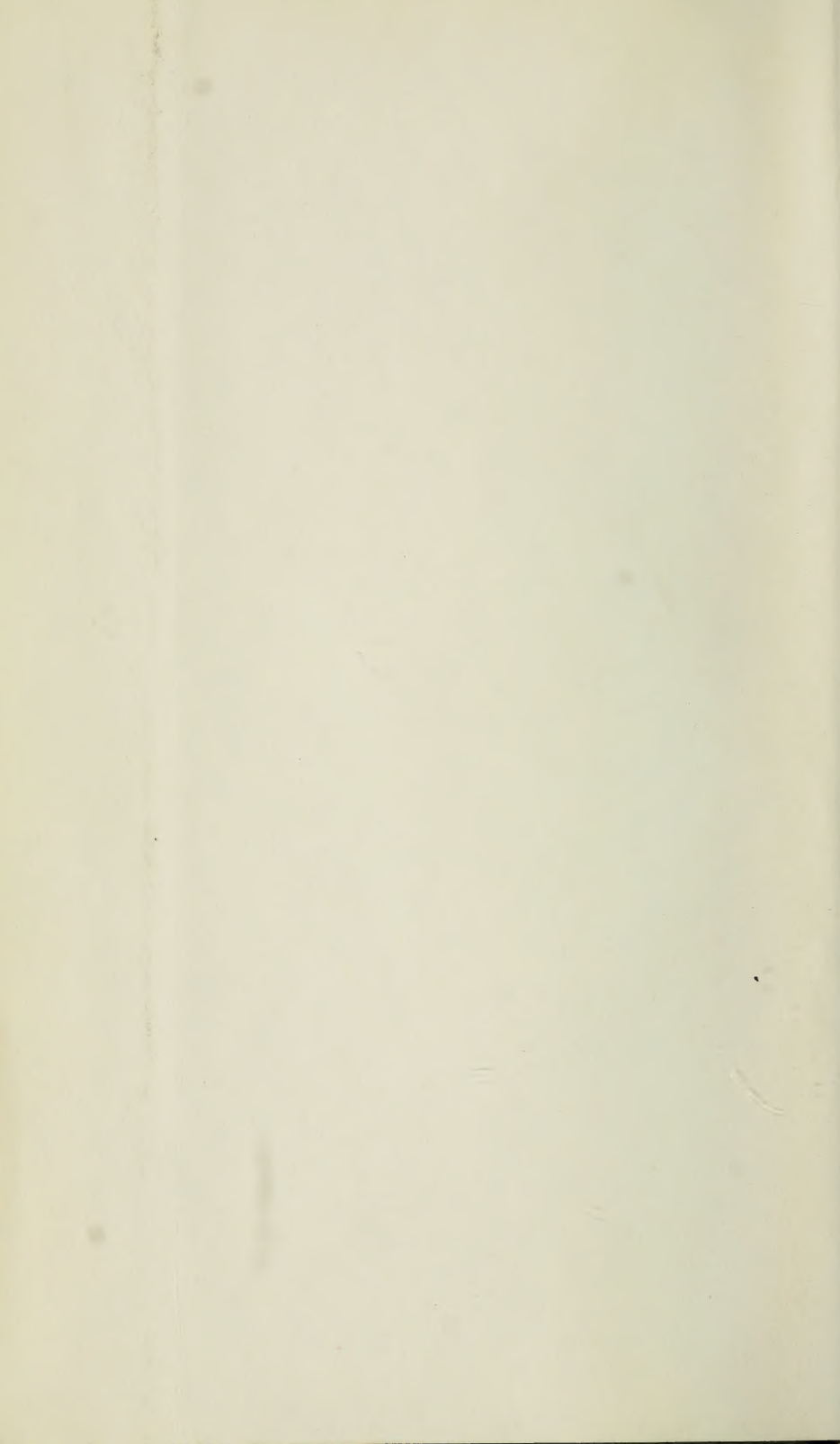


3 1761 07033040 2



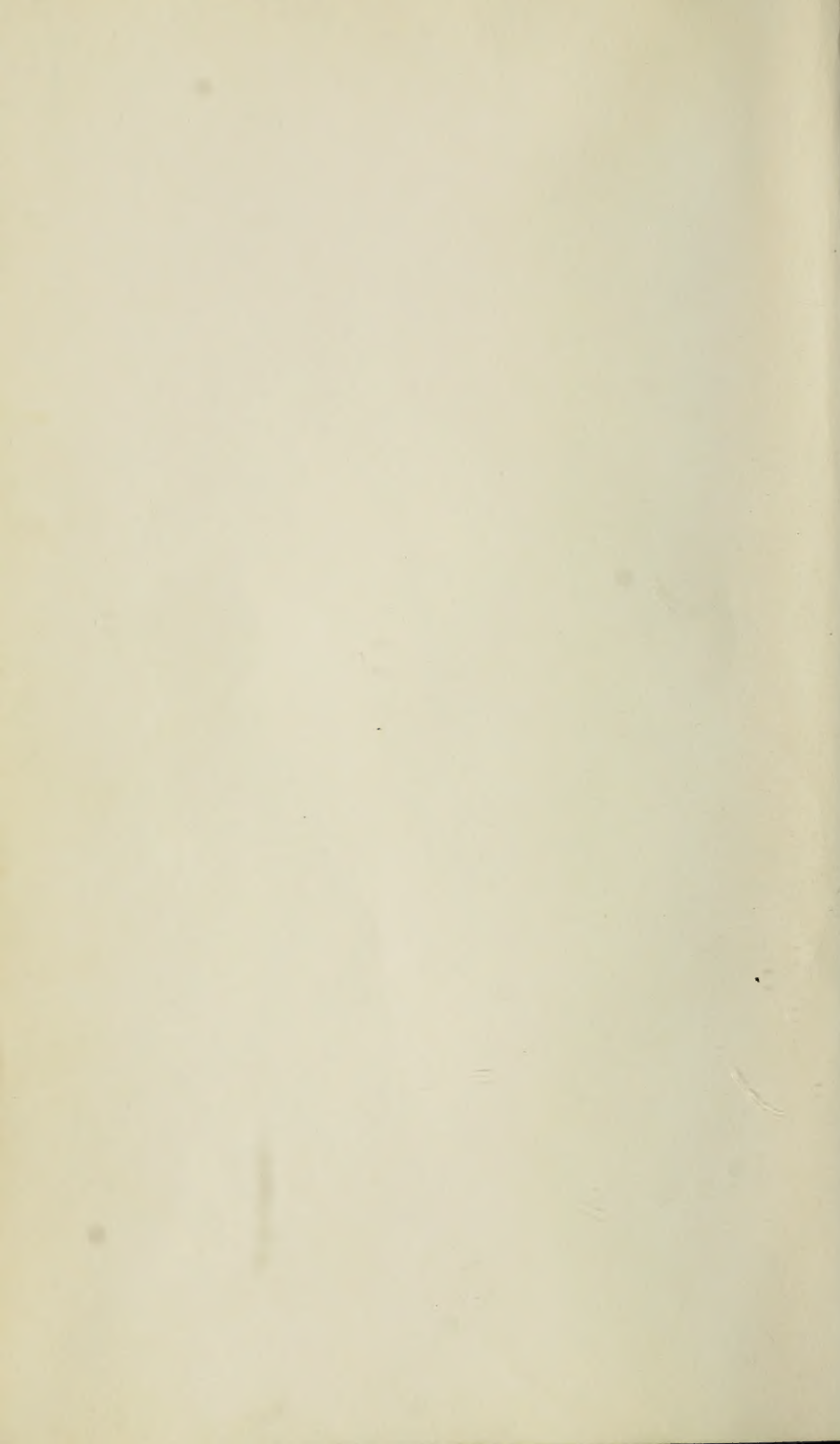


Digitized by the Internet Archive  
in 2010 with funding from  
University of Toronto









*Smeller*

ACTUS

EPISTOLAEQUE APOSTOLORUM

PALAEOSLOVENICE.

AD

FIDEM CODICIS CHRISTINOPOLITANI

SAECULO XII<sup>o</sup> SCRIPTI

EDIDIT

AEMILIANUS KAŁUŻNIACKI

PHILOSOPHIAE DOCTOR

LITTERARUM SLAV. IN UNIV. FRANCISCO-JOSEPHINA CZERNOVICIENSI PROFESSOR PUBL. ORD.  
ACADEMIAE PETROPOL. ET BUCURESC. AB EPISTOLARUM COMMERCIO SOCIUS.

---

SUMPTIBUS CAES. LITTERARUM ACADEMIAE.

---

VINDOBONAE.

APUD CAROLI GEROLDI FILIUM.

MDCCCXCVI.



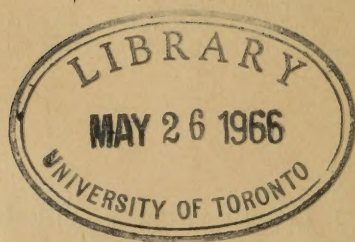
BS

2617

.5

A424

1896



1078947



# INDEX MATERIARUM.

PRAEFATIO . . . . .	Pag. V—VI
PROLEGOMENA . . . . .	VII—XXXIV
I. De codicis forma aliisque, quae ad statum eius externum pertinent condicionibus. II. De codicis summa, dispositione, inscriptionibus. III. De codicis aetate, patria, variis casibus. IV. De codicis proprietatibus palaeographicis. V. De codicis lingua. VI. De codicis in contextu proprietatibus. VII. De codicis familia. VIII. De codicis editione.	
ACTUS APOSTOLORUM . . . . .	1—69
EPISTOLAE APOSTOLORUM CATHOLICAE . . . . .	71—107
Epistola Iacobi (73—79). Epistola Petri prima (80—87). Epistola Petri altera (88—92). Epistola Ioannis prima (93—100). Epistola Ioannis altera (101—102). Epistola Ioannis tertia (103—104). Epistola Iudae (105—107).	
EPISTOLAE PAULI APOSTOLI . . . . .	109—255
Epistola ad Romanos (111—137). Epistola ad Corinthios prima (138—162). Epistola ad Corinthios altera (163—179). Epistola ad Galatas (180—188). Epistola ad Ephesios (189—197). Epistola ad Philippenses (198—203). Epistola ad Colossenses (204—209). Epistola ad Thessalonicenses prima (210—215). Epistola ad Thessalonicenses altera (216—219). Epistola ad Hebraeos (220—239). Epistola ad Timotheum prima (240—247). Epistola ad Timotheum altera (248—252). Epistola ad Titum (253—255). Epistola ad Philemonem (256—257).	

	Pag.
APPENDIX PRIMA . . . . .	259—344
Index verborum, quae in versione palaeoslovenica evangeliorum, praesertim ea, quae in codice Mariano proponitur, non sunt praesto.	
APPENDIX ALTERA . . . . .	345—375
Index verborum, quae, etiamsi a versione palaeoslovenica evangeliorum, in codice Mariano exstante, non sunt aliena, quibusdam tamen locis et aliam, ab hac versione plus minusve differentem praebent significationem.	
CORRIGENDA . . . . .	376

## PRAEFATIO.

---

In hoc volumine publici iuris fit codex, qui actus epistolasque apostolorum complectitur nobisque eo maioris videbatur momenti, quo rariores sunt tam vetusti et iidem tam pleni huiusce argumenti libri. Est enim codex noster certo certius saeculo XII<sup>o</sup> scriptus atque nunc quoque — post tot iam discrimina rerum — non solum maximam partem actuum omnesque apostolorum epistolas oecumenicas, sed etiam omnes apostoli Pauli epistolas continet, exceptis iis, quas ad Titum et Philemonem direxit. Cum igitur alii, qui supersunt, apostolarii codices vel recentioris sint aetatis vel etsi eiusdem aetatis non tamen eiusdem plenitudinis, habet codex noster hanc prae ceteris auctoritatem, ut sit et vetustissimus et plenissimus.

Accedit, quod codex noster et in copia verborum aliisque nonnullis non pauca ostendit versionis principis vestigia et dispositionem materiarum praebet, quae vetustiorum tantum propria est apostolariorum. Nam cum in recensione apostolarii recepta epistolae Pauli apostoli praecedant atque epistolae apostolorum oecumenicae suc-

cedant, observatur in codice nostro dispositio materialium contraria et, uti iam diximus, vetustiorum tantum propria apostolariorum. Ceterum et dispositio epistolarum Pauli apostoli in codice nostro alia est, quam in recensione recepta, quod singillatim hac in re apparet, quod epistola, quam dictus apostolus ad Hebraeos misit, epistolis, quas ad Timotheum, item quas ad Titum et Philemonem direxit, est anteposita.

Est itaque codex noster, quem, quia prius, quam ad fraternitatem Stauropigianam Leopoliensem pervenit, in monasterio Christinopoli in Galicia sito asservabatur et sub hoc nomine viris doctis iam est notus, Christinopolitanum appellavimus, re vera idoneus, quem typis describendum curemus hocque modo omnibus, qui eo indiguerint unquam, patefaciamus.

Quo loco gratias quoque agimus observantissimas CAESAREAE LITTERARUM ACADEMIAE pro sumptu huic operi benigne suggesto nec non FRATERNITATIS STAUROPIGIANAE LEOPOLIENSIS SOCIIS, qui liberaliter nobis concesserunt, ut dictum codicem describamus edamusque.

---



# PROLEGOMENA.

---

## I.

### **De codicis forma aliisque, quae ad statum eius externum pertinent, condicionibus.**

Scriptus est codex noster in membrana atque nunc 291 folia complectitur, unum quodque quorum undecim digitos longum, novem digitos latum est.

Si folia 90<sup>b</sup>—99<sup>a</sup>, quae in singulis paginis binas praestant columnas, excipimus, cetera quae supersunt codicis folia unam tantum in quavis pagina ostendunt columnam, altitudo cuius 7—8, latitudo circa quattuor efficit digitos. Tantummodo columnae foliorum 9, 68<sup>b</sup> (passim), 69, 78<sup>b</sup>, 80<sup>a</sup>, 81<sup>a</sup>, 84 (passim), 85—100<sup>a</sup>, 135<sup>b</sup>, 136, 137<sup>a</sup>, 171, 172<sup>a</sup>, 190, 209, 222<sup>b</sup> (passim), 223<sup>a</sup>, 232, 233<sup>a</sup>, 241<sup>a</sup>, 242, 250<sup>b</sup>, 251<sup>a</sup>, 254<sup>b</sup>, 255, 256, 257<sup>a</sup>, 258<sup>b</sup>, 286, quibus foliis epistolarum prolegomena et summae continentur, paulo latiores sunt, et quidem una quaeque earum circa sex digitos occupat.

Cum columnarum altitudine et numerus versuum ita consentit, ut columnae altiores, quae tamen tantummodo in codicis parte, qua apostolorum actus continentur, occurrunt, vicens ternis constant versibus, minus altae columnae versibus vicens.

Quomodo in aliis libris manuscriptis, in codice quoque nostro octona folia unum quaternionem conficiunt. Ex quibus quaternionibus quattuor priores et extremi nonnulli nunc non sunt praesto, quaternio quintus apud canonicum Leopoliensem, Antonium Petruševiciū, asservatur. Attamen et quaterniones, qui in codice nostro nunc quoque exstant, non omnes pristinam ostendunt in-

tegritatem, sed multi eorum plus minusve sunt manci. Sic in quaternione sexto (in codice nostro, ut nunc est, primo) folium 1 et 8 desunt, in quaternione decimo folium 7 et particula inferior folii 8, in quaternione undecimo particulae inferiores foliorum 1 et 2, in quaternione decimo et tertio folium 1, in quaternione sexto decimo folium 7, in quaternione vicesimo quarto folium 8, in quaternione vicesimo sexto folium 7, in quaternione duodequadragesimo folium 1, in quaternione quadragesimo tertio, qui per imprudentiam glutinatoris inter quaternionem sextum et septimum devenit, folium 1, 4, 5, 8. Quaterniones reliqui, et quidem 7, 8, 9, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 40, 41, 42, ad nostrum usque tempus pristinam servant integritatem.

Membrana codicis tum subtilis est et polita, tum minus subtilis et polita, sed etiam in his postremis partibus multo melior et subtilior est, quam in plerisque aliis codicibus.

De atramento, quod codex noster scriptus est, non nisi id notemus necesse est fuisse hoc atramentum coloris nigri et tantum postea colori fusco cuidam cecidisse, id quod praecipue in codicis priore et extrema observatur parte.

Praeter atramentum ad inscriptiones litterasque initiales et capitales exarandas in codice nostro etiam minium adhibitum est, quod colorem pristinum nunc quoque ostendit.

Tegumentum nunc codex noster nullum habet, quod non nisi eo explicari potest, quod tegumentum pristinum vel iam ipsa vetustate vel etiam vi pexierit.

## II.

### De codicis summa, dispositione, inscriptionibus.

Certo certius est (atque status codicis externus suffragari potius huic sententiae, quam adversari videtur) continuisse codicem nostrum, integer cum fuisset, omnes eas, quae apostolarii pleni propriae sunt, materias, — ergo praeter apostolorum actus et episto-

las etiam Ioannis apocalypsin et varios lectionum indices et candelaria et alia eiusmodi. Nunc dictus codex iam non est ita plenus et praebet has tantum apostolarii particulas: 1. apostolorum actus inde a cap. XIII 20 ad finem; 2. omnes apostolorum epistolas oecumenicas cum universis, quae his epistolis in libris manuscriptis addi solent, introductionibus, indicibus, epilogis; 3. duodecim priores apostoli Pauli epistolas etiam cum universis, quae iis in libris manuscriptis addi solent, introductionibus, indicibus, epilogis. Cum autem codex noster, ut iam diximus, non solum in initio et in fine, sed etiam in medio nonnullas, etsi non magnas, ostendat lacunas, mirari non debemus, etiam has, quae in codice nostro nunc quoque praesto sunt, apostolarii partes passim esse mancas.

De codicis summa tractantes et dispositione non possumus silentio praeterire et commentarium, qui in margine singulorum foliorum est exaratus et non nisi hanc exhibet dissimilitudinem, quod una pars eius manum ostendit principalem, ergo unius et eiusdem ac codex ipse est aetatis, altera manum ostendit recentiorem, ergo codici nostro paulo serius est adiecta. Accedit, quod commentarii pars, quam vetustiore nominavimus, est etiam brevior, ea, quam recentiorem nominavimus, etiam plenior. Nam cum commentarii pars vetustior nonnullos tantum actuum epistolarumque oecumenicarum Iacobi quidem et Ioannis et Iudae respiciat locos, commentarii pars recentior tam est locuples ac verbosa, ut vix unus inveniatur in oecumenicis et in Pauli apostoli epistolis versus, cui nulla adiecta sit interpretatio.

Praeter has, ut ita dicam, praestantissimas apostolarii partes, continet autem codex noster et alia nonnulla, quae quidem minoris sunt momenti, uti capitum et quaternionum numeri, fontium et dierum festorum nomina, lectionum claves, alia eiusmodi. Non desunt denique in apostolario Christinopolitano et variae scribarum inscriptiones notitiaeque, quae itam nullius fere sunt auctoritatis. Excipiendae sunt tantum haec:

1. Inscriptio in fol. 1<sup>a</sup>: Библиот[ек]а монастыря оо. Василианъ Крстинополь.

2. Inscriptiones, quae in fol. 39<sup>b</sup> in margine sunt exaratae atque ita leguntur:

a) Рок вѣѣа ѧ х̄ м̄ ѡ. Тогож рок посполнтоє рошєнїє было.

b) Рок ѧ х̄ (sequuntur duae litterae illegibiles) друти разь посполство было.

c) Ге аз рав вѣѣѡ младаєнєцъ Андрей Рыцницкї, еже сашахъ ѡ козацкой войнкѣ, на той часъ бѣдѣчой за гетмана козацкого Хмєла. Тогда была война зѣлана барзо в Рєсн, де и Полци сѧ достало: ѧ была война подъ Кємєлками: в̄ подъ Зваражемъ: в̄ подъ Зборовомъ: д̄ подъ Берестечкомъ; е̄ подъ Патога. Подъ Сокалемъ вѣвозъ стоѣла д̄ разы.

3. Inscriptio in fol. 40<sup>a</sup>: Ієже стѣѡа книгы рѣжетъ, не дай іємоу бѣ добра в сїѡ вѣкѣхъ и вѣ бѣдѣхъ.

4. Inscriptio in fol. 86<sup>a</sup>: Анс̄ нѣкто вырѣзалъ зде; не полно.

5. Inscriptio in fol. 111<sup>b</sup>: О мудрости твоѣ великаѧ. Я писалъ Ієвхѣлкѣ днѣжъ оу Городици, оу пекарни, сѣдѣ на вѣслонѣ, при князи Гєлашкѣ, при намѣстѣннцѣ Городицѣскомѣ Фєгностѣ, а Лазарѣ чѣсѣ . . .

Inscriptio in fol. 1<sup>a</sup> ad saeculum praesens, inscriptiones in fol. 39<sup>b</sup> et 86<sup>b</sup> ad saeculum XVII<sup>m</sup>, inscriptiones in fol. 40<sup>a</sup> et 111<sup>b</sup> ad saeculum XIV<sup>m</sup> vel XV<sup>m</sup> sunt remittendae.

Notitia quaedam, quae manum principalem ostendit et partim in margine inferiore folii 3<sup>a</sup>, partim in margine inferiore folii 5<sup>a</sup> invenitur, nunc erasa est et legi non potest.

### III.

#### De codicis aetate, patria, variis casibus.

Quamquam codex noster anni nota caret neque ullas tempus, quo exaratus sit, indicantes continet inscriptiones, tamen maxima cum verisimilitudine affirmare possumus esse dictum codicem saeculo XII<sup>o</sup> scriptum. Quod ut credamus, non solum formâ litterarum



ѣ, ѡ, ж, ч, sed etiam aliis quibusdam tam ad palaeographiam quam ad orthographiam spectantibus adducimur proprietatibus, in primis autem ea, quod codex noster litteras **ѣ** (= *lj*) et **ѡ** (= *nj*) praebet. Est enim omnibus, qui librorum manuscriptorum cognitas habent proprietates, notum occurrere nobis dictas litteras in vetustissimis tantum codicibus, uti ex. gr. in codice, qui a Rossis Сборникъ Святослава dicitur et a. 1073 est scriptus, vel in evangeliario, quod Kryloscianum sive etiam Galizianum huius nominis primum nominatur et a. 1144 est scriptum, — nunquam autem in codicibus recentioribus. In codicibus recentioribus litterae **ѣ** et **ѡ**, etsi appareant quando, iam alium habent quam in codice nostro valorem, et quidem **ѣ** litteris **ѣ** + **ѣ**, **ѡ** litteris **ѡ** + **ѣ** secum iunctis respondet.

Ad quae vetustatis indicia et id porro accedit, quod codex noster, tametsi in antiquae Rossiae scriptus est parte, in cuius dialecto molle *e* non erat usitatum, satis frequentes scripturas exhibet, in quibus **ѣѣ** vel **ѣѣ** vel **ѣѣ** et similiter **ѡѣ** vel **ѡѣ** vel **ѡѣ** legitur, quod etiam proprietas est, quae in vetustioribus tantum, saeculum XII<sup>m</sup> non superantibus observatur codicibus.

Et potest ne alio quodam modo, nisi codicis vetustate explicari, quod in eo non paucas adhuc invenimus antiquae declinationis coniugationisque reliquias nec non vocabula, uti exempli gratia: **вѣиноу**, **вѣспрк**, **гласити** (при-, **вѣз**- etc.), **гласати**, **година**, **грасити**, **искони**, **исконѣнѣ**, **искрк**, **искрѣнѣнѣ**, **искрѣнѣство**, **ключити сѣ**, **лони**, **миноути**, **моудѣно**, **моудѣнѣ**, **напастѣ**, **напастѣнѣ**, **напастѣствовати**, **неприязнѣ**, **неприязнѣнѣ**, **неприязнѣнѣскѣ**, **неврѣдоу**, **неродити**, **нероднѣ**, **областѣ**, **окраити**, **окроєнѣе**, **отданѣе**, **отврѣнѣ**, **ошотѣ**, **писма**, **поконѣ**, **поконѣнѣ**, **разнѣ**, **свободѣ**, **сѣнѣмѣ**, **сѣнѣмѣство**, **сѣнѣмѣнѣ**, **трѣблѣнѣ**, **оустравити**, **чѣрствѣ**, **цюдѣ**, alia similia?

Si quis autem opponere nobis voluerit repugnare his, revera gravissimis momentis alia quaedam, non minus gravia momenta, eum in errore esse respondemus. Nam omnia ea, quae, uti exempli gratia in declinatione adiectivorum composita fere constans for-

marum contractarum usus vel scripturae, ut: **СОРЪ, ТОРЪ, МОЛОКО, КОЛОКОША, ЖЕРЕВНІЙ, ЖЕРЕТН, ОУМЕРЕТН** etc., praecipue autem scripturae, ut: **ЧЕО, ВСК, СВѢТІЛНИКЪ, КАДНАНИЦО, ХРІЩЕНІЕ** etc., in codice nostro recentioris videntur aetatis, etiam evangelarii Krylosciani, quod, uti iam diximus, haud dubie a. 1144 est scriptum, sunt propria. Immo in hoc postremo codice omnes eae, quas modo notavimus aetatis recentioris proprietates, et multo locupletiores sunt et crebriores.

Stat ergo firma certaue sententia esse codicem nostrum saeculo XII<sup>o</sup>, et quidem eodem fere tempore, ne dicam anno, quo evangelarium, quod Kryloscianum dicitur, scriptum. Neque porro dubitari potest, si codicis nostri orthographiam et grammaticam cum evangelarii Krylosciani orthographia et grammatica comparamus, quin codex noster in antiquae Rossiae quadam prodierit parte, quae cum regione, in qua dictum evangelarium est scriptum, una et eadem fuit. — Quod autem ad varia codicis fata attinet, ubi nam prius et ubi posterius asservatus sit, quomodo deficientes ei nunc particulas et quando perdiderit etc., — de omnibus his et aliis similibus notitias certas adferre non possumus. Tempore postremo usque ad a. 1889 codex, de quo agitur, haud dubie in possessione monasterii Christinopolitani in Galizia siti<sup>1</sup> fuit et inde ab a. 1889 ad fraternitatem, quae Stauropeigiana dicitur et Leopoli floret, pervenit. Aliquot folia, quae, donec codex integer fuit, quaternionem quintum efficiebant et capita actuum IX, 28—XIII, 20 complectuntur, nunc dictus canonicus Leopoliensis peculiariter habet.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> De hoc monasterio nunc nobis notum est, esse hoc monasterium à Francisco Salesio Potoccio tunc primum a. 1763 fundatum et monachis ordinis s. Basilii, e monasterio Volsvinensi traductis, traditum. Cf. *Лѣтопись монастыря св. Василиана въ Крестиннополи, уложивъ В. Чернецкій, Львовъ 1893.*

<sup>2</sup> De his foliis notitiam primam A. Kačubinscius in libro suo, qui *Отчетъ (первый) о занятіяхъ слав. нарѣчіями* inscribitur, pag. 4—5 adtulit.

## IV.

**De codicis proprietatibus palaeographicis.**

Commentarii recentioris nonnullarumque aliarum, quae primum saeculo XIV<sup>o</sup> et sequentibus exaratae sunt, notitiarum marginalium ratione non habita, concedamus necesse est esse codicem, quem hic edituri sumus, ab una eademque manu scriptum. Cursim tantum inspicienti videri quidem potest esse codicis partem, quâ actus apostolorum continentur, ab alia quadam scriptam manu, quam codicis partem, quae apostolorum epistolas complectitur, attamen haec opinio, prolata si fuerit, non esset recta. Re vera et apostolorum actus ab una et eadem, a qua apostolorum epistolae, scripti sunt manu, atque certa, quae inter scripturam actuum et scripturam epistolarum observatur dissimilitudo, non a diversitate manuum est orta, sed in maiore quaternionum priorum subtilitate et pendente ex eo maiore scripturae elegantia vertitur.

Praeter hanc principem et eandem praestantissimam manum internosci possunt in codice nostro et aliae quaedam, uti exempli gratia ea, quae commentarii partem recentiore exaravit, vel ea, cui inscriptiones in fol. 39<sup>b</sup> obviae pertinent, et aliae. Quoniam autem longum fuerit etiam harum postremarum enarrare proprietates manuum, nos in hoc prolegomenon capite eas tantum enarrabimus proprietates palaeographicas, quae manum principalem significant. Est nobis itaque referendum:

1<sup>o</sup> de litterarum, quae manum principem ostendunt, generibus ac figuris;

2<sup>o</sup> de litterarum signis;

3<sup>o</sup> de abbreviationibus;

4<sup>o</sup> de numerorum expressione;

5<sup>o</sup> de ornamentis.

### 1. De litterarum generibus ac figuris.

In codicis parte, quae manus principis prae se fert signum, tria nobis occurrunt litterarum genera, et quidem:

- a) Litterae cyrillianae;
- b) litterae glagoliticae;
- c) litterae latinae.

#### a) Litterae cyrillianae.

Litteris cyrillianis scriptae sunt in dicta codicis parte omnes, quae apostolarium ipsum efficiunt, materiae, deinde commentarii particula vetustior, fontium nomina, capitum et quaternionum numeri. De hisce litteris id nobis inprimis notandum est habere eas formam uncialem, saeculo XII<sup>o</sup> usitatum et modo ita in tria distribui genera, ut apostolarii contextus, capitum inscriptiones, alia eiusmodi scripta sint figuris versalibus; capitum, lectionum, orationis intervallorum initia figuris capitalibus; singularum epistolarum initia figuris, quae initiales dicuntur. Figurae litterarum capitales a versalibus solum magnitudine, initiales et magnitudine et ornamentis differunt. De litteris versalibus id quoque notemus necesse est:

1. Complures litterae versales, alphabeti cyrilliani propriae, velut: Ѡ, Ѧ, Ѣ inter litterarum figuras, in apostolari Christinopolitano adhibitas, non reperiuntur.

2. Vice versa codex noster litterarum figuras praebet, quae in vetustissimis tantum codicibus cyrillianis praesto sunt, nempe Ѧ et Ѣ.<sup>1</sup>

3. Litterae: Ѧ, Ѡ, ѡ, Ѣ, praecipue autem ambae postremae, formam vetustiore praebent, nusquam recentiore.

4. Littera Ѣ ex more per figuram, rossicae Ѣ intus denticulo exornatae similem, sed saepe, id quod praesertim in mediis et desinentibus vocabulis fieri solet, etiam per Ѣ et ѣ, post molem Ѣ et Ѡ etiam per Ѣ exprimitur.

<sup>1</sup> Littera Ѣ duobus in locis (act. XXVII 42 et XXVIII 31) ita scripta est, ut hamulus, qui ex more dextrâ invenitur, ad sinistram ponatur.



5. Littera **o** aut vulgarem habet formam aut per parvulum circumlum, qui, in capitum indicibus intus etiam quattuor denticulis exornatur, in compendio **ŵ** et in vocabulo **Iwark** (in altero semper, in altero plerumque) per **w** redditur.

6. Etiam littera **ov** aut vulgarem habet formam aut, praesertim in mediis et desinentibus vocabulis, per **S**, nusquam vero per **v** exprimitur, quae postrema figura in codice nostro tantum in vocabulis de lingua graeca depromptis vice litterae **v** fungitur.

7. Littera **s** nonnisi numero senario indicando inservit.

b) Litterae glagoliticae.

Litterae glagoliticae in codice nostro vel potius in codicis nostri parte, quae manum principem ostendit, non nisi ea lege apparent, ut locos indicent, qui in commentario vetustiore explicantur. Nonnullae litterae glagoliticae saepius, aliae rarius adhibentur et, id quod memoratu dignum est, uti in aliis in antiqua Rossia scriptis codicibus cyrillianis, in quibus litterae glagoliticae hic illuc observantur, etiam in codice nostro formam praestant rotundam. Ex quibus litteris glagolicis, postquam non paucae earum emendatoris cuiusdam causa, qui iis compendium  $\overline{\text{TA}}$  vel etiam  $\overline{\text{TOA}}$  (=  $\text{ТОАКОВАНИЕ}$ ) supra scripsit, factae sunt illegibiles, aliae cum deficientibus perierunt quaternionibus, nunc hae tantum modo exstant:  $\text{Ѡ}$ ,  $\text{ѡ}$ ,  $\text{Ѣ}$ ,  $\text{ѣ}$ ,  $\text{Ѥ}$ ,  $\text{ѥ}$ ,  $\text{Ѧ}$ ,  $\text{ѧ}$ ,  $\text{Ѩ}$ ,  $\text{ѩ}$ . Littera  $\text{Ѧ}$  hac atque illac etiam formam  $\text{Ѧ̇}$  et  $\text{Ѧ̈}$ , littera  $\text{ѧ}$  etiam formam  $\text{ѧ̇}$ , littera  $\text{ѩ}$  etiam formam  $\text{ѩ̇}$  habet.

c) Litterae latinae.

Similiter ac litterae glagoliticae et latinae in codice nostro ea inprimis apparent lege, ut locos indicent, qui in commentario vetustiore interpretationibus sunt adornatae. Ex quibus litteris hoc fine nisi hae adhibentur: *u, p, f, q*. Sed in codice nostro litteris latinis et nonnullae notitiae sunt exaratae, quae, tametsi nullius sunt momenti et scribam linguae latinae re vera inscium fuisse demonstrant, tamen uti testes crescentis in annos linguae latinae

auctoritatis silentio praeteriri non possunt. Quae inscriptiones hae sunt:

1. In fol. 4<sup>b</sup>: pater noster, qui es in celis sancti.
2. In fol. 183<sup>b</sup>: sente spirdonus deo men eleison.
3. In fol. 219<sup>a</sup>: sente silbe strus.
4. In fol. 286<sup>b</sup>: a timoteu paulus epistolis piruaia.

## 2. De litterarum signis.

Quomodo in aliis vetustioribus codicibus cyrillianis et in nostro (si nempe ipsum contextum et non etiam inscriptiones et alia eiusmodi respicimus) signa, quae supra litteras ponuntur, non sunt numerosa. In codice nostro re vera duo tantum adhibentur huiusmodi signa, et quidem ' et '. De signo ' non nisi id nobis notandum est apparere hoc signum in codice nostro ex more solummodo in voce **Тимѡѡей** et eius derivatis, deinde (semel) in voce **Филлмѡноу**, denique (etiam semel) in voce **Плѡкпднѡк** et in voce **Кѡкѡ**. Contra signum ' in codice nostro multiplicem habet valorem, et quidem:

1. mollem liquidarum л et н indicat pronuntiationem, uti ex. gr. in **чѡрвлѡноу, прѡкстоуплѡннѡ, занѡ, днѡволихѡ, вѡзѡбѡлнѡ, нѡмѡнѡшнѡмѡ, гѡрднѡнѡ, гнѡва, огнѡ, самѡволиѡ, лѡнѡ, землѡ, пѡвлѡво, нѡейже** etc.;

2. vice ѡ vel ѡ fungitur, uti exempli gratia in: **старѡ-чѡкѡхѡ, вѡкрѡтво, дѡжѡ, молѡы, вѡждѡ, лѡнѡ, измѡжѡннѡ, вѡрѡмѡчѡства, нѡати, оуѡнѡю, лѡнѡствоуѡте, вѡждѡуѡтъ, вѡкѡхѡ, пѡрѡтѡнѡ** etc.;

3. sina ulla manifesta, ut ita dicam, phonetica ratione super quemque fere оу et quemque fere ѡ ponitur, si dictae vocales in vocabulis incipientibus reperiuntur, uti exempli gratia in: **оу, оуѡ, оуѡнѡтъ, оуѡзы, оуѡглѡнѡнѡ, оуѡтѡнѡннѡ, оуѡвѡдѡ, ѡѡдѡ, ѡѡлѡнѡ, ѡѡвѡкѡше** etc.;

4. super оу et ѡ etiam tunc temporis ponitur, si vocabula dictis vocibus incipientia cum praepositionibus вѡ, на, по, подѡ,

прѣ etc. vel cum particula **НЕ** sunt iuncta, uti exempli gratia in: вѣроуѣрный, наоучити, прооуѣваѣннѣ, прооученнѣ, подѣѣхавѣше, прѣѣхавѣше, неоученнѣ, неоутѣрженнѣ etc.;

5. in omnibus peregrinis praesto est vocabulis, in quibus duae aequales congregiuntur consonantes uti exempli gratia in: авѣа, аггѣа, архаггѣа, архаггѣаовѣ, еваггѣаистѣ, еваггѣаише, терѣнаѣа, еѣлѣнѣхѣ etc., exceptionaliter etiam in авѣоуѣстѣ, тарѣлѣнѣа et aliis.

### 3. De abbreviationibus.


Abbreviaturae in codice nostro eandem sequuntur rationem, quam in aliis eiusdem aetatis codicibus cyrillianis, et re vera non sunt copiosae. Ad ligaturas vero quod attinet, in codice nostro hae tantum secum iunguntur litterae: **и** + **ї**, **и** + **ѣ**, **и** + **ѣ**, **ѣ** + **ѣ**, **ѣ** + **ѣ**, **ѣ** + **ѣ**, **ѣ** + **ѣ**. Hic illic etiam littera **ѣ** cum **и** iuncta occurrit.

### 4. De numerorum expressione.

In codicibus cyrillianis numeri 11—19 ex more ita exprimuntur, ut litterae, quae numeros 1—9 significant, praecedant, littera, quae numerum denarium significat, succedat. Est autem praesertim in vetustioribus scripturae cyrillianae monumentis et alter hos numeros exprimendi modus, qui ordinem contrarium sequitur et ita comparatus est, ut littera, quae numerum denarium significat, praecedat, litterae, quae numeros 1—9 significant, succedant. Hunc alterum in numeris 11—19 exprimendis modum et codex noster sequitur et numerum 11 per **ѣа**, 12 per **ѣб**, 13 per **ѣв**, 14 per **ѣг**, 15 per **ѣд**, 16 per **ѣе**, 17 per **ѣз**, 18 per **ѣи**, 19 per **ѣѣ** significat.

### 5. De ornamentis.

Ornamenta in codice nostro non nisi hic illic inveniuntur et omnia maximâ sunt simplicitate. Constat enim quodque ornamentum trinis lineis directis, quae signo **з** toties, quoties opus est, va-

riantur. In utroque fine talis trinarum linearum et signi **з** seriei praeterea pictura est posita, quae hanc habet formam .

## V.

## De codicis lingua.

Iam in cap. III<sup>o</sup> horum prolegomenon affirmavimus codicem nostrum, quod ad linguam attinet, quam accuratissime cum codice consentiri, qui a. 1144 scriptus est et vulgo evangeliarium Kryloscianum vel etiam Galizianum, huius nominis primum, appellatur. Atque re vera, si utrumque codicem respectu linguae inter se conferimus, persuasissimum nobis erit illam affirmationem et rectam esse et fide dignam. Est enim consensus, qui inter dictum evangeliarium et codicem nostrum respectu linguae constat, tam accuratus perfectusque, ut ad unam omnes linguae et scripturae proprietates, quae in evangeliariorum Krylosciano observantur et a Buslaevio iam a. 1855 in dissertatione, quae Палеографическіе и филологическіе матеріалы для исторіи слав. писменъ, собранныя изъ XV-ти рукописей Москов. синодальной бібліотеки inscribitur, collatae publicique factae sunt iuris,<sup>1</sup> etiam in apostolario Christinopolitano demonstrare possimus et vice versa. Ad proprietates, soli apostolario Christinopolitano adhaerentes et in evangeliariorum Krylosciano non obvias, pertinent nisi haec:

1. **ау** pro **ав**: **а ѿже призва, сина и опраѹди, а ѿже опраѹди, сина и прослави** rom. 8/30;<sup>2</sup>

2. **и** pro **ѿа**: **до асин** act. 20/4; **плода земли** iac. 5/7;

3. **к** pro **ѿ**, respective **ѿа**: **на всѿ на н'к** act. 19/18; **ѿт чаш'к** cor<sup>1</sup> 11/28; **до пѿтьдесѿтниц'к** ib. 16/8; **в'н'кѿѹдоѹ тѿж'к** cor<sup>2</sup> 7/5;

<sup>1</sup> Cf. ceterum de hac re et doctissimi Jagićii Четыре критико-палеографическія статьи, Ст.-Петербургъ 1884, ubi pag. 85—98 de hac ipsa re multo maiore disputatur cum diligentia ac cura.

<sup>2</sup> Numerus superior huius fracturae caput, inferior versum significat.



4. ꙗ pro и: грѣкѣ (ѡко ѡтдають сѧ вамъ грѣкѣ имени моего раба) ioan<sup>1</sup> 2/12;

5. ск pro сц: пактѣскѣй pet<sup>1</sup> 3/21; нѣскѣи cor<sup>1</sup> 15/48;

6. вѣ pro изъ: вѣтѣзавъ act. 24/8; вѣвѣкѣомъ iac. 1/14; вѣжени gal. 4/30; вѣгнавѣишнхъ thes<sup>1</sup> 2/15.

Ceterum et formae, ut: чѣловѣкѣ act. 19/35, чѣловѣчѣско ioan<sup>1</sup> 5/9, nec non formae, ut: шѣомъ pro шѣкѣмъ thes<sup>1</sup> 5/8, чѣлономъ pro чѣкѣномъ hebr. 4/12, solius apostolarii Christinopolitani sunt propriae et in evangeliariorum Krylosciano non occurrunt.

Opinio nostra de codicis lingua declarari igitur potest generaliter his verbis:

Apostolarium Christinopolitanum scriptum est lingua palaeoslovenica, praedita tamen non paucis et consuetudinis cuiusdam scholasticae et dialecti rossicae proprietatibus, praesertim eius, quae in regionibus Rossiae australibus est usitata.

## VI.

### De codicis in contextu proprietatibus.

Sicut alii libri manuscripti, et codex noster certam copiam mendorum continet, quae, ut exempli gratia litterarum et vocabulorum ellipses, immo litterarum et vocabulorum iterationes permutationesque, alia similia, praecipue eo orta sunt, quod dicti codicis scriba vel iam ii, qui exemplaria proxime praecedentia conscripserant, operi suo plerumque debita diligentiam non praestiterunt. Ad quae, ut ita dicam, vulgaria et eadem creberrima menda accedunt porro in codice nostro et tales contextus depravationes, quae haud dubie inde prodierunt, quod etiam is, qui munere translatorisungebatur, id munus suum non ubique cum debita diligentia et animi attentione explevit. Contextum apostolarii Christinopolitani perscrutantes inveniemus in eo denique et talia menda, quae iam exemplari graeco inhaerebant et ab eo, qui versionis palaeo-

slovenicae auctor exstitit, e dicto exemplari graeco simpliciter receptae sunt.

Si quis nos igitur de codicis in contextu interrogaverit proprietatibus, respondeamus necesse est continere hunc codicem satis magnam variorum mendorum et dissensionum copiam, quae, tametsi non aequalem habent auctoritatem, tamen efficiunt, ut apostolarii Christinopolitani contextum pro integro habere non possimus. Cum autem de omnibus, quae codici nostro insunt, contextus depravationibus in apparatu critico singillatim, i. e. de quavis depravatione in loco suo, relaturi simus, eas hic non enarramus, sed rei studiosos lectores ad dictum apparatus criticum delegamus.

De codicis in contextu dissidentes depravationibus neque id nos silentio praeterire deceat, quod nonnullae earum, praesertim eae, quae ad litterarum et vocabulorum ellipses nec non ad litterarum et vocabulorum permutationes iterationesve pertinent, vel iam a scriba ipso vel a quibusdam recentioribus emendatoribus correctae sunt. In adiecto editioni nostrae apparatu critico rei studiosus lector etiam de omnibus his contextus principalis immutationibus certas sufficientesque inveniet notitias.

## VII.

### De codicis familia.

Tam in libro, qui Описание слав. рукописей Московской Синодальной библиотеки, Москва 1855, inscribitur et doctissimos olim Gorscium et Nevostruievium auctores habet,<sup>1</sup> multae adlatæ sunt notitiae, quae apostolarii palacoslovenici historiam variasque singulorum codicum, praesertim eorum, qui in bibliotheca synodali Mosquensi asservantur, spectant relationes. Multo locupletiore cum apparatu de iisdem rebus G. Voskresenscius in libro, qui Древній

<sup>1</sup> Cf. praecipue volumen huius libri I, pag. 146—57 et 292—339 nec non vol. II (1), pag. 141—189.

славянскій переводъ апостола и его судьбы до XV. вѣка, Москва 1879, inscriptus est,<sup>1</sup> disputavit successitque, ut sententiam eius summam pro rata habere possimus. Est enim certo certius niti omnes, qui nobis adhuc innotuerunt, tam glagoliticos quam cyrillicos, tam plenos quam solis lectionibus constantes apostolarii palaeoslovenici codices in uno eodemque fundamento et esse eas, quae ab hoc fundamento in singulis apostolarii apographis observantur declinationes, inde ortas, quod dicti codices vertentibus annis plus minusve graves subierunt innovationes. Quo factum est, ut nunc complures apostolarii palaeoslovenici statui possint redactiones, et quidem:

redactio prima et eadem antiquissima, quae contextum praebet cum eo, quem nuper edita a Jagicio fragmenta Grškovicianae<sup>2</sup> praestant, artiore propinquitate coniunctum;

redactio secunda, quae contextum praebet cum eo, quem codex a. 1220 scriptus et propter additas ei interpretationes a Rossis simpliciter Апостола толковый 1220 года dictus praestat, artiore propinquitate coniunctum;

redactio tertia, quae contextum praebet cum eo, quem codex Tolstovianus in bibliotheca publica Petropolitana sub sig. F. I. 5 asservatus praestat, artiore propinquitate coniunctum;

redactio quarta, quae contextum praebet cum eo, quem Biblia a. 1499 scripta praestat, artiore propinquitate coniunctum;

redactio quinta, quae uno tantum codice constat, qui in bibliotheca monasterii Čudoviani Mosquensis asservatur et a metropolita rossico Alexio a. 1335, cum adhuc monachus Constantinopoli commorabatur, est conscriptus.

Quibus praemissis si nunc quaeramus, ad quam redactionem referendum sit apostolarium Christinopolitanum, ad secundam responderi oportet. Cum autem codices, qui redactioni secundae sunt

<sup>1</sup> In altero eiusdem Voskresenskii libro, qui Древне-славянскій апостолъ inscribitur et cuius fasciculus primus Sergievii a. 1892 prodiit, nova de re iudicia non adferuntur.

<sup>2</sup> Cf. Starine XXVI, 33—161.

adnumerandi, non unam, sed complures praestent familias, illam affirmationem nostram ita suppleamus necesse est, ut dicamus pertinere codicem nostrum ad eandem redactionis secundae familiam, ad quam praeter alia nonnulla etiam scriptum a. 1220 apostolarium pertinet. Saltem in epistola Pauli ad Romanos, quae sola adhuc apostolarii a. 1220 scripti iam typis expressam praestat partem, observare possumus tam mirum utriusque codicis consensum, ut verae certaeque lectionum differentiae in dictis codicibus non aliter nisi tamquam exceptiones appareant. Duo, quae sequuntur, exempla id eo clarius demonstrabunt:

a) Initium prologi in epistolas Pauli apostoli.

Secundum apostolarium ex a. 1220.<sup>1</sup>

СЛОВО ПЪРВОЕ ПАВЛА АПЛА  
ПРЕДЪЧИНАЕМО КНИГАМЪ СНАМЪ.  
Г҃И ВАГ҃СКИ ОЧЕ. ЛЮБЪЗЬНОМОУ  
ОУЧЕНИЮ И ТЪЦІАНІЮ ДИВЛЪ СЯ  
ТВОЕІЙ ЛЮБЪВИ, ОЧЕ ЧЕТЫ҃Н҃ЫЙ,  
СЪ СТРАХЪМЪ И ПОКОРЕНИЕМЪ  
ПОСЛОУШАЯ ВЪ ОУЗЫЦѢ МЪКЕТЪ  
НѢКОЕМЪ И ВЪ ВЪХОДЫНѢ НА-  
ПІСАНА СЕБЕ ВЪДАХЪ СЕГО ПЪР-  
ВАГО СЛОВЕСЕ ПАВЛА ДѢТЕЛИ НА-  
ПІСАТИ. ЗѢЛО БО ВЕЛИЕ ДѢЛО  
ПАЧЕ НАСЪ ВЪСПРИАХЪ БОМЪЗНИЮ  
УСЛОУШАНИА, РАЗОУМѢХЪ БО  
ВЪ ПРИТѢЧАХЪ ГЛѢМОЕ, ЯКО СЯ  
УСЛОУШАВѢВЪ҃Й ВЪ ПОГЫ-  
БѢЛЪ БОУДЕ, ПОСЛОУШАВѢВЪ҃Й  
ЖЕ КРОМѢ ІЕСА БОУДЕТЬ. ПЪ

Secundum codicem nostrum.

СЛОВѢ А АПЛА АПЛА ПРѢДЪЧИ-  
НАЕМО КНИГАМЪ СНАМЪ. ЛЮБЪЗЬ-  
НОМОУ ОУЧЕНИЮ И ТЪЦІАНІЮ  
ДИВЛЪ СЯ ТВОЕІЙ ЛЮБЪВИ, ОЧЕ  
ЧЕТЫ҃Н҃ЫЙ, СЪ СТРАХЪМЪ И ПО-  
КОРЕНИЕМЪ ПОСЛОУШАЯ ВЪ ОУЗЫ-  
ЦѢ МЪКЕТЪ НѢКОЕМЪ И ВЪХОДЫ-  
НѢ НАПІСАНА СЕБЕ ВЪДАХЪ СЕГО  
ПЪРВАГО СЛОВЕСЕ ПАВЛА ДѢТЕЛИ  
НАПІСАТИ. ЗѢЛО ВЕЛИЕ ДѢЛО  
ПАЧЕ НАСЪ ВЪСПРИАХЪ БОМЪЗНИЮ  
УСЛОУШАНИА, РАЗОУМѢХЪ БО ВЪ  
ПРИТѢЧАХЪ ГЛѢМОЕ, ЯКО СЯ  
УСЛОУШАВѢВЪ҃Й ВЪ ПОГЫБѢЛЪ  
БОУДЕТЬ, ПОСЛОУШАВѢВЪ҃Й ЖЕ  
КРОМѢ ІЕСА БОУДЕТЬ. ПЪ ПАЧЕ  
МАТѢВЫ СВОЯ ПОДАЖЬ МИ И, ВЪ

<sup>1</sup> Hic locus e Buslaievii Палеограф. и филолог. матеріалы, tab. XI est depromptus.



паче мѣтвы своѣ подажъ ми  
и въ крѣлоу раскрѣни сюдоу  
и шноудоу простри къ боу,  
якоже нѣкъгда Мойси вели-  
кій шнѣ свои роуцѣ простѣре,  
помагаа Изѣю въ пѣлѣцѣ, да  
и азъ аерьскѣмъ дѣломъ на-  
хоженна извѣгнуу и, направ-  
лаа корабль словеси ти, въ  
тѣхо пристанище въведеу. На-  
чинаа оубо бесѣдоу съде, яко-  
же истинна іестъ, повѣстѣ-  
строу[ю].

крѣлоу мѣтѣго раскрѣнѣ сюдоу  
и ошудоу, простѣри къ боу,  
якоже нѣкъгда Мойси вели-  
кій онѣ свои роуцѣ простѣре,  
помагаа Изѣю въ пѣлѣцѣ, да  
и азъ аерьскѣмъ дѣломъ на-  
хоженна извѣгнуу и, направ-  
лаа корабль словеси ти, въ  
тѣхо пристанище въведеу. На-  
чинаа оубо бесѣдоу съде, яко-  
же истинна іестъ, повѣстѣ-  
строу[ю].

b) Initium epistolae Pauli apostoli ad Romanos.

Secundum apostolarium ex a. 1220.<sup>1</sup>

Павѣль, рабѣ Ісѣ Хсѣвъ,  
званѣ апѣлѣ, отѣлоученѣ въ  
еванѣлиѣ вѣнѣ,

Иже овѣща преже прѣрокѣ  
своими въ книгахѣ стѣхѣхъ,

О сѣнѣ своѣмѣ, бѣывѣшнѣмѣ  
шт сѣмене Дѣдва по пѣкти,

Нареченѣмѣ сѣнѣ вѣжнѣи слою  
по дѣхоу стѣкина отѣ въскрѣ-  
шенна мѣртвѣхѣ Ісѣ Хсѣа, гѣ  
нашего,

Имѣже приахомѣ бѣгодѣть  
и апѣлѣство въ послоушаннѣ

Secundum codicem nostrum.

Павѣль, рабѣ Ісѣ Хсѣвъ, званѣ  
апѣлѣ, штлоученѣ въ еванѣлиѣ  
вѣжнѣи,

Ісѣже прѣже овѣща прѣрокѣ  
своими въ книгахѣ стѣхѣхъ,

О сѣнѣ своѣмѣ, бѣывѣшнѣмѣ  
шт сѣмене Давѣдова по пѣкти,

Нареченѣмѣ сѣнѣ вѣжнѣи слою  
по дѣхоу стѣкина шт въскрѣше-  
нна мѣртвѣхѣ Ісѣ Хсѣа, гѣ на-  
шего,

Имѣже приахомѣ бѣгодѣть  
и апѣлѣство въ послоушаннѣ

<sup>1</sup> Hunc locum e Voskresenscii Древне-славянскій апостолъ I, 54 sq. transsumimus.

вѣрѣ въ всѣ языки за имени  
іего,

Въ нихъже іесте и вѣ звані  
Іс Хса,

Исѣлау соудилу въ Римѣ  
възлюбленіемъ бніемъ, зва-  
ніемъ стѣмъ.

Благотѣ вамъ и миръ отъ  
ба оца нашего и га Іс Хса.

Первое же хвалю ба моего  
Іс Хсѣмъ за вѣхъ васъ, яко  
вѣра ваша повѣдаєтъ сѣ въ  
всемъ мирѣ.

Свѣдѣтелъ ко ми іестъ  
вѣ, іемоуже слоужю дхмъ  
моимъ въ евангелии сѣна іего,  
яко бес престані память вамъ  
творѣ,

Всегда въ мѣтвахъ моихъ  
мола сѣ, аще како оубо когда  
поспѣшенъ боуду волю бнію  
прити къ вамъ.

Възлюблю бо видѣти вѣ,  
да етеро подамъ вамъ даро-  
ваніе дхвноіе оутвѣрдити  
сѣ вамъ,

Се же іестъ, оутѣшити сѣ  
вами вѣрою же обычею, моєю  
же и вашею.

Не велю же вамъ не вѣдѣти,  
братіа моя, яко множицею  
възоустихъ сѣ прити къ вамъ

вѣрѣ въ всѣ языки за имени  
іего,

Въ нихъже іесте и вѣ звані  
Іс Хса,

Исѣлау соудилу въ Римѣ  
възлюбленіемъ бжніемъ, зва-  
ніемъ свѣтѣмъ.

Благотѣ вамъ и миръ отъ  
ба оца нашего и га Іс Хса.

Первое же хвалю ба моего  
Іс Хсѣмъ за вѣхъ васъ, яко  
вѣра ваша повѣдаєтъ сѣ въ  
всемъ мирѣ.

Свѣдѣтелъ ко іестъ вѣ,  
іемоуже слоужю дхмъ моимъ  
въ евангелии сѣна іего, яко бес  
прѣстана память вамъ тво-  
рю,

Всегда въ мѣтвахъ моихъ  
мола сѣ, аще оубо когда пос-  
пѣшенъ боуду волю бжнію  
прити к вамъ.

Възлюблю бо видѣти вѣ,  
да нѣкоіе подамъ дарованіе  
дхвно оутвѣрдити сѣ вамъ,

Се же іестъ, оутѣшити сѣ  
вами вѣрою обычею, вашею  
же и моєю.

Не велю же вамъ не вѣдѣ-  
ти вамъ, братіа моя, яко  
множицею възоустихъ сѣ при-

и вѣзбраніенѣ вѣхѣ до селѣ,  
да етерѣ плодѣ нмѣю вѣ  
васѣ, ꙗкоже и вѣ прочихѣ  
языцѣхѣ.

Еллінѣхѣ же и варварѣхѣ,  
прѣмоудрѣхѣ же и неразоумѣ-  
нѣхѣ, дѣлажннкѣ іесмѣ.

Тако іе моѣ воли и вамѣ  
соуцимѣ вѣ Римѣ благовѣ-  
стити,

Не постыжю бо сѧ еван-  
галиемѣ Хсѣомѣ, сила бо бѣи  
іестѣ вѣ спсѣніе вѣроующемоу,  
Июдѣови же преже и Еллінови.

Правѣда бѣи вѣ немѣ явлѧ-  
іетсѧ отѣ вѣрѣ вѣ вѣроу,  
ꙗкоже пишеть: а правѣднѣи  
ѡтѣ вѣрѣ живѣ боудеть.

ти к' вамѣ и вѣзбраніенѣ  
вѣхѣ до селѣ, да нѣкѣи  
плодѣ нмѣю и вѣ васѣ, ꙗко-  
же и вѣ прочихѣ языцѣхѣ.

Еллінѣхѣ же и варварѣхѣ,  
прѣмоудрѣхѣ же и неразоумѣ-  
нѣхѣ, дѣлажннкѣ іесмѣ.

Тако іестѣ моѣ воли и вамѣ  
соуцимѣ вѣ Римѣ [благовѣ-  
стити],

Не стѣжю бо сѧ евангѣлиемѣ  
Хсѣмѣ, сила бо божіи іестѣ  
вѣ спсѣніе всакомоу вѣроую-  
щемоу, Иудею же прѣже и  
Елліновоу.

Правѣда бѣи вѣ нѣмѣ я-  
влѧіетсѣ сѧ ѡтѣ вѣрѣ вѣ вѣ-  
роу, ꙗкоже пишеть: правѣд-  
нѣи же ѡтѣ вѣрѣ живѣ боу-  
дѣтъ.

Sed non solum in his, quae iusta ac recta sunt, etiam in his, quae ad ipsa menda pertinent, dicti codices tam accurate concordant, ut consensus eorum in dubium vocari iam nullo modo possit. Exempli gratia haec adferimus ex sola tantum epistola ad Romanos:

Lectio recta.

Lectio codicis nostri et etiam  
apostolarii ex a. 1220 propria.

rom. I, 7.

Всѣмѣ соуцимѣ вѣ Римѣ  
вѣзлюблѣнѣмѣ божіимѣ,  
званѣмѣ свѣтѣмѣ.

Всѣмѣ соуцимѣ вѣ Римѣ  
вѣзлюблѣннѣмѣ бжнѣмѣ, зва-  
ннѣмѣ свѣтѣмѣ (стѣмѣ).

ib. I, 27.

Такоже и моужи нѣхъ остав-	. . . . .	подокоу женска по-
льше родительскою подокоу		лоу etc.
женска полоу etc.		

ib. III, 8.

И не такоже хоулоу приеми-		И такоже хоулоу приеми-
мемъ		мемъ

ib. IV, 17.

— — и нарицающе не соу-		— — и нарицающе тако не
щие тако соущие.		соущие (-щие) тако соущие
		(-щие).

ib. VII, 5.

Югда бо вѣхомъ въ пакти,		Югда бо вѣхомъ въ пак-
страсти грѣхомъ иже за-		ти, страсти грѣхомъ иже за-
коньмъ дѣхоу въ оудѣхъ		коньмъ дѣхоу въ оудѣхъ
нашихъ etc.		нашихъ etc.

ib. VIII, 11.

Яже ли дѣхъ въскрѣшшаго		Яже ли дѣхъ въскрѣшшаго
Іса изъ мѣртвахъ живетъ въ		(-крѣшшаго) Іса изъ мѣрт-
васъ, въставивый Христа отъ		вахъ . . . . ., оживить и мѣртва-
мѣртвахъ, оживить и мѣрт-		наѣ тѣлеса ваша (наша тѣ-
внаѣ тѣлеса ваша etc.		леса) etc.

ib. IX, 7.

Не вси бо иже соуть отъ		Не вси бо . . . соуть ѿт Иаѡ
Израиля, сии Израилѣтѣне.		(Израѣ), сии Иаѡтѣне (Израѣ-
		тѣне).





Non tam simpliciter quam haec, efficitur alia, quae ad libri argumentum pertinet, quaestio. Sicut iam in cap. I et II horum prolegomenon memoravimus, praebet codex noster etiam lacunas quasdam, quae inde extiterunt, quod praesertim in codicis initio et fine non pauca perierunt folia. Nominatim desunt:

a) in apostolorum actibus priora duodecim capita et praeterea cap. XIII 1—20, XV 29—41, XVI 1—3, XVIII 15—28, XXVIII 14—26;

b) in epistola prima Petri apostoli cap. II 12—26;

c) in epistola prima Pauli apostoli ad Corinthios cap. VII 28—37 et XIV 21—32;

d) in epistola altera eiusdem apostoli ad Thessalonicenses cap. II 3—15;

e) in epistola prima eiusdem apostoli ad Timotheum cap. IV 8—16, V 1—5, VI 3—22;

f) in epistola altera eiusdem apostoli ad Timotheum cap. I inde a v. 11 et omnia capita sequentia ad finem;

g) tota epistola eiusdem apostoli ad Titum;

h) tota epistola eiusdem apostoli ad Philemonem.

Quaeritur igitur, utrum hae lacunae supplendae sint, necne? Ego censeo, atque in hac re praecipue iudicium Academiae litterarum Vindobonensis sequor, quae mihi harum lacunarum supplementum expresse praescripsit, — esse hanc quaestionem affirmandam. Si vero de modo agimus, quo tali penso sit sufficiens, statim se nobis variae multaeque obiciunt difficultates. Inter quas difficultates prima haec est, quod nobis non sit praesto codex, qui integer fuerit atque eundem vel saltem similem ac codex noster continuerit contextum. Nam quod inprimis ad apostolarium ex a. 1220 attinet, iste codex, cum solum quattuor priores apostoli Pauli complectatur epistolas, ad lacunas in codice nostro supplendas non multum valet. Ad apostolarium ex a. 1220 solum lacunae suppleri possunt, quae in epistola prima Pauli apostoli ad Corinthios occurrunt, — nequaquam aliae. Multo maiorem hac in causa iam vim habet codex, qui in bibliotheca synodali Mosquensi sub N° 18

asservatur. Nam etiamsi codex, de quo agitur, tunc primum saeculo XV est scriptus, tamen hanc habet prae ceteris quae supersunt apostolarii slavici apographis praestantiam, quod Gorseio et Nevostruievio in supra memorato opere eorum II (1) 162—166 testibus, saltem in ea, quae epistolas apostoli Pauli complectitur, parte contextum praebet, qui exceptis excipiendis ad contextum in apostolario ex a. 1220, implicite ergo et in codice nostro praesentem quam proxime accedit.<sup>1</sup> Quod autem ad contextum partis, quae actus apostolorum epistolasque eorum oecumenicas complectitur, attinet, haec pars, sicut iidem viri docti id in supra memorato opere suo II (1) 160—61 diserte notant et nos id confirmare

<sup>1</sup> Qui dictorum codicum consensus quo clarius eluceat, cap. V epistolae primae Pauli apostoli ad Timotheum inde a versu 11—15 et 22—25 secundum codicem nostrum et codicem in bibliotheca synodali Mosquensi sub N° 18 (apud Gorseium 96) asservatum proponimus:

*a) Secundum codicem nostrum.*

Оуныхъ же въдовницъ втрнцай са; егда бо раскерткѣють о Хѣѣ, посагати хотѣть; Имоуца грѣхъ, тако първѣна кѣрѣ втвргоша са;

Коупно же и праздниѣ оучать са прѣходѣща домѣ, не тѣкмо же праздниѣ, нѣ и бладинѣ, нѣ и хлѣбнѣ и глагола нѣже не подобаетъ.

Белю оубо оунымыъ посагати, чада творити, домѣмъ власти, инединоѣ внигы даати противномуу хоулы ради.

Се бо дроузни възвратиша са къ слѣдѣ неприазни...

Роуки скоро ни на єдиноѣ въскладай и не приокырай са грѣсѣхъ чюжихъ, себе самого чиста съблюди.

Къ томоу не пий воды, нѣ мало вина приемай сырница ради и частыхъ недоутъ.

Никѣмъ бо чакѣмъ грѣсѣн ѣвѣ соутъ, прѣдъводѣще ѣ на соудѣ, дроутымъ и послѣдствуютъ.

Такоже и дѣла добраѣ ѣвѣ соутъ и соуцраѣ инако оутанти са не могутъ.

*b) Secundum codicem Mosquensem No. 18.*

Оуныхъ же вдовницъ втрнцай са; егда бо раскерткѣють о Хѣѣ, посагати хотѣтъ; Имоуца грѣхъ, тако прѣвѣна кѣрѣ втвргоша са;

Коупно же и праздниѣ счат са прѣходѣще домѣ, не тѣкмо же праздниѣ, но и бладинѣ, но и хлѣбнѣ, глагола нѣже не подобаетъ.

Белю бо знымъ посагати, чада творити, домѣмъ власти, инединоѣ внигы даати противномуу хулы ради.

Се бо дрѣзни възвратиша са къ слѣдѣ неприазни...

Рѣки скоро ни на коѣже не въскладай и не приокырай са дѣлѣхъ чюжихъ, себе самого чиста съблюди.

Къ томоу не пий воды, но мало вина приемай сырница ради и частыхъ недоутъ.

Никѣмъ бо чакѣмъ грѣсѣн ѣвѣ соутъ, прѣдъводѣще на сѣдѣ, дроутымъ же и въслѣдѣютъ.

Такоже и дѣла добраѣ ѣвѣ сѣт и соуцраѣ инако станти са не могутъ.

possumus, non antiquum, sed valde iam innovatum, ex quodam posteriore serbo-slovenico apographo, in quo vero et plerique rationis bulgaro-slovenicae inveniuntur indicia, depromptum praestat contextum. Si ergo nihil nos impedit, quominus lacunas, in cod. nostro in parte, epistolas apostoli Pauli complectente, obvias, ad apostolarium bibliothecae synodalis Mosquensis, quod N° 18 signatum est, suppleamus, ad supplendum lacunas, quae in codice nostro in parte actus apostolorum epistolasque eorum oecumenicas complectente occurrunt, nec dictus codex Mosquensis idoneum praestare potest fontem. Cum autem ex altera parte alii rossico-slovenici codices, quibus ad supplendum lacunas, in codice nostro in parte actus apostolorum epistolasque eorum oecumenicas complectente obvias, uti potuerimus, non sint praesto, facere non possumus, quin ad apostolarium refugiamus, quod in bibliotheca Caes. Petropolitana inter libros manuscriptos a Hilferdingio collectos sub N° 14 asservatur. Est quidem et hic postremus codex, sicut Byčkovius in libro, qui Отчетъ Имп. Публичной библіотеки за 1868 годъ inscribitur, certiores nos facit, tunc primum saeculo XIV° scriptus et praebet redactionem apostolarii non rossico-, sed serbo-slovenicam, tamen in eo potior est dicto codice Mosquensi, quod etiam in parte actus apostolorum epistolasque eorum oecumenicas complectente versionem antiquam habet, quae inter versionem, quae nunc in fragmentis Grškovicianis exstat, et versionem in apostolario Christinopolitano obviam, medium tenet locum.

Quae res cum taliter se habeat, viros doctos mihi astipulatos esse puto lacunas in apostolario Christinopolitano obvias hoc modo supplenti:

a) lacunas, quae nobis in apostolorum actibus et in epistola Petri prima occurrunt, secundum apostolarium, quod in bibliotheca Caesarea Petropolitana inter libros manuscriptos, a Hilferdingio collectos, sub N° 14 asservatur;<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Et cum apostolarii Christinopolitani folia, quae nunc Petruševicius peculiariter habet, a se, ut certiore me fecit, Kijoviam sint missa ibique nunc quoque inveniuntur, idcirco et haec actuum particula ad eundem suppleta est codicem.



b) lacunas in epistola prima Pauli apostoli ad Corinthios secundum apostolarium, quod a. 1220 scriptum est atque nunc in bibliotheca synodali Mosquensi sub N° 7 (apud Gorscium 95) asservatur;

c) lacunas in reliquis supra memoratis apostoli Pauli epistolis secundum apostolarium, quod etiam in bibliotheca synodali Mosquensi sub N° 18 (apud Gorscium 96) asservatur.

Quamquam igitur codex noster nunc non est integer, benevolus lector in praesente editione nostra totum inveniet apostolarij palaeoslovenici argumentum, ad optima antiquissimaque, quae supersunt, redactionis plenae apographa adimpletum.

Quo loco id quoque grato animo notare nos decet accepisse nos apostolarij particulas, ad supplendum lacunas, quae in codice nostro occurrunt, necessarias, partim a doctissimo bibliothecae Petropolitanae direttore, domino Th. A. Byčkovio, partim ab iuris canonici in universitate Mosquensi optime merito professore, domino A. S. Pavlovio.

## 2. De textus constituendi ratione.

Hoc per se intellegitur in textus constituendi ratione id nos potissime spectavisse, ut apostolarij Christinopolitani partes, quas typis exprimendas curavimus,<sup>1</sup> quam verissime edamus. Quapropter neque errores in codice nostro obvios correximus neque lectiones mancas adimplevimus neque compendia solvimus, sed omnia ita, ut sunt in codice ipso, quam accuratissime descripsimus. Ex altera vero parte editionis nostrae fidem eo violari non putavimus, quod minus graves exemplaris manuscripti proprietates non retinuimus. Quo factum est, ut editio nostra, si eam cum exemplari manuscripto comparaveris, nonnullas praebeat dissimilitudines, quae ad has reduci possunt formulas:

1. Vocabulorum scriptura continua similiter ac columnarum versuumque distributio in editione nostra ubique soluta est.

---

<sup>1</sup> Atque id ipsum, quod de his postremis partibus, etiam de iis valet, quas ad supplendum apostolarium Christinopolitanum ex aliis admodum nominatis excerptissimis codicibus.

2. Pro distinctionibus, quae in codice ex libidine usurpantur neque sensui satis sunt accommodatae, distinctiones nunc usitatae eaeque sensui accommodatae inductae sunt.

3. Nomina propria et adiectiva ab iis derivata, quae in codice minusculis litteris scribuntur, in vocabulorum initiis ubique maiusculis litteris sunt exaratae.

4. Litteris maiusculis scriptae sunt in editione nostra ceterum et singulorum positionum et versuum initia.

5. Omnes litterae, syllabae, voces, quae in codice sive haec sive illa causa super versum vel in margine inveniuntur, in media vocabula receptae sunt atque ipsum factum in addito textui apparatu critico semper notatum est.

6. Pro ligaturis, quarum in cap. IV horum prolegomenon mentionem fecimus, litterae plenae sunt positae, ergo: **иі**, **иш**, **тк**, **пр** etc.

7. Littera **і** per **ї**, **о** rotunda similiter atque ea, quae quatuor denticulis exornatur, per **о** simplex sunt expressae.

### 3. De apparatu critico.

In apparatu critico descriptae sunt imprimis tales contextus proprietates, quae alio quodam modo ante oculos proponi non potuerunt. Docet nos igitur dictus apparatus criticus et de locis in rasura scriptis et de variis scribae principalis scribarumque recentiorum emendationibus et de lacunis et de litteris, syllabis, vocibus supervacaneis et de scribarum erroribus et aliis eiusmodi. Ad apparatus criticum reiectae sunt deinde et omnes, quae inter contextum nostrum et redactionem receptam observantur magis conspicuae differentiae, unaquaque earum loco suo notata. Inter quas differentias et easdem lectiones erroneas poni debent etiam hae: In actibus I, 23 apud nos: **Посню**, in recensione recepta: **Посиѣа**; in actibus X, 2 apud nos: **скѣдомъ**, in recensione recepta: **скъ въскѣмъ**; in epistola Petri prima III, 20 apud nos: **іегдаже даише**, in recensione recepta: **іегда жѣдаише**; in eadem epistola III, 21 apud nos: **хрыщеніемъ**, in recensione recepta:

хрыщеніе; in epistola Ioannis prima V, 16 apud nos: да испра-  
вить, in recensione recepta: да испроситъ; in epistola Pauli ad  
Romanos II, 2 apud nos: вѣмъ, in recensione recepta вѣмъ; in  
eadem epistola XIV, 23 apud nos: заіе не ѡт вѣры etc., in re-  
censione recepta: заніе не ѡт вѣры, вѣкъко во іеже не ѡт  
вѣры etc.; in epistola ad Corinthios altera VII, 7 apud nos: ваше  
рѣданые по мнѣ, in recensione recepta: ваше рѣвыніе vel  
рѣвынованіе по мнѣ; in epistola ad Ephesios IV, 3 apud nos:  
оуспѣніе, in recensione recepta: іединеніе; in epistola ad Philip-  
penses III, 21 apud nos: прѣобрази, in recensione recepta: прѣ-  
образитъ; in epistola ad Colossenses I, 28 apud nos: наказующе  
всакого члвкѣ въ всакоу моудростѣ, in recensione recepta  
наказующе вѣкъкого чловѣка и оучаще вѣкъкого чловѣка въ  
вѣкъкѣ мѣдростѣ; in epistola ad Timotheum altera III, 13 apud  
nos: астаще са лѣстны, in recensione recepta: лѣстаще са и  
лѣстныи.

#### 4. De appendicibus.

Continet editio nostra appendices duas, quarum argumentum  
ex ipsis iam inscriptionibus patet et speciali explicatione facile  
carere potest.

#### 5. De similitudine photographica.

De similitudine photographica, quae hanc editionem adornat,  
non nisi id notemus necesse est reddi hac similitudine pagina  
recta folii 82 (in editione nostra pag. 105) et subici eâ oculis nostris  
non solum manus principalis, sed etiam aliarum, quae in codice  
Christinopolitano observari possunt, manuum scripturas.

#### 6. De vocum compendiis.

In hoc volumine adhibita sunt maxima ex parte talia tan-  
tum vocum compendia, quae speciali explicatione non indigent.  
Compendia, quae hanc rationem non sequuntur, sunt non nisi  
haec:

- act.* = actus apostolorum.  
*col.* = epistola Pauli ad Colossenses.  
*cor*<sup>1</sup> = epistola Pauli ad Corinthios prima.  
*cor*<sup>2</sup> = epistola Pauli ad Corinthios altera.  
*christinop.* = Christinopolitanus.  
*eph.* = epistola Pauli ad Ephesios.  
*gal.* = epistola Pauli ad Galatas.  
*heb.* = epistola Pauli ad Hebraeos.  
*hilferd.* = Hilferdingianus.  
*iac.* = epistola catholica Iacobi.  
*ioan*<sup>1</sup> = epistola catholica Ioannis prima.  
*ioan*<sup>2</sup> = epistola catholica Ioannis altera.  
*ioan*<sup>3</sup> = epistola catholica Ioannis tertia.  
*iud.* = epistola catholica Iudae.  
*mosquen.* = Mosquensis.  
*pet*<sup>1</sup> = epistola catholica Petri prima.  
*pet*<sup>2</sup> = epistola catholica Petri altera.  
*philem.* = epistola Pauli ad Philemonem.  
*philip.* = epistola Pauli ad Philippenses.  
*rom.* = epistola Pauli ad Romanos.  
*thes*<sup>1</sup> = epistola Pauli ad Thessalonicenses prima.  
*thes*<sup>2</sup> = epistola Pauli ad Thessalonicenses altera.  
*tim*<sup>1</sup> = epistola Pauli ad Timotheum prima.  
*tim*<sup>2</sup> = epistola Pauli ad Timotheum altera.  
*tit.* = epistola Pauli ad Titum.
-



ACTUS  
APOSTOLORUM.

---



## ACTUS APOSTOLORUM.

[I. Прѣвое слово створихъ о всѣхъ, о Теофиле, ѡже на- 1  
 четъ Исѣ творити же и счѣти, До негоже днѣ заповѣда 2  
 апсломъ дхѡмъ стнѣмъ, еже избра, възнесе се. Прѣдъ нимниже 3  
 ста живѣ по моучени своемъ въ мнозѣхъ знаменнѣхъ, днѣмъ  
 мѣ ꙗла се намъ, глѣ еже о црѣствѣи вожи. И с нимъ ꙗды по- 4  
 велѣваше намъ ѡт Ѣрслама не лоучитѣ се, нъ ждати обѣто-  
 ваннѣ ѡтѣа, еже слышастѣ с мене: Ёко Иованъ сѡво крѣсти 5  
 водою, вы же крѣститѣ се дхѡмъ стнѣмъ не по мнозѣхъ  
 днѣхъ сихъ. Сѡшѣдѣше же се, въпрашахоу глѡщѣ: Гн, аще въ 6  
 лѣкто снѣ сѡстраѣши црѣство Излѡво? Рече же къ нимъ: Нѣс 7  
 вамъ разоумѣвати врѣмѣнь и лѣтъ, ꙗже ѡтѣць положи своєю  
 областнѡ, Нъ примѣтѣ силоу нашѣдѣшоу стѡмоу дхѡу на вы, 8  
 и всѣдѣте ми свѣдѣтеле въ Ѣрсламѣ же и с всѣмъ Иудѣи и

Cum tota particula prior actuum inde a cap. I usque ad cap. XIII 20 in  
 cod. christinop. ob causas, quas iam in anteced. huic editioni prolegomenis ex-  
 posuimus, deficiat, ad cod-em hilferdingianum eam, in bibl. publ. petropolitana  
 sub No. 14 asservatum, adimplevimus ipsumque supplementum, quo melius elu-  
 ceret, uncis angulatis inclusimus || I 3 нимниже] lectio minus recta pro нимниже |  
 ста] lectio manca pro и ста | ꙗла] etiam lectio manca est pro ꙗлае = ꙗлаша |  
 мнозѣхъ] lit n in cod. supra vers. legitur | глѣ] melius esset: и глѣ. || 4 лоучитѣ]  
 cum in dicto cod. hilferd. e non raro in locum и et vice versa и in locum e  
 succedat, h. lectionem inter erroneas non ponimus, sed scripturis eam cod-is  
 hilferd. propriis adnumeramus | с мене] lectio minus recta pro ѡтѣ мене ||  
 6 сѡшѣдѣше же се] in aliis codd. slav. они же сѡшѣдѣше се, resp. сѡшѣдѣше сѡ  
 legitur, quae lectio redactioni graecorum et romanorum receptae haud dubie  
 melius est accommodata.





ставише два, Носиню нарицаемаго Барсавоу, иже се нарече И-  
юсть, и Маттѣю. И помольше се, рѣше: Ти, ги, срдчевѣдѣче 24  
всѣхъ, ꙗви, егоже избра ѿ сию овою единого. Приети причѣтъ 25  
слоужениѣ его и апсѣства, из негоже испадѣ Июда ити въ мѣ-  
сто свое. И въврѣс жрѣвѣиѣ има, и падѣ жрѣвѣи на Мат- 26  
тѣи, и причетѣнъ выстѣ къ едѣномуу на ѿ апсѣлоу.

II. И егда сконьчаше се дѣне петидесетниѣ, вѣше вси апсѣи 1  
инодѣшно въ коупѣ. И высѣ вънезапоу ѿт нѣвсѣ шѣмъ ꙗко 2  
носномоу дѣхоу боурѣноу, испѣниъ всѣ храмъ, идѣже вѣахоу  
сѣдѣре. И ꙗвише се намъ ызыци, раздѣлающе ꙗко огнь, и сѣдѣ 3  
на единомъ когождо нѣхъ, Испѣнише се вси дѣа стѣи и начеше 4  
глати нѣкми ызыкии, ꙗкоже дѣхъ даѣше намъ провѣравати.  
Бѣхоу же въ Ёрѣсамѣ живоуѣе Июдѣне, моуѣи говѣни, ѿт 5  
всего ызыка иже подѣ нѣсемъ. Бывшоу же гласоу томоу, снидѣ 6  
се народъ и разлѣчен се, ꙗко слышахоу едѣнъ кѣждо въ свой  
ызыкъ глѣюще. Дивлахоу же се вси и чоуждахоу се, глѣюще 7  
къ себѣ: не си ли вси соутѣ глѣющеи Галлѣниѣ? То како мы 8  
слышимъ кѣждо ызыкамъ своимъ, въ нѣже роднѣхомъ се, Пар- 9  
тѣне и Мидѣне, Ёлаамѣтѣне и живоуѣи междоу рѣкѣми,  
въ Июдѣи же и Кападокии, въ Поуѣтѣи и въ Іенѣи, въ Фроуѣи  
же и въ Панѣлиѣ, Въ Ёгѣпѣтѣи же и въ странахъ Лѣвий- 10  
скахъ иже по Кѣрѣни, и приходеѣе Римѣанѣ, Июдѣи же при-  
шѣльци, Критѣне и Равѣанѣ, слышимъ глѣющеи нашими ызыки 11  
величѣе бѣже? Дивлахоу же се вси и стѣзахоу се къ себѣ, 12  
глѣюще: Чѣто бѣо хоѣетѣ быти? Ниже роуѣающе се глѣахоу, ꙗко 13

II 2 вънезапоу] lectio erron. esse videtur pro вънезапоу || 4 испѣнише] lectio manca pro и испѣнише | ызыкии] scriptura cod-is hilferd. propria pro ызыки, resp. ызыки || 7 дивлахоу же се — глѣюще] hic totus locus in cod. ob scribae princip. vel eius, qui exemplar hilferd. paravit, errorem in versus fine legitur || 9 елаамѣтѣне] lectio erron. pro: елаамѣтѣне, resp. елаамѣтѣне (= ἐλαμίται) 10 егѣпѣтѣи] syll. ѣо in cod. supra vers. legitur | июдѣи] etiam lit. и post ꙗ supra vers. scripta || 12 хоѣетѣ] lit. ѣ et т in cod. supra vers. leguntur.

14 мѣстоу испълнны соутъ. Ставъ же Петръ съ единымъ на і,  
 въздвиже гласъ свой и рече намъ: Мужи, живуѣще въ Ерѣлѣмѣ  
 15 вси, се вамъ разоумно да естъ, и вѣнѣнѣте глѣи мое. Не  
 ꙗко во вы неѣнѣнѣете, си пиѣни соутъ, естъ во година третѣи  
 16 днѣ. Нѣ се естъ реченое прѣрѣкомъ Нѣнѣлемъ: И боудеть въ по-  
 17 сѣдѣне днѣ, глѣтъ бѣ, изаю ѡт дѣа моего на всакоу пактѣ  
 и прѣрекоутъ снѣе ваши и дѣиери ваши, и юноше ваши видѣ-  
 18 ниѣ сзрѣтъ, и старѣици ваши сѣниѣ видѣтъ; Нѣо на раки мое  
 и на равнии мое въ оне днѣ изаю ѡт дѣа моего, и прѣре-  
 19 коутъ. И дамъ чоудеса на нѣси вѣнѣспрѣ и знаменне на земан  
 20 низѣ, крѣвъ и огнѣ и коуренне дѣла. Слѣнѣе обрѣтѣтъ се  
 въ тѣмоу и лоуна въ крѣвъ, прѣжде дажде не придетъ днѣ  
 21 гнѣ велики и прѣсѣнѣнѣи. И боудеть, всѣки, нѣе аѣе призо-  
 22 ветъ нѣе гнѣ, спсѣтъ се. Мужие Нѣзѣси, слышнѣе словеса си:  
 Нѣа Назаранина, мужа ѡт бѣ извѣстѣвана сѣ васѣ силами  
 и чоудеса и знаменнѣ, кѣе створи намъ бѣ по сѣдѣкѣ васѣ, ꙗкоже  
 23 и сами вѣстѣе. Сѣе во въ нарече свѣдѣтъ и прѣповѣданнѣемъ  
 бѣмъ продана прѣемѣше, роукама безаконѣхъ пригвождаше  
 24 сѣнѣе. Сѣеже бѣ вѣскрѣси раздрѣши волѣзни смрѣтѣннѣе, ꙗко-  
 25 же не бѣ възможно дръжати се емѣ ѡт нѣе. Дѣдѣ во глѣтъ  
 о немъ: Прѣдѣзрѣхъ гѣ прѣдѣ мною прино, ꙗко о дѣсноу ю  
 26 мене естъ, да се не подвижоу. Сѣе ради възвеселѣтъ се сѣдѣе  
 мое и въздрадова се езѣкъ мой, аѣе же и пактѣ моѣ вѣсе-  
 27 литъ се на спѣванне, ꙗко не оставиши дѣне мое сѣ адѣ, ни  
 28 дѣси же прѣподѣнѣмоу своемѣ видѣти нѣстѣнѣиѣ. Сѣказаль  
 ми еси поутѣи живота, испълнниши мѣ веселѣиѣ сѣ лицѣмъ твоѣмъ.  
 29 Мужие и братие, достоино естъ рѣи къ вамъ сѣ дръзнове-

14 мужи живуѣще] lectio erronea. pro мужи нѣден и живуѣши | 23 се во  
 въ нарече свѣдѣтъ] lectio per totum erronea est, quae, ut recta sit, ita modificari  
 debet: сѣе во наречѣи свѣтъ etc. бѣмъ] lectio erronea. pro вѣнѣемъ | 26 и въздра-  
 дова] и et въ in cod. bis leguntur | 28 твоѣмъ] scriptura cod-is hilferd. propria  
 pro твоимъ.

ннемъ о патрѣхъ Дѣдѣхъ, ꙗко смръхъ и погребенъ бы, и гробъ  
 его есть въ насъ до сего дне. Проркъ сѣи видѣхъ, ꙗко клетъ- 30  
 вою клетъ се емоу бѣ въ плодѣ же чръва его по пакти въздви-  
 гноути Хса и посадити на прѣстола его, Прѣжде видѣхъ, 31  
 гла о въскрѣсении Хсѣхъ, ꙗко не оставити дше его с адѣ ни  
 пакти его видѣти истакниѣ. Сего Нса въскрѣси бѣ, емоуже 32  
 вси есмь свѣдѣтеле. Десницею сѣи възнесе възнесъ се, обѣто- 33  
 ванне стаго дха приемъ вът вътца, изанѣ се, еже вы ниѣ слы-  
 шати и видѣте. Не възиде во Давдѣ на нса, глѣтъ же самѣ: 34  
 Рече гѣ гѣи моемоу: сѣди о десноую мене, Донѣдѣже поло- 35  
 жоу враги твоѣ подьножънию ногама твоима. Тврѣдо сѣи 36  
 да разоумѣеть всакъ домъ Излѣхъ, ꙗко га Нс Хса его есть  
 бѣ створиакъ. Слышавъше же, сманише се срдци своимъ, рекъ- 37  
 ше къ Петрѣ и къ прочимъ апсломъ: Что створимъ, моужие  
 братие? Петръ же рече к нимъ: Покайте се и да крѣтитъ се 38  
 въждо васъ въ насъ Нс Хсѣи въ вѣданне грѣхъ, и приимете  
 даръ стаго дха. Бамъ бо есть обѣтовано и чедомъ вашимъ 39  
 и всѣмъ дальнимъ, елико аще призоветъ гѣ бѣ нашъ. Инѣмъ 40  
 же словесы колкни свѣдѣтельствование и моланне е, глѣ: Спсете  
 се вът рода сего лскаваго. Ови же сѣи въ сласть приемыше 41  
 слово его и крѣстише се и приложише се въ тѣ днѣ дшѣ ꙗко  
 три тисоуце. Гѣхъ же трѣпеще въ счени апсльсѣхъ и въ обѣ- 42  
 щани и въ прѣломъни хлѣва с молитвахъ. Бѣи же всакой 43  
 дши страхъ, многа же чсдеса и знаменѣ апслы бывахоу  
 въ Ерсамѣхъ, страхъ же вели бѣ на всѣхъ. Вси же вѣрваше 44

30 сѣи видѣхъ] lectio erron. pro сѣи и вѣдѣхъ | плодѣ же] partic. же h. l. su-  
 pervacanea est | 33 слышати] lectio erron. pro слышите || 35 подьножънию] etiam  
 lectio erron. est pro подьножию vel potius: подьножине | 36 га нс хса] lectio erron.  
 pro га и хса | створиакъ] hic ommissa sunt a cod-is scriba vel eo, qui exemplar  
 primum paravit, haec verba: сего исуса, ꙗкоже вы распсете | 42 прѣломъни] lec-  
 tio manca esse videtur pro прѣломънени || 43 въ ерсамѣхъ] haec vocab. in redact.  
 graecorum recepta, non sunt praesto | страхъ же вели бѣ на всѣхъ] etiam haec  
 vocab. redactione graecorum ac slavorum recepta non probantur.



45 и вѣше въ коупѣ, наукаѹ же вса обѣща, И стежаниѣ наѣ-  
ниѣ продавахоу и раздѣлаѹ ѣ всѣмъ, е҃гоже аще кто трѣ-  
46 боваше, По все же дѣни наѣхахоу инодѣнно въ цркви, лѣмѣ  
по домоу хлѣбѣ, примахѹ брашно въ радость и въ прѣстра-  
47 нне срдца, Хвалеце бѣ имоуще вагдѣтъ къ всѣмъ людемъ. Гѣ  
же прилагаше спасающа се по все дѣни въ цркви.

1 III. Въ коупѣ же Петръ Новаѣ възидѣста въ цркви на  
2 мѣнтвоу въ годиѣноу деветоу. И е҃теръ моужѣ, хроѣмъ изъ  
чрква матере свое, се носимъ вѣ, е҃гоже полагахоу по все дѣни  
прѣдъ двѣрьми црквиными, рекомыми красными, просити мѣо-  
3 стине ѡт вѣлазирѣхъ въ цркви. Иже видѣвъ Петра Ноана,  
хотѣша вѣнѣти въ цркви, мѣлаше мѣлостиноу приѣти ѡт неѣо.  
4 Вѣзрѣвъ же Петръ на нѣ съ Ноаноу, рече: Вѣзри на ны. Онѣ  
5 же прилежаше ѣно, мѣне нѣчто ѡт неѣо приѣти. Рече же Петръ:  
6 Гребра ти и злата нѣсѣ с мене; нѣ еже намѣмъ, се ти дамъ;  
7 въ мѣе Ис Хсѣ Назарѣнна вѣстани и ходи. Имъ за десѣноу  
рѣкоу, вѣздвиже ѣ; лѣне же стѣрѣдѣста се е҃моу плесѣтъ и глѣзѣтъ  
8 И вѣскочъ, ста и хѣждаше ѣ вѣнде с нѣма въ цркви, хѣдеѣ  
9 и скаче ѣ хвале бѣ. И видѣше ѣ всѣ люде хѣдеѣа ѣ хва-  
10 леѣра бѣ, Знахоу же ѣ вѣко съ вѣ сѣдѣ мѣлостине ради с вра-  
тѣхъ красныхъ црковныхъ, испѣлѣнише се чоудѣа и ѣжаса ѣ при-  
11 ключѣнишѣмъ се е҃моу. Дрѣжерѣоу же неѣцѣлѣившѣмоу хроѣмѣцоу  
Петра Ноана, прѣтише к нѣма всѣ люде въ прѣтворѣ, наѣри-  
12 цающѣ се Голомоуѣ, ѣжасѣи всѣ. Видѣв же Петръ, ѡтѣ-  
щаваше къ людемъ: Моужѣ Изѣлицѣ, что чоудѣте се ѣ семѣ?  
или на ны что вѣзираете, вѣко своѣю ли силѣо или благоѣвѣ-

45 стежаниѣ наѣниѣ] lectio manca pro стежаниѣ и наѣниѣ || 47 имоуще] lectio manca pro и имоуще || III 1 новаѣ] lectio manca pro и новаѣ || 2 се] scriptura cod-is hilferd. propria pro съ || 3 ноана] lectio manca pro и ноана || 5 неѣо] scriptura cod-is hilferd. propria pro неѣо || 7 наѣ] lectio manca pro и наѣ || 10 испѣлѣнише] lectio manca pro и испѣлѣнише | ѣ] h. vocab. in cod. supra vers. legitur | приключѣнишѣмъ] scriptura cod-is hilferd. propria pro приключѣнишѣмъ || 11 Петра Ноана] lectio manca pro п-а и и-на || 12 ходити] lectio manca pro ходити и.



рнемъ створиховѣ ходити? Бѣ Яврамъ, Исаковъ, Иѣковъ, 13  
 въ шѣцѣ нашихъ, прослави отрока своего Иса, егже вы сѣо  
 предасте и вѣрѣгосте се его прѣ лицомъ сѣо Пилатовомъ,  
 соудѣшоу ономоу псѣтити. Бѣ же сѣаго и праведнаго вѣрѣ- 14  
 госте се, испросите моужа сѣнищоу дати вамъ, Я владикоу 15  
 жезни сѣните, егже въ вѣскрѣси из мрѣтвнхъ, емоуже мы  
 есмъ свѣдѣтеле. О вѣрѣк имене его сѣго, егже видите и вѣсте, 16  
 сѣврѣди нме его, и вѣра, кже нмъ, дастъ емѣ всецѣленіе се  
 прѣдъ всѣми вами. И нѣк, братие, вѣдѣ, кѣко невѣдѣниемъ 17  
 створисте, кѣкоже и кнези ваши. Бѣ же, кже прѣжде рече сѣти 18  
 всѣхъ прорѣк своихъ, моужоу приети Хсѣоу, сконѣча тако. По- 19  
 кайте се сѣо и обратите се, да оцѣсите се въ грѣхъ вашихъ,  
 кѣко да придоутъ вѣрѣмена вѣдыханиѣ въ лица гѣа, И по- 20  
 слеть прѣжде поставленаго вамъ Ис Хѣа, Егже подобаетъ 21  
 на нѣси сѣо приети до лѣтъ сѣстроениѣ всѣхъ, кѣкоже гѣа въ  
 сѣти всѣми сѣтими пророки своимъ и въ вѣка. Мойсѣ во 22  
 рече къ шѣцемъ нашимъ: Кѣко прорѣка вамъ въздвигнетъ гѣ въ  
 нашъ въ братие ваше, кѣко мене; того послоушайте о всемъ,  
 елико речеть к вамъ. Боудеть же, всака дѣша, кже аще не по- 23  
 слоушаетъ прорѣка того, потрѣбитъ се въ людѣ. И всѣ же 24  
 прорѣци въ Самона и прочѣ по редоу елико гѣаше, и пропо-  
 вѣдаше дни сѣе. Бѣ есте сѣнове прорѣк и завѣтъ, иже завѣща 25  
 въ къ шѣцемъ вашимъ, гѣе къ Яврамоу: И о сѣмени твоємъ  
 блгсвѣтъ се вса въ чѣствиѣ землѣ. Вамъ прѣжде въ въздвигъ 26  
 отрока своего Иса, посла и, блгвоуи въ възвращати се ко-  
 моуждо васъ въ злобѣ своихъ.

IV. Глаголющимъ же намъ къ людемъ, нандоу на не нери 1  
 и стратигъ црковны и Садокне, Желаютѣ сѣ, зане сѣахѣ люди 2

13 Исаковъ Иѣковъ] lectio minus recta pro И-овъ и Иѣ-лъ | прѣ] lectio  
 manca pro прѣдъ || 15 жезни] scriptura cod-is hilferd. propria pro жизни || 16 имене]  
 in cod. inter И et М superfluum о legitur || 26 блгвоуи въ] lectio erronea. pro блг-  
 вѣстѣи въ.

3 и проповѣдахоу о имени Исѣк въскрѣшеніе мрътвиѹхъ. И  
 възложише на не роуцѣ и положише є въ скълюденіе на юѣтрѣк:  
 4 бѣ во вечерѣ юже. Мнози же, слышавше нѹхъ слово, вѣрораше,  
 5 и быс число моужей ꙗко є тисоуцѣ. Быс же на стрѣи, и скъра-  
 6 ше се кнези нѹхъ и старици и книгочне въ Єрѣсамѣ, И Ананикъ  
 архіерѣкїи и Канѣфа Ноанъ и Алѣксандръ и елико вѣше ѡт рода  
 7 архіерѣска, И поставаше є по срѣдѣ, въпрашаѹс є: Кою си-  
 8 лою нли цѣлѣмъ именемъ створиште се вы? Тогда Петръ,  
 испльнь се дѹа сѣа, рече к нимъ: Кнези, людїи и старици Изавы,  
 9 Яце мы днѣсь истезаемїи есмѣ о благоудѣани члѣвѣ вѣдѣна,  
 10 о чѣлѣ спсєнїи быс, Разоумно коудїи всѣмъ вамъ и всѣмъ  
 людемъ Изавомъ, ꙗко въ нлѣ Исѣа Назарїинїна, нже вы рас-  
 пєстє, егже бѣ въскрѣсєн из мрътвиѹхъ, о сѣлѣ сѣ стєнтѣ прѣдъ  
 11 ваамїи здравъ. Сѣ єсть камень скорєнїи ѡт вас знеждоуцїиѹхъ,  
 12 вывы въ главоу сѣла. И нѣсть о нномъ нли о єдиноѣмъ спсє-  
 нїѣ, нѣсє во нного нменє под нвсємъ, дана въ члѣвѣхъ, о немъ-  
 13 же подоваєтѣ спсєти се намъ. Видєцїе же Петрово дрѣзновєнїє  
 Ноаново и разоумѣвшє, ꙗко члѣвѣа некинѣжѣна єста, нѣ проста,  
 14 дивлахоу се (знахоу же ꙗ, ꙗко сѣ Исѣмъ вѣстєа), Члѣвѣа же  
 видєцїе с нлѣа стєнїа нецѣлѣвшєаго, ннчѣтоже не нмѣхѹс про-  
 15 тивѣс рєцїи. Повелѣвшє же нлѣа вѣнѣ и сѣнѣмъа нти, стєзахѹс  
 16 сѣ въ сѣвѣ, Глїоцїе: Чѣто створнѣмъ члѣвѣкомъа сїлѣа? ꙗко сѣо  
 разоумно знаменїє нлѣа быс, всѣмъ живоуцїиѹмъ въ Єрѣсамѣ  
 17 вѣрѣк, и не можємъ ѡтврѣцїи сѣ; Нѣ да не волє прострєтѣ сѣ  
 въ людєхъ, прѣцїєнїємъ запрѣтїлѣмъа нлѣа к томѣс не глїати  
 18 о нменїи сѣлѣ нли єдиноѣмъ члѣвѣс. И прїзвавшє ꙗ, заповѣ-  
 19 дашє нлѣа ѡтноудѣ не вєрїати нли счїтїи о нменїи Исѣк. Петръ  
 же Ноанъ ѡтвєщавѣша к нлѣа рѣстєа: Яце правєдно єсть прѣдѣ

IV 3 юѣтрѣк] lectio erron. pro юѣтрѣк vel стрѣк || 6 ананик] lectio erron. pro анїна | ноанъ] lectio manca pro и ноанъ | алѣксандръ] lectio erron. pro алѣксандръ || 13 ноаново] lectio manca pro и ноаново || 19 ноанъ] lectio manca pro и ноанъ | соудїтїи] scriptura cod-is hilferd. propria pro соудїтє.

бѣмъ, вѣкъ послоушати паче, нежели ва, сѣдѣти; Не можевѣ 20  
 во вѣ, еже видѣху вѣ и слышаху вѣ, не глѣти. Они же, при- 21  
 запрѣтивъше, пѣстише вѣ, ничесоже не обрѣтающе, вѣко моу-  
 чѣти вѣ люди ради, вѣко вси славаху ва о вывѣшнѣмъ. А вѣтъ 22  
 во вѣ колѣ м члвкъ, о немъже вѣстъ чоудѣ се исцѣленѣи вѣ.  
 Сѣтноуцѣна же вывѣша, придѣста вѣ своимъ и повѣдаста, 23  
 елико вѣ нѣма архѣиерѣи и старѣици рѣше. Они же, слышавѣше, 24  
 инодѣшно въздвигоу гласъ вѣ вѣу и рѣше: Вѣдѣко, ты вѣ, стѣ-  
 рѣны нѣбо и земаюу и море и всѣ, вѣже вѣ нѣхъ, Рѣки сѣти 25  
 раба твоего Дѣда: Вѣскоую шѣташе се езыци и люди нѣбѣшнѣ  
 се тыцѣтѣнѣмъ? Присташе цѣрѣ земаецѣвѣ, и кнѣзи свѣрѣниѣ 26  
 се вѣ коупѣ на гѣ и на Хѣ его. Сѣвраше во се вѣ истѣноу 27  
 вѣ градѣ сѣмъ на сѣтаго шѣтрока твоего Исѣ, егоже помаза,  
 Прѣдѣ же и Поуѣнтѣнски Пѣлатъ сѣ езыки и людьми Пѣлѣтѣски,  
 Стѣворѣти елико рѣка твоѣ и свѣтъ твой прѣжде нарече вѣти. 28  
 И нѣи вѣ, ги, призри на запрѣченѣи нѣхъ и даждѣ равѣмъ твоѣмъ 29  
 сѣ вѣмъ дѣрѣзѣнѣнѣмъ глѣти слово твоѣ, Прѣстирающеу- 30  
 моу тѣбѣ роукоу твою на исцѣленѣи и знаменѣи нѣ чоудѣсѣмъ  
 вѣти наменѣмъ сѣнѣмъ шѣтрока твоего Исѣ. И помѣлѣшнѣмъ 31  
 се намъ, подвижа се мѣсто, на немъже вѣху свѣрѣниѣ, и испѣк-  
 нѣнѣ се вси дѣха сѣта и глѣху слово вѣи сѣ дѣрѣзѣнѣнѣмъ.  
 Нарѣдоу же вѣровающеу вѣ сѣдѣи и дѣна едина, на вѣнѣи 32  
 едѣно, и нѣ едѣнѣ ничесоже шѣ на вѣнѣи своего глѣше свое  
 соуцѣи, нѣ вѣи намъ все обѣи. И велѣно сѣлоу вѣздаху 33  
 свѣдѣтельство апѣли вѣскрѣшенѣиу гѣ Ис Хѣсѣ, вѣгдѣ же вѣ  
 велѣи вѣ вѣмъ и на всѣхъ нѣхъ. Не вѣ ко нѣи нѣ едѣнѣ 34

21 призапрѣтивъше] lectio erronea. pro н-вѣше | ничесоже] ante h. vocab. in  
 cod. superfluum и legitur || 24 слышавѣше] syll. слы. in cod. bis est praesto | ты  
 вѣ] post вѣ in cod. superfluum же legitur || 32 на вѣнѣи едѣно] lectio extrava-  
 gans est, redactione actuum recepta non probata | вѣи] syll. вѣ in cod. bis est prae-  
 sto | все] h. vocab. in cod. supra vers. legitur || 34 вѣ] etiam h. vocab. in cod.  
 supra vers. legitur.



въ нихъ; нь елико стежали вѣахоу села или дома, продающе,  
 35 приношахоу цѣны проданихъ. И полагахоу є прѣдъ ногама  
 36 апсльскимъ, даѣхоу же комоуждо, егоже трѣковаше. Поси  
 же, наречени Варнава, апсль, иже естъ сказаеми сѣмъ оутѣше-  
 37 никъ, Левѣитъ, Коупрининъ родомъ, Имъ село и, продавъ є,  
 принесе цѣноу и положи прѣдъ ногама апсльскимъ.

1 V. Моужь же етеръ именовъ Янаникъ Санфирою, женою  
 2 своею, продаста стежанне. И станѣт цѣны, свѣдѣци и женъ  
 3 его, и принесе честь етероу прѣдъ ногама апсль положи. Рече  
 же Петръ: Янание, по что испльни се неприѣзни срдце твое  
 4 съльгати дѣхоу стѣмоу и стати ѣт цѣни села? Не соуше  
 ли твое вѣ и продано тѣмъ властною вѣ? По что положи  
 5 въ срдцѣ своемъ вещь сию? Не съльга члвкомъ, нь боу. Слы-  
 шавъ же Янаникъ словеса си, падъ издаше. И высѣ страхъ вели  
 6 на всѣхъ слышнхъ се. Вѣставше же юноше стрѣкнше, изнесъ-  
 7 ше погребѣше и. Высѣ же ѣко минуувшимъ г часомъ, и жена  
 8 его, не свѣдоуци бывшаго, вѣиде. Оутѣшавъ же ей Петръ,  
 рече: Рци ми, аще на толицѣ село ѣтдаста? Она же рече: Ёй,  
 9 на толицѣ. Петръ же рече ей: По что свѣста искоусти дѣхъ  
 гнъ? Се ного погребрѣшихъ мѣжъ твоей при дврехъ, изнесоутъ  
 10 и те. Падѣ же абие при ногоу его издыше. Вѣшадше же юно-  
 11 ше, обрѣтѣ ю мрѣтѣоу, изнесъше, погребѣше ю с моужа є. И  
 высѣ страхъ вели на всѣхъ црѣквахъ и на всѣхъ слышнхъ се.  
 12 Роуками же апсльскими знаменнѣ бывахоу и чоудеса въ лю-  
 дехъ многа, и вѣахоу инодшѣно вси въ прѣтворѣ Голоумоуниѣ.  
 13 Прочнхъ же никтоже не смѣкаше прилѣплати се ихъ, нь вели-

36 иже] in cod. n et supra vers. иже legitur || V 1 санфирою] lectio manca  
 pro съ санфирою | женою] scriptura cod-is hilferd. propria pro женою 3 неприѣзни]  
 syll. не supra vers. legitur | 5 слышнхъ] lectio manca pro слышнхъ | 7 стрѣкнше.  
 изнесъше] lectio manca pro стрѣкнше и и изнесъше | 9 искоусти] lectio manca pro  
 искоусти | се ного погребрѣшихъ] lectio erron. pro се ного погребрѣшихъ | 10 изнесъше]  
 lectio manca pro и изнесъше | є] etiam lectio manca est pro єе.



чахоу є людие (Паче прилагахоу се к'крслющен гви, народъ 14  
 моужн же и женъ), Ёко и на поутн изношахоу недоужьниие 15  
 и полагахоу на посталахъ и на одр'кхъ, да гредоуциѢ Петроу  
 пон'к ст'кнъ оск'нитъ єдинаго ихъ. Прихождаше же и народъ 16  
 ѡткр'стьннихъ градъ въ Ёрсламъ, приносеце недоужьниие и страж-  
 доущие ѡт дхъ нечистихъ, иже иц'канхоу вси. Ёставьши же 17  
 архир'ке и вси иже с нимъ, соущие ереси Садокиские, испль-  
 нише се зависти. И възложише р'ски свое на апсан и въсадише 18  
 є въ т'мьницоу людьскоую. Ян'лак же г'нъ ѡтвр'зе дв'ри 19  
 т'мьници, изведъ же є, рече: Ид'те н, ставше, гл'ите людемъ 20  
 въ цркви все глы жизни сее. Слышавьши же, вынидоу на стръ- 21  
 ню въ цркви и счахоу. Пришьдъ же архир'т'й же с нимъ,  
 съзваше зборъ и все старце сновъ Изл'евъ и послаше въ т'мь-  
 ницоу привести ихъ. Сл'бги же шьдъше, не обр'ктоу ихъ 22  
 въ т'мьници, възвращьши же се, пов'даше, Гл'ющие: Ёко 23  
 т'мьницоу с'во обр'ктомъ затвореноу въсаксю твр'динею и  
 страже стоюще пр'к-дварьми, ѡтвр'зъши же с'ноутр'нсю, ни  
 єдинаго обр'ктомъ. Егда же слышаше словеса си, нерей же 24  
 и стратигъ црковьни и архир'т'й, дивлахоу се о нихъ. что  
 с'во воудеть се. Пришьдъ же етеръ, пов'ди намъ: Ёко се, 25  
 моужие, еже въсадиште въ т'мьницоу, соутъ въ цркви, стоюще  
 и с'чеце люди. Тогда шьдъ стратигъ съ слоугами, приведе 26  
 є не с'ноуждею; во'ххоу бо се люди, да не каменнемъ повнють є.  
 Приведъше же є, поставише въ с'ньмици, и выпросише архире- 27  
 р'т'й, Гл'е: Не запр'киенимъ ли запр'ктихомъ вамъ не с'читн 28  
 о имени семъ? И се исп'лннште Ёрсламъ с'ченнемъ вашимъ и хо-  
 щете на ны кровь чл'вка сего. Ѣтв'кц'вавъ же Петро и апсмы, 29

14 паче] melius esset паче же | 16 ѡткр'стьннихъ] lectio erron. pro ѡт ѡкр'-  
 стьннихъ | 17 архир'ке] lectio erron. pro архир'т'й | ереси садокиские] inter haec vocab.  
 in cod. superfluum сѧ legitur | 21 архир'т'й же] lectio erron. pro архир'т'й и иже |  
 привести] post h. vocab. codex superfluum є praebeet | 22 възвращьши же] же in cod.  
 supra vers. legitur.

30 рѣше: Послоушати подобаетъ ка паче, нежели чавкъ. Къ шцѣ  
нашихъ въздвиже Иса, егже вы роукаамъ есте, окъшкше и на  
31 дрѣвѣ. Сего бѣ владикоу и спса възнесе десницею своєю дати  
32 покашкше Нзави и оставленне грѣхомъ. И мы есмь емоу свѣ-  
дѣтеле глаомъ симъ и дхъ же стъ, иже дастъ бѣ послоушаю-  
33 щимъ его. Они же слышаше, дамѣхоу се и свещавашоу се свѣти е.  
34 Ыставъ же етеръ къ сынамъ Фарисѣй именованъ Гамаліахъ, за-  
коношчителъ, всѣмъ людемъ чыстѣмъ, повелѣ мало что апсломъ  
35 истоушати. Рече же к нимъ: Мѣже Пздравиласѣкъ, выни-  
36 майте свѣтъ о чавѣкъхъ сихъ, что хоцете створити намъ. Прѣ-  
жде во сихъ днѣхъ воста Тевда, глѣ себе соуща нѣкого велика,  
емѣже прѣклишше се числомъ моужнѣмъ дѣла; иже свѣтъ  
выстъ, и вси, елико послоушашоу его, разидоу се и бѣше въ ни-  
37 чтоже. По семъ воста Иуда Галѣилаѣнѣмъ въ днѣхъ написаниѣхъ  
и обрати люди многіе въ свѣтъ себе; и та погнѣ, и вси,  
38 елико послоушашоу его, разидѣ се. И се ннѣ глаю вамъ, вѣ-  
стоушните вѣ чловѣкъхъ сихъ и оставите: ꙗко аше есть вѣ чловѣкъ  
39 свѣтъ съ ннѣмъ дѣла се, разоритъ се, ꙗше ли вѣ ба есть, не  
40 можете разорити его, еда како вѣсварѣннѣмъ оврѣше се. По-  
слоушавшѣе же его, призваше апсѣмъ, вѣшѣе запрѣктишѣ намъ  
41 не глаголати о имени Исѣвъ, вѣпоушати е. Они же сво идѣашоу  
радоующе се вѣ лица сынѣмъ, ꙗко имене ради Исѣва сподо-  
42 бишѣ се досажденію приетнѣ; Все же днѣхъ въ цркви и по до-  
момъ не пристаѣхѣ сѣиѣ и благовѣстѣюще Ис Хв.

1 VI. Къ днѣхъ же тѣхъ, сѣмножнѣмъ се сѣеникомъ, вѣсѣрьнѣтъ  
Башѣмъ къ Еврѣомъ, ꙗко призрѣмъ бывашоу сѣовице нѣхъ  
2 повсѣднѣвенѣе дажде. Призвашѣе же оба на десете народѣ

34 законошчителъ] syll. чи in cod. bis legitur || 37 та] scriptura cod-is hilferd.  
propria pro тѣ. resp. тѣ || 39 окрѣше] lectio manca pro окрѣшете || 40 призвашѣе]  
lectio manca pro и призвашѣе вѣпоушати] lectio manca pro и вѣпоушати || 42 бла-  
говѣстѣюще] scriba cod-is primum благовѣстѣюще scripsit et tum deinde, errore  
percepto, super erroneum е legitimum ю posuit || VI 2 оставашѣе сѣмъ] inter haec  
vocab. in cod. superfluum к legitur.

сченикъ, рѣше: Не лѣпо естъ намъ, оставльше слово бжне, слоужити трѣпезамъ. Изциите сѣо, братие, ѡт васъ ѣ моужн 3 свѣдѣтельствованъ, испльнъ дха стѣ и прѣмоудрости, еже поставимъ надъ трѣбованиемъ силъ; Мы же въ молитвѣ 4 и сѣбѣемъ слова да прѣвѣваемъ. И годѣ въсѣ словѣ се прѣдъ 5 всѣмъ народомъ, избраше Стефана, мѣжа испльнена вѣри и дха стѣ, и Филиппа и Прохора и Никанора и Тимона и Пармѣноу и Николаѣ, пришлыца Антиохискаго, Еже поставимъ 6 прѣдъ апсѣ, и помолъше се, възложише на не роуки. И слово 7 бжне растѣаше, и множаши се число сченикъ въ Ерѣсамъ зѣло, много же народъ иерѣйскъ послоушаахоу вѣри. Степанъ же 8 съ, испльнъ вѣри и силъ, твораше чюдеса и знаменнѣ великѣ въ людехъ. Въсташи же етери иже ѡт сѣмъма рекомаго Ан- 9 вертинѣска и Ксринѣйска и Алѣксандрѣска иже ѡт Кланѣи и Ясѣ, стезахоу се стѣпаномъ. И не можахъс противъ стати 10 премѣдрости и дхоу, намъже глаше. Тогда наставише моужн, 11 глаголюще: Ёко мы сѣбѣахомъ и глаголюмъ глаголюмъ на Мосѣа и на бѣ. Съгнаши же люди и старце и книгочне и, нападыши, 12 възхитиши и и привѣси въ сѣмъмъ. Поставиши же свѣдѣтеле 13 лѣже, глаголюще: Чѣмъ съ не прѣстаетъ глаголюмъ глаголюмъ о мѣстѣ сѣмъ и законѣ. Сѣбѣахомъ бо глаголюмъ, ёко Нѣ Пазаринъ 14 съ разоритъ мѣсто се измѣнитъ обычай, еже прѣдаетъ намъ Мосей. И възрѣвъше на нь вси сѣдариен въ сѣмъмъ, видѣаше 15 лице его ёко лице анѣла.

3 моужн] scriptura cod-is hilferd. propria pro моужъ (ѣ=и) || 5 словѣ се] lectio error. pro слово се | избраше] lectio manca pro и избраше | 6 поставимъ] lectio error. pro поставиши || 7 иерѣйскъ scriptura cod-is hilferd. propria pro иерѣйскъ (ѣ=ε=ѣ) || 9 иже ѡт кланѣи] lectio manca pro и иже ѡт к. | алѣксандрѣска] scriptura cod-is hilferd. propria pro а—ксандрѣска | стѣпаномъ] lectio manca pro съ. vel potius с стѣпаномъ || 11 мосѣа] post. h. vocab. in cod. punctum et deinde superfluum ѣ sequitur | 12 привѣси] lectio cod-is hilferd. propria pro привѣсе (и=ε) | 13 мѣстѣ сѣмъ] inter haec vocab. in cod. superfluum мѣ legitur | 14 измѣнитъ] lectio manca pro и измѣнитъ.



<sup>1</sup> VII. Рече же архіерѣи: Яце се тако естъ? Онъ же рече:  
<sup>2</sup> Мѣжие, братиѣ, ѡтци, послоушайте. Ък славе ѣви се ѡтцоу  
 нашему Ивраму, соущоу въ Месопотамии, прѣжде дажде не  
<sup>3</sup> въсели се въ Хароонъ, И рече къ нему: Изиди ѡт земли свое  
 и ѡт рода своего и приди въ землю, въ онуюже аще покажѣ  
<sup>4</sup> ти. Тогда ишѣдъ ѡт земли Халдискіе и въсели се въ Ха  
 роонъ и ѡтсѣдѣ по смрътви ѡтца своего прѣсели се въ землю  
<sup>5</sup> сию, въ нейже вы нѣкѣ живете. И не дасте ему достоѣниѣ  
 на ней ни стоиши нозѣ, и обещаю дати ему въ одръжаніе  
<sup>6</sup> и сѣмени его по немъ, не имоущоу ему чеда. Гла же сице  
 бѣ: Ъко воудеть сѣме его пришельцы въ земли тоуждоу  
<sup>7</sup> и поработеть е и озоветь е ѡста лѣтъ. Ъзыкоу, емѣже по  
 работають, соущдоу азъ, рече бѣ, и по семь изидоуть и по  
<sup>8</sup> слоужеть ми на мѣстѣ семъ. И дасть ему завѣтъ обрѣ  
 заніе: и тако роди Исаа и обрѣза и въ днь ѿ, Исаа  
<sup>9</sup> Иѣкова, Иѣковъ оба на і патриѣрха. И патриѣрси, въздръ  
 вѣновавше, Иосифа продаше въ Еѣгиптъ, и бѣ бѣ с нимъ,  
<sup>10</sup> Избавы и ѡт всѣхъ скръби его, и дасть ему багдѣ и прѣ  
 моудрость прѣдъ Фараономъ, црѣмъ Еѣгиптскимъ, и постави  
 и властелина надъ Еѣгиптомъ и надъ всѣмъ домомъ своимъ.  
<sup>11</sup> Приде же гладъ на всю землю Еѣгиптскую и Хананѣйскую  
<sup>12</sup> и скръвь велиѣ, и не обрѣтахоу снѣсти ѡтци наши. Слы  
 шавъ же Иѣковъ соущіе житѣ въ Еѣгиптѣ, посла ѡтце наше  
<sup>13</sup> прѣжде, И второе съпознанъ бысть Иосифъ брати своимъ,  
<sup>14</sup> и ѣви бысть Фараоновъ родъ Иосифовъ. Пославъ же Иосифъ,  
 призва Иѣкова, ѡтца своего, и весь родъ дшъ ѿ осмомоу де  
<sup>15</sup> сети. Сидѣ же Иѣковъ въ Еѣгиптъ и смрътъ самъ и ѡци

VII 2 славе] scriptura cod-is hilferd. pro славы vel potius слави (ы = и = е) ||  
 5 дасть] etiam lectio est, quae in proprietatibus orthographicis cod-is hilferd.  
 nititur et e дасть est orta || 6 тоуждоу] lectio erron. pro тоужди || 10 еѣгиптскимъ]  
 lectio erron. pro еѣгиптскимъ vel, quod verisimilius est, pro еѣгиптскими || 11 снѣ  
 сти] lectio erron. pro снѣсти, resp. сытости.



наши, И принесоше въ Соу҃хемъ и положише и въ гробѣ, иже 16  
 коупи Иврамъ цѣною сребра ѡт снѡвъ Еморѡвъ Едѹхимскаго.  
 Ёжеже приканаше се а́кто ѡбѣтованиѣ, еже каетъ се въ Ивра- 17  
 мѣ, въздрастоше людие и множише се въ Еѣсѣпѣтѣ, Дон- 18  
 деже вѣста црѣ ннѣ въ Еѣсѣпѣтѣ, иже не вѣше Носифа. Еъ, прѣ- 19  
 мѣдрѣвъ родъ нашъ, озаоки ѡтѣце наше ѡтметати младѣньце  
 нхъ и не живити нхъ. Еъ неже вѣрѣме роди се Мосей и вѣ 20  
 благъ вѣви. Иже прѣтѣниѣ выстѣ гѣ мѣце въ домоу ѡтѣца своего.  
 Отверженоу же емоу вывѣшоу, възетъ и дѣщи Фарѡнова. И 21  
 вѣспѣти и въ сна сѣтѣ, и наказаниѣ выс Моисѣй всакой прѣ- 22  
 моудрѣсти Еѣсѣпѣтѣ; вѣ же силниѣ въ словеснхъ и въ дѣ-  
 лѣхъ. Егда же скончаваше емоу четвѣрѣто десѣто а́ктъ, възиде 23  
 на срѣдѣце емоу посѣтити братие свое, снѡвъ Изавѣ. И ви- 24  
 дѣвъ етера ѡбидима, посѡвѣствова и створи мѣстѣ ѡбидимо-  
 мѣ, сѣнѣвъ Еѣсѣпѣтѣнина. Вѣлѣаше же разоумѣти брати своей, 25  
 ꙗко въ роукою его дастъ намъ сисѣние; они же не разоумѣше.  
 Еъ ѡутрѣй же днѣ ꙗви се намъ тежоуцимъ и смиранѣ е въ мирѣ, 26  
 рекъ: Моужие и братиѣ есте вы, въскоую ѡбидите секе? Оби- 27  
 дей же некрѣнаго ѡтрѣниѣ и, рекъ: Кто те постави сѣдию на  
 кнеза надъ нами? Еда сѣити ты ме хоцѣши, ꙗкоже сѣи 28  
 въчера Еѣсѣпѣтѣнина? Еъжеже Моисѣи словесе сего и выс 29  
 пришьлѣцѣ въ земли Мадѣмѣсѣтѣ, идѣже роди сна два.  
 И егда скончаваше се емѣ мѣ а́ктъ, ꙗви се емоу въ поустѣниѣ, 30  
 въ горѣ Синаѣсѣтѣ анѣлъ гнѣ пламенемъ огниномъ въ коу-  
 пинѣ. Моисѣй же, видѣвъ, дивлѣше се видѣнию; пристѣпа- 31  
 ющѣ же емѣ разоумѣти, выс гласъ гнѣ к немѣ: Изъ въ ѡтѣцѣ 32  
 твоихъ, въ Иврамовѣ и въ Исаковѣ и въ Иѣковѣ. Трѣпетѣниѣ  
 же вывѣ Моисѣй, не смѣаше гледати. Рече же емоу гѣ: Изѣи 33  
 сапоги ѡт ногоу свою, мѣсто во, на немъже стѡиши, земля  
 сѣа есть. Енде видѣхъ страсть люди мѡнхъ, сѣицѣхъ въ Е- 34

18 въ Еѣсѣпѣтѣ] haec vocab. in versione graecorum recepta non sunt praesto ||

33 свою] scriptura cod-is hilferd. propria pro своєю.

ѡуѡтѣ, и въздыханіе ихъ слышахъ, и сииди изети ихъ; и нѣк  
 35 греди, послоу те въ Ёѡупть. Сего Мойска, е҃гоже ѡтворѡу  
 се, рекъше: Кто те постави княза или соудно над нами, сего  
 княза бѣ избавителя посла роукою анѡла, ꙗвлѡшаго се емоу  
 36 въ коуѣнѣхъ. Сѣ изведе е, створи чюдеса и знаменѣ въ земли  
 37 Еѣѡпѣѣ и въ чрѣвѣхъ моря и въ пѣстини мѣлѣхъ. Сѣ естъ  
 Мойскѣ, рекъшѣмъ Изавомъ: Прорѣка вамъ въздвигнетъ гѣ  
 38 бѣ вамъ ѡт братіе ваше, ꙗко мене, того послоушайте. Сѣ естъ  
 бывъ въ цркви и въ поустини съ анѡломъ, глаголющѣмъ к немѣ  
 въ горѣ Синайскѣ ѡцѣмъ нашимъ, иже приетъ словеса жива  
 39 дати вамъ, Е҃гоже не всхотѣше послоушати ѡтѣцъ нашихъ,  
 нѣ ѡтринуше и обратше се срдцемъ своимъ въ Ёѡупть.  
 40 Рекъше Провои: Створи намъ бѣги, иже прѣдѣдоутъ прѣд  
 нами; Мойскѣ бо съ, иже изведе ны и земли Еѣѡпѣѣ, не  
 41 вѣмъ, что бысть емоу. И телекъ створише въ дни оны и възникъ  
 ше жрѣтвоу тѣлоу неприятели емоу и веселашѣ се о дѣлѣхъ роу  
 42 коу своимъ. Обрати же бѣ и прѣдасть е слоужити во емѣ нес  
 кимъ, ꙗкоже естъ писано въ книгахъ прорѣческихъ: Егда зако  
 ленаѣ и жрѣтви принесете ми мѣлѣхъ въ поустини, домъ  
 43 Изавъ. И въздвигноуте кровь Молоховскъ и звѣздоу бѣ ва  
 шего Репана, образъ, еже створите покланати се имъ; и прѣ  
 44 селѣ вы далече Вавилона. Кровь свѣдѣтельствову вѣ ѡцѣмъ  
 нашимъ въ поустини, ꙗкоже повелѣ глѣ Мойсковѣ створити  
 45 по образу, иже видѣ; Е҃гоже и вынѣше приемише ѡтѣцъ  
 съ Нѣмъ въ одрѣжаніе языкомъ, еже изриноу бѣ ѡт лица ѡтѣ  
 46 нашихъ, до дне Давида. Иже обрѣте багдѣ прѣдъ бѣмъ  
 47 и проси обрѣсти селеніе бѣ Иерусалѣма. Соломоу же създа  
 48 емоу храмъ. Нѣ вышши не с роукоутворенахъ црквахъ жи  
 49 вѣтъ, ꙗкоже прорѣкѣ глѣтъ: Ибо прѣстолю мѣхъ, а земля подѣ  
 ноженіе ногама моима. Ви храмъ съзиждете ми, глѣтъ гѣ, или

35 избавителя] lectio manca pro и избавителя || 36 еѣѡпѣѣ] etiam lectio  
 manca est pro еѣѡпѣѣ || 41 своимъ] cf. notam ad versum 33.

кое мѣсто поконцоу моемоу? Не роука ли моѣ створи вса 50  
 си? Отеживыиыевые и неоврѣзани срѣдцы ни шнесь своимъ, 51  
 вы присно дхѡу стѡмѡ противисте се, ꙗкоже ѡтци ваши, тако  
 и вы. Кого ѡт прорѣк не изгнаше ѡтци ваши? Живисте прорѣки 52  
 ѡ пришестви праведнаго, емоу же вы нѣк прѣдате и живище  
 живисте, Нже приисте законъ повелѣниемъ ангѣловомъ и не схра- 53  
 нисте. Слышеще же се, распыхахо се срѣдци своимъ и скръжа- 54  
 тахоу зовѣи на нѣ. Ге же исплньнъ стѣпанъ дха стѣ, възрѣвъ 55  
 на нѣо, видѣ славоу бжню Исѣ, стѡяща о десноу ю бѣ, и рече:  
 Ге живдоу нѣса ѡтврѣста и сна члвчскаго, стѡящаго о десноу ю 56  
 бѣ. Ысканикоуѣше же гласомъ велнемъ, заткоу шни свои 57  
 и сстрѣмивше се инодшню на нѣ, Изведъше и кнѣк града, 58  
 каменнемъ побивахс и. И свѣдѣтеле положише ризи свое при  
 ногоу юноше етера, нарицаемаго Сасла, И каменнемъ побива- 59  
 хс стѣпана, молеца се и глѡща се: Гѣ, Ис Хѣ, приими дхѣ  
 мой. Поклонъ же колѣнѣк, възшн гласомъ веємъ: Гѣ, не по- 60  
 стави намъ грѣха сего. И се рекъ, спсе.

VIII. Саслъ же бѣ изволае с нимъ живти. Бысть же 1  
 въ дни ти гонение велие на црѣвь Ерѣмскоу; и вси раскѣни 2  
 по странамъ, въ Июдѣи и Самари, развѣ аплѣ. Стрѣмивше 3  
 же Стефана моужи благовѣрни, и створише плачь вели о немъ.  
 Саслъ же възоблаше црѣвь, по домъ ходе, влаче мѣжи и жены 4  
 въдаѣше въ тѣмницю. Раскани же придоу благовѣтвую- 5  
 юще слово. Филипъ же, съшѣ въ градъ Самарѣйскъ, про- 6  
 повѣдаше намъ Хѣ. Ынимахоу же народи глѣнимъ Филип-  
 помъ инодшню, слышеще и видеще знаменикъ, ꙗже твораше.

52 прѣдате] lectio manca pro прѣдатеа || 54 распыхахо] etiam lectio manca  
 est pro распыхахоу || 55 исѣ] rectius esset: и исѣ || 58 изведъше] lectio manca pro  
 и изведъше || 60 веємъ] lectio manca pro велнемъ || VIII 1 нимъ] lit. и in cod. bis  
 legitur | живти] lectio manca pro живти и | раскѣни] lectio manca pro раскѣни  
 се || 3 домъ] lectio erron. pro домомъ || 4 придоу] scriptura cod-is hilferd. propria  
 pro прѣидоу.



7 Многомъ во имоуциимъ дхъ нечисти, выниюще гласомъ ве-  
 8 лиемъ, изидиуѡ, мнози же ослаблены и хромие ицкляше. И  
 9 бысть радость великъ въ градъ томъ. Моужь же етеръ, наме-  
 10 дже езикѡ Самарѣйскоу, глѣ быти етера себе великъ, Емоуже  
 11 вынимахоу вси ѡт мала до велика, глѡюще: Се есть сила бжнѣ  
 12 великаѣ. Вынимахоу же емоу, зане многа лѣта корениемъ  
 13 дивы твораше имъ. Егда же вѣрваше Филипови, благовѣ-  
 14 ствоюущѣмъ ѣже о црѣствѣ бжн и о имени Ис Хвѣ, крѣпахоу  
 15 се, мѡжи же и жени. Симонъ же, и тѣ вѣрова и, крѣцъ се,  
 16 вѣк прѣвѣване ѡ Филипа; виде же сили великии и знаменнѣ  
 17 бывающа, диваше се. Слышавъше же апсѡи ниже въ Ерѣлѣмѣ,  
 18 ѣко приѣтъ Самаритѣ слово бжне, послаше к нимъ Петра Ноана,  
 19 ѣже, съшѣдыша, мѡнѣста се о нихъ, ѣко да приѣмѣтъ дхъ стѣ;  
 20 Не ѡ во вѣ ни на единого же ихъ напаѣ, нѣ тѣчно крѣщенн  
 21 вѣхоу въ име Ис Хвѣ. Тогда възложѣста роуки на не, и приѣше  
 22 дхъ стѣ. Видѣвъше же Симонъ, ѣко възлаганиемъ роуки  
 23 апсѣльскѣ даѣтъ се дхъ стѣ, принесе имъ сребро, Глѣ: Дадѣте  
 24 ми мѣ областъ сию, да, на негоже аще възложоу роукоу, при-  
 25 метъ дхъ стѣ. Петръ же рече к нему: Сребро твое с тобою  
 26 да вѣдетъ въ погнѣклъ, ѣко даръ бжн непѣщѣва сребромъ сте-  
 27 жати. Иѣстъ ти чести ни жрѣбѣнѣ въ словеси сѣмъ; срѣце во  
 28 твое иѣстъ право прѣдъ вѣгмъ. Покай се сѡ ѡт злѡби своей  
 29 и мѡи се вѣи, аще сѡ ѡтдаѣтъ ти се помышление срѣца твоего;  
 30 Бѣ зѡчи во горѣсти и въ сѣдзѣ неправеднѣ виждоу те соуща.  
 31 Отверѣав же Емоуны, рече: Мѡнѣта се въ гѣи о мнѣ, ѣко  
 32 да ничтоже приѣтъ на мѣ, ихъже глѣста. Она же сѡ, засѣ-  
 33 дѣтельствовавша и глѣвша слово гѣе, възвратѣста се въ Ерѣлѣмъ,  
 34 мнози же вси Самарѣйскѣи благовѣствоваша. Анѣлъ же гѣи

7 дхъ] lectio erron. pro доухъ || 11 корениемъ дивы] inter haec vocab. in  
 cod. superfluum в legitur || 14 Петра Ноана] lectio manca pro Петра и Ноана ||  
 25 самарѣйскѣи] post haec vocab. in cod. superfluum и sequitur.



рече въ Филиппъ, гл҃е: Встаѣтъ, иди на полѣдне на поутѣ, сѣ-  
дѣши ѿ Ерсѣла въ Газоу; тѣ естъ поутѣ. И вѣстаѣтъ, понде. 27  
И се, моужь Моуринь, каженникъ, сланиъ Кандикинъ, цр҃ици  
Моуромъ, иже вѣ надѣ всею Газнею, иже приде поклонитѣ се  
въ Ерсѣлѣ. Бѣ же възраѣе се и ѣзде на колесници своей, 28  
и чтѣаше прорѣка Исанию. Рече же дх҃ъ Филиппови: Пристоупи 29  
приближи се колесници сей. Притекъ же Филиппъ, сланиа и 30  
чтоуща прорѣка Исанию и рече: Разоумѣеши ли сѣо, ѣже чтеши?  
Онъ же рече: Како сѣо могоу, аще кто не наставитъ мене? 31  
Ѹмоли же Филиппа възлѣзъша сѣсти с нимъ. Слово же книжк- 32  
ное, еже чтѣше, се бѣ: Ъко овца на заколенне веденъ бытъ,  
и ѣко агньцѣ премо стригоущимъ безгласнѣ, тако не ѿтврѣ-  
заетъ сѣти своихъ. Бѣ слѣрени своемъ соудѣ его възетъ се, 33  
а родъ его кто исповѣтъ, ѣко въземлетъ се ѿ земли животъ  
его. Ѹтвѣраѣъ же каженникъ Филиппови, рече: Млю те, о комъ 34  
се прорѣкъ гл҃еть? Себе ли ради или о иномъ етерѣ? Ѹтврѣзъ 35  
же Филиппъ сѣта своѣ и начьнъ ѿ книгъ сихъ, благоуѣствовѣ  
емоу Исѣ. Ъко же ѣдѣхота, по поутѣ придоста на етероу 36  
водоу, и сѣтъ каженникъ: Се вода; что възраѣаетъ ли крѣ-  
стити се? Рече же емоу: Аще вѣкроуеши ѿ всего срд҃ца сво- 37  
его, лѣтъ ти естъ. Ѹтвѣраѣъ же рече: Вѣкроу сѣа вѣжнѣ быти  
Ис Хсѣа. И повелѣ стати колесници, и слѣзоста оба ѿ водоу, 38  
Филиппъ же и каженникъ, и крѣсти и. Егда же възидоста ѿ 39  
воды, дх҃ъ ст҃и нападе на каженника, анѣлъ же гнѣ въсхити Фи-  
липпа и не вѣдѣаше его к томоу каженникъ, идѣаше въ поутѣ  
свой, радоуе се. Филиппъ же обрѣте се въ Газотѣ и, мимонды, 40  
благоуѣствовѣваше въ градѣхъ всѣхъ, дондѣже въниде въ Ке-  
сарню.

27 газнею] scriptura cod-is hilferd. propria pro газною | поклонитѣ] etiam  
scriptura cod-is hilferd. propria pro поклонити | 29 приказжи се] lectio manca pro  
и приближи се || 37 вѣкроу] scriptura cod-is hilferd. propria pro вѣкро. || 39 радоуе]  
lectio erron. pro радоуе (= радоуѣ).

1 IX. Саша же еше духа гнѣвомъ свѣстомъ на сченики  
 2 гнѣ, припадъ въ архіерѣкѣ, Проси ѿ него книгъ на листъ на-  
 писанъ въ Дамаскъ въ свѣдѣніемъ, да, аше етери обрѣтеть  
 на поутѣ соудѣ, моужи же и жени, свезани приведесть въ Єрлѣмъ.  
 3 Ыкнегда же быс приближа се въ Дамаскъ, и вънезапоу обанѣста  
 4 и свѣтъ ѿ нѣсе, И падъ на земаи, слыша гласъ, глаголющъ  
 5 емоу: Саша, Саша, что мѣ гониши? Рече же: Кто еси, гнѣ?  
 6 Гнѣ же рече: Язъ есмь Исхъ, егже ти гониши; Нхъ встанѣи,  
 иди въ градъ, и тоу речеть ти се, что ти подобаесть творити.  
 7 Моужи же, гредоуще с нимъ, стоѣхуоу дивеще се, слышюще  
 8 сво гласъ, инединагоже видѣше. Ыставъ же Саша ѿ земли,  
 ѿтверстѣма очима его инединагоже не видѣаше; за роукоу  
 9 же нмѣше, вѣвѣше и въ Дамаскъ. И вѣ г днѣи не виде, ни  
 10 ѣсть же ни питъ. Гнѣ же етеръ сченикъ въ Дамаскѣ имене-  
 немъ Янанѣк, и рече к немоу гнѣ въ снѣ: Янанѣе. Онъ же рече:  
 11 Се азъ, гнѣ. Гнѣ же рече к немоу: Ыставъ, иди въ стагны, на-  
 рицаемѣе правне, и възиди въ домоу Юдовѣ Саша имене-  
 12 Тарсанина; се бо мѣнѣть се И видѣ въ снѣ моужа имене-  
 мъ Янанию, вѣшѣдѣша и вѣзложѣша на нхъ роуцѣ, ѣко да про-  
 13 зрѣть. Ѣтвѣщавъ же Янанѣк: Гнѣ, слышахомъ ѿ многъ  
 о моужи сѣмъ, елико зла створи стѣмъ твоимъ въ Єрлѣмѣ;  
 14 И здѣ имать область ѿ архіерѣкѣ свезати все, нарицающе  
 15 нмѣе твое. Рече же к немоу гнѣ: Иди, ѣко соудъ избранъ мнѣ  
 естъ сѣ, понести нмѣе мое прѣдъ езикѣ жи и црѣи и свѣдѣнѣи  
 16 Изавѣи. Язъ бо скажоу емѣ, елико подобаесть емоу о, имени  
 17 моемъ приети. Иде же Янанѣк и вѣнѣде въ храминоу и,  
 вѣзложъ на нхъ роуцѣ, рече: Саша брате, гнѣ посла мѣ, Исхъ

IX 1 гнѣвомъ свѣстомъ] lectio manca pro гнѣвомъ и свѣстомъ || 3 при-  
 ближа се] etiam lectio manca est pro приближае се || 7 слышюще] lectio erron. pro  
 слышюще || 11 мѣнѣть] syll. мн in cod. bis legitur || 12 въ снѣ] etiam praepos. въ in  
 cod. bis legitur || 15 жи] scriptura cod-is hilferd. propria pro же | свѣдѣнѣи] lectio  
 erron. pro свѣдѣнѣи vel свѣдѣнѣи.

ꙗко да прозриши  
 испавниши се дѣла стѣ. И абие ѿпадоу ѿ очию его ꙗко че- 18  
 шоуе, и прозрѣ же абие и, вѣстави, крѣсти се. И приемъ брашно, 19  
 скрѣпи се. Бѣс же Гасль съ сченики иже въ Дамасцѣ днѣ  
 етеры; И абие въ снѣмщицѣхъ проповѣдаше Исѣ, ꙗко съ есть 20  
 снѣ бжн. Дивлахоу же се всѣ слышени и глахоу: Не си ли 21  
 есть, раздроушны въ Ёрѣмѣ все, нарицающе имѣ Исѣо, и здѣ  
 на то приде, да свезание ведеть е к архирѣкомъ? Гасль же 22  
 паче крѣплаше се и смѣцаше Июдѣе, живоуще въ Дамасцѣ,  
 сказае, ꙗко съ есть Хсѣ. ꙗко же скончавахоу се днѣ мнози, 23  
 свѣцаше се Июдѣе сѣнти и. Разоумно же бѣс ковь ихъ Га- 24  
 слови. Стрѣжахоу же градоу вратѣ днѣ и ноцѣ, ꙗко да  
 снѣють и. Поемъше же сченици его ноцию, неадише свѣщнише 25  
 по стѣнкѣ въ кошеници. Пришѣдъ же Гасль въ Ёрѣмѣ, окоу- 26  
 шаше се прѣмѣшати се сченицѣхъ, и всѣ боѣхоу се его, не  
 вѣроующе, ꙗко есть сченикъ. Варнава же, поеми и, приведе 27  
 и къ апѣломъ и сказа имѣ, како на поутѣ виде га, и ꙗко гла  
 емоу, како въ Дамасцѣ дрѣзаше о имени Исѣк. И бѣ с нимъ 28  
 въходе исходе въ Ёрѣмѣ и дрѣзае о имени га Исѣ Хсѣ, Гла- 29  
 ше же и стезаше се съ Ёлѣни; они же начинахоу сѣнти и. Ра- 30  
 зоумѣвъше же вратѣ, свѣсе и въ Кесарию и ѿпоустѣше и  
 въ Тарасѣ. Цркви же сѣо по всей Июдѣи и Галилен и Гама- 31  
 рини имѣхоу миръ, съзидающе се и ходеще въ страсѣ гни,  
 и стѣшениемъ стѣго дѣла множахъ се. Бѣс же Петроу, посѣ- 32  
 цаюцоу всѣхъ, снѣти къ стѣмъ живущимъ въ Июдѣ. Оверѣте 33  
 же тоу члѣва етера имениемъ снѣнию, ѿ осамъ лѣтъ лежѣа

17 ꙗко да те се] scriptura cod-is hilferd. propria pro ꙗко да ти се | испав-  
 ниши] lectio manca pro и испавниши 21 въ ёрѣмѣ] scriptura cod-is hilferd. pro-  
 pria pro въ ёрѣмѣ || 24 разоумно] lectio erron. pro разоумны || 25 свѣщнише] scrip-  
 tura cod-is hilferd. propria pro свѣщше || 27 сказа] post hoc vocab. in cod.  
 superfluum e legitur | како въ дамасцѣ] lectio manca pro и како въ д. || 28 исходе]  
 etiam lectio manca est pro и исходе 33 снѣнию] scriptura cod-is hilferd. propria  
 pro снѣнию.



34 на одрѣ, иже бѣ ослабленъ жилами. И рече еѡс Петръ: Сне-  
 ние, исцѣлаетъ те Ис Хсѣ; встань и възми одръ твою. И  
 35 леже воста. И видѣше и вси живоущи въ Людѣ и въ Иеро-  
 36 нѣи, иже обратише се къ гоу. Въ Попѣ же бѣ етера сченица  
 именовъ Тавита, ꙗже сказаетъ се глагола Грына; та бѣ пѣла  
 37 благоухъ дѣла и милостинне, еже твораше. Быс же въ дни ти  
 волѣвши смрѣти; и омивъше ю же, положише ю въ горьници.  
 38 Близь же соущи Люди Попие, сченици же слышавше, ꙗко Петръ  
 естъ въ ней, послаше два моужа к немѣ, моляще и, да не лѣ-  
 39 нить се прити до нихъ. Вьставъ же Петръ, с нима иде; егоже  
 пришедъша възвѣсе и въ горьницю, и сташе прѣдъ нимъ все  
 сдовице, плачущи се и показующи одѣждѣ и ризи, се и елико  
 40 створаше с ними соущи Грына. Изганавъ же ванъ все Петръ  
 и поклонъ колѣни, помоли се и, обращъсе къ тѣлоу, рече: Та-  
 вита, встань. Она же отверже очи свои и, видѣвши Петра,  
 41 сѣде. Нѣкъ же ю за рѣкоу, постави ю; призвавъ еже стѣи сдо-  
 42 вице, постави ю прѣдъ ними живоу. Свѣдѣно же бысть се по  
 43 всей Попи, и мнози вѣреша въ га. Бысть же дни многне  
 превыти емоу въ Попѣ с етера Енмоуна смара.

1 X. Моужь же етеръ бѣ въ Кесарини, именовъ Корниль,  
 2 сктъникъ отъ спира, нарицающъ се Таллийска, Благотѣриъ, войи  
 се ва, свѣдомъ домоу своимъ, творе же милостинне мнози  
 3 людемъ и моле се боу выноу, Видѣвъ видѣнии ꙗвѣ, ꙗко  
 въ тѣю годиною дне, анѣлъ вѣи ꙗви се вьшедъша к нему и  
 4 рекъша еѡс: Корниле. Онъ же, възрѣвъ на нь и сжасъсь вьвь,  
 рече: Что естъ, ги? Рече емоу анѣлъ: Молтви и милостинне твое

34 ениие] et de hac scriptura idem valet || 35 асронки] lect. erron. pro асронк, resp. асаронк || 37 и омивъше ю же] lectio minus recta pro омивъше же ю || 40 изганавъ] syll. на supra vers. legitur || 41 еже] lectio erron. esse videtur pro же || X ѡ анѣлъ вѣи ꙗви се вьшедъша] lectio erron., quae ita orta est, ut cod-is scriba vel is, qui cod-is hilferd. archetypum paravit, pro lectione recta: анѣла вѣиꙗк вьшедъша minus recte: анѣлъ вѣи ꙗви се scripserit et praeterea e lectione recta tunc iam superfluum вьшедъша addiderit.



възидѣ въ память прѣдѣ ба. И нѣкѣ пошлѣн въ Нопѣ моужѣ 5  
 и призванъ Симона, рекомаго Петра; Сѣ обитѣлюю естъ сѣ етера 6  
 Симона сѣмара, емоужѣ естъ храмъ при мори. Ъко же ѡтѣде 7  
 анѣлъ, глѣ Корнилевѣ, приглашѣ ѡт рабѣ своихъ и вонна бла-  
 говѣрна ѡт слѡуженихъ емоу. И сказавъ има вса, посла е 8  
 въ Нопѣ. Ъкѣ стрѣки же, ндоуѣрѣма има по поути и приелѣ 9  
 жаюцима сѣ къ градуу, възидѣ Петръ на горѣнищѡу помолити  
 сѣ въ г-ю годиноу. Бысть же прилачѣнъ и хотѣе въкоуѣтити; 10  
 готовѣрѣма же сѣ онѣма, нападе на нь сѣжасѣ, И видѣ нѣо 11  
 ѡтверсто и сѣходѣръ на нь сѣоудѣ етерѣ ꙗко плаѣранищѡу ве-  
 лию, въ четѣри краѣ повѣрѣсть и низѣ висѣръ на землю, Ъкѣ 12  
 нѣйже вѣхѡу вса четвѣрѣнога земле и звѣри и гади и птице  
 нѣснѣе. И выѣ гласѣ к нѣмоу: Ъставѣ, Петре, заколи и ꙗждѣ. 13  
 Петръ же рече: Никакоже, гѣи, ꙗко николиждѡ ꙗхѣ всакого 14  
 скверѣнна и неочиѣена. И гласѣ пакѣ вѣторѣнщѡу к нѣмоу: Ъже 15  
 бѣ очѣистѣлъ естъ, ты не оскверѣни. Сѣ же бысть третѣнщѡу, 16  
 и лѣне възетѣ сѣ сѣсоудѣ на нѣо. Ъко же въ сѣвѣкѣ помышлѣашѣ 17  
 Петръ, что сѣо естъ видѣнѣе, еже видѣкѣ, и сѣ моужѣи, послани  
 ѡт Корнила, ты вѣпрошахѡу домоу Симѣонова, стѣашѣ прѣдѣ 18  
 врати. Ъзглашѣшѣ, вѣпрашахѡу, аѣре естъ Симѣонъ, нарицаемѣи  
 Петръ, здѣкѣ витѣлъ. Петровѣи же, помышлѣающѡу о видѣнѣи, 19  
 рече емоу дхѣ сѣи: Сѣ моужѣи иѣроутѣ тебе; Нѣ вѣстѣани, слѣкѣзи, 20  
 нди сѣ ними, ничѣсоже ни соудѣней сѣ, занѣ азѣ послахѣ е.  
 Сѣшѣдѣ же Петръ къ моужѣма, рече: Сѣ азѣ есмѣ, еѣгоже вы 21  
 иѣчете; что естъ вина, еѣнже ради приѣдѣстѣ? Они же рѣшѣ: 22  
 Корнилъ сѣтънѣнѣкѣ, моужѣ правѣдѣнъ и вѣи сѣ ба, свѣдомѣ же  
 ѡт всѣго ѣзыка Иудѣска, глѣано емоу выѣ ѡт анѣла сѣѣа при-  
 звѣти те въ домѣ свой и слышѣтѣи глѣы ѡт тебе. Призвѣавъ 23  
 же е, сѣчрѣди. Ъкѣ ютрѣкѣ же Петръ, вѣставѣ, изидѣ сѣ ними,

18 възглашѣшѣ] lectio manca pro и възглашѣшѣ || 22 вѣи] scriptura cod-is  
 hilferd. propria pro кѣе = кѣа.

24 и етери ѡт братіе, иже ѡт Нопіе, с нимъ идоу. И въ стрѣки  
 вынидоу въ Кесарию. Корниль же въ чае ихъ, скъзавъ родъ  
 25 свой и трѣбавшіе дѡроги. Егда же бысѣ вынннті Петроу, срѣте  
 26 и Корниль и, падъ на ногоу, поклоните се. Петръ же въздви-  
 27 же и, гла: Ыстани, неѡ азъ самъ члвкъ есмь. И с нимъ ве-  
 28 сѣдоуе выниде и обрѣте събрани многіе. Рече же к нимъ: Ы  
 въксте, ꙗко не подобаетъ моужемъ Иудскимъ приаѣпати се  
 и смѣшати се съ иноплеменики; мнѣ же въ показа ни единого  
 29 сквернына или нечиста глати члвка. Тѣмъ же и ве-сѣмѣниѣкъ  
 приѣхъ званъ вами. Ыпрошаю вы сеѡ, конемъ словомъ посласте  
 30 по мѣ? И Корниль рече: Ѡт четвъртаго днѣ до сего часа  
 въхъ постѣ се и ѡ годиноу моле се въ своемъ домоу, и се,  
 31 моужь ста прѣѣхъ мною въ одѣжди свѣтлѣ и рече: Корнилоу,  
 слышана бысѣ мѡнтѡ твоѣ, и мѡлостине твоѣ поменоване  
 32 выше прѣѣхъ въгмъ. Посли сеѡ въ Нопѣ и призови Симона,  
 иже нарицаеть се Петръ; съ витанъ естъ въ домоу Симона  
 33 сѡмара при мори, иже, пришьѣ, насчитъ те. Яне же послахъ  
 къ тебѣ, ты же доврѣ створи пришьды. Ннѣ сеѡ вси ми прѣѣхъ  
 въгмъ пришли есмь слышати вса, повелѣнаѣ тебѣ ѡт ба.  
 34 Ѡтверзь же Петръ сѣта, рече: Ы истиноу разоумѣваю, ꙗко  
 35 не на лица зрѣи соудити въ, Нъ въ всакомъ языѣ кон се  
 36 его и творей правдоу приетѣи нмъ естъ. Слово еже посла сѡмъ  
 Излекомъ, благовѣстѡуе миръ Ис Хсмъ, съ естъ всѣмъ гѣ.  
 37 Ы въксте глаы, бывшіе по всей Иудѣи, начынь ѡт Галилѣе,  
 38 по крѣпленіи, еже проповѣда Иѡанъ; Иѡа иже ѡт Назарѣта, ꙗко  
 помаза въ дѣхомъ стѡмъ и силою иже проиде благотворе исцѣ-  
 лае все, наслактѡванные ѡт неприѣззи, ꙗко въ въ с нимъ.  
 39 И мы есмь свѣдѣтеле ꙗко створи въ странѣ же Иудѣйскѣ

25 поклоните се] lectio erron. pro поклони се || 30 четвъртаго] ε in cod. supra vers.  
 legitur 32 витанъ] lectio erron. pro витанъ || 33 пришли] scriptura cod-is hilferd.  
 propria pro пришли || 35 кон] scriptura cod-is hilferd. propria pro кон || 38 исцѣлае]  
 lectio manca pro и исцѣлае || 39 окъшые] h. vocab. in cod. supervacaneum и praecedit.

и въ Ёрсламѣ; е҃гоже и сѣише, овѣшше и на дрѣвѣхъ. Сего 40  
 въ въскрѣси въ третѣ днь и дастъ емоу ꙗвити се. Не всѣмъ 41  
 людемъ, нъ свѣдѣтелямъ прѣжде нареченымъ ѡт ба намъ,  
 иже ꙗхомъ и пихомъ с нимъ по въскрѣсени е҃го ѡт мрътвыхъ.  
 И повелѣ намъ проповѣдати людемъ и засвѣдѣтельствовати, 42  
 ꙗко тѣ естъ наречены ѡт ба соудн живымъ и мрътвымъ.  
 О семъ вси пророчи свѣдѣтельствуютъ ѡтдание грѣховъ прие- 43  
 ти наменемъ е҃го всакомоу въкроуіюуемоу въ ны. Е҃ще глаголю 44  
 Петроу главы снѣ, нападе дхъ ст҃и на все слышаше слово. И 45  
 сѣасоу се иже ѡт обрѣзаниѣ въри, елико ихъ съ Петроу  
 приде, ꙗко въ языцѣхъ даръ с҃аго дхѣ пролиѣ се. Слыша- 46  
 хоу бо намъ глаголюще въ языки и величающе ба. Тогда ѡтвѣра 47  
 Петръ: Е҃да воде възбранити можетъ кто не крестити се снѣ,  
 иже дхъ ст҃и прише, ꙗкоже и мы? Повелѣ же крестити се намъ 48  
 въ имѣ Ис Хсѣ. Тогда маише и прѣвити с нихъ дни е҃тери.

XI. Слышаше же апсѣли и братиѣ, соуден въ Иудѣи, ꙗко 1  
 и языци прише слово виѣне. И е҃гда възиде Петръ въ Ёрсламъ, 2  
 прѣхоу се с нимъ иже ѡт обрѣзаниѣ, Глаголюще, ꙗко въ моу- 3  
 жемъ, не имоуцимъ обрѣзаниѣ, выиде и кѣтъ с ними. Начиѣ 4  
 же Петръ, сказаши намъ по реду, глѣ: Изъ вѣхъ въ градѣ 5  
 Иерусѣлимъ молей се и видѣхъ въ сѣасѣ моемъ видѣнне,  
 сѣхощеи ссоудѣ е҃терѣ ꙗко плащаницоу велию, на четирѣ с҃аки 6  
 висѣроу ѡт нѣсе, и приде до мене; Нъ поуже възрѣвъ, смо- 6  
 трихъ и видѣхъ четверногаѣ и звѣрь и гадѣ и птице нѣсѣнне.  
 Слышахъ гласъ глаголюѣ ми: Встаѣ, Петре, заколи и ꙗждѣ. 7  
 Рѣхъ же: Никакоже, ги, ꙗко всако скверно или нечисто нико- 8  
 лиже не снѣде с҃ета моѣ. Ѡтвѣра ми гласъ вторицею с нѣсе, 9  
 глѣ: Чѣже въ очистиѣ естъ, ты не скверни. Се же въс тре- 10  
 тицею, и пакни възеше се вса на нѣко. И се лѣне е҃тери мѣжи 11

42 засвѣдѣтельствовати] syll. за in cod. supra vers. legitur || 43 всакомоу]  
 к in cod. bis legitur || 46 намъ] lectio erron. pro ѡ, resp. е --|| XI 8 сѣра] lectio  
 manca pro въ с҃ета vel, quod verisimilius est, pro с҃ с҃ета.



12 сташе прѣдѣ храмомъ. въ немъже вѣхъ, послани ѡт Кесари  
 13 въ мѣк. Рече же ми дхъ стий ити с нами, ничесоже не соумне  
 14 се. Придоу же съ мною и шесть братиѣ и вынѣдомъ въ домъ  
 15 моужа. Сказа же намъ, како видѣ в храмѣ своемъ анѣла,  
 16 ставша и рекъша емс: Послан въ Нопъ мѣжи и призови Си-  
 17 мона, нарицаемаго Петра, Иже речетъ глаъ к тебѣ, въ нѣхъже  
 18 спсеши се ты и всѣхъ домъ твой. Бѣнегда же наче съ глаъти,  
 19 нападе дхъ стѣ на не, ꙗкоже и на ни въ начетѣхъ. Поменуухъ  
 20 же глаъ гнѣ, ꙗкоже гла: Пованъ сео крѣсти въ водою, въ же  
 21 крѣстисте се дхомъ стѣмъ. Яце сео равнѣ даръ дастъ намъ  
 22 бѣ, ꙗкоже и онѣмъ вѣровавшимъ на га Ис Хса, азъ кто сильнѣ  
 23 вѣхъ възеранити бѣ? Слышавше же си, смѣхаше и слава-  
 24 хуу бѣ, глающе: Сео и языкомъ дастъ бѣ покаѣние въ животь.  
 25 Расѣани же ѡт скрѣви, бывшимъ при Стѣфанѣ, прѣидоу до  
 26 Финикѣи и Кѣспра и Антиохѣи, инединомоуже глаюи словесе,  
 27 тъкмо Иудѣомъ. Бѣху же етери ѡт нѣхъ мѣжи Кѣспрѣци  
 и Кѣспринѣицѣ, иже, въшѣдше въ Антиохѣю, глаху къ Си-  
 28 номъ, благовѣстѣюще га Ис. И бѣ рѣка гнѣ с нами, много  
 29 же число, вѣровавше, обратише се къ гоу. Слышано же быс  
 30 слово въ шино цркви, сѣи въ Ерѣсамѣ, о нѣхъ, и послаше  
 31 Барнавоу прѣити до Антиохѣи. Иже пришѣдъ и видѣвъ бла-  
 32 годѣтъ вѣию, въздрадова се и стѣхаше всѣхъ привѣтомъ  
 33 срѣцоу трѣпѣти на га, ꙗко вѣ моужѣ благъ, исплънъ дхѣ  
 34 стѣи и вѣри. И приложи се народъ много къ гви. Изиде же  
 35 въ Тарѣсъ Барнава възискати Саула и, обрѣтъ его, приве и  
 36 въ Антиохѣю. Быс же имъ лѣто цѣло снимати се въ цркви  
 37 и наѣчи народъ много, нарици же прѣжде въ Антиохѣи сче-  
 38 никъ Врѣстѣкинъ. Въ сѣхъ же днѣхъ сиидоу ѡт Ерѣсѣма прѣрици

12 рече же] же supra vers. legitur || 19 глаюи] lectio erron. pro глающе (μῆ-  
 δὲνὶ χαλοῦντες τὸν λόγον) || 25 барнава] lectio erron. pro варнава || 26 наѣчи] lectio  
 manca pro наѣчити.



въ Антиохію. Вѣстав же єдинъ ѿ нихъ, именовъ Іагавъ, 28  
 пророче дѣломъ глады великъ хощеть быти по всей сселенкѣ;  
 иже и бысть при Клавдики црѣ. Ученици же, аще кто имаше, 29  
 нарѣше въждо ихъ въ слѣзъбоу послати живущимъ въ Иудѣи  
 вратомъ; Ёже створише, пославше къ старыцемъ рѣкою Бар- 30  
 навлею и Садаю.

XII. Въ время же оно възложи Иродъ црѣ роуцѣк озо- 1  
 бити етери иже ѿ црѣкве. Ёви же Иккова, врата Нованова, 2  
 мчемъ. И видѣ, ꙗко годѣ бысть Иудѣомъ, приложи се ети 3  
 Петра (вѣахоу же днѣне опрѣснькомъ), Ёгоже емъ, въсади 4  
 въ тѣмьницѣ, въдавъ четиремъ четврѣднѣвномъ воинномъ стрѣ- 5  
 ци, хоте по насѣкѣ извести и къ людемъ. Петра же стрѣ-  
 жаахоу въ тѣмьници; мѣлтва же вѣкъ выноу бываюци ѿ 6  
 црѣкве къ боу о немъ. Ёгда же хотѣаше възвести Иродъ, той  
 ноци вѣкъ Петръ спѣ междуу двѣма воиннома, свезанъ сжема 7  
 желѣзнама двѣма; стражи же прѣдъ дврѣми стрѣжахѣ тѣмь-  
 ницоу. И се, анѣлъ гнѣкъ приде, и свѣтъ всѣхъ въ храмникъ; 8  
 тѣмьноувъ же въ ребра Петра, възбоуди и, гла: Вѣстани въ ско-  
 рѣк. И спадѣ емоу сѣжа желѣзна съ роукоу. Рече же анѣлъ 9  
 к емоу: Прѣпоѣши се и вѣстоуши въ плєсєнѣи свои. Створи  
 же тако. И гла емоу: Облѣци се въ ризи ское и по мнѣ иди. 10  
 И шѣдъ по немъ, идѣаше и не вѣдѣаше, ꙗко истина естъ вы-  
 каюци анѣломъ, мнѣаше же се въ снѣкъ виде. Прошѣдъша же 11  
 прыкоюу стражоу и стороѣю, придоста же с врата желѣзнаѣк,  
 скодѣкиа ꙗ въ градъ, ꙗже о сѣвѣк ѿтврѣзоше се има. И  
 шѣдъша, прѣидоста стѣгнѣи єдинныє, и лєнє ѿиде анѣлъ ѿ  
 него. И Петръ, бывъ с сѣвѣк, рече: Нѣкъ вѣмъ къ етиноу, по-  
 сла гѣ анѣла своего изєти мє ѿ роукоу Иродовы и ѿ вса-

28 клавдики] lectio erronea esse videtur pro клавди (ἐπὶ κλαυδίου καίσαρος) ||

XII 3 видѣ] lectio manca pro видѣвъ || 6 възвести иродъ] etiam lectio manca  
 est pro в-и и иродъ || 11 посла] lectio manca pro ꙗко посла (ὅτι ἐξαπέστειλε).

12 кого чакниѣ люди Иудѣскѣ. Смотри же, приде въ домъ  
 Мариниѣ, матере Иовановы, иже нарицаетъ се Маракъ, и дѣже  
 13 вѣахоу мнози събрани и молеше се. Тѣмъноувышоу же Петроу  
 14 с врата дврѣи, пристоупи равниа слышати, именемъ Родѣ. И  
 познавши гласъ Петровъ, ѿ радости не ѿтврѣзе вратъ, при-  
 15 текши же, сказа стоеща Петра прѣдъ врати. Они же к ней  
 рѣше: Неистова ли се дѣеши? Она же крѣплаше се тако быти.  
 16 Они же глахоу: Инѣль его естъ. Я Петръ прилежахъ тѣмъ,  
 17 ѿтврѣзаше же, видѣаше и сжасоу се. Помановъ же намъ роу-  
 кою мачати, сказа намъ, како и гѣ изведе насъ тѣмънище. Рече  
 же: Възвѣстите Иѣкковоу и врати сей. И шѣдъ, иде въ ино  
 18 мѣсто. Бывшоу же днѣви, вѣ мѣла велика оу воинныхъ,  
 19 камо се сѣо Петръ дѣ. Иродъ же поискавъ его и не обрѣте,  
 въстѣзавъ стражи, повелѣ ѿвести е; и шѣдъ ѿ Иудѣе,  
 20 въ Кесарию живѣаше. Бѣ же Иродъ гнѣвалъ се на Тоуринани  
 и Сидонани; инодѣшнѣ же придоу к нему и сѣмолише си  
 Бласта, постеланика црѣва, прошахоу мира, зане питѣти се  
 21 земанѣ нѣ ѿ црѣствѣи его. Бѣ нарочитѣ же днѣ Иродъ,  
 обавѣ се въ ризоу црѣскоу и сѣдъ на сѣдници, глаше к нимъ.  
 22 Народъ же възглашаше: Гласъ бжѣи, а не члѣвчскѣ. Явѣ же  
 23 поразѣ его анѣль гнѣ, зане не дастъ славы боу; и бывъ чрѣвѣ-  
 24 ми изѣденъ, издыше. И слово бжѣи растѣаше и множаше се.  
 25 Варнава же и Савлъ възвратиста се въ Ерусѣль, скончавша  
 сѣбѣжоу, поемша съ собою Иовна, нарицаемаго Марка.

1 XIII. Вѣахо же етери въ Антиохѣи въ соущи цркви прѣрѣци  
 и счители, Варнава же и Соумедонъ, нарицаемѣ Ниферъ, и Лоу-  
 кий Коуринѣи, Мананъ же, Иродоу четвѣртьевастьянскоу клѣ-  
 2 вѣрѣтъ, и Савлъ. Сѣлоуженимъ же намъ гѣи и постелѣмъ сѣ  
 рече дхъ стѣи: Ѹтѣлоужите ли Варнавоу и Савла на дѣло, на

19 обрѣте] scriptura cod-is hilferd. propria pro обрѣтъ || XIII 1 вѣахо  
 lectio manca pro вѣахоу | въ соущи] in cod. ante въ superfluum и legitur  
 2 варнавоу] lectio manca pro варнавоу.

иже призвахъ ꙗ. Тогда, пошкше се и помолкше се и възло- 3  
 жше рски на не и послани ꙗ. Сне же сѣо послана выкшиа 4  
 ѡт дха ста, сндоства въ Селевкню, ѡт тоудѡу же ꙗдѡу въ ко-  
 раблн въ Коупрк. И выкшиа въ Саламинѣ, проповѣдаста 5  
 слово бжне въ снѣмнищехъ Июдѣйсѣхъ; нмѣста же Ноана  
 слоужителя. Прошѣдыша же вась ѡтокъ до Пата, вѣрѣтоше 6  
 етера коренитца, лѣжа прорѣа, Июдѣанина, емоуже бѣ нмѣ Гар-  
 несѣхъ. Иже бѣ съ анѣтоупатомъ Сергемъ Павломъ, моужемъ 7  
 разоумномъ. Съ призвавъ Карнавоу и Савла, възиска сави-  
 шати словесе бжнѣ. Противаше же се нма Слоума влхвѣ 8  
 (такѡ во сказаетъ се нмѣ его), нски развратити анѣтоупата ѡт  
 вѣри. Савлак же и Павлак, исплакнѣ се дха ста и възрѣкѣхъ на 9  
 нѣ, Рече: О исплакнѣне всакѡе лѣсти и всакѡе злоби, снѣ непри- 10  
 ꙗзвинникъ, враже всакѡе правды, не прѣстаеши ли разврацѣе  
 поутти гнѣ правне? И се ннѣ роука гна на те, и боудеши сѣпкн, 11  
 не виде сѣпнца до вѣрѣмене. Ябне же нападе на нѣ тѣма и мркѣ,  
 и осезаше нскаше вожда. Тогда видѣкѣхъ анѣтоупатѣ выкшиее 12  
 вѣрова, сжасѣ се ѡ счени гнѣ. Ѡтвѣзкше же се ѡт Пата иже 13  
 съ Павломъ, придѡу въ Перѣхъ Панмѣфилн. Ноанѣ же, ѡтлоучи  
 се ѡт нению, възврти се въ Ерсламъ. Она же, пришѣдыша ѡт 14  
 Перѣа, придѡста въ Антиохню Писидне и, възшѣдыша въ снѣм-  
 нище въ днѣ соувѡтѣни, сѣдѣта. По чтѣни же закона и прорѣкѣ 15  
 послаше старшине зѡра к нма, глѡщѣе: Моужа и врата, аще  
 естъ слово с ваю стѣшениѣ къ людемъ, глѣте. Вѣставъ же 16  
 Павлак и помаѣкѣхъ рѣкою, рече: Моужн Изѣльсѣхъ и воещѣ се  
 ба, слышите. Бѣ люди снхъ Изѣль избѣра ѡтѣе наше, и люди 17  
 възнесѣхъ въ пришьльствѣ нхъ въ земли Сѣдоупѣтсѣхъ, и мышцею  
 високою изведе е из неѣ, И до м лѣт пѣтѣхъ е въ поустини 18

3 възложше] scriptura cod-is hilferd. propria pro възложше || 4 снѣ] lectio  
 minus recta pro снѣ = снѣ || 11 мркѣ] lectio erron. pro мракѣ | осезаше] lectio  
 erron. pro осезае || 13 ѡтлоучи] scriptura cod-is hilferd. propria pro ѡтлоучѣ ||  
 18 пѣтѣхъ] scriptura cod-is hilferd. propria pro пнтѣ, resp. пнта.



19 И, разоръ языкъ ѿ въ земли Хананѣйскѣ, раздѣли намъ земли  
 20 нхъ. И по томъ ꙗко до чети|рехъ сѣтъ лѣтъ и пати десѣтъ  
 21 дастъ намъ соудни до Самонаа прорѣка. И ѿ тоудоу просиша  
 црѣ, и дастъ намъ бѣ Саоула, сѣна Кисова, моужа ѿ колѣна  
 22 Беннаминава, лѣтъ м. И прѣставѣ ѿего, въздвиже намъ  
 Двѣда црѣ, ѿмоуже и рече съкѣдѣтельствовахъ: Обрѣтохъ  
 Двѣда Песова, моужа по срѣцю моемоу, иже сътворитъ вса  
 23 воля моя. Се ѿ сѣмене ѿего бѣ по обѣтовании въздвиже  
 24 Изави спсание, Проповѣдавшю Иѡану прѣдъ лицемъ въхо-  
 25 да ѿего хрѣщеніе покаянны Измѣви. Югда же съкончаваніе  
 Иосифъ теченіе, глаше: Кого ма минте быти? И҆сѣмъ азъ,  
 нѣ се градетъ по мнѣ, ѿмоуже и҆сѣмъ достоинъ сапогъ но-  
 26 гоу ѿего раздрѣштити. Моужи и братиѣ, сѣнѣ рода Иѡраам-  
 ма и бошири са ба въ васъ, вамъ слово спсеньѣ сего послано  
 27 быс. Живоуциѣ во въ Нерсѣмѣ и князи нхъ сего не разоу-  
 мѣша и гласы пррѣскы чѣтолмхъ по вса соуботы соужыше  
 28 скончаша. И и҆нединоу винѣ съмъртѣны обрѣтъше, просиша  
 29 оу Пилата оубити ѿего. Югда же съкончаша все пѣсаніе  
 30 о немъ, сънмѣше съ дрѣва положиша и въ гробѣ. Бѣ  
 31 въскрѣсен и ѿ мъртвхъ, Иже ѿви са на днѣ многы вышѣдѣ-  
 шимъ съ нимъ ѿ Галилеѣ въ Нерсѣмѣ, иже нѣнѣ соутъ  
 32 съкѣдѣтели ѿемъ къ людемъ. И въ вамъ блговѣстоуѣвѣ  
 33 обѣтованіе бывѣшиѣ къ оцемъ, И҆ко се съкончѣ бѣ чадомъ  
 намъ, въздвигъ Іса, ꙗко же и въ вѣторѣмъ псалмѣ пишеть:  
 34 Сѣнъ мой іеси ты, азъ днѣ родихъ тѣ. И ꙗко въскрѣсѣнъ  
 и іестъ ѿ мъртвхъ, к-томуу не възвращающю са въ истѣ-  
 35 лѣныѣ тако рече: И҆ко дамъ вамъ прѣдѣна Двѣда вѣрна. Тѣмъ-  
 же и и҆нде глаеть: Не даси прѣподобномоу своѣмоу видѣти

25 минте] post h. vocab. in cod. чмѣтъ legitur, sed, quia haec postrema vox  
 supervacanea et iam ab ipso scriptore emendatoreve aliquo deleta est, hic non  
 restituitur || 33 чадомъ намъ] lectio manca pro чадомъ нхъ, намъ || 34 мъртвхъ]  
 post h. vocab. una lit., cuius lineamenta nunc discerni non possunt, erasa est.



нѣтъ лѣниша. Дѣдѣ ко вѣ свой вѣкѣ послѣуживѣ, съвѣтъмъ 36  
вѣжнемъ оуспѣи и приложи сѧ къ оцѣмъ своимъ и видѣ нѣтъ- 37  
лѣнныя; Я ѡгоже вѣ вѣскрѣсилѣ, не видѣ нѣтъ лѣнныя. Гѣ- 38  
сто оубо да воудѣтъ вамъ, моужи и браты, ꙗко симъ ваамъ  
отпоуцѣнныя грѣхомъ проповѣдаѣтъ сѧ. И всѣмъ, ꙗжеже 39  
не вѣзможете вѣ законѣ Мосевѣ оправдати сѧ, о семъ  
всѣмъ вѣкроуѣи оправдати сѧ. Блѣдѣте сѧ оубо, да придетъ 40  
на вѣ речѣнѣе вѣ прѣрѣчѣхъ: Видѣте, неродивши, оудивѣте сѧ 41  
и ипрѣзнѣте; ꙗко дѣло азъ дѣлаю вѣ дни ваша, ѡмоуже не  
имате вѣкрѣи ꙗти, ꙗже кто и повѣдетъ вамъ. Исходѣиша 42  
же ꙗма отъ сѣнѣма Иудѣйскаго, молахѣтъ ꙗ ꙗзыцѣ вѣ дру-  
гоу сѣвѣтоу рѣчи глѣи сѣже. И рашѣдѣшю сѧ сѣнѣмоу, 43  
къ сѣдѣтѣ ꙗдоша мнози отъ Иудей и вѣкрѣихъ пришыкъкъ  
Паула и Барнавы; ꙗже глѣи ꙗмъ творашета ꙗ прѣвѣкати 44  
вѣ багдѣи вѣжнѣи. Вѣ градоуцѣюю же сѣвѣтоу малѣи сѧ не 44  
всѣ градъ сѣбера послѣоушатъ словесе вѣжнѣи. Видѣвѣше Иудей 45  
народа, испѣлѣниша сѧ завидѣи и вѣ прѣкѣи глѣахѣу глѣелѣмѣмъ  
отъ Павла, хоулаще. Дѣрзноувѣша же Паулъ и Барнава рѣкета: 46  
Вамъ вѣ лѣпо прѣже глѣати словесе вѣжнѣи; ꙗ понѣже от-  
мѣщѣете сѧ ѡго и недостѣиѣи сѣе творѣте вѣчѣнѣи жизни, сѣ  
обращѣиелѣмъ сѧ вѣ ꙗзыкѣи. Тако бо заповѣда намъ гѣ: по- 47  
ложѣи тѣ вѣ свѣтъ ꙗзыкомъ, да ꙗси вѣ спсѣныя до по-  
слѣдѣнѣхъ земаѣи. Слѣиша же ꙗзыци радовахѣу сѧ и славѣи- 48  
хѣу словесе гѣи и вѣкроваша, ꙗеѣко вѣша оуѣниѣи вѣ жизнь  
вѣчѣнѣюю. Промыкаше же сѧ слово гѣе по всѣи странѣ. 49

40 да придетъ] lectio manca pro да не придетъ || 42 иудейскаго] h. vocab.  
in margine eadem manu atque cod. ipse scriptum est | ꙗзыцѣ] lit. prima huius  
voc. extra versum, ceterae in rasura, attamen omnes manu princip. exaratae  
sunt || 43 inter сѣдѣтѣ et ꙗдоша duae litt., uti videtur и et ю, tamquam superfluae  
erasae sunt || 44 словесе] tres. litt. priores huius voc. in cod. ipso bis leguntur ||  
47 ꙗси] lit. ꙗ eadem manu atque cod. ipse supra vers. scripta est || 48 глѣи] litt.  
ꙗ et и manu princip. in rasura exaratae sunt.

50 Ноудки же наоустниша четивъныя жьны и благообразныя и ста-  
рѣйшыны града и въздвигоша гонѣныя на Павла и на Елар-  
51 навоу и изгнаша ѿ шт прѣдѣлкѣ своихъ. Она же, истражыша  
52 прахъ шт ногъ своихъ на ны, придоста въ Иконню. Оуче-  
нищи же испъланяхоу сѧ радости и дѣла еѧ.

1 XIV. Бѣис же въ Иконни, вънидоста абѣи въ сѣнкленице  
Иудейско и гласта тако, ѿкоже въкровати Иудеокъ и Елѣнижъ  
2 народоу многоу. Противаци же сѧ Иудей въздвигоша и озло-  
3 биша дѣла пазыкомъ на братыю. Много же врѣмѧ оубо прѣ-  
бывша дѣрзающе о гѣ, свѣдѣтельствовующемоу словеси бѣгдти  
своемъ, дающе знаменіемъ и чудесемъ бѣвати роукѧми нхъ.  
4 Раздѣли же сѧ народъ града, и ови бяхоу съ Иудеями, ови  
5 же съ елѣны. Югда же бѣис оустрашєныя пазыкомъ же и  
Иудеомъ съ князи своими рѣгати ѿ и каменіемъ бити ѿ,  
6 сѣмотрыша же, привѣгоста въ градъ Лукасинъ, въ Лустроу  
7 и в Девкѣ И тоу елѣста бѣговѣстоующа. И иѣкыи моужь  
8 въ Лустрѣ, немоцнѣ ногама, хромы сѣдѧше и пререка мѣре  
9 своємъ, сѣйже никомѣ не бѣ ходилъ. Тѣ слышавѣ Павла  
глаголюща, иже и възврѣвъ на нѣ и видѣвъ, ѿко имать въкроу  
10 сѣсти сѧ, Рече велыемъ гласемъ: Товѣ глаю въ имя гѣ Ис

50 павла и на] quattuor litt. priores vocabuli павла et praepos. на manu princip. in loco eraso exaratae sunt || XIV 3 прѣбывша] h. vocab. manu princip. in margine scriptum est [ дѣрзающе] post h. vocab. duae litt., quarum lineamenta internosci non possunt, ut superfluae, erasae sunt || 4 народъ] huic vocab. manus sexta glossam множество adiecit || 5 рѣгати] h. vocab. excepta parte posteriore lit. р et littera и a scriba princip. in loco eraso exaratum [ бити] eadem manus, quae vocabulo народъ glossam множество adiecit, vocabulo, de quo agitur, praepos. по anteposuit || 6 сѣмотрыша же] his vocab. manus recentior (secunda) litt. miniatis supra vers. vocabula: апла варнара і сауаъ adiecit huncque locum ita legendum esse voluit: сѣмотрыша же апла варнара і сауаъ, привѣгоста etc. || девкѣ] huic vocab. manus recentior (sexta) lectionem, etiam versione graecorum et romanorum probatam: [и] иже въ окрѣтъ нхъ adscripsit сѣй же] litt. к et ѥ vocabuli сѣй in l. eraso, partic. же supra vers. manu princip. scripta || 10 рече]





20 Окрестъ же ставъшемъ его оученикомъ, вѣстакъ, вѣнше въ  
 21 градъ. На оутрнѣ же изиде съ Барнакою въ Дервѣ. Благовѣст-  
 ствовавъша же градоу тамоу и наоучыша многы, вѣзвратиста  
 22 сѧ въ Лустроу и Иконню и Антиохню, Оутвържающа дѧа  
 оученикомъ, молѧща прѣкывати въ вѣрѣ, и яко многыми  
 23 скѣрбкы подобаетъ намъ вѣншти въ црствѣ бжыѣ. Свѣщѣша  
 же намъ на всѧ градъ поны, молѧша же сѧ съ постѣмъ, прѣ-  
 24 даста ѧ гвн, въ нѣже вѣроваша. И прошѣдъша Писидию,  
 25 придоста въ Памфилию. И главъша въ Пергнѣ слово гнѣ,  
 26 съидоста въ Итѧлию. От тоудоуже втвѣзоста сѧ въ Ан-  
 тиохню, вт нѣдоуже вѣста прѣдана блгодѣтью бжнѣю на  
 27 дѣло, ѡже съкончыаста. Пришѣдъша же и събравъша црkvь,  
 съказааста, ѡелко сътвори бѣ съ нѣма, яко втвѣрзѣ ѡсть  
 28 изыкомъ двѣри вѣрѣ. Прѣвѣста же тоу вѣрѣма не мало  
 съ оученикы.

1 XV. И нѣкѣи съшѣдъше вт Нюденъ вѣровавъшии оуча-  
 хоу братью: ѡко аще не обрѣзаете сѧ обычанъ Мосеовѣмъ,  
 2 не можете спсѣни вѣгнѣ. Бывъши же распыри и сътазанъю  
 не малоу Паулоу и Барнакѣ съ нѣми, нарекоша вѣзгнѣти нѣкѣмъ  
 вт нѣхъ къ апѣломъ и старцемъ въ Персѣлимъ о вѣпрошеннѣ  
 3 семъ. Послании же вт црkvѣ прохѣжахоу Филоника и Сама-  
 рию, повѣдѣюще обращенъе изыкѣ, и творѣхоу радость великую  
 4 всей вратинѣ. Пришѣдъша же въ Персѣлимъ, принѣта вѣста  
 црkvю и старци и апѣлы, съказааста же, ѡелко сътворишѣ

20 изиде] supra h. vocab. manus recentior (secunda) litt. miniatis vocabula:  
 виш паула posuit, quibus indicare voluit esse hunc locum ita legendum: на оутрнѣ  
 же више паула съ барнакою etc. || 25 итѧлию] lectio erronea pro атѧлию ||  
 27 двѣри вѣрѣ] inter haec vocab. una lit., cuius vestigia nunc non apparent,  
 erasa || XV 2 нарекоша] post h. vocab. duae litt., nunc illegibiles, erasae sunt  
 вѣзгнѣти нѣкѣмъ] lectio manea pro: вѣзгнѣти паулау и барнакѣ и нѣкѣмъ || 3 Филоника]  
 lectio erronea pro Финикию || 4 и яко—двѣри вѣрѣ] haec vocab., etiam versionis  
 slavorum receptae propria, versione graecorum et romanorum vulg. non pro-  
 bantur.



бѣ съ нѣма и ꙗко ѡтвѣрзлѣ ꙗстъ ꙗзыкомѣ двѣрь вѣрѣ.  
 Вѣсташа же нѣцини иже ѡт ереси Фарисейскыѣ вѣровавѣше 5  
 и гл҃оуще: ꙗко подобаетъ обрѣзати ѡ, закѣпяти же бѣл҃ости  
 законѣ Мосеевѣ. Сѣбраша же сѧ апѣли и старци видѣтъ 6  
 о словеси семѣ. Многоу же сѣтазанкю вѣыкъшо, вѣставѣ 7  
 Петръ, рече къ нѣмѣ: Моужь и братыѣ, вѣы вѣстѣ, ꙗко ѡт  
 ꙗзыкъхъ днѣй вѣ насѣ избѣралѣ бѣгъ оуѣтѣи монои слышати  
 ꙗзыкомѣ слово бѣговѣстованкы и вѣровати. Нѣ же срд҃це 8  
 вѣдыцѣ избѣстова намѣ, давѣ намѣ дх҃ъ ст҃ый, ꙗкоже и намѣ,  
 И ничтоже разнѣствова межю нами же и тѣми, вѣрою очн҃ 9  
 стивѣ срд҃ца нх҃ъ. Нынѣ же оубо что искоушаѣте бѧ вѣзл҃о 10  
 жити нго на вѣы оуѣеникомѣ, ꙗкоже ни оцѣ наши ни лѣы  
 вѣзмогохомѣ понести? Нѣ бѣгдткю гѧ нашего Іс Х҃а вѣкроуѣемѣ 11  
 спѣти сѧ, ꙗкоже и они. Оуѣмѣчавѣ же всѣ народѣ, послоуѣ 12  
 шахоу Барнакы и Павла, ꙗже повѣдашѣта, ꙗко сѣтворилѣ  
 нама бѣ знаменкы и чюдеса вѣ ꙗзыцѣхъ. По оуѣмѣчани 13  
 же ꙗео ѡтвѣща Пыковѣ, гл҃а: Моужь и братыѣ, послоушаѣте  
 мене. Сѣмѣонѣ повѣдова, ꙗкоже прѣже избѣра бѣ прияти 14  
 ѡт ꙗзыкѣ люди немѣмѣ ꙗео. И томоу сѣглашають сло- 15  
 веса прр҃ческа, ꙗкоже писано ꙗстъ: По семѣ вѣзвращю и сѣзжю 16  
 крогѣ Дѣдовѣ надѣшый, раскопана ꙗеѣ сѣзжю и исправлю,  
 ꙗко да вѣзжнѣють прочни чл҃вци гѧ и вси ꙗзыци, вѣ нх҃ъже 17  
 нарицаѣтъ сѧ нама моѣе вѣ нх҃ъ, гл҃иетѣ гѣ творай се все.  
 Разоумна ѡт вѣкка соутѣ гѣи всѧ дѣла ꙗео. Тѣмѣже азѣ 18  
 соужю не сѣтоужити обрацающинамѣ сѧ ѡт ꙗзыкѣ къ боу, 19  
 Нѣ написати намѣ оудалати сѧ ѡт сквернѣ идолюскѣ и люво- 20

7 вѣставѣ] post h. vocab. una lit., cuius lineamenta discerni non possunt,  
 crasa est || 8 избѣстова] lit. o in h. vocab. manu princip. ex n facta est || 12 повѣ-  
 дашѣта] sex litt. extremæ huius vocab. manu quadam recentiore passim reffectæ  
 sunt || 20 huic versui manus sexta in marg. lectionem versione graecorum et  
 romanorum recepta non probatam: ꙗ ѡт каюда и елика не оуѣодна сѣбѣ быти ꙗ  
 ѡтѣм не творити adiecit.

- 21 дѣяннѣи и оудавленнѣи и крѣкѣ. Мойсѣи во ѿт дрѣвнѣи хъ  
 родѣ на всѣи градѣи проповѣдаѣи ѿго имать, кѣи всакоу соу-  
 22 вотоу чтому. Тѣгда изволи сѣи апѣломъ и старцемъ съи всю  
 црѣвѣю, избравѣиши мѣужа ѿт ни хъ, послати кѣи Антиохѣи  
 съи Павѣлѣмъ и Барнакою и Иудеу, нарекомаго Парсавоу, и  
 23 Силоу, мѣужа нарочита кѣи братѣи. Парсавѣише роукою своею  
 се: Ипан и старци и братѣи живоуцимъ кѣи Антиохѣи и кѣи Сѣу-  
 рѣи и кѣи Киликиѣи братѣи соуцимъ ѿт ѣзыкъ радѣвати сѣи.  
 24 Понѣже оуко сѣишахомъ, ѣко и кѣи ѿт насъ, ни кѣи, ни кѣи,  
 вѣзмомѣиши вѣи словесѣи, развращающе дѣи ваши, глаголюще окрѣ-  
 зати сѣи и вѣи зѣи законъ Мосеовъ, на мѣже не разнѣохлахомъ,  
 25 Изволи сѣи намъ вѣи кѣишѣмъ кѣи коуѣи, избравѣиши мѣужа, по-  
 слати кѣи вамъ съи вѣи зѣи еи еи на ии, Парнакою и Павѣлѣмъ,  
 26 Чѣома прѣдаѣиши дѣи свои за ии гѣи нашего Ис Хѣи.  
 27 Послахомъ оуко Иудеу и Силоу, и та словѣи съи казѣи  
 28 сеи. Изволи во сѣи стѣи мѣу дѣи и намъ ни кѣи еи кѣи  
 29 вѣи зѣи кѣи тѣи развѣи сѣи ноу жѣи хъ. Оудѣи  
 лѣи сѣи ѿт трѣи не [прѣи хъ и ѿт крѣи и ѿт сѣи еи  
 и ѿт люкѣи кѣи, ѿт ни хъ же сеи съи еи, благо творѣи.  
 30 Здѣи коуѣи. Послѣи же сѣи кѣи Антиохѣи и, съи еи  
 31 народѣи, вѣи дѣи кѣи на лѣи написѣи. Прѣи же,  
 32 вѣи радѣи се о стѣи. Иуда же и Сѣи, и та прѣи  
 сѣи, словѣи многимъ стѣи еи братѣи и стѣи еи.  
 33 Стѣи же лѣи, ѿт еи вѣи сѣи мирѣи ѿт братѣи  
 34 кѣи апѣломъ. Изволи се Сѣи прѣи тѣи. Павѣи же и Пар-  
 35

21 проповѣдаѣи ѿго имать] lectio manca pro проповѣдаѣи ѿго имать, кѣи  
 сѣи кѣи хъ. resp. съи кѣи хъ || 22 мѣужа] duae litt. extremae huius vocab. manu  
 princip. supra versum exaratae sunt || 29 не прѣи хъ] hic iterum supplementum  
 sequitur, quod ob causas, in prolegomenis expositas, e supradicto cod. hilferd.  
 depromptum et, quo melius eluceret, uncis angulatis inclusum est | съи еи]  
 lectio manca pro съи еи | коуѣи] lectio manca pro коуѣи || 34 изволи се] lectio  
 manca pro изволи же се || 35 и сѣи еи] lectio minus recta pro и сѣи еи  
 многимъ = μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν | еи] h. vocab. in cod. bis legitur.

нава жнѣваше та въ Антиохіи, сщ҃ца и б̑говѣствующа и с нимъ  
 етери слово гнѣ. По днѣхъ же етерѣхъ рече Павъ къ Вар- 36  
 навн: Ызвращаѣша се да посетивѣ братино въ всѣхъ градѣхъ,  
 въ нихъже проповѣдаховѣ слово гнѣ, како жнкоутъ. Варнава 37  
 же волаше съ собою поети Пона, нарицаемаго Марка; Павъ 38  
 же молаше ѡтѣстѣнашаго ѡт нно ѡт Фанилани и не шкдыша  
 с нима на дѣло, на неже послани быше, не поети съ сокою  
 сего. Ыс̑ сво распыра, ꙗко ѡтдѣланти се има ѡт себе. Вар- 39  
 нава же, поемъ Марка, ѡтѣде въ Коуиръ; Павъ же, избравъ 40  
 Силоу, изиде прѣданъ б̑гдти б̑жи ѡт братне. Прохождаше 41  
 же Сврю и Вилкию, потврждае цркви.

XVI. Ыс̑ же и въ Дервѣ и въ Лоустрѣ; и се, сченикъ 1  
 етеръ вѣ тоу, именемъ Тимодей, сынъ жены Подѣланине вѣрни,  
 ѡтца же Сина, Иже свѣдѣтельствованъ вѣ ѡт братне 2  
 въ Абстрѣ и въ Иконни. Силоу въсхотѣ Павъ, да с нимъ 3  
 изидеть; и поѣмъ, сврѣза и Подѣи ради, свршхъ въ онѣхъ  
 мѣстѣхъ; вѣдѣху бо вси ѡтца его ꙗко Санинъ вѣлаше. Ыко- 4  
 же прохождахота гради, прѣдѣхота намъ] хранити оученья,  
 нареченаѣ ѡт ап̑к и старыцъ, совршхъ въ Персамѣ. Църкви 5  
 же оутврѣжаху са вѣрою и приѣмываху въ число по вса дни.  
 Прошкдыша же Фругию и Галатійскоу землю, вѣзрагена 6  
 бывъша стѣмъ дх̑мъ не глати слово въ Ясни, Пришкдыша 7  
 же въ Мусию, покоушаста са въ Видунию ити, и не дасть  
 нама дх̑к. Мимошкдыша же Мусию, сѣнидоста въ Троадѣ. 8  
 И сѣнъ въ ноци ави са Павлоу: мѣжь Македонянинъ иѣкѣи  
 вѣ стоа, мола и глѣ: Миноувѣ въ Македонню, помози 9  
 и намъ. Югда же сѣнъ видѣ, авниє вѣзискаховѣ изити 10  
 въ Македонню, разоумѣвающа, ꙗко призва на гъ проповѣ-

37 сокою] syll. eo in cod. supra vers. scripta || 38 нно] scriptura cod-is  
 hilferd. propria pro нно, resp. нно || 38 фанилани] lectio minus recta pro панфлани,  
 resp. памфлани | на неже послани быше] haec verba cum in vѣrsiōne recepta grae-  
 corum et romanorum, tum etiam in pluribus codicibus palaeoslov. non inveniuntur.



11 дати наумъ. Оувезыше же сѧ ѡт Трояды, въ прѧмъ ндо-  
 12 холу въ Самофракию, въ градоуцнй же въ Неаполъ, Оу-  
 тоудоуже въ Филиппѣхъ, иже ієсть нѣркыа части Македо-  
 нны градъ, колонна. Пѧхокъ же въ томъже градѣ живоуцѣ  
 13 дний голѣмо. Ыъ днѣ же соуботыный изидохокъ из града  
 вънкъ при рѣцѣ же, идеже мнимо въ мѧтвнцѣ соуцѣ, и сѣдъ-  
 14 ша глахокъ сѣнкѣшамъ сѧ женамъ. И ієдина жена, именъмъ  
 Лүдина, вагренаа продаюцн града Оуатиреска, чтоуцн вѧ, слы-  
 ша, іємже въ ѡткрѣзе срдце въннамати глѣмъхъ Павлакъмъ.  
 15 И ієгда же сѧ хрѣсти и всѧ домъ ієм, оумоан ѡ, глѣюцн: Ыцѣ  
 изволнста вѣрнкъ мѣ быти гѧ, въшѣдъша въ домъ мой,  
 16 прѣвоудѣта. И приноудѣ на. Ыкытъ же ндоуцѣма нама на  
 мѧтвоу, раба нѣкваа, нмоуцн дхъ нндонскъ, сѣрѣте наю, иже  
 17 дѣло много дааше глѣмъ сконмъ, вълхвоуцн. Та въ сѣдѣ  
 ндоуцн Павла и насъ, възънн, глѣюцн: Снѧ чавка раба ва  
 18 въшнгаго ієста, иже проповѣдаієта намъ поутъ спсєнкы. Се  
 же твораше въ мѧногы днѣ. Сѣтоужъ же сн Павлаъ и обрацѣ  
 сѧ, рече дховн: Повелѣваю ти именъмъ Ієс Хвѣмъ изиди нж-  
 19 нѣм. И изиде въ тѣ часъ. Ындѣвъше же гдѣе ієм, ієко изиде  
 надежа дѣланъ нхъ, намыше Павла и Снлоу, ваѣкоша на  
 20 тѣргѣ къ княземъ. И прivedъше ѡ къ стратигомъ, ре-  
 коша: Снѧ чавка възмѣщаєта градъ нашъ, Жидовина соуца,  
 21 И прѣдѣта обычаа, нхъже не подоваієтъ намъ примати  
 22 ни творити, Римлянъмъ соуцѣмъ. И сѣнде сѧ народъ на  
 нѧ, и воієводы, растѣрзавъше нѧа рнзъ, повелѣша налѣцѧми  
 23 бити. Многы же ранъ давъше нѧа, въвѣргоша ѡ въ тъмни-

XVI 11 неаполъ] lit. extrema huius vocab. ex τ̄ correcta || 12 градъ, ко-  
 лонно] utrumque vocab. proxime praetermissum tumque, percepto errore, a  
 scriba princip. in marg. superiore suppletum || 14 оуатиреска] lit. α, quae post γ  
 legitur, manu princip. supra versum posita || 19 inter же et гдѣе in cod. reca-  
 pitulata e versu praeced. vocabula: въ тѣ часъ leguntur, sed, quia a scriptore  
 ipso deleta sunt, hic non restituuntur.



цю, запрѣчьше тѣмничномоу стражю твѣрдо стрѣжи ѿ. Пже 24  
запрѣченіе таково приимъ, вѣседи ѿ вѣ вѣноутрѣнюю тѣм-  
ницю и ногы има зави вѣ владѣ. Полоуноири же Павлаъ 25  
и Сила, моляща сѧ, помыста боу, послоушахоутъ же іею съвѣ-  
занни. Кънезаноу же троуеъ вѣс великъ, ѿко подвижати сѧ 26  
основанію тѣмничномоу, ѿтвѣрзоша же сѧ кънезаноу двѣри  
всѧ, и всѣмъ оузы ослабѣша. Къзбѣноуеъ же тѣмничнѣи 27  
стражъ и видѣкъ ѿтвѣрсты двѣри тѣмници, и извѣкъ ножъ,  
хоташе сѧ събости, мнѧ извѣгъша съвѣзанны. Къзгласи 28  
же Павлаъ гласѣмъ великъмъ, гла: Ничтоже не сътвори сокъ  
зла, вси бо іесѣмъ съде. Прошъ же свѣща, вѣскочѣ и, тре- 29  
петѣиъ вѣвъ, припаде къ Павлоу и Силѣ. Изведъ же ѿ 30  
вѣиъ, рече: Гна моя, что ми подобаеъ творити, да спѣю  
сѧ? Она же рекоста: Къроуи къ га Іс Ха, и спѣши сѧ тѣ 31  
и въсь домъ твоей. П гласта іемоу слово бжѣе и всѣмъ 32  
иже въ домоу іего. И поимъ ѿ вѣ тѣ часъ ноцию, измы 33  
има иже ѿт ранъ измы и хрѣсти сѧ самъ и свои іемоу вси.  
Иѣе же вѣведъ ѿ вѣ домъ свой, постави имъ трапезоу 34  
и вѣздрадова сѧ съ всѣмъ домѣмъ своимъ, вѣровакъ бѣи.  
Дни же вѣвѣишо, посѣлаша воіевоуды паличнѣиъ, глюще: 35  
Отпоустѣи чѣка она. Съказа же стражъ тѣмничнѣиъ сло- 36  
веса си Павлови, ѿко послаша воіевоуды, да ѿтпоустиена боу-  
дѣта; иѣиъ оуко извѣзъша, идѣта съ мирѣмъ. Павлаъ же 37  
рече к нимъ: Бѣиъше иѣиъ прѣдъ людѣми не осѣужена, чѣвѣка  
Римлянина соуща, вѣседиша въ тѣмницю, и иѣиъ тай ли  
иѣиъ изводѣтъ? Ни оуко, иѣиъ пришѣдъша сами иѣиъ да изве-  
доутъ. Съказаша же паличнѣици воіеводамъ глѣиъ сѣи, и 38  
оубоиша сѧ, слышавѣише, ѿко Римлянина іеста. И пришѣдъ- 39  
ша, молиша ѿ и, изведѣише же, молиша ѿ изити изъ града.

34 своимъ] h. vocab. manu princip. in l. eraso scriptum || 37 изводѣтъ]

scriba princip. primitus изводитѣ scripsit et postea, errore percepto, n in ѿ et e  
in ѣ mutavit.

40 Прѣдѣша же не тѣмница, вѣндоша къ Аудии и, видѣвъша  
кратню, оутѣшаста ихъ и изидоста.

1 XVII. Прѣдѣша же Аμφиполъ и Филиппоню, придоста  
2 къ Селоуѣ, идеже вѣ сѣньмище Юдейско. По обычаю же  
3 Павла къ игамъ вѣнде и по три соудоты съглаго са  
4 съ нимъ въ книгъ, Сѣказа и прѣдлагаа имъ, яко подо-  
баше Хсоу моукоу прияти и вѣскресоути въ мѣртвыхъ,  
5 и яко съ іестъ Хсѣ Ісѣ, іегоже азъ проповѣдаю вамъ. И  
нѣци въ ихъ вѣроваша, и приложивша са къ Павлоу и Си-  
лѣ, чѣстныхъ Слѣнѣ народъ мѣногъ, женъ же старѣйшиныхъ  
6 града не мало. Въздрыкноваше же противляющии са Юдеи  
и понумъше въ тѣржынкѣ моужа нѣкыа зѣлы и народъ  
сѣтворше, мѣлавахоу по градѣ. И прѣдѣше въ домъ Па-  
7 сонъ, искахоу іею привести въ народоу. Не окрѣтше же іею,  
8 вѣкоша Насона и нѣкыхъ въ враты къ старѣйшинамъ  
града, канюще: Иже развѣщавшаа всеіеиоу и тоу при-  
9 доста; Иже приять Насонъ, и си вси противно повелѣныю  
10 кесаревоу творять, црѣ иного глѣюще соуца, Іса. Възматоса  
11 же са народи и старѣйшины града, слышаше се. И вѣзъмъ-  
ше мѣздоу въ Насона и въ прочихъ, въпоустиша я. Браты  
же авыіе ноцью въсѣлаша Павла и Силоу въ Перъ, идеже  
12 прѣдѣша, въ сѣньмѣ Юдейскѣ идоста. Си же вѣахоу до-  
врѣйша рода Селоуѣскыхъ, идеже приаша слово съ всѣмъ  
привѣтѣмъ, по всѣ дни ирѣше книгъ, аще се тако іестъ.  
13 Слѣнѣскъ и въ моужь не мало. Югда же оуѣкша идеже

40 аудии] lit. prior huius vocab. manu princip. in l. eraso scripta ||  
XVII 6 старѣйшинамъ] duae litt. priores huius vocab. manu quadam recentiore  
refactae sunt || 7 соуца] in h. vocab. с ex и et o ex a correctae | 13 идеже]  
haec vocab. in marg., attamen manu princip. exarata sunt | селоуѣ] duae vel  
tres litt., quae inter и et и legebantur et quas iam scriba princip. tamquam super-  
fluas uncis inclusit, emendator aliquis totas erasit.

въ Белоу҃гнѣ Нюден, ꙗко и въ Бери Павлаѣмъ проповѣдано  
бысꙋ слово бж҃ье, придоша и тоу движюще и моутѣще наро-  
ды. Ѵтноустиша же тѣгда ав҃ье Павла братьѣ ити на 14  
поморнѣ, остаѣша же тоу Сила и Тимѡдѣй. Проважающе же 15  
Павла ведоша до Яднѣи и, приимъше заповѣдь къ Силѣ и Ти-  
мѡдѣю, да въ скорѣи придѣта къ нѣмоу, и изидоша. Къ Яднѣ- 16  
нахъ же жидоущою іею Павлоу, раздражаше сѧ дш҃хъ іего  
къ нѣмъ, выдающе неприязниѣ дѣлаемъ и трѣбѣ испълненѣ  
градѣ. Сѣѣзаше же сѧ на съѣзѣннѣи нхъ съ Нюден и чѣсти 17  
вѣнѣи и на тѣрзѣи по всѧ днѣи съ вѣсѣдоующими съ нѣмъ.  
И҃кции же ѡт Ѣпикүринѣхъ и Ѣтонѣи философѣи сѣѣзашоу 18  
сѧ съ нѣмъ. И ови глахоу: Чѣо оубо хоцѣтъ сѣменословѣи  
снѣи гла҃ти? Ниѣи же: ꙗко чюжихъ вѣсѣи проповѣдникѣи мѣнѣи  
сѧ вѣти. ꙗко Іса и вѣскрѣшеннѣи вѣговѣѣтоваше намъ. По- 19  
имъше же и, на Яриѣвѣи лѣдѣи ведоша, глаголюще: Не можемъ ра-  
зоумѣтѣи, чѣо іестъ новоіе сѣи гла҃емое тобою оученѣи. Дивна 20  
бо и҃ѣкаѧ вѣлаглѣннѣи въ оуши наши; хоцѣмъ же разоумѣтѣи,  
чѣо оубо сѣи хоцѣтъ вѣти. Яднѣиѣи же вси и приимъдъши 21  
страннѣи ни въ чѣоже ниѣи праздыи вѣѣахоу, и҃къ ниѣи гла҃ти  
чѣо ниѣи слышати новоіе. Ставъ же Павлаѣи по средѣи Яриѣва 22  
лѣда, рече: Моужѣи Яднѣиѣи, по всемоу ꙗко многѣи вѣи  
чѣоуща вѣи вижю. Мнѣмохода бо и съзираѣи тѣла сѧ вѣи ва- 23  
шихъ, обрѣтоухъ и тѣло, на нѣмъже вѣи написано їма невѣ-  
дома вѣи; іегоже оубо невѣдоущеи вѣиѣгочтитѣ, сего азъ пропо-  
вѣдаю вамъ. Къ сѣтворѣи всѣи миръ и все іеже вѣи нѣмъ, 24  
сѧ, нѣсѣи и землѣи сѣиѣи гѣи, не въ роукотворѣнахъ и҃рѣкѣвахъ

15 же] h. vocab. manu princip. supra vers. scriptum est || 16 **нѣпрѣзвѣннѣ**  
**ѣкаєѣ** и] haec vocabb. in recensione recepta non leguntur, attamen in omnibus  
vetustioribus codicibus palaeoslovenicis praesto sunt cum lectione quidem variante  
**ѣкаєѣ** pro **ѣкаєѣ** || 18 **сѣменословѣцѣ**] h. vocab. manu princip. in rasura et lit. ѣ  
supra vers. scripta est || **снѣ**] duae litt. extremae huius vocab. manu princip. supra  
vers. exaratae sunt.



25 живеть, Ни ѡт роуѣ члвчскѣ оу҃гоженкы прие҃маієть, не  
трѣбоуѣ ничтоже, самѣ даи всѣмѣ животѣ и дѣхание по  
26 всемоу. Сѣтвориаѣ же ѡт єдиноѣ крѣе всѣмѣ ѣзыкѣ  
члвчскѣ жити по всемѣ лицу земли, нареѣ нарочита вѣр-  
27 мена и прѣдѣлы житиѣ нѣхъ, Псати га, а҃ще оу҃бо вѣзшиють  
єго и обрацють, нбо не далече єсть ни ѡт єдиноѣ насѣ.  
28 О нємѣ во живемѣ и движимѣ сѣ и єсѣмѣ, мже и нѣци  
29 ѡт вашихъ книжнѣ рѣша, томоу во и родѣ єсѣмѣ. Родѣ  
оу҃бо соу҃ре вѣиѣ, не подобаієть намѣ вѣнѣмати златѣ ли  
сребрѣ ли кама҃наго начѣртаниѣ, образа хѣтрости и оу҃мы-  
30 шленѣ члвчска, ва соу҃ра подобѣна. Аѣтѣ оу҃бо невѣдѣнѣ  
прѣзрѣвѣ бѣ, се нѣнѣ заповѣдаієть члвкомѣ всѣмѣ всѣде  
31 каати сѣ, Іѣко поставиаѣ єсть днѣ, вѣ нѣже хоцєть соу҃-  
дити всеменѣй правѣдоу о моу҃жи, о нємѣже нареѣ, вѣроу  
32 подавѣ всѣмѣ, вѣскрѣсенѣ єго из мѣртвѣхъ. Слѣшавѣше  
же вѣскрѣшенѣ мѣртвѣхъ, ови роу҃тахоу сѣ, нинѣ глахоу:  
33 Да слышамѣ ти пакы о сѣмѣ. И тако Павѣлѣ изиде ѡт  
34 средѣ нѣхъ. Нѣци же моу҃жи, приложѣше сѣ єсѣмѣ, вѣрова-  
ша, вѣ нѣхъже бѣ и Дионисіѣ Прєпагитѣ и жена наменѣмѣ  
Дамарѣ и нинѣ сѣ иг҃ма.

1 XVIII. По сѣмѣ же, ѡтлоучѣ сѣ Павѣлѣ ѡт Іѣдинѣ, приде  
2 вѣ Коринѣ. И обрѣте нѣкоєѣ Жїдовина наменѣмѣ Іѣкуллоу,  
Понтанина родѣмѣ, неко пришедѣша ѡт Италиѣ, и При-  
скуллоу, женоу єго, за҃гє повелѣ Клавѣдѣ ѡтлоучати сѣ  
3 всѣмѣ Іюдѣомѣ ѡт Рима, приде к иг҃ма. За҃гє вѣ вѣзницѣ,  
тоу҃же живашѣ оу҃ нєю и дѣлаше; вѣше во хѣтростно оу҃с-

27 нко] inter n et ко 3 vel 4 litt., lineamenta quarum discerni non pos-  
sunt, tamquam superfluae, erasae sunt || 30 in h. versu inter члвкомѣ et кѣмѣ  
litt. complures, quarum lineamenta nunc internosci non possunt, tamquam super-  
fluae, erasae sunt || XVIII 2 женоу] h. vocab. in loco eraso, attamen manu  
princip. exaratum est || 3 etiam lit. ѣ in вѣзницѣ manu princip. in rasura scripta  
est | хѣтростно оу҃смарѣ] his vocab., quorum primum ex parte refactum et alterum  
uncis inclusum est, scriptor ipse in marg. glossam хѣткѣмѣ вѣзницѣ adscripsit.



марк. Бѣтазаше же сѧ вѣ сѣньмищи по всѧ соуботы, прѣ- 4  
 шираше же Юдея и Єлліны. Югда же сѣнидо҃ста ѡт Ма- 5  
 кедонна Сила же и Тимѡдѣй, тоужаше та дх̄мъ Павла, 6  
 вѣсѣкѣдѣтельствоуѣ Юдеоу Хса Іса. Ѡтауктаюѣмъ сѧ 6  
 нмъ хоулаѣремъ, ѡттраѣсь ризы своѧ, рече к игнаѣ: Крѣкѣ 7  
 ваѣ на главахъ ваѣнхъ; чистъ азъ ѡт селѣ къ ѡзыкѣ 8  
 ндоу. И прѣкнѣдъ ѡт тоудоу, приде вѣ домъ нѣкоѣго 7  
 именѣмъ Ноѣста, чтоуѣа ба, іемоуѣе вѣ хлѣва вѣскрай 8  
 сѣньмища. Криспъ же архисѣнагогъ вѣрова гѣи сѣ вѣсѣмъ 8  
 домѣмъ своимъ, и мнози ѡт Коринѣианѣ, слышаѣе, вѣро- 9  
 вахоу и хрыѣахоу сѧ. Рече же гѣ къ сѣнѣ ноѣнѣ Павла: 9  
 Не кой сѧ, нѣ гѣи и не оулаѣаѣи, Заѣе азъ іесѣмъ сѣ то- 10  
 воу, и никтоже наложѣтъ ти сѧ озлоѣити та, заѣе лѣднѣ ми 11  
 соуѣтъ мнози вѣ градѣ сѣмъ. Сѣдѣ же лѣкто и шесть мѣцъ, оуѣа 11  
 къ игнѣ слово бѣнѣе. Галліонѣ же, антипатоу соуѣоу Яхана, 12  
 нападоша Юдеи на Павла и ведоша на соудниѣ, Гаѣе: Ико 13  
 кроуѣ закона развѣѣраѣѣтъ члѣкѣ чисти ба. Хотѣаѣю же 14  
 Павлоу ѡтверѣсти оуѣста, рече Галліонѣ Юдеоу: Яѣе оуѣо 15  
 неправѣа, нѣкаѣа бѣлаа ли ѡвидаа заа, о Юдеи, по словоу 16  
 сѣо бнѣхъ послоушааѣ васъ; Яѣе ли стезаниѣ соуѣтъ о сло- 17  
 вѣи и о именихъ и о законѣ ваѣемъ, сами видѣте. Сѣди во 18  
 азъ снаѣ не хоѣоу быти. Изгна є ѡт соудниѣ. Имѣше же 16  
 кѣи Єлліни Состена архисѣнагога, вѣкѣхоу и прѣдѣ сѣдиѣемъ, 17  
 и ничѣсоже не ражда Галліонѣ о сѣмъ. Павла же, єѣе прѣкѣвѣ 18

5 тоужаше та] lectio error. pro оудѣржаше сѧ | дх̄мъ] in recens. recepta  
 словѣмъ || 5—6 vocab. extremum versus 5-ti et tria vocab. priora versus 6-ti  
 manu princip. extra versum exarata sunt || 6 хоулаѣремъ] lectio manca pro и хоу-  
 лаѣремъ || 14 по словоу] hic iterum supplementum sequitur, quod ob causas, in  
 prolegom. expositas, e dicto cod. hilferd. depromptum et, quo melius eluceret,  
 uncis angulatis inclusum est || 16 изгна] lectio manca pro и изгна || 18 вѣсѣдѣ  
 къ прѣкѣвѣ] lectio extravagans est, quae redactione recep. cum graecorum et  
 romanorum, tum etiam slavorum non probatur | целоваѣъ . . . вѣсѣдѣ] melius esset:  
 и целоваѣъ . . . и вѣсѣдѣ.

дни многи, целовавъ братню, вѣсѣдѣ въ прѣвозѣ, ѡтвезе се  
 въ Соурино, и с нимъ Прискоула и Якоула, постригъша главы  
 19 въ Кенхреахъ; наѣхъс ко молитвоу. Приста же въ Етеск, и  
 та остави тоу; самъ же, вѣшѣдѣ въ сѣмнире, стезаше се съ Ио-  
 20 дѣки. Молишамъ же намъ, да боле аѣта прѣвоудеть с нимъ,  
 21 не ѡбара се; Нъ ѡтрече се намъ, ревъ: Подобаеть ми ксаки  
 гредоуци праздыни къ створити въ Ерсламъ, пакы же възира-  
 22 цюу се въ камъ боу хощеюу. И ѡтвезе се ѡт Ефеса. И  
 съшѣдѣ въ Кесарию, вѣлѣзѣ и целовавъ црѣвь, сине въ Атно-  
 23 хию. И створивъ време етеро, изиде, проходе по редоу Га-  
 24 латѣискоюу страну и Фрсѣию, стврѣждае все сченики. Иудѣи  
 же етерѣ, наменемъ Иполлосъ, Алѣксандранинъ родомъ, моужь  
 25 рѣчникъ, прилоучи се въ Етеск, сильнъ съ въ книгахъ. Съ вѣ  
 наѣченъ поутоу вѣжню; и горе дѣхомъ глаше и счасе въ истинѣ  
 26 еже о Исоусѣ, вѣды тѣчню крѣщение Полново. Съ начеть дрѣ-  
 зати на сѣмници. Слышавъ же и Якоула и Прискоула, при-  
 27 еста и истѣе сказаста емоу поутоу вѣжи. Хощеюу же емоу  
 прити въ Аханию, оумолкъше братниа написаше оученикомъ при-  
 ести и; иже пришѣдѣ, на помоцѣ велню выстъ вѣровавшиамъ  
 28 благодѣтию. Не прѣстае ко Иудѣе ѡбличаше прѣдѣ людѣми,  
 казаетъ книгама вѣти Хса Исса.]

1 XIX. Бѣыс же, соуциомоу Иполлосоу къ Коринѣ, Павлоу  
 2 прошедѣшию вѣшѣшнѣмъ странѣ прити къ Ефесѣ. И ѡврѣтъ  
 иѣкъшы оученикъ, рече же к нимъ: Аѣе истѣе приади дѣхъ стѣи,  
 вѣровавши? Они же рекоша к нѣмоу: Ни, нѣ и аѣе дѣхъ  
 3 стѣи истѣе, слышахомъ. Рече же к нимъ: Бѣ что оубо

19 етеск] scriptura cod-is hilferd. propria pro ефеск (ѣ = с = т) || 21 възира-  
 цюу] post h. vocab. in cod. supervacaneum соу legitur || 22 атнохию] lectio manca  
 pro антихию || 27 оумолкъше—благодѣтию] haec tota particula versus 27-i, cum et  
 in cod. hilferd. deficiat, ad codicem šišatovacensem adimpleta est XIX 1 проше-  
 дѣшию] post h. vocab. duae litt. vel tres, quae nunc internosci non possunt, erasae  
 sunt.

хр̄стїи҃стє сѧ? Они же р̄кша: Къ Ноново хр̄щєнїе. Рече же 4  
 Павлѣ: Ноанѣ оубо хр̄стїанѣ ієсть хр̄щєнїе на покаянїе,  
 людѣмъ гл҃а, въ градоу҃щаго по нїемъ да вѣроу҃ють, спр̄кчѣ,  
 въ Хс҃а Іс҃а. Слышавѣше же, хр̄стїи҃ша сѧ въ имѧ гл҃а Іс҃а. 5  
 И възложьши на нѧ Павлоу роуцѣ, приде на нѧ дх̄ъ ст҃ый, 6  
 глахоу же въ языкы и пророчествовахоу. Бѣше же всѣхъ 7  
 моужѣ іако іѡ. Къшѣдѣше же въ сѣмїи҃и, пространише сѧ, 8  
 по три мѣсѣ сѣтазѧ сѧ и прѣпїраѧ ѡ цр̄ствїи вѣшнї.  
 Югда же нѣкїи҃и кр҃кпѧхоу сѧ и протївѧхоу сѧ, злословеск- 9  
 ствующїе поутѣ прѣдѣ народѣмъ, остоупѧ ѡт нїхъ, ѡтлаоучи  
 оученикы, по всѧ днї сѣтазѧ сѧ въ оучилїи҃и мѣстѧ нѣ-  
 коѣго. Се же вѣс по двѣ лѣтѣ, іако всѣмъ живущимъ 10  
 въ Ясїи слышати слово гл҃҃е Іс҃ово, Юдеомъ же и Єлліно́мъ.  
 Сл҃аѣ же не простѣѧ творѧше въ роукою Павлаію, Іако и 11  
 на недоужьныѧ носити ѡт нота ієго главоѡжа и оуброу҃ща 12  
 и исцѣлѧти сѧ ѡт недоугѣ, дх̄ъ же нечѣстѣи изгонїти ѡт  
 нїхъ. Начаша же нѣкїи҃и ѡт овѣходащїхъ Юдей обаманїи҃к 13  
 нарицати на нмоу҃щихъ дх̄ъи зѧѣ имѧ гл҃а Іс҃а Хс҃а, гл҃юще:  
 Закаинаемъ въ Іс҃ѣмъ, ієгоже Павлѣ проповѣдаєтъ. Бѣ- 14  
 хоу же нѣкїи҃и сїѡве Скев҃гїи҃ни Юдеѧ архїереѧ, творѧщи҃и се,  
 седмѣ. Ѹтвѣрѧвъ же дх̄ъ зѧый и рече имъ: Іс҃а знаю и 15  
 Павла съвѣмъ, вѣмъ же вѣи кто ієстє? И скача чл҃вкѣ на 16  
 нѧ, въ нїемъже вѣи дх̄ъи зѧый, и одолѣвъ всѣмн, оукрѣпїи  
 сѧ на нѧ, іако нагомъ и оураненѡмъ извѣгнѡу҃ти ѡт храма  
 того. Се же вѣс ѡвѣ всѣмъ Юдеомъ же и Єлліно́мъ, жи- 17  
 воущимъ въ Єфесѣ, и нападе страхъ на всѧ на нѣ, и вели-

4 ієсѣ], h. vocab. in cod. passim erasum est, sed, cum lineamenta eius  
 nunc quoque eluceant et id ipsum non sit erroneum, restituendum esse puta-  
 vimus || 10 двѣ лѣтѣ] in utroque vocab. duae litt. priores manu princip. in ra-  
 sura exaratae sunt | лѣтѣ іако] inter лѣтѣ et іако in cod. се же вѣс нечѣстїи  
 leguntur, sed, quia haec verba a scriba princip. vel alio quodam ducta linea miniata  
 deleta sunt, in editione nostra non restituuntur || 12 изгонїти] lectio minus recta  
 pro исходити || 17 на ante нѣ manu princip. supra vers. scriptum.



18 чаше сѧ нѧмѧ г҃а Ісѧ, Мнози же вѣровавъшихъ приходяхоу,  
 19 исповѣдающе сѧ и сѣказаша дѣла свои. Мнози же ѡт  
 сѣтворившихъ вѣшкениа, сѣбѣравши книги, сѣжагахоу прѣдъ  
 вѣсѧмъ, и сѣмѣриша цѣноу ихъ, и обрѣтоша сребра пѧтъ тѣмъ.  
 20 Также и ѡт мноудѣ слово г҃нѣ расташе и вѣшмаше сѧ.  
 21 Югда же сѣконча сѧ, оумысли Пѧвлѣ дх҃мъ, прошѣдши  
 Македонню и Яхѧно, ити вѣ Персѧмъ, рекъ: Иже, вѣвѣвши  
 22 ми тоу, подобаетъ ми и Римѣ видѣти. Пославъ же вѣ Ма-  
 кедонню два ѡт слоужащихъ ѧмоу, Тимѡдемъ и Ереста, самъ  
 23 прѣвѣсѣ вѣ вѣрѧмъ вѣ Ясѧн. Бѣсть же вѣ то вѣрѧмъ мѣлава  
 24 не мала о поутѧхъ. Дѣмитръ бо иѣкѣи именьмъ, серебровѧнѣцъ,  
 твора цѣркѧи серебренѣи Артемидѧ, даше дѣлателемъ дѣла  
 25 не мало. Иже сѣбѣравъ и проча дѣла тогоже, рече: Моужи,  
 26 вѣстѣ, ѧко сего дѣла нѧмѣние нѧше ѧсть, И видите и слы-  
 шите, ѧко не тѣкмо Ефѣсѣ, нѣ вѣ малѣ всю Ясню Пѧвлѣ  
 сѣ прѣпрѣвѣ, обрати вѣсѣ народъ, г҃мѧ, ѧко не соутъ бѣзи тво-  
 27 рѧни роукѧми. Не тѣкмо же вѣкдоу приѧмлетъ частъ сѧ  
 нѧша на обличение прѧти, нѣ и великѣи бѣи Артемидѧ  
 цѣркѧи ни вѣ чтоже вѣмѣнѧтъ сѧ, боудетъ же и разорѧние  
 28 величѣствѧ ѧѧ, юже всѧ Ясѧнѧ четѣтъ и всѧиѧнѧ всѧ. Сѧмѣ-  
 шавши же и вѣвѣши ѧрѣстѧ испѧнѣ, вѣпѧхѧхоу, г҃люще:  
 29 Велика Артемѣ Ефѣсѣсѧка! И напѣли сѧ мѧтежа всѣ градъ,  
 оустръмѧши же сѧ на позорѧще вѣ коупъ, вѣсѣхѣи Гѧнѧ  
 30 и Пристарѧ Македонѧнѧ, подроугѧ Пѧвола. Хотѧщю же  
 31 Пѧволоу вѣнѧти вѣ народъ, не оставѧхѧхоу ѧѧ оучѧнѧци. Иѣ-  
 цѧи же ѡт Ясѧн старѣишихъ, соущѣ ѧмоу дроузи, пославши  
 32 к ѧмоу, молахоути и не вѣдати сѧ вѣ позрѧнѧще. Ини же  
 оубо ино иѣчто вѣпѧхѧхоу, вѣ бо цѣркѧи всѧ разѧмѣшѧна, и  
 33 множѣише же не вѣдѧхоу, чо ради придоша. Ѳт народа

20 мноудѣ] litt. d et k in h. vocab. manu princip. supra vers. exaratae sunt |  
 гнѣ] in h. vocab. lit. n ex d vel alia quadam, is ex n, et quidem utraque a  
 scriba princip. correcta est || 21 ити] post h. vocab. una lit., uti videtur n, erasa est.



же избѣраша Ілѣѡандра, нарекушемъ ѿго Іудеомъ, Ілѣѡандръ же, помазавъ роукою, хоташе ѡтвѣщати народоу. Разоу- 34  
мѣвъше же, яко Жидовїнъ ієсть, глаголюще ѿ ієдинъ ѡт всѣхъ,  
яко два часа въпиющемъ: Великаго Пртеми Ефесскаго! Безъ 35  
мѣлкости же сътвори народъ, книжникъ рече: Мужъ Ефесетинъ,  
кто бо ієсть ѡт чловѣкъ, иже не кѣсть Ефесскаго града  
оукраинника соуща цркви великаго бѣа Пртемина и Днопе-  
токъ? Безъ всако оубо ѡтвѣта слышавъ соущемъ, тако подо- 36  
баетъ вамъ безъ мѣлкости быти и ничтоже дерзъ сътворити.  
Приведоста бо мужъ сына, ни црквеннаго оукрадинъ ни хоу- 37  
лаца бѣа ваша. Яже оубо Дѣмитръ и иже съ нимъ къзны- 38  
ици умоутъ къ кому слово, старѣйшии соуть и андипати  
соуть, да поумоуютъ друтъ на друта. Яже ли что о иномъ 39  
ирете, въ законникѣ цркви да раздрѣшнть сѧ. Ибо вѣдно 40  
ієсть намъ помъ творити кова въ днѣшнїи днѣ, ижееди-  
номъ винъ соуща, о нейже не възможемъ къздати слова  
о съвращенїи семъ. И се рекъ, ѡтпоустїи црквѣ.

XX. По оуставленїи же мѣлкъ, призвавъ Павла оуче- 1  
ники и цѣловавъ ѧ, изиде, хотѣи ти въ Македонїю. Прошѣвъ 2  
же страны тѣ и оутѣшъ ѧ великомъ словомъ, приде въ Елла-  
доу. Сътвор же мѣста три, вѣдѣшю ковоу на нѣ ѡт Іудїи, 3  
хотѣи ѡтвѣсти сѧ въ Егїпцію, вѣсѣ вола ѿго възвратити  
сѧ въ Македонїю. Съ нимъже идаше до Ісина Сосипатръ 4  
Перїаннѣ, Селоунианнѣ же Прїстархъ и Секундъ и Гай и  
Дерваннѣ и Тїмодей, Ісаниннѣ же Тихикъ и Трофимъ. Си, 5  
варше, жьдахоу насъ въ Троадѣ. Мы же ѡтвезохомъ сѧ 6  
по днѣхъ опрѣснѣхъ ѡт Филиппѣ, приходомъ к нимъ въ Троа-  
доу до пяти днѣ, ижеже прѣвѣхомъ днѣи седмѣ. Въ ієдинъ 7

XX 4 сосипатръ] lectio erronea pro съпатръ | перїаннѣ] in h. vocab. lit.  
i manu princip. supra vers. scripta | гай и дерваннѣ] lectio erronea pro гай дер-  
ваннѣ || 6 к нимъ] к in нимъ manu princip. ex a vel a correcta || 7 павла]  
in cod. post h. vocab. passim iam erasa partic. жє sequitur.

же ѡт соудѡтъ събраниомъ соудѣламъ оученикомъ прѣкломитъ  
хлѣба, Павла въсѣдоваше на нѣ, хотѣ изити на оутри, про-  
8 стѣре же слово до полоунощи. Гѣша же свѣща многы въ гор-  
9 ници, въ шейке вахомъ събрани. Гѣда же нѣкый оуноша,  
наменьма Гутѣхъ, оу окъниа и въздръмавъ сѣ сънѣмъ  
тажыкѣмъ, глаголю Павла оу въ мнозѣ, прѣклонѣ сѣ сънѣмъ,  
10 съпаде ѡт триковѣника низъ, и възаша и мъртвѣ. Гѣлкѣзъ  
же Павла, нападе на нѣ и, оковавъ и, рече: Не мѣлвѣте;  
11 дѣша бо іего въ нѣмъ іестъ. Гѣзлѣкѣзъ же и прѣломаъ хлѣвъ  
12 и въкоуши, много же повѣсѣдовавъ до зорѣ, тако изиде. При-  
13 ведеша же отрока жива и оутѣшиша сѣ не малы. Мы же,  
въшѣдѣше въ корава, ѡтвезохомъ сѣ въ Оасъ, ѡт тоудѡу  
хотѣше поити Павла; тако бо вѣ заповѣдаа, хотѣ самъ  
14 пѣши ити. Югда ны приѣхъ въ трѣць въ Оасъ, въсажъ  
15 и, вѣдохомъ въ Митоулинъ, И ѡт тоудѡу ѡтвезѣше сѣ,  
на оутри пристахомъ право Хна. Гѣ дроутѣй же приста-  
хомъ въ Самъ и облагохомъ въ Трогиллин, въ дроутѣй  
16 придохомъ въ Милантъ. Соуди бо Павла мнѡпоути  
Ефеса, іако да не боудеть іемоу замоудити сѣ въ Ісѣи, тѣща-  
ше бо сѣ, аще възможно іемоу въ кѣло, въ пѣтьдѣсѣтъ-  
17 нѣй дѣи въти въ Нерсламъ. Гѣт Миланта же пославъ въ Е-  
18 фесъ, призвавъ погы црѣвѣны. Югда же придоша к нѣмъ,  
рече на нѣ: Гѣ въстѣ, ѡт първаго дѣи, ѡт нѣиже придохъ  
19 въ Ісѣю, како съ вами въ все врѣмѣа въхъ, Ракотѣа гѣи  
съ всѣцѣмъ съмѣренѣемъ и многѣмъ слѣзамъ и напѣстѣмъ,  
20 приключѣшамъ ми сѣ ковѣмъ Іудей, Іѣко ничѣже ѡт полъ-  
зныхъ обѣноухъ сѣ не съказати вамъ ни наоучити васъ  
21 прѣдъ людьми же и по домомъ, Засѣвѣдѣтелѣствѣа Ію-

13 дакъ] lectio erron. pro асъ, resp. асѣ || 14 югда ны приѣхъ въ трѣць въ  
дакъ] lectio extravagans est, solius videlicet apostolarum christinopolitani propria  
19 syllaba ви in гѣи et lit. ѣ in юдѣй manu princip. in rasura exaratae.









Павла: Что творите, плачуще сѧ и съкроушающе ми сердце? Изъ ко не тѣмъ сказано въти, иъ и оумрети готовъ есмь къ Нерсамъ мене ради г҃а Іса. Не послоушающе же 14 емоу оумлачашомъ вси, рекше: Коли г҃и да воудеть. По 15 днѣхъ же снхъ, оуготовавше сѧ, възидошомъ къ Нерсамъ. Придоша же съ нами и ѡт оученикъ ѡт Кесарѣа, вѣдѣше, оу 16 шегоже обиташомъ, Насона единого Купрѣнина, дрѣвнѣшаго оученика. Намъ же вѣвѣшамъ въ Нерсамъ, къ сласть при- 17 шна ны братна. Еъ наставшій же днѣ въиде Павла 18 съ нами къ Иакову, вси же събраша сѧ старци. И цѣло- 19 вавъ ѧ, сказаше по единому комоуждо нхъ, иже сътвори- 20 шѣ въ языцѣхъ слоуженіемъ его. Они же слышавъ- 21 ше, прославиша кѧ, рѣша же емоу: Видиши ли, колико тѣмъ соутъ Иудей вѣровавшнхъ, и вси ревнители закона соутъ. Наоучени же соутъ ѡт тебе, іако остоупленію оучиши ѡт 21 Мосеа соуднхъ въ языцѣхъ всѣхъ Иудѣемъ, г҃и не обрѣзати чадъ, ни по обычаю ходити. Что оуко есть? Іако 22 подобаетъ сънати сѧ народоу, оуслышати ко, іако приидѣ еси. Се оуко сътвори, іеже ти г҃іемъ: Соутъ оуко къ насъ 23 моужи чѣтыре, маткоу нмоуше о совѣ; Сина помѣ, оцѣсти 24 сѧ съ игами и живи на нхъ, да остроугоутъ си главы, да разоумѣютъ вси, іако, емоу же соутъ наоучени ѡт тебе, ничтоже есть, иъ прѣвѣиши и ты храни законъ. Я о вѣ- 25 ровавшнхъ языцѣхъ мѣ напсашомъ, соужше ничтоже таково съсладати намъ, тѣмъ хранити сѧ намъ ѡт трѣбъ, вѣвѣ, оудаваемыа, млоудѣишиа. Тѣгда Павла, помѣ моу- 26 жа, въ оутрѣкѣ днѣ съ нѣми, очнѣ сѧ, въиде въ цркви, заповѣдаа кончаніе днѣмъ очнѣнню, дондеже принесено бѣсѣ

16 насона] lectio erronea pro анасона || 21 ѡт тебе] lectio erronea pro ѡт тебѣ | иудѣемъ] etiam lectio erronea est et eo notabilior, quod primum, ut fas est, иудѣи legebatur et deinde a scriba ipso in иудѣемъ ita mutatum est, ut и in іе correctum et мѣ supra vers. scriptum sit.



ставъ на стѣнѣхъ и помазавъ роукою людѣмъ, многоу же  
мѣлчанію вѣкѣшию, възгласи Еврейскѣмъ языкѣмъ, гла:

XXII. Моужи и братиѣ и оци, слышите мой ѿтвѣтъ 1  
иже къ вамъ. Слышавъше же, яко Еврейскѣмъ языкѣмъ 2  
призгласи ѱ, наче сѣтвориха безмѣлвіе. П гла: Язъ оуко 3  
іесѣмъ Жидовиѣмъ, роженъ къ Тарсѣ Впакиѣ, вѣспитѣни же  
въ градѣ при ногоу Гамалилоу, наказанъ по истинѣ, очю за-  
коноу рѣвнители сѣи вѣни, якоже въ вси вѣкѣхъ днѣхъ, Иже 4  
поуть сѣ гонихъ до сѣмьрти, сѣвѣзавъ и прѣдѣвъ въ тѣмницю  
моужа и жены, Икоже и архіерей сѣвѣдѣтелѣствоуіетъ ми 5  
и вси старци, ѿт нѣхъже еписѣпѣмъ приимъ къ братиѣ, къ Да-  
маскѣмъ идахъ привести и соущаѣмъ тоу сѣвѣзанъ къ Персѣмъ,  
да моучатъ ѱ. Бѣс же ми идоуцию и приближающую сѣ къ Да- 6  
маскоу, къ полоудни вѣнезаноу сѣ нѣсе обѣста свѣтъмъ многоу  
о мнѣ. Падъ же на земліи и слышавъ гласъ глѣхъ: Слаоуахъ, 7  
Слаоуахъ, что ма гониши? Ѹтвѣщахъ же азъ: Кто іесѣ, глѣ? 8  
Рече же къ мнѣ: Язъ іесѣмъ Ісѣ Назараниѣмъ, іегоже ты го-  
ниши. Соущиѣ же сѣ мною свѣтъмъ видѣхъ и пристрашѣхъ 9  
вѣни, а гласъ не слышаша глѣщаго ми. Рѣхъ же: Что сѣтво- 10  
рю, глѣ? Гл же рече къ мнѣ: Ыѣставъ и иди къ Дамаскѣмъ,  
и тоу речено ти воудеть ѿт всѣхъ, нѣхъже ти іестъ повелѣно  
сѣтворити. Ісѣгда же не видѣхъ ѿт славы свѣта того, во 11  
днѣмъ ѿт соущиѣмъ сѣ мною, вѣнидохъ къ Дамаскѣмъ. Янѣна 12  
же нѣкѣи, моужѣмъ вѣговѣрѣниѣмъ по законоу, сѣвѣдѣтелѣство-  
ванъ всѣмъ живущиѣмъ въ Дамаскѣмъ Иудей, Пришѣдъ 13  
къ мнѣ и ставъ, рече ми: Слауае братѣ, прозри. П азъ къ тѣмъ 14  
часѣмъ вѣзрѣхъ на нѣ. Онъ же рече: Бѣ оцѣмъ нашиѣмъ прѣдло-

XXII 3 по истинѣ] haec vocab. in cod. bis leguntur | вѣкѣхъ] lectio erronea.  
pro іестѣ || 10 и иди] inter n et иди duae vel tres litt., erasae sunt || 11 не видѣхъ]  
partic. n et duae extremae litt. vocabuli видѣхъ manu princip. supra vers.  
scriptae | соущиѣмъ] lectio erronea pro соущиѣхъ || 12 всѣмъ] lectio erronea pro  
отъ всѣхъ.



жнѣ тѣ разоумѣти хотѣхъ ѿ него и видѣти правдника и  
 15 слышати гласъ ѿ оустъ ѿ него, яко воздѣши свидѣтель  
 16 ѿмоу къ всѣмъ члвкомъ, нхъже видѣ и слыша. И нхъ  
 что лѣнни са? Къстаѣ, хрсти са и шмъхъ грѣхъ своѣ,  
 17 нарикъ нма га Іса. Къс же ми възращю са въ Нерсамъ  
 18 и молащю ми са въ цркви, быти ми въ оужасѣ. И видѣхъ  
 и, глѣ ми: Потѣши са, изиди въ скорѣ ѿ Нерсама, заше  
 19 не приемоуть твоѣго свидѣтельства о мѣхъ. И азъ рѣхъ:  
 Ги, сами вѣдѣть, яко азъ вѣхъ въсажаю въ тѣмницю и бы  
 20 по сѣмнищюмъ въроушаю въ тѣ. И егда изиданіе са  
 крѣвъ Стефана, свидѣтели твоѣго, и азъ вѣхъ стои и  
 наоушаю на оубиство ѿ него и стрѣгъхъ ризы оубивающихъ.  
 21 И рече къ мѣхъ: Иди, яко азъ въ мѣхъ далече послѣ тѣ.  
 22 Послоушахоу же ѿ него до сего словесе и въздвигоша гласъ своѣ,  
 глѣше: Къзми ѿ земли таковоѣ, не подовѣмъ бо оубо ѿмоу  
 23 жити. Кънищюмъ же нмъ и полѣтающюмъ ризы и прахъ  
 24 възлѣтающюмъ на аеръ, Повелѣ тѣсоуцникъ въвести и  
 въ пѣлавъ, рекъ ранами опытити и, да разоумѣетъ, за кою  
 25 вниѣ тако въпѣахоу ѿмоу. Егда же прѣагоша и ремениемъ,  
 рече къ стоѣщюму сътникю Павла: Аще члвкъ Римлянина  
 26 и не осужена лѣтъ іестъ вамъ быти? Слышавъ же сътникъ,  
 пристѣупѣ къ тѣсоуцникю сказа, гла: Вижь, что хоуши  
 27 сътворити, члвкъ бо съ Римлянинъ іестъ. Пристѣупѣ же  
 тѣсоуцникъ, рече ѿмоу: Гли ми, аще тѣ Римлянинъ іеси?  
 28 Онъ же рече: Ей. Оувѣща тѣсоуцникъ: Язъ многою цѣ-  
 ною сътѣжахъ градъ съ. Павла же рече: Язъ и родихъ са.  
 29 Явѣ же ѿтѣстоушиша ѿ нѣго хотѣши ѿ него съказати, и тѣ-  
 соуцникъ оубо са, разоумѣвъ ѿ него, яко Римлянинъ іестъ,

18 твоѣго] h. vocab. in marg., attamen manu princip. exaratum est  
 25 ремениемъ] septem litt. priores huius vocab. in rasura, lit. extrema supra vers.  
 manu princip. exaratae sunt || 26 съ] h. vocab. manu princip. supra vers.  
 positum.



и яко и вѣ въдалъ. На оутри же хота разоумѣти истина, 30  
что оклаветаютъ і Нудей, раздрѣши и ѡт оузъ и повелѣ  
прити архiereомъ и всемоу събору и, съведъ Павла, постави  
и въ игнъ.

XXIII. Къзрѣвъ же Павла на снѣмъ, рече: Моужи 1  
и браты, азъ всею съвѣстною благою живоу гвѣ до сего дне.  
Архiereй же Янаниа повелѣ прѣстоишамъ іемоу бити и по 2  
оустомъ. Тъгда Павла к іемоу рече: Биті тѣ амать вѣ, 3  
стѣно мѣлѣмъ покленѣна. П ты сѣдшии, соудѣ ми по за-  
коноу, и прѣстоиша законъ, велѣши мѣ бити? Прѣстоиши 4  
же рѣша: Архiereю ли бжѣю досажаети? Рече же Павла: 5  
Не вѣдѣхъ, братыѣ, яко іестъ архiereй; писано бо іестъ: кни-  
зю людѣи своихъ не речѣши зла. Разоумѣвъ же Павла, 6  
яко іедина часть соутъ Садоукеи а дрогоуа Фарисей, вѣзши  
въ снѣмъ: Моужи и браты, азъ Фарисей іесамъ, снѣ Фар-  
сеовъ; о оупавани и о вѣскрѣшени мѣртвыхъ азъ приемамъ  
соудъ. Се же речѣю іемоу, вѣс распрѣ Фарисеомъ и Са- 7  
доукеомъ, и раздрѣи сѣ народъ. Садоукеи бо глѣють не вѣти 8  
вѣскрѣшеню ни аггѣлоу ни дхѣу, а Фарисей исповѣдають  
всѣ. Гыстъ же канчѣ велѣкъ, и вѣставѣши книгѣчны части 9  
Фарисейскы, рѣша к совѣ, глѣоче: Никоіегоже зла оверѣтаемъ  
о члвчѣ семь. Яце ли дхъ глѣ іемоу или аггѣлъ, не воудѣмъ  
вѣворици. Мнозѣ же распрѣи вѣвѣшии, оубоавѣ сѣ тысоуци- 10  
никъ, да не растѣргноутъ Павла, повелѣ конномъ вѣнѣти и  
исхѣтити и ѡт среды нхъ, вести же и въ пѣлавъ. Бѣ на 11  
стоицною же ноцъ, приставъ к іемоу гѣ, рече: Дързай, Павли,  
якоже бо съвѣдѣтельствова яже о мѣнѣ въ Иерлѣмъ, та-  
коже ти подобаетъ и въ Римъ съвѣдѣтельствovati. Бывъ- 12  
шю же днѣ, сътворше нѣции ѡт Нудей ковъ, проклаша сѣ,

30 оклаветаютъ і] pronomen і in cod. supra vers. legitur manumque ostendit principalem.



Насавъ епископю, нмоуцню образъ сѣ: Клавдъ Лусина держа-<sup>25</sup>  
вномоу воєводѣ Филиѣоу радовати сѣ. Моужа сего, нмъше<sup>26</sup>  
Иудей, хотѣхоу оубити и, и пристоупаѣ азъ сѣ сконамъ кон,<sup>27</sup>  
стахъ и, оубѣдѣвъ, яко Римлянинъ іестъ. Хотѣ же разоу-<sup>28</sup>  
мѣти виноу іего, іемаже ради поимахоу на нѣ, съведохъ и къ  
съворѣ ихъ. Іегоже обрѣтохъ поимы на нѣ бѣвающа о<sup>29</sup>  
сѣтазанихъ закона ихъ, никоуеже съмърти достойноу ли  
оубъ нмоуца виноу. Съказаноу же ми бѣвѣхшо ковоу на<sup>30</sup>  
моужа хотѣхшо бѣти ѿт Иудей, авѣе послахъ и к тобѣ,  
запрѣтивъ и киеветѣнникомъ глати на нѣ прѣдъ тобою.  
Съдравъ коудн. Конни же, по повелѣнью нмъ, поимъше<sup>31</sup>  
Павла, ведоша оѣ ноцѣ къ Антипатридоу. На оутрѣи же,<sup>32</sup>  
оставѣхше сѣноузыца ити сѣ нѣмъ, възвратиша сѣ въ иѣакъ.  
Иже въшѣхше къ Кесарию и въздахше епископю воєводѣ,<sup>33</sup>  
прѣдѣставиша іемоу Павла. Почѣтъ же воєвода и въпрошъ,<sup>34</sup>  
коіемъ области іестъ, и сѣышакъ, яко ѿт Кнанѣи: Да сѣы-<sup>35</sup>  
шѣте, рече, іегда и гѣици на тѣ придоутъ. Повелѣ же іего  
къ прѣторѣ Иродовѣ стеречи.

XXIV. По пѣти же дний, сѣлѣхъ архіерей Іуанна сѣ<sup>1</sup>  
старци и риторѣмъ Тертіалѣмъ иѣкѣмъ, иже съказа воє-  
водѣ на Павла. Призваноу же бѣвѣхшо іемоу, начатъ всѣ-<sup>2</sup>  
довати Тертіалѣ, гѣи: Многъ миръ оубоучающе тобою, и<sup>3</sup>  
исправленіемъ бѣвающѣмъ языкоу сѣмоу тѣномъ промы-  
шленіемъ всѣде же и всюдоу, приѣмлемъ, державѣнѣи Фі-  
ликсе, сѣ всѣкою хвалою. Иъ, да не паче троужаю тебе, молю<sup>4</sup>  
послоушати насъ кротѣцѣ тѣномъ сѣмотреніемъ. Обрѣтъ-<sup>5</sup>  
ше во моужа сего гоуѣтелеа і коующа ковъ всѣмъ Иудеомъ,

32 сѣноузыца] и ante ь manu princip. in rasura exaratum | ити] ante h. vocab. duae litt., quarum lineamenta nunc non apparent, erasae sunt || XXIV 1 иѣкѣмъ] h. vocab. in marg., attamen manu princip. scriptum est || 3 держаѣнѣи] tres litt. priores huius vocab. extra vers., quarta in rasura, omnes a scriba princip. exaratae sunt || 4 послоушати] syll. ти in cod. bis legitur.



соудимъ по всеміенѣй, застоупника же Назарѣйскѣй ереси,  
 6 Иже и цркви покоуши са осквернити, іегоже и шхомъ и по  
 7 законоу нашему въсхотѣхомъ соудити іемоу. Принидъ же  
 Асина тѣсоудникъ, съ мѣногою поужію шведе и издрѣкъ  
 8 нашихъ, Повелѣвъ и глѣющимъ на нѣ прити к тобѣ, из-  
 9 игнѣже възможени и самъ, вътазавъ, о всѣхъ разоумѣти,  
 10 о игнѣже мы глѣмъ на игъ. Сѣложиша же са Нюден, глѣе,  
 11 смъ тако въти. Отверкакъ же Павлакъ, помянувшію іемъ  
 воіеводе глѣти: От многъ лѣтъ соудра тѣ соудно правдына  
 12 языкоу сѣмоу, штрадикіе штерѣцаваю сѣе дѣлама, Могоущо  
 разоумѣти, іако не боіе ми соутъ ли іѣ дний, шт іелѣже  
 13 въздоухъ поклонитъ са въ Персамъ. И ни въ цркви оверѣ-  
 тоша ма къ комоу глѣра ма нан развѣтъ твораща на-  
 14 родоу, ни въ сѣньмици, ни въ градѣ, Ни притѣкноути ми  
 15 могоутъ, о игнѣже нѣмѣ на ма глѣють. Исповѣдаю же тобѣ  
 сѣ, іако въ поутъ, иже глѣють ересь, тако слоужію очіемоу боу,  
 въроую всѣмъ соудимъ въ законѣ и въ прорѣхъ написа-  
 16 нымъ, Оушканые нѣмѣ на ба, іегоже и сами си чають,  
 въскрѣшеніе хотѣніе въти мѣртвѣхъ, правдыныхъ же и не-  
 17 правдыныхъ. О сѣмѣже азъ подвижаю са, непорочноу сѣвѣстѣ  
 18 нѣмѣ къ боу же и къ члѣкомъ приено. По мнозѣхъ же лѣ-  
 19 ткѣхъ придохъ мѣстѣны сѣтворити языкоу сѣоіемоу и при-  
 20 ношенъ, О игнѣже оверѣтоша ма испѣрѣша са въ цркви,  
 21 не съ народѣмъ ни съ мѣлавою, нѣцини шт Ясна Нюден, Нѣмѣже  
 подобѣтъ прѣдъ тѣ прити и глѣти, іеже нѣмоутъ на ма.  
 22 Ан сами да рекоутъ, коую оверѣтѣше въ мѣнѣ неправдоу,  
 ставѣшю ми въ сѣньмици, Ан о іединомъ сѣмѣ гласѣ,  
 възѣмѣшю ми, въ нѣхъ стоѣ: Іако о въскрѣшеніи мѣрт-  
 22 вѣхъ азъ днѣ соудѣ приеіаю шт васъ. Слѣшавъ же сѣ

19 тѣ] h. vocab. manu princip. supra vers. positum || 22 сѣ] etiam h.  
 vocab. manu princip. supra vers. positum est.



Филиѣвъ, ѡтглаголюѣхъ, истѣкше въ дѣнь иже о поутѣ, рекъ:  
 Егда Луція тѣсоуцѣнникъ съидеть, оуѣдѣхъ іеже о васъ.  
 Ювелѣкъ тѣсоуцѣнникоу стрѣци Павла, имѣти же ославоу 23  
 и ни единому же възбранѣти своимъ іемоу слоужити аи при-  
 родити к ѣмоу. По днѣхъ же нѣкыхъ пришѣдъ Филиѣвъ 24  
 въ Дроуспанією, женою своею, соуцєю Нюдеанкинею, призва  
 Павла и слыша ѡт него о вѣрѣ Хвѣ. Глаголю же іемоу о 25  
 правдѣ и оудержаніи и о соудѣ хотѣшимъ быти, при-  
 трашникъ бывъ Филиѣвъ, ѡтвѣща: Нынѣ оубо иди; вѣрѣма  
 ке приимъ, призовоу тѣ. Оупова, яко мздоу подасть іемоу 26  
 Іавѣлъ, да ѡтрѣшѣти и, тѣмъ же и чаще призываетъ и кеск-  
 доваше іемоу. Дѣлма же лѣтѣма съкончавъшема сѣ, приимъ 27  
 изавѣнника Филиѣвъ, Перкиса Фиста. Хотѣ же благодѣтъ  
 сѣтворити Нюдеомъ Филиѣвъ, оставилъ Павла съказана.

XXV. Фистъ же, пришѣдъ въ епархїа, по трѣхъ днѣхъ 1  
 съиде въ Персѣмъ ѡт Кесарїа. Съказаша же іемоу архїерей 2  
 и старѣйшии Нюдей на Павла и молахоути и, Просѣще 3  
 благодѣти на нѣ, яко да посѣти и въ Персѣмъ, доваше оубо  
 ѡбѣти и на поутѣ. Фистъ же ѡтвѣща, стрѣци Павла въ 4  
 Кесарїи, самъ хотѣ въ скорѣ изити. Соуцїи бо въ васъ 5  
 снани, рече, съ мною съидѣше, іеже іестъ на моужѣ не-  
 правда, да гл҃ють на нѣ. Поживъ же оу҃ и҃хъ днѣхъ воле 6  
 ми десѣтъ, съидѣхъ въ Кесарїю, на оутрѣкѣ, сѣдъ на соудїцїи,  
 повелѣ, да приведоуть Павла. Пришѣдъшоу же іемоу, о немъ 7  
 сташа съидѣшии ѡт Персѣма Нюдей, многы и тѣжкы  
 вины приносѣше на Павла, нѣхъ же не можахоу прѣтѣкноути,

26 подасть іемоу] inter haec vocab. duae litt., lineamenta quarum nunc non  
 elucet, a scriba princip. vel emendatore aliquo erasae sunt || XXV 5 снани, рече]  
 lit. extrema vocabuli снани et omnes litt. vocabuli рече manu princip. in loco  
 eraso exaratae || 7 приносѣше] h. vocab. exceptis duabus extremis litt. a scriba  
 princip. in rasura scriptum | не можахоу] partic. не in margine, attamen manu  
 princip. exarata.

8 Оутѣщаваюиоу іємоу, яко ни на закона Нюдейска, ни въ  
 9 цркви, ни въ кесара ничтоже сѣгрукити. Фистъ же, хота  
 Нюдеомъ багодѣ окрѣати, ѡтѣщаѣвъ Павлови, рече: Хо-  
 щеш ли, въ Персамъ шѣдъ, тоу ѡт снхъ соудъ прияти  
 10 при мнѣ? Рече же Павлъ: На соуднии кесаревѣ стою ієсмь,  
 идеже ми достойтъ соудъ прияти. Нюдеи ничимъже овиѣхъ,  
 11 яко добрѣе ты разоумѣиши. Яце оубо неправѣдно и до-  
 стойно смърти сѣтворихъ что, не ѡтмѣтаю сѣ оумрети;  
 аце ли ни, чтоже ієсть, ієже си на мѣ глѣють, никтоже мене  
 12 не можетъ имъ вѣдаті. Кесара нарицаю. Тѣгда Фистъ,  
 сѣтаѣвъ сѣ съ сѣвѣтчицы, ѡтѣща: Кесара нарицаиши,  
 13 къ кесарю идеши. Днѣмъ же мноубышемъ иѣколікомъ,  
 Ягрина цесарь а Беринкии придоша въ Кесарию цѣловати  
 14 Фиста. Югда же многоайше дни пожиста тоу, Фистъ сѣказа  
 цркви ієже о Павлѣ, гла: Моужь иѣкий ієсть оставленъ  
 15 Финѣмъ, оужникъ, О іємъже, вѣвѣшию ми въ Персамъ,  
 понамаша архирен и старци Нюдейстни, просаце на нѣ пѣра.  
 16 К иѣмъже ѡтѣщахъ, яко иѣетъ обычаи Римлянѣмъ да-  
 яти чавѣа инединоу на погыѣлкѣ, прѣжде даже не окле-  
 ветанъ прѣдъ лицѣмъ иматъ глѣюцѣ на нѣ, врѣмѣ же ѡт-  
 17 вѣта прииметь о клаѣетѣ. Сѣшѣдѣшемъ же сѣ имъ сѣде,  
 замоудѣишии ієдиноу сѣтвори, на оутрѣи же сѣдъ на  
 18 соуднии, повелѣхъ привесті моужа. О іємъже ставѣше  
 клаѣетници, инединомъ винѣ прѣтѣкнаху, ихъже непыѣ-  
 19 вахъ азъ. Сѣтаѣаниа же иѣкаа о своіей разнѣиѣи вѣрѣ  
 к іємоу имѣаху иѣкоієго Іса оумѣрша, ієгоже глаше Павлъ  
 20 жива. Недооумѣа же азъ о сѣтаѣаниихъ снхъ, глахъ, аце  
 21 волѣтъ ити въ Персамъ и тоу соудъ прияти о снхъ. Павлоу  
 же нарекию блуденѣ вѣти въ севастовѣ соудъ, повелѣхъ

13 иѣколікомъ] h. vocab. excepta lit. prima proxime praetermissum tuncque  
 a scriba princip. extra vers. suppletum est [ а беринкии] lectio minus recta pro  
 и беринкиа.

ранити, дондеже вѣслю и кѣ кесарю. Ягринна же кѣ Фистоу 22  
 рече: Хотѣхъ и азъ чавка того слышати. Онъ же рече:  
 Оутро оуслышиси и. На оутрина же пришедъшию Ягринк и 23  
 Иринию съ великою гърдостью, вѣнхъдъшема вѣ послоушаниѣ  
 тѣ тѣсоуцѣнникы же и съ воларьскыма моужѣ града, и по-  
 велѣхъшию Фистоу, прѣведоша Павла. И рече Фистъ: Ягринно 24  
 црю и вси пришедъшии съ нами моужии, видѣте сего, о немъ-  
 ке всѣ народъ Иудейскъ поима ми, вѣ Персѣмъ же и съде  
 съзѣнью: не подобаетъ ѣмоу жити к томоу. Изъ же 25  
 разоумѣхъ ничтоже достойно съмърти сътворшаго, и само-  
 му же сѣмоу нарекиши севаста, соудихъ послати и. О немъ- 26  
 ке чѣто извѣстѣно наѣати гоу моѣмоу не имамъ, тѣмъже  
 приведохъ и прѣдъ кы и паче прѣдъ тѣ, Ягринно црю, да  
 сътазанню вѣнхъшию, не обрѣтаю что напѣати. Несъмѣлѣно 27  
 бо ми сѣмънитъ, сълюцию оужьника, и каеретъ ѣже на нь  
 ѣ съказати.

XXVI. Ягринна же кѣ Павлаоу рече: Повелѣно ти ѣсть 1  
 лати сѣбе ради. Тѣгда Павлаъ, простѣрѣ роукоу, вѣтѣца-  
 ниѣ ѣмоу: О всѣхъ, нѣхъже поимы дѣютъ на ма Иудей, 2  
 црю Ягринно, творю сѣбе вѣжна прѣдъ тобою, хотѣща вѣ-  
 стѣтъ творити дѣньскъ. Паче же оулактѣлѣнна тѣ соуца всѣхъ 3  
 Иудейскыхъ обѣчай и сътазаній. Тѣмъже молю ти сѣ съ  
 скрипкѣмъ послоушати мене. Житѣе бо моѣ, ѣже вѣт 4  
 оуности вѣнхъшиѣ, испѣрва вѣ изънѣкъ моѣмъ вѣ Персѣмъ,  
 съдѣтъ вси Иудей, Знаючиѣ ма испѣрва, аѣе хотѣтъ съвѣ- 5  
 стѣлѣствовати, ѣко по истинѣ о ереси нашаѣ вѣрѣ жиухъ  
 Варісейскы. О оупѣванні вѣнхъшимаъ кѣ оцѣмъ нашимъ и 6  
 обѣтованию вѣтѣ стою соудъ приѣмама, Кѣ ѣже обѣ 7  
 на десѣте колѣнкъ наши вѣнхъноу ноцѣ и дѣнъ слоужаща оупѣ-

23 Иринию] lectio erronea pro Ириники || 26 наѣати] lit. ψ manu princip.  
 in loco eraso exarata || XXVI 6 о оупѣванні] lectio manca pro и нѣмъкъ о оупѣ-  
 вании.



8 вають донти, **О** не́мьже о́ушани и азъ по́намьниъ ієсамъ,  
 9 црю́ Ягріппю, ѡт Іудей. Ко́е не́вѣрно соудімо ієсть ва́ми,  
 а́ще вѣ́ мѣртвыѣ вѣскрѣшае́тъ? Я́зъ же о́убо мѣахъ себе  
 10 на імаѣ Іса Назара́нина мно́го проти́вно творити. Іє́же съ-  
 тво́рихъ вѣ́ Перса́мъхъ, и мно́го стѣхъ азъ вѣ́ тѣмнищахъ  
 затво́рихъ, о́бласть ѡт архіе́рей при́мамъ, о́убивае́мому же  
 11 на́мъ прило́жихъ съвѣ́тъ сво́й. И на всѣ́хъ съи́кмирихъ  
 мно́жицю, мо́уча ѡ, но́ужахъ хо́уанти, во́лимаи же, не́стова  
 12 са, го́нахъ и до вѣ́нѣшны́хъ гра́дъ. Къ́ на́же па́дѣи вѣ́  
 13 Дамаскѣ́ съ о́бластью и по́веле́ныи є́же ѡт архіе́рей, Къ́  
 по́лоудіе на по́ути ви́дѣхъ, црю́ Ягріппю, съ́ нѣ́се па́че си-  
 я́нина са́нѣчнаго осна́вѣны ма́ свѣ́тъ и па́доу́рама съ́ мѣ́ною.  
 14 Іє́самъ же на́мъ па́дѣшемъ на зе́маи, са́кынахъ гла́съ, рекъ-  
 ший ми и гла́голь ми Єврейскы́мъ язы́къма: Сла́воуа, Сла́воуа,  
 по́ что ма́ го́ншии? Жесто́ко ти проти́воу о́стыноу па́хати.  
 15 Я́зъ же рѣ́хъ: Кто іє́си, гѣ́? Он же рече́: Я́зъ ієсамъ Іс, єго-  
 16 же ты́ го́ншии. И́къ, вѣ́ставъ, и стани на ного́у сво́єю, се́го  
 во ра́ди іави́хъ ти са́ сътво́рити та́ сло́угоу и съвѣ́дѣ́тема,  
 17 ну́же ви́дѣ, ну́же іавити ті́ са, Ізба́вляма та́ ѡт лю́дѣи и  
 18 ѡт язы́къ, вѣ́ на́же азъ по́слаю та́ Ѡтве́рѣсти ѡ́чи ну́х и  
 о́вратити ѡт тѣ́мъ вѣ́ свѣ́тъ и ѡт о́бласти не́приазни́н-  
 скыѣ́ къ ко́у, при́яти на́мъ оста́вляе́ныє грѣ́ховъ и же́ребѣи  
 19 вѣ́ о́сѣи́ныхъ вѣ́рою ією́же вѣ́ ми́ѣ. Тѣ́мьже, црю́ Ягріппю,  
 20 не́ вѣ́хъ проти́вниъ не́сѣ́номуу ви́дѣ́ныю, И́къ со́уцима вѣ́  
 Дамаскѣ́ прѣ́же и вѣ́ Перса́мъ, вѣ́ всю́ же о́бласть Іудейско́ую,  
 и вѣ́ язы́цѣ́хъ проповѣ́дама ка́пати са́ и о́врати́ти са́ къ ко́у,  
 21 досто́йна по́кашны́а дѣ́ла тво́раца. Сѣ́хъ ра́ди ма́ на́мъ нѣ́

9 о́убо] о ante ѱ a scriba princip. ex a constructa || 10 сътво́рихъ] lit. c  
 a scriba princip. ex u facta | вѣ́ ante перса́мъхъ et pars posterior vocab.  
 proxime praecedentis extra versum leguntur || 15 он] h. vocab. in loco eraso,  
 attamen manu princip. scriptum est || 16 ти] h. vocab. supra vers. legitur et  
 manum princip. ostendit || 20 о́врати́ти] syll. ца manu princip. in rasura scripta.



Но ден, въ црѣкви хотѣху растѣрзати. Помошнѣ оубо оубоу- 22  
 чивѣ ѿт бѣ, до сего дне стою съвѣдѣтельствую, малоу же  
 и великоу ничтоже кроумѣ глѣ, нхѣже пророци глаша хотѣ-  
 щихѣ быти и Моси: Яже стрѣтнѣ Хсѣ, аже пѣрвыѣ ѿт 23  
 вѣскрѣшенны мѣртвыхѣ, свѣтъ хоцетъ проповѣдати людемѣ  
 и языкомѣ. Се же іемоу ѿтвѣщавающю, Фистѣ великомѣ 24  
 гласомѣ рече: Нестовѣ ли сѣ дѣиши Павле? Многѣмѣ тѣ  
 книги въ нестовѣство обратиша. Онѣ же рече: Не зѣлѣ сѣ 25  
 дѣю, державникѣ Фисте, нѣ истинѣ и цѣломоудри глѣ  
 вѣсѣдоу. Сѣвѣстѣ бо о снхѣ црѣ, къ іемоу же и сѣ дѣзно- 26  
 веніемѣ глѣ; не танѣ бо сѣ іемоу ничтоже мѣню; нѣстѣ  
 бо къ оублѣ сѣтворено сѣ. Вѣроу имѣши ли, црѣю Ягриию, 27  
 пророкомѣ? Вѣдѣ, тако вѣроуіши. Ягрия же къ Павлоу 28  
 рече: Вѣ малѣ мѣ прѣкрѣши Христианѣу быти. Павла 29  
 же рече: Молаѣ оубо вѣхѣ бѣ малѣмѣ и многѣмѣ не тѣкмо  
 тебе, нѣ и вѣхѣ слышавшихѣ мене днѣ, быти тацѣмѣ,  
 тако и азѣ іесѣмѣ, развѣ оубѣ снхѣ. И се реку іемоу, вѣста 30  
 тѣгда црѣ и воіевода и Берникии и сѣдѣше сѣ нѣмѣ. И 31  
 ошѣдѣше, вѣсѣдоваху в соѣ, глѣше: Яко ничтоже достойно  
 сѣмѣрти или оубѣ творитѣ члѣкъ сѣ. Ягрия же Фистѣ 32  
 рече: Ѣтѣпуциѣмѣ бы молаѣ быти члѣкъ сѣ, аже не бы ке-  
 сарѣ нарекаѣ.

XXVII. Егда же соужено быѣ ѿтвѣсти сѣ намѣ къ 1  
 Италию, прѣдѣлаху Павла и ннѣ нѣкѣмѣ оубѣжнѣмѣ сѣ нѣмѣ  
 сѣтъникоу, именѣмѣ Поулѣмѣ, множѣства воинѣска сѣвѣстна.

23 пѣрвыѣ] in h. vocab. lit. extrema supra vers. legitur || 25 державникѣмѣ]  
 tres litt. priores huius vocab. manu princip. in loco eraso scriptae || 30 сѣдѣше]  
 lectio erronea pro сѣдѣши || XXVII 1 нѣкѣмѣ] tres litt. priores huius vocab.  
 manu principali in loco eraso scriptae | оубѣжнѣмѣ] lit. оѣ et quae sequuntur  
 aliae tres litt. extra versum leguntur | именѣмѣ] post h. vocab. in cod. litt.  
 duae, uti videtur м et ѣ, legebantur, quas vero, tamquam superfluas, scriba princip.  
 vel alius quidam erasit | поулѣмѣ] lit. prima huius vocab. manu princip. in l.  
 eraso scripta.

2 Иѣсѣдѣше же къ кораблѣ Идрамитѣнскѣ, хотѣще вести сѧ  
 къ Иснійскѣмъ мѣста, ѡтвезохоумъ сѧ, соучино съ нами Арис-  
 3 тархоу Македонаниноу Селоунииноу. Иѣ дроутѣи же при-  
 стахоумъ къ Сидонѣ. Милосердно же Поуланъ Павлови дѣа,  
 4 повеаѣ, къ дроутѣмъ шѣдѣше, оутѣшныи оверѣсти. Оут-  
 тоудѣже ѡтвезѣше сѧ, прѣклоухомъ Купрѣ, занѣ кѣтри  
 5 вѣхоу противѣни. Поучиноу же Кликииѣскоу и Намфилиѣскоу  
 6 прѣѣхавѣше, пристахоумъ къ Мурѣхѣ Анкиѣ. И тоу оверѣтѣ  
 сѣтѣнникѣ кораблѣ Пелѣандрѣскѣ, вознамъ въ Италию, вѣсади  
 7 ны въ нѣ. Иѣ многы же дѣи, моудѣно пловѣше, и ѣдва  
 вѣвѣше оу Киндѣ, не приемлющю насѣ кѣтроу, прѣпадохомъ  
 8 Критѣ прямо Салминни. Сѣва же по краю идеущѣ, придо-  
 хоумъ къ мѣстоу нѣкоу, нарекомо Докра пристанища, ѣгоже  
 9 близѣ вѣ градѣ Ласей. Многоу же врѣмени мимошѣдѣнию  
 и соучино же съ погрѣхѣмъ плаванню, занѣ и постѣ оу же  
 10 вѣ приблѣжнѣ сѧ, моуашѣ сѧ Павла, Глѣ намъ: Моужѣ,  
 вѣжю, ѣко съ досажѣнѣмъ и многою тѣжѣгою не тѣкѣмо  
 вѣрѣмъ кораблѣ, нѣ и дѣи нашихъ хоцѣтъ вѣти плаванѣе.  
 11 Сѣтѣнникѣ же вѣрѣмѣни и навѣклаи начѣ послоушашѣ, нежелѣи  
 12 глѣмѣхѣ ѡт Павла. Недокроу же пристанищю соучино въ  
 ознамѣныи, мѣножѣи сѣтворѣша сѣвѣтѣ ѡтвѣсти сѧ ѡт тѣ-  
 доу, аѣе како могуѣтъ оулоуѣше оу Финѣи ознамѣти, при-  
 ставѣше къ пристанищи Критѣскѣ, зѣраѣи къ лирѣ и къ  
 13 мѣстоу. Иѣзѣкѣвѣнию же кѣтроу оутѣу, мѣнѣвѣше волю  
 свою оулоуѣити, ѡтвезѣше сѧ, при краи ѣхѣхоу къ Критѣ.

2 идрамитѣнскѣ] lit. n manu princip. supra vers. posita | аристархоу] a post  
 т a scriba princip. ex n factum | селоунииноу] scriba princip. primum селоунииноу  
 scripsit et nisi postea o in e mutavit || 6 моудѣно] in marg. glossa manus sextae:  
 косно legitur || 7 оу киндѣ] eadem manus in marg. lectionem: къ киндѣ adiecit |  
 прѣпадохомъ] 8 post a manu recent. ex o facta || 10 многою] lit. extrema huius  
 vocab. manu princip. supra vers. scripta | вѣрѣмъ кораблѣ] lectio erron. pro вѣрѣ-  
 мене и кораблѣ || 12 мѣножѣи] huius vocab. manus sexta glossam: коракѣи ad-  
 iunxit | приставѣше] h. vocab. glossa antiqua esse videtur ad оулоуѣше.

Не по мнозѣ же възвѣкъ противѣнь имѣ вътрѣ боурѣнь, 14  
 наричѣмый западыѣ оугѣльнѣй. Загнаноу же вѣвѣшю ко- 15  
 рабаю и не могушю плавати противоу вѣтроу, въдавѣше  
 сѧ вѣланамѣ, плавахоумѣ. Островѣ же нѣкѣй подѣкѣхавѣше, 16  
 наричѣмѣ Клавѣдѣ, едѧ възмогохомѣ оудѣржати корабаѣ,  
 Югоже въздвигѣше, помощѣ творахоу, прѣвѣвающе корабаѣ, 17  
 боище сѧ, едѧ на истѣпѣ нападоуѣ, низѣложыше же ѡдринноу,  
 тако плавахоу. Зѣло же троужаюциемѣ сѧ намѣ, въ дроу- 18  
 гѣй ѡтметаннѣ творахоу. И въ третій дѣнь своимѣ роу- 19  
 ками брѣмѧ корабаѣ изметахоумѣ. Ни сѣльницю же ни звѣз- 20  
 дамѣ снѣаюциемѣ въ многѣ дѣни, зѣмѣ же належачи не малѣ,  
 то оуже ѡтиѣтъ сѧ всако оупваннѣ спѣсти сѧ намѣ. Многоу 21  
 же неѣднѣню соушю, тѣгда Павѣлѣ ставѣ по средѣ нѣхѣ рече:  
 Подовашѣ оубо, о моужѣ, послоушати мене не ѡтвѣсти сѧ ѡт  
 Крита, избѣйти же досажениѣ и тѣрѣтѣ. И се нынѣ молю 22  
 вѣ дѣржати, ѡтиѣти бо ни единой дѣши не боудѣтъ ѡт васѣ,  
 развѣ корабаѣ. Прѣдѣ мѣною бо ставѣ снѣ ноцѣ аггѣлѣ 23  
 бѣжѣй, югоже ѣсмѣ и ѣмоужѣ и слоужю, Глѧ: Не бой сѧ, Павѣ,  
 прѣдѣ кесарѣмѣ ти подоваѣтъ стати, и се дарова ти бѣ всѧ 24  
 плаваюцѣмѣ съ тобою. Тѣмѣже дѣржайте, моужѣ, вѣроую 25  
 бѣи, ѧко тако боудѣтъ, ѧкоже глѧю ми вѣс. Вѣ островѣ 26  
 нѣкѣй подоваѣтъ намѣ ѡтпасти сѧ. Югда же вѣс четвѣр- 27  
 таѣ на десѣте ноцѣ, плаваюциемѣ намѣ вѣ поучинѣ, вѣ полоу-  
 ноци мѣнахоу корабаѣнѣици приближити сѧ намѣ нѣ вѣ коую 28  
 страну, И измѣрше глѣбинноу, обрѣтоша сѧжѣнѣ два де-  
 сѣте, мало же прѣкѣхавѣше и пакѣ измѣрше, обрѣтохомѣ 29  
 сѧжѣнѣ ѣ. Боище же сѧ, едѧ како на проудѣна мѣста ѡтпа-  
 демѣ, ѡт кѣрѧвѣ възвѣргѣше анкѣры четвѣри, молахоу ѣдѧ 30  
 дѣнь боудѣтъ. Корабаѣнѣикомѣ же хотѣциемѣ вѣжати ѡт

14 западыѣ оугѣльнѣй] his verbis manus princip. in marg. glossam:  
 εὐροκελδοντῶν adiecit || 29 молахоу ѣдѧ] litt. γ et ῥк manu princip. in l. eraso scriptae.



корабли и низъкъкъшемъ прѣходыцъ къ морю, виноу творя-  
 31 щемъ, яко хотѣтъ ѡт носа анкуръ прострѣти, Рече же Павликъ  
 сътънникоу и воинномъ: Яце сии не останутъ въ корабли, въ  
 32 не можете съпасти сѧ. Тѣгда воини, ѡтрѣзавъше оубо прѣ-  
 33 ходыца, и оставиша и ѡтпасти. Дондеже оубо хотѣше днѣ  
 быти, молаше же Павликъ всѣхъ къкоушнѣ брашна, гла:   
 Четвѣртый на десѧте днѣ днѣ чаюше не ѣдѣше сѣдите, ни-  
 34 чтоже не принимѣше. Тѣмъже молю въ къкоушнѣ брашна,  
 се бо къ вашему спсению есть, ни единому же бо васъ ѡт  
 35 главы властъ съпадесть. Рекъ же се и възымъ хлѣбъ, похва-  
 36 ливъ ба прѣдъ всѣми и прѣломивъ, начатъ ѣсти. Оустраблѣ-  
 37 ше же сѧ вси, и ти приимахъ брашно. Бѣше же въ корабли  
 38 всѣхъ днѣ с и ѡ и ѣ. Наѣдѣше же сѧ брашна, облыгъчши  
 39 корабли, исплаюше пшеницю къ морю. Югда же днѣ въсѣ, не  
 познахъ земля, лоукоу же нѣкоу разоумѣвахоу, имоущо  
 40 край, въ нѣже хотѣхоу, аце можахоу, извлѣци корабли. И  
 анкуръ ѡтихъше, везахоу сѧ по морю, коупно ослабивъше  
 оубо кърмиломъ. И въздвигъше мѣншо надриноу, дыхаю-  
 41 цю їмъ вѣтрыцю, везахоу сѧ на край. Пѣпадѣше же въ мѣ-  
 сто нѣпкно, оуставиша корабли, и носоу оубо оутвѣржиша  
 сѧ, ста недвижимъ, а кърмѧ разбѣгане сѧ ноужею вѣланъ.  
 42 Воинномъ же съвѣтъ вѣсть, да оужниѣ извѣють, да не  
 43 кто ѡт нѣхъ въ брѣдъ извѣжитъ. Сътънникъ же, хотѣ до-  
 проводить Павла, възерани съвѣтоу нѣхъ, повелѣ же плавати  
 44 оумѣющимъ, не کوچиши, прѣже исплѣти на край, Я прочимъ,  
 ѡви оубо на дѣщицахъ а друзинѣ на нѣкоємъ ѡт корабли,  
 ї тако бысть всѣмъ спѣти сѧ до краѧ.

41 въ мѣсто] въ manu princip. supra vers. scriptum || 42 кто ѡт нѣхъ въ  
 брѣдъ] haec vocab. manu princip. in l. eraso exarata sunt | извѣжитъ] h. vocab.  
 exceptis duabus prioribus litt. extra vers. legitur | 43 плавати] scriba princip.  
 syllabam va primum praetermisit et postea supra vers. posuit.



XXVIII. И спсєни бѣвѣше, тѣгда разоумѣхомъ, яко 1  
Мелетний островъ наречет сѧ. Иноязычєнници же не мало 2  
мѣсрдїе творѧхоу намъ. Рѣзигѣкоше во огнь, приаша всѧ  
ны за настоящїи дѣжѣ и зѣмоу. Сѣгромажєшо же Павлоу 3  
мнѡжєство рѡжѣ и вѣзложєшо на огнь, єхидна, ѡт те-  
плоты излѣзѣши, оускєноу и вѣ роукоу. И яко видѣша 4  
иноязычєнници вєсарїю зѣмоу ѡт роуѣ ѡго, глахоу к собѣ:  
вѣ истинноу оубѣица єсть члвѣкъ сѣ, ѡгоже спсєна ѡт мора  
соудѣ жити не оставилъ єсть. Ономоу же ѡттраєєшо зѣмоу 5  
вѣ огнь, не бѣс ѡмоу никоємѣже лѡти. Они же чаѧхоу ѡго 6  
хотѧща загорѣти сѧ или пасти сѧ вѣнезапоу мѣртвоу. На  
мѣнозѣ же чаюємъ намъ и видѧємъ ничѡже зла на нѣмъ  
бѣвѧюща, прѣложєше сѧ, глахоу бѧ и соуѣа. На мѣетѣ же 7  
томы вѧхоу сѧ старѣйшии острова того, именѣмъ Поплїи,  
иже и приналъ ны, три дѣи лѡбєзѣно оубѣди. Бѣс же оцѣ 8  
Поплєвоу огнѣмъ и чрѣѣмъ волаєшо сѣлєжати, к нѣмоу же  
Павлѣ вѣшдѣ и помолѣ сѧ, вѣзложѣ роуѣѣ и нѣѣлї. И 9  
ѡмоу же бѣвѣшо, и прочїи нѡмѡщенїи недоуѣты вѣ островѣ  
прихожаѣс и нѣѣлѣѣѧхоу. И многѧми чѣстѧми почѡша ны 10  
и ѡтпѡути хотѧємъ намъ вѣложєша єже бѣ ны трѣбѣ.  
По трѣхъ же мѣсїцѣхъ вѣсѣдохомъ вѣ кораблѣ, озѣмѣѣше 11  
вѣ островѣ, Алєѣандрѣстѣ, парасѣмовѣ Дѣоскорѣѣ. И прѣ- 12  
ѣхавѣше вѣ Сѣракоуѣсѣхъ, прѣбѣхомъ дѣи три, И ѡт тоу- 13

XXVIII 1 бѣвѣше] post h. vocab. signum sequitur, sub quo in marg. haec manu secunda exarata vocabula leguntur: иже о паулѣ ѡт плаванѣи кораблю || 6 на нѣмъ] haec vocab. manu princip. in l. eraso exarata sunt | и соуѣа] inter и et соуѣа una vel duae nunc illegibiles litt., tamquam superfluae, erasae sunt || 11 по трѣхъ—дѣоскорѣѣ] lectio erronea est, quae ut recta esset, hisce ferri debisset verbis: по трѣхъ же мѣсїцѣхъ вѣсѣдохомъ вѣ кораблѣ, озѣмѣѣше вѣ островѣ, алєѣандрѣстѣ, парасѣмовѣ дѣоскорѣѣ || 12 и прѣѣхавѣше вѣ сѣракоуѣсѣхъ] etiam lectio erronea est, quae ita exstitit, ut scriba princip. vel is, qui exemplar primum paravit, прѣѣхавѣше in прѣѣхавѣше et сѣракоуѣсѣ in сѣракоуѣсѣхъ mutavisset || 13 єди- номъ] hic iterum supplementum sequitur, quod ob causas, in proleg. expositas,

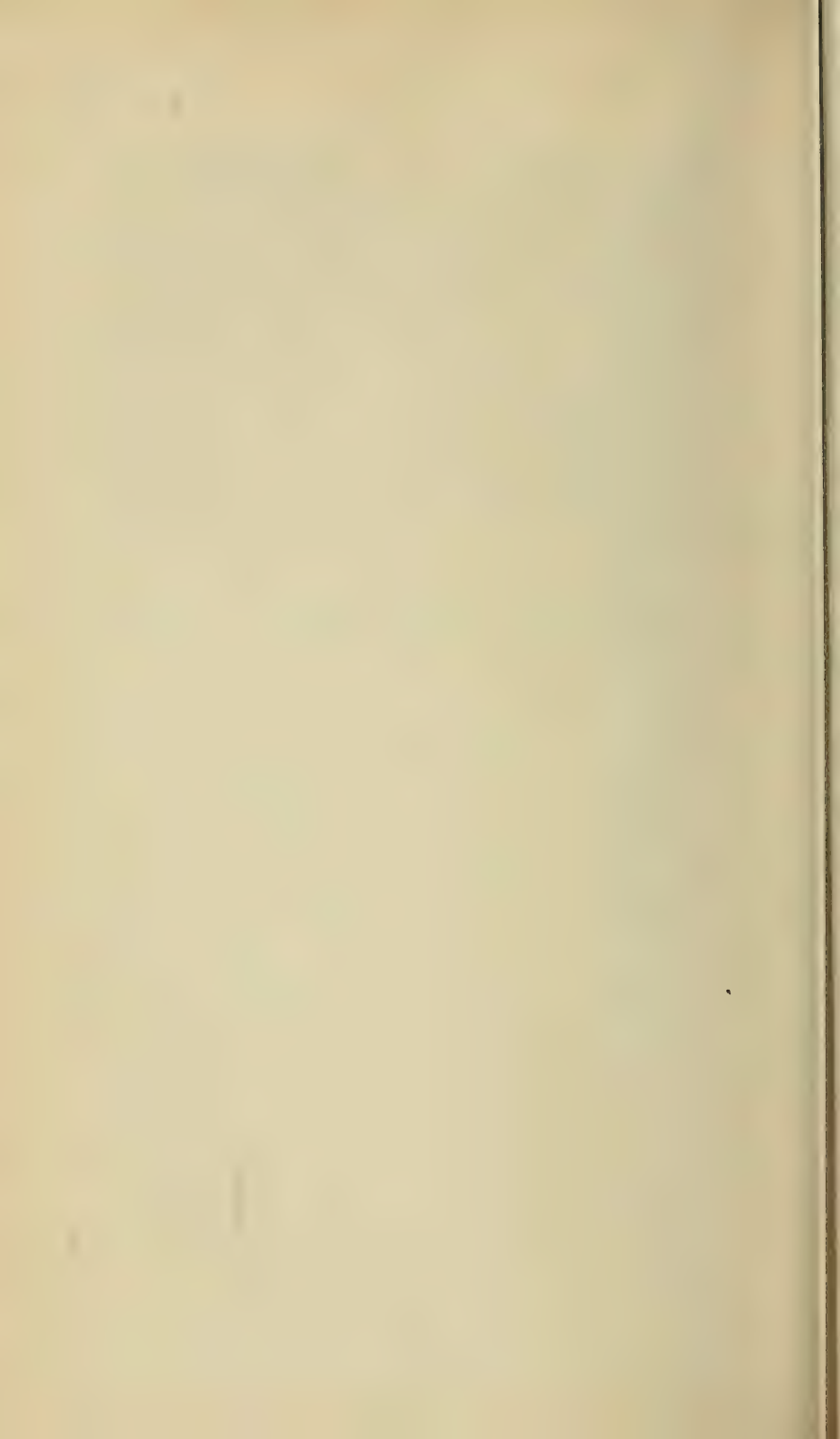
доу прѣидѣше, пристахомъ къ Ригионѣ. По іединомъ же  
 [днѣ възвѣкашюу югоу въ второю едретоу придомъ въ По-  
 14 тнолы, Пдѣже, обрѣтѣше братино, самолени выхомъ прѣвѣти  
 15 њ нихъ ѡ днѣ; и тако въ Римъ придомъ. И ѡт тоудѣу бра-  
 тнѣ, слышавѣше ѡ насъ, изидѣу въ срѣтѣние намъ до Иниска  
 фора и Трен тавернѣ; еже видѣвъ Павла, похваля бѣ, приетъ  
 16 дрѣзновѣние. Егда же придомъ въ Римъ, сътъиникъ прѣдасть  
 ѡжъиникъ коеводѣ, а Павлоу повелѣно бысѣ ѡ сѣбѣ жити сѣ стрѣ-  
 17 гоуци намъ конномъ. Бѣсѣ же по трехъ днѣхъ съзвати Павлоу  
 соуцѣе старѣйшини Пюдѣйские. Съидѣши намъ же се имъ, глаше  
 к нимъ: Моужне и братне, азъ ничесоже противна створѣ Пюдѣ-  
 18 комъ или обычаемъ ѡчѣмъ, свезанъ ѡт Ёрѣлма прѣданъ  
 выхъ въ роуцѣ Римаанемъ, Пже, вѣстезавѣше ме, хотѣхѣу  
 поустити, зане не бысѣ инединоеже вини смѣртни въ мнѣ;  
 19 Глюци намъ же въ прѣки Пюдѣкомъ, поужда ми бѣсѣ нареци ке-  
 20 сара, не ꙗко намъ что глаши на языкъ свой. За снѣ сѣо ви-  
 ноу мѣлихъ въ видѣти и глаши к вамъ; ѡвѣнѣи бо ради  
 21 Пзлева ѡже снѣ желѣзное ношоу. Они же к нему рѣше: Мы  
 ни книгъ приесомъ ѡт Пюдѣи ѡ тебѣ ни, приидѣ кто ѡт  
 22 братне, сказа или гла что ѡ тебѣ зло. Молимъ же се ѡт  
 тебе слышати, еже есть твоѣ моудрѣсть; ѡ ереси бо сѣи вѣсто  
 23 намъ есть, ꙗко въздѣ въ прѣки глѣть се. Овѣравѣше же емоу  
 днѣ, придѣ въ нему въ обитѣль множѣйши, намъже сказаши  
 свѣдѣтельствоуе прѣствѣне вѣжне, прѣпирае же ꙗже ѡ Нѣкѣ ѡт  
 24 закона же Моисеова и прорѣкъ, ѡт ютра до вечера. Цѣ ови по-  
 25 слоушахѣу глѣмыхъ, ови же не вѣровахѣу. Пѣстроѣние же соу-  
 цѣ к сѣбѣ, ѡтпоуцини вывахѣу, рекшюу Павлоу глаъ едѣнѣ:  
 Ёко добрѣ дѣхъ стѣи рече Псанимъ прѣрокомъ къ ѡцѣмъ ва-

e dicto cod. hilferd. depromptum et, quo melius eluceret, uncis angulatis in-  
 clusum est.

17 павлоу] syll. na in codice hilferd. bis legitur || 23 некъ] in cod. n om-  
 missum est || 25 нестроѣние] lectio erron. pro нестроѣни.

шнѣмъ, Глѣ: нди въ людѣмъ смѣмъ и| рыци: слоухѣмъ слы- 26  
 ште, и не имате разоумѣти, и видѣнїе видите, и не имате  
 видѣти. Оудѣбелѣ ко срѣце людѣмъ смѣмъ и оушнѣмъ тѣжко 27  
 слышаша, и очн свои сѣмѣжиша, еда кѣгда оузраѣть очнѣмъ  
 и оушнѣмъ оуслышати и срѣцѣмъ разоумѣють и ѡвратѣть сѣ,  
 и нецѣлю ѣа. Разоумно оубо да боудеть вѣмъ, ꙗко къ нзы- 28  
 комъ послано ѣсть спсѣныѣ бжыѣ, ти и оуслышати. И се 29  
 рекъшо ѣмоу, ѡтндоша Иудѣи, много нмоуще въ сѣбѣ сѣтѣ-  
 занїе. Живѣ же Павѣлѣ испѣланѣ дѣвѣ лѣтѣмъ сконо мѣздою 30  
 и принимаше всѣ приходѣщаѣ к ѣмоу, Проповѣдаѣ црѣствїе 31  
 бжыѣ и оуча ѣже о гн Ис Хсѣмъ съ высѣцѣмъ дѣрзновынѣмъ  
 невѣзбранѣно.

26—27 maxima pars horum versuum a scriba quodam recentiore colore  
 fusciorе appincta est.





EPISTOLAE APOSTOLORUM  
CATHOLICAE.

---



## EPISTOLA IACOBI.

I. Иаковъ, бѣ и гѣу Іс Хсоу рабъ, обѣма на десѣте 1  
 колѣнома, иже въ раскѣнии, радоватѣ сѣ. Исакоу радость 2  
 имѣйте, братиѣ мои, иегда въ напасти въпадаете различны,  
 Иѣдоуще, яко искоушѣнне вѣрѣ вашей сѣдѣетъ тѣрпѣнне. 3  
 И тѣрпѣнне дѣло сѣвършено да имать, да боудете сѣвършени 4  
 отъ иноудѣ и испѣлѣнни и иннединогѣ лишени соудѣ. Иже ли 5  
 кто ѡтъ васѣ лишѣнъ іестъ прѣмоудрѣсти, да проситъ просто  
 оу бѣ, дающаго всѣмъ и не поношающаго, и дастъ сѣ іемоу. 6  
 Да проситъ же вѣроу, ничтоже соумна сѣ; соумнай бо сѣ  
 подобенъ іестъ вѣлѣнню морскоу, ѡтъ вѣтра вѣзмѣтающа 7  
 сѣ и раздѣвающа сѣ. Да не минѣ чѣвѣкъ, яко приѣметъ ли 8  
 что ѡтъ гѣ Моужѣ двѣдшикъ, нестрѣннъ въ всѣ поутѣ 9  
 своѣ. Да хвалитъ же сѣ братѣ сѣмѣкрѣннемъ въ вѣсоу 10  
 своѣ, И богатѣ въ сѣмѣкрѣнни своѣмъ, зане яко цѣкѣтъ 11  
 травнѣмъ лѣмондетъ. Иѣскѣ бо сѣнѣце съ варѣмъ и нсоуши 12  
 травѣ, и цѣкѣтъ іемъ ѡтпаде, и красѣта лица іемъ погѣве: тако  
 богатѣ въ хѣжѣнни своѣмъ оуѣажетъ. Бѣжнѣ моужѣ, иже 12  
 прѣтѣрпѣтъ напасти, яко, искоушѣнъ вѣвѣ, приѣметъ вѣнѣцѣ

I 5 поношающа] lectio erron. pro поношающа || 6 вѣзмѣтающа сѣ и раз-  
 дѣвающа] lectio minus recta pro вѣзмѣтающа сѣ и раздѣвающа || 9 сѣмѣкрѣннемъ]  
 lectio erron. pro сѣмѣкрѣннѣмъ || 11 оуѣажетъ] manus recentior, quae interpre-  
 tationes marginales colore fusciori illeivit refecitque, supra syll. же syllabam  
 не idque hoc fine posuit, ne оуѣажетъ, sed оуѣанетъ legeretur || 12 напасти] lectio  
 minus accurata pro напасть (= περιасμόν).

13 животный, иже оутротова гь любящамъ н. Никтоже, въ на-  
 пасть въпадаа, да гаеть: яко ѡт ба напастъ ми есть; къ  
 14 бо икъсть напастыникъ зѣламы, не напаститъ же тѣ ни еди-  
 15 ного. Нѣ комууждо напастъ вьываетъ ѡт своѣи похоти вь-  
 16 вѣкомъ и прѣкыиентъ вьвѣа; Но томыже похоть, непраздна  
 вьвѣши, ражаеиъ грѣхъ, а грѣхъ, съкончакъ сѧ, ражаеиъ  
 16 съмьрть. Не прѣкыиайте сѧ, братие мои възлюбленѧи.  
 17 Всако даише бѧго и всакъ даръ съвършенъ съ вѣше есть,  
 съходаи ѡт оца свѣтлому, ѡт негоже икъсть измѣиениа  
 18 ни разачина въ оскиени. Вѣсхотѣвъ, роди ны словѣмъ  
 истиннымъ быти намъ въ начаткѣхъ икъкыи тварьмъ его.  
 19 Тѣмыже, братие мои възлюбленѧи, да боудеть всакъ чакъ  
 скоръ оуслышати, моудыиъ глати, моудыиъ въ гиѣвъ;  
 20 Гиѣвъ бо моужю правды вѣиши не съдѣваетъ. Тѣмыже  
 21 ѡтвѣргыише всакоу съвършоу и извѣтѣвъ заобывъ, въ кро-  
 тости примѣсите истое слово, могаущиѣ съспасти дѡа ваша.  
 22 Боудѣте же творци словоу, а не тѣкмо послѣшнѧи, полчы-  
 23 шающе въ совѣ, Яко, иже есть послѣшныиъ словоу а не  
 творьць, съ подобныиъ есть моужю разоумѣваюцю лице твари  
 24 своѣи въ зѣрцалѣ. Разоумѣ ко сѧ, и ѡтиде, и авиѣ забы,  
 25 какъ въ. И прииикыи въ законъ съвършенъ и свободыиъ и  
 прѣвѣвъ, съ не послѣшныиъ закытѣиивъ, нѣ творьць дѣ-  
 26 лоу, съ вѣиыиъ въ твари своѣи есть. Яце кто мниѣ сѧ  
 вѣрныиъ быти въ васъ, не вѣстазамъ языка своѣго, нѣ лѣста  
 27 сьрдьце своѣ, сего соудѣтна въкра. Вѣкра чѣта и несквърныа ѡт  
 бѧ и оца си есть: посѣрати сиротъ и вѣдовницъ въ свѣрьхъ  
 нхъ, несквърныа себе вѣдѣсти ѡт вѣсего мира.

1 II. Братие мои, не на лѣца зѣряиѣ наикѣте въкроу ги  
 2 нашему Ис Хоу славъ. Яце бо вѣиидеть въ сънмици ваше

21 примѣсите] lectio erronea. pro примѣкте (= δεῖξασθε) || II 1 12 in зѣряиѣ  
 manu princip. ex n. facta.



мѣжъ, златъ прѣстѣнъ носѣ, вѣ ризѣ свѣтълѣ, вѣнцѣ же  
и ширѣ вѣ ризѣ свѣтълѣ, **И** вѣзрите на носѣщаго свѣтъ- 3  
лоу ризоу и речете ѿмоу: ты саднъ сѣде добръ, а ницѣмоу  
речете: ты стани тамо или саднъ сѣде вѣ подѣножыѣ ми,  
**И** не расмотристе вѣ совѣ и вѣисте соудна помѣшлѣныѣмъ 4  
злымъ. Слышите, братыѣ мои вѣзлюбѣишии, не вѣ ли 5  
избѣра ницаѣ всего мѣра, когачѣи вѣ вѣроу и наслѣдници  
црѣствѣю, ѿгоже обѣща любѣишымъ ѿго вѣ? Вѣ же оуѣкористе 6  
ницаго. Не богати ли обладаютъ ками, и ти вѣлѣкоутъ вѣ  
на соудница? Не тѣже ли хѣлѣтъ доброе имѣ, нареченоѣ 7  
на васъ? **И**цѣ оуѣко законъ кончаѣѣте црѣкѣ по книгѣмъ: 8  
вѣзлюбѣиши искренняго твоего, ѿко и самъ себе, добръ тво-  
рите; **И**цѣ ли на лица зрите, грѣхъ творите, облачающе сѣ 9  
отъ закона ѿко прѣстоупници. **И**же во весь законъ съблю- 10  
деть, съгрѣшитъ же вѣ ѿдиномъ, вѣсѣ всѣмъ повиникъ.  
Рекъѣи бо: не прѣлюбѣ сътвори, си рече и: не оуѣви. **Да** ицѣ 11  
не любѣвъ творѣши, оуѣвивѣиши же, вѣсѣ прѣстоупникъ за-  
коноу. **Тако** глѣѣте и тако творите, ѿко чающе законъмъ 12  
свободнѣмъ соудъ приати. **Соудъ** бо безъ мѣсти не сътвори- 13  
шемоу мѣсти; хвалитъ сѣ мѣсть на соудъ. **Каѣ** ѿѣсть польза, 14  
братыѣ мои, ицѣ кто глѣѣтъ вѣроу имѣти, а дѣла не имѣтъ?  
**Бѣда** можетъ вѣкра спѣсти и? **И**цѣ же братъ или сѣстра наѣ 15  
боудѣта днѣвнаго житѣя, **Рече**тъ же имѣ кто ѿтъ васъ: идѣ- 16  
та съ мирѣмъ, грѣѣта сѣ и насѣщайта сѣ, а не дастѣ имѣ  
трѣкованѣя тѣлесѣ, каѣ ѿѣсть польза? **Тако** и вѣкра, ицѣ не 17  
имѣтъ дѣла, мѣртва ѿѣтъ о совѣ. **Нѣ** речетъ кто: ты вѣ- 18  
роу имѣши, а илѣ дѣла имѣмъ, покажи ми вѣроу своѣ ѿтъ  
дѣла своихъ, и азъ покажю тебѣ ѿтъ дѣла моихъ вѣроу

10 ко] post h. vocab. duae litt., lineamenta quarum discerni non possunt, erasae sunt || 15 нага боудѣта днѣвнаго житѣя] lectio manca pro: нага боудѣта и анѣна днѣвнаго житѣя || 18 моихъ] lit. prior huius vocab. manu princip. in l. eraso scripta.

19 свою. Ты вкроуєши, яко въ єдинѣхъ єсть, доврѣ твориши;  
 20 и вѣси вкроуєють и ипразають. Хоуєши ли разоумѣти, о члвчє  
 21 тѣхъ, яко вкра безъ дѣла мѣртва єсть? Авраамъ бо, оцъ  
 22 єго, на жьртвыниѣхъ? Иудиши ли, яко вкра неспѣшнѣство-  
 23 вше дѣломъ єго, и ѡт дѣла вкра свѣрши сѧ? И свѣтѣ  
 24 ємоу въ правдоу, и дрѹтъ вѣнчѣ нарече сѧ. Иудите ли  
 25 єдиноу тѣмъ. Такоже и Раавъ блѹдына не ѡт дѣла ли  
 26 оправдѧ сѧ, примѣши съходниѣхъ и нѣмъ поутѣмъ из-  
 26 ведѹши? Икоже бо и тѣло безъ доуха мѣртва єсть, тако  
 и вкра безъ дѣла мѣртва єсть.

1 III. Не мнози оучители боудѣте, братѣ моѧ, вѣдоує,  
 2 яко волѣи грѣхѣхъ приемѣмъ. Много бо съгрѣшаємъ вси;  
 3 овоудати все тѣло. Се бо и конѣмъ оудѣ въ оуста вѣла-  
 4 гаємъ, да покинѹють сѧ намъ, и все тѣло нѣхъ обрашаємъ.  
 5 Се и кораби, толщи соує, и ѡт жестока вѣтрѣ затачаємъ,  
 6 обрашають сѧ ѡт мала вѣраша, и може ли стрѣмленіє  
 7 правѣмоу хоуєть. Такоже и языкъ малъ оудѣ єсть и  
 8 величаєтъ сѧ. Се малъ огнь коликоу громадоу съжизаєтъ.  
 9 И языкъ огнь, а кпота неправдѣ. Тако и языкъ оутварѣ-  
 10 єтъ сѧ въ оудѣ наша, свѣрши все тѣло и палѣ около твари  
 11 нашей и опалѣ сѧ ѡт геонѣ. Бѣса бо вѣрѣ звѣрѣи же и  
 12 птицѣ, гадѣ же и морскѣхъ оумоучена єсть вѣрѣю члвчєскоу,  
 13 И языка никѣтоже ѡт члвкѣ оумоучити можетъ: неоудѣр-  
 14 жанѣно зѣло и вѣдѣ смѣртнѣхъ. Тѣмъ бл҃гословимъ вѧ и оца  
 15 и тѣмъ кажемъ члвкѣ, вѣтѣша по подобѣствію вѣнчѣ. Ѣт

25 поутѣмъ] etiam in h. vocab. lit. r manu princip. in l. eraso exarata est ||

III 4 затачаємъ] lectio erronea. pro затачаєми || 7 оумоучена єсть] lectio manca  
 pro оумоучаєтъ сѧ и оумоучена єсть.

тѣхъже оустъ исходитъ бѣгскіеніе и клѣтва. Не подокіаетъ,  
 братіе мои, смѣхъ тако бѣвати. Еда оубо источникъ ѿ 11  
 єдиногo оусты истачаетъ сладкое и горкое? Еда мо- 12  
 жетъ, братіе мои, смокы маслица сѣтворити или лоза  
 смокви? Также нинеднѣ источникъ сланоу или сладкоу  
 сѣтворитъ водоу. Кто моудръ и хытръ въ васъ? Да живѣтъ 13  
 ѿ добра жития дѣла свои въ кротость прѣмоудрости. Иже 14  
 ли завистъ горкоу имате и рывныи въ срдцѣхъ вашихъ, не  
 хвалѣте сѣ ни лѣжѣте на истиноу. Икѣтъ си прѣмоудрость 15  
 съ выше съходѣши, нѣ земна, и дѣшна, неприазниа. Иде- 16  
 же во завѣда и рывныи и всѣа зла вѣрь, тоу нестроєніе.  
 И вышнѣаго прѣмоудрость първое оубо прѣста, по томъже 17  
 мирна, бѣгопекорѣнѣа и испѣлкѣ мѣстѣныи и плодъ бѣгъ,  
 бе-соуламыкѣныи и безъ анѣламыкѣныи. Плодъ же правдынъ и въ 18  
 мирѣ сѣиетъ сѣа творѣннѣахъ мирѣ.

IV. Ёт коудоу брани и ѿт ксдоу сварѣ въ васъ? Не 1  
 ѿт сюдоу ли, ѿт сластѣи вашихъ, воюющихъ къ оудѣхъ  
 вашихъ? Желѣете, и не имате; оубывѣете и завѣдите, и не 2  
 можете оулоучити; сварите сѣа и борете сѣа, и не имате, занѣ  
 не просите; Просите, и не вѣзмете, занѣже зѣлѣ просите, да 3  
 въ сластѣхъ вашихъ нежѣнете. Прѣкловодѣици и прѣклово- 4  
 дѣица, не вѣсте ли, яко люды сѣкта сего вражда воу іестъ?  
 Иже во аще їзволѣтъ дроугъ сѣктоу семоу бѣти, врагъ бѣжнѣ  
 бѣваѣтъ. Или мыните, яко лѣжѣю кнѣгѣ глѣютъ: въ за- 5  
 вѣстѣю вѣзлюбѣете дсхъ, иже вѣсѣлѣтъ сѣа въ насъ?

12 лоза] lit. a a scriba princip. ex 3 facta || 15 прѣмоудрость] sex litt.  
 extremæ huius vocab. manu princip. in marg. inferiore exaratae || 16 и всѣа  
 зла вѣрь] hæc vocab. rite in fine versus post нестроєніе legi deberent || 17 мирна]  
 post h. vocab. litt. duæ, uti videtur и et a, erasæ sunt | бѣгопекорѣнѣа] etiam  
 inter бѣго et пекорѣнѣа una lit., cuius figura non elucet, erasa est | испѣлкѣ] lit.  
 prima huius vocab. manu princip. supra vers. posita || IV 2 сѣа] etiam pronom.  
 сѣа manu princip. supra vers. scriptum est || 3 нежѣнете] post h. vocab. litt. com-  
 plures, quarum lineamenta nunc non apparent, erasæ sunt.



6 Большая же даѣтъ благодѣтъ; тѣмъже глѣтъ Голомонъ: въ  
грудьмъ противитъ сѧ, съмѣренѣмъ же даѣтъ благодѣтъ.  
7 Покиньте сѧ оубо бѣи, противите же сѧ неприязни, и ѡтѣк-  
8 житъ ѡт васъ. Прикажіте сѧ къ боу, и приближитъ сѧ  
къ вамъ. Очистите роуцѣ, грѣшнии, и очистите срдца,  
9 дводѣшнии. Постражіте и сѧзните и плачѣте сѧ, смѣхъ  
вашъ въ плачъ да обратитъ сѧ и радость въ оумиленіе.  
10 Съмѣрите сѧ прѣдъ бѣмъ, и възнесетъ въ. Не о тай окле-  
11 ветайте себѣ, братіе. Оклеветай ко врата или осуждаа, окле-  
ветаетъ закона и соудитъ законоу; да аще закона осуждаеши,  
12 неси съхранникъ законоу, не соудий. Единъ іестъ зако-  
нодавецъ и соудий, могъи спѣти и погубити; а ты кто  
13 іеси осуждаа друга? Боіе нынѣ глѣюци: днѣ и оутрѣ  
понедемъ къ сѧ градъ и сѧтворимъ тоу лѣто іедно и боу-  
14 пѣю творимъ и прикоупимъ. Не вѣдоуци оутрѣнаго, каа  
бо жизнь ваша? Нара бо іестъ къ малѣ являюци сѧ, по  
15 томъже иразаюци. Занеже въ глѣти вамъ: аще гѣ хоцетъ,  
16 и поживемъ и сѧтворимъ се ли оно. Нынѣ же хвалите сѧ  
17 въ грудѣи вашей; всака хвала така неприязнина іестъ. Вѣ-  
доуцемоу же оубо добрѣ дѣяти и не дѣюцю, грѣхъ іемоу  
іестъ.

1 V. Боіе нынѣ богатии, плачите, задрожюци сѧ, о стр-  
2 стѣхъ вашихъ, градоуцихъ на въ. Богатство ваше изгнѣ,  
3 и ризы ваша моіеве поѣша; Злато ваше и серебро издрѣ-  
жавѣ, и рѣжа іего послоухованіе вамъ боудеть и стѣнѣсть  
4 плѣти ваша яко огнѣ; сѧнискасте въ послѣдніа днѣ. Се  
мъзда дѣлателъ вашихъ, пожыкшихъ ннѣкы ваша, лишени  
ѡт васъ въниють, и клѣцаниа жыкшихъ въ оуши гоу сѧ-

6 благодѣтъ] in h. vocab. inter ѣ et т una lit., uti videtur ie, erasa est ||  
9 въ] scriba princip. primum ка scripsit et deinde, errore percepto, а in ѣ mu-  
tavit || V 4 лишени ѡт васъ въниють] lectio erron. pro лишена ѡт васъ въниеть.



вѣроу вѣнидоша. Песелнѣте сѧ на землѣи и насладиѣте сѧ, 5  
 оуѣнтѣте срдца ваша ѡко вѣ днѣ заколеннѣ. Осоуднѣте, 6  
 оуѣнѣте правдѣнаго; не противитѣ сѧ вѣмѣ. Потърпнѣте оуѣко, 7  
 братнѣ, до пришествѣя гѣѡ. Се ко дѣлаѣтелѣ жидетѣ драгаго  
 плода землѣи, търпа о нѣмѣ, дондеже приметѣ дѣжжѣ ранѣ  
 и позднѣ; Потърпнѣте и вѣ, оутѣврднѣте срдца ваша, ѡко 8  
 пришествнѣе гнѣ приближи сѧ. Не вѣздухѣйтѣ на сѧ, бра- 9  
 тнѣ, да не осоуднѣте сѧ; се соуднѣ прѣдѣ двѣрми стѡнтѣ.  
 Притѣчно приимѣте, братнѣ мои, страсти и търпѣннѣ, прѣо- 10  
 кѣ, иже гѡлаша именѣмѣ гѣѡмѣ. Се вѣжнѣмѣ търпаѣна; 11  
 търпѣннѣ Новоѡ слышѣсте и кончинѣу гнѣ видѣте, ѡко  
 прѣклѣстникѣ ѣстѣ и прѣдрѣ. Прѣже всего, братнѣ мои, не 12  
 вѣнѣтѣ сѧ ни нѣмѣ ни землѣю ни иною кѡтерою вѣлатѡю,  
 иѣ да вѡудетѣ слово вѣше ѣже ѣей, ѣей, и ѣже ни, ни, да не 13  
 вѣ осоудѣннѣ вѣпадѣте. Иѣе стражетѣ кто вѣ васѣ, да мо- 14  
 лѣтѡу дѣѣтѣ; добродѣѣтѡуѣтѣ кто, да поѣтѣ. Болѣтѣ 14  
 кто вѣ васѣ, да призоветѣ попѣ црѣкѣнѣмѣ, и мѣтѡу да  
 сѣтворѣтѣ надѣ нѣмѣ, помазѣвѣше и масѣмѣ вѣ нѣмѣ гнѣ.  
 И мѣтѡ вѣкрѣи спѣетѣ колѣнѣаго, и иѣцѣанѣтѣ и гѣ; и аѣе 15  
 грѣхѣмѣ вѡудетѣ сѣтворѣнѣмѣ, ѡтѣдадѣтѣ сѧ ѣмоу. Иѣсѡвѣкѣ- 16  
 даѣте же соѣкѣ грѣхѣмѣ своѣмѣ и мѣтѡу дѣѣтѣ дроутѣ за дроутѣ,  
 да иѣцѣлѣѣтѣ; много ко можетѣ мѣтѡвѣ правдѣнаго поѣпѣ-  
 вающѣи сѧ. Пѣнѣа чѣкѣ вѣкѣ подѡвѣнѣ нѣмѣ, и мѣтѡю помѡли 17  
 сѧ не вѣтѣи дѣжжѣю, и не одѣжжѣи по землѣи лѣкта три и мѣцѣ  
 шѣстѣ, И пакѣмѣ помѡли сѧ, и нѣко дѣжжѣ даѣтѣ, и землѣи 18  
 прозѣвѣ плодѣмѣ своѣмѣ. Братнѣ, аѣе кто вѣ васѣ заблѡуднѣтѣ 19  
 ѡтѣ истинѣмѣ, и обратнѣтѣ и кто, Да вѣстѣ, ѡко обратнѣтѣи 20  
 грѣшнѣнѣкѣ ѡтѣ заблѡужѣннѣи поутѣи ѣго спѣетѣ дѣшо ѡтѣ сѣмѣр-  
 ти и покрѣѣтѣ множѣство грѣхѡвѣ.

## EPISTOLA PETRI PRIMA.

1        I. Петрѣ, аплѣ Іс Хвѣ, избѣраномѣ съпришльцѣмѣ ра-  
 2 сѣіанню Понтоу, Галатин, Кападокин и Асин и Бүднини, По  
 прозрѣнію боу и оцю, въ стѣкню дхѣу, послоушаніе и кро-  
 3 пленіе крѣви Іс Хвѣ. Бл҃годѣть вамѣ и мирѣ да оумно-  
 4 житѣ сѧ. Бл҃гословленѣ въ и оцѣ г҃а нашего Іс Х҃а, порождѣ  
 ны по мнозѣи мл҃сти своѣи въ оупвание живо въскрѣше-  
 5 ніемѣ Іс Хвѣ ѡт мѣртвѣхѣ, Въ наслѣдованіе неистѣ-  
 6 лѣннѣ и несквѣрннѣ и не оубадающе, събл҃одено на нѣсѣхѣ  
 7 въ васѣ, Оутвѣржающе сѧ силою бж҃іею вѣрою въ сп҃се-  
 8 ніе, готовѣ явити сѧ въ вѣкѣмѣ послѣднѣиѣ, О немѣже  
 радѣйте сѧ нынѣ мало, аце л҃ко іестѣ, присквѣрному  
 9 вѣвѣшемѣ въ разнѣна напастей. Да искоушеннѣ вѣрѣ  
 10 вашѣмѣ дражѣе злата г҃вѣноушаго, огнѣмѣ искоушено, обра-  
 цетѣ сѧ въ хвалоу и чѣстѣ и въ славоу въ явленіе Іс Х҃ѣ,  
 11 Ю҃гоже, не видѣвѣше, любите, въ негоже и нынѣ, не видѣше,  
 вѣроюще же, радѣйте сѧ радѣстнѣ неизг҃лаю и прославлен-  
 12 ною, Пріемлюще кончиноу вѣрѣ вашѣмѣ, сп҃сеніе дш҃амѣ. О  
 немѣже сп҃сени вѣзискаша и испыташа прѣрѣци, прѣрекѣши  
 13 ѡ вашей бл҃годѣти, Пріюще, всѧко испытающе, како и въ коѣ  
 вѣкѣмѣ являше сѧ въ нѣхѣ дхѣ Хвѣ, прѣже съвѣдѣтель-

I 1 съпришльцѣмѣ] syll. при manu princip. supra vers. scripta est || 3 въскрѣ-  
 шнемѣ] scriba princip. primum въскрѣшени scripsit et deinde, errore percepto,  
 lit. extremam in ѣ mutavit et suff. мѣ in marg. adiecit | хѣѣ] lectio erronea,  
 pro хѣѣмѣ || 7 искоушено] lectio erronea, pro искоушеннаго.

ствоуѣ о Хвѣхъ стрѣхъ и славахъ, ꙗже по снхъ, Имѣже 12  
 ꙗви сѧ, ꙗко не собѣ, нѣ вамъ же слоужахоу та, ꙗже нынѣ  
 възвѣстиша сѧ вамъ благовѣстовавъшимъ вамъ дхмъ стѣмъ,  
 посланымъ ѡт нѣсе, на ꙗже желаютъ аггелъи приидиоути.  
 Тѣмъже възлюбленни, прѣпоисавъше сѧ въ чресла помѣ- 13  
 шленниа вашего, трѣзваще сѧ ѡт нноудѣ, оупъвайте на при-  
 носимоую вамъ благодѣтъ ꙗвлѣннѣмъ Іс Хвмъ. Иѣко чада 14  
 послоушанию, не прѣобразоующе сѧ въ похоти първаго не-  
 вѣжества вашего, Нѣ позвавъшаго васъ стѧ, и въ стѣи о 15  
 всемъ житии боудѣте, Зане пишеть: стѣи боудѣте, зане азъ 16  
 стѣ ѡсмъ. И аще оца нарицаете соудѣщаго не на лица по 17  
 дѣлоу комоуждо, въ страхъ пришествиѧ вашего лѣто пожн-  
 вѣте, Вѣдоуще, ꙗко не ѣстѣлкниѣмъ сребрѣмъ ни златѣмъ 18  
 избавленни вѣсте ѡт соудѣщаго житиѧ вашего оца прѣдана,  
 Нѣ драгою крѣвью, ꙗко агница непорочна и прѣста, Хсѧ, 19  
 Прозрьнама же прѣже сѣложенна вѣкоу, ꙗвлѣша же сѧ въ по- 20  
 сѣдѣниѧ лѣта васъ ради, Вѣроующихъ намъ въ вѣ, въскрѣ- 21  
 снѣвшимъ ѡго из мѣртвѣхъ и славоу свою давъшию ѡмоу,  
 ꙗко да вѣра ваша и оупъваннѣ ѡестъ на вѣ. Душа ваша оцѣръ- 22  
 ше въ послоушаниѣ правдѣ дхмъ въ братолюбствѣе нелице-  
 мѣрно, ѡт чиста срѣца възлюбите себе вѣнноу, Порожени 23  
 не ѡт сѣмене ѣстѣлкниѧ, нѣ не ѣстѣлкюща, словѣмъ вѣ жива  
 и прѣбывающа въ вѣкѣ. Занеже всака плѣтъ ꙗко трава, 24  
 и всака слава члвчска ꙗко цвѣтъ травнѣ — оусѣше трава  
 и цвѣтъ ѡна ѡтпаде —, И глѣ глѣ прѣбываетъ въ вѣкѣ. 25  
 Се же ѡестъ глѣ благовѣстѣствованный въ васъ.

12 имъ] lectio erron. pro намъ | нѣ вамъ] lectio erron. нѣ намъ || 13 прино-  
 симоу] syll. по manu princip. supra vers. posita || 18 златѣмъ] duae litt. priores  
 manu princip. in l. eraso exaratae || 20 ꙗвлѣша] lectio erron. pro ꙗвлѣша ||  
 21 въскрѣснѣвшимъ] lectio erron. pro въскрѣснѣвший | давъшию] lectio erron. pro  
 давъший | вѣра ваша] lit. extrema in utroque vocab. passim erasa est | и ante  
 оупъваннѣ supra vers. legitur atque manum princip. ostendit | ѡестъ] singulae  
 litt. huius vocab. erasae sunt, sed ita, ut adhuc legi possint.

1 II. Отвѣргыше оубо всакоу лѣсть и всакоу злобоу и ли-  
 2 цемѣрствыи и завиды и вса клеветы, Ико новорожени  
 3 младенци сѣмьслѣное и нескверное малѣко възлюбите, да  
 4 блгѣ гѣ. К шемоуже приходѣше, камени живоу, ѡт члвчѣ  
 5 оубо некаючимъствованоу, ѡт ба же избраноу, чѣстоу, И  
 6 сто, възнести дхвыны жертвы, прїятныи бгѣ Іс Хсмъ. За-  
 7 не псано єсть въ книгахъ: се полагаю въ Сионѣ камень  
 8 оутѣлѣный, избранъ, чѣстыи, и вѣроуѣи въ нь не имать  
 9 постыдѣти сѣ. Намъ оубо чѣстыи вѣроуѣиамъ, а проти-  
 10 вѣиамъ сѣ, камень, єгоже неврѣдоу сѣтворѣша зижѣи,  
 11 сѣ бысть въ главоу оуглоу, И камень прѣтѣканію и камень  
 12 скѣлазноу, о ньже прѣтѣкають сѣ противѣици сѣ словеси,  
 13 о шемоуже и положени бѣша. Бѣ же родъ избранъ, црско  
 14 стѣство, ѣзыкѣ стѣ, людіє обновленію, іако да добродѣ-  
 15 тїє исповѣдаютье призвавѣшемоу бѣ ѡт тѣмъ въ дивныи  
 16 єго скѣтѣ, Соуѣици нѣгда не людіє, нѣмѣ же людіє  
 17 бѣици, не помилѣвани, нѣмѣ же помилѣвани. Възлюбленіи,  
 18 молю іако пришлѣца и странѣицы, останѣте сѣ ѡт плѣтъ-  
 19 скыхъ похотѣи, ѣже воюють на дѣа, Житїє своє їмѣше  
 20 добро въ ѣзыкѣхъ, да о шемоуже хоулатъ въ акы злодѣи,  
 21 ѡт добръ дѣлѣ, видѣвѣше, про[славите бѣ въ дѣи посѣщенїѣ.  
 22 Повините сѣ всакому члвчесѣ създанію гѣа ради, аще црѣоу,  
 23 ꙗко прѣобладаюцоу, ꙗже ли кнеземъ, ꙗко намъ слѣми въ мѣсть  
 24 злодѣомъ, въ хвалоу же добродѣомъ; (Іко тако єсть вола

II 2 шемъ] litt. m et k supra vers. leguntur manumque recentiore[m] osten-  
 dunt | 9 избранъ] lit. p primum praetermissa et deinde a scriba princip. inter s  
 et a intercalata est | стѣство] et h. vocab. primum praetermissum et deinde a  
 scriba princip. in marg. adiectum est || 12 прославите] hic iterum supplementum se-  
 quitur, quod ob causas, in prolegomen. expositas, e dicto cod. hilferd. depromptum  
 et, quo melius eluceret, uncis angulatis inclusum est.



бжнѣ, добро твореще обоудаваютъ безоумныхъ члвкъ не-  
вѣждьствне.) Ꙗко свободни и не Ꙗко прикривенне имоущи 16  
злбѣкъ свободоу, нѣ Ꙗко раби бжн. Все чьстите, ба койте се, 17  
црѣ чьстите. Раби, повиноующи о всемъ съ боꙗзнию госдѣмъ 18  
своимъ, не тѣчно благимъ, но и смотрѣнимъ и злимъ, Се 19  
бо есть вола блгдти его, аще свѣсти ради бжне трыпнѣ кто  
скрѣн, страждемъ безъ правде. Ка есть похвала, аще сгрѣ- 20  
шающе и моучими трыпнѣ, нѣ аще добро твореще страждоущи  
трыпнѣ, се бо есть блгдть ѡт ба. На се бо звани есте, 21  
Ꙗко о Хсѣ оумрѣтъ за ны, вамъ оставя образъ, да по-  
сѣждьствоуете стонама его, Ꙗже грѣха не створи, и не обрѣте 22  
се лъсть въ оустѣхъ его, Ꙗже оклеветанъ съ, не оклеветаваше, 23  
примаме моукоу, не прѣираше, прѣдаѣше соудещемоу с правдоу,  
Ꙗже грѣхи наше самъ възнесе на тѣлѣ своемъ на дрѣво, да, 24  
грѣха избывъше, правдою пожиемъ, егоже ꙗвою исцѣлите  
се. Бѣсте бо Ꙗко овцы блудеще, нѣ обратите се ннѣ къ па- 25  
стироу и епископу дшѣ вашихъ.]

III. Также и жены, повинуютъ сѣ моужемъ своимъ, 1  
да, Ꙗже противѣтъ сѣ словоу, да и житыемъ женскымъ бе-  
словесе пакнѣнии боудоуть, Бидѣвъше ꙗже страхъмъ чсто 2  
житиѣ ваше. Нмѣже да есть не вѣнѣшныѣе плетение вла- 3  
сомъ и полагание златоу или одѣние ризамъ, лѣпота, Или 4  
тайны срдцѣ члвчкѣ въ неистѣлкннѣе кротостѣ и мълчанию  
дхѣ, ꙗже есть прѣдъ бгмъ многоцѣнно. Тако бо и ннѣгда 5

16 злбѣк] post h. vocab. in cod. supervacaneum въ legitur || 17 чьстите, ба  
койте се] lectio manca pro: чьстите, братию възлюбите, ба койте се || 18 повиноующи]  
lectio manca pro п-це се | смотрѣнимъ] lectio manca pro смотрѣливымъ || 19 ради]  
h. vocab. in cod. bis est praesto || 20 ка] lectio manca pro каѣ, resp. каа ко |  
трыпнѣ] lectio minus recta pro трыпнѣ | страждоущи] lectio manca pro и страж-  
доущи | се бо есть] lectio minus recta pro се есть || 21 о хсѣ] lectio erron. pro  
и хсѣ || 23 прѣдаѣше] lectio manca pro прѣдаѣше же || 24 своимъ] scriptura cod-is  
hilferd. propria esse videtur pro своимъ | III 2 ꙗже страхъмъ] lectio manca pro  
ꙗже съ страхъмъ | 3 нмѣже] lectio erron. pro нмѣже || 4 или] lectio erron. pro нѣ.

и стѣна жены, оупвающа на ба, оукрашахоу самы са, пови-  
 6 ноуіюіе са своимъ мѣжемъ, (Іѣкоже Гарра послоуша Івраа-  
 ма, гѣмъ и зовоуци, іемаже вѣстѣ чада) докроіе твораіе  
 7 и не боіаіе са ннѣдиноогоже страха. Моужн такоже, съ своимн  
 женами живоуіе по мѣсти, іако немощнѣкѣиши верн женѣцѣк  
 вѣздаюіе чѣстѣ, іако соуіе вѣ коупѣк наслѣдници разнчѣнѣкѣи  
 бѣготи и жизни, и не прѣкращати са мѣтвамъ вашимъ.  
 8 Кончина же, всн іединомѣсльници боудѣте, ѡтдаѣливи, бра-  
 9 толюбѣци, мѣсрди, покорливи, Не вѣздаюіе зла за зло ни  
 кѣіевѣтѣ за кѣіевѣтоу, отвѣрн же бѣгословѣствоуіюіе, вѣ-  
 доуіе, іако на се званн кѣстѣ, да бѣгословѣіеніе приимѣте.  
 10 Хотѣй во животѣ любѣти и видѣти днн бѣгѣ, да оудѣржитѣ  
 11 мѣзѣкѣ свой ѡт зла и оуѣтѣнѣк свои не гѣати лѣсти, Да  
 оуклонітѣ са ѡт зла и сѣтворитѣ добро, да вѣзніцѣтѣ мира  
 12 и поженѣтѣ н. Занѣ очн гѣн на правѣднѣиши и оуши іего  
 13 вѣ мѣтвоу нѣхъ, мѣце же гѣне на твораіаи зѣло. То кто  
 14 озлобѣіаіи васъ, аіе бѣгомѣу рѣвннтеліе боудѣте? Нѣ аіе  
 и стражете правѣдѣ радѣ, бѣжнн, страха же нѣхъ не оубоіте  
 15 са ни сѣмоуіаітѣ са, Гѣ же и бѣ сѣтѣте вѣ срдѣцнхъ ва-  
 шнхъ. Готовн же прнсно кѣ ѡтвѣтѣс вѣакомоу вѣпрашаюію  
 васъ словѣсе о вашемъ оупѣванні, сѣ вѣротѣстню и вѣіазнню,  
 16 Сѣвѣкѣстѣ нмощна бѣгоу, да, о нѣемъже оѣіевѣтаютѣ вѣи акѣ  
 злодѣіа, посрамѣтѣ са хоулаіеніи ваше бѣгоіе о Хѣ житнѣ.  
 17 Лоуіе во бѣгоіе твораіи, аіе воіа вѣжнн хоуіѣтѣ, моуіѣ  
 18 приимати, нежели злоіе творити. Занѣже и Хсѣ іединою  
 о грѣсѣхъ нашихъ за нѣи моуікоу прнмѣтѣ, правѣдннѣкѣ за  
 неправѣдннѣкѣ, да прѣіведѣтѣ нѣи бѣи, оумѣрѣвенѣ вѣіѣвѣ  
 19 нѣкѣтѣю, ожнѣвѣ же дѣхѣмъ, О нѣемъже и затворѣнѣмъ дѣхѣмъ,  
 20 вѣ тѣмннцію шѣдѣ, проповѣда, Протнвнвѣішнѣмъ са ннѣгда,

7 моужн] lit. prior huius vocab. manu princip. in l. eraso scripta est || 18 да  
 прѣіведѣтѣ] lit. extrema vocab-i да et tres litt. priores vocab-i прѣіведѣтѣ manu  
 princip. in l. eraso scriptae.

и҃гдаже даше ѿ҃ныѣ тѣрпѣннѣ въ дни Ноіевы, дѣлаемоу  
ковчегу, въ нѣмъже мало, сирѣчь осмь днѣ спсѣни быша  
водою. И҃же и нынѣ за образъ свой и ны спсѣеть хры҃стіе 21  
ннѣмъ, не плѣтскѣй свѣрѣтѣ ѡтмѣтаныѣ, нѣ съвѣсти блзѣ  
въпрошеннѣ оу҃ ба, въскрѣшннѣмъ Іс Хсоу҃амъ, И҃же іестъ 22  
о҃ десноу҃ю ба, въшѣдѣ на нѣбо, покоршемъ са іемоу аг҃геломъ  
и властѣмъ и силамъ.

IV. Хсоу҃ оу҃бо моу҃коу҃ примѣнно плѣтно за ны, и въ 1  
въ тоу҃же мѣслѣ въороужите са, іако моу҃ченѣй плѣтью прѣ-  
ста ѡт грѣхѣ, Не тѣмъ въ члѣвскоу҃ю похотѣ, нѣ и въ во- 2  
лю҃ ѿ҃ныю прочіе лѣто въ плѣти жити. Довѣлѣеть бо намъ 3  
миноу҃въшиѣ лѣто живота волю поганомъ творити, хож-  
шамъ въ скотоложествѣ, въ похоти, въ пианьствѣ, въ ко-  
злогласованнѣхъ, въ лихонитнѣхъ и неприязннѣхъ трѣбахъ,  
ѿ҃ нѣмъже дивать са, не съходящѣмъ са вѣмъ въ сѣна 4  
тнѣ въ тѣже мѣтежѣ неспсѣннѣ, хоу҃лаше, И҃же въздадѣтъ 5  
слово нмоу҃щому҃ готово соудити живѣмъ и мѣртвѣмъ.  
О҃ семъ бо и мѣртвѣмъ бл҃говѣщано бысѣ, да соудѣ оу҃бо 6  
принмоу҃тъ по члѣкомъ плѣтью, пожноу҃тъ же божьскы дѣмъ.  
Бѣмъ же кончина прѣлѣжи са. Очистите са оу҃бо и оутрѣ- 7  
звите са въ мѣтвахъ. Прѣже же всего любу҃въ нмѣйте прино 8  
въ совѣ, занѣ любу҃ множество покрѣеть грѣховѣ, Странѣ 9  
нолюбу҃щи въ совѣ без рѣпта, Кѣждо іакоже даръ приѣмѣ, 10  
сами въ совѣ слоужащѣ, іако добри приставѣннѣи разнѣ-

IV 1 грѣхѣ] huic vocab. in marg. manu tertia glossa блзѣнѣ adscripta  
est || 2 тѣмъ] post h. vocab. signum sequitur, sub quo exarata a scriba  
princip. glossa к тоу҃ legitur || 3 живота] duae litt. extremae huius vocab.  
manu, uti videtur, princip. supra vers. positae sunt | волю] ante h. vocab. et in  
medio eius inter а et ю singulae litt., quarum lineamenta nunc non elucet,  
erasae sunt 4 въ тѣже мѣтежѣ] haec vocabb. glossam, ad vocabulum proxime  
praecedens pertinentem, sed a codicis scriba vitiose in ipsum contextum trans-  
sumptam, repraesentant | неспсѣннѣ] huic vocab. manu ipsius scriptoris in margine  
glossa, vel potius lectio princeps: тѣмъ блзѣнѣмъ adiecta est.



11 и҃ѣи бл҃гдѣти б҃жїи. Я҃ще кто г҃лаєть, ꙗко словеса б҃жїи; а҃ще  
 12 кто слоужитъ, ꙗко ѡт сн҃а, юже даєть б҃ъ, да о всемъ  
 13 прославляєть сѧ б҃ъ Іс Хс҃мъ, ꙗкоже ꙗсть слава и дѣржа-  
 14 ва въ вѣкы вѣкомъ, аминъ. Рѣзавѣи, не дивите сѧ  
 15 ражч҃женню бывающею въ васъ, къ напасти вамъ бы-  
 16 ваемоу, ꙗко чюжо вамъ каючающю сѧ вамъ, Нъ, ꙗкоже  
 17 причащаете сѧ Хвѡхъ моужь, радуйте сѧ, да и въ пав-  
 18 лѣнии славы его вѣзрадоуете сѧ, веселѣи. Я҃ще поно-  
 19 сѧтъ вамъ о имени Хвѣ, бл҃жнн, ꙗко славѣ и сн҃а и б҃жїи  
 20 дѡхъ на васъ почиваетъ; онѣмъ оубо хоулитъ сѧ, а вами  
 21 прославляєть сѧ. Да не кто оубо ѡт васъ моужь при-  
 22 метъ ꙗко оубиѣца или ꙗко тѧтъ или ꙗко злодѣи или ꙗко  
 23 чюжь епсѣпъ; Я҃ще ли ꙗко Христанъ, да не стыдитъ сѧ,  
 24 нъ да прославляєтъ ба въ сн҃ю часть. ꙗко врѣмѧ начати  
 25 соудѡу ѡт храма б҃жїи; тѣмъ а҃ще прѣже ѡт васъ, кака кончина  
 26 противѡишмъ сѧ евангелїю б҃жїю? И а҃ще правѣдникъ е҃два  
 27 спсѣтъ сѧ, то нечѣстивый и грѣшникъ кѣде павитъ сѧ? Тѣмъ-  
 28 же и стражующи по волѣ б҃жїи ꙗко вѣрноу зижителю да  
 29 прѣддадѧтъ дѡша ваша въ благодѣианїе.

1 V. Старца иже въ васъ молю, ꙗко старыѣ сѧ и съвѣ-  
 2 дѣтелъ Хвѡмъ стрѣтѡмъ, ꙗко и обырникъ хотѣи сѧ  
 3 славѣ павити, Паскѣте стадо ꙗже въ васъ б҃жїе, прѣсѣцающе  
 4 не ноужю, нъ волею б҃жїею, не мѡтѣмъ, нъ спѣхѣмъ, Не  
 5 ꙗко обладающе радѡу, нъ образъ бывающе стадоу, И павѣ-  
 6 шемоу сѧ старѣишии пастыремъ примѣте вѣнцы славы  
 7 не оубадающн. Такоже и оунии покорите сѧ старцемъ, вси  
 8 же, сами совѣтѣ покарѡюще сѧ, съмѣренїе оужь въ лѣпотоу  
 9 оукрѣсите, ꙗко въ г҃рдѡмъ противитъ сѧ, съмѣренѡмъ же  
 10 даєть бл҃гдѣтъ. Повинѣте сѧ оубо подѣ крѣпкоюу роужь

19 ваша] lectio minus recta pro сѡта || V 6 прѣсѣченны] h. vocab. in recen-  
 sione recepta non legitur et in cod. quoque nostro manu, uti videtur, paulo  
 recentiore in marg. exaratum est.



вѣжню, да вы възнесеть въ вѣкъ прѣсѣненны. Есакоу 7  
 печаль възвѣргъше на ны, ꙗко тѣ печеть сѧ вами. Истрѣз- 8  
 вите сѧ, побѣдите, соупостатѣ вашѣ, днаволѣ, ꙗко лѣвъ  
 рикаѣ ходитѣ, ниѣ кого поглѣтитѣ. Есмоуже противите сѧ 9  
 твърди вѣроу, вѣдоуше, та нстаѣ моукамѣ братии вашей,  
 ꙗже въ всемѣ мирѣ, творите. Бѣ же всацѣй бл҃гдѣти, приз- 10  
 вавъи вы въ вѣчноу ю его славоу о Хсѣ и Ісѣ, мало по-  
 страдавъша тѣ да сѣвршнтѣ вы, да оутвърдитѣ, да оукрѣ- 11  
 пнтѣ, да осноуѣтѣ. Томоу слава и държава въ вѣкы вѣ-  
 комѣ, аминь. Силоуанѣмѣ, вѣрнымѣ братѣмѣ въ малѣ, 12  
 ꙗко мѣню, наѣхъ вамѣ, мола и сѣвѣдѣтельствоуѣ сѣй  
 быти истинныѣ бл҃гдѣти вѣжнѣ, въ нейже стоите. Цѣлоуѣютѣ 13  
 вы ꙗже въ Вавилонѣ скызѣранѣи и Маркѣ, сѣѣ мой. Цѣ- 14  
 лоуѣте сѣе любѣзаниѣмѣ любѣвѣ. Мирѣ всѣмѣ иже о Хсѣ  
 и Ісѣ, аминь.

9 та нстаѣ моукамѣ etc.] lectio minus usitata pro: тымаже моукы etc. [творите] lectio erronea pro творити сѧ || 13 вавилонѣ] syll. в in cod. supra vers. legitur, attamen manum princip. ostendit.

## EPISTOLA PETRI ALTERA.

---

1 I. Симонъ Петръ, рабъ и ап̄лъ Іс̄ Хс̄овъ, ключниимъ  
 сѧ въ равнѡучьстѣноу в̄кроу съ нами правдою б̄а нашего  
 2 и спаса Іс̄ Хс̄а. Благодѣтъ вамъ и миръ да оумножитъ сѧ въ  
 3 разоумъ бж̄ий г̄а нашего Іс̄ Хс̄а. Ико всѧ намъ бж̄ия си-  
 лы его, яже къ животу и б̄гов̄кр̄ествію подана разоумъмъ  
 4 призвавшему н̄ы своею славою и изволеніемъ, Намъ же  
 намъ чьстнаѧ и великаѧ об̄ѣтованія подана быша, да снхъ  
 радѣ боудете бж̄ию радѡу причастники, ште̄к̄гъше миръ-  
 5 скыѧ похоти и скверны, И само же се истыцаніе все при-  
 несъше подадите въ в̄кроу вашу доверодѣніе, а въ добро-  
 6 дѣніе разоумъ, Я въ разоумъ тр̄кзвеніе, а въ тр̄кз-  
 7 вѣніе тьрп̄кніе, а въ тьрп̄кніе б̄гов̄кр̄ествіе, Я въ  
 8 б̄гов̄кр̄ествіе братолѡбствіе, лѡбѣвь. Соущемъ бо силъ  
 въ васъ и множащемъ сѧ, непразднъ ни бесплоднъ оустро-  
 9 нтъ въ разоумъ г̄и нашего Іс̄ Хс̄а; Юмоуже бо иѣсть снхъ,  
 сл̄кп̄къ іестъ, повѣчаема очима, забвѣніе примъ оц̄к̄е-  
 10 нию др̄квн̄ихъ своихъ гр̄кховъ. Тѣмъже паче, братые, потъ-  
 ците сѧ добрыми дѣлѧ своимъ извѣстнѡ званыѧ вами и  
 избранныѧ творити; се бо творяще, не имате съгр̄ѣшати ни-  
 11 колиже. Тако бо и об̄наио подасть сѧ вамъ в̄ходъ въ  
 12 вѣчноіе цр̄кствіе г̄а нашего Іс̄ Хс̄а. Тѣмъже не л̄кнѡ сѧ

---

7 лѡбѣвь] lectio manca pro а въ братолѡбствіе лѡбѣвь || 12 аще] lit. ut et e-  
 minio in l. eraso scriptae | вѣдоущіе] lectio erronea pro вѣдоущимъ.

присно вамъ въспоминати о снхъ, аще и вѣдоуще и оутврже-  
 номъ на настоящую истину. Правдѣно же мнѣ, понеже іесамъ 13  
 въ семь тѣлесн, оубоужати въ въспоминаніемъ, Бѣдѣнъ, 14  
 яко въ скорѣ іестъ вѣложеніе тѣлоу моемоу, якож и гѣ  
 нашъ Іс Хсѣ яви мнѣ. Потѣрю же сѣ и всѣгда имѣти васъ 15  
 по ошкетви моему паматъ снхъ творити. Не лѣжимъ во 16  
 васнмъ послѣдовакѣнне, сѣказахомъ вамъ гѣ нашего Іс Хсѣ  
 снау и пришеткѣе, нѣ самовидци бѣвѣше величествію  
 его. Принимъ во вѣт ба оца чѣсть и славоу, гласоу же при- 17  
 шѣдѣшю таковому вѣт величѣнославнѣнны славы: сѣ іестъ  
 снѣ мой възлюбленнѣнъ, о немъже азъ благоволюхъ. И сѣ 18  
 гласъ мѣи слышнахомъ сѣ нѣсе пришетѣннѣ, сѣ нѣмъ соуще  
 въ горѣ стѣнѣ, И наамъ извѣстѣннѣ прѣречеіе слово, іеже 19  
 добрѣ творите вънимающе, яко свѣтилоу снающе въ тѣмнѣнѣ  
 мѣстѣ, дондеже днѣ озаритъ и днѣница въсплѣнетъ въ срднхъ  
 вашихъ, Се прѣже вѣдоуще, яко всѣко прѣречеіе книжнѣе 20  
 сѣоіемоу сѣказанію не бѣваетъ. Не воліею во чѣвкоу бѣи 21  
 колн прѣречеіе, нѣ, вѣт стѣо дѣа водимн, глаша стѣнн бѣнн  
 прѣрочи.

II. Бѣша же и лѣжнн прѣрочи къ людѣхъ, якоже и въ 1  
 васъ боудутъ лѣжннн оучителіе, нѣже приложати ереси по-  
 гнѣклн, искоупѣшаго ѱ вѣдѣнн вѣтмѣтающе сѣ, приводѣше  
 собѣ скороу погнѣклѣ. И мнози ндоутъ въ сѣдѣ нечѣстѣтѣ 2  
 нхъ, наміе поутъ истиннѣннѣ въ хоулоу боудетъ, И въ 3  
 лнхонмѣннне лѣжн словесы коуплѣамн въ извѣккоутъ, наміе  
 соудѣ не-конн не прѣстѣетъ і погнѣклѣ нхъ не въздрѣмлетъ.  
 Ёма во бѣ аггѣлѣ сѣгрѣшнѣннѣ не пощадѣ, нѣ, плѣннцѣмн мѣ- 4  
 коу огрѣжъ, прѣдастъ въ соудѣ моучнмѣи блѣстн, И пѣрва- 5  
 го мѣра не пощадѣ, нѣ осѣаго Ноѣа, правѣдѣ проповѣдѣнннннн,  
 сѣхрани, потѣпъ всемоу мѣроу нечѣстнвомъ наведѣ, И градѣ 6

7 Бодомьскы и Гоморьскы съжыгъ, разореніемъ осудѣ, образъ  
 8 положивъ хотащымъ нечѣстковати, И правдыника Лота, обви-  
 9 дима въ беззаконныхъ и живуцѣхъ въ нечѣстѣжѣ жи-  
 10 тийскѣй, избави, (видѣннемъ бо и слоухомъ правдыный,  
 11 живый въ нихъ, днь въ днь дѣшю правдыны беззаконными  
 12 дѣлаи моучаше) Грѣшныи гдѣ блговѣрныи въ напасти избав-  
 13 лати, неправдыныи же въ днь судныи моучимыи блгости,  
 14 Паче же ходаша въ слѣдъ скверныи плѣшныи похоти и  
 15 о гдѣствѣ не родаша. Дръзи гърди, не боиши сѣ славоу хоу-  
 16 лаше, Ихъже аггелы, крѣпостыю и силою больше соущи, не  
 17 тѣрпѣтъ на сѣ въ хоуленіи судѣ; Сии же, тако скотъ  
 18 соущи родѣмъ, бывающе въ пагоубоу истѣлѣнію, о нихъже  
 19 не разоумѣють хоулаше, въ истѣлѣніи своемъ истѣлѣють,  
 20 Приемлюще мздоу неправдыноу, сласть мѣше днѣвноу  
 21 пицю, сквернителѣи и порочныици, питѣюще сѣ лѣшмии свои-  
 22 ми, веселѣше сѣ съ вами, Очи имоуще испѣлѣнъ любовдѣйства  
 23 и не прѣстающе грѣха, лѣшѣ дѣша не оутѣрженыхъ, срѣще  
 24 анхонѣнію наоучено имоуще, клѣтѣкъ чада, Оставѣше  
 25 правый поутъ, заблудѣша, послѣдовахъ поутъ Балаа-  
 26 мовъ Босоровъ, иже мздоу неправдыноу възлюбѣ, Обви-  
 27 ченыи же бысѣ имоу своему законопрѣстоупствено, прѣм-  
 28 никъ бо възгласѣ въ члвчѣ гласъ провѣщавъ, възврати  
 29 пророку безоумны. Си соуть істочници безводнии, облаци ѣ  
 30 мѣглы въ боурѣ гонимы, ихъже мракъ тѣмъ въ вѣкы  
 31 блѣдетъ сѣ. Прѣгърда бо соіетѣствую глѣюще лѣшѣ сѣ  
 32 въ скверныи плѣшныи похоти, вѣтѣгающе ихъ въ нѣоудѣ

10 гърди] post h. vocab. complures litt., lineamenta quarum nunc non  
 elucet, erasae sunt || 11 крѣпостыю и силою] haec vocab. manu princip. in marg.  
 exarata sunt || 12 родѣмъ] in h. vocab. lit. д in к vel alia quadam, lit. ѣ in е  
 et lit. ѣ similiter ac pars lit. м manu princip. in l. eraso scripta est |  
 истѣлѣніи своемъ] lectio erron. pro истѣлѣніи своемъ || 16 възврати] lit. з primum  
 praetermissa et deinde a scriba princip. inter ѣ et ѣ inserta est.



живоуцнхъ въ лѣсти, Говодоу нмъ обѣщающе, сами 19  
равн соуще истѣлѣннѣ; нмъже бо кто повѣженъ бѣваетъ,  
семоу и работнѣхъ іестъ. Иже бо шѣбѣгъше скверненна всего 20  
міра въ разоумъ гн нашего и спаса Іс Хса, снмъже пакы  
обязавъше сѧ повѣжени бѣвають, бѣша же нмъ послѣдъ-  
ныа горша прѣвыхъ. Оуѣне бо къ нмъ не разоумѣти поутн 21  
правдѣнаго нли, разоумѣвъши, въспатъ възвратити сѧ  
от прѣданыхъ нмъ стѣхъ заповѣди. Ключи же сѧ нмъ 22  
истинныа притѣча: пѣсъ, възраиъ сѧ на своѧ блѣвотинны,  
и свинныа, їзмывъши сѧ въ калѣ тиннѣхъ.

III. Снѧ оубо, възлюбленни, вторыа книгы пишу вамъ, 1  
въ нѣже оубоужаю въспоминаннемъ чѣстоіе съмышленне,  
Поманѣти прѣже реченаѧ глѣхъ от стѣхъ пророкъ и заповѣ- 2  
днѣхъ гѧ и спаса къ аполоу вашамъ, Се прѣже разоумѣваю- 3  
ще, іако придоутъ въ послѣдныа днѣхъ въ роуганне роугателѣ,  
по своихъ похотѣхъ ходѣще И глаголюще: кдѣ іестъ обѣтованне 4  
пришествіѧ іего? От нѣлѣже бо оцн почиша, все тако прѣбѣ-  
ваетъ не-пѣрва създанію. Потають бо сѧ сами хотѣще, іако 5  
нѣса вѣша не-пѣрва и земла от воды и водою състоѧщи бжнѣмъ  
словѣмъ, Нмъже тѣгдашнѣи міръ, водою потопленъ бѣвъ, 6  
погыбе. Я нѣнѣшнѣи нѣса и земла того словѣмъ съхра- 7  
ненѧ соутъ огнѣмъ, блѣдомн въ днѣ соуднѣи и въ погы-  
бѣлѣ нечѣстнѣымъ члвкомъ. Іединѣ же се да не оутантъ 8  
сѧ вамъ, възлюбленни, іако іединъ днѣхъ от гн іако тѣсѧца  
лѣтъ, а тѣсѧца лѣтъ іако днѣхъ іединъ. Не мѣдлантъ гѣхъ обѣ- 9  
тованнѣхъ, іакоже ннѣн мѣдлѣннѣ мѣнѧтъ, нѣ много тѣрпнтъ

III 2 реченаѧ] lectio erron. pro реченѣхъ | глѣхъ] post h. vocab. duae vel tres litt., lineamenta quarum accurate discerni non possunt, erasae sunt || 5 по-  
тають] duae litt. extremae huius vocab., primum praetermissae, a scriba princip.  
ita adimpletae sunt, ut lit. т inter ю et quod sequitur ѣ inserta, lit. ѣ supra  
vers. scripta sit || 7 огнѣмъ] lectio erron. pro огню | блѣдомн] item lectio erron.  
pro блѣдома.

на насъ, не хотѣ, да никтоже погымнеть, нѣ да вси вѣ по-  
 10 каианіе вѣмѣстятъ сѧ. Придетъ же днь гнѣ акы татѣ вѣ  
 ноци, вѣ нѣмѣже нѣса жгома шюмаца мнмодоутъ, съста-  
 ви же всего мира гороуце растають сѧ, земаа же и дѣла  
 11 ѡже на нѣй съгорать. Снмъ оубо вѣмъ тмюцемъ, како-  
 комъ достонтъ быти вѣмъ? Нѣ стаи житиѧ и вѣ блгоу  
 12 вѣроу, Тѣцаце сѧ и чаюце пришествіѧ бжїѧ днѣ, іегоже  
 радѣ нѣса жгома растають сѧ, и стѣхѧ гораца таютъ.  
 13 Новъ же нѣсѣ и земаа новы по обѣтованію іего чаемъ, вѣ  
 14 нѣхъже правѣда живеть. Тѣмъже, вѣзлюбленіи, сѣхъ чаю-  
 цѣ, потѣцѣте сѧ нескверни и непорочни обрѣсти сѧ прѣдъ  
 15 нѣмъ вѣ мнрѣ, И гѣ нашего дѣлготѣрпѣніе спсѣніе да  
 мкнѣте, ѡкоже и вѣзлюбленый нашъ братъ Павѣлъ по да-  
 16 нѣй іемоу прѣмоудрости наѣса вѣмъ, Іѣкоже и вѣ всѣхъ  
 свонхъ книгахъ гла вѣ нѣхъ о сѣхъ, вѣ нѣхъже соутъ  
 дроугаѧ не оудобъ разоумна, ѡже неоучени и неоутвердени  
 разврацають, ѡкоже и прочаѧ книгы вѣ своіей нѣмъ погы-  
 17 вѣли. Нѣы же оубо, вѣзлюбленѧ братѣ, прѣже разоумѣ-  
 ваюце хранѣте сѧ, да не вѣ лѣстѣ безаконныхъ сѣ игнѧи  
 18 шѣдѣше, шѣпадетѣ своіего оутверженіѧ, Растѣте же вѣ  
 блгдѣ и разоумъ гѣ нашего и спсѧ Іс Хсѧ. Тѣмоу слава и  
 нѣнѣ и вѣ днѣ вѣкоу, аминѣ.

10 жгома шюмаца] vocab. primum lectionem principem, vocab. alterum  
 glossam et eandem lectionem accuratiorem repraesentat, a cod-is scriba vel iam  
 eo, qui cod-is nostri exemplar primum paravit, in medium versum receptam ||  
 11 снмъ оубо вѣмъ] lit. м in снмъ et вѣмъ in l. eraso scripta est || 15 спсѣніе]  
 h. vocab. manu princip. in marg. exaratum.

## EPISTOLA IOANNIS PRIMA.

I. Ёже вѣкъ ис-първа, ѳеже слышахомъ, ѳеже видѣхомъ 1  
 очима своими, ѳеже вънадрихомъ и роукы наша осязаша, о 2  
 словеса животыиѣмъ, (И животъ ѳви сѣ, и видѣхомъ и 2  
 съвѣдѣтельствовуемъ и повѣдаемъ вамъ животъ вѣчный 3  
 ѳеже вѣкъ оу<sup>ъ</sup> оцѣ и ѳви сѣ намъ) Ёже видѣхомъ и слыша- 3  
 хомъ, повѣдаемъ вамъ, да и вы причастіе имате съ нами;  
 и причастіе же наше съ оцѣмъ и съ снѣмъ ѳего Іс Хсѣмъ.  
 И си пишемъ вамъ, да радость ваша исполнена боудеть. 4  
 И ѳесть же си вѣсть, юже слышахомъ отъ ѳего и повѣдаемъ 5  
 вамъ, ѳако вѣкъ свѣтъ ѳесть и тѣмъ въ немъ нѣсть ниеди-  
 номъже. Ёще речемъ, ѳако причастіе имамъ съ нѣмъ, а вѣ 6  
 тѣмъ ходимъ, лъжемъ, а не творимъ истинны; Ёще ли вѣ 7  
 свѣтъ ходимъ, ѳако самъ ѳесть вѣкъ свѣтъ, причастіе имамъ  
 къ совѣ, и кровъ Іс Хса, снѣ ѳего, оцѣниаетъ ны отъ всякого 8  
 грѣха. Ёще речемъ, ѳако грѣха не имамъ, себе льстимъ, и 8  
 истинны нѣсть вѣкъ насъ. Ёще исповѣдаемъ грѣхы свои, 9  
 вѣрныѣ ѳесть и правдыиѣ, да отдастъ намъ грѣхы и оцѣ-  
 ститъ ны отъ всякоя неправды. Ёще речемъ, ѳако не съгрѣ- 10  
 шихомъ, лъжа сътворимъ ѳего, и словеса ѳего нѣсть вѣкъ насъ.

II. Чадыца моя, си пишу вамъ, да не съгрѣшите. И 1  
 аще кто съгрѣшитъ, ходатаи имамъ къ оцѣ, Іс Хса прав-  
 дыиѣ, И тѣ оцѣиеніе ѳесть о нашихъ грѣсѣхъ, не о на- 2

I 3 и причастіе] и ante причастіе primum erasa et deinde manu quadam recent. passim refacta est.

3 шнхъ же іединѣхъ, нъ и о всего мира. И о сѣмъ разоу-  
 мѣваемъ, яко познахомъ и, аще заповѣди іего хранимъ.  
 4 Глаголю: яко оувѣдѣхъ и, и заповѣдний іего не съблѣдаю, ажь  
 5 іестъ, и въ сѣмъ истинны бжїи нѣсть; Иже аще слово іего  
 съблѣдетъ, въ истинноу ѡбѣи бжїи въ нѣмъ съвѣршають  
 6 сѣ. О сѣмъ разоумѣемъ, яко о нѣмъ іесемъ. Глаголю о нѣмъ  
 жити, дѣлають іестъ, якоже и онъ ходиатъ іестъ, и съ та-  
 7 коже ходитъ. Бѣзѡблещи, не новоу заповѣдъ пишо вамъ,  
 нъ заповѣдъ ветхѡу, юже имѣсте не-сѣрва. Заповѣдъ ветхѡ-  
 8 ха іестъ слово, іеже слышасте не-сѣрва. Нѣмъ заповѣдъ но-  
 воу пишо вамъ, иже іестъ істинна въ нѣмъ и въ насъ,  
 9 яко тѣмъ мимоходитъ и свѣтъ истинный се слышетъ. Глаголю  
 въ свѣтъ вѣти, а врата своего ненавиждо, въ тѣмъ іестъ  
 10 до сѣдѣ. Иже ѡбѣи брата своего, въ свѣтъ живеть, и  
 11 блазна въ нѣмъ нѣсть; Я ненавиждо брата своего въ тѣмъ  
 іестъ и въ тѣмъ ходитъ и не вѣсть, како идеть, яко тѣмъ  
 12 іемоу ослабѣи очн. Пишо вамъ, чадыца, яко ѡтдають сѣ  
 13 вамъ грѣсѣи мене іего ради. Пишо вамъ, оци, яко разоу-  
 мѣете несконьнаго; пишо вамъ, оуноша, яко повѣдисте не-  
 14 приязнь; пѣхъ вамъ, дѣти, яко познаете оца. Пѣхъ вамъ,  
 оци, яко разоумѣете несконьнаго; пѣхъ вамъ, оуноша, яко  
 крѣпѣи іесте, и слово бжїе въ васъ прѣвѣваетъ, и повѣ-  
 15 дисте неприязнь. Не ѡбѣи мира сего ни иже соутъ въ мирѣ  
 сѣмъ. Аще кто ѡбѣи миръ сѣ, нѣсть ѡбѣи оча въ нѣмъ,  
 16 Ико все, іеже въ мироу сѣмъ, похоть плотская и похоть  
 очню и гърдыни житио, нѣсть ѡт оца, нъ ѡт мира сего  
 17 іестъ. И миръ сѣ мимоходитъ и похоть іего, а твори  
 18 волю бжїю въ вѣкы прѣвѣваетъ. Дѣти, послѣдныа го-

II 16 въ мироу сѣмъ] in cod. въ мироу въ свѣтъ сѣмъ legitur, sed, quia  
 vocabula въ свѣтъ glossam repraesentant et a scriba princip. vel emendatore  
 aliquo ducta linea miniata deletae sunt, in apographo nostro non restituuntur  
 [похоть] post h. vocab. litt. complures, quarum figurae nunc non elucet, erasae sunt.



дина ієсть; и іакоже слышастє, іако Антихрѣстѣ градеѣтъ, и  
 нынѣ мнози Антихрѣсти быша; тѣмъже разоумѣваемъ, іако  
 послѣдняя година ієтъ. От насъ издоша, нѣ не вѣша ѿт 19  
 насъ; аще бо быша ѿт насъ были, прѣвѣли оубо быша съ  
 нами; иѣ да являть сѧ, іако не вѣша ѿт насъ вси. И вѣ 20  
 помазаніе имате ѿт сѣго, и вѣсте всѧ. Не ꙗкохъ вамъ, 21  
 іако не вѣсте истинны, нѣ іако вѣсте ю, и іако всѧка лъжа  
 ѿт истинны иѣсть. И кто ієтъ лъживый, тѣмъ ѿтмѣтай 22  
 сѧ, іако Ісѣ иѣсть Хсѣ? Сѣ ієтъ Антихрѣстѣ, ѿтмѣтай  
 сѧ оца и сѧ. И всѣ ѿтмѣтай сѧ сѧ, ни оца имате. . . 23  
 Вѣ оубо ієже слышастє ис-црѣва, вѣ васъ да прѣвѣваетъ; 24  
 да аще вѣ васъ прѣвѣваетъ, ієже ис-црѣва слышастє, то и  
 вѣ вѣ сѣ и оци прѣвѣваетє. И се ієтъ обѣтованіе, ієже 25  
 самъ обѣтова намъ, животъ вѣчный. Си ꙗкохъ вамъ о 26  
 лѣташихъ вѣ. И вѣ помазаніе ієже приастє ѿт него, вѣ 27  
 васъ прѣвѣваетъ, и не трѣбоуєте, да кто оучитъ вѣ; иѣ  
 іако помазаніе ієго оучитъ вѣ о всѣмъ, и истинно ієтъ и  
 иѣсть лъже, и іакоже наоучнѧ вѣ ієтъ. . . И нынѣ, чадыца 28  
 моя, прѣвѣвайте вѣ немъ, да, аще явити сѧ, имамъ дѣз-  
 нованіе и не постыдимъ сѧ ѿт него вѣ пришествіе ієго.  
 Аще вѣсте, іако правдыникъ ієтъ, разоумѣйте, іако всѧкъ 29  
 творѧй правдоу ѿт него роженъ ієтъ.

III. Видите, какоу любѣвь дасть намъ оцѣ, да чада 1  
 бжїи наречемъ сѧ и іесмъ. Сего ради и всѣ миръ ненави-  
 дѣтъ васъ, іако не разоумѣ ієго. Рѣзлюбленіи, нынѣ чада 2  
 бжїи іесмъ, и не оу сѧ яви, что боудемъ; вѣмъ же, іако,  
 аще явити сѧ, подобни іємоу боудемъ; іако видимъ и, іакоже

23 pars reliqua huius versus a cod. scriba princip. vel iam ab eo, qui  
 cod. nostri archetypum paravit, praetermissa est || 27 etiam reliquum h. versus  
 ob eandem causam deficit || 28 и нынѣ, чадыца моя] haec vocab. manu princip.  
 in marg. exarata sunt || 29 вѣсте] post h. vocab. una lit., uti videtur и, erasa est |  
 III 2 вѣмъ] lectio erronea, pro вѣмъ (οἶδαμεν).

3 ієсть. И всакъ, имѣй оупѣваніе се въ нѣ, очистиѣть сѧ,  
 4 якоже и онъ чстѣ ієсть. Псакъ, твораі грѣхъ, и безако-  
 5 нне творить, и грѣхъ ієсть безаконіе. И вѣлаъ, яко онъ  
 6 яви сѧ, да грѣхъ наша вѣзметъ, и грѣха въ нѣмъ нѣсть.  
 7 Псакъ, прѣвѣкашй о нѣмъ, не съгрѣшаѣтъ; всакъ съгрѣ-  
 8 шаа не видѣ ієго ни разоумѣ ієго. Чадѣца, да никтоже  
 9 васъ льститъ. Твораі правдоу правдыникъ ієсть, якоже  
 10 и онъ правдыникъ ієсть, Я твораі грѣхъ ѡт неприазни  
 11 ієсть, зане не-пѣрва неприазнь съгрѣшаѣтъ. Сего ради яви  
 12 сѧ снѣ вѣий, да раздроушнѣ дѣла неприазнина. Псакъ, ро-  
 13 женый ѡт ба, грѣха не творить, яко сѣла ієго въ нѣмъ прѣ-  
 14 ькѣваѣтъ, и не можетъ съгрѣшати, яко ѡт ба роди сѧ. Сего  
 15 ради явѣ соутъ чада вѣьы и чада неприазнина. Псакъ, не  
 16 твораі правды, нѣсть ѡт ба, и не любѣй брата своего.  
 17 Ико си ієсть вѣсть, юже слышасте не-пѣрва, да любимъ  
 18 себе. Не якоже Каниъ ѡт неприазни вѣ, и закла брата сво-  
 19 ієго. И за кою виноу закла и? Зане дѣла ієго зла вѣша,  
 20 а брата ієго правдына. Не дивите сѧ, братіє моя, аще не  
 21 навидѣтъ васъ всѣ мирѣ. Мы вѣлаъ, яко прѣидохомъ ѡт  
 22 сѣмьрти въ животъ, яко любимъ братю; не любѣй брата  
 23 прѣвѣваѣтъ въ сѣмьрти. Псакъ, ненавѣдай брата своего,  
 24 члѣкоуѣница ієсть, и вѣстѣ, яко всакъ члѣкоуѣница не  
 25 имать живота вѣчьнаго въ собѣ прѣвѣвающа. О сѣмъ ра-  
 26 зоумѣхомъ любѣвь, яко онъ за ны дѣю свою положи, и  
 27 мы дѣлажнѣ ієсмъ по братнѣ дѣла полагати. Я уже аще  
 28 їмать житіє мира сего и видѣтъ брата своего трѣвоующа  
 29 и затворитъ оутробоу свою ѡт него, како любѣ вѣжна прѣ-  
 30 ькѣваѣтъ въ нѣмъ? Чадѣца моя, не любимъ словѣмъ ни

7 чадѣца] post h. vocab. tres vel quattuor litt., lineamenta quarum discerni non possunt, erasae sunt 9 творѣтъ] scriba princip. primum сътвори scripsit, sed postea, errore percepto, съ erasit et тѣ litteris formae minoris adiunxit 13 аще] post h. vocab. una lit., uti videtur и, erasa est.

изъяснѣмъ, и ѡ дѣлахъ и истинѣ. И о семъ разоуміемъ, 19  
 яко ѡт истинны іесмы, и прѣдъ нѣмъ да извѣстимъ срдца  
 наша, Зане, аще зазрѣтъ насъ срдце наше, яко болѣй іестъ 20  
 въ срдца нашего и свѣсть вса. Ръзлюбленни, аще срдце 21  
 наше не зазрѣтъ насъ, дерзновенне имамъ къ боу, И іегоже 22  
 аще просимъ, приемемъ ѡт него, аще заповѣди іего блю-  
 демъ и оудѣнама прѣдъ нѣмъ творимъ. И си іестъ запо- 23  
 вѣди іего, да вѣроуемъ въ нѣма спа іего Іс Хса и любимъ  
 дроугъ дроуга, якоже далъ іестъ намъ заповѣди. И съ- 24  
 блѣдѣи заповѣди іего въ нѣмъ прѣвѣиваетъ, и тѣ въ  
 нѣмъ, и ѡт сего разоуміемъ, яко прѣвѣиваетъ въ насъ,  
 ѡт дха, иже дастъ намъ.

IV. Ръзлюбленни, не всакомоу дхѣу вѣрѣимъ, и ѡ 1  
 искоушайте дхѣмъ, аще ѡт ба соутъ, яко мнози лъжии прѣоци  
 изидоша въ всъ миръ. Ѣт сего разоумѣйте вѣи и дхѣ 2  
 лстѣхъ. Всакъ дхѣ, иже исповѣдаєтъ Іс Хса, въ пакъ  
 пришѣдъша, ѡт ба іестъ, И всакъ дхѣ, иже не исповѣдаєтъ 3  
 Іс Хса, въ пакъ пришѣдъша, нѣсть ѡт ба, и се іестъ Анти-  
 хрѣтъ, іегоже вѣмъ слышасте, яко грядетъ и нынѣ въ всемъ  
 мирѣ іестъ. Чадѣца, оуже вѣмъ ѡт ба іесте и повѣдѣте ѡ, 4  
 яко болѣй іестъ, иже въ васъ, неже иже въ всемъ мирѣ.  
 Ѣни ѡт всего мира соутъ, сего ради и ѡт всего мира глѣютъ, 5  
 и всъ миръ послоушаєтъ ихъ. Мѣмъ же ѡт ба іесмы; ра- 6  
 зоумѣи ба послоушаєтъ насъ, а иже нѣсть ѡт ба, не по-  
 слоушаєтъ насъ. Ѣт сего разоуміемъ дхѣмъ истиннымъ и  
 дхѣмъ лстивымъ. Ръзлюбленни, любимъ дроугъ дроуга, яко 7  
 любви ѡт ба іестъ, и всакъ любѣи ѡт ба роженъ іестъ и  
 разоумієтъ ба, Я иже не любѣи, не разоумієтъ ба, яко 8

IV, 5 всего . . . , всего . . . , всѣ . . . ] omnia haec vocab. ab emendatore aliquo  
 ductis lineis miniatis deleta sunt; cum autem *κόσμος* in cod. nostro perpetuo per  
 всъ миръ vertatur, ea vocabula hic retinenda esse putavimus.

Kalužniacki, Actus epistolaeque apost.



9 бѣ любви іестъ. Сего ради яви сѧ любви вѣни на насѣ, іако  
 сѧа своего іединчадаго посла бѣ въ всѣ мирѣ, да живи  
 10 воудамъ намъ. О семъ іестъ любви, не іако мы вѣзлюбихомъ  
 бѧ, нѣ іако самъ бѣ вѣзлюбѣ насѣ и посла сѣхъ свой оцѣ  
 11 прише о грѣсехъ нашихъ. Вѣзлюбимши, аще тако бѣ вѣ  
 злюбѣ ны, и мы дѣлажиши іесамъ любви дроутъ дроуга.  
 12 На никтоже никдеже не видѣ; аще любимъ сѧ, бѣ въ насѣ  
 13 прѣкѣиваетъ, и любви іего свѣршена іестъ въ насѣ. Сего  
 ради и разоумѣемъ, іако бѣ неамъ живемъ, и тѣ въ насѣ,  
 14 іако дѣа своего намъ дастъ. И мы видѣхомъ и свѣдѣ-  
 15 тельствоуемъ, іако оцѣ посла сѧа спсѣтеля всемоу миру. И  
 нже аще исповѣсть, іако Ісѣ іестъ сѣхъ вѣни, бѣ въ семъ жи-  
 16 ветъ, и онѣ въ возѣ. И мы разоумѣхомъ и вѣровахомъ  
 любви, юже имать бѣ въ насѣ. Бѣ любви іестъ, нже прѣ-  
 кѣиваетъ къ любви, въ возѣ прѣкѣиваетъ, и бѣ въ неамъ  
 17 прѣкѣиваетъ. О семъ свѣршаетъ сѧ любви съ нами, да  
 дѣрзновѣніе имамъ къ дѣну соудниѣ, зане іако онѣ іестъ,  
 18 и мы іесамъ въ всеамъ мирѣ. Боязи нѣтъ къ любви,  
 нѣ свѣршена любви вѣлагаетъ боязи, іако боязи моукоу  
 19 имать, а бояи сѧ не свѣршаетъ сѧ въ любви. Мы любѣ-  
 20 мы и, зане онѣ прѣже вѣзлюбѣ ны. Аще кто речетъ: іако  
 люблю бѧ, а брата своего ненавиждѣ, лѣжъ іестъ. Не любѣи  
 бо брата своего, іегоже видѣ, бѧ, іегоже не видѣ, како мо-  
 21 жетъ любить? И сѣю заповѣдъ имамъ ѡт него, да любѣи  
 бѧ любить и брата своего.

1 V. Ісакъ вѣроуѣи, іако Ісѣ іестъ Хсѣ, ѡт бѧ роженъ  
 іестъ, и всакъ, любѣи роженшаго, любить и роженшаго ѡт него.

9 іако] post hoc vocab. una lit., cuius figura nunc non elucet, erasa est |  
 всѣ] h. vocab. ab emendatore aliquo iam erasum est, cum autem lineamenta eius  
 etiam nunc appareant et dictum vocab. non sit supervacaneum, in praeiacente  
 hic apographo restitutum est || V 1 бѧ] post h. vocab. duae litt., uti videtur в  
 et а, erasae sunt.



О семь разоумѣемъ, яко любили чадѣ бж҃їа, ієгда га лю- 2  
 бимъ и заповѣди ієго вѣдѣмъ. Си бо ієсть люба бж҃їа, 3  
 да заповѣди ієго вѣдѣмъ, и заповѣди ієго тяжкы не  
 соуть, Іѣко всако роженіє ѡт ба повѣщаєтъ всь миръ. И 4  
 си ієсть повѣда, повѣщанна всь миръ, кѣра наша. Кто ієсть 5  
 повѣщаа всь миръ, тѣмѡ вѣроуѣй, яко Ісѣ ієсть сѣнъ бж҃їй?  
 Сѣ ієсть пришѣдый водою и крѣвью и дхѣмъ, Іс Хсѣ, не во- 6  
 дою тѣмѡ, нѣ водою и крѣвью, и дхѣ ієсть свѣдѣтель-  
 ствующій, яко дхѣ ієсть истина. Іѣко трѣє соуть свѣдѣ- 7  
 тельствоующіи: Дхѣ и вода и крѣвь, и трѣє въ ієдиномъ 8  
 соуть. Яѣне свѣдѣтельство челоувѣчєско приимемъ, свѣдѣ- 9  
 дѣтельство бж҃їе боіє ієсть, яко се ієсть свѣдѣтельство  
 бж҃їе, ієже свѣдѣтельствова о сѣнѣ своємъ. Вѣроуѣй въ 10  
 сѣа бж҃їа имать свѣдѣтельство о немъ; не вѣроуѣй вѣи,  
 лѣжа и сѣтворнаѣ ієсть, яко не вѣрова въ свѣдѣтельство,  
 ієже свѣдѣтельствова вѣ о сѣнѣ своємъ. И се ієсть свѣдѣ- 11  
 дѣтельство, яко жизнь вѣчюю дасть намъ вѣ, и си жизнь  
 о сѣнѣ своємъ іємѡ ієсть. Имѣый сѣа бж҃їа, имать животъ, 12  
 а не имѣый сѣа бж҃їа, живота не имать. Си написахъ вамъ 13  
 вѣровавшима въ нѣа сѣа бж҃їа, да оувѣстѣ, яко жизнь  
 вѣчюю имате и да вѣроуѣєте въ нѣа сѣа бж҃їа. И се 14  
 ієсть дѣрзновеніє, ієже имамъ к нѣмоу, яко, аѣе чо про-  
 симъ по волі ієго, послоушаєтъ насъ. И аѣе вѣмъ, яко 15  
 послоушаєтъ насъ, ієгоже аѣе просимъ, вѣмъ, яко имамъ  
 прошенна наша, нхѣже просимъ оу нѣго. Яѣе кто видѣтъ 16  
 брата своєго, сѣгрѣшающаго грѣхъ не къ сѣмьрти, да ис-  
 правитъ, и дасть іємоу животъ, сѣгрѣшающимъ не къ сѣ-  
 мьрти. Ієсть грѣхъ къ сѣмьрти; не о томъ глѡ, да помо-  
 лить. Вѣа неправѣда грѣхъ ієсть, и ієсть грѣхъ не къ сѣ- 17

2 заповѣди] duae litt. extremae huius vocab. manu princip. in marg. scriptae ||

13 вѣровавшима въ нѣа сѣа бж҃їа] haec vocab. desunt in graecorum versione recepta.

18 мѣрѣ. Нѣмъ, яко всакъ, роженый ѡт ба, не сѣгрѣшають,  
 нѣ роженый ѡт ба влѣдетъ сѣ, и неприянь не прикоснегъ  
 19 сѣ ѣмъ. Нѣмъ, яко ѡт ба ѣсмъ, и всѣ миръ къ зѣло ле-  
 20 жить. Вѣмъ же, яко сѣмъ вѣный приде и дастъ намъ сѣ-  
 мѣмъ, да разоумѣемъ истиннаго ба и воудемъ о правь-  
 дынѣмъ сѣмъ ѣго Іс Хъ. Оъ ѣсть истинный вѣ и животъ  
 21 вѣчный. Чадѣца мои, храните сѣ ѡт трѣбъ, аминь.

18 вѣмъ] lectio minus recta, ne dicam erronea, pro вѣмъ || 20 истиннаго]  
 lectio cod-is christinopolitani propria pro истиннаго (к = и).

## EPISTOLA IOANNIS ALTERA.

— — —

Старыцъ избѣранѣй гдѣхъ и чадоуъ ѿѿ, иже азъ лю- 1  
блю въ истинѣ, и не азъ іединѣ, нѣ и вси разоумѣвѣши  
правдоу. За истинѣ, живуцѣю въ насъ, и съ нами боу- 2  
детъ въ вѣкы. Поудетъ съ нами радость, мѣсть, миръ ѿ  
ѿ оца, ѿ ѿ Іс Хса, сѣ оца, въ истинѣ и любовѣ. Радовахъ 4  
сѣ зѣло, іако обрѣтохъ ѿ чадъ твоихъ ходѣща въ истинѣ,  
іакоже заповѣдь придохъ ѿ оца. И нынѣ молю тѣ, гни, 5  
не іако заповѣдь инѣю ти новоу, нѣ юже имѣхомъ пе-  
рва, да любили себѣ. И сѣ іестъ любви, да ходѣмъ по за- 6  
повѣдямъ іего. Сѣ іестъ заповѣдь, іакоже слышите пе-  
рва, да въ нѣ ходите. Іако мнози лѣстыци вѣндоутъ 7  
въ всѣ миръ, не исповѣдающе Исоу Хса, приходяща въ  
плѣти; сѣ іестъ лѣстыцъ и Антихрестъ.

Блюдетѣ сѣ, да не погоубѣмъ, іеже дѣлахомъ, нѣ да 8  
мѣздоу съвършеноу принимаемъ. Іако прѣстоупаѣи и не прѣ- 9  
бываѣи въ оученихъ Хвѣ, бѣ не имать, а прѣбываѣи въ оуче-  
нии Хсовѣ, сѣ оца и сѣ имать. Іако приходитъ къ вамъ 10  
и сего оучениа не приносить, не приемайте іего въ домъ и

1 старыцъ] scriba princip. старици scripsit et tunc primum emendator ali-  
quis, erasa parte supervacanea lit. и (utriusque), lectionem rectam restituit ||  
4 твоихъ] in h. vocab. litterae т et к ex aliis quibusdam sunt correctae || 5 не]  
h. vocab. in cod. bis legitur || 7 вѣндоутъ] tres litt. extremae huius vocabuli in  
parte earum superiore passim erasae sunt.

11 цѣлованна іемоу не глѣти; Глѣи ко цѣлованіе іемоу, при-  
чащаєть сѧ дѣлаѣхъ іего зѣлаѣхъ.

12 Много навѣхъ ꙗвити вамъ, нѣ не вѣсхотѣхъ хартіею  
и чрннѣмъ, нѣ надѣю сѧ прити къ вамъ и оусты къ

13 оустомъ глѣти, да радость ваша боудеть съвършена. Цѣ-  
лоуютъ тѧ чада сестры твоєѧ избранѣѧ, аминь.



## EPISTOLA IOANNIS TERTIA.

Старыцъ Ганієви вѣзлюбленомоу, ієгоже азъ люблю вѣ 1  
 истинноу. Вѣзлюбленіє, о всемъ молю сѧ за тѧ спѣшити ти 2  
 сѧ и сѣдравоу быти, іакоже и спѣієтъ ти сѧ дѣша. Радъ 3  
 бо быхъ зѣло, градоуіємъ братомъ и сѣвѣдѣтельствоу-  
 юіємъ о истинѣ твоєй, іакоже ты вѣ истинноу ходиши.  
 Больша сѧ не имамъ радости, да слышиши мои чада вѣ исти- 4  
 ноу ходѣща. Вѣзлюбленіє, вѣрно твориши, ієже а҃ще твориши 5  
 и ієже сѣдѣиши вѣ брати и вѣ страннѣхъ, Іже сѣвѣ- 6  
 дѣтельствоваша любви твоєй прѣдъ црквию, нѣхъже, добръ  
 твориши, провожъ достойно боу. О имени бо изидоша, нич- 7  
 соже приємлюще ѡт ѧзыкъ. Мѣ оубо дѣлѣнии ієсмъ при- 8  
 мѣти таковыѧ, да поспѣшнѣи боудемъ истинѣ.

Псѧхъ цркви, нѣ любѧ приставъ своихъ, Диотрефисъ, 9  
 не приємѣєтъ насъ. Сего ради, а҃ще придоу, вѣспоманоу 10  
 ієго дѣла, іаже творитъ словеса зѣлы, блѣдѣй о насъ, и  
 недовѣлиѣхъ бываѧ о сѣхъ, ни самъ приємѣєтъ братиѧ и  
 хотѣишмъ вѣзєранѣєтъ и ѡт цркѣ изгонитъ. Вѣзлюбленіє, 11  
 не подобенъ сѧ злоу, нѣ бл҃гомоу. Твориѧ бл҃гоіє, ѡт бѧ ієсть,  
 а твориѧ злоіє, не видѣ бѧ.

Димитрієви сѣвѣдѣтельствова сѧ ѡт всѣхъ и ѡт са- 12  
 моѧ истинны, и мѣ же сѣвѣдѣтельствоуіємъ, и вѣмъ, іако  
 сѣвѣдѣтельство наше истинно ієсть.

4 имамъ] lectio minus recta pro имамъ || 6 боу] post. h. vocab. una lit.,  
 cuius figura nunc non elucet, erasa est || 9 приставъ своихъ] lectio erronea pro  
 приємѣєтъ нѣхъ.

13

14

Много навѣхъ ꙗвити ти; Оуѣкъваю же и а҃бне видѣти  
 15 та, и оуѣтъ къ оуѣтому ꙗ҃вѣк. Миръ токѣ. Цѣлоуѣють  
 та друѣзи; цѣлоуѣй друѣгъ на и҃мена, а҃минь.

13 particula posterior huius vers., quae ita legi deberet: и҃къ не хоуѣу  
 чкринѣкъ и трѣѣтию ꙗвити теѣк, а cod-is scriba vel eo, qui exemplar primum  
 paravit, praetermissa est.

## EPISTOLA IUDAE.

Иуда, Іс Хсѡвъ рабѣ, братѣ же Иаковѣ, осѣненымъ 1  
 бѣмъ оцѣмъ, Іс Хсѣмъ съблѹденѡмъ и зѣванѡмъ. Млстѣ 2  
 вамъ и мирѣ и лѹбвѣ да оумножитъ сѧ. Бѣзлюбленни, 3  
 всѧко тѣшанне творѧ псати вамъ о обшнихъ снєненіи на-  
 шемъ, ноуѣа ми бѣис псати вамъ, моѧа подвизати сѧ о  
 прѣданіи вѣрѣ стѣмъ іединою. Оумроша во нни члвци, 4  
 прѣже написани вѣ всѣ грѣхѣ, нечестивни, ба нашего багдѣ  
 прѣлагающе вѣ скврноу и іедного влѣкы ба и га нашего  
 Іс Хса втмѣтающе сѧ.

Помяноути же хоцѡ вамъ, іединою вѣдоущемъ вамъ 5  
 се, іако бѣ лѹди вт земли Егѣптскѣи снѣсѣ, вѣторѡе, не  
 вѣровавѣиша, погоуби, Ангѣлы же, не съблѹдѣиша своѣго вла- 6  
 дѣнства, нѣ оставлѣиша своѣ жилище, вѣ соудѣ великаго  
 днѣ оузами вѣчкнами подѣ мракѣмъ съблѹде, Іѡко Годѡма 7  
 и Гѡмора и градѣи же о іеио, вѣ подобноу дѣтелѣ снѣ из-  
 лѹбѡдѣиствовавѣиша и шкдѣиша вѣ слѣдѣ пѣти нѡиѧ, прѣ-  
 дѣлаежати показанне, огио вѣчкномоу соудѡу повинни соуѣи. 8  
 Такоже оуко и си, сѣиши видѣише, пѣтѣ оуѡ скврнѣтѣ, 8  
 гѣства же оуѡ втмѣтаютѣ сѧ, славоу же хоулатѣ. Я Ми 9  
 ханѣ архангѣлѣ, іегда съ неприизнио расѡужаши сѧ, глаше  
 о Москѡвѣ тѣлѣ, не сѣмѣ соуда навести хоулиѣи, нѣ рече:

---

1 іс хсѡвъ] lectio manca pro и іс хсѣмъ || 8 втмѣтаютѣ] inter ю et т duae  
 vel tres litt., figurae quarum nunc non elucet, in cod. erasae sunt.

- 10 да запрѣтитъ токѣ гѣ. Си же, ѿлико оуко не вѣдаѣтъ, хоу-  
лаѣтъ, ѿликоже цюдыю ѿко скоти животыни вѣдаѣтъ, въ  
снхъ сквернати сѧ.
- 11 Горе намъ, ѿко въ поутъ Кановъ идоша и въ аксть Ва-  
лаамовы мѣзды проаша сѧ и въ прѣрѣканин Кореевѣ по-  
12 гыкоша. Си соутъ скверны и иже въ любѣвыхъ вашихъ  
веселати сѧ съ вами безъ воззани, насочие себе, облаци безъ-  
водни ѿт вѣтрѣ прѣносими, дрѣвеса осенска бесплодна,  
13 двоицею оумьрша, искоренѣствована, Бѣлны срепны морю,  
въспѣнающаа свои стоуды, звѣзды акстинны, намъ же  
14 мракъ тмынъ въ вѣкы блюдетъ сѧ. Пррѣствова же о снхъ  
седмый ѿт Адама Бнохъ, гл҃а: се приде гѣ съ тмою стхъ  
15 аглѣ своихъ Сѣтворити соудъ на всѣхъ и обличити всѧ неч-  
стивыи нхъ о всѣхъ дѣлахъ нечѣстни нхъ, ѿже нечѣствоваша,  
и о всѣхъ жестокихъ словесхъ, ѿже гл҃аша на нѣ грѣш-  
16 ници нечѣстиви. Си соутъ рѣштиви, часть порочна, по по-  
хотхъ своихъ ходящѣ нечѣстнемъ и законопрѣстоупствъ-  
немъ, и оуста нхъ гл҃ють прѣгѣрдаа, диващѣ сѧ лицемъ въ  
пользы мѣсто.
- 17 Ы же, възлюбимени, поманѣте гл҃ы, прѣже реченыа  
18 ѿт аплѣ га нашего Іс Хс҃а, Ыко гл҃ахоу вамъ, ѿко въ по-  
слѣдныиѣ лѣто боудоутъ роугателѣ, по своихъ похотхъ

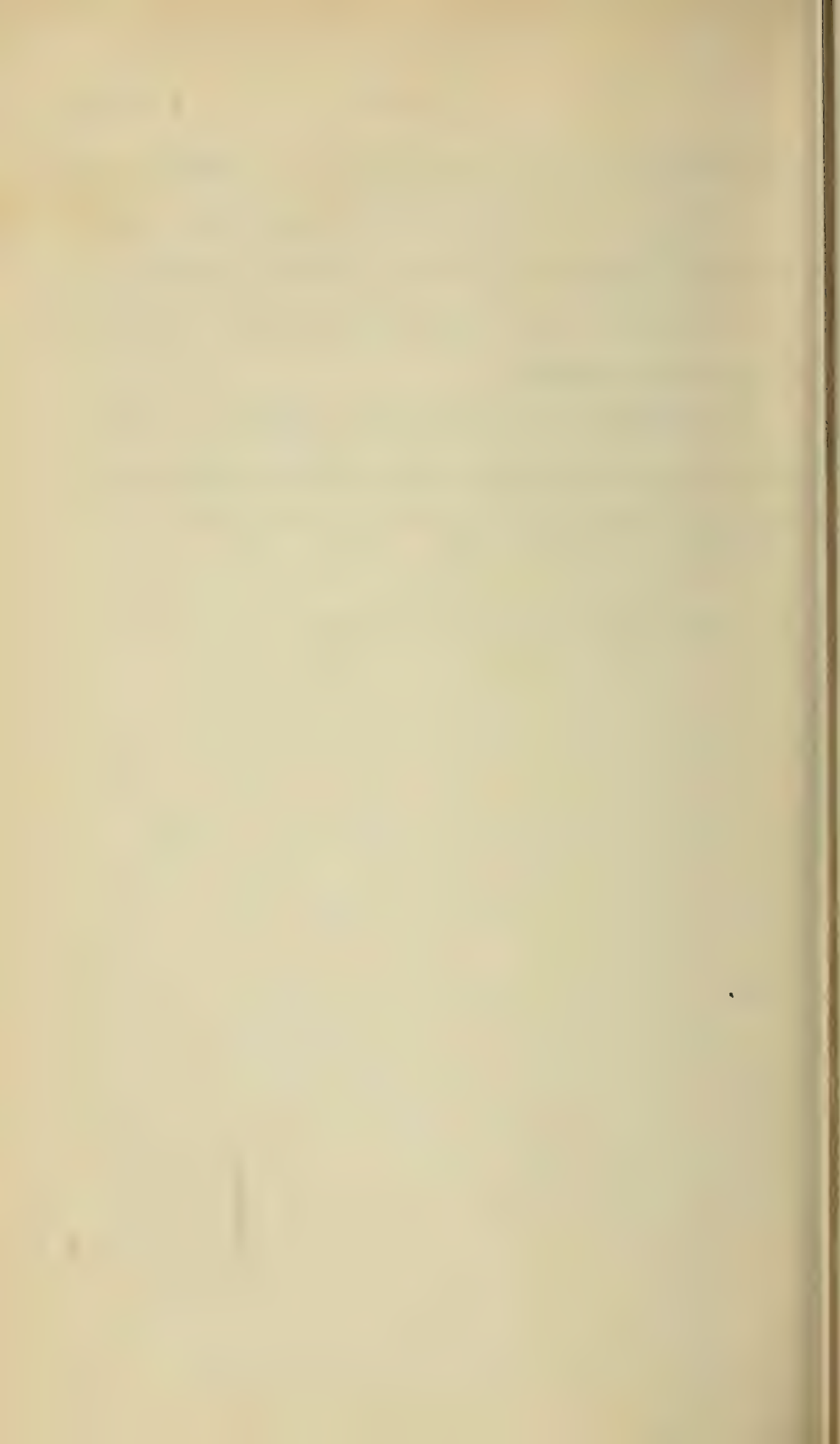
10 не] manu princip. supra vers. positum | хоулаѣтъ] quinque litt. priores huius vocab. manu princip. extra vers. exaratae | ѿликоже] scriba princip. primum ѿлико sine же scripsit, atque deinde errore percepto же supra vers. posuit | животыни] post h. vocab. una vel duae litt., nunc illegibiles, erasae || 11 кановъ] lectio erron. pro канновъ || 15 приде] post h. vocab. una vel duae litt., quarum lineamenta nunc non apparent, erasae sunt || 16 нечѣстнемъ и законопрѣстоупствънемъ] haec vocab. in recensione, quae vulgata dicitur, non sunt praesto || 17 ы же] scriba princip. primum въ неіже scripsit et deinde, errore percepto, lectionem rectam ita restituit, ut particulam posteriorem lit. и nec non litteras ѣ et й totas erasisset et ex lit. ѣ et particula priore lit. и litteram ѣ construxisset.



ходѣиѣ нечѣстѣемъ. Си соутъ очьртающе сѧ, дѣвѣни, дѣа 19  
 не напоуѣ. Бѣ же, възлюбленни, въ стоуію вѣроу сѣзидѧ 20  
 іете сѧ, дѣмъ стѣмъ молаиѣ сѧ, Въ совѣкъ любѣвъ вѣно 21  
 сѣбелюдѣте, чающе мѣсти гѧ нашего Іс Хсѧ, въ жизнь вѣч-  
 ноу. П оуѣ оубо милоуѣте, сѣматрѣюще, Оуѣ же стра- 22  
 хѣмъ сѣсайте, ѡт огнь вѣсѣхѣщающе, ненавидѣиѣ и нже ѡт 23  
 пакѣти оскверненоу ризоу.

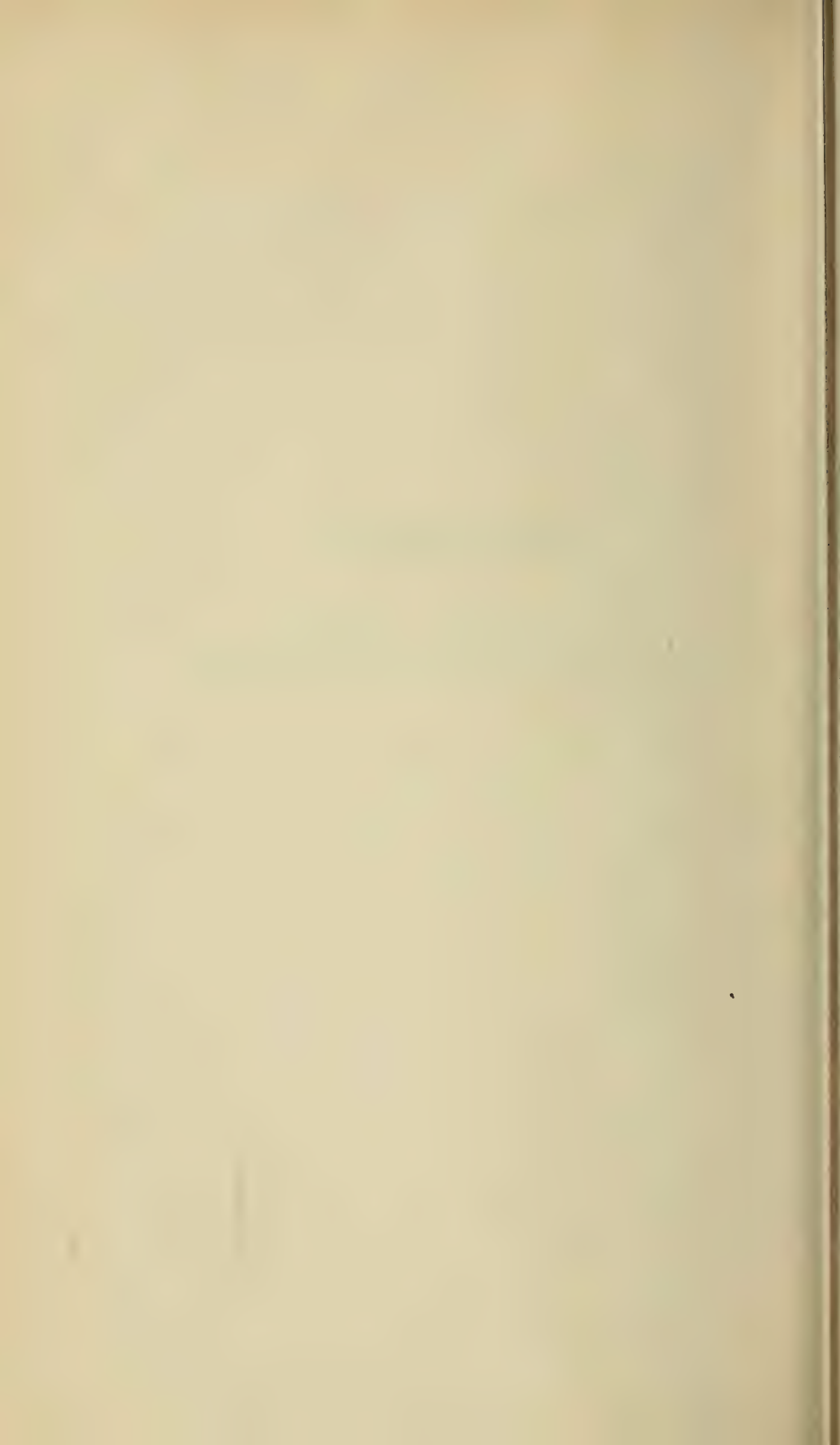
Могоуѣмоу же сѣхранити вѣ без грѣха и безскверны 24  
 и поставити прѣдѣ славою своією непорочны въ радость,  
 Ієдинмоу прѣмоудроу боу сѣсоу нашему Іс Хсѣмъ глѣ на- 25  
 шнѣмъ слава и величѣствіе, дѣржава и область прѣже вѣка  
 и нынѣ и въ всѧ вѣкы, аминь.

25 коу] lit. 6 manu princip. in l. eraso scripta est.



EPISTOLAE  
PAULI APOSTOLI.

---





## EPISTOLA AD ROMANOS.

I. Павѣль, равѣ Іс Хсоѣвъ, званѣ апѣль, ѡтлоученѣ въ 1  
 еваггѣліе бжїе, Юже прѣже ѡвѣща пррѣкы скончи въ кни- 2  
 гахъ стѣхъ, О снѣ своємъ, вѣыкынымъ ѡт сѣмене Давы- 3  
 дова по пакти, Нареченѣмъ снѣ бжїи силою по дхѡу стѣниа 4  
 ѡт вѣскрѣшеннѣ мѣртвѣхъ Іса Хса, гн нашего, Намъже при- 5  
 мхомъ багодѣтъ и апакство въ послоушанне вѣрѣ въ вса 6  
 ызыкы за мене іего, Бѣ гнхъже іестѣ и вѣ зѣванн Іс Хса, 6  
 Бсѣмъ соущимъ въ Римѣ възлюбленнѣмъ бжїею, зѣва- 7  
 ннѣмъ свѣтымъ. Багодѣтъ вамъ и миръ ѡт ба оца на- 8  
 шего и гѣ Іс Хса. Първое же хвалю ба моего Іс Хсѣмъ за 8  
 всѣхъ васъ, яко вѣра ваша повѣдѣтъ сѣ въ всемъ мирѣ.  
 Сѣвѣдѣтель бо іестѣ въ, іемоу же слоужю дхмъ моимъ въ 9  
 еваггѣліи сна іего, яко все прѣстана памѣтъ вамъ творю,  
 Бсѣгда въ мѣтвахъ моихъ мола сѣ, аще оуко когда по- 10  
 спѣшьнѣ боудѡу воіею бжїею прити к вамъ. Възлюблю 11  
 во видѣти вѣ, да нѣкоіе подамъ дарованне дхѡвнѡ оу-  
 твѣрдити сѣ вамъ, Се же іестѣ, оутѣшити сѣ вами вѣрою 12  
 ѡбычно, вашею же и моею. Не велю же вамъ не невѣдѣти 13  
 братнѣ мои, яко множицею вѣзоустихъ сѣ прити к вамъ,  
 и възвращенѣ вѣхъ до сѣлѣ, да нѣкыи плодѣ навію 14  
 и къ васъ, іакоже и въ прочихъ ызыцѣхъ. Слѣниѣхъ же 14

I 7 възлюбленнѣмъ бжїею, зѣваннѣмъ свѣтымъ] lectio erronea: pro: възлюбленнѣмъ бжїи, званнѣмъ свѣтымъ | свѣтымъ] lit. с manu princip. in rasura scripta, 14 ex a et t ex n facta est.

и варварѣхъ, прѣмоудрѣхъ же и неразоумнѣхъ дѣлающихъ  
 15 іесамъ; Тако іестъ моя воля и воля соудимъ въ Римѣ. Не  
 16 стѣжю ко сѣ евангеліемъ Хѣтѣмъ, сила ко всякъ іестъ въ  
 спсѣніе всякомоу вѣроующемоу, Нодею же прѣже и Еллі-  
 17 ноу. Правѣда вѣны въ нѣмъ являютъ сѣ ѡт вѣры въ вѣроу,  
 якоже пишеть: правѣдныи же ѡт вѣры живѣ боудеть.  
 18 Открывають ко сѣ глѣбѣ вѣи съ нѣсе на всѣ нечѣсты и  
 неправдоу члѣвскоу, съдѣржающимъ истинноу въ неправдоу,  
 19 Занеже разоумное вѣніе имѣ іестъ въ нѣхъ, бѣ во нѣмъ  
 20 іавіахъ. Невидѣмаа ко іего ѡт създанія всего міра тварамъ  
 помышленіа видѣть сѣ, и присно же соудна іего сила и  
 21 вѣство, быти нѣмъ наутвѣтномъ, Занеже, разоумѣвъше  
 бѣ, не іако бѣ прославиша ли похвалиша, нѣ осудѣтиша сѣ  
 помышленіи своими, и омрачи сѣ неразоумное нѣхъ срдце.  
 22 Мѣнаше сѣ быти моудри, овоюша П измѣниша славоу  
 23 ненѣтълѣкныа бѣ въ подобіе тѣла тѣлѣкныа члѣва и птиць  
 24 и четвъркогъ и гадѣ. Тѣмъже и прѣдасть ѣ бѣ въ по-  
 хотъ срдце нѣхъ въ нечѣстоу, въ досажати си тѣлесамъ  
 25 нѣхъ въ собѣ си. Иже прѣлѣкниша истинноу вѣню въ лѣжю  
 и почтоша и слоужниша твари паче творца, иже іестъ влѣгнѣ  
 26 въ вѣкы, аминѣ. Сего ради прѣдасть ѣ бѣ въ стрѣсти  
 нечѣсты; женѣ же оуко нѣхъ измѣниша родитѣльскою по-  
 27 довою въ неродитѣльскою; . . . подобоу женѣска полоу, раж-  
 чѣгъша сѣ похотью своею другъ на друга, моужни на  
 моужа стоудѣ съдѣлающе и вѣзмъздые, іеже подобаше,  
 28 льсти нѣхъ въ собѣ вѣсприемающе. И якоже не искоусиша

15 и воля соудимъ въ римѣ] lectio manca pro и в. с. въ р. благовѣстити ||  
 18 члѣвскоу, съдѣржающимъ] minus recta lectio pro члѣвкомъ, съдѣржающимъ vel  
 potius члѣвкѣ съдѣржающимъ || 19 нѣхъ] lit. extrema huius vocab. manu princip. in  
 rasura scripta || 27 in initio huius versus praetermissa sunt a cod-is scriba vel iam  
 ab eo, qui exemplar primum paravit, haec verba: такоже и моужни, оставяше ро-  
 дитѣльскою || ражчѣгъша] rectius esset: ражчѣгоша.

ба нлвѣти въ разоумѣ, прѣдастъ ѿ бѣ въ неискоушенѣ оумѣ,  
творити недостойнаа, Испѣлненѣи всаа неправдѣ, любодѣ- 29  
ѣнна и лоукавѣства, лихонманна, злобы, испѣлненѣи завидѣ,  
оубийства, рывьныа, лѣсти, зѣлоуравныа, Шыпѣтънныкѣ, кліе- 30  
ветѣнныкѣ, бѣмьрзѣкѣ, досадителѣ, величавѣ, гѣрдѣ, обрѣ-  
тателѣ зѣлѣ, родителѣмѣ противѣкѣ, Невѣктохранителѣ, не- 31  
любителѣ, некалатвохранителѣ, немлѣстивѣкѣ. И ниже и оправк- 32  
даніе бѣжне разоумѣкѣкѣ, ѿко такоаа дѣюуиен достойни  
сѣмьрти соутѣ, не тѣкѣмо та творѣиен, нѣ и волю дѣюут  
творѣиимѣ.

II. Тѣмѣже безѣвтѣкѣтѣнѣ іесѣ, о члвчѣ всакѣ соудѣи; 1  
имѣже бо соудѣамѣ осоужаіеши дроугѣ, себе осоужаіеши;  
таже бо дѣіеши соудѣи. Рѣкѣмѣ же, ѿко соудѣ бѣжнѣ іестѣ 2  
въ истинѣ на творѣиамѣ такоаа. Помышлѣиши же ли сѣ,  
о члвчѣ соудѣи такоаа дѣюуиимѣ и творѣиѣ, а како ты из- 3  
вѣжи ли соудѣ бѣжнѣ? Или о богатѣствѣи блѣгѣсти іего и 4  
оудѣржаніи и тѣрпѣкѣствѣи не радѣиши, не вѣдѣи, ѿко блѣгоіе  
бѣжне въ покаианіе та вѣводитѣ? По жестѣчѣствію же тво- 5  
емоу и непокаианѣноу срдѣцю цѣдѣиши собѣ гнѣвѣ въ днѣ  
гнѣва и іакѣиенна и правѣдѣнаго соудѣ бѣжнѣ, Иже вѣздастѣ 6  
ѿмоуждѣ по дѣлоамѣ іего, Овѣмѣ же по тѣрпѣкѣннѣ дѣла 7  
блѣгаго слаѣоу и чѣстѣ и неистѣкѣннѣи ироуцимѣ живота  
зѣкѣнаго, Соуцимѣ же ѿт рывьныа и противѣлѣюцимѣ сѣ 8  
оубѣ истинѣ, повинѣюцимѣ же сѣ неправдѣкѣ, гнѣвѣ и ярѣстѣ.  
Вѣтѣрѣ и тоугѣ на всаѣоу дѣшо члвка творѣиѣаго зѣлоіе, 9  
Жидѣвиноу же прѣкѣже и блѣнѣноу; Слава же и чѣстѣ и мирѣ 10  
зѣаѣомѣ творѣиѣомѣ блѣгоіе, Жидѣвиноу же прѣкѣже и блѣнѣ-

31 невѣктохранителѣ] syl. мѣ in l. eraso scripta || 32 нѣ и волю] lectio manca  
pro нѣ иже и волю || II 3 сѣ] h. vocab. manu princip. in rasura scriptum est |  
творѣ] lit. о manu princip. ex a correcta | извѣжи] lectio erron. pro извѣжиши ||  
и правѣдѣнаго] coniunc. и hic non est necessaria || 7 же по] partic. же et lit.  
prior praeupos. по manu princip. in rasura scriptae sunt.

11 поу. Искѣть бо на лица зръкнише ѡт ба. Елико бо беза-  
коньно съгрѣшиши, незаконно и погибноуѣть, и елико за-  
13 коньно съгрѣшиши, законно осудити сѧ (Не послѣдующици  
бо закона правди оу ба, нѣ творци законоу оправдають  
14 сѧ. Югда бо языци, не имоущи закона родѣмъ законъ  
15 намъ творѣть, си закона не имоуще совѣтъ соудѣть законѣ, Нже  
и являютъ дѣла законоу науѣно на срѣднихъ своихъ, съпо-  
слѣдующествоуюци намъ съвѣсти и межю собою мысльмъ  
16 оклаивающею намъ ѡтвѣщающею) Бѣ днѣ, югда соудити  
17 бѣ тайнамъ члвчьскимъ по евангелію моемоу Іс Хсмъ. Аще  
ли ты Жидовинѣ наричаш сѧ и почиаш на законѣ или  
18 хвалиши сѧ о возѣ И разоумѣиши волю и искоушаиши оучѣ-  
19 шаа, наоучаеми ѡт закона, Оупѣваиши же себѣ вожа быти  
20 слѣпымъ, свѣтъ омраченымъ, Наказаниа безоумнымъ,  
оучителя младенцемъ, имоуща за образъ истинны въ за-  
21 конѣ, Наоучаай друга, себѣ не оучиши? Или проповѣдай  
22 не красти, крадиши? Глѣй не прѣлюбы творити, прѣлюбкы  
23 твориши? Скарѣдши сѧ идоломъ, стѣла крадиши? Нже въ  
законѣ хвалиши сѧ, прѣстоупленіемъ закона воу досаж-  
24 аиши? Има бо вѣнче васъ ради хоуати сѧ въ языцѣхъ,  
25 якоже пишеть. Обрѣзаніемъ бо оубо польза бысть, аще за-  
конѣ твориши; аще ли прѣстоупникъ закона еси, обрѣзаніе  
26 твоѣ необрѣзаніе бысѧ. Аще оубо окрѣвѣстна оправданна  
законоу хранишь, не окрѣвѣстна ли емоу въ обрѣзаніе  
27 причтеть сѧ И осудити родителнаа акрѣвѣстна законѣ  
коньчаваючи тебе соудяго книгамъ и обрѣзаніемъ прѣ-

17 н[а] minus recta lectio pro и || 20 образъ истинны] lectio manca pro образъ разума и истинны || 24 ко] manu princip. supra vers. scriptum || 26 окровъ-  
стна] supra h. vocab. manus recentior, uti videtur tertia, glossam неокръзанн  
posuit | окровъстна] etiam supra h. vocab. eadem manus glossam неокръзанн  
posuit || 27 акровъстна] et supra h. vocab. sed alia quaedam manus glossam  
неокръзанна posuit соуваро] inter у et и duae litt., lineamenta quarum nunc  
non apparent, erasae sunt.



стоупника закону? Не иже во вѣхъ Еврейскихъ есть, ни 28  
иже Еврейскъ, въ плѣтѣхъ, обрѣзаніе, Нѣ иже въ тайноу Иудей, 29  
и обрѣзаніе срѣдѣ въ доушѣхъ, а не ѿ плѣти, іеромуже похвала  
не ѿ члвчѣхъ, нѣ ѿ бгъ.

III. Что оубо лихое Иудѣю, или каа польза обрѣза- 1  
ніа? Много всацѣхъ образѣхъ. Първое же оубо, іако 2  
оубѣриша сѧ словеса божія. Что бо? Яце не вѣроваша иѣ- 3  
ции, еда невѣрствіе ихъ вѣроу бжню разоритъ? Да не 4  
боудеть; да боуди же бѣ истиннѣхъ, всахъ же члвчѣхъ лѣжъ,  
іакоже пишетъ: іако да оправдиши сѧ въ словесехъ твоихъ  
и прѣкриши, вѣнегда соудити ти. Яце ли неправда наша 5  
бжню правдоу съставляіеть, что речемъ? Еда неправднѣхъ  
бѣхъ, наносимъ гнѣвъ? По члвкоу глаю. Да не боудеть; а како 6  
соудитъ бѣ всемоу мироу? Яце во истина бжиа въ моіей 7  
лѣжи извѣсть въ славоу іего, что и іеіе и азъ іако грѣш-  
никъ осужаю сѧ? И, іакоже хоулоу приемиа, и іакоже 8  
глаютъ иѣци насъ глати, іако сътвориамъ зѣлаа, да придоутъ  
на ны блага? Ихъже осуженіе правднѣхъ есть. Чѣто оубо? 9  
Прѣспѣванъ въхоумъ? Не всако. Прѣже во рѣхоу виноу,  
Иудеомъ же и Еллиномъ въсѣмъ подѣ грѣхѣхъ вѣти,  
Іакоже есть ѿно: іако иѣсть правднѣхъ ни единогоже; 10  
Иѣсть разоумѣнъ, иѣсть възискаа бгъ; Еси оубо сѧ, 11  
въ коупѣхъ и неключимъ вѣша; иѣсть творай блгостыня, 12  
иѣсть ни до единого. Грѣхъ ѿтверѣтъ грѣхѣхъ ихъ, и 13  
языкъскы своимъ льщахоу; іадъ аспиднѣхъ подѣ оустынами ихъ;  
Ихъже оуста клатвѣхъ и горести пѣлаа соутъ. Скоры ногы 14  
ихъ пролиати крѣвъ; Сѣкроушеніе и стрѣтъ на поутѣхъ ихъ, 15  
и мира не разоумѣша. Иѣсть страха бжиа прѣдѣ очима 17  
ихъ. Бѣмъ же, іако, іелико законъ глаіеть, законнѣхъ 18  
19

28 Еврейскъ въ плѣти] haec vocabula manu princip. in rasura scripta || III 8 и,  
іакоже] etiam lectio manca est pro и не, іакоже || 17 и мира] lectio manca pro  
и поутѣхъ мира.

глетъ, да всака оуста сътъкнѹтъ сѧ и повиннѣхъ боудеть  
 20 всѧ миръ бѣи. Занѣ ѡт дѣлаъ закона не оправдѣтъ сѧ всака  
 21 плѣтъ прѣдъ нѣмъ; законѣмъ бо разоумъ грѣха. Нѣмѣ же  
 кромиъ закона правѣда бѣина ѡви сѧ, съвѣдѣтельствѹюема  
 22 законѣмъ и пророкъ, Правѣда же бѣина вѣрою Іс Хрѣстою, въ  
 23 всѧ на всѧ вѣро҃ющаѧ. Нѣсть бо разнѣства. Нѣи бо съгрѣ-  
 24 шина и лишають сѧ славы бѣина. Оправѣдающе сѧ то҃ѹгѣ  
 25 бл҃гдѣтѹю іего избавленіемъ о Хрѣ Ісѣ, Югоже прѣже по-  
 ложѣ бѣ оцѣнѣніе вѣрою въ кръви іего, въ явленіе правѣ-  
 26 дѣ іего за ѡтданіе бѣжѣвшихъ прѣже грѣсѣхъ. Бѣ о҃дѣр-  
 жаниѣ бѣи, и въ съказаніе правѣдѣ іего въ нѣмѣшнѣіе  
 врѣмѧ, бѣти іемоу правѣдноу и оправѣдающею со҃щѧго  
 27 ѡт вѣрѣ Ісѣхъ. Кѣде о҃убо похвала? Затвори сѧ. Кѣмъ  
 28 законѣмъ? Дѣла ли? Ни, нѣ законѣмъ вѣрѣ; Мыслимоу  
 29 бо, оправѣдити сѧ вѣрою чл҃вкоу безъ дѣлаъ закона. Или  
 Нюдеомъ іединѣмъ бѣ, а не и ѡзыкомъ? Ёй, и ѡзыкомъ.  
 30 Поніеже іединѣ бѣ, иже оправѣдитъ обрѣзаніе ѡт вѣрѣ и  
 31 акровѣствію вѣрою. Законъ ли о҃убо разарѣмъ вѣрою? Да  
 не боудеть; нѣ законъ съставляемъ.

1 IV. Что о҃убо речемъ обрѣсти Авраама оца нашего по  
 2 плѣти? Ёже бо Авраамъ ѡт дѣлаъ оправѣди сѧ, имать по-  
 3 хвалоу, нѣ не въ боу. Что бо книги глѣтъ? Бѣрова же Авраамъ  
 4 бѣи, и вѣмѣни сѧ іемоу въ правѣдоу. Дѣлающею же мѣзда  
 5 не вѣмѣнаеть сѧ по бл҃гдѣти, нѣ по дѣлагоу, Ё не дѣлаю-  
 6 юеть сѧ вѣра іего въ правѣдоу. Икоже и Дѣдѣ глѣтъ бл҃ж-  
 нѣе чл҃вкоу, іемоуже бѣ причитаеть правѣдоу безъ дѣлаъ:  
 7 Бл҃жѣи, нѣже ѡтпоущена со҃уть беззаконнѣи и нѣже прикрѣша  
 8 сѧ грѣси; Бл҃жѣи моужь, іемоуже не вѣмѣнѣтъ гѣ грѣха.

30 акровѣствію] manus recentior, uti videtur tertia, huic vocab. supra  
 vers. glossam newобрѣзаніе adscripsit.

Блаженѣе ли оубо се на обрѣзаніе или не на обрѣзаніе? 9  
 Глаголю бо, яко причѣте сѧ къ Аврааму въ кра въ правдоу.  
 Яко же причѣте сѧ іємоу, въ обрѣзанніи ли соущію или въ 10  
 необрѣзанніи? Не въ обрѣзанніи, нѣ въ необрѣзанніи. И зна- 11  
 меніе приѣтъ обрѣзанна, печать правды вѣримы соущи  
 въ необрѣзанніи, быти іємоу оцю всѣмъ вѣроующимъ нео-  
 брѣзаніемъ (въмѣнѣти сѧ и тѣмъ въ правдоу), И оца 12  
 обрѣзанна, не соущимъ ѡт обрѣзанна тѣмъ, нѣ ї прила-  
 гающимъ сѧ къ стопамъ акровѣстницѣй вѣрѣ оца нашего  
 Авраама. Не законѣмъ бо обрѣзаніе Авраамови или сѣмени 13  
 ієго, быти іємѡ наслѣднику всемоу миру, нѣ правдою  
 вѣры. Яже бо соущи ѡт закона наслѣдници, истѣни сѧ 14  
 въ кра и разори сѧ обрѣзаніе; Законъ бо гнѣвъ съдѣваетъ; 15  
 идеже бо нѣсть закона, ни прѣстоупленна. Сего ради ѡт 16  
 вѣры, да по благодѣти, быти извѣстному обрѣтованію всемоу  
 сѣмени, и не ієже ѡт закона тѣмъ, нѣ и соущемоу ѡт вѣры  
 Аврааму, иже ієсть оца всѣмъ намъ, Якоже ієсть ѡно: 17  
 яко оца многомъ языкомъ положихъ тѧ, — прямо іємоу-  
 же вѣрова коу, животворящемоу мѣртвымъ и нарицающе тако  
 не соущіе яко соущіе. Иже безъ оупѣванна на оупѣваніе 18  
 вѣрова быти іємоу оцю многомъ языкомъ, по реченому:  
 тако коудеть сѣмѧ твоє, И не изнемогъ вѣрою не рассмотрѣ 19  
 своего тѣла оуже оумѣривена, съголѣтънѣ тѣгда съ, и  
 оумѣривеніе ложеснѣ Саррѣнѣ, Къ обрѣтованіи же бжніи не 20

IV 9 или] lit. prior huius vocab. passim deleta est | не на обрѣзаніе]  
 scriba princip. haud dubie на акровѣстіе, resp. а-вѣстіе scripsit, attamen emen-  
 dator aliquis, nisi fallor is, qui commentarium recentiorem exaravit, lit. extre-  
 mam praepos. на et totum vocab. акровѣстіе, resp. а-вѣстіе erasit et in eius lo-  
 cum supra vers. (нѣ на обрѣзаніе posuit || 12 і] haec coniunct. manu princip.  
 supra vers. scripta est | акровѣстницѣй вѣрѣ] manus recentior, uti videtur tertia,  
 supra haec vocab. glossam необрѣзанна вѣрѣ posuit || 14 обрѣзаніе] quinque litt.  
 extremae huius vocab. manu tertia in rasura scriptae || 17 и нарицающе тако не  
 соущіе] vocab. яко hic non est necessarium.



1 V. Оправдѣвъше сѧ оубо ѡт вѣрѣ, мирѣ имамѣ къ  
2 боу глѣ нашимъ Іс Хсѣмъ, нѣмже и приведеніе оверѣтохомѣ  
вѣроу въ бѣгдѣ снѣ, въ нѣейже и стоимѣ и хвалимѣ сѧ  
3 оупѣваннїемъ славы бж҃на. Нѣ тѣкмо же, нѣ и хвалимѣ сѧ  
4 въ скѣрбѣхѣ, вѣдоуще, ꙗко скѣрбѣ тѣрпѣннѣ сѣдѣвѣмѣ, ꙗ  
5 тѣрпѣннѣ искоушеннѣ, искоушеннѣ же оупѣваннѣ, ꙗ оупѣ-  
ваннѣ не посрамнѣ, ꙗко лѣовѣ бж҃на изѣнѣ сѧ въ срѣдѣ нашѣ  
6 дхмѣ стѣмъ данымъ намѣ. И ѣднѣмъ бо Хсѣ соущемъ  
7 намѣ немоуцѣномъ въ вѣрѣмъ за нечѣстнѣмъ оумѣре. Ёда  
бо кто по правѣднѣмъ оумѣрѣтѣ; по вѣзѣмъ же негѣнъ кто  
8 дѣрзнѣтѣ оумѣрѣтѣ. Сѣставлѣмѣтѣ же своѣ лѣовѣкѣ въ насѣ  
бѣ, ꙗко ещѣ грѣшнѣкомъ соущемъ намѣ Хсѣ за нѣмъ оумѣ-  
9 ре. Колѣмѣ же пачѣ, оправданнѣ вѣвѣшѣ нѣмѣмъ вѣрѣмъ ѣго,  
10 спѣмѣ сѧ нѣмъ ѡт гнѣва. ꙗщѣ бо вразнѣ соущѣ, сѣмнѣрнѣхѣмъ  
сѧ сѣ вѣмъ сѣмѣртѣю снѣ ѣго, колѣмъ пачѣ, сѣмнѣрнѣ сѧ, спѣмѣ  
11 сѧ въ жнѣотѣ ѣго. Нѣ тѣкмо же, нѣ и хвалимѣ сѧ о вѣзѣ глѣ  
12 нашимъ Іс Хсѣмъ, нѣмже нѣмѣмъ сѣмнѣрнѣ приѣхѣмъ. Сѣго  
раднѣ ꙗкоже ѣднѣмъ члѣвѣмъ грѣхѣ въ всѣ мнѣрѣ вѣннѣдѣ и  
грѣхѣмъ сѣмѣртѣ, и тако сѣмѣртѣ въ всѣ члѣвѣмъ вѣннѣдѣ,

23 ѡмѡѣ] post h. vocab. una lit., cuius figura non elucet, erasa est ||  
24 ѡмѡѣ] lectio erron. pro ѡмѡѣ || V 2 приведение] lit. ѡ ex ѡ correcta est ||  
7 еда] lectio erron. pro едѡ 8 ѡмѡѣ] post h. vocab. complures litt., lineamenta  
quarum bene discerni non possunt, erasae sunt 9 колѡи же паче оправдани] vocabb.  
колѡи же in rasura, vocab. паче et quinque litt. priores vocab-i оправдани manu  
princip. extra vers. exarata sunt.



о нѣмъже вси съгрѣшиша. До закона во грѣхъ вѣ въ всемъ 13  
мирѣ. Грѣхъ же не мѣнимъ вѣ не соущю законѣ, Нѣ црѣст- 14  
вова съмѣрътъ ѿ Адама до Моисея и на не съгрѣшившихъ  
по образю прѣстоупленна Адамова, иже ієсть образъ боу-  
доущаго. Нѣ не іакоже прѣгрѣшеніе, такоже и даръ. Іцѣ 15  
во прѣгрѣшеніемъ ієдиного мнози оумѣреша, колыи паче  
багдтъ вѣны и даръ багдтью ієдинѣмъ члвкѣмъ Іс Хсмъ  
въ многыхъ извѣсть. И не іакоже ієдиному съгрѣшившю 16  
дарованіе; грѣхъ во изъ ієдиного въ осуженіе, а даръ ѿ  
многъ прѣгрѣшеній въ оправданіе. Іцѣ во прѣгрѣшеніемъ 17  
ієдиного съмѣрътъ црѣствова ієдинѣмъ, колыи паче принимаю-  
щии извѣтъкъ багдти и дара правды въ жизни вѣцѣра-  
ієтъ са ієдинѣмъ Іс Хсмъ. Тѣмъже оубо іако ієдинѣмъ 18  
прѣгрѣшеніемъ въ вса члвкы на осуженіе, тако и ієдинѣмъ  
оправданіемъ въ вса члвкы въ оправданіе жизни. Іакоже 19  
во ослоушаніемъ ієдиного члвка грѣшини вѣны мнози, та-  
коже и послаушаніемъ ієдиного правдыи боудутъ мнози.  
Законъ же прѣкѣнѣде, да оумножитъ са прѣгрѣшеніе; иде 20  
же во оумножи са грѣхъ, прѣизвѣсть багдтъ, Да, іакоже  
црѣствова грѣхъ съмѣрътью, тако и багдтъ вѣцѣрѣтъ са правь-  
дою въ жизнь вѣчною Іс Хсмъ глѣ нашимъ.

VI. Что оубо речемъ? Палажемъ ли грѣскъ, да багодѣтъ 1  
оумножитъ са? Да не боудетъ. Иже оумрохомъ грѣхѣмъ, 2  
како пакы оживемъ о нѣмъ. Или не разоумѣієте, іако, елико 3  
хрѣстихомъ са въ Хса Іса, въ съмѣрътъ ієго хрѣстихомъ са?  
Погребохомъ са оубо съ нѣмъ хрыщеніемъ въ съмѣрътъ, да, 4  
іакоже вѣста Хсѣ из мѣртвыхъ славою очію, тако и мы въ  
обновленіе жизни ходѣти вѣчѣнемъ. Іцѣ во съобразии вѣ- 5  
хомъ подобѣствію съмѣрти ієго, нѣ и въскрѣшенію боудемъ,  
Ге съвѣдоуѣ, іако ветхѣй нашъ члвкѣ съ нѣмъ пропатъ 6

са, да раздроушить тѣло грѣховноіе, никѣгдаже работати  
 7 намъ грѣхоу. Оумьрѣній во оправданіи са ѿ грѣха. Иже ли  
 8 оумьрохомъ съ Хсѣмъ, вѣроуємъ, яко живи боудемъ съ  
 9 нѣмъ, Вѣдоуще, яко Хсѣ, вѣстакъ ѿ мьртвыхъ, в томоу  
 10 не оумреть; съмьрть іемоу оуже не оудолѣиеть. Иже во  
 оумьре, грѣхові оумьре іединою; а іеже живеть, живеть бѣи.  
 11 Тако и кѣи причитаєте секе вѣити мьртвы оубо грѣхови. жи-  
 12 воуща же бѣи о Хсѣ Ісѣ, ги нашемъ. Да не црствоуете  
 оубо грѣхъ въ мьртвынѣмъ тѣлѣ вашемъ послоушати по-  
 13 хотній іего, Ни приставаляйте оудѣ вашихъ ороужіа неправ-  
 дѣ грѣхови, нѣ приставаляйте секе бѣи яко и ѿ мьрт-  
 14 выхъ живы и оуды ваша ороужіе правьдѣ бѣи. Грѣхъ  
 во камъ не оудовлаиеть, нѣсте во подѣ законѣмъ, нѣ подѣ  
 15 блгдтыю. Что оубо? Съгрѣшимъ ли, зане нѣсмъ подѣ за-  
 16 конѣмъ, нѣ подѣ блгдтыю? Да не боудеть. Не вѣсте ли,  
 яко, іемоу же приставаляете секе рабы къ послоушанію, раби  
 іесте іегоже послоушаєте, или грѣхоу къ съмьрть, или по-  
 17 слоушаніа къ правьдоу? Блгдть же бѣи, яко вѣсте раби  
 грѣхови, послоушасте же ѿ срѣца, къ нѣже прѣдасте са  
 18 образъ оученія: Скобожыше са ѿ грѣха, поработисте са  
 19 правьдѣ. Члчско глаю за немоцѣ пакти вашей. Ико во прѣдѣ-  
 стависте оуды нечѣстотѣ и безаконно въ безаконіе, тако нынѣ  
 20 прѣдѣставите оуды ваша рабы правьдѣ въ стѣнїю. Игда  
 21 во раби вѣсте грѣхоу, свободу вѣсте ѿ правьды. Кѣий оубо  
 плодъ имѣсте тѣгда, о нѣхъже нынѣ стѣидите са? Коньчина  
 22 во онѣмъ съмьрть. Нынѣ же, свобожыше са ѿ грѣха, по-

VI 11 ги нашемъ] haec vocab. in recensione graecorum recepta non le-  
 guntur || 16 приставаляете] lectio erron. pro приставаляете | іегоже] lit. ж ex n et  
 о facta | послоушаєте] etiam in h. vocab. lit-a л ex alia quadam facta || 19 оуды  
 нечѣстотѣ и безаконно] lectio erron. pro оуды ваша, рабы нечѣстотѣ и безаконно  
 21 коньчина] duae litt. extremae huius vocab. manu quadam recentiore supra  
 vers. scriptae.

равоцѣше сѧ бѣи, имате плодѣ вашѣ въ стѣнию, а кончиною  
жизнь вѣчную. Оброкѣ во грѣхѣ сѣмьрть, а дарѣ вѣннй 23  
жизнь вѣчная о Хсѣ Ісѣ г҃и нашемъ.

VII. Или не разоумѣете, братіе, (вѣдоущимъ во за- 1  
конѣ г҃лю) яко законѣ оустоитѣ члвкоу, въ неликоже лѣтъ  
живетѣ? Мужатаи во жена живѣмъ мѣжи привазанаи съ 2  
законѣмъ; аще ли же оумретѣ мужъ ей, раздрѣшигѣ сѧ ѿт  
закона мужьскаго. Тѣмъ оубо живѣю союзию мужю, прѣ- 3  
любоудѣица бываеи, аще воудетѣ мужъи иномоу; аще ли  
оумретѣ мужъ ей, свободы іестѣ ѿт закона, не быти ей прѣ-  
любоудѣици, бывѣши мужъи номѣ. Тѣмъже, братіе мои, 4  
и вы оумьрѣте закону тѣлѣмъ Хвѣнымъ, быти вамъ ино-  
моу, вѣставѣшемъ изъ мьртвѣхъ, да плодѣ сѣтворимъ  
бѣи. Югда бо вѣхомъ въ пакти, страсти грѣхѣмъ, яже 5  
законѣмъ, дѣхѣмъ въ оудѣхъ нашихъ плодѣ сѣтворити  
сѣмьрть. Нынѣ оупразнихомъ сѧ ѿт закона, оумьрне, намъ-  
же держани вѣхомъ, яко работати намъ въ оковѣни дѣа,  
а не въ ветѣскѣ писмени. Что оубо речемъ, законѣ ли грѣхѣ? 7  
Да не воудетѣ; нѣ грѣха не разоумѣхъ, тѣмъ законѣмъ;  
похоти бо не вѣдѣхъ, аще законѣ глаше: не похощеши. Ни- 8  
ноу же примъ грѣхѣ заповѣдно, сѣдѣи въ мѣкѣ всакоу  
похотѣ; ве-закона бо грѣхѣ мьртвѣ. Изъ же живѣхъ ве- 9  
закона нигда; приидѣши же заповѣди, грѣхѣ оживе. Изъ 10  
же оумьрохъ, и обрѣте ми сѧ заповѣдѣ яже въ животѣ, та  
въ сѣмьрть. Грѣхѣ бо, виисъ обрѣтѣ заповѣдно, прѣаксти 11  
мѧ и тою оумьртви. Тѣмъже оубо законѣ стѣ, и заповѣдѣ 12  
ста и правѣдна и бѣга. Благоіе ли оубо бысѣ мѣнѣ сѣмьрть? 13

VII 2 мужатаи] syll. та manu princip. supra vers. scripta | съ] haec  
praepos. manu princip. supra vers. exarata est || 5 грѣхѣмъ] lectio erron. pro  
грѣхѣмъ || 6 намъ] item lectio erron. pro намъ || 7 аще законѣ] lectio manca pro  
аще не законѣ || 8 же] haec partic. primum praetermissa et deinde a scriba princip.  
supra vers. posita est.







цѣнѣ бо по плѣти плѣтьскыя моудрѣствоуютъ, а нѣже по дхѣу  
 дхѣовныя. Моудрѣсть бо плѣтьскыя съмѣрътъ, а моудрѣсть 6  
 дхѣовныя животъ и миръ. Занѣ моудрѣсть плѣтьскыя враж- 7  
 да на еѣ, законоу бжню не повинуютъ сѣ ни можетъ бо. И 8  
 соущи въ плѣти боу оудити не могутъ. Вы же нѣсте 9  
 въ плѣти, нѣ въ дѣѣ, понеже дхъ бжнй живетъ въ васъ.  
 Иже ли кто дхѣа Хва не имать, нѣсть съ нѣго. Иже ли Хсѣ 10  
 оубо въ васъ, плѣть оубо мѣртва грѣхѣа ради, дхъ же жи-  
 ветъ правды ради. Иже ли дхъ въскрѣшшаго Іса изъ 11  
 мѣртвахъ . . . оживитъ и мѣртваыя тѣлеса ваша живоу-  
 щимъ дхѣмъ нѣго въ васъ. Тѣмъ оубо, братыѣ, дѣлающеи 12  
 ісма не плѣти по плѣти жити. Иже бо по плѣти живете, 13  
 имате оумерете; иже лѣ дхѣмъ дѣянии плѣтьскыя оумѣрѣ-  
 юте, оживете. Елико бо дхѣмъ бжнемъ водими соутъ, си 14  
 нѣже бжни соутъ. Не приасте бо дхѣа работѣ въ вознѣ, 15  
 нѣ приасте дхъ въсповѣнни, о нѣмъже вѣнѣмъ: авѣа оцѣ.  
 Съ самъ дхъ съносѣнѣствоуетъ дхѣу нашему, яко ісма 16  
 чада бжни. Иже ли чада, и насѣдѣнни; насѣдѣнни же 17  
 боу, сънасѣдѣнни же Хсоу; понеже съ нѣмъ стражемъ, да  
 съ нѣмъ прославѣмъ сѣ. Мнѣю бо, яко недостѣйны моукы нѣ- 18  
 нѣшшаго вѣкѣмене къ боудущий славѣ жити сѣ въ насъ.  
 Чашнѣ бо тварѣ явленнѣ снѣмъ бжнемъ чаѣтъ сѣ. Соу- 19  
 ѣтъство бо тварѣ повинѣу сѣ не волю, нѣ за повинѣавъ- 20  
 шаго, на оубѣннѣ, Ико и сама тварѣ сководитъ сѣ ѡт ра- 21  
 боты истѣлѣнни въ сководоу славѣ чадъ бжнй. Нѣмъ бо, 22  
 яко тварѣ всѣ съ нами въздѣхаетъ и стражетъ до сѣлѣ.  
 Не тѣкмо же, нѣ и сами вы, начатѣкъ дхѣа нмоуше, и мѣ 23

11 мѣртвахъ] reliquum huius positionis, quod his ferri deberet verbis:  
 живетъ въ васъ, въскрѣшй хѣ ѡт мѣртвахъ a codicis scriba vel iam ab eo, qui  
 exemplar primum paravit, omissum est || 13 оумерете] lectio erron. pro оумерети ||  
 19 снѣмъ бжнемъ] etiam lectio erron. est, quae ita exstitit, ut cod. scriba vel is,  
 qui exemplar primum paravit, in utroque vocab. suffixum мѣ in мѣ mutavisset.

сами въ совѣтъ въздыхае́мъ, къснѣннѣ чаю́ще, изъавлѣннѣ  
 24 тѣлоу наше́моу. Къ оу́пѣваннѣ спсѣхѣмъ сѧ. Оу́пѣваннѣ же  
 25 видѣмо нѣсть оу́пѣваннѣ; ѡеже бо видѣтъ кто, что оу́пѣва-  
 26 етъ? Я́ще ли, ѡеже не видѣмъ, надѣ́емъ сѧ, тѣрпѣ́ннѣмъ  
 27 дѣхъ приповѣ́дае́тъ о насъ въздыханнѣ неизглаго́лымъ. Испы-  
 28 тавъ срдца́ къ́сть, что е́сть моудрѣсть дѣ́а, ѡко на вѣ́но  
 29 проповѣ́дае́тъ по стѣхъ. Кѣ́мъ же, ѡко лю́бавнѣмъ ба всѧ  
 30 поспѣ́ють сѧ къ́ ба́го, соу́щнѣмъ по прѣзрѣ́ннѣ зѣ́ванѣмъ.  
 31 Зане́ ѡже прѣ́же разоу́мъ, и прѣ́же нарече́ събѣ́разнѣ тѣлоу  
 32 снѧ сво́его, вѣ́ти ѡмоу́ пѣрвѣ́нцѣю въ́ мнозѣ́ братнѣ; Я́  
 33 ѡже прѣ́же нарече́, снѧ и́ призва; а ѡже́ призва, снѧ и́ опра́уди;  
 34 а ѡже́ опра́уди, снѧ и́ прослави. Что́ оу́ко рече́мъ къ́ снѣмъ?  
 35 Я́ще въ́ по насъ, кто на́ ны? И́же оу́ко снѧ сво́его не по-  
 36 щадѣ́, нѣ́ за ны́ всѧ прѣ́дасти́ и, како́ оу́бо и не съ́ нѣ́мъ всѧ  
 37 намъ́ дарѣ́ствоу́е́тъ? Кто́ по́емъ на́ изъѣ́ранаго́ вѣ́ннѣ?  
 38 Кѣ́ оправѣ́даи́? Кто́ о́соу́ждаи́? Хѣ́ оу́мѣ́рѣи́, паче́ же и  
 39 въ́скрѣ́съ изъ мѣ́ртвѣхъ. и́же и е́сть о́ десно́ю ба́, и́же и  
 40 приповѣ́дае́тъ о насъ? Кто́ ны́ разоу́чнѣ́тъ ѡ́т лю́бве́ вѣ́ннѣ?  
 41 Сѣ́крѣ́къ ли, или́ тоу́га, или́ го́неннѣ, или́ вѣ́да, или́ мѣ́чъ?  
 42 И́коже́ е́сть ꙗ́сно: ѡко́ тебе́́ раднѣ́ и оу́мѣ́рѣ́емъ вѣ́ванѣмъ  
 43 всѧ́ днѣ́; въ́мѣ́ннѣмъ сѧ ѡко́ овѣ́ча на́ зако́леннѣ. Нѣ́ о  
 44 снѣхъ́ въ́сѣхъ́ прѣ́повѣ́жае́мъ за въ́злюбѣ́шаго́ ны́. Прѣ́ни-  
 45 раю́ бо сѧ, ѡко́ ни́ съ́мѣ́ртъ ни́ живѣ́тъ, ни́ агѣ́лѣ́и ни́ вла́сти,  
 46 ни́ насто́яща́а ни́ грядѣ́ща́а, ни́ снѣ́мъ, Ни́ въ́сѣ́та ни́ глѣ́у-

26 застоупаетъ] lit. t sine dubio ex ь facta est | дѣхъ] post h. vocab. duae vel tres litt., quarum figurae non elucet, erasae sunt || 34 и приповѣдае́тъ] inter n et приповѣдае́тъ pro проповѣдае́тъ tres litt., quarum lineamenta nunc discerni non possunt, erasae sunt || 35 или́ го́неннѣ или́ вѣ́да] lectio manca pro или́ го́не- ннѣ или́ гладъ или́ нагота или́ вѣ́да || 37 вла́сти] in h. vocab. lit. t supra vers. in linea sinistra literae n scripta est.

вина, ни каѣ тварь ниѣ възможеѣ насѣ разоучити ѡт  
любовѣе бжїи, ꙗже ѡ Хсѣ Ісѣ ги нашемѣ.

IX. Истинноу глаю ѡ Хсѣ, не лѣжю, съпослоушествоуюци 1  
ми съвѣсти моеѣ дхмъ стѣмъ, ꙗко скѣрбѣ ми ꙗсть 2  
велика и непрѣстаюци болѣзни срѣцю моеѣмъ. Молахъ бо сѣ 3  
самъ азъ анадѣма быти ѡт Хса по братни моеѣ, оужикамъ  
ми по пакти, ꙗже соутъ Нлѣте, нхъже въсповиѣние и слава, 4  
завѣти и законн и слоужение и овѣти, Нхъже оцѣ, ѡт 5  
нихъже Хсѣ по пакти, сѣи надъ всѣми бѣ благословленѣ  
въ вѣкы, амин. Не такоже, ꙗко ѡтнаде слово бжїе. Не 6  
всѣ бо соутъ ѡт Нлѣ, сѣи Нлѣтѣне; ни, понеже соутъ сѣмѣ 7  
ѡбраамѣе, всѣ чада; нѣ ѡ Псацѣ наречетъ ти сѣ сѣмѣ, ꙗже 8  
ꙗсть, ꙗко не чада пактѣскаѣ, сѣ чада бжїи; нѣ чада овѣто-  
ванню причитаѣтъ въ сѣмѣ. Овѣтованню бо слово сѣ: на 9  
сѣ вѣрѣмѣ придѡу, и воудетъ Гаррѣ сѣнѣ. Не тѣкѣмо же, нѣ 10  
и Ревѣка, ѡт ѣдиноѣ ложа нмѡуци Псака, оца нашего. Не 11  
оубо роженома ни сѣдѣкѣвѣшема чѣо бѣга ниѣ зла, да по  
избѣранню прозрѣниѣ бжїе прѣвѣиваѣтъ, не ѡт дѣлѣ, нѣ ѡт  
призывающаѣго, Рѣче сѣ ꙗ: ꙗко болѣи порабѣтаѣтъ мѣнѣ- 12  
шѣмѡу, ꙗкоже ꙗсть пѣсѣно: Нѣкова възлюбихъ, а Псава 13  
възненавнѣхъ. Чѣо оубо рѣчѣмъ? Сѣда неправѣда ꙗсть бѣ? 14  
Да не воудетъ. Къ Москѡви бо глѣетъ: помнѡю, ꙗкоже 15  
аще помнѡю, и оуцѣдрю, ꙗкоже аще оуцѣдрю. Тѣмъже 16  
оубо ни хотѣиѣмѡу ни текоуиѣмѡу, нѣ мнѡуиѣмѡу боу.  
Глѣетъ бо пѣсѣниѣ Фараѡноу: ꙗко на истоѣе сѣ въздвигохъ 17  
тѣ, ꙗко да ѡвлѡу въ твоѣ силоу своѡу, и ꙗко да възвѣститъ  
сѣ нѣмѣ моеѣ по всѣи землѣ. Тѣмъ оубо, ꙗкоже хоцѣтъ, мнѣ- 18  
лоуиѣтъ, а ꙗкоже хоцѣтъ, ожѣстѡчитъ. Рѣчиши же ми оубо: 19  
чѣо пакы порнѣиѣтъ? Болѣи бо ꙗко кто прѣтивитъ сѣ?

IX 7 не всѣ бо соутъ] lectio manca pro не всѣ бо, ꙗже соутъ || 17 въздвигохъ]

lit. extrema huius vocab. manu princip. ex o facta.



20 Тѣмъже, о члвчѣ, ты кто еси, ѡтвѣщаваѣи? Егда ре-  
 21 четъ зѣданіе зѣдающею: что ма сѣтвори сице? Или  
 не имать власти соудѣльникъ вѣрныю, ѡт тогоже мѣшенина  
 22 сѣтворити, оуѣ въ чѣсть сѣсоудѣ, оуѣ же въ нечѣсть? Иже  
 ли хотѣ въ явити гнѣвъ и сѣказати слоуѣ свою, принесѣ въ  
 23 мнозѣ тѣрпѣнии сѣсоуды гнѣвою, сѣвършѣны въ погыбѣль,  
 24 иже прѣже оутѣова въ слоуѣ, Иже и призва насѣ, не тѣкмо  
 25 ѡт Нюдѣи, нѣ и ѡт ѣзыкъ, Ибоже и Осиѣ глѣеть: нарекоу  
 26 не люди мои люди мои и не възлюбленю възлюбленѣ; И  
 боудеть на мѣстѣ, идеже рече сѣ намъ: не людѣе мои въ,  
 27 ти нарекоутъ сѣ словѣ ва жина. Псана же въпишетъ о Или:  
 аще іестъ число словѣ Илиѣвъ іако іѣсѣвъ морьскѣй, останѣвъ  
 28 сѣсѣтъ сѣ. Слово бо сѣкончаваѣи и окраѣма въ правдоу:  
 29 іако слово оуѣкраѣено сѣтворитъ гѣ по землі. И іакоже про-  
 рече Псѣѣ: аще не въ гѣ саваодовѣ оставилъ намъ сѣмене,  
 іако Содѣма оуѣво вѣли вѣхомъ и іако Гѣмѣра оуѣподобилъ  
 30 сѣ вѣхомъ. Что оуѣво речемъ? Ико ѣзыци, не гѣнаѣе  
 правды, постигоша правдоу, правдоу жѣ іаже ѡт вѣрѣ,  
 31 Илѣ же, гѣна законъ правды, въ законъ правды не пости-  
 32 же. По что? Занѣ не ѡт вѣрѣ, нѣ іако и ѡт дѣлѣ законоу.  
 33 Прѣтѣкѣша бо сѣ о каменѣ прѣтѣкѣннѣ, Ибоже іестъ псано:  
 се полагаю въ Сиѣонѣ каменѣ прѣтѣкѣннѣ и каменѣ сѣблаз-  
 ноу, и всѣмъ вѣроуѣи на нѣ не постыдитъ сѣ.

1 X. Братіе, бѣговоленіе моего срдѣца и мѣтѣва іаже въ  
 2 коу по Или іестъ въ сѣсѣннѣ. Сѣвѣдѣтельствую бо намъ,  
 3 іако рѣтъ вѣжню нѣмоутъ, нѣ не по разоумѣ. Не сѣвѣдоуѣ  
 бо вѣжнѣ правды и свою правдоу ииѣѣе поставити, правды  
 4 вѣжнѣ не повиноуѣша сѣ. Вѣнѣчина бо законоу Хсѣ въ правдоу

23 соудѣхъ] lectio erron. pro сѣсоудѣхъ || X 1 по Или] in recens. grae-  
 corum recepta ὑπὲρ αὐτῶν legitur.



всакомоу вѣроующемоу. Мойси бо пише правдоу иже въ 5  
 закона: яко сътвориши на члвкѣ живѣ боудеть въ нѣхъ.  
 Я правда иже въ крѣ тако гл҃еть: не рыци въ ср҃дци 6  
 своемъ: кто възиде на нѣо — ср҃дчѣ Хс҃а съвести? Или: 7  
 кто скинде въ бездноу, — ср҃дчѣ Хс҃а въвести изъ мѣрт-  
 вѣхъ? Но что гл҃ють книги: близъ ти гл҃ѣ есть въ 8  
 оустѣхъ твоихъ и въ ср҃дци твоимъ, — ср҃дчѣ гл҃ѣ въ-  
 крѣ, иже проповѣдаемъ? Иже, аще исповѣси оусты своими 9  
 гл҃а Іса и вѣроу имаша въ ср҃дци своемъ, яко бѣ и въскр҃си  
 изъ мѣртвѣхъ, сп҃сѣши сѧ. Ср҃дце бо вѣроуетъ сѧ въ прав- 10  
 доу, оусты же исповѣдаеть сѧ въ спасеніе. Гл҃ють бо 11  
 книги: всакѣ вѣроуѣи на нѣ, не постыдитъ сѧ. Иже въ 12  
 разнѣствѣи Жидовиноу же и Еллинноу; тѣже гл҃ѣ всѣмъ, богата  
 всѣхъ молацихъ сѧ имоу. Всакѣ бо, иже призоветъ имя 13  
 г҃не, сп҃сѣтъ сѧ. Яко оубо призовутъ, въ негоже не вѣро- 14  
 вѣша? Якоже вѣроуютъ, негоже не слышаша? Яко оуслы-  
 шатъ всѣ проповѣдающаго? Якоже проповѣдаютъ, аще не 15  
 послани боудутъ? Ижеже есть писано: яко красны ногы,  
 бл҃говѣстѣествоующа бл҃га. Иже не вси послоушаша еванг҃еліа. 16  
 Исаа бо гл҃еть: гл҃ѣ, кто вѣрова слоуху нашему? Еда 17  
 оубо вѣра въ слоуха, а слоухъ гл҃ѣмъ вѣнемъ. Иже гл҃ю: 18  
 еда не слышаша? За сего ради оубо гл҃еть: въ всю землѣю  
 изидоша провѣщаніа нѣхъ и въ конѣца вселенныа гл҃ѣ нѣхъ.  
 Иже гл҃ю: еда Илѣ не разоумѣ? Иже въ Мойси гл҃еть: азъ 19  
 раздраю въ не въ языцѣ, иже о языцѣ неразоумѣ про-  
 гл҃ѣваю въ. Исаа же дѣрзаетъ и гл҃еть: обрѣтохъ сѧ не 20  
 ищущимъ мене, иже вѣнѣхъ не вѣпрашующимъ о мѣнѣ.  
 Въ Илѣ же гл҃еть: всѣ днѣ въздрѣхъ роуцѣ мои къ людемъ 21  
 противацимъ сѧ и прѣрѣкающимъ.

10 ср҃дце] lectio erron. pro ср҃дцемъ || 21 въздрѣхъ] etiam lectio erron. pro въздрѣхъ.

1 XI. Глѹ оубо: еда ѡтринюу вѣ люди свои? Да не воу-  
 деть. Ибо и азъ Нантѣиниѣ іесмы ѡт колѣна Авраама,  
 2 колѣна Беннаминава. Не ѡтринюу вѣ людии своихъ, иже  
 прѣже разоумѣ. Или не вѣстє о Или что глѹтъ книгы?  
 3 Ибо приповѣдаєтъ вѣ воу о Или: ги, пррѣкы твоѣ оубиша  
 и олгара раскопаша, и азъ остахъ іединѣ и ириють дша  
 4 моеѣа изати ю. Нѣ что глѣеть іесмоу ѡтвѣщаніе? Оста-  
 вихъ собѣ семь тысячъ моужь, иже не поклониша колѣноу  
 5 Вааловѣ. Тако оубо вѣ нынѣшнєіе вѣрѣма оставѣтъ по  
 6 избѣранныи бл҃гдти бж҃е. Яце ли бл҃гдтию, оубже не ѡт дѣлаъ,  
 а бл҃гдть оубже не вѣваєтъ бл҃гдтъ; аце ли ѡт дѣлаъ, оубже  
 7 икєтъ бл҃гдтъ, а дѣло оубже икєтъ дѣло. Что оубо? Югоже  
 ирєтъ Нав, сєго не оублѹчи, а избѣрание оублѹчи, а прочии  
 8 окаменѣша сѣ, Ибоже ієсть псано: дастъ имъ вѣ дхъ  
 оумиѣннєа, очи не видѣти и оуби не слышати, до днѣш-  
 9 няго днѣ. И Давыдъ глѣеть: да воудєтъ трапєза нхъ вѣ  
 10 сѣтъ и вѣ логъ и вѣ сѣблзѣнѣ и вѣ вѣзданіє имъ; Да  
 помрачатъ сѣ очєса нхъ не видѣти, и хрѣбѣтъ нхъ ѡти-  
 11 ноудъ сѣлаци. Глѹ оубо: еда сѣгрѣшиша, да падоутъ?  
 Да не воудєтъ; нѣ своимъ грѣхѣмъ вѣ спєніє ізъыкомъ,  
 12 раздражити ѣ. Яце ли прѣгрѣшеніє нхъ богатыєтвнєе все-  
 моу мироу и ѡтпаденіє нхъ богатыєтвнєе ізъыкомъ, коли  
 13 пачє испѣлнєніє нхъ? Бл҃мъ же глѹ, ізъыкомъ: пошеже  
 іесмы азъ ізъыкомъ аплѣ и слоужьбоу свою прославляю,  
 14 Некаи како раздражю свою плѣтъ и спєоу кѣм ѡт нхъ. Яце  
 15 бо ѡтлѹженіє нхъ сѣмнєніє всемоу мироу, что приатіє,  
 16 нѣ живѣтъ изъ мѣртвѣхъ? Яце бо начатѣтъ стѣ, и присѣпѣ;  
 17 и аце корєнь стѣ, то и вѣтвнє. Яце ли же икѣци ѡтлѹ-  
 мнєа сѣ ѡт вѣтвнѣ, ты же, свєрѣпомаєлннѣцъ сѣ, присѣди

XI 1 ѡт колѣна авраама] lectio erron. pro ѡт сѣменє авраама || 11 спє-  
 ннє] lit. extrema huius vocab. manu princip. supra vers. scripta.

сѧ въ нѣхъ и причастникъ коренно и власти маслинно бѣють,  
 Не хвали сѧ на вѣтви; аще ли сѧ хвалиши, не ты корень 18  
 носиши, нѣ корень тебѣ. Речеша же ми оубо: ѡтломиша сѧ 19  
 вѣтви, да азъ присѣплю сѧ. Добро; не вѣкрѣвнемъ ѡтло- 20  
 миша сѧ, ты же вѣрою стоиши. Не въсокомоудрѣствоуѣ, нѣ  
 боѣ сѧ. Яце бѣ родительныхъ вѣтвий не пощадѣ, еда како 21  
 ни тебѣ не пощадитъ. Иже оубо бл҃гость и ѡтсѣчаніе бж҃іе; 22  
 на падшихъ оубо ѡтсѣчаніе, а на тобѣ бл҃гость бж҃ія,  
 аще прѣбоудеши въ бл҃гости; аще ли, а н ты ѡтсѣченъ боу-  
 деши, И они же аще не прѣбоудутъ въ не вѣкрѣвѣ, прис- 23  
 цѣпуть сѧ. Силнѣ бо іестъ бѣ пакы присѣкнѣти ѧ. Яце 24  
 бо ты ѡт родительныхъ ѡтсѣче сѧ сверѣпомаслины и неро-  
 дительно присѣкни сѧ въ добрѣ маслиноу, колима паче си  
 родительно присѣпуть сѧ своіей маслинѣ. Не велю же кама, 25  
 братіе, не разоумѣти тайны сѧ, да не боудете моудри о  
 совѣ, яко окаменение ѡт части Излѣвѣ іестъ, дондеже  
 исплѣненіе изыкома вънидетъ. И тако всако Пѧ спсѣтъ 26  
 сѧ, якоже іестъ псано: приде ѡт Сиона избавленъ и ѡтвѣ-  
 ритъ нечѣсты ѡт Сиова. И съ нѣмъ завѣтъ ѡт мене, іегда 27  
 ѡтнѣмоу грѣхы нхъ. По евангелію же оубо врази васъ 28  
 ради, а по избранию възлюбленни оубо ради. Нераскаинно 29  
 бо дарованна и зѣваніе бж҃іе. Ико бо и въ кѣгда про- 30  
 тивисте сѧ, нѣмѣ же помилѣвани бѣисте противленіемъ сѣхъ,  
 Тако и си нѣмѣк противиша сѧ вашей власти, да и си послѣдѣ 31  
 помилѣвани боудутъ. Затвори бо въ всѧ въ противленіе, 32  
 да всѧ помилѣуетъ. Ѡ глаубнѣк богатствѣно и моудрѣсти 33

19 вѣтви] lit. extrema huius vocab. manu princip. ex k facta || 20 въсо-  
 моудрѣствоуѣ] quinque litt. extremæ huius vocab. extra vers. leguntur | нѣ кѣ  
 сѧ] hæc vocab. manu princip. in rasura exaratae sunt || 29 нераскаинно] lectio  
 erron. pro нераскаинна || 30 противисте сѧ] lectio manca pro противисте сѧ корени ||  
 31 послѣдѣ] hoc vocab. cum in recensione recepta graecorum et romanorum, tum  
 etiam slavorum non est praesto.



и разоумѣ бжїи, ꙗко неизискани соудѣ ꙗго и неислѣдовани  
 34 поуѣты ꙗго. Кто во разоумѣ оумѣ гнѣ, или кто съвѣтъ-  
 35 никъ ꙗемоу въѣс? Или кто прѣжде дастъ ꙗемоу, и не въ-  
 36 здасть сѧ ꙗемоу? ꙗко не того и тѣмъ и оу того всѧчьскѧ,  
 томоу слава въ вѣкы, аминь.

1 XII. Молю оубо васъ, братїе, щедротами бжїи, и  
 прѣдѣставити тѣлесѧ ваша жертвоу живоу, сѣоу, оугодноу  
 2 бжїи, словескное слоуженїе ваше. И не съобразоующе сѧ въкоу  
 семоу, нѣ прѣобразоующе сѧ въ обновленїе мысли вашей,  
 искоушати, что ꙗкома бжїи, блага ꙗ оугождѧи и съвѣрше-  
 3 наѧ. Глаголю оубо бл҃гдѣтю, давѣшию ми сѧ, всакомоу, соущемоу  
 въ васъ, не прѣмоудрати сѧ паче, ꙗже подобиетъ моуд-  
 4 рствовати, нѣ оумоудрати сѧ въ цѣломудрствїи, ко-  
 4 моуждо ꙗко въ ꙗсть раздѣланъ мѣроу вѣрѣ. ꙗко въ ꙗеди-  
 5 номъ тѣлеси многы оуды имамъ, а оуди всѣ не тоже имоутъ  
 5 дѣланїе. Тако и мнози ꙗедино тѣло ꙗесмъ о Хсѣ, а по  
 6 ꙗединомуу дроугъ дроугоу оуди. Имоуще же дарованїи по  
 7 благодѣти, данѣи намъ, различно; ꙗще ли прѣсѣтѣво, по числѣ  
 7 вѣрѣ; ꙗще ли слоуженїе, въ слоуженїи; ꙗще ли оучай, въ  
 8 оученїи; ꙗще ли оутѣшаѧ, въ оутѣшенїи; подаваѧ, въ про-  
 8 стѣтѣ; прѣстѣи, съ тѣшанїемъ; милостїи, съ тихостїю.  
 9 Любѣи нелицемѣрна; ненавиждѧи злаго, прилѣпающе сѧ бла-  
 10 зѣмъ; Братолюбѣствїемъ въ собѣ любезни; чѣстїю дроугъ  
 11 дроугѧ колѣша творѧще; Тѣшанїемъ нелицѣностики; дхѣмъ  
 12 горѧще; гвѣи работѧще; Оупѣванїемъ радоующе сѧ; съкрѣвѣ  
 13 тѣрпѧще; въ мѣтѣхъ прѣтѣрпѣвающе; Тѣрпѣванїю стѣхѣхъ  
 14 причащающе сѧ; страннѣлюбѣствїи гонѧще. Бл҃гословите го-  
 15 спаѧ въ; бл҃гословите, не клѣкѣте. Радовати сѧ съ радоу-

35 не] haec partic. primum praetermissa et deinde manu recentiore, uti videtur tertia, supra vers. posita est || XII 2 прѣобразоующе] litt. а et з manu princip. supra vers. exaratae sunt || 6 различно] lectio erronea pro различна.



ющими са и плакати са съ плачущими са. Тоже друтъ 16  
къ друтоу моудрѣствоюще, не въсыкомоудрѣствоюще, нъ  
склѣкреннѣмъ скѣпрѣмѣюще са. Не бѣвайте моудри о собѣ. 17  
Ни єдиномоу зла за зло вѣздающе; мѣслаще добра прѣдъ 17  
всѣми члвкы; Яще вѣзможно, іеже отъ васъ, съ всѣми 18  
члвкы склѣмрѣюще са; Не себе мѣрѣюще, вѣзлюблѣнни, нъ 19  
дадите мѣсто гнѣвоу. Пишетъ бо: мѣнѣ мѣсть, азъ вѣ-  
здамъ, глѣетъ гъ. Яще ачетъ врагъ твой, оуѣхлѣнъ и; аще 20  
ли жажеть, напои ѿ. Се бо творѣ, оуѣли огнѣны скѣверши 21  
на главоу іего. Не повѣженъ бѣвай ѿ зла, нъ повѣжай 21  
блѣгымъ зѣлоіе.

XIII. Всѣмъ дѣла вѣдѣмъ прѣвладѣющимъ да пови- 1  
ноуютъ са. Нѣсть бо вѣдѣство аще не ѿ бѣ, а соущаи ѣже 1  
вѣдѣствни ѿ бѣ оуѣниена соутъ. Тѣмъже противлѣмъ са 2  
вѣдѣствоу бжню повелѣнню противитъ са, противлѣющни же 2  
са собѣ грѣхъ примѣтъ. Кѣззи бо не соутъ вѣзззи блѣгымъ 3  
дѣлѣннѣмъ, нъ зѣлымъ. Хоѣши же ли не вѣзти са вла- 3  
дѣчѣства? Блѣгоіе дѣи, и имѣши похвалоу ѿ него; Бжнн 4  
бо слоуга іесть въ блѣгоіе. Яще ли и зѣлоіе дѣѣши, кой са; 4  
не безъ оума бо мечъ носитъ; бжнн бо слѣга іесть, мѣстѣннѣкъ 4  
въ гнѣвъ творѣмоу зѣлоіе. Тѣмъже потрѣва повиновати 5  
са не тѣкмо за гнѣвъ, нъ и за скѣвѣсть. Сего ради и данъ 6  
даѣте; слоужителіе бо бжни соутъ, въ истоіе се прѣтѣрѣнѣ- 6  
вающе. Вѣздадите оубо всѣмъ дѣлѣгы; іемоуже оброкы, 7  
оброкы; іемѣже дѣни, данъ; іемоуже страхъ, страхъ; іемоуже 7  
чѣсть, чѣсть. Ниєдиномоуже ничѣмъже дѣлѣжнн вѣудѣте, 8  
тѣкмо іеже друтъ друга любите; любѣи бо друга законъ 8  
скѣонѣа. Юже бо: не прѣлѣбѣи скѣтворши; не оубнѣши; не 9  
оуѣрадиши; не лѣжи послоужѣствоуѣши; не похоѣши; и ѣже

16 скѣпрѣмѣюще] lectio erron. pro скѣпрѣмѣяюще || 20 напои] lit. n. ex d. correcta || XIII 3 же] lit. ж. manu princip. ex aliis quibusdam, uti videtur, ex л. et n. facta est.

ина заповѣдь въ словеси семь съкрѣщаетъ са: възлюбивши  
 10 искренняго своего яко самъ са. Любвы искреннемоу зѣла не  
 11 съдѣиеть; кончина бо законоу любви. И се, вѣдоуще вѣрѣма,  
 яко часъ оубо вамъ ѿ сѣна вѣстати; нынѣ бо ближе намъ  
 12 спсание, или игда вѣровахомъ. Ноцк оуспѣ, а днь приелан-  
 жи са: ѿтверзѣмъ дѣла тѣмъна и облакѣмъ са въ ороу-  
 13 жие свѣта. Ико въ днѣ благообразно ходимъ, не козѣло-  
 гласованными ни пианѣствинми, не лѣводѣннми, не рѣвнѣ-  
 14 юмъ ни завистию; Нѣ облакѣте са глѣ нашими Іс Хсѣмъ,  
 и пакти оубоуды не творите въ похоти.

1 XIV. Изнемагающаго же въ вѣрѣ приелмаѣте, не въ  
 2 соудѣннны помышленнемъ. Овѣ бо вѣроуетъ ѣсти все,  
 3 а изнемагаѣи зѣла да ѣсть. Їдѣи не ѣдоущаго да не  
 оукариетъ, и не ѣдѣи ѣдоущаго да не осѣжаетъ; вѣ бо и  
 4 приатъ. Я ты кто іеси осѣжаѣи чужега раба? Своѣмоу  
 гѣи стоить или падаетъ; станеть же; силнѣи же іестъ гѣ  
 5 поставити и. Овѣ бо соудитъ днь чресъ днь, овѣ же соуд-  
 дитъ весь днь; кѣждо въ свою мѣсль да извѣриетъ са.  
 6 Моудрѣствоуѣи днь гѣи моудрѣствоуетъ, и не моудрѣствоуѣи  
 днь гѣи не моудрѣствоуетъ. И ѣдѣи гѣи ѣсть, и хва-  
 7 литъ ба; и не ѣдѣи гѣи не ѣсть, и хвалитъ ба. Никѣиже  
 8 бо насъ совѣк живеть, и никѣиже совѣк оумираетъ; Аще бо  
 живемъ, гѣи живемъ, аще ли же оумираемъ, гѣи оумира-  
 9 емъ; аще бо живемъ, аще ли оумираемъ, гѣи іесамъ. Вѣ  
 се бо Хсѣ оумре и оживе, да и мѣртвѣи и живѣи обла-  
 10 даетъ. Ты же, по что осѣжаешн брата своего? Или ты,

13 не лѣводѣннми] haec vocab. primum praetermissa et deinde a scriba princip. extra vers. adimpleta sunt | лѣводѣннми] lectio manca pro лѣводѣннми ни стоудѣннми XIV 4 осѣжаѣи] lit. extrema huius vocab. manu princip. supra vers. scripta | станеть] lit. a manu, uti videtur, princip. ex o facta || 6 моудрѣствоуѣи] lit-m ы manus quaedam recentior adiecit || 10 брата своего] lit. extrema vocab-i брата et lit. prima vocab-i своего primum praetermissae et deinde manu princip. adimpletae sunt.

что оукараниеши брата своего? И си бо станемъ прѣдъ соу- 11  
 дницѣмъ бжнемъ. Чѣно бо есть: живоу азъ, глѣтъ гъ, яко  
 мѣнѣ поклонитъ са всако колѣно, и всакъ языкъ исповѣсть  
 са бѣн. Тѣмъже оубо кждо насъ за са слово дастъ боу. 12  
 Тѣмъ оубо друтъ друга да не осужаетъ; нъ се соудите 13  
 паче, не полагати прѣтывканиа братоу ни съблзана. Бѣмъ 14  
 и прѣзираю са о Хсѣ Ісѣ, яко ничтоже скверно имъ, тѣмъ  
 мѣнаемому что скверно быти, томоу скверно. Яце бо 15  
 брашна ради братъ твой скрѣтитъ, оуже не по любви хо-  
 диши. Не брашнѣмъ своимъ того погубляй, за негоже  
 Хсѣ оумре. Да не хощитъ са оубо вамъ благоу. И кетъ 16  
 бо прѣствые бжне пища ни питие, нъ правда и радость и 17  
 миръ о дѣк стѣ; Благоуай бо о сихъ Хвн благоугоднѣ 18  
 бѣи, искоушенѣ члвкомъ. Тѣмъже оубо мирнаа гонимъ и 19  
 яже въ създание совѣ. Не брашна ради разарай дѣла 20  
 бжна, вса бо чиста; нъ зѣло члвкоу кдоущо прѣтывкани-  
 емъ. Добро не кети мѣсъ, ни пити вина, ни о немъже 21  
 братъ твой прѣтываетъ са ни съблзняетъ са ни из-  
 намагаетъ. Ты вѣроу имаш; въ совѣ имѣи прѣдъ бѣмъ. 22  
 Блаженъ не осуждай себе, о немъже покоушаетъ са. И ра- 23  
 сатраай са, аце кетъ, осужаетъ са, зане не ѿт вѣры  
 грѣхъ есть. Могоущемоу же оутвердити въ по евангелію 24  
 моемоу ꙗко по проповѣданію Іс Хвоу, по открьвенію тайнѣ,  
 лѣтѣ вѣчны оумчлчнѣ, Ивлѣши же са нѣмъ, кнгами 25  
 прѣрѣскама по повелѣнію вѣчнаго ба въ послушаніи вѣры  
 въ вса языкы познавъши са, Юдинѣмъ прѣмоудрѣмъ бѣмъ 26  
 Іс Хсѣмъ, емоу же слава въ вѣкы, аминь.

XV. Дѣлжнн іесамъ мѣ сильннн немощн немощнѣхъ 1  
 носити а не совѣ оугажати. Кждо насъ искрѣнемоу да оуга- 2

15 брашна] lit. in manu principali in l. eraso scripta | погубляй] lectio  
 erronea. pro погубляй || 20 дѣла] lit. extrema huius vocab. manu princip. ex ꙗ  
 facta.



3 жаієть въ бл҃гоіє къ съзѣданію. Нбо Хсѣ не совѣ оугоди, нѣ,  
 іакоже ієсть ѱалмъ: поношеніе поносѣицѣхъ ти нападоша на мѧ.  
 4 Юлико бо ѱана вѣша, въ наше оученіе прѣже наѱаша сѧ, да  
 5 тѣрпѣиіємъ и оутѣшеніємъ книгѣ оупѣваніе имамѣмъ. Бѣ же  
 тѣрпѣиіи и оутѣшеніи да дасть вамѣ тоже моудрѣствовати  
 6 въ совѣ по Хсѣ Ісѣ, Да іеднодѣшно іединѣмъ оусты сла-  
 7 вите бѧ и оца гѣ нашего Іс Хсѧ. Тѣмъже приємаѣте дроугѣ  
 8 дроуга, іакоже и Хсѣ приѧтъ вѣ въ славоу вѣію. Гл҃ю же,  
 Хсѧ Ісѧ слоужителя вѣти обрѣзанію по истинѣ вѣіи, оут-  
 9 вѣрдити обѣтованіи оцѣ, Я языкомѣ по мѧсти просла-  
 вѣти бѧ, іакоже ієсть ѱалмъ: сего ради исповѣмъ сѧ тобѣ въ  
 10 языцѣхъ, гѣ, и имени твоємоу вѣспою. И пакы гл҃ієть:  
 11 веселите сѧ, языци, съ людьми ієго. И пакы: пойте гл҃а,  
 12 вси языци, и похвалите ієго, вси людіє. И пакы Псана  
 гл҃ієть: воудѣтъ корєнь Иосеовѣ, вѣстѧмъ власти языкы, на  
 13 того языци оупѣвають. Бѣ же оупѣваніи да испѣлнѣтъ  
 вѣи всакоу радости и мира вѣровати и извѣстѣчѣствовати  
 14 вамѣ въ оупѣваніи силою дх҃а стѧ. Прѣпираю же сѧ, братіє  
 моѧ, самѣ азъ о васѣ, іако и вѣи пѣлнѣ ієсте бл҃гостѣиіи,  
 испѣлнѣиіи всего разоумѧ, мо҃гоуци дроугѣ дроуга оучити.  
 15 Дѣрзѣіє же ѱахѣ вамѣ, братіє, ѡт части, іако вѣспоминѧи  
 16 вамѣ, за бл҃годѣ, даною ми ѡт бѧ, Бѣти ми слоужни-  
 телю Іс Хвоу въ языцѣхъ, слоужаію євѧгелію вѣію, да  
 боудѣтъ приношеніє ієже ѡт языкѣ бл҃гопріѧтно, сѣієно  
 17 дх҃ѣмъ стѣмъ. Имамѣ оубо похвалоу о Хсѣ Ісѣ таже къ  
 18 боу; Не смѣю бо гл҃ати чєсѧ, ихъже не сѣдѣѧ Хсѣ лѣчноу  
 19 къ послоужанію языкомѣ словѣмъ и дѣлѣмъ, Бѣ силѣ  
 знаменій и чюдєсѣ, силою дх҃а вѣіи, іако ми ѡт Нерсѧма и

XV 3 поношеніе] lectio erron. est, quae ita extitit, ut cod. scriba vel is, qui  
 exemplar primum paravit, lit-m ѧ in ѧ mutavisset || 9 исповѣмъ] lectio erron.  
 pro исповѣмъ || 12 исана] hoc nom. etiam in marg. minio exaratum est || 17 имамѣ]  
 lectio erron. pro имамъ.



окрытъ до Плурика испълнити евангѣліємъ вожиємъ, И 20  
 тако оубо пространо благовѣстити, не идеже именована сѧ Хсѣ,  
 да не на чужемъ основании зиждю, Нѣ якоже пишеть: въ 21  
 надрать ти, имѣже не възвѣстити сѧ о немъ, и иже не слы-  
 шаша, разоумѣють. Тѣмъже и потрѣба ми бѣ мѣного прити 22  
 къ вамъ. Нынѣ же оубо мѣста не малый въ странахъ сихъ, 23  
 възлюбленіе же малый прити къ вамъ ѿ мѣного во лѣтъ,  
 Ико оубо пондоу въ Испанию, придоу къ вамъ, оуповаю бо 24  
 многоградый видѣти въ ны и вами проводить сѧ тамо, аще  
 васъ прѣже ѿ части насыщу сѧ. Нынѣ же градоу въ 25  
 Перславъ, слоужа стѣмъ. Благоволиша бо Македонны и Яхана 26  
 обыщеніе коіе сътворити къ иириавъ стѣмъ иже въ Перславъ.  
 Благоволиша бо, и дѣлажъницы соуть намъ; аще бо дѣховны- 27  
 ми причастна сѧ нхъ изъци, дѣлажъни соуть и въ плѣтъ-  
 скыхъ посаджити намъ. Се оубо съкончавъ и запечатлѣвъ 28  
 намъ плодъ сѣ, ндоу вами въ Испанию. Екдѣ же, яко гра- 29  
 дый к вамъ въ испълненіе благословленію евангѣлія Хва  
 придоу. Молю же вы, братіе, гдѣ нашимъ Іс Хсѣмъ и за 30  
 любѣвь дѣвнюю, поспѣшествуйте ми въ мѣтвахъ о мнѣ  
 къ боу, Да избавлю сѧ ѿ противящихъ сѧ въ Иудей, и да 31  
 слоужьба ми иже въ Перславъ прината стѣми да боудеть, Да 32  
 радостно придоу къ вамъ воіею вѣіею и почію съ вами.  
 Бѣ же мироу съ всѣми вами, аминь. 33

XVI. Съставляю же вамъ Фувію, сестроу нашу, соущю 1  
 слоужительницю цркви иже въ Кехрен, Да примете ю о гн 2  
 достойнѣ стѣмъ и прѣдъ нею станете, о нейже аще трѣ-  
 боуетъ васъ вещи, си бо застоупница многимъ въис и мнѣ  
 самому. Цѣлоуйте Прискуллоу и Якүллоу, поспѣшника ми 3  
 о гн Іск, Иже по душѣ моеіей свои въ ны положиша, имаже 4  
 не азъ іединъ хвалоу имамъ, нѣ и всѧ цркви изъичьскыя,

28 вами] minus accurata reproductio verborum graecorum: δι' ὑμῶν ||  
 XVI 4 имамъ lectio erronea pro имамъ.

5 ἀχάν] in versione slavorum recepta etiam ἀχάν, in vers. recepta graecorum τῆς ἀσίας legitur || 11 στ] lit. o manu princip. ex alia quadam correcta est || 12 ὑκασφίτε περὶ δαφ—τῶς δα ἐὰν ῶ] haec tota positio a cod. scriba primum praetermissa et deinde ab ipso litt-is minutioribus exarata et, ubi par erat, intercalata est.

вѣ, Тѣртій, написавъи епистолю о гн, Цѣлоуѣтъ вѣ и Гани, 23  
страннопримыцъ мой и всей цркви, цѣлоуѣтъ вѣ Братъ,  
икономъ градскый, и Коуартъ братъ. Благодѣ гн нашего 24  
Іс Хса съ всѣми вами, аминь.

---

## EPISTOLA AD CORINTHIOS PRIMA.

1 І. Павлаъ, зъванъ апѣлъ Іс Хвѣ волюею бжїіею, и Гостенъ  
2 братъ, Цркви бжїй, соудїиї въ Коринѣ, ѡсирѣлымъ о Хсѣ  
Ісѣ, зъванымъ стѣламъ съ всѣми призывающими нмѣ гн  
3 нашего Іс Хса въ всякомъ мѣстѣ, тѣмъ же и намъ. Благоудѣ  
4 вѣмъ и миръ ѡт ба оца нашего Іс Хса. Хвалю ба моего всегда  
5 за вы о бѣгдѣ бжїи, данѣй вѣмъ о Хсѣ Ісѣ, Іко вседе  
6 обогатисте сѣ о нѣмъ, всѣмъ словѣмъ и вѣщѣмъ раздумѣ,  
7 Ікоже и свѣдѣтельство Хво извѣсти сѣ оу васъ, Іко  
8 вѣмъ не лишеномъ бѣти ни єдиногоче дарованнѣ, чающемъ  
9 явленнѣ гн нашего Іс Хса, Іже извѣститъ вы до конца  
10 неповннѣ въ днѣ гн нашего Іс Хса. Бѣрѣтъ вѣ, намъ же  
11 избавленнѣ бѣсте въ обѣщаннѣ сна іего, Іс Хса, гн нашего.  
12 Молю же вы, братїе, наменьмъ гн нашего Іс Хса, да тоже  
13 глѣте вси и да не соудѣтъ въ васъ распрѣ, да іесте же свѣр-  
14 шени въ тойже мѣсан и въ тойже волнѣ. Нарекѣва бо мнѣ  
15 сѣ, братїе мои, о васъ ѡт Хлоса, іко рѣвнѣмъ въ васъ  
16 соудѣтъ. Глѣю же се, іко кѣждо васъ глѣтъ: азъ оуко іесѣмъ  
17 Павловъ, азъ же Іполлосовъ, азъ же Кифинъ, азъ же Хвѣ.  
18 Ёда раздѣли сѣ Хсѣ? Ёда Павлаъ пропадѣтъ вѣс за вы,  
19 или въ нмѣ Павлѣ хрѣстисте сѣ? Хвалю ба, іко ни єдино-  
20 гоче васъ хрѣстихъ, тѣмъ Криспа и Гана, Да не кто речетъ,  
21 іко въ мое нмѣ хрѣстихъ. Хрѣстихъ же и Стефаннѣ долѣ;  
22 к тому не вѣдѣ, аще кого иного хрѣстихъ. Не посла бо



мене Хсѣ хрѣститъ, нѣ бѣговѣститъ; не въ прѣмоудрѣсть  
 словесноу, да не испразнитъ сѧ крѣстъ Хвѣ. Слово бо 18  
 крѣстное гнѣблющиму въиство есть, спасающиму же сѧ намъ  
 сила бѣжна есть. Пѣано бо есть: негоублю прѣмоудрѣсть 19  
 прѣмоудрыхъ и разоумъ разоумныхъ ѡтвѣргоу. Кде прѣ- 20  
 моудръ, кде книгъчнй, кде сѣпросьникъ вѣка сего? Не оубоу  
 ли бѣ прѣмоудрѣсть мира сего? Понеже бо въ прѣмоудрѣсти 21  
 бѣжнй не разоумъ всѧ миръ прѣмоудрѣстью ба, бѣгонзволн бѣ  
 въиствѣмъ проповѣди спсати вѣроующа; Понеже Юден 22  
 знаменна просать и бѣлѣни прѣдрѣсти шрють, Мы же про- 23  
 повѣдаемъ Хса распата, Юдеомъ оубо сѣблазиъ, языкомъ  
 же въиствѣ, Самѣмъ же званымъ, Юдеомъ же и бѣлѣн- 24  
 номъ, Хса бѣжно силоу и бѣжно прѣмоудрѣсть. Ико въиствѣ 25  
 бѣжнѣ прѣмоудрѣе чѣвкѣ есть, и немоушное бѣжнѣ крѣплѣ-  
 нѣ чѣвкѣ есть. Блюдѣте же зѣваннѣ ваше, братнѣ, яко не 26  
 мнози ли прѣмоудри по пакти, не мнози ли силни, не мнози  
 ли багородн; Иъ воуша всего мира избѣралъ бѣ, да посра- 27  
 митъ прѣмоудрѣна, и немоушна избѣралъ бѣ, да посрамитъ  
 крѣпѣкое, И бездрѣдна всего мира и оуборѣна избѣралъ 28  
 бѣ, и не соуща, да соуща оупразнитъ, Ико да не похва- 29  
 литъ сѧ всѧка плѣть прѣдъ бѣмъ. Не того же въиствѣ о 30  
 Хсѣ Ісѣ, иже бѣмъ прѣмоудрѣсть намъ ѡт ба, правѣда и  
 стѣба и избавленнѣ, Да, якоже есть пѣано: хвалѣй сѧ о 31  
 ги, да хвалѣтъ сѧ.

II. И азъ приидѣ къ вамъ, братнѣ, придохъ не по 1  
 прѣдърѣщанимъ словѣмъ їаи прѣмоудрѣсти, възвѣщаю вамъ  
 тайноу бѣжно. Не сѣмотрѣхъ бо чѣо видѣти въ васъ, тѣкмо 2  
 Іс Хса, и сего пропата. И азъ въ немоушнѣ и страхѣ и тре- 3  
 петѣ мнозѣ бѣхъ къ вамъ, И слово мое и проповѣдъ 4

I 22 прѣдрѣсти] lectio error. pro прѣмоудрѣсти | II 1 прѣдърѣщанимъ словѣмъ]  
 lectio error. pro прѣдърѣщаемоу словесѣн.

моя не по прѣкрѣи члѣстѣ прѣмоудрости словесы, нѣ оуба-  
 5 занемь дѣа и силы, Да вѣра ваша не боудеть въ прѣмоу-  
 6 дрости члѣстѣ, нѣ въ силѣ бжии. Прѣмоудрость же гл҃емъ  
 въ свѣршеныхъ, прѣмоудрость же не вѣка сего, ни влѣдѣ  
 7 вѣка сего, прѣстающихъ; Нѣ гл҃емъ бжню прѣмоудрость,  
 въ тайнѣ свѣрхвеноую, юже пронаече въ прѣже вѣкѣ въ  
 8 славоу нашу, Юже никтоже ѡт влѣдѣ вѣка сего не разоумѣ;  
 9 аще бо быша разоумѣли, не быша га славы пропали; Нѣ  
 якоже іестъ писано: нѣже око не видѣ и оубо не слыша и  
 на ср҃дце чл҃вкѣ не възидоша, нѣже въ оубо готова любящимъ  
 10 іего. Намъ же ѡткрѣна въ дѣмъ своимъ; дѣ въ всего  
 11 пытаеть, и глаубины бжии. Кто бо вѣсть ѡт чл҃вкѣ іеже  
 въ чл҃вцѣ? Тѣмъ дѣ чл҃вкѣ иже въ немъ; такоже и  
 12 бжествныхъ никтоже не разоумѣ, тѣмъ дѣ бжии. Мы  
 же не дѣ мира сего прихѡмъ, нѣ дѣ иже ѡт ба, да ви-  
 13 димъ дарованныхъ намъ ѡт ба. Нѣже гл҃емъ не въ наоу-  
 ченныхъ чл҃вчскыхъ прѣмоудрости словесы, нѣ въ наоученныхъ  
 14 дѣа ста, дѣвнымъ дѣовнымъ прилагающе. Дѣвны же  
 чл҃вкѣ не приемлеетъ иже ѡт бжии дѣа; боіство бо іемоу  
 іестъ, и не можетъ разоумѣти, яко дѣвно вѣстѣзаетъ са.  
 15 Ико дѣвны вѣстѣзаетъ вса, а тѣ ни ѡт іединогоже въ-  
 16 стѣзаетъ са. Кто разоумѣ оумъ гнѣ, иже наставити н? Мы  
 же оумъ Хвѣ намъ.

1 III. И азъ, братіе, не могохъ глаголати вамъ яко дѣвн-  
 2 номъ, нѣ яко плѣтскомъ, яко младенца о Хвѣ. Молока  
 въ напоухъ, а не брашна; не оубо можете, нѣ и іеще нѣмѣ  
 3 не можете. Єще бо плѣтсци іесте. Идеже бо въ васъ за-  
 висть, рѣвныи и распрѣа, не плѣтсци ли іесте и по чл҃вкоу  
 4 ходите? Іегда оубо гл҃еть кто: азъ оубо іесамъ Павловъ;  
 5 дроугый же: азъ Іполлосовъ, — не плѣтсци ли іесте? Кто  
 оубо іестъ Іполлосъ, ктоже іестъ Павелъ? Не слоузѣ ли,  
 6 намаже вѣрѡвасте, и комоуждо якоже въ дасть? Изъ наса-

духъ, а Яполлосъ напоиаъ, нъ въ въздрасти; Тѣмъже ни на- 7  
 сада есть что ни напоиѣ, нъ въздрастивый въ. Садаи бо 8  
 и напоиѣ едино есть, кѣждо же свою мѣздоу принимаетъ.  
 Бѣни есмъ поспѣшницы, бѣне тажаніе. По бла҃гдти бѣни, 9  
 данѣи мѣнѣ, акы прѣмоудръ архітектонъ основаніе поло- 10  
 жиуъ, ниъ же назидаетъ. Основаніа бо иного никтоже мо- 11  
 жетъ положити паче лежащаго, еже есть Іс Хъ. Яже ли 12  
 кто назидаетъ на основаніи сѣмъ злато, сребро, каменіе  
 чѣстнѣ, дрѣва, сѣно, стѣвалы, Коегождо дѣло явѣ боудеть; 13  
 днѣ бо явитъ; яко огнемъ открываеъ сѣ, и кожеждо  
 дѣло, яковоже есть, огнь іе искоушитъ. Югоже дѣло аже 14  
 прѣбоудеть, еже назѣда, мѣздоу принимаетъ; Я егоже дѣло 15  
 сѣгоритъ, отѣтитъ сѣ, а самъ спсѣтъ сѣ, нъ тако яковоже  
 огнемъ. Не вѣсте ли, яко црѣвы бѣни есте и дхъ бѣни 16  
 живетъ въ васъ? Яже кто црѣвы бѣню сквернитъ, сквер- 17  
 нитъ сего въ; црѣвы бо бѣни ста есть, еже есте въ. Ни- 18  
 ктоже сѣе да не прѣкльцаетъ; аже мнитъ сѣ прѣмоудръ  
 кто быти въ васъ въ вѣцѣ сѣмъ, боуи да боудеть. Прѣ- 19  
 моудрость бо мира сего боуство ѡт ба есть. Пѣано бо  
 есть: іемлай прѣмоудрѣны въ коварствѣи нхъ. И пакы: 20  
 гъ сѣвѣсть помышленіа члѣвска, яко соутъ соуетьна. Тѣмъ- 21  
 же да никтоже не хвалѣ сѣ въ члѣвѣхъ, всѣ бо ваша соутъ,  
 Или Павлаъ, или Яполлосъ, аже же Киѣа, аже же всѣ миръ, 22  
 аже же животъ, аже же смѣрътъ, аже же настоящаи или  
 боудущаи, всѣ бо ваша, въ же Хъи, Христосъ же бѣни.

III 7 нъ въздрастивый въ] haec vocab., a scriba princip. vel eo, qui  
 exemplar primum paravit, praetermissa, manu tertia extra vers. adimpleta sunt ||  
 8 садаи бо и напоиѣ] etiam haec vocab. manu tertia adimpleta sunt et supra  
 vers. leguntur || 9 reliquum huius versus, quod verba: бѣни здание есте com-  
 plecti deberet, deest in cod. nostro || 10 etiam in fine huius vers. desunt haec  
 verba: кѣждо же боудеть сѣ, како назидаетъ || 11 положити] hoc vocab. manu  
 princip. supra vers. scriptum | 18 reliquum huius versus: да прѣмоудръ боудеть  
 deest in cod. || 22 lit ж in же ante бѣни manu princip. ex alia quadam correcta est.



1 IV. Тако ны да мынитъ члвкъ, яко слоугы Х҃ы и  
 2 приставникы тайнъ вѣнй. Я ѿегоже прочіе шіете въ при-  
 3 ставникѣхъ, да вѣрны кто обрацѣтъ сѧ. Мѣнѣ же не  
 4 въ велико іестъ, да вами вѣстѣзанъ боудѡу, или ѡт днѣ  
 5 члвчѣска, нѣ ни себѣ вѣстѣзаю; Ничеже бо себѣ съвѣдѣ,  
 6 нѣ не о семъ оправдаю сѧ; вѣстѣзанъ же мѧ г҃ъ іестъ.  
 7 Тѣмъже не прѣже врѣмене ничеже не соудите, дондеже при-  
 8 деть г҃ъ, иже просвѣтитъ тайны тѣмъ и явитъ съвѣты  
 9 срдчныя, и тѣгда похвала боудетъ комоуждо ѡт ба. Си  
 10 же, вратыі моѧ, прѣковразихъ на сѧ и Иполлоса васъ ради, да  
 11 ѡт наю навѣкиете не паче моудрѣствовати псанаго, да не  
 12 іединъ по іединомуу г҃рди сѧ на друга. Кто бо ти ра-  
 13 соужаеетъ? Что же имаша, ѿегоже нѣси приналъ? Яше ли  
 14 приналъ іеси, что хвалиши сѧ яко не приналъ? Оуже съити  
 15 іесте? Оуже оокатисте сѧ? Без насъ црѣствовасте? И еша  
 16 оубо да вѣисте сѧ въцрѣни, да и мы съ вами въцрѣнимъ  
 17 сѧ. Мнѡ бо, яко въ ны аплы послѣдникы явилъ, яко  
 18 насъ мѣртвыи, яко позороу въхѡмъ всемоу мироу, аг҃ге-  
 19 ломъ и члвкомъ. Мы боуи Х҃а ради, въ же моудри о Х҃ѣ;  
 20 мы немоуцны, въ же вѣрныи; въ славыи, мы же безцѣсти.  
 21 До нынѣшнѣаго часа и алчѣмъ и жажемъ и назн бѣваемъ  
 22 и стражемъ и скытаемъ сѧ И троужаемъ сѧ, дѣлающе  
 23 своимъ роукыи; окаянѣаи бѣгословимъ; гонимъ тѣр-  
 24 пимъ; Хоуанимъ тѣшимъ; яко отрѣви всемоу мироу въхѡмъ;  
 25 всѣмъ покрание до селѣ. Не срамъкѧ васъ пишу ѿси, нѣ  
 26 яко чада свои възлюбленѧи наказѡу. Яше бо тѣмоу на-  
 27 ставникъ имате о Х҃ѣ, нѣ не мѣногы оца; о Х҃ѣ бо Іс҃хъ  
 28 еваггелиемъ азъ къ родихъ. Молю же вы, подобни ми въ-  
 29 вайте. Сего ради послахъ вамъ Тимѡфеѧ, иже іестъ ми чадо

IV 14 срамъкѧ] post h. vocab. duae litt., quarum lineamenta bene inter-  
 nosci non possunt, erasae sunt || 17 въспоманетъ] lit. n in rasura scripta.



възлюбленіе и вѣрно о г҃и, иже вамъ въспоманеть поутѣ  
мои иже о Хсѣ, якоже и всѣде въ всякой цркви оуча. Ико 18  
не градоучю ми к вамъ развеличаша сѧ нѣщии; Придоу же 19  
скоро к вамъ, аще г҃ъ въсхоцетъ, и разоумѣю не слово раз-  
величавѣшихъ сѧ, нѣ слоу; Не въ словеси во црствіе вѣіе, 20  
нѣ въ силѣ. Что хощете, палицею ли придоу на вы или 21  
любѣвью, дхмъ же кротости?

V. Писма ли слышитъ сѧ въ васъ любодѣіаніе, и тако 1  
любодѣіаніе, акого же ни въ изъщѣхъ именовѣтъ сѧ, яко  
нѣкого женоу очю навѣща. И вы развеличали сѧ іесте, а 2  
не паче въсплакасте сѧ, да изметъ сѧ ѡт среды вашей съдѣ-  
ивѣй дѣло се? Изъ же оубо яко кромѣ сѣй тѣлѣмъ, тоу 3  
же сѣй дхмъ, оубо соудихъ, якоже тоу сѣй, съдѣивѣшаго  
снѣ, Въ нма г҃и нашего Іс Хса събравѣшемъ сѧ вамъ и 4  
моіемоу дхоу, силою г҃и нашего Іс Хса Прѣдати такового 5  
сотонѣ въ измѣжѣніе плѣти, да дхъ спасетъ сѧ въ днѣ  
г҃и нашего Іс Хса. Не добра похвала ваша. Не вѣстѣ ли, 6  
яко малъ квасъ все мѣшаніе кваситъ? Очистите оубо вет- 7  
хѣй квасъ, да боудетъ ново вѣмѣшаніе, якоже іесте бес-  
кваса; ибо пасха наша за ны жренѣ бѣис, Хсѣ. Тѣмъже да 8  
праздноуіемъ не въ квасѣ ветѣсѣ, ни въ квасѣ злобыи и  
лоукавѣства, нѣ въ бесквасѣствіи чистотѣ и истинѣ. Псахъ 9  
вамъ въ епистолин не примѣшати сѧ въ любодѣіцѣмъ, И 10  
не тѣкмо любодѣіцѣмъ міра сего или хѣрѣиномъ или  
идолослоужителѣмъ; понеже дѣлажи іестѣ ѡт міра сего  
изити. Нынѣ же псахъ вамъ не примѣшати сѧ, аще коте 11  
рѣй братъ именовѣтъ сѧ или любодѣй или идоложрѣцъ  
или лихонмѣцъ или клеветникъ или пианица или хѣрѣ-  
никъ, съ таковымъ ни ѣсти. Что ми іестъ вѣнѣшнѣмъ 12

V 3 азъ же] partic. же manu princip. supra vers. scripta || 4 силою] quat-  
tuor litt. priores huius vocab. in rasura exaratae || 10 сего или] inter сего et или  
omissa sunt: или лихонмѣцѣмъ.

13 соудити? Не оутрѣнимъ ли въ соудитѣ? И вѣнчаннымъ  
бѣ соудити. И изымѣте зѣлаго ѿ васъ самѣхъ.

1 VI. Сѣмѣете ли кто ѿ васъ, верѣ имѣющъ съ дроуѣмъ,  
2 соудъ прияти ѿтъ неправдѣныхъ, а не ли ѿ стѣхъ? Или  
не вѣсте, яко стѣи всемоу мироу соудати? И аще ѿ васъ  
3 соудъ приемиетъ всѣ миръ, недостойни есте соудити  
4 малымъ? Не вѣсте ли, яко аггеломъ соудимъ? Нѣ тѣмъ  
5 же житниискимъ? Житнииская же оубо соудница аще имате,  
6 оуничженыхъ въ цркви, сѣхъ посажаете? Къ срамотѣ ва-  
7 шей глаголю: тако ли нѣсть въ васъ ни единого прѣмудраго,  
8 ниже можетъ расоудити по срѣдѣ брата своего? Нѣ братъ  
9 съ братомъ соудимъ есть, и се при нечестивыхъ? Се оубо  
10 отиноудъ срамъ вамъ есть, яко тажа имате съ собою. По-  
11 что оубо паче не обидимъ есте, по что оубо не паче лишени  
12 бываєте? Нѣ въ обидите и лишаете, и се братию. Или  
13 не вѣсте, яко неправдѣнии црствѣни бжїи не наследуютъ?  
14 Не льстите себе; ни любоудѣи ни идолослужители ни прѣ-  
15 любоудѣи ни малаки ни мѣстеложници Ни татыи ни ли-  
16 хонимѣи ни пианици ни клеветници ни хушѣици црствѣни  
не наследуютъ. И тѣгда что вѣсте; нѣ омыете сѣ, нѣ ости-  
сте сѣ, нѣ оправдисте сѣ именьмъ г҃и нашего Ис Хса и дх҃омъ  
б҃а нашего. Все ли лѣтъ есть, нѣ не все въ ползоу; все ли  
лѣтъ есть, нѣ не азъ обладаю воудѣи ѿ кого. Брашна  
чр҃квоу, и чр҃кво брашноу; бѣ же и се и си да оупразнитъ.  
Тѣло же не любоудѣи, нѣ г҃и, и г҃ъ тѣлеси; бѣ же и г҃а  
въздвиже и насъ съ нимъ въздвиженъ силою своею. Не  
вѣсте ли, яко тѣлеса ваша оудѣ Х҃и соутъ? Тѣмъ ли оубо  
оудѣ Х҃и сътворю оудѣ любоудѣи? Да не воудеть. Или  
не вѣсте, яко прилѣпѣи сѣ любоудѣи едино тѣло есть?

VI 4 же оубо] inter же et оубо una lit. erasa esse videtur || 7 паче не обидимъ] minus recta lectio pro не паче обидимъ.





- 14 **С**тѣть бо сѧ моужь невѣрнѣ о женѣ, и остѣть сѧ жена  
невѣрна о моужѣ; понеже оубо чада ваша нечѣста соутѣ, нѣмѣ  
15 же стѧ соутѣ. **И**це ли и невѣрныхъ разлоучаетѣ сѧ; не  
работитѣ бо сѧ братѣ или сестра въ таковыхъ. **Въ** мирѣ  
16 же призва ны бѣ. **Ч**то вѣси, жена, аце мѣжа спѣши, или  
17 что вѣси, мѣжу, аце женоу спѣши? **Т**ѣмъ комоуждо ꙗкоже  
раздѣлалѣ вѣ, кожедо ꙗкоже призва гѣ, да тако ходитѣ.  
18 **И** тако въ всѣхъ црквахъ повелѣваю. **О**брѣзанѣ кто при-  
званѣ бѣсѣ, да не обрацаютѣ сѧ; въ необрѣзании кто призѣ-  
19 ванѣ бѣсѣ, да не обрѣзаетѣ сѧ. **О**брѣзание ничтоже ѣсть  
и необрѣзание ничтоже ѣсть, нѣ съблѣдненіе заповѣднѣ  
20 бжїи. **Къ**ждо же въ зѣванні, въ нѣмъже зѣванѣ ѣсть, въ  
21 томъ да и прѣбываетѣ. **Р**авѣ ли нарече сѧ, не вѣрзи; нѣ,  
22 аце можши свободѣ бѣти, паче дѣлай. **Н**ареченѣ бо о гѣ  
равѣ свободныи гѣи ѣсть; такоже и свободѣ нареченѣ  
23 равѣ ѣсть **Х**бѣ. **Ц**кноу коупленнѣ бѣстѣ, не боудѣте раби  
24 члвкомѣ. **Къ**ждо, въ нѣмъже призванѣ бѣсѣ, братнѣ, въ  
25 томъ да прѣбываетѣ ѡтѣ бѧ. **О** оунотахъ же и дѣвахъ  
повелѣннѣ гнѣ не имамѣ, съвѣтѣ же даю ꙗко помилowanѣ  
26 ѡт гѧ вѣрнѣ бѣти. **М**ню оубо, се добро бѣти за насто-  
27 ящюу потрѣбоу, ꙗко добро члвкоу тако бѣти. **П**ривазаеши  
сѧ женѣ, не нрѣ раздрѣшаниа; ѡтрѣшаеши сѧ ѡт женѣ, не  
28 нрѣ женѣ. **И**це ли и жениши сѧ, не съгрѣшилѣ ѣси, и аце  
[посагнетѣ два, не съгрѣши; скѣрбѣ же пѣтнѣ имѣти имоутѣ  
29 таковыи; азѣ же вѣи цѣлю. **И** се глаю, братнѣ, ꙗко вѣрѣма  
прекращено ѣсть оуже; да имоуцѣ женѣ ꙗко не имоуцѣ вѣ-  
30 доутѣ; **И** плачюцѣ сѧ ꙗко не плачюцѣ, и радоуцѣ сѧ ꙗко не

15 разлоучаетѣ сѧ] hic desunt verba: да разлоучитѣ сѧ || 24 ѡтѣ бѧ] minus recta lectio pro прѣдѣ коромѣ || 28 и аце] hic iterum supplementum sequitur, quod ob causas, in prolegomenis expositas, e cod-e, in bibl. synodali mosquensi sub No. 7 (apud Gorscium 95) asservato, depromptum et, quo melius eluceret, uncis angulatis inclusum est.



радоующѣи сѧ, и коупоующѣи ꙗко не съдържащѣи, И тревоующѣи 31  
мира сего ꙗко не тревоующѣи; мнимоходитъ бо образъ мира  
сего. Хоцю же васъ, да бес печали бысте быти. Не жени- 32  
вѣи сѧ печеть сѧ о гнѣхъ, како оугодити гнѣ; Я женивѣи 33  
сѧ печеть сѧ о мирскыхъ, како оугодити женѣ, И раздѣ- 34  
ленъ іестъ. И жена и двѣ не посагъшии печеть сѧ о гдѣскихъ,  
и іестъ ста и тѣлѣмъ и дхѣмъ, и посагъшии печеть сѧ о  
мирскыхъ, како оугодити моужевѣи. Се же на пользоу вашу 35  
вѣсѣмъ глѡю, не да обѣдържницю вамъ възложю, нѣ блго-  
образноу, нестоупноу гнѣ безмѣлвѣно. Яце ли кто зѣмѣ 36  
образѣмъ на свою двоу мыслитъ, аце іестъ преходница, и  
тако іестъ томоу быти, иже хоцетъ, да творитъ; не съгрѣ-  
шаетъ; да посагають. Я иже стоитъ срѣцѣмъ своимъ твѣр- 37  
до, не имѣи вѣдѣи, власть же имоутъ о своѣй волѣ, и се  
рассмотри въ срѣци своѣмъ,] влюсти свою двоу, добрѣ тво-  
ритъ. Тѣмъже и вѣдай свою дѣвоу добрѣ творитъ, и не 38  
вѣдай лоуче творитъ. Жена привазана іестъ законѣ, въ 39  
іесникоже лѣтъ живеть моужѣ іей; [аце ли же оумреть моужѣ  
іей], свобода іестъ за негоже хоцетъ посагноути, тѣкмо о  
гнѣ. Блженѣиши же іестъ, аце тако прѣвоудеть, по моѣмоу 40  
сѣвѣтоу; мнѣю бо сѧ и азъ дхѣмъ вѣи имѣи.

VIII. О идоложертвѣныхъ же вѣмъ, ꙗко вси разоумѣ 1  
намамъ; (разоумѣ дѣмъ, а лѣбѣи вѣжчизаетъ; Яце ли кто 2  
мынитъ сѧ разоумѣи что, не оуразоумѣ, ꙗкоже подовѣтъ  
разоумѣи; Яце ли кто любеть ва, съ познанъ бысѣ имъ;) О 3  
ѣди бо идоложертвѣныхъ вѣмъ, ꙗко ни іединъ коумиръ 4  
въ всѣмъ мирѣ, ꙗко ніктоже вѣи нѣ, тѣкмо іединъ. Ибо 5

34 и жена] lectio manca pro и жена не посагъшии | и іестъ] lectio erron.  
pro да іестъ | и посагъшии] rectius esset: а посагъшии : 35 нѣ блгообразноу, не-  
стоупноу] lectio erron. esse videtur pro нѣ къ блгообразноу и нестоупноу ||  
39 аце ли же—моужѣ іей] etiam hic locus ad dictum cod-em mosq. adimpletus  
est || VIII 4 ѣди] post h. vocab. una lit., uti videtur и, erasa est.



радитъ вѣ, Или насъ ради глѣтъ? Насъ бо ради ꙗ́сно вѣсѣ, 10  
 ꙗко о оупѣванні дѣлажнѣ ꙗсть орай орати, и вѣрхѣи на  
 оупѣванні своѣго приовѣтитъ сѧ о оупѣванні. ꙗ́ще мѣи вѣмъ 11  
 дѣховнаѧ сѣмѧхѣмъ, вѣаніе ꙗ́ще мѣи вѣмъ плѣтѣскаѧ пож-  
 нѣмъ? ꙗ́ще нинѣи вѣласти причаѣютъ сѧ, не паче ли мѣи? 12  
 Не сѣтворихомъ по области сей, нѣ все тѣрпѣмъ, да не прѣ-  
 вращенна котѣраго дамѣи еваггѣлію Хвѣоу. Не вѣстѣ ли, ꙗко 13  
 дѣлаюѣи сѣмѧ ѡт сѣтлѣнѣи ѣдѣтъ и слоужаѣи жѣртвѣни-  
 коу сѣи жѣртвѣнникѣмъ сѣдѣлаютъ? Тако и гѣ повелѣ про- 14  
 повѣдаюѣи еваггѣліе ѡт еваггѣліи жити. ꙗ́зъ же ни- 15  
 ꙗ́дино сѣтворихъ ѡт сѣхъ. Не ꙗ́сѧхъ же сѣхъ, да тако  
 боудѣтъ о мѣи; добро ми паче оумѣрѣти, или похвалоу мою  
 да кто испразнитъ. ꙗ́ще бо вѣговѣстѣстѣоу, нѣстѣ ми хва- 16  
 лы; вѣда мѣи налѣжитъ: мѣтѣ же мѣи ꙗсть, ꙗ́ще не  
 вѣговѣстѣстѣоу. ꙗ́ще бо волю сѣ дѣю, мѣздоу имѣмъ; 17  
 ꙗ́ще ли неволю, ꙗ́конолѣи прѣдѣна ми ꙗсть. Каѧ оубѣи ми 18  
 ꙗсть мѣзда? Да, вѣговѣстѣстѣоу, вѣзгрѣшнѣи положю еваг-  
 гѣліе Хвѣо, не творити ми по области моѣи вѣ еваггѣліе.  
 Сковода сѣи ѡт вѣхъ, вѣсѣмъ сѣеи порѣботѣхъ, да всѧ при- 19  
 овѣрѣи. И вѣхъ ꙗ́деомъ ꙗко ꙗ́деи, да ꙗ́деи приовѣ- 20  
 рѣи; подѣзакѣнѣи ꙗко позакѣнѣи, да подѣзакѣнѣи  
 приовѣрѣи; Безакѣнѣи ꙗко безакѣнѣи, не сѣи вѣза- 21  
 конѣи боу, нѣ законѣи Хвѣи, да приовѣрѣи безакѣн-  
 ѣи. Бѣхъ немоѣнѣи ꙗко немоѣнѣи, да немоѣнѣи 22  
 приовѣрѣи; вѣсѣмъ вѣхъ все, да вѣсѣмъ нѣкѣхъ сѣоу.  
 Се же творю за еваггѣліе, да сѣовѣнѣи ꙗ́сѣи боудѣи. Не 23  
 вѣстѣ ли, ꙗко тѣдѣи вѣи сѣадинѣи всѣи оубѣи тѣоуѣи, ꙗ́динѣи 24  
 же приѣмѣтъ вѣвѣи? Тако тѣѣѣи, да постигнѣи. ꙗ́сѣи 25

18 вѣговѣстѣстѣоу] lit. postrema huius vocab. manu ipsius scribae vel  
 emendatoris cuiusdam ex iо correcta [вѣзгрѣшнѣи] etiam in h. vocab. lit. о ex a  
 correcta est || 20 позакѣнѣи] lectio erron. pro подѣзакѣнѣи || 24 вѣвѣи] supra h.  
 vocab. glossa вѣзданіе legitur, quae manum tertiam ostendit.



же подвизаѣи сѧ ѡт всего въздържитъ сѧ; они оубо, да  
 26 истѣлѣнныи въицы приимають, амы же неистѣлѣнныи. Изъ  
 оубо тако текоу, яко не безвѣстно, тако расматраю, яко  
 27 не аера бы, Нѣ оудържию си тѣло и порабоцю, еда како,  
 ниѣмъ проповѣдавъ, самъ неклѣбимъ боудоу.

1 X. Не велию же вамъ не разоумѣвати, братиѣ, яко оци  
 наши вси подѣ облакъмъ въиша и вси сквозѣ море прѣдоша,  
 2 И вси оубо Моисеа хрстиши сѧ къ облацѣмъ и въ мори, И вси  
 3 дѣхъныи въиша брашню, И вси тоже дѣхъныи пиша пиво:  
 4 пиахоу бо ѡт дѣхъна послѣдствующа камене, камень же въ  
 5 Хсѣ; Нѣ не къ мѣножаищихъ ихъ бѣговолнѣ бѣ: поло-  
 6 жени бо быша въ поустыни. Онъ же образъ намъ въиша, не  
 быти намъ похотѣнникомъ злоу, якоже и они въсхотѣиша.  
 7 Ни коумирѣмъ служите, якоже мнози ѡт нихъ, якоже  
 8 и ѡт ѡбѣдъ дѣлаемъ, якоже ни ѡт нихъ ѡбѣды дѣлаша и па-  
 9 доша въ единѣ днѣ ѿѣ и ѿѣ. Ни да искоушаемъ Хсѣ, яко  
 10 ѡни ихъ искоушиша, и ѡт змиѣ погыбоша. Ни рѣшѣйте,  
 11 якоже ни ихъ рѣшѣша, и погыбоша гоубительмъ. Онъ же  
 всѧ образно приклѣчахоу сѧ онѣмъ, ꙗкоже бѣ въ наоу-  
 12 ченнѣ намъ, въ нѣже конци въкомъ доидоша. Тѣмъ же  
 13 мѣнѣи сѧ стоѣти да блѣдетъ сѧ, да не падетъ. Напастъ  
 васъ не приѣтъ тѣмъ члвчѣскѣ; върѣнъ же бѣ, нѣже не  
 оставитъ насъ напастъ приѣти паче ѡже можете, нѣ творитъ  
 14 съ напастю и изводитъ, възмоуши вамъ понести. Тѣмъ же,  
 възлюблении мои, въграйте ѡт коумирѣскаго слоужения.  
 15 Ико моудроумъ глѣю; соудите вы вамъ ѡже глѣю. Чаша  
 16 бѣгословлѣнна, юже бѣгословимъ, не обѣрѣннѣ ли крѣви Хсѣ  
 17 ѡсть? Хлѣбъ, нѣже ѡбѣмъ, не обѣрѣннѣ ли тѣла Хвѣ ѡсть?

X 3 дѣхъныи] lit. extrema huius vocab. manu princip. supra vers. exarata  
 est || 13 творитъ] duae litt. extremae huius vocab. primum praetermissae et  
 deinde a scriba princip. intercalatae sunt.



Ико ѱединъ хлѣбъ, ѱедино тѣло ѱесмъ мнози; вси бо ѱт 17  
 ѱединого хлѣба причащѱемъ сѱ. Видите Излѱ по плѱти; не 18  
 'ѣдоущи ли жьртвы обьщѱники жьртвѱникоу соутъ? Чтѱ 19  
 оуко рекоу? Ико коумиръ что ѱестъ, или ѱко коуми-  
 рожьртвѱно что ѱестъ? Нѣ ѱко ѱеже жьроутъ ѱзѱци, бѣсомъ 20  
 а не бѱи; не велю же вамъ обьщѱникомъ бѣсомъ бѱти. Не 21  
 можете чаша гнѱ пити и чаша бѣсѱ; не можете трапезѣ гнѱ  
 причащати сѱ и трапезѣ бѣсѱ. Или раздражѱемъ гѱ? Ёда 22  
 крѣпѱчѱйше ѱего ѱесмъ? Ёсе ли лѣтъ ѱестъ, нѣ не все вѣ 23  
 пользоу; все ли лѣтъ ѱестъ, нѣ не все сѱздаѱетъ. Никтоже 24  
 своѱего си да ищѱтъ, нѣ дружѱни кѱждѱ. Ёсе продаѱемо 25  
 вѣ разлѱнѱи 'ѣдите, ничтоже не вѣстазѱюще за сѱвѣсть.  
 Гнѱ бо ѱестъ земля и конецъ ѱеѱ. Ёще ли кто зоветъ вѱ 26  
 ѱт неврѱныхъ и хѱцѱте ходити, все прѣдѱставляѱемо вамъ 27  
 'ѣдите, ничтоже не вѣстазѱюще за сѱвѣсть. Ёще ли кто ре- 28  
 четъ: се идоложьртвѱно ѱестъ, — не 'ѣдите за оногѱ повѣ-  
 давѱшагѱ и сѱвѣсть. Сѱвѣсть же глѱю не свою, нѣ дру- 29  
 гагѱ. Ёѱскоую бо свобѱда моѱ соудѣ приѱемлѱетъ ѱт оноѱ  
 сѱвѣсти? Ёще азъ блѱгѱдѱти причащѱю сѱ, по что хѱулоу 30  
 приѱемлѱю ѱ неѱмѱже азъ похвалѱю? Ёще оуко 'кѱте, аще ли 31  
 пыѱте, аще ли нѱо что творѱте, вѣ славоу бѱнѱю творѱте. Ёс 32  
 прѣтѱканѱи Иудеѱмъ бѱвайте и Ёллѱномъ и црѱви бѱнѱи,  
 Икоже и азъ вѣ васъ всѣмъ оуѱажаю, не искѱй своѱеѱ поль- 33  
 зѱ, нѣ мѱногѱхъ, да сѱпасоутъ сѱ.

XI. Подѱбѱти мнѣ бѱвайте, ѱкоже и азъ Хѱи. Хвалю 1  
 же вѱ, братѱе, ѱко всегѱда мѱ помѱните и, ѱкоже прѣдахъ 2  
 вамъ, прѣдѱнѱи дѱржитѱ. Велю же вамъ вѣдѣти, ѱко всѱ- 3  
 комоу члѱвоу глава Хсѱ ѱестъ, глава же женѣ моужѱ, глава  
 же Хсоу бѱ. Ёсѱкѱ моужѱ, мѱтвоу дѣѱй или прѱрѱцаѱа на 4

20 ѱеже] lit. ѱ manu princip. supra vers. scripta | бѣсомъ а не бѱи] minus  
 recta lectio pro бѣсомъ жьроутъ а не бѱи.

5 главѣ наувѣи, срамаиеть главою свою. Исака же жена, мѣтровоу  
 дѣлюци или прорицаюци непокрѣвеною главою, срамаиеть  
 6 главою свою; іедино бо іестъ и тоже остриженѣи. Ице бо не  
 покрѣваиеть сѧ жена, тѣгда стрижеть сѧ; аце ли срамъ  
 7 женѣ стрѣци сѧ или брити сѧ, да и покрѣваиеть сѧ. Моужь  
 же оубо не дѣлѣиетъ іестъ покрѣвати главы, образъ и слава  
 8 бѣни сѣи; жена же моужевѣ слава іестъ. Икстѣ бо моужь  
 9 ѡт женѣ, нѣ жена ѡт моужа, Ибо не създанъ бѣи моужь  
 10 женѣ ради, нѣ жена моужа ради. Сего ради и жена дѣлѣи-  
 11 на іестъ власть наувѣи на главѣ аггѣлъ ради. Окаче ни  
 12 моужь бѣж-ченѣ, ни жена без моужа о гѣ. Ико жена ѡт  
 13 моужа, тако и моужь женою, всѧ же ѡт бѧ. Иъ васѣ са-  
 мѣхъ соудите, аки ли іестъ женѣ ѡткрѣвеною главою мо-  
 14 лти сѧ бѣи? Ни ли то само іестѣствоу наоучаиеть васѣ,  
 іако моужь оубо, аце власѣ раститѣ, нечѣи іемѣ іестъ?  
 15 Жена же, аце власѣ раститѣ, слава іей іестъ, іако власи за  
 16 одѣниіе іей іестъ дано? Ице ли кто мѣнитъ сѧ вѣсприиетъ  
 17 бѣити, мѣи такого обѣчаи не имамъ, ни цркви бѣни. Сего  
 же, повелѣваи, не хвалю, іако не на лоучѣше, нѣ на хоужѣи  
 18 събираиеть сѧ. Первоіе же оубо сънимаюциемъ сѧ вамъ вѣ  
 цркви, слышию вѣ васѣ распрѣ соуца, и часть іедина вѣроу  
 19 іемаиеть; Подоваиеть бо и ересамъ вѣ васѣ бѣити, да искѣ-  
 20 шении іавѣ боудоутъ вѣ васѣ. Схходаишемъ сѧ вамъ вѣ  
 21 коупѣ, икстѣ гѣскоу вечерю ѣсти; Кѣждо бо свою вечерю  
 вариаиеть ѣсти, дроутѣи алчѣи іестъ, дроутѣи же ѣианъ.  
 22 Ёда домовѣ не имате ѣсти и пити? Или о цркви бѣни не  
 родите и срамаиете не имоуциа? Что рекоу вамъ? По-  
 23 хвалю ли вѣи о сѣмъ? Не похвалю. Изъ приахъ ѡт гѧ,  
 іеже и прѣдахъ вамъ, іако гѣ Ісѣ вѣ ноци, вѣиюже прѣ-

XI 13 an] haec partic. extra vers. legitur manuque aliqua recentiore adiecta esse videtur.

даша сѧ, прѣмѣтъ хлѣбъ. И похвалѣ, прѣломлѣ и рече: при- 24  
имѣте и ѣдите, се ѣсть тѣло мое, ломимое за вы; се  
творите въ мое въспоминаніе. Также и по вечери гл҃а: 25  
си чаша новѣй завѣтъ ѣсть о моеѣ крѣви; се творите,  
ежежды ю аще пиете въ мое въспоминаніе. Сѣкраты бо 26  
аще ѣсте хлѣбъ съ и чашю сию пиете, съмѣръте гнѣю исповѣда-  
ете, доидеже придетъ. Тѣмъже иже аще ѣсть хлѣбъ съ или 27  
пьетъ чашю гнѣю недостойно, повинныѣ ѣсть тѣлоу и крѣви  
гнѣи. Да искоушаеѣтъ же члвкъ себе и тако ѡт хлѣба да 28  
ѣсть и ѡт чашѣ да пиетъ; Ѣдѣй бо и пийай недостойно 29  
грѣхъ совѣтъ ѣсть и пиетъ, не расматрѣвъ тѣла гнѣи. Сего 30  
ради и въ васъ мнози немощни и недоуживши и съпѣтъ  
мънози. Иже бо бѣхомъ себе расоужаши, не бѣхомъ осоу- 31  
жени бѣши; Соудими же ѡт г҃а кажемоу сѧ, да не съ всѣмъ 32  
миръмъ осоужени боудемоу. Тѣмъже, братіе мои, съходяще 33  
сѧ на ѣдѣ, дроутъ дроуга жидѣте; Иже ли кто ачетъ, въ 34  
домоу да ѣсть, да не въ грѣсѣхъ съходите сѧ. Я прочаи,  
егда придоу, разишу.

XII. О дх҃ныхъ же, братіе, не велю вамъ не вѣдѣти. 1  
Ѣсте, яко, егда погани ѣсте, къ соумироу безгласнымы, 2  
яко водими ведоми бѣваете. Тѣмъже съказую вамъ, яко 3  
никтоже, дх҃мъ вѣниемоу гл҃а, речеѣ: анаѣма Іс҃ъ, и никтоже  
може рещи: г҃ъ Іс҃ъ, тѣкмоу дх҃мъ стѣмы. Раздѣленны же 4  
даровъ соутъ, а тѣже дх҃ъ, И раздѣлены сѧженіемъ соутъ, 5  
а тѣже г҃ъ, И раздѣленны дѣиши соутъ, а тѣже ѣсть в҃ъ, 6  
дѣиши всѧ въ всѣхъ. Комуждо же даеѣтъ сѧ явленіе дх҃а 7  
къ ползѣ. Овому бо дх҃мъ даеѣтъ сѧ слово прѣмоудрости, 8  
иному же слово разоума по томоу же дх҃оу, Дроугомоу же 9

25 также и по вечери] minus recta lectio pro также и чашоу, по вечери ||  
29 недостойно] lectio erronea esse videtur, pro qua potius недостойно expectave-  
rimus || 30 и съпѣтъ мѣнози] lectio erronea pro и спѣтъ докоими (καὶ κοιμῶνται  
ἐκνοί) || XII 7 же] haec partic. manu princip. supra vers. scripta.



вѣра о томъже дѣѣ, иномоу же даръ ицѣленний о томъже  
 10 доуѣ, Иномоу же дѣланіе силъ, иномоу же пророчество,  
 иномоу же рассмотреніи дхъ, другомоу же родъ языкъ,  
 11 иномоу же сказаніе языкъ. Вся же си дѣіють іединъ и  
 12 тѣже дхъ, раздѣляша особь комоуждо, іакоже хощеть. Іакоже  
 во тѣло іедино іестъ и оуды многы имать, вси же оуди  
 іединого тѣла, соуже мнози, іедино соутъ тѣло, тако и Хсѣ.  
 13 Неб іединѣмъ дхмъ мы вси въ іедино тѣло хрстихомъ сѧ,  
 аще ли Іудей аще ли Елліини, аще ли раби аще ли свободни,  
 14 вси іединѣмъ дхмъ напоухомъ сѧ. Оубо тѣло иѣсть іединъ  
 15 оудъ, нъ мнози. Іаще речеть нога: іако иѣсмъ роука, иѣсмъ  
 16 ѡт тѣла, — не ѡт сего иѣсть ѡт тѣла. И аще речеть оухъ:  
 іако иѣсмъ око, иѣсмъ ѡт тѣла, — не ѡт сего иѣсмъ ѡт  
 17 тѣла. Іаще ли все тѣло окмъ, кде слоухъ? Іаще все слоухъ,  
 18 кде оуханіе? Нынѣ же положи въ оуды, іединого кождо  
 19 въ тѣлеси, іакоже изволи. Іаще ли быша вся іединъ оудъ,  
 20 кде тѣло? Нынѣ мнози оуди, а іедино тѣло. Не можетъ  
 21 же око рецѣ роуцѣ: не трѣбѣ ми іеси, наі пакъ глава ногамъ:  
 22 не трѣбѣ ми іеста. Нъ паче мнѣшии сѧ зѣло оуди тѣлоу  
 23 немошны быти трѣбѣше соутъ, И іаже мнѣмъ нечѣсть-  
 нѣйша быти тѣлоу, силъ чѣсть болю прилагаетъ, и не-  
 24 бѣгообразнии наши бѣгообразнѣство лише имоутъ, Іа бѣго-  
 образнии наши не трѣбѣ имоутъ. Нъ въ раствори тѣло, ли-  
 25 шаемоу сѧ лишью давъ чѣсть, Да не боудеть распыра  
 26 къ тѣлеси, нъ тѣже въ собѣ некоутъ сѧ оуди. И аще стра-  
 жеть іединъ оудъ, съ нимъ стражють вси оуди; аще ли сла-  
 27 витъ сѧ іединъ оудъ, съ нимъ радоуютъ сѧ вси оуди. Бы  
 28 же іестѣ тѣло Хво и оуди ѡт части. И овѣ положи въ въ  
 цркви, първоіе аплы, вѣторіе пророкы, третіеіе оучителиа,

16 не ѡт сего иѣсмъ] lectio erron. pro не ѡт сего иѣсть || 28 ицѣленниа]  
 lit. extrema huius vocab. manu princip. ex n correcta.



по томъже силы, по томъже дарованна ищѣиенна, застоу-  
паиенна, кѣрмѣствна, родъ языкъ. Еда вси апл, еда вси 29  
прроци, еда вси оучители, еда вси силы дѣють? Еда вси да- 30  
рованна имоуть ищѣиенна, еда вси языкъ гаютъ, еда вси  
сѣказаютъ? Ръвѣноуѣте же даровъ большѣхъ; и еше по прѣспѣ- 31  
нию поуть вамъ показую.

XIII. Аще языкъ члвчскы гая и аггелскы, любви 1  
же не имамъ, вѣхъ яко мѣдъ звѣнаци или звонъ звѣна. .  
И аще имамъ пррчествіе и вѣдѣ тайноу всю и всѣ разоумъ, 2  
и аще имамъ всю вѣроу, яко горы прѣставаяти, любви же  
не имамъ, ничтоже іесамъ. И аще оухаѣлю все пакъниіе свое, 3  
и аще прѣдамъ тѣло свое, да сѣжгоуть мѧ, а любви же не  
имамъ, никоіеиже ми пользы. Любы тѣрпѣтъ, бжвенствоу- 4  
іеть; любви не завидѣтъ; любви не оплажествоуіеть, не гѣрдить  
сѧ, Не злообразитъ сѧ, не ищѣтъ своихъ си, не раздражаіеть 5  
сѧ, не помнитъ злаго, Не радоуіеть сѧ о неправдѣ, радоу- 6  
іеть же сѧ о истинѣ, Все тѣрпѣтъ, всемоу вѣроу іеміеть, 7  
все оупѣваіеть, все прѣстрадаіеть. Любы николиже не ш- 8  
падаіеть; аще пррчествіе испразнитъ сѧ; аще ли языци оумѣла-  
ноуть; аще ли разоумъ испразнитъ сѧ. От части во разоу- 9  
мѣіемъ и ш части пррчествоуіемъ; Іегда же придетъ сѣвѣр- 10  
шеноіе, тѣгда частьюіе прѣстанѣтъ. Іегда вѣхъ младаиць, 11  
глахъ яко младаиць, моудрествовахъ яко младаиць, сѣмѣ-  
шлахъ яко младаиць; іегда же вѣхъ моужь, штвѣргохъ сѧ  
младаицьскаѧ. Виднаѣ во нынѣ зѣрцалѣмъ въ притѣчи, а 12  
тѣгда лицѣмъ къ лицу; нынѣ разоумѣваю ш части, тѣгда  
же разоумѣваю якоже и познанъ вѣхъ. Нынѣ же прѣвѣва- 13  
іеть вѣра, оупѣваніе, любви, троіе се; большіи же сѧ любви.

29 силы] post h. vocab. tres litt. vel quattuor, quarum lineamenta nunc  
non apparent, erasae sunt || XIII, 1—3 имамъ . . . имамъ . . . имамъ . . . имамъ] lec-  
tiones erroneae pro имамъ || 5 не злообразитъ сѧ] haec vocab. primum praeter-  
missa et deinde errore percepto a scriba princip. in marg. adimpleta sunt.

1 XIV. Гоните любовь, ревниуйте же духовнымъ, паче  
 2 же да пророчаете; Глаголю бо языкомъ не члвкомъ глгоеть, нъ  
 3 боу; никтоже бо слышитъ, дхмъ же глгоеть тайна: Я пророчаю члвкомъ глгоеть създаніе и оутѣху и оукореніе.  
 4 Глаголю языкомъ себѣ живеть, а пророчающъ црквѣ живеть. Желаю  
 5 же всѣмъ вамъ глгати языкомъ, паче же да пророчаете; болю  
 6 бо оубо пророчающъ, нежели глаголю языкомъ, развѣ аще не ска-  
 7 заю, да црквѣ създаніе приемиетъ. Пыи же, братіе,  
 8 аще придѣ къ вамъ языкомъ глаголю, кою вамъ пользоу съ-  
 9 творю, аще вамъ не глаголю ни въ свѣщеніи ни въ разсуд-  
 10 кѣ ни въ прореченіи ни въ наущеніи? Окаже бездоушная  
 11 гласъ дающа, аще ли пирали аще ли гоусли, аще разныства  
 12 писаніемъ не даста, како разоуміетъ сѣ писаніе ни  
 13 гоуденіе? Нбо, аще труба безвѣстны гласъ дастъ, кто  
 14 оуготоваетъ сѣ на брань? Тако и вы языкомъ аще нера-  
 15 зоумна словеса дасте, како разоуміетъ сѣ глгоемое? Боу-  
 16 дете бо въ вѣтрѣ глгоюще. Только оубо, аще сѣ влѣючѣ,  
 17 родъ гласныхъ въ всемъ мирѣ, и ни едины ихъ безгласны.  
 18 Яще оубо не вѣмъ силы гласу, боудѣ глгоющему нѣмъ  
 19 странникъ, и глаголю мнѣ странникъ. Тако вы, понеже ревни-  
 20 теле есте духовнымъ, къ създанію цркви просите да вы  
 21 изъиваете. Тѣмъже глаголю языкомъ да сѣ молить, да ска-  
 22 заю. Яще бо мѣтвѣ дѣю языкомъ, дхмъ мой молить сѣ, а  
 23 оумъ мой бес плода естъ. Что оубо естъ? Помолю сѣ дхмъ,  
 24 помолю же сѣ и оумомъ; съпою дхмъ, съпою же и оумомъ. Яще  
 25 вѣгословиши дхмъ, испланиа мѣсто неразоумнаго како речеть  
 26 аминь по твоѣй хвалѣ, понеже не свѣдѣю, что глгоеши? Ты  
 27 оубо добръ хвалиши, дружокъ не живеть сѣ. Хвалю бѣ мо-  
 28 юго, всѣхъ васъ паче же языкомъ глаголю; Нъ въ цркви хощю

XIV 4 [языкомъ] tres litt. extremae huius vocab. in l. eraso manu, uti videtur,  
 recentiore exaratae sunt 12 тако вы] minus recta lectio pro тако и вы (οὗτω καὶ ὑμεῖς)  
 вы] post h. vocab. una lit., cuius figurā nunc non elucet, erasa esse videtur.

пѣть словесѣ оумѣмъ гл҃ати, да и нынѣ наоучю, неже тѣмоу  
словесѣ изъикѣмъ. Братіе, не дѣкти бѣвайте оумѣ; нѣ 20  
зѣловою младенѣствоуйте, оумѣ же сѣвършени боудѣте. Кѣ 21  
законѣ іестъ ѡано: іако иноизъичникѣ и оустѣ[нами] нѣк-  
ми вѣзг҃аю людѣмъ сѣмъ, и тако не послоушають мене, гл҃тъ  
г҃ѣ. Тѣмъже изъичи вѣ знаменіе соутѣ не вѣкрѣнимъ, нѣ 22  
вѣкрѣнимъ, а прр҃чствіе не невѣкрѣнимъ, нѣ вѣроующимъ.  
Яце бо снидеть сѣ цр҃кѣ всѣ вѣ коупѣ и всѣ гл҃ють изъикѣ, 23  
вѣнидоутѣ же неразоумѣнии или невѣрнии, не рекоутѣ ли, іако  
зѣли сѣ дѣіете? Яце всѣ прр҃чствоуютѣ, вѣнидоутѣ кто не 24  
вѣрѣнъ или неразоумѣнъ, обличаетѣ сѣ всѣми, вѣстазаетѣ  
сѣ ѡт всѣхъ, И снѣ тайнаи срд҃ца іего іавѣ бѣваютѣ; и 25  
тако падѣ ницѣ поклонитѣ сѣ вѣи, повѣдаѣ, іако вѣ вѣ всѣхъ  
іестъ. Что оубо іестъ, братіе? Югда сѣходите сѣ, кѣждо 26  
всѣхъ нѣсѣ имѣть, оученіе имѣть, іавленіе имѣть, изъикѣ имѣть,  
все же кѣ сѣзѣданію да бѣиваетѣ. Яце ли изъикѣмъ кто гл҃тъ, 27  
по двѣма или зѣло по трѣмъ, и по части, іединѣ да сѣзаетѣ;  
Яце ли не боудетѣ гл҃аника, да мѣлчитѣ вѣ цр҃кви, сѣвѣ же 28  
да гл҃тъ и вѣи. Прр҃ци же двѣ или триѣ да гл҃ють, а дроузи 29  
да кажють; Яце ли иномоу іавитѣ сѣ сѣдѣію, нѣрѣкѣи да мѣл- 30  
читѣ. Можете бо по іединемоу прр҃чствовати, да всѣ оучатѣ 31  
сѣ и всѣ оутѣкшають сѣ. И дѣи прр҃чстѣи прр҃ко]мъ повиню- 32  
ють сѣ. Нѣкетѣ бо нестроіенію вѣ, нѣ мироу. Іако вѣ всѣхъ 33  
цр҃квахъ стѣхъ, Женѣ ваша вѣ цр҃квахъ да мѣлчатѣ; не 34

21 оустѣнами] hic iterum supplementum sequitur, quod ob causas, in prolegomenis expositas, e cod-e, in bibl. synodali mosquensi sub Nr. 7 (apud Gorscium 95) asservato, depromptum et, quo melius eluceret, uncis angulatis inclusum est || 22 нѣ вѣкрѣнимъ] lectio erronea pro нѣ невѣкрѣнимъ || 23 вѣнидоутѣ неразоумѣнии] lectio manca pro вѣнидоутѣ іестѣи неразоумѣнии || 24 яце] etiam lectio manca est pro яце ли | вѣнидоутѣ] lectio erronea pro вѣнидетѣ же || 26 изъикѣ имѣть, все же etc.] lectio manca pro іа. имѣть, сѣзѣданіе имѣть, все же etc. || 28 сѣвѣ же] haec vocab. in l. eraso scripta || 31 прр҃чствовати] lectio manca pro прр҃чствовати всѣ.



вѣлѣнѣ бо сѧ нѧвѣ глѧти, нѣ да повинуютьсѧ, ꙗкоже и за-  
 35 конѣ глѧеть. ꙗце ли чемоу оучити сѧ хотѣтъ, въ домѣхъ  
 своѧ моужа да въпрошають; срамъ бо ꙗсть жѧнѣ глѧти въ  
 36 цркви. Или ѡт васъ слово вѣнїе изиде, или въ васъ ѧди-  
 37 нѣхъ обрѣте сѧ? ꙗ аце вѣто мнитъ сѧ прркъ вѣти ꙗи  
 дховнѣ, да разоумѣють, ꙗже пишу вамъ, ꙗко гнѧ заповѣди  
 38 соуть; ꙗце ли кто не разоумѣють, да не разоумѣвають.  
 39 Тѣмъже, братїе, рѣвноуйте прорїцанню, и не браните глѧти  
 40 въ языцы. Всѧ же блгообразнѣ и по чиноу да бѣвають.

1 XV. Сѣказаю же вамъ, братїе, евангелїе мое, ꙗже  
 2 блговѣстїхъ вамъ, ꙗже приахъ, въ нѣмъже и стоите, Имъ-  
 же и спсѧете сѧ, кымъ словѣмъ блговѣстїхъ вамъ, аце съдѣр-  
 3 жите, развѣ аце не въ союзе вѣроуете. Прѣдахъ вамъ  
 ис-пѣрва, ꙗже и приахъ, ꙗко Хсѣ оумьре грѣхъ нашихъ ради  
 4 по книгама, И ꙗко погребенъ бѣсть, и ꙗко вѣста въ третїй  
 5 днѣ по книгама, И ꙗко яви сѧ Кифѣ, по томъже обѣма  
 6 на десѧте. По томъже яви сѧ болю пѧти сътъ братїи ѧди-  
 ною, ѡт нїхъ мнози же прѣбѣвають до сѧлѣ, друзїи же  
 7 почиша. По томъже яви сѧ Павлоу, по томъже аполомъ  
 8 всѣмъ, Послѣ же всѣхъ, ꙗко изврагоу, яви сѧ мѣнѣ. Изъ  
 9 ко ꙗсмъ мѣнїи аплѣ, иже нѣсмъ достонїѣ нарицати сѧ аплѣ,  
 10 зане гонїхъ цркви вѣжю. Блгдтїю же вѣжнею ꙗсмъ ꙗже  
 ꙗсмъ, и блгдтъ ꙗго ꙗже въ мѣнѣ не тѣща бѣсть, нѣ лише  
 всѣхъ троудїхъ сѧ не азъ, нѣ блгдтъ вѣжїа, ꙗже съ мною.  
 11 ꙗце оубо азъ аце они, тако проповѣдаемъ, и тако вѣро-  
 12 ваете. ꙗце ли Хсѣ проповѣдаеть сѧ, ꙗко вѣста из мьрт-  
 вѣхъ, како глѧють нѣци въ васъ, ꙗко вѣскрѣшени мьрт-  
 13 вѣхъ нѣсть? ꙗце бо вѣскрѣшени мьртвѣхъ нѣсть, ни  
 14 Хсѣ вѣста; Да аце Хсѣ не вѣста, то оуже тѣце проповѣ-

36 ѡт васъ] duae litt. priores pronominiis васъ manu quadam recentiore  
 characteribusque minutioribus scriptae || XV 5 обѣма] syll. ѣѣ et lit. а manu  
 princip. in rasura scriptae || 13 бо] h. vocab. manu princip. supra vers. scriptum.



даніе наше, тѣѣра же и вѣра ваша. Обрѣтаемъ же сѧ лѣжи 15  
сѣвѣдѣтеіе вѣи, ꙗко послоушествовахомъ на ба, ꙗко вѣ-  
скрѣси Хсѧ, ꙗкоже не вѣскрѣси. ꙗже бо мѣртви не вѣста- 16  
ютъ, ни Хсѣ вѣста; ꙗже ли Хсѣ не вѣста, соіетѣна вѣра 17  
ваша, и ꙗже іесте вѣ грѣсѣхъ вашихъ; Оубо и оумѣршии о 18  
Хсѣ погыбоша. ꙗже вѣ животѣ сѣмъ тѣкмо вѣ Хсѧ оупѣа- 19  
юіе іесмъ, поуіыше всѣхъ члвкѣ іесмъ. Нынѣ же Хсѣ вѣ- 20  
ставъ ѡт мѣртвыхъ, начатѣкѣ оумѣршимъ вѣыстѣ. Поніеже 21  
оубо члвкѣмъ сѣмѣрѣтѣ, и члвкѣмъ вѣскрѣшеніе мѣртвымъ.  
ꙗко бо о ꙗдамъ вси оумѣраютъ, тако и о Хсѣ вси ожн- 22  
зотѣ. Вѣждо же вѣ своіемъ чиноу: начатѣкѣ Хсѣ, по томъ- 23  
же Хвѣи вѣ пришествіи ꙗго, По томъже кончина, ꙗгда 24  
прѣдастѣ прѣствіе вѣи и оію, ꙗгда испразнитѣ всакоу власть  
и всако влѣдство и сілоу; Подобаѣтѣ бо іемоу прѣствѣвати, 25  
зѣндеже положитѣ всѧ врагы подѣ ногама своимъ. Послѣ- 26  
дній врагъ раздроушаѣтѣ сѧ сѣмѣртѣ. Всѧ бо покорн 27  
юдѣ нозѣ ꙗго; ꙗгда же речетѣ, ꙗко всѧ покорена соутѣ  
іемоу, ꙗвѣ, ꙗко развѣ покорнаго іемоу всѧ. ꙗгда же по- 28  
сѣратѣ сѧ іемоу всачьскаѧ, тѣгда и самъ снѣ покоритѣ сѧ  
іокоршемоу іемоу всачьскаѧ, да боудетѣ бѣ всачьскаѧ вѣ  
зсѣхъ. ꙗ что творѣтѣ хрѣстѣици сѧ мѣртвыхъ ради? 29  
ꙗже оубо мѣртви не вѣстаютъ, по что и хрѣстѣиютѣ сѧ за  
на? По что и мы вѣдоу стражемъ на всѧкѣ часѣ? По 30  
зсѧ дни оумѣраюіе, тако ми ваша похвала, братіе, юже 31  
іамъ о Хсѣ Ісѣ, гн нашѣмъ. ꙗже бо по члвкоу звѣри прѣ- 32  
данъ вѣхъ вѣ Ефѣсѣ, каѧ ми полѣза? ꙗже мѣртви не  
зѣстаютъ, ѣдинъ и пинъ, оутро бо оумѣремъ. Не льстите 33  
сѧ; тѣлатѣ обычаѧ блѣгы всѣдѣмъ зѣлымъ. Истрѣзвите сѧ 34  
правдѣю и не сѣгрѣшайте; не разоумъ вѣи икѣи имѣютъ;

15 in fine huius versus desunt haec verba: ꙗже оубо мѣртви не вѣстаютъ ||

[16 бо] hoc vocab. manu princip. supra vers. scriptum est.

35 въ срамоу вамъ глаю. Нъ речеть кто: како вѣстають мѣрт-  
 36 ви, кымъже тѣлѣмъ придѣуть? Безоумію, ты іеже сѣиши,  
 37 не оживеть, аще не оумреть: И іеже сѣиши, не тѣло вѣща-  
 ющіе сѣиши, нъ голо зрно, аще клѣючѣ сѣ, пиѣница или  
 38 коего прочаго. Гѣ же дають іемоу тѣло, ижеже вѣсхотѣ,  
 39 и коемоуждо сѣмени свое тѣло. Не всака пѣть таже  
 пѣть, нъ ина оубо чѣкомъ, ина же пѣть скотомъ, ина же  
 40 птицамъ, ина же рѣбалъ. И тѣлеса нѣбеская и тѣлеса зем-  
 41 ная; нъ ина оубо нѣбеснымъ слава, ина же земнымъ. Ина  
 слава сѣнцю, ина слава мѣсѣцю, ина слава звѣздамъ; звѣзда  
 42 во звѣзды разлоучаетъ сѣ въ славѣ. Тако и вѣскрѣшеніе  
 мѣртвыхъ. Сѣиеть сѣ въ истѣлѣнии, вѣстаетъ въ безѣ-  
 43 истѣлѣніе; Сѣиеть сѣ въ нечѣсти, вѣстаетъ въ славоу;  
 44 сѣиеть сѣ въ немоци, вѣстаетъ въ слоу; Сѣиеть сѣ тѣло  
 дѣшно, вѣстаетъ тѣло дѣховно. И іестъ тѣло дѣшно, и  
 45 іестъ тѣло дѣховно. Тако и пишетъ: вѣсть пѣрвыи чѣвѣкъ  
 Ядалъ въ дѣю живоу, послѣдній Ядалъ въ дѣхъ жи-  
 46 вацѣ. Нъ не прѣже дѣховноіе, нъ дѣшноіе, но томъже дѣхѣ-  
 47 ноіе. Пѣрвыи чѣвѣкъ ѡт земли пѣрѣстѣнъ, вторыи чѣвѣкъ гѣ  
 48 ѡтъ нѣсе. Ико пѣрѣстѣнныи, таковни и пѣрѣстѣнни, и ико  
 49 нѣбескыи, таковни и нѣбескии. И ижеже носилоу тѣло  
 50 пѣрѣтанаго, носилъ и нѣбескаго тѣло. Се же глаю, братіе,  
 ико пѣть и крѣвь црѣствна вѣина наслѣдити не можетъ, да  
 51 ни тѣлѣніе неистѣлѣнна не наслѣдитъ. Се тайноу вамъ

31 братіе] hoc vocab. deest in versione recepta graecorum [имамъ] lectio  
 erronea. pro имамъ || 32 звѣри прѣданиъ вѣхъ] minus accurata lectio, cui in ver-  
 sione graeca vocab. compos. ἐθριονμάχηται, in versione recep. slavorum lectio:  
 съ звѣремъ бороухъ сѣ correspondet || 37 и іеже сѣиши] haec vocabb. a codicis  
 scriptore primum praetermissa et deinde, errore percepto, ab eo ipso in mar-  
 gine sunt exarata || 46 нъ] codicis scriba primum nō scripsit et deinde, cum  
 errorem animadvertisset, n in n et o in ѣ mutavit || 48 таковни и пѣрѣстѣнни]  
 codicis scriba etiam hic primum таковни и пѣрѣстѣнни scripsit et deinde, errore per-  
 cepto, в in н mutavit et alteram n extra vers. adiecit.

глаголю: вси оубо не оустыпнѣмъ, вси же измѣнимъ сѧ, Бѣ не- 52  
разлоучникъ, въ мгновѣннии окоу, въ послѣднѣмъ троубѣ-  
нии. Бѣстроубитъ бо, и мѣртви вѣстанутъ негнѣнни, и  
мы измѣнимъ сѧ. Подобаѣтъ бо негнѣнному сѣмоу об- 53  
лѣчи сѧ въ негнѣнное и мѣртвному сѣмоу облѣчи сѧ  
въ несмѣртное. Югда же негнѣнное се облѣчетъ сѧ 54  
въ негнѣнныя и смѣртное се облѣчетъ сѧ въ несмѣрт-  
ное, тогда боудетъ слово написанное: пожрѣтъ вѣсть смѣртъ  
въ побѣдѣ. Кдѣ ти, смѣрти, побѣда, кдѣ ти, аде, жало? 55  
Жало же смѣрти грѣхъ, сила же грѣху законъ. Боу же 56  
благдѣтъ, дающему побѣдоу намъ глѣмъ нашимъ Ис Хсѣмъ. 57  
Тѣмъже, братыи мои вълюбленныи, тверди бѣвайте, непо- 58  
стоупни, извѣтъчѣствоюще къ дѣла гни всѣгда, вѣдоуще,  
яко оуспание ваше нѣсть тѣмъ о гни.

XVI. Я о сѣложенни еже къ стѣмъ якоже рачишихъ 1  
црквамъ Галатійскымъ, тако и вы сѣтворите. По единой 2  
сѣботѣ кѣждо васъ да полагаѣтъ оу сѣбе, съхранѣа еже  
аше поспѣѣтъ сѧ, да не, югда придоу, тѣгда сѣложенныи боу-  
доутъ. Югда же придоу, яже аше ѣсѣсите, книгѣми сѣми 3  
послаю донести благдѣтъ вашу къ Ерѣсамъ; Яше ли достойно 4  
боудетъ и мнѣ ити, съ мною идоутъ. Придоу же къ вамъ, 5  
югда Македонню придоу; Македонню бо прохожю; Оу васъ 6  
же, аше кѣючѣтъ сѧ, прѣбоуду или озимѣю, да вы мѧ про-  
водите, ямо же аше градоу. Не хошу бо васъ нѣмъ въ 7  
лимохоженни видѣти; оупѣваю бо акто кое прѣбѣтитъ въ

54 въ побѣдѣ] scriba princip. побѣдоу scripsit; cum autem haec lectio  
cum corresp. graeca non consentiret, manus quaedam recentior, uti videtur  
tertia, lit. ю erasit et о in ѣ mutavit et praepos. къ supra vers. posuit || 55 кдѣ  
ти, смѣрти, побѣда, кдѣ ти, аде, жало] lectio erronea est, quae ita exstitit, ut  
scriba cod-is vel iam is, qui exemplar primum paravit, loco, quo vocabulum  
жало expectaveris, vocab. побѣда et viceversa posuisset || XVI 5 македонню  
придоу] inter haec vocabb. una lit., nunc illegibilis, erasa est | прохожю] quat-  
tuor litt. extremæ huius vocab. manu princip. in loco eraso scriptae.



8 васъ, аще бѣ повелѣтъ. Прѣкѣваю же къ Ефесѣ до патъ-  
 9 десатницѣ; Двери во мнѣ отворзоста съ великими и поспѣши-  
 10 ныи, и противники мнози. Яже же придетъ Тимодѣй, вѣдо-  
 11 дѣте, да въстраха воудеть къ васъ; дѣло во гнѣ дѣлаеть,  
 11 якоже и азъ; Да никтоже его оубо да не оукоритъ. Прово-  
 12 дите же и оубо мирѣмъ, да придетъ къ мѣстѣ, жидоу во  
 12 его съ братіею. О братѣ же Иполлодѣ, много молихъ и,  
 да придетъ къ вамъ съ братіею; и всако зане не бѣ не-  
 воля бѣжа, да икъкъ придетъ, придетъ же, іегда оупразнитъ  
 13 сѧ. Бѣдите и стойте къ вѣрѣ, моужайте сѧ, оутвѣржайте  
 14 сѧ; Вся вамъ любовію да бѣвають. Молю же вы, братіе,  
 15 вѣсте домъ Стефаниновъ и Фортонатовъ, яко іестъ на-  
 16 чатѣкъ Іахѣи, и къ слоуженію стѣмъ оучиниша себе; Да  
 и вы повинноуте сѧ таковымъ и всакомоу поспѣвающеюму  
 17 и троужающею сѧ. Радую же сѧ о пришествіи Стефани-  
 новѣ и Фортонатовѣ и Іахановѣ, яко ваше лишеніе си  
 18 испланиша; Покониша во мой дѣхъ и вашъ. Знайте оубо та-  
 19 ковыи. Цѣлоуютъ вы цркви Іерусалѣмъ. Цѣлоуютъ вы о  
 ги много Іевула и Прискула съ домашніею намъ црквю.  
 20 Цѣлоуютъ вы братіа всѧ. Цѣлоуйте себе любованіемъ  
 21 стѣмъ. Цѣлованіе моею роукою Павліею. Иже не любите  
 22 га Іс Хса, да воудеть проклатъ: маран ага. Благдѣ га на-  
 23 шего Іс Хса съ вами. Любы мои съ всѣми вами о Хсѣ  
 Ісѣ, аминь.

10 же] hoc vocab. manu quadam recentiore, si non fallor, tertia, supra  
 vers. scriptum || 11 придетъ] quattuor litt. extremae huius vocab. extra vers. le-  
 guntur et manum aliquam recentiore ostendunt || 12 зане] hoc vocab. manu  
 princip. in l. eraso scriptum est | бѣжа] etiam hoc vocab. praeter titlam eadem  
 manu in l. eraso est scriptum | неколя] lectio erron. pro коля || 13 любовію] post  
 h. vocab. sex litt., quarum vestigia nunc passim tantum apparent, uti super-  
 vacaneae, erasae sunt || 15 и фортонатовъ] haec vocabb. in recens. graecorum  
 et slavorum recepta non leguntur | оучиниша] ante h. vocab. una lit., lineamenta  
 cuius nunc non elucent, erasa est.



## EPISTOLA AD CORINTHIOS ALTERA.

I. Павла, апла Ис Хсовъ волею вѣнчею, и Тимодѣй 1  
 братъ, цркви вѣнй, соущий въ Коринѣ, съ стѣлами всѣми, 2  
 соущими въ всей Ахайи. Благдѣ вамъ и миръ ѿ ба оца 3  
 нашего и га Ис Хса. Благословіенъ бѣ и оцъ га нашего Ис Хса, 4  
 оцъ щедротъ и бѣ всакоа оутѣхы, Оутѣшаа ны о всакой 5  
 скрби нашей, моци намъ оутѣшати соущаа въ всакой не- 6  
 имали оутѣшеніемъ, имже оутѣшаемъ са сами ѿ ба, За- 7  
 ге тако избегаютъ стрсти Хвѣ въ насъ, тако и Хсѣмъ 8  
 избегаютъ и оутѣшеніе наше. Аще ли же скрбимъ, о 9  
 нашемъ оутѣшеніи и спсении, дающимъ са въ тѣрпѣнии тѣмъ 10  
 трастѣмъ, имже и мы стражемъ, и оупѣваніе наше извѣ- 11  
 тно о васъ; аще ли оутѣшаемъ са, о нашемъ оутѣшеніи 12  
 и спсении, Бѣдоущіе, заге такоже обѣщаніи есте стрстѣмъ, 13  
 такоже и оутѣшенію. Не велю во вамъ не невѣдѣти, бра- 14  
 тие, о скрби нашей вѣдѣвший намъ въ Ини, тако по прѣмъ- 15  
 логоу паче силы отаготѣша ны, тако не надѣяти са намъ 16  
 кикотѣ; Нѣ сами въ себе осуженіе съмърти имѣхомъ, да 17  
 не надѣюще са боудемъ на себе, нѣ на ба, въскрѣшшаго 18  
 мъртвѣа, Иже ѿ толкѣа съмърти избави ны и избав- 19  
 ляетъ, въ нѣже оупѣвахомъ, тако и пакы избавитъ, Послѣ- 20

I 1 ахай] inter ѥ et n tres litt. vel quattuor, lineamenta quarum nunc  
 discerni non possunt, erasae || 5 насъ] tres litt. priores huius vocab. manu princip.  
 n rasura scriptae et lit. extrema ex к correctae || 11 многъ] post h. vocab. litterae  
 omplures, haud dubie supervacaneae, erasae sunt.

ющемъ и вамъ по насъ матвою, да ѡт лица многъ даро-  
 12 ванне іеже къ васъ многыми похвамено коудеть. Похва-  
 менне ко насъ се іестъ, послоуиство съвѣсти нашей. Іако  
 къ простыни и чистотѣ бѣни, а не къ моудрости пактыцѣ,  
 нъ блгдѣю бѣніею жихомъ къ всеамъ мирѣ, лише же къ  
 13 васъ. Не ииѣхъ во пишемъ вамъ, нъ іаже чтете или разоу-  
 14 мѣваете: оупѣваю же, іако и до конца разоумѣваете, Іако-  
 же разоумѣсте насъ ѡт части; іако похваменне вамъ іесмъ,  
 15 іакоже и вы намъ, къ днь гд̄а нашего Іс Хса. И снмъ оупѣ-  
 ваннемъ хотѣхъ прѣже прити, да въторою радость имѣ-  
 16 іете. И вами їти въ Македонію и пакы ѡт Македоніи при-  
 17 ти къ вамъ и вами проводить сѧ въ Іудею. Се же хотѣ,  
 еда что оубо льготоу дѣлахъ? Или іеже съвѣщаваю, по  
 18 пакти съвѣщаваю, да іестъ ѡт мене ей ей и ни ни? Іѣркы  
 же бѣ, іако слово наше іеже къ вамъ не вѣсть ей и ни.  
 19 Бѣни ко снѣ Іс Хсѣ, проповѣданныи нами въ васъ, мѣною  
 и Слаоуанѣмъ и Тимоѣемъ, не вѣсть ей и ни, нъ ей къ  
 20 нѣмъ вѣс. Іакоко во обѣтованныи бѣни, къ нѣмъ ей, и  
 21 къ нѣмъ аминь бѣи къ славѣ нами. Извѣстоуѣи же насъ  
 22 съ вами къ Хсѣ ї помазанныи насъ, бѣ, И знаменатѣи насъ  
 23 и давъ оброченне дх̄а въ срѣца наша. Язъ же съвѣдѣ-  
 телѧ бѧ нарицаю на мою дѣю, іако цада васъ пакы не при-  
 24 дохъ къ Коринѣ; Не іако оустоимъ вашей вѣрѣ, нъ іако  
 поспѣшници іесмъ радости вашей; вѣрою во стоите.

1 II. Соудихъ же совѣ се, не пакы скърблю прити къ  
 2 вамъ. Яце во азъ скърбь творю вамъ, кто іестъ веселѣи

12 чистотѣ] syl. чи manu recent. supra vers. posita || 13 вамъ] lit. а et а  
 manu princip. in rasura scriptae, ꙗ extra vers. exarata | нъ] etiam hoc vocab. extra  
 vers. legitur manumque princip. ostendit | іаже] inter ѣ et ж una lit., et quidem  
 ж, erasa est || 19 слаоуанѣмъ и Тимоѣемъ] quattuor litt. extremae vocab-i слаоу-  
 анѣмъ, deinde conj. и et quinque litt. priores vocab-i Тимоѣемъ manu princip.  
 extra vers. atque litt. ѡ, ѣ et ї eadem manu in rasura exaratae.

ма, тѣмъ примѣлаѣи скѣрбѣ ѡт мене? Іѡ псахѣ вамѣ се 3  
 исто, да не пришѣдѣ скѣрбѣ на скѣрбѣ принамоу, о нѣхѣже  
 подобаетъ ми радовати сѣ, надѣвѣ сѣ на всѣ вѣ, іѡ  
 мою радость всѣмъ вамъ іестъ. Ѣт печали бо многы и 4  
 тоугы срдцю псахѣ вамъ многамъ слѣзамъ, не да оскѣр-  
 бите сѣ, нѣ да любѣвъ разоумѣете, юже имамъ изълиха вѣ  
 васѣ. Іѣ ли кто оскѣрен, не мене оскѣрен, нѣ ѡт части, 5  
 да не сѣтоужаю, всѣмъ вамъ. Довѣльно бо таковомоу по- 6  
 казни си іѡже ѡт многыхъ, Тѣмъже отвѣри паче вамъ 7  
 ѡтдати и ѡтѣштити, да не како лишкшею скѣрбею пожртѣ  
 боудеть таковѣи. Тѣмъже молю вѣ ѡтвѣрдити вѣ него 8  
 любѣви; На се бо и псахѣ, да разоумѣю искоушение ваше, 9  
 іѣ вѣ всѣмъ послоушавши іесте. Іѡмоуже что ѡтдаете, 10  
 и азѣ; іѡ и азѣ ѡтдахъ, іѣ что ѡтдахъ, васѣ ради о  
 лица Іс Хвѣ, Да не обидимъ боудемъ ѡт неприязни; не 11  
 неразоумѣемъ бо іѡго помышленіи. Пришѣдѣ же вѣ Трои- 12  
 доу вѣ евангѣліе Хво, и двѣри ми ѡтвѣрзоша сѣ велицѣи  
 о ги, не имѣхъ покоя дхѣмъ моимъ, не обрѣсти ми Тита,  
 врата моего, Нѣ ѡтрекъ сѣ имъ, изидохъ вѣ Македонію. 13  
 Боу же бѣгдѣ являющемоу всѣгда насѣ о Хсѣ Ісѣ и воію 14  
 разоума іѡго являюще нами вѣ всѣмъ мѣстѣ, Іѡко Хсоу 15  
 бѣгоуханіе іесамъ бѣи вѣ спсѣныхъ и вѣ гѣбѣльныхъ,  
 Овѣмъ же ѡуко вѣни ѡт сѣмѣрти вѣ сѣмѣртѣ, овѣмъ же 16

II 4 имамъ] lectio erronea. pro имамъ || 5 всѣмъ вамъ] lectio erronea pro  
 всѣхъ васъ est, quae ita exstitit, ut is, qui praeiacentem in cod. nostro ver-  
 sionem perfecit, haec vocabb. non, ut fas erat, ex verbo оскѣри, sed false ex  
 verbo сѣтоужаю pendere percepit || 11 неразоумѣемъ] syllaba мѣ manu recentiore  
 supra vers. scripta est | помышленіи] etiam in li. vocab. lit. i a manu quadam  
 recentiore supra vers. posita || 12 велицѣи] hoc vocab. deest in recens. recepta  
 tam graecorum quam slavorum | тита] tres litt. priores huius vocab. a scriba  
 princip. in rasura exaratae || 14 всѣгда насѣ] lectio manca est, quae ita exstitit, ut  
 cod-is scriba vel iam is, qui exemplar primum paravit, vocab. поѣдителя (= по-  
 ѣдителя) praetermisisset.

вонѣ ѡт живота въ животъ. Я къ сѣмъ кто довѣляѣтъ?  
17 Нѣкъмо во ѣко мнози кърчѣмствоуютъ сѣко бжїе, нѣ ѣко  
ѡт истѣты, нѣ ѣко ѡт бѣ прѣмо воу о Хск̄ глѣмъ.

1 III. Зачинаемъ пакы себе съставляти? Или трѣбоу-  
емъ, ѣко нѣцѣи, съставляенїемъ епистолий къ вамъ или  
2 ѡт васъ съставляенїи? Епистолия наша въ іестѣ, написана  
въ срѣдѣхъ нашихъ, знаема и почитаема всѣми члвкы,  
3 Ивѣлюще сѣ, ѣко іестѣ епистолия Хва слоужествована нами  
и написана не чърнѣмъ, нѣ дх̄мъ бѣ живѣ, и не на скри-  
4 жалъхъ камѣнахъ, нѣ на скрижалъхъ срѣдѣ плѣтѣхъ. Нѣ  
5 дѣїїе же таково имамъ Хск̄мъ къ воу; Не ѣко ѡт себе  
довѣляѣи іесмъ помыслити что, ѣко ѡт себе, нѣ довѣлѣ  
6 нашъ ѡт бѣ, Иже и оудѣлѣ насъ слоужїтелѣ новоу за-  
вѣтоу, не писменѣ, нѣ дх̄оу; писма во оумѣривѣетъ, а дх̄ъ  
7 живѣтъ. Яце ли же слоуженїе съмѣртї, писмены образо-  
вано въ камѣни, и вѣстѣ въ славоу, ѣко не моцѣи вѣзирати  
снѣмъ Изѣлемъ на лице Мосево славы ради лица іего  
8 прѣстающею, Како не пачѣ зѣло слоуженїе дх̄а боудѣтъ въ  
9 славѣ? Яце во слоуженїе ооуженїю слава, пачѣ зѣло извѣ-  
10 вѣетъ слоуженїе правдѣ въ славѣ. Небо не прославѣетъ  
11 сѣ прославѣенїе въ части сѣй прѣспѣющаѣ славы ради. Яце  
во прѣстающе за славоу, пачѣ зѣло прѣвѣвающїе въ славѣ.  
12 Имоуѣе оубо таково оуправленїе многѣмъ дѣрзновенїемъ  
13 дѣїемъ, И не, ѣко Мойсѣи полагаше покрывало на лицѣ сво-  
їемъ, ѣко не моцѣи вѣзирати снѣмъ Изѣлемъ на конѣцъ  
14 прѣстающеѣ. Нѣ окаменѣша помышленїи ихъ; до днѣсь  
во тоже іестѣ покрывало въ чтенїи ветѣхаго завѣта прѣ-  
15 вѣивѣетъ, не ѡткрывѣа сѣ, ѣко о Хск̄ прѣстаѣетъ; Нѣ и

17 кърчѣмствоуютъ] lectio erron. pro кърчѣмствоуютъ || III 1 съставляенїемъ]  
lectio erron. pro съставляенїѣхъ | съставляенїи] etiam lectio erron. pro състѣхъ ||  
7 прѣстающею] lectio erron. pro прѣстающеѣ, resp. прѣстающеѣхъ || 14 до] haec  
praepos. manu, uti videtur, principali supra vers. scripta est.



днѣсь, вѣнѣгда чѣтеть сѧ Моисѣи, покрывало на срдци нѧмъ ле-  
житъ; Вѣнѣгда же обратитъ сѧ къ гоу, вѣзметъ сѧ покрывало. 16  
Гѣ же доухъ іестъ, а идеже дхъ гнѣ, тоу свобода. Мы же вси, 17  
шткрѣвѣнѣмъ срдцѣмъ славоу гню видѣіе, вѣ тѣже образъ 18  
прѣобразоуіемъ сѧ шт славы вѣ славоу, іако шт гнѧ дха.

IV. Сего ради нмоуіе слоуженіе се, іакоже помнѣловани 1  
вѣхѣмъ, не сѣтоужахѣмъ си, Нѣ штрѣхѣмъ сѧ тайныхъ 2  
срамоу, не вѣ лоукавѣствѣи ходѣіе ни скѣрѣіе словесе 3  
бжїи, нѣ імѣіеніемъ истинѣкъ сѣставляюіе себе вѣ всѧкой 4  
сѣвѣстѣкъ члѣвчѣстѣй прѣдъ вѣмъ. Ііе ли же іестъ покрѣвено 5  
евѧгѣліе наше, вѣ гнѣлюіишъ іестъ покрѣвено, Вѣ нѣхъ- 6  
же бѣ вѣка сего осѣпѣи разоумъ невѣрѣнѣмъ не вѣспѣати 7  
нѧмъ свѣтоу еѧгѣліи славы Хвѣ, іже іестъ образъ бѧ не- 8  
видимѧго. Не себе бо проповѣдаіемъ, нѣ Хсѧ Ісѧ гѧ, себе же 9  
равѣи вѧмъ Ісѧ ради. Іібо бѣ рекѣи шт тѣмъ свѣтоу вѣ- 10  
спѣати, іже вѣспѣи вѣ срдцихъ нашихъ къ просвѣіенію ра- 11  
зоумѧ славы бжїи о лицѣ Іс Хсѣвѣк. Імѧмъ же скѣровнѣ 12  
се вѣ глѣнѣнѣхъ сѣсоудѣхъ, да прѣспѣіиіе боудеть слѧк 13  
бжїіе, а не шт насъ; О всемъ скѣрѣіе, а не сѣтоужаюіе; 14  
нечѧіемъ, нѣ не штчѧіемъ; Гѣнѣмъ, нѣ не сѣпѣстѣіемъ; нѣзѣ- 15  
лагѣмъ, нѣ не погнѣбаюіе; Іісѣгда мѣртѣостъ гѧ Ісѧ вѣ 16  
тѣлѣкъ носѣіе, да и животъ Ісѣвѣк вѣ тѣлѣкъ нашемъ іавитъ 17  
сѧ. Прісно бо мы живѣи вѣ сѣмѣртѣ прѣдѧіемъ сѧ Ісѧ 18  
ради, да и животъ Ісѣвѣк іавитъ сѧ вѣ сѣмѣртѣнѣй пакти 19  
нашей. Тѣмъже сѣмѣртѣ вѣ насъ дѣіетъ сѧ, а животъ вѣ 20  
васъ. Імоуіе же тѣже дхъ вѣрѣк, по ісанѣмоу: вѣровахъ, 21  
тѣмъже и вѣзглѧхъ. И мы вѣроуіемъ, тѣмъже и глѣіемъ, 22  
Іікдоуіе, іако вѣскрѣіиіи гѧ Ісѧ и ны Ісѣмъ вѣскрѣіентъ и 23  
прѣдъпѣставитъ сѣ вѧмъ. Ісѧ бо васъ ради, да бѧгодѣ 24  
оумѣноживѣи сѧ множѣіишѧ похвалоу ізѣытѣчѣствитъ 25

16 въ славоу бжню. Тѣмъже не сѣтоужаемъ си, нѣ, аще и  
вѣнѣшнїй нашъ члвкъ растлѣваемъ, нѣ въоутрѣнїй нашъ  
17 обновлѣетъ сѧ дне дне. Юже бо нѣмѣмъ льгѣкоіе печали на-  
шей по прѣспѣнїю въ прѣспѣнїе вѣчно тѣготоу славѣ сѣ-  
18 дѣваемъ намъ, Не видѣиамъ намъ видимыхъ, нѣ невидимыхъ;  
видима бо вѣременна, а невидима вѣчна.

1 V. Бѣмъ бо, яко аще землѣная наша храмина тѣлоу  
разоритъ сѧ, създание ѡт бѧ намъ, храмину нероукотко-  
2 реноу, вѣчноу, на нѣсѣхъ. Ибо о сѣмъ въздыхаемъ, въ  
3 жилище наше небесское облѣчи сѧ желающе, Яже же и облѣ-  
4 чѣше сѧ не назнѣ обрѣиамъ сѧ. Ибо и соущіе въ тѣлѣхъ възды-  
шемъ негодоюще, іегоже не хоуемъ съвлѣчи сѧ, нѣ  
5 поблещи сѧ, да пожреть сѧ смѣртѣноу животѣмъ. Сѣтво-  
рїй же насъ бѣ въ се истое, иже дастъ намъ оброученїе  
6 дѣа. Дѣрзающе оубо всѣгда и вѣдоуще, яко ходѣи въ тѣлѣхъ  
7 ѡтходимъ ѡт гѧ; (Бѣроу бо ходимъ, а не видѣиимъ;  
8 Дѣрзаемъ же и блговолимъ наче ѡтити ѡт тѣла и вѣнѣти  
9 къ гоу;) Тѣмъже пространоу мѡвѣнїю, аще вѣходѣи аще ли  
10 ѡтходѣи, тѣчимъ сѧ оубо годни іемоу вѣнѣти. Бѣмъ бо  
намъ подовѣиетъ вѣнѣти сѧ прѣдъ соуднїемъ Хвѣмъ, да  
приметъ вѣждо, якоже сѣ тѣлѣмъ съдѣла, аще блго аще  
11 зло. Бѣдоуще оубо страхъ гнѣ члвкѣ прѣспираемъ, бѣи же  
явлѣиамъ сѧ; оупѣваю же и въ съвѣстѣхъ вашихъ вѣнѣти  
12 сѧ. Не бо пакы сѣбѣ съставляиамъ вамъ, нѣ виноу дающе  
вамъ похвалѣнїю по насъ, да имате къ похвалѣнїю сѧ  
13 въ лице а не въ срдци. Яже ли изоумихомъ сѧ, бѣи; аще  
ли моудрѣствоуемъ, вамъ. Любвы бо бжнѣ съдѣржитъ ны,  
соужыше се, яко аще іединъ за всѣхъ оумѣртъ, вси ли оубо  
15 оумроша. И за все оумѣртъ, да живоуци оубо не совѣ-  
16 живоутъ, нѣ оумѣршемоу за ны и вѣскрѣсѣи. Тѣмъже

17 вѣчно] h. vocab. extra vers. legitur manumque princip. ostendit.

мы ѡт селѣ ннѣдннго вѣмъ по пакти; аще разоумѣхомъ  
по пакти Хса, нѣмъ же не разоумѣемъ. Тѣмъже иже о 17  
Хсѣ, нова тварь; ветхѣа прѣдоша, се вѣша всачьскаа нова.  
Всачьскаа же ѡт ба, сѣмишаго насъ совѣ Іс Хсѣмъ и давѣ- 18  
шаго намъ слоуженне сѣмиренна, Ико вѣ вѣ о Хсѣ всъ 19  
миръ сѣмиша совѣ, не помѣшавъ намъ прѣгрѣшенихъ и  
положъ вѣ насъ слово сѣмиренна. Бѣ Хса мѣсто оумо мо- 20  
ламъ, ико боу молацию нами; молимъ сѣ вѣ Хса мѣсто,  
сѣмиригѣ сѣ съ бѣмъ; Не вѣдѣвшѣаго во грѣха за нѣ 21  
грѣхъ сѣтвори, да мы боудемъ правѣа вѣша о шемъ.

VI. Поспѣшествующіе же моламъ не вѣ тѣмъ блгдѣ 1  
вѣно прнати намъ; Глѣтъ бо: вѣ вѣмѣ прнатию послѡу- 2  
шахъ тебѣ и вѣ днѣ спсѣнна помогахъ ти; се нѣмъ вѣмѣ  
блгпрнатию, се нѣмъ днѣ спсѣнна; Ннѣдннго ни о чемъ- 3  
же дающе прѣтѣканиа, да непорочно боудѣтъ слоуженне,  
Нѣ о всемъ съставляюще сѣ ико вѣша слоугъ, вѣ тѣрпѣнн 4  
мѣнозѣ, вѣ скѣрбѣхъ, вѣ вѣдахъ, вѣ тоугахъ, Бѣ ранахъ, 5  
вѣ тѣмнцахъ, вѣ нестроѣеннхъ, вѣ троудѣхъ, вѣ забѣдѣ-  
ннхъ, вѣ пощѣннхъ, Бѣ чнщѣнн, вѣ разоумѣ, вѣ тѣрпѣ- 6  
нн, вѣ блгости, вѣ дѣ сѣ, вѣ лѡбѣи нелнцѣмѣрнѣ, Бѣ 7  
словѣи истннѣ, вѣ силѣ вѣнн, оруженемъ правѣды деснѣ-  
ми и шюами, Славою и досажѣнемъ, хвалѣеннемъ и га- 8  
женнемъ; ико лѣстыци и истнннн; Ико незнаѣми а позна- 9  
ваемн; ико оумирающе и се живн иесмъ; ико показѣми и  
не оумѣрнѣваемн; Ико скѣрбѣще, прнсно же радоюще сѣ; 10  
ико нищн, многѣ же богатые; ико нищоже имѡюще, а все  
сѣдѣрающе. Оумѣта наша ѡтѣрѣзоша сѣ вѣ намъ, Корин- 11  
ѣанѣ, срдѣе наше распрѡстрани сѣ. Не оумѣтко вѣмѣнѣмъ 12

V 17 прѣдоша] lectio erron. pro прѣидоша (παρῆλθεν) || VI 10 скѣрбѣще] tres litt. priores manu princip. in rasura exaratae || 12 оумѣтко] lit. ѣ in l. eraso et paulo superius manu, uti videtur, princip. scripta | вѣмѣнѣмъ] etiam in h. vocab. duae litt. priores manu princip. in rasura scriptae.



сѧ въ насѣ, оузыко же въмѣщають сѧ въ оутрѣвахъ ва-  
 13 шихъ. Тогоже възмъзды, яко чадомъ гл҃ю, оупространите  
 14 сѧ и вы. Не бывайте прѣтѣжа нескрѣпимъ; кое бо при-  
 частіе правдѣ къ незаконно и кое обыщеніе свѣтоу къ  
 15 тѣмъ? Кое же сквѣщаніе Хви къ Велиароу, или какъ часть  
 16 вѣрноу съ нескрѣпимъ, Или кое склѣженіе цр҃кви вѣнн съ  
 коумиръ? И вы бо храмъ іесте ва жина, якоже рече бѣ: яко  
 въсѣлю сѧ въ ны и похожю и боудоу нѣмъ бѣ, и ти боудоутъ  
 17 мѣнѣ люднѣ. Тѣмъже изидѣте ѡт средѣ ихъ и ѡтлоу-  
 чите сѧ, гл҃аетъ г҃ь, и нечистѣ не прикасайте сѧ, и азъ прин-  
 18 моу вы И боудоу вамъ въ оцѣ, и вы боудете мнѣ въ снѣ  
 лѣсто и дѣщернн, гл҃аетъ г҃ь вседѣржителѣ.

1 VII. Си же имоуше обѣтованна, възлюбленни, оцѣстимъ  
 сѧ ѡт всакоѣ скверны плѣтскыи и дх҃вныи, твораще  
 2 стѣнгу въ страстѣ вѣнн. Въмѣстите ны: инединогѣ обн-  
 дѣхомъ, инединогѣ истѣлѣхомъ, инединогѣ лихонмѣство-  
 3 вахомъ. Не къ осѣуженно гл҃ю: прѣже бо рѣхъ, яко въ  
 4 срѣднихъ нашихъ іесте оумерети съ нами и жити. Много  
 ми дѣрзновеніе к вамъ, многа ми похвала по васѣ; испѣл-  
 ннхъ сѧ оутѣхою прѣизвѣтъкъствоу сѧ радостю о всѣ-  
 5 кой печали. Нео пришѣдѣшемъ нѣмъ въ Македонно инеди-  
 ного покоѣ їмѣ плѣтъ наша, иъ о всѣмъ скѣрѣаще; вѣнѣ-  
 6 оудоу тѣжѣ, въноутрѣоудоу боизни. Нѣ оутѣшай сѣмѣ-  
 7 ренны оутѣши ны бѣ пришѣствіемъ Титовѣмъ; Не тѣкмо  
 пришѣствіемъ іего, иъ и оутѣшннмъ іего, иъ оутѣшнн-  
 іемъ, нѣмъже оутѣши сѧ ѡ васѣ, повѣда нѣмъ ваше възлюб-  
 леніе, ваше плаканіе, ваше рыданіе по мнѣ, яко ми  
 8 паче въздрадовати сѧ. Ико аще и оскѣрѣнхъ васѣ еписто-

15 велиароу] lectio minus recta pro велиалоу ' 17 и азъ] utrumque vocab.  
 manu princip. in l. eraso exaratum est || VII 4 похвала] syllaba la supra vers. le-  
 gitur manumque aliquam recentiorem ostendit ' 5 въноудоу] tres litt. priores  
 huius vocab. manu princip. passim in rasura scriptae.



ашею, не раскаяю сѧ, аще и каѧхъ сѧ; вижю во, епистолиа тѧ,  
 аще и въ часъ, оскърѣи въ. Нынѣ<sup>2</sup> радую сѧ, не яко скър- 9  
 бѣни бѣхте, нѣ яко оскърѣхте въ покаяніе; оскърѣхте во  
 на бжю, да нинеднѣмъ отъцетите сѧ ѡт насъ. Печали 10  
 во яже на бжю покаяніе въ спсѣніе нераскаѣнно съдѣва-  
 ютъ; а сего мѣра печаль съмрътъ съдѣваѣтъ. Се во само 11  
 исто іеже на бжю оскърѣѣти вамъ колико съдѣѣ въ васъ  
 тѣпѣніе, нѣ ѡтвѣтъ, нѣ негодование, нѣ страхъ, нѣ въ-  
 злюбленіе, нѣ рѣвныѣ, нѣ мѣстъ. О всемъ състависте себе  
 чѣстѣмъ бѣти въ вѣрѣхъ. Оубо и аще пѣсахъ вамъ, не обвин- 12  
 дѣвѣшаго ради ни обвинѣнаго ради, нѣ за явити сѧ тѣпѣ-  
 нію вашему іеже по васъ къ намъ прѣдъ бжю. Сего ради 13  
 и оутѣшхомъ сѧ, а о вашемъ оутѣшеніи аше паче въздра-  
 довахомъ сѧ о радости Титовѣ, яко покон сѧ дхъ іего ѡт  
 всѣхъ васъ. Яко же іемоу хвалихъ сѧ о васъ, не посрамихъ 14  
 сѧ, нѣ яко всѧ въ истинѣ глахомъ вамъ, тако и похва-  
 леніе наше іеже къ Титоу истина бѣхъ; И оутрѣѣ іего 15  
 излѣха къ васъ іесть, възпоминающѣ всѣхъ васъ послуша-  
 ніе, яко съ страхъмъ и трепетъмъ приахте и. Радую же 16  
 сѧ, яко о всемъ дѣржаваю васъ.

VIII. Се съказаю же вамъ, кратіе мѣѣ, вѣдѣтъ бжю 1  
 даною въ црквахъ Македонскихъ; Яко въ мѣнозѣ пе- 2  
 чали избытѣкъ радости ихъ, и яже по глаголюмъ ницѣта намъ

10 w] scriba princip. primum W scripsit, attamen deinde vel ipse vel  
 alius quidam lit. т, uti supervacaneam erasit || 11 рѣвныѣ] quinque litt. priores  
 huius vocab. a scriba princip. in l. eraso exaratae sunt | о всемъ] praepos. о et  
 duae litt. priores vocab-i всемъ extra vers., litt. е et м in rasura leguntur ma-  
 numque princip. ostendunt || 12 явити] lectio minus accurata pro явити 15 дѣржа-  
 ваю . . . васъ] lectio manca pro дѣржаваю въ васъ | васъ] lit. extrema huius vocab.  
 a scriba princip. ex е correcta est || VIII 1 мѣѣ] hoc vocab. deest in recens.  
 recepta cum graecorum tum slavorum | бжю] lit. extrema huius vocab. manu  
 princip. ex и correcta || 2 въ богатствѣ ихъ пространствѣ намъ] lectio erronea pro  
 въ богатствѣ прѣстѣни vel прѣстѣтѣ ихъ.

3 извѣсть въ богатствѣхъ ихъ пространствоу намъ; Ико про-  
 тивоу силѣ ихъ (свѣдѣтельствую) и паче силы самовольни,  
 4 Съ многъмъ моленіемъ моляще сѧ намъ бл҃гдѣ и обѣ-  
 5 щаніе слоуженію иже въ стѣхъ, Не іако надѣхомъ сѧ,  
 6 нѣ себе вѣдаша дрѣвѣе гвѣи и намъ волею бжнєю, Оумо-  
 лити намъ Тита, да, іако прѣже начатъ, тако и кончаеъ  
 7 въ васъ и бл҃гдѣ снѣ. Нѣ іако въ всемъ извѣтъчествѣ  
 8 чествѣете. Не по повелѣнію глаю, нѣ за тѣцаніе дроу-  
 9 гымъ и любѣви вашей истое искоушаю — Разоумѣте оубо  
 бл҃гдѣ г҃а нашего Іс Х҃а, іако васъ ради обвинѣа богатъ сый,  
 10 да въ нищетоу іего обогатите сѧ, — И свѣтъ даю о сѣмъ.  
 Сѣ бо вамъ іестъ въ пользу, иже не тѣкмо сътворити, нѣ  
 11 изволити прѣже начасте ѡт лонн; Нынѣ же и сътворити  
 сѣдѣте, да іакоже спѣхъ хотѣнію, такоже и іеже свѣрши-  
 12 ти ѡт наѣнн. Иже бо спѣхъ прилежитъ, іакоже аще имать,  
 13 приатно, не іакоже не имать области. Не бо да никомъ льгко,  
 а вамъ печаль, нѣ издравыненн; въ нынѣшныя врѣмѧ  
 14 ваше извѣтъчествіе въ онѣхъ лишеніе, Да боудеть равн-  
 15 нство, Іакоже іестъ писано: иже многого не оумножи, ниже  
 16 малаго не оумали. Бл҃гдѣ же бжѣи дающемоу тоже тѣцаніе  
 17 о васъ въ ср҃дце Титово, Ико моленіе оубо приатъ, тѣцн-  
 18 вѣй же и самовольнѣ изиде къ вамъ. Послахъ же съ нѣмъ  
 19 брата, іемоу же похвала въ евангелии по всѣмъ цр҃квѣмъ, Не  
 тѣкмо же, нѣ и сѣрь сѧ ѡт цр҃квѣ съ нами ходити въ

3 свѣдѣтельствую] lectio erron. pro свѣд-оу || 4 иже] hoc vocab. supra  
 vers. legitur et manu princip. ostendit || 5 іако] post h. vocab. duae litt. super-  
 fluae et nunc illegibiles erasae sunt || 10 даю] lit. ю ex та vel и correctae esse vi-  
 detur || 11 наѣнн] lit. prima huius vocab. passim erasa est || 13 лишеніе] quattuor  
 litt. priores huius vocab. manu princip. in rasura exaratae sunt || 14 да... боу-  
 деть] lectio manca pro да и онѣхъ извѣтъчествіе боудеть въ ваше лишеніе, іако  
 да боудеть etc. || 17 же и] lectio erron. pro же сый.

благдѣи сѣи слоуживѣи нами къ гни славы ї спѣху нашему,  
 Соумнаѣе сѣа сего, іеда кто насъ поречетъ въ величествѣи 20  
 семъ слоуживѣи нами: Прѣже приимышлюще добра не 21  
 тѣкмо прѣдъ бгѣмъ, нѣ и прѣдъ члвчѣмъ. Послахомъ же съ 22  
 нѣмъ брата нашего, іегоже искоушихомъ о мнозѣхъ множи-  
 цю въстанова соудѣа, и гниѣ же въстанивѣиша надѣяннѣмъ  
 мнѣмъ ниже въ васъ. По Титѣ, обѣщаниѣмъ намъ и въ 23  
 васъ послѣшениѣмъ; аще ли братѣи наша, апѣи црквамъ, сла-  
 ва Хсоу. Показаннѣ оубо любвѣи вашей и нашему хвалѣ- 24  
 нию іеже о васъ въ нѣхъ покажетъ въ лицѣ црквамъ.

IX. О слоужбѣи ко нѣже къ стѣмъ анхо ми іе псати 1  
 вамъ. Рѣмъ же тѣщаннѣи вашѣ, нѣмъже хвалю сѣа Македо- 2  
 номъ, іако Мхѣаа приготова сѣа ѡт лѣни, и вашѣ рѣкишнѣи  
 раздѣра множайшаа. Послахъ же братѣио, да не хваленнѣи 3  
 нашѣ іеже по васъ испразнитъ сѣа въ части сѣи, нѣ да, іакоже  
 глахъ, приготоваши боудете; Ёда како, аще придоутъ съ 4  
 мнѣю Македонѣи обрѣцѣтъ въ неприготованы, постыдѣмъ  
 сѣа мы, да не глѣемъ въ, о части сѣи похвалѣ. Потрѣбно 5  
 оубо оумысанхъ оумолити братѣю, да прѣже придоутъ къ  
 вамъ и прѣже оуготовать прѣже възвѣщенѣю бгѣословле-  
 ннѣи вашѣ, сѣи готовѣи въти тако, іако бгѣословленнѣи и не  
 іако анхѣмъствѣи. Се же глаю: сѣиѣи прада прада и пожѣ- 6  
 нѣтъ и сѣиѣи о бгѣословленнѣи хъ о бгѣословленнѣи хъ пожигетъ.  
 Къждѣо іакоже изволеннѣи имать срдцѣмъ, не ѡт скѣрки ни 7  
 ѡт вѣдѣи; тиха бо дѣтелѣи любѣи въ. Снѣмъ же въ всѣ- 8  
 коу благдѣи извѣштѣкѣствовати въ васъ, да о всѣмъ всѣгда  
 всѣмъ довѣлѣи имѣюще извѣштѣкѣствоуете въ всѣмъ дѣло  
 бгѣо, Іакоже іестъ псано: расточи и дасть оубогѣмъ; правда 9

24 нашему] post h. vocab. duae litt., nunc illegibiles, uti superfluae erasae  
 sunt | покажетъ] lectio erron. pro покажите || IX 2 раздѣра] lectio manca pro  
 раздѣражи || 4 македонѣи] lectio manca pro македонѣи и || 5 възвѣщенѣю] duae litt.  
 priores huius vocab. a scriba princip. in rasura exaratae.



10 ієго прѣкѣваютьъ вѣ вѣкѣ. Дайи же сѣмѣ сѣлющемоу ї хлѣбѣ  
 вѣ сѣнѣдѣ да подасть и оумножить сѣмѣ ваше и да вѣ-  
 11 здраститъ жита правдѣ вашей. О всемѣ обогатаиѣ сѣ вѣ  
 12 всакоу цедротѣ, иже сѣдѣваютьъ нами вѣ хвалоу бѣ; Ико  
 работа слоуженню семоу не тѣкмо ієсть испѣлняюци лише-  
 нна стѣмѣ, нѣ и извѣтѣчествуюцима многами похва-  
 13 лами бѣи; Искоушеннемѣ сѣзженню семоу, славиѣ бѣ вѣ  
 покоренни исповѣданиа вашего вѣ евангѣли Хвѣ, простотоу  
 14 обыченню вѣ нѣмѣ и вѣ всѣхѣ. И тѣхѣ молитвою по васѣ,  
 вѣжѣелѣющема васѣ за многы ради бл҃гдти бѣжны вѣ васѣ.  
 Бл҃годѣть же бѣи о неисповѣдѣнѣмѣ ієго дарѣ.

1 X. Слѣмѣ же азѣ Павла молѣю вѣ кротости и пра-  
 востию Хвою, иже на лица оубо сѣмѣкрень вѣ васѣ, не сѣи  
 2 же вѣ васѣ дѣрзаю; Молѣю же ієже не сѣи дѣрзаю надѣи-  
 ннемѣ, нѣже помышляю сѣмѣкти на кѣна мѣнѣша насѣ  
 3 ієко по плѣти ходащаа. И вѣ плѣти бо ходаиѣ не по плѣти  
 4 воинствующѣмѣ, — Оружѣи бо воинства нашего не плѣтъ-  
 5 ска, нѣ силѣна бѣи раздроушенню тѣврдѣмѣ, — Помышлѣ-  
 нна раздроушающе, всакоу вѣсотоу, вѣземлящю сѣ на ра-  
 зоумѣ бѣжнѣ, и плѣнающе всѣмѣ разоумѣ вѣ послушание  
 6 Хво, И вѣ готовѣ нмоуиѣ мѣстити всакого прѣстоупленна  
 и ослоушанна, ієда сѣкончатѣ сѣ ваше послушание. Иже  
 7 на лица бл҃годѣте. Иѣе кто надѣиѣтъ сѣ себе Хвѣ вѣти, се  
 да помышляете пакы вѣ совѣ, ієкоже и онѣ Хвѣ, тако и  
 8 мѣ Хвѣ. Иѣе бо и лихо что похвалѣю о власти нашей, юже  
 дасть намѣ гѣ вѣ сѣзданыѣ а не вѣ раздроушенныѣ ваше,  
 9 не постыжю сѣ. Нѣ да не начню оубо оустрашати васѣ  
 10 епистолами — Икоже епистола соутѣ тажѣкы и крѣпѣ-  
 кы, а пришествѣе тѣла немоуиѣно и слово оумничѣно, —  
 11 Се же да помышляете таковѣи, ієко ієковѣиѣ ієсѣмѣ епис-



толнами не соуце, таковы и соуце дѣлаѣмъ. Не съмѣю во 12  
соудити или приложити себе къ ни́къмъ съставляющаѣмъ себе,  
нѣ сами въ совѣ́ себе съмѣрающе и прилагающе себе совѣ́ не  
разоумѣвають. Мы же не въ безмѣрна похвалнаѣмъ сѧ, нѣ 13  
по мѣрѣ́ правилоу, іеюже раздѣли наѣмъ бѣ́ мѣрою постизати  
до васъ; Не яко не достающе въ васъ наче простираеѣмъ 14  
себе, — и до васъ во досадохомъ о евагѣ́лїи Хвѣ́; Не въ без- 15  
мѣрна хвалаѣе сѧ о чюжихъ троудѣхъ, оупѣ́анїе же имоу-  
ще растоуци въкрѣ́ вашей въ васъ не величати сѧ по правилоу  
нашему въ извѣ́тъкъ. И прѣ́мїмо васъ бѣ́говѣ́стити, не въ 16  
чюжеѣмъ правилѣ́ въ готовѣ́ похвалити сѧ. Хвалаѣ́ же сѧ о 17  
гѣ́ да хвалитѣ сѧ; Не съставляѣѣ себе, тѣ́ іестѣ́ искоушѣ́тъ, 18  
нѣ́ іегоже гѣ́ съставляѣѣтъ.

XI. Неда да вѣ́сте приѣли малоіе везоумїе мое, и 1  
приемаѣте. Раздражаю во вѣ́ рѣвнѣѣѣмъ бжїеѣмъ; оброу- 2  
чихъ во васъ іединомуу моужевн двоу прѣ́чїстоу прѣ́дѣ́-  
ставити, Хвѣ́; Бою же сѧ, еда како, іакоже зѣ́на прѣ́класти 3  
бѣ́гоу лоукавѣ́ствїеѣмъ своимъ, тако истѣ́лѣ́ють разоуми ваши  
от прѣ́простїа іеже о Хсѣ́. Яце во градъѣ́ иного Іса про- 4  
повѣ́даѣтъ, іегоже не проповѣ́дахомъ, или дхъ́ нѣ́ приѣм-  
лаѣте, іегоже не приѣсте, или евагѣ́лїе́ нно, іегоже не приѣсте,  
доврѣ́ вѣ́сте приѣли. Мнѣ́ во ничїмъже лишївѣ́ сѧ прѣ́д- 5  
нїхъ́ аплѣ́. Яце во невѣ́жа словѣ́мъ, нѣ́ не разоумѣ́мъ, нѣ́ 6  
всѣ́де ѣвѣ́ше сѧ о всемъ въ васъ. Или грѣ́хъъ сѣ́творїхъъ 7  
себе съмѣ́раѣѣ, да вѣ́ вѣ́знесете сѧ, іако тоуѣ́е евагѣ́лїе́  
бжїе́е бѣ́говѣ́стїихъ ваѣмъ? Нї́къ црѣ́кви покрадохъ́ приѣлѣ́ 8  
о́брокъъ къ вашемуу слоуженїю, и прїшѣ́дъ къ ваѣмъ и лишївѣ́ 9  
вѣ́хъъ не сѣ́тоужїхъъ ни іединомъ; Лишїеѣе во моѣ́ испѣ́ла-  
нїѣ́ѣ братїѣ́, прїшѣ́дъѣѣ от Македонїѣ́, и о всемъ вѣ́с

15 въ извѣ́тъкъ] etiam praepos. въ in cod. supra vers. legitur || XI 8 вѣ́хъ] lectio erronea pro бѣ́хъ.

10 ТОУГЪ СЕБѢ ВАМЪ СЪВЛОДОУХЪ И СЪВЛОДОУ. ІЕСТЬ ИСТИНА ХВѢ  
 КЪ МНѢ, ЯКО ПОХВАЛЕНІЕ СЕ НЕ ЗАІЕМАЕТЪ СѢ КЪ МНѢ КЪ  
 11 СТРАНАХЪ ЯХАЙЦѢХЪ. ПО ЧТО? ЯКО НЕ ЛЮБАЮ ЛИ ВАСЪ? БѢ  
 12 ВѢСТЬ. ІЕЖЕ ТВОРЮ, И СЪТВОРЮ, ДА ШТЕКѢОУ ВІНОУ ХОТѢ-  
 ЦИМЪ ВІНЫ, ДА О НЕМЪЖЕ ХВАЛАТЬ СѢ, ОБРАЩЕОТЬ СѢ ТАКОЖЕ  
 13 И МЫ. ТАКОВИИ БО ЛѢЖИИ АПѢИ, ДѢЛАТЕІЕ ЛѢСТИВИ, ПРѢКРА-  
 14 ЗОУЮЩЕ СѢ КЪ АПѢИ ХВѢИ. И НЕ ЧУДО; САМЪ БО СОТОНА ПРѢ-  
 15 ОБРАЗОВАЕТЪ СѢ КЪ АГГЕЛѢ СВѢТЪЛЪ; НЕ ВЕЛИЕ ОУКО, АЩЕ СЛОУ-  
 ЖИТЕІЕ ІЕГО ПРѢКВРАЗОВАЮТЬ СѢ ЯКО СЛОУЖИТЕІЕ ПРАВЪДЫ,  
 16 ИМЪЖЕ КОНЪЧИНА БОУДЕТЬ ПО ДѢШІИЕМЪ НХЪ. ПАКЪ ГЛЮ, ДА  
 НЕ КТО МЫШЬ МѢ БЕЗОУМНА БЫТИ; АЩЕ ЛИ НИ, ОУБО ПОНѢ  
 АКЪ І НЕМОУДРА ПРИИМЪТЕ МѢ, ДА И АЗЪ МАЛО ЧТО ПОХВАЛЮ  
 17 СѢ. ІЕЖЕ ГЛЮ, НЕ ГЛЮ НА ГѢ, НѢ ЯКО КЪ БЕЗОУМИИ, КЪ СЕЙ  
 18 ИПОСТАСИ ХВАЛѢ. ПОИЕЖЕ МЪНОЗИ ХВАЛАТЬ СѢ ПО ПАКТИ И  
 19 АЗЪ ПОХВАЛЮ СѢ. БѢ СЛАСТЬ БО ПРИЕМАЕТЕ БЕЗОУМНЫИ МОУ-  
 20 ДРЫ СОУЩЕ; ПРИЕМАЕТЕ БО, АЩЕ КЪТО ВЪ РАБОТИТЬ, АЩЕ КТО  
 ПОМАДЕТЬ, АЩЕ КТО ПРИЕМАЕТЪ, АЩЕ КТО ВЕЛИЧАЕТЪ СѢ, АЩЕ  
 21 КЪТО ВЪ ПО ЛИЦЮ БЫЕТЪ. ПО ДОСАЖЕНІЮ ВЪ ГЛЮ, ЗАНЕ ЯКО  
 МЫ ИЗНЕМОГОХОМЪ; О НЕМЪЖЕ АЩЕ КТО ДЪРЗАЕТЪ, НЕ ВЪ МОУ-  
 22 ДРОСТЬ ГЛЮ, ДЪРЗАЮ И АЗЪ. ЄВРИИ СОУТЬ? И АЗЪ. ІАИТИ СОУТЬ?  
 23 И АЗЪ. ЄКѢМѢ ЯВРААМІЕ СОУТЬ? И АЗЪ. СЛОУЖИТЕІЕ ХВѢ  
 СОУТЬ? НЕ ВЪ МОУДРѢСТВОУ ГЛЮ, — ПАЧЕ АЗЪ; ВЪ ТРОУДѢХЪ  
 ЛИШЕ; ВЪ РАНАХЪ ПРѢВОІЕ; ВЪ ТЪМНИЩАХЪ ЛИШЕ; ВЪ СЪМЪР-  
 24 ТЪХЪ МНОЖИЩЕО. ЄТ НЮДЕИ ПАТЬ КРАТЫ И ЧЕТЫРИ ДЕСАТЕ  
 25 РАЗВѢ ІЕДИНОЮ ПРИАХЪ. ТРИ КРАТЫ ПАЛИЦАМИ БЫЕНЪ БЫХЪ,  
 ІЕДИНОЮ КАМЕНЬЕМЪ ПОБИША МѢ, ТРИ КРАТЫ ЛОДНА ИСПРОВЪР-  
 26 ЖЕ СѢ СЪ МЪНОЮ, НОЩЬ И ДНЬ ВЪ ГЛОУБИНѢ СЪТВОРИХЪ. ПОУТЪМЪ  
 ШЪСТЪМЪ МЪНОЖИЩЕО, БѢДЪ ВЪ РѢКАХЪ, БѢДЪ ШТ РАЗБОЙ-  
 НИКЪ, БѢДЪ ШТ РОЖЕННА, БѢДЪ ШТ ІЗЪЫКЪ, БѢДЪ ВЪ ГРАДѢ,  
 БѢДЪ ВЪ ПОУСТЫИИ, БѢДЪ ВЪ МОРИ, БѢДЪ ВЪ ЛѢЖИ БРАТИИ,  
 27 БѢ ТРОУДѢ И ВЪ ПОДВИЖЕНІИ, ВЪ ЗАБѢДѢНИИ МЪНОЖИЩЕО,  
 ВЪ АЛЧИ И ЖАЖИ, ВЪ ПОЩЕНІИХЪ МЪНОЖИЩЕО, ВЪ ЗИМѢ И НА-

гѣтъ. Кромѣ вѣнѣшнихъ, нападаній ниже на всѣ дни, 28  
 печаль всѣхъ црквѣ. Кто изнемагаетъ, и не изнемагаю? Кто 29  
 съблажняется сѣ, и азъ не ражѣизаю сѣ? Яце хвалити сѣ 30  
 подобаетъ, еже о немощи моеи похвалю сѣ. Бѣ и оцъ гѣ 31  
 Іс Хв вѣтъ, сый благословленъ въ вѣкы, яко не лѣжю.  
 Бѣ Дамасцѣ старѣйшина града Іреды црѣ стрѣжаше градъ 32  
 Дамаскинскѣ, яти мѣ хотѣ; И окѣнцѣмъ въ кошници по 33  
 стѣнкѣ съвѣшенъ быхъ, и извѣрохъ въ роукоу его.

XII. Яце и похвалити сѣ подобаетъ, не полѣжю бо; 1  
 придоу же въ видѣнна и явленна гѣ. Бѣмъ члвкъ о Хв 2  
 прѣже четырь на десѣте лѣтъ, — аце ли въ тѣлѣ, не вѣдѣ,  
 аце ли кромѣ тѣла, не вѣдѣ, въ вѣтъ, — въсхъиена бывѣ-  
 на такового до третняго нѣсе. И вѣдѣ такового члвкъ, — 3  
 аце ли въ тѣлѣ, аце ли кромѣ тѣла, не вѣдѣ, въ вѣтъ, —  
 Яко въсхъиенъ бы на рай и сѣнна неиздреченныя гѣ, 4  
 нѣже не лѣтъ іестъ члвкоу гѣати. О таковѣмъ похвалю 5  
 сѣ, а о собѣ не похвалю сѣ, тѣмъ о немощехъ моихъ; Яце 6  
 бо въсхоцно похвалити сѣ, не коудоу немощдрѣ; істиноу бо  
 рекоу; цажю же сѣ, еда како на мѣ възвратъ паче еже  
 видѣтъ мѣ или сѣшнѣтъ что въ мене. И за прѣмѣногѣ 7  
 явленна да не прѣвѣзношо сѣ, дастъ ми сѣ пострѣкателъ  
 пакти, агѣлъ сотонникъ, да ми пакости дѣиетъ, да не прѣ-  
 вѣзношо сѣ. О семь три крѣты гѣи молухъ сѣ, да въ- 8  
 стоупитъ въ мене, И рече ми: довѣлѣтъ ти бѣгодѣ моя; 9  
 сила бо моя въ немощи съвѣршѣетъ сѣ. Сластѣнкѣ оубо  
 паче похвалю сѣ въ немощи своеи, да въселитъ сѣ въ мѣнкъ  
 сила Хв. Тѣмъже бѣговолю въ немощехъ, въ досажениихъ, 10  
 въ вѣдахъ, въ изгѣнениихъ, въ тоугахъ; іегда бо немощь-  
 ствою, тѣгда силѣ іесмъ. Бѣхъ немощдрѣ хвала сѣ; въ 11

28 нападаній ниже] lectio erron. pro нападаніе ми еже | XII 6 възвратъ]

lectio erron. pro възвратъ | 10 въ тоугахъ] lectio manca pro въ тоугахъ по христѣ.



- ма поудисте. Изъ бо дѣлажи нѣ вѣхъ ѡт васъ състави  
са; ничимъ же бо лишихъ са прѣжыи хъ аплѣ, аще и ни  
12 что же есмь. Знамениа своа апла съдѣваніе са къ васъ къ  
всакомъ тѣрпѣнии, въ знаменіи же и чюдесхъ и сплахъ.  
13 Чѣто оубо іестъ, іегоже лишисте са наче прочихъ црѣвѣ, аще  
не іако азъ самъ не сътоужихъ вамъ? Дадите ми неправъ  
14 доу сно. Се третїеіе се готовъ есмь прити къ вамъ, и не  
сътоужю си; не нщю бо вашихъ, нѣ васъ. Не дѣлажна бо  
соутъ чада родителіемъ цадѣти илѣкниа, нѣ родителіе ча  
15 домъ. Изъ же въ сласть ижѣивоу и ижѣивенъ боудоу по  
дшахъ вашихъ, аще и излїше нѣ любать мнѣшнѣмъ любѣмъ  
16 есмь. Боуди же, азъ не отагчѣхъ вамъ; нѣ, сый коварнѣ,  
17 лѣстїю въ приахъ. Ёда кого, іегоже послахъ к вамъ, тѣмъ  
18 лихонмѣствовахъ васъ? Оумолихъ Тита и съ нїмъ послахъ  
врата, ёда что лиховѣзма оу васъ Титъ? Не тѣмъ же ли  
19 дхмъ ходиховѣ, не тѣмъ же ли стопами? Пакы ли мнѣште,  
іако вамъ ѡтвѣтѣ творимъ? Прѣдъ вѣмъ о Хск̄ глїемъ,  
20 всѣде, възлюблѣнии, о нашемъ създанїи. Бою же са, ёда,  
како пришѣдъ, не, ѡцѣхъ хоцю, обрацю васъ, и азъ обра  
цю са вамъ, іакогоже не хоцете; ёда како рѣвнѣмъ, завидѣмъ,  
21 рети, паростъ, клеветы, шѣпоти, гърдѣниа, нестроїенїе; Ёда  
пакы пришѣдъша ма скѣмѣритъ въ мой къ вамъ, и оплачу  
многы прѣже съгрѣшѣи хъ и не покаѣи хъ са о не  
чѣтотѣ и любодѣланїи и стоудоложѣствїи, іеже съдѣша.  
1 XIII. Се третїю грядоу къ вамъ; въ оустѣхъ двою  
2 свѣдѣлаю или трїи станеть всѣмъ глѣ. Прѣже рѣхъ и про

12 *ско*] lit. prima huius vocab. supra vers. legitur et manum princip.  
ostendit | *чюдесхъ*] lit. к manu recent. falso in к, quod respiciendum non puta  
vimus, correcta est || 14 *родителіе*] etiam in h. vocab. lit. ѣ ab emendatore aliquo  
vitiose in ѣ correcta est || 18 *лиховѣзма*] lectio erron. pro *лиховѣзма* || 19 *всѣде*]  
lectio erron. pro *всѣмъ же* || XIII 1 *свѣдѣлаю*] lectio manca pro *свѣдѣтелю*  
2 *се*] lectio erron. pro *сый* | *съгрѣшѣи хъ*] lectio erron. pro *съгрѣшѣиша*.



рицаю, яко вѣѣвъ второе и не се нѣмѣтъ, нишо прѣже съ-  
 грѣшкшнхъ и прочимъ всѣмъ, яко, аще придоу пакы, не по-  
 цажю; Понеже искоушениа иже гл҃оцемоу къ мнѣ Хсоу, 3  
 иже въ васъ изнемагають, нѣ можетъ къ васъ. Но аще и 4  
 пропадѣтъ въсѣмъ ѿт немощи, нѣ живѣтъ есть и-силы вѣина; но  
 мы немоществоуемъ о немъ, нѣ живи боудемъ съ нимъ  
 и-силы вѣина въ васъ. Себе искоушайте, аще есте въ вѣрѣ, 5  
 себе искоушайте. Или не знаете себе, яко Хсѣ Ісѣ къ васъ  
 есть? Иже чинѣмъ оубо искоушени въсѣмъ. Оупѣваю же, яко 6  
 разоумѣти имате, яко мы нѣсмъ неискоушени. Молимъ 7  
 же сѧ къ боу не сътворити вамъ никоѣгоже зла, не яко да  
 мы искоушени явимъ сѧ, нѣ да въ доброѣ творите, мы же  
 яко неискоушени боудемъ. Не можемъ бо что на истинноу, 8  
 нѣ по истинѣ. Радоуемъ сѧ, ѿгда немоществоуемъ, въ 9  
 же силни боудѣте; се же молимъ сѧ о вашемъ съвършеннѣ.  
 Бего ради не смѣю нишо, да не, приидѣтъ, ѿтѣчено сътворю 10  
 по власти, юже г҃ъ дастъ ми въ създаннѣ, а не въ раз-  
 дроушеннѣ. Тѣмъже, братне, радоуйте сѧ, съвършайте сѧ, 11  
 оутѣшайте сѧ, тоже моудрествоуйте, миръ имѣйте, и въ  
 мироу и любви да боудеть съ всѣми вами. Цѣлоуйте другъ 12  
 друга лобзаниемъ стѣмъ; цѣлоуютъ въ стѣни всѣ. Благо- 13  
 дѣтъ га Іс Хса и любви вѣина и овыщеннѣ ст҃го дх҃а съ всѣми  
 вами, аминь.

7 неискоушени] duae litt. priores huius vocab. supra vers. leguntur manum-  
 que eius, qui commentarium recentiore scripsit, ostendunt.

## EPISTOLA AD GALATAS.

1 I. Павлаъ, аплаъ не ѡт члвккѣ ни члвкѣмъ, нѣ Іс Хсмъ и  
2 блъ оцѣмъ, въскрѣшшиимъ и изъ мъртвыхъ, И всѣмъ кратко,  
3 иже съ мѣною, црквамъ Галатскимъ. Благдѣ вамъ и миръ  
4 ѡт ба оца и га нашего Іс Хса, Давшаго себѣ за грѣхы на-  
ша, да избавитъ ны ѡт настоящаго вѣка лоукавна по хо-  
5 тѣнню ба и оца нашего, Юмоуже слава въ вѣкы вѣкомъ,  
6 аминь. Чуюю сѣ, яко тако скоро прѣлагаєте сѣ ѡт зъвавъ-  
7 шаго васъ блгдтѣю Хвою въ иное евангеліе, Юже нѣсть  
8 иное, аще ни соутъ сѣмоущіи въ ны и хотѣтъ прѣвертити  
9 евангеліе Хво. Нѣ аще или мы или аггелъ съ нѣсе вамъ  
блговѣстити паче іеже блговѣстихомъ вамъ, проклѣтъ да  
10 воудеть. Ижеже прѣже рѣхомъ и нынѣ пакы глаю, иже вамъ  
блговѣстити паче іеже блговѣстихомъ вамъ, проклѣтъ да  
11 воудеть. Нынѣ во члвкы прѣпираю, или ба? Или иже чло-  
вѣкомъ оугажати. Иже быхъ и іеже члвкомъ оугажалъ, Хвѣ  
12 рабъ не быхъ былъ. Съказаю же вамъ, братіе, евангеліе  
блговѣщеніе ѡт мене яко нѣсть по члвкоу; Ни во азъ ѡт  
члвка приахъ іе ни наоучихъ сѣ, нѣ явленіемъ Іс Хсовѣмъ.  
13 Слышасте во моѣ житіе прѣже въ жидовствѣ, яко изъ-  
14 драдѣ гоняхъ цркву бжню и раздроушахъ ю, И прѣспѣ-  
вахъ въ Жидовствѣ паче многъ правъ монахъ въ родѣ  
15 моємъ, изълиха рывнителъ сый очелъ ми прѣданіемъ. Югда  
же блговоли бѣ, избравый мѣ и црква мѣрны мѣ и зъвавъ  
16 въ блгдѣ сию, Ивити сѣ свой въ мѣнѣ, да блговѣщенію и

въ ѱзыцѣхъ, абиѣ не прѣвѣзложихъ пакти и крѣви, Ни 17  
възидохъ въ Иерсѣмъ къ прѣжнѣмъ мене апломъ, нѣ идохъ  
въ Яравню и пакы възвратихъ сѣ въ Дамаскъ. По томъ- 18  
же по трѣхъ лѣтѣхъ възидохъ въ Иерѣмъ съгладати  
Петра, и прѣвѣхъ оу него дѣний пѣть на десѣте; Иного же 19  
от аплѣ не видѣхъ, нѣ тѣкмо Икова, брата гѣл. Я ѡже 20  
пишу вамъ, се прѣдъ вамъ, ѡко не лѣжю. По томъже при- 21  
дохъ къ прѣдѣламъ Сурскымъ и Вилкини. Бѣхъ же незна- 22  
емъ от иноудѣ црѣвамъ Нюдейскымъ ѡже о Хсѣ, Тѣкмо 23  
слышѣе вѣша, ѡко гонѣи васъ тѣгда нѣнѣ благовѣстити  
вѣроу, юже нѣгда раздрѣшѣе, И славахоу о мѣнѣ бѣ. 24

II. По томъже, по четъырѣхъ на десѣте лѣтѣхъ, пакы 1  
възидохъ въ Иерсѣмъ съ Барнаваю, и поимъ съ собою Тита;  
Възидохъ же по ѡбѣщѣнню и възложихъ на мѣ еваггѣлие, 2  
ѡже проповѣдаю въ ѱзыцѣхъ, одно же мѣнащен сѣ, еда  
како въ тѣщѣ текоу или текохъ. Нѣ ни Титъ сѣи съ мною, 3  
Блѣнѣ сѣи, ноуженъ вѣсѣ обрѣзати сѣ. За пришѣдѣша 4  
же лѣжаи братни, иже прѣвѣнидоша съгладати свободы на-  
ши, юже на мѣ о Хсѣ Исѣ, да нѣ порабѣтѣ, Имъже 5  
ни къ часоу повинноухомъ сѣ въ покорѣнѣе, да истина еваг-  
гѣлие прѣвоудѣтъ къ васъ. Оут мѣнащѣхъ же сѣ вѣти 6  
что, ѡко ни кѣгда вѣша, ницѣже мене разнѣствоуѣтъ; лица  
въ члѣкоу не обвинѣютъ сѣ; мѣнѣ бо мѣнащен сѣ ницѣже  
прѣвѣзложѣша, Нѣ отвѣрнѣ, видѣвѣше, ѡко вѣкровѣно ми 7  
ѣстъ еваггѣлие не о окроѣеннѣе, ѡкоже Петрови о окроѣеннѣи,  
(Поспѣшѣествовавший бо Петрови въ апѣльство обрѣзѣннѣи 8  
поспѣшѣествова и мѣнѣ въ ѱзыкы), И разоумѣвѣше блѣдѣ 9  
даноу ми, Иаковъ и Киѣа и Иоанъ, мѣнащен сѣ стѣлпи

II 2 мѣнащен] lectio error. pro мѣнащѣмъ vel potius мѣнащѣмъ || 4 бра-  
тни] lectio error. pro брати || 5 еваггѣлие] lectio error. pro еваггѣлиѣ || 6 члѣкоу]  
lectio minus accurata pro члѣкѣ || 7 ѣстъ] lectio error. pro вѣстъ | не о окро-  
ѣеннѣ] melius esset: о неокроѣеннѣе vel simpliciter: неокроѣеннѣи.

вѣсти, дѣлаи даиа мѣнѣ и Варнавѣ обѣщаниа, да вѣ вѣ  
 10 мѣнѣ, они же вѣ обѣщаниа: Тѣмъ ниша да поминѣ;  
 11 еже и потѣрахъ сѣ се исто сѣтворити. Югда же Петръ  
 приде вѣ Антиохію, вѣ лице іеімоу противоу стахъ, іако за-  
 12 вѣрхъ ми вѣ. Дрѣвѣ оуко, даже не придоша нишѣ  
 13 Никова, сѣ мѣнѣ ѣдѣше; іегда же придохъ, вѣздрѣшѣ  
 14 сѣ и шѣлаушѣ сѣ, бои сѣ шѣ соущихъ шѣ обѣщаниа. И  
 15 лице мѣрши сѣ сѣ нимъ и прочии Юдеи, іако и Варнавѣ  
 16 пристати лице мѣрши. Нѣ іегда видѣхъ, іако не право хо-  
 дѣтъ вѣ истинѣ евангѣлиевѣ, рѣхъ Петроу рѣдѣ всѣмъ:  
 аще ты, Юдейскій, мѣнѣскій а не Юдейскій живѣши, іако  
 17 мѣнѣ вѣдѣши іудействовати? И мѣ родѣмъ Юдеи, а  
 18 не шѣ мѣнѣ грѣшнѣи; Видѣхъ, іако не оправдѣ сѣ  
 19 чѣмъ шѣ дѣлѣ закона, аще не вѣрою Іс Хсѣвою, и мѣ вѣ  
 Іс Хсѣ вѣровахомъ, да сѣ оправдѣмъ шѣ вѣрѣ Хсѣмъ а  
 не шѣ дѣлѣ закона, іако шѣ дѣлѣ закона не оправдѣ сѣ  
 20 всѣмъ пакѣ. Аще ли прише оправдѣти сѣ о Хсѣ обѣто-  
 хомъ сѣ и мѣ грѣшнѣи, оуко Хсѣ ли грѣхоу слоуга?  
 21 Да не воудѣтъ. Аще бо іаже разорѣхъ, си пакѣ сѣзидѣю,  
 22 прѣстоупленѣника себе сѣтварѣю. Язѣ бо законови законѣмъ  
 23 оумрохъ, да бѣи живѣ воудѣ. Сѣ Хсѣмъ пропатѣ іеімъ;  
 не живѣ же оуже азѣ, живѣтъ же вѣ мѣнѣ Хсѣ; а еже  
 нѣмѣ живѣ вѣ пакѣ, вѣрою живѣ сѣ бѣи, вѣзлюбѣ-  
 24 шаго ма и прѣдавѣшѣмоу себе за ма. Не шѣмѣ сѣ  
 25 бѣдѣ бѣи; аще законѣмъ правда, оуко Хсѣ тоуіе оумрохъ.

1 III. О несѣмѣслинѣи Галати, кто вѣ наоуци истинѣ не  
 2 покорити сѣ, намъ же прѣдѣ очима Іс Хсѣ прѣже написѣ  
 3 вѣстѣ, пропатѣ вѣ васѣ. Се іедино хоуно оуѣдѣти о васѣ,  
 4 шѣ дѣлѣ ли закона дѣхъ приаіеши или шѣ слоуга вѣрѣ? Тако  
 5 ли несѣмѣслинѣи іеіе? Зачѣхъ дѣхъ, нѣмѣ пакѣ сѣкон-



чакаете? Только приаєте ошють? Иже же ошють. По- 4  
 даий оубо вамъ дхъ и дѣла слаты въ васъ, ѡт дѣла ли за- 5  
 конѧ или ѡт слоуха вѣрны? Ижеже Авраамъ вѣрова бѣи и 6  
 вѣмъ сѧ иемоу въ правдоу. Разоумѣйте оубо, яко соущи 7  
 ѡт вѣрны сии соуть снѣ Авраамъ. Прѣже видѣвъше кѣни- 8  
 ги, яко ѡт вѣрны изъиде оправданае въ; прѣже блго-  
 вѣстествоваша Аврааму: яко блгословаты сѧ о тобѣ вси 9  
 изъиди. Тѣмъже соущи ѡт вѣрны блгословествоуютъ сѧ съ 9  
 вѣрныма Авраамъма. Ижеко бо ѡт дѣла закона соуть, 10  
 подъ клятвою соуть. Ижеко бо есть: яко проклатъ всѧкъ,  
 иже не прѣвоудетъ въ всѧхъ книгахъ закона сътворити ѧ.  
 И елма же законъма никтоже оправдаетъ сѧ ѡт бѧ, ѧвѣ, 11  
 яко правдыныи ѡт вѣрны живѣ воудетъ; И законъ иже ѡт 12  
 вѣрны, иъ сътворитъ ѧ члвкъ живѣ воудетъ въ нѣхъ. Хсѣ 13  
 иже искоущи ѡт клятвы закона, вѣвъ за ны клятва; ижеко  
 бо есть: проклатъ всѧкъ ксѧй на дрѣвѣ, Да въ изъиде 14  
 блгословаше Авраамъ воудетъ о Хсѣ Ісѣ, да обѣтова-  
 ние дхѧ приимемъ вѣроу. По члвкоу глѡ, братыѣ; обаче 15  
 по члвкоу оутврѣжена закѣта никтоже ѡтлѣкаетъ или при-  
 повелѣваетъ; Аврааму же, рече, вѣша обѣтованна и сѣмени 16  
 иже; не глѣетъ же: и сѣменомъ, яко о мнѡзѣхъ, иъ яко  
 о единомъ: и сѣмени ти, иже есть Хсѣ. Се же глѡ: за- 17  
 вѣтъ прѣже оутврѣженъ ѡт бѧ въ Хсѧ вѣвъ по чѣтырѣхъ  
 сътѣхъ и трѣхъ десѣтѣхъ лѣтѣхъ законъ не ѡтлѣкаетъ  
 раздѣлити обѣтованна. Ижеко бо ѡт закона наслѣдованне, 18  
 оубо не ѡт обѣтованна; Аврааму же обѣтованнемъ дарова  
 въ. Что оубо законъ? Прѣстоупленн ради приложенъ въ, 19

III 4 только] scriba cod-is primum то только scripsit et nisi postea, errore  
 percepto, syl. ко ducta linea directa delevit || 12 члвкъ] hoc vocab. in recens.  
 recepta graecorum similiter ac slavorum non legitur || 16 есть] lit. prima  
 huius vocab. manu princip. in l. eraso exarata || 19 аггелъма] lectio erron. pro  
 аггеловъма.

додѣже придетъ сѣма, іемоуже обѣтова са, повелѣніемъ  
20 аггелѣмъ, роукою ходатаа. Ходатаа же іединомоу нѣсть,  
21 а бѣ іединѣ іестъ. Законъ ли оубо на обѣтованна вѣнн?

Да не боудеть. Иже бо данъ бѣ законъ могоущий живити,  
22 оубо ѡт закона бѣ бѣла правда; Нѣ затвориша книги все  
подъ грѣхѣмъ, да обѣтованне ѡт вѣры Іс Хсѣвы дасть  
23 са вѣроующимъ. Прѣже пришѣствыа вѣрѣкъ подъ законѣмъ  
стрѣгоми бѣхомъ ѡткрыти са въ хотацію вѣроу живити  
24 са. Тѣмъже законъ нѣстоуннѣкъ наму бѣсть въ Хсѣ Ісѣ,  
25 да ѡт вѣры оправданъ са; Пришѣдъши же вѣрѣкъ оуже  
26 подъ нѣстоуннѣкѣмъ не іесамъ. Всѣ бо въ снѣве вѣнн іесте  
27 вѣроу о Хсѣ Ісѣ; Ієлико бо въ Хсѣ хрѣстисте са, въ Хсѣ  
28 оваѣкосте са. Нѣсть Юдей ни Еллінѣ, нѣсть рабѣ ни сво-  
бодѣ, нѣсть мужьскѣ полѣ ни женьскѣ; всѣ бо въ одно  
29 іесте о Хсѣ Ісѣ. Иже ли въ Хвѣ, оубо Івбрааміе сѣма  
іесте, а по обѣтованню наслѣдѣннѣ.

1 IV. Глѣю же, въ шєликоже лѣтъ наслѣдѣннѣкѣ младѣ  
2 іестъ, ничимъже лоучнѣ іестъ раба, гѣ всѣмъ сѣий, Нѣ подъ  
3 повелѣтелѣи и приставннѣкѣ іестъ до нарока оѣа. Тако и мы,  
ієгда вѣхомъ млади, подъ стѣхнѣми вѣхомъ всемоу ми-  
4 роу поракоцини; Ієгда же приде кончина лѣтоу, посла бѣ снѣ  
свой іединочадѣй, ражающѣ са ѡт женѣ, бѣвѣющѣй подъ  
5 законѣмъ, Да подъзаконѣнѣи искупитъ, да оусынѣнне  
6 примемъ. И яко іесте снѣве, посла бѣ дхѣ снѣа своієго въ  
7 срдца наша, възъпнѣ: авѣа оѣцѣ! Тѣмъже оуже нѣсѣг рабѣ,  
8 нѣ снѣ; аіє ли снѣ, и наслѣдѣннѣкѣ вѣнн Хвѣ. Нѣ тѣгда  
9 оубо, не вѣдоущѣ бѣ, слоужисте не соущамъ; Нынѣ же, разоу-

24 нѣстоуннѣкъ] lit. n. extra vers. legitur manumque princip. ostendit ||  
26 вѣнн] hoc vocab. primum praetermissum et deinde manu princip. in marg.  
inferiore adimpletum est || IV 2 подъ] hoc vocab. supra vers. legitur et manum  
recentiorem, probabiliter tertiam, ostendit || 4 іединочадѣй] hoc vocab. in recens.  
recepta non est praesto | не соущамъ] lectio manca pro n. с. вѣннѣу богомъ.

мѣвъше ба, како вѣзвращаете сѧ пакы на немощныи и  
 хоудны стѹхна, имѣже съвѣше пакы слоужити хоцете?  
 Днии соумьните сѧ и мѣсѧицъ и врѣменъ и лѣтъ? Бою<sup>10</sup>  
 сѧ васъ, еда како въ соѹіе троуднѹхъ сѧ въ васъ. Боудѣте<sup>11</sup>  
 ꙗко азъ, зане и азъ ꙗко и вы, братыи, молю же сѧ вамъ.  
 Ни о чемъже мене обидѣте; Бѣте же, ꙗко за немощь пакти<sup>13</sup>  
 бѣговѣстихъ вамъ прѣвѣіе, И напастю моею, ꙗже въ пакти<sup>14</sup>  
 моеіи, не оуничжисте ни ѡтпайноусте, нъ ꙗко аггела вѣни  
 приаєте ма, ꙗко Хсѧ Ісѧ. Кде оу бѣжньство ваше? Сѣвѣ<sup>15</sup>  
 дѣдѣтельствоюю бо вамъ, ꙗко, аще вѣзможно, очеса ваша  
 извѣртѣвъше оубо дади ми бѣсте. Тѣмъже врагъ бѹхъ<sup>16</sup>  
 вамъ, истинноу вамъ глѧ? Завидать бо вамъ не добрѣ, нъ<sup>17</sup>  
 прѣлѣстити хотать, да имъ равнюете. Добро же равн-<sup>18</sup>  
 новати вѣз-добро всьгда, и не тѣкмо приходити ми къ вамъ.  
 Чадѹца моя, ꙗже пакы рождю, дондеже образить сѧ Хсѣ въ<sup>19</sup>  
 васъ. Хотѣхъ же прити къ вамъ нынѣ и измѣнити гласъ<sup>20</sup>  
 свой, ꙗко не домышляю сѧ о васъ. Глѣте ми, хотѣши<sup>21</sup>  
 подѣ законѣмъ бѹти, закона ли не слышите? Псано бо<sup>22</sup>  
 ієсть: ꙗко Авраамъ два сѧ имѣ, іединъ ѡт рабы, а дроу-  
 гый ѡт свободныи. Нъ ꙗже ѡт рабы по пакти роди сѧ, а<sup>23</sup>  
 ꙗже ѡт свободныи обѣтованіемъ. Юже ієста иносѣказа-<sup>24</sup>  
 іема. Сѧ бо ієста два закѣта: іединъ оубо ѡт горы Си-  
 найскаи, къ ракоѹ ражаа сѧ, ієже ієсть Ягарь, (Ягарь бо<sup>25</sup>  
 Сина гора ієсть въ Явѣи) прилагаєть же сѧ нынѣшнимъ  
 Персѧмъ, работаєть бо съ чадѹи своѧми; Я вѣшныи Персѧмъ<sup>26</sup>  
 свободу ієсть, ꙗже ієсть мати всѣмъ намъ. Псано бо ієсть:<sup>27</sup>  
 вѣзвесели сѧ неплоды не ражающии, растѣргни, вѣзпи не бо-  
 лѣвъшии; ꙗко многа чада поустыи, паче неже напоуци моу-  
 жа. Мы же, братыи, по Исаковоу обѣтованію чада ієсѧмъ.<sup>28</sup>

14 напастю моею] lectio erron. pro напастн моеѧ || 15 сѣвѣдѣдѣтельствою]

lectio erron. pro сѣвѣдѣтельствою.



29 Нѣ ꙗкоже тѣгда рождѣнъ сѧ по плѣти гонѣше дхѣннаѧ, тако  
30 и нынѣ. Нѣ что глаголютъ книжны? Ыжежеи ракоу и сѣи іеіа;  
не имать во наслѣдовати сѣи рабѣиинѣ съ сѣимъ свободо-  
31 ныи. Тѣмъже, братиѧ, ѡбѣщанъ рабѣиинѧ чада, нѣ свобо-  
дыныи.

1 V. Свободою, ꙗкоже Хсѣ ныи свободи, стойте и не пакы  
2 подѣи нѣимъ работѣ държите сѧ. Се же, азѣ Павлаѣ глаго-  
люмъ, ꙗко, аще окрѣзаєте сѧ, Хсѣ вамъ ни къ коуеже поль-  
3 зуетѣ; Слѣдѣтельствую же пакы всекому члвкоу оверѣ-  
4 заюемоу сѧ, ꙗко дѣлажныи іестъ всѣ законѣ творити. Оуирази-  
ните сѧ ѡт Хса, ꙗже законѣмъ оправдасте сѧ; ѡт блгдти  
5 испадостѣ. Мы бо дхѣмъ ѡт вѣры оуищванни правдѣ  
6 чаемъ. О Хсѣ Ісѣ ни окрѣзание что можетъ ни окрѣ-  
7 зание, нѣ вѣра любѣвию послѣдуюи сѧ. Течастѣ доверѣ; кто  
8 вамъ възбрани истинѣ не покарати сѧ? Прѣиѣрѣи не ѡт  
9 зовоущаго вы. Мало квасъ все въмѣшанъ кваситъ. Изъ  
10 надѣю сѧ о васъ о ги, ꙗко много нижеже мыслите; съмоу-  
11 щай же вы да понесетъ грѣхѣ, кто бо люба коудѣ. Изъ  
же, братиѧ, аще окрѣзание проповѣдаю, что іединачѣ гонимъ  
12 іесамъ? Оубо прѣста съблазнѣ крестоуи. Неда и да съ-  
13 дргнуотѣ сѧ развѣщмоуи вы! Вы бо на свободу зѣвани  
вѣстѣ, братиѧ, тѣмъже свобода ваша въ виноу плѣти, нѣ  
14 любѣвию слоужите другѣ другоу. Ісѣ бо законѣ въ іеди-  
номъ словеси съконча сѧ: вълюби искренняго своего ꙗко се-  
15 бе. Аще ли себе грызаетѣ и сънѣдаєте, влѣдѣте сѧ, да не  
16 другѣ ѡт друга сънѣдени коудете. Глаголю же, дхѣмъ ходите  
17 и похоти плѣтскыи не съвѣршайте. Плѣть бо похотѣстѣ  
іетъ на дхѣ, а дхѣ на плѣть; снѧ же собѣ противѣи сѧ,  
18 да не, ꙗкоже хощете, си творите. Аще ли дхѣмъ водимъ

V 2 пользуетѣ] lectio erron. pro пользоу іестъ || 5 мы бо дхѣмъ] lit. мы ет  
д manu princip. in l. eraso exaratae || 11 крестовыи] etiam in h. vocab. lit. в  
manu princip. in l. eraso scripta.



іестѣ, нѣте подѣ законѣмъ. Иѣкѣ же соутѣ дѣла плѣтъ 19  
 ска, іажѣ соутѣ: любодѣніе, прѣлюбодѣніе, нечѣстоѣ, 20  
 стѣдоложѣствіе, Коуаміромѣ слоугѣваніе, прѣкаженіа, враж- 20  
 дѣ, рѣвнѣкѣ, завидѣ, ярѣстѣ, раздраженіа, распѣра, сѣблаз-  
 ны, Завидѣ, оубѣнѣствѣ, пынѣствѣ, козлогласѣваніа и 21  
 подобнѣа силѣ, іажѣ прѣрицаю вамѣ, іакоже и прѣже рѣхѣ,  
 іако творѣй такоѣа црѣствѣа вѣна не наслѣдитѣ. Я плодѣ 22  
 дѣхвѣнѣ іестѣ: любѣ, радѣстѣ, мирѣ, тѣрпѣлѣствіе, блѣгѣстѣ,  
 блѣгѣстѣнѣ, вѣра, Кротѣстѣ, трѣзвѣніе, — на такоѣхѣхъ 23  
 нѣстѣ законѣ. Ови же Хсѣ Ісѣ плѣтъ пропѣша сѣ стрѣстѣми 24  
 и похѣтѣми. Іѣнѣ живѣмѣ дѣхѣмъ, кѣ дѣхѣу прилагѣмѣ сѣ. 25  
 Не коудѣмѣ велѣчѣа, дроугѣ дроугѣ призѣвающѣ, дроугѣ 26  
 дроугѣу завидѣіе.

VI. Братіе, аіе и прѣже вѣпадетѣ члѣкѣ вѣ коіе прѣ- 1  
 грѣшеніе, вѣ, дѣхвѣн, сѣвѣрѣшѣйте такоѣаго дѣхѣмъ кротѣстѣ;  
 блѣдѣй сѣбе, еда и тѣмъ искоушѣнѣ коудѣшѣ. Дроугѣ дроугѣ 2  
 тагѣтѣ носѣте и тако сѣконѣчѣйте законѣ Хвѣ. Іѣнѣ во 3  
 мнѣтѣ сѣ кто бѣтѣ чѣто, нѣчѣсѣ сѣмѣ, оубѣмѣмъ лѣстѣтѣ  
 сѣбе. Дѣло же своіе да искоушѣетѣ вѣждѣ, и тѣгда вѣ сѣ 4  
 тѣкѣмо похѣлаіеніе да нѣмѣтѣ, а не кѣ дроугѣу. Вѣждѣ во 5  
 своіе вѣрѣмѣ понесѣтѣ. Да обѣмѣтѣ же сѣ оубѣмѣ сѣ словесѣ 6  
 оубѣрѣмоу и о вѣрѣхѣ блѣгѣхѣхъ. Не лѣстѣте сѣ; вѣ подрѣ- 7  
 жѣмѣмъ не вѣмѣіетѣ. Іѣже во аіе вѣскѣетѣ члѣкѣ, тоже и пож-  
 нѣтѣ; Іѣко сѣмѣмѣ вѣ плѣтъ своіу, ѣтѣ плѣтѣи пожнѣтѣ 8  
 нѣстѣлѣніе, а сѣмѣмѣ вѣ дѣхѣ, ѣтѣ дѣа пожнѣтѣ жѣвѣтѣ  
 вѣчѣнѣнѣ. Добрѣе же дѣлаіуше, да не сѣтоужѣмѣмъ сѣ; вѣ 9  
 вѣрѣмѣ во своіе пожнѣмѣмъ не ослабѣіуше. Тѣмѣ оубѣ, дѣн- 10  
 деже вѣрѣмѣ нѣмѣмѣ, да дѣлаіамѣ блѣгѣе кѣ вѣкѣмѣ, пѣче же

19 стѣдоложѣствіе] lit. § tunc primum manu tertia ex o correcta est ||  
 VI 7 подрѣжѣмѣмъ] scriba quidam recentior litteris дрѣжа, quas punctis circum-  
 scripsit, litteras хсѣмъ supraposuit atque hoc modo подрѣжѣмѣмъ in похѣлаіемѣмъ  
 mutare conatus est.

11 къ пренѣмъ вѣрѣ. Видите, колициѣмъ книгамъ псахъ вамъ  
 12 моею роукою. Юлико хотѣтъ бл҃голичити сѧ въ плѣти, си  
 13 вѣдѣтъ обрѣзовати сѧ, тѣмъ да не крѣстѣмъ Ис Хсѣвѣмъ  
 14 гонѣтъ сѧ. Ни обрѣзающи бо сѧ сами законъ хранѣтъ, нѣ  
 15 хотѣтъ васъ обрѣзати, да въ вашей плѣти похвалѣтъ сѧ.  
 16 Мѣнѣ же да не боудеть хвалити сѧ, тѣмъ о крѣстѣ г҃и на  
 17 шего Ис Хсѧ, нѣмъже мѣнѣ всѣ миръ пропатъ сѧ и азъ все  
 18 моу мироу. О Хсѣ бо Исѣ ни обрѣзание что можетъ ни не  
 19 обрѣзание, нѣ нова тварь. Юлико правилѣ сѧ приложѣтъ  
 20 сѧ, миръ на нѣхъ и млѣсть, и на Излѣ бж҃ни. Прочіе же  
 21 троудъ да никтоже даѣтъ ми; азъ бо ѣзвы Исѣвы на тѣлѣ  
 22 моемъ ношу. Бл҃гдѣтъ г҃и нашего Ис Хсѧ съ дх҃ѣмъ вашимъ,  
 23 братіе, аминь.

---

15 что] lit. ч primum praetermissa et deinde manu quadam recent. ad-  
 impleta est.

---

## EPISTOLA AD EPHESIOS.

---

I. Павла, апла Іс Хсовъ волею вѣннею, соущимъ въ 1  
 Ефеск стымъ и вѣрнымъ о Хск Іск. Благодѣтъ вамъ и 2  
 миръ отъ ба оца нашего и га Іс Хса. Благословленъ въ 3  
 оцъ ги нашего Іс Хса, благословный насъ всацѣмъ благослов-  
 леніемъ дхвнымъ въ нѣськыхъ о Хск, Икоже избра ны 4  
 о немъ прѣже сѣложенна всего мира, быти намъ стомъ и  
 непорочному прѣдъ нимъ въ любви, Прѣже нарекъ въ 5  
 оуспеніе Іс Хскъ оу него, по благоволенію хотѣнню  
 его, Въ похвалоу славѣ блгдти его, іеюже благодѣтство- 6  
 ва ны о възлюбленѣмъ, О немъже избавленіе намъ 7  
 вѣкъю его, шданіе прѣгрѣшеніемъ, по бѣтвѣю блго-  
 сти его, Юже избѣтѣествова въ насъ всакою прѣмоу- 8  
 дроствію и сѣмѣмъ, Сѣказавъ намъ тайноу воли сво- 9  
 ея по благоволенію его, іеже прѣже положи о немъ Въ 10  
 смотреніе кончинѣ вѣмѣмъ, оглавеествовати всацѣмъ  
 о Хск, іеже на нѣсхъ и іеже на земли, о немъ, О немъже 11  
 и причастихомъ са прѣже наречени по прозрѣнню вѣнню, дѣю-  
 щемоу вса по сѣвѣтоу воли своей, Быти намъ въ похва- 12  
 леніе славѣ его, прооунавѣшимъ въ Хса, О немъже и 13  
 вѣмъ, слышавѣше слово истинѣ, евангѣліе спсенью нашему,  
 въ неже и вѣровавѣше знаменасте са дхмъ обѣтованіемъ

---

I 5 нарекъ] lectio manca pro нарекъ насъ | въ] lit. ѣ ex ѣ, erasa linea i,  
 facta est || 8 избѣтѣествова] lectio erron. pro избѣтѣествова || 11 воли] hoc  
 vocab. in cod. bis legitur || 13 обѣтованіемъ] lectio erron. pro обѣтованіи.

14 стѣмь, Юже ієсть оброченіє наслѣдью нашему въ избав-  
 15 леніє сѣнакѣдѣнно, въ похвалѣ славы іего. Сего ради и  
 16 азъ слышавъ вѣроу, ѿже въ васъ о г҃и Ісѣ, и ѡбѣвъ, ѿже  
 17 творѣ въ мѣтвахъ моихъ, Да въ г҃и нашего Іс Хса, о҃цѣ  
 18 славы, подасть намъ дх҃ъ прѣмощности и явленіа, въ ра-  
 19 зомъ іего Просвѣщенѣ очі срдцыю нашему, оуѣдѣти намъ,  
 20 что іє оупѣваніе званья іего, и что богатствіе славы  
 21 достояніа іего въ стѣхъ, И что прѣспѣюіе величествіе  
 22 силы іего въ насъ вѣроующихъ по дѣянію державѣ крѣ-  
 23 пости іего, Юже дѣшеть въскрѣшеніе іего изъ мѣртвыхъ  
 24 и посажъ о десноую себѣ на нѣсмыхъ, Прѣвыше всякоа  
 25 власти и владычествіа и силы и г҃ствіа и всякого имене  
 26 именующа сѣ не токмо въ вѣцѣ сѣмь, нѣ и въ градоу-  
 27 цимъ, И всѣ покорн подъ нозѣ іего, и того дасть главоу  
 28 паче всего цркви, Иже ієсть тѣло іего, исплненіе іспл-  
 29 няющемуу всяческая о немъ.

1 II. И вы соуща прѣгрѣшеніемъ мѣртвы и грѣхы ва-  
 2 шимъ, Въ нѣхъже вѣгда ходисте по вѣкоу мира сего и по  
 3 князю власти дх҃ъ въздоушномуу, дѣюіемоу нынѣ въ  
 4 снѣхъхъ противленіа, Въ нѣхъже и мы живомъ инѣгда въ  
 5 похотѣхъ плѣти нашеа, сътворяще волю плѣти и помыш-  
 6 леній, и вѣхомъ родѣмъ чада гнѣвоу, тако и прочии: Бѣ  
 7 же, богатъ сый въ мѣсти, за многоую ѡбѣвъ іего, іеюже  
 8 възлюбилъ ны, И соущаа ны мѣртвы грѣхы оживи съ Хсѣмъ  
 9 — блгдѣтю іесте спсєни — И съ нимъ въскрѣси и посади съ

18 оупѣваніе званья іего] lit. extrema vocab-i оупѣваніе et quattuor litt. priores vocab-i званья manu princip. in rasura, duae litt. extremae eiusdem vocab-i et pronom. іего extra vers. exarata sunt || 20 дѣшеть] lectio manca pro дѣшеть о христѣ | въскрѣшеніе] lectio erron. pro въскрѣшеніемъ II 2 князю власти дх҃ъ въздоушномуу, дѣюіемоу] lectio erron. pro князю власти въздоушныа, дх҃а дѣюа etc.



нѣмъ въ нѣскыхъ о Хсѣ Ісѣ. Да явитъ въ вѣцѣхъ гра- 7  
 доушнѣхъ прѣислѣующіе богатствыя бл҃гдти своѣя бл҃госты-  
 нѣю на насъ о Хсѣ Ісѣ. Бл҃гдтью ко іестѣ сп҃сини вѣрою; и 8  
 се не ѡт васъ; бж҃ій даръ; Не ѡт дѣла, да не ижекто по- 9  
 хвалитъ сѧ. Того ко іесмѣ тварь, създани о Хсѣ Ісѣ въ 10  
 дѣла бл҃га, иже прѣже оутѣлова въ, да въ нѣхъ ходимъ.  
 Тѣмъже помынѣте, яко нѣгда въ языци плѣтѣю, рекомни 11  
 необрѣзаніе ѡт рекомаго обрѣзаніа въ плѣти роукотворе-  
 ныа, Иже вѣстѣ въ вѣкѣа оно всѣ Хса, оучюженн ѡт жи- 12  
 тнѣа Пліева и чюжи закѣтѣмъ обѣтованію, оупѣваніа не  
 имоуще, безбожнн въ всемъ мнрѣ; Нынѣ же о Хсѣ Ісѣ въ, 13  
 соущи нѣгда далече, вѣстѣ близъ кровью Хвою. Тѣ ко 14  
 іестѣ Хсѣ мнрѣ намъ, сътворий овоіе іедино ї прѣграженіе  
 оградѣ разроушѣ, Браждоу, плѣтѣю своіею законъ запо- 15  
 вѣднн оучениаи оупражнѣ, да оа съзнѣетъ совою въ іеди-  
 ного нова чл҃вѣа, и твора мнрѣ Сѣмнрѣтѣ оа въ іедино 16  
 тѣлао бж҃и, вѣстѣмъ оубнѣвъ враждоу на нѣмъ. И прншѣдъ 17  
 бл҃говѣстн мнрѣ намъ дальнѣмъ и ближнѣмъ, Иже тѣмъ 18  
 намъ приведеніе ономъ въ іединомъ дсѣ ко оію. Тѣмъ 19  
 оубо оубе иже стѣаи и прншлѣаи, иже іестѣ соуграженіе  
 стѣамъ и прнсннн боу, Назданн на основанн апломъ и прр- 20  
 комъ, соущю краеоутѣлаюу самомоу Іс Хсоу, О нѣмъже 21  
 всѣао създаніе съставлѣа сѧ растѣтъ въ храмъ стѣа о гн,  
 О нѣмъже и въ създаѣетѣ сѧ въ жилище бж҃не дхмъ. 22

III. Сего ради се азъ Павлъ, оуженикъ Іс Хсоу, за 1  
 въ, языкы, похвалѣхъ сѧ. Иже оубо слышаѣе съмотрѣннѣ 2  
 бл҃годти бж҃ы, даныа мѣнѣ ѡт васъ, Иже по явленію 3  
 съказа ми сѧ тайна, якоже и прѣже псахъ въ малѣ, Иже 4  
 можете чтоущіе разоумѣти разоумъ мой о тайнѣ Хвѣ, Иже 5

21 всѣако] duae litt. extremae huius vocab. supra vers. leguntur et manum princip. ostendunt.

и҃нѣмъ родомъ не бысть сѣказана сномъ чл҃вчскому, ꙗже  
 и҃нѣмъ ѡткры са стѣмъ апло́мъ ꙗго и прѣкомъ дх҃ѣмъ  
 6 стѣмъ: Б҃гити изыкомъ наслѣдникомъ и сѣпричастни-  
 7 комъ овѣтованню ꙗго о Хс҃ѣ и Іс҃ѣ еваггеліемъ, Іс҃моу же  
 вѣхъ слоужителъ по дароу бл҃гдѣти вѣна, даныа мѣнѣ по  
 8 дѣянню силы ꙗго. Мѣнѣ, мѣнѣишмоу вѣхъ стѣхъ, дасть  
 са бл҃гдѣ си вѣ изыщѣхъ бл҃говѣстити неслѣдованое во-  
 9 гатѣство Х҃во. И просвѣтити вса, что ꙗе сѣмощренне тай-  
 нѣ сѣкрѣвенѣи ѡт вѣкѣ вѣ возѣ, сѣздавѣшнимъ вса чѣскимъ  
 10 Іс҃ Хс҃ѣмъ, Да сѣкажетъ са и҃нѣмъ властѣмъ и владѣнамъ на  
 небескыхъ цр҃квию многоразличнаа прѣмоудрость вѣна.  
 11 По прѣдѣложению вѣкомъ, ꙗже сѣтвори о Хс҃ѣ Іс҃ѣ г҃и на-  
 12 шемъ, О неіемъже намѣмъ дѣрзновенне и приведенне вѣ на-  
 13 дѣянни вѣроу ꙗго. Тѣмъже молю са не сѣтоужити си вѣ  
 14 печали о васъ, ꙗже ꙗсть слава ваша. Сего ради покланіаю  
 15 колѣнѣмъ мои кѣ о҃цю г҃и нашего Іс҃ Хс҃а, Нж-негоже всако  
 16 о҃чѣствѣе на нб҃си и на землѣи именуѣетъ са, Да дасть вамъ  
 по богатѣствыю славы своѣи силою оутвѣрдити са дх҃ѣмъ  
 17 ꙗго вѣноутрѣишмоу чл҃вкоу, Б҃гсѣлннн са Хс҃оу вѣроу вѣ  
 18 ср҃дца ваша, Вѣмъ лѣбѣви кореновани и основани да вѣзмо-  
 жете постигнуѣти сѣ всаки стѣми, что широта и дѣагота  
 19 и вѣсота и глѣбѣнна, Разоумѣти же и прѣимѣущини разоумѣ  
 лѣбве Х҃вѣ, да испѣлннн са вѣ всако испѣлненне вѣнне.  
 20 Могоущемоу же паче вѣхъ сѣтворити по прѣизаихоу, и҃хъ-  
 же проснѣмъ ннн разоумѣваемъ, по силѣ дѣющнн са вѣ  
 21 насъ, Томоу слава вѣ цр҃кви о Хс҃ѣ Іс҃ѣ вѣ вса роды вѣкоу  
 вѣкомъ, аминѣ.

III 9 [с҃ хс҃ѣмъ] haec vocab. in recens. recepta non reperiuntur || 19 прѣ-  
 имѣущинн] lectio erron. pro прѣимѣущаа, respective прѣимѣущаа | испѣлнннн] lectio  
 erron. pro испѣлнннн || 21 вѣкоу] hoc vocab. primum praetermissum et deinde  
 man, uti videtur eius, qui commentarium recentiorum exaravit, extra vers. ad-  
 iectum est.

IV. Молю оубо вы азъ оубжнникъ о г҃и достойно хо- 1  
 дити званію, въ нѣже званіи вѣстѣ, Еъ всакою съмѣреною моу- 2  
 драстью и кротостию, съ тѣрпѣніемъ, прѣтѣрпѣвающе другъ 3  
 другаго любовью, Тѣшася сѧ вѣлості оуспѣннѣ дѣа въ съ- 4  
 воузѣ мироу. Іѹдино тѣло и іѹдинъ дѣхъ, ѡкоже и званіи 5  
 вѣстѣ въ іѹдиномъ оупванні званію вашему; Іѹдинъ г҃ъ 6  
 и іѹдина вѣра, іѹдино хрищеніе; Іѹдинъ вѣ и оцѣ всѣмъ, 7  
 иже надѣ всѣми и о всѣхъ и въ всѣхъ насъ. Іѹдиномуу 8  
 же комоуждо насъ дастъ сѧ вѣдѣть по мѣрѣ дарованію 9  
 Христоу. Тѣмъже гл҃еть: вѣшѣдъ на вѣсоу, плѣнилъ іеси 10  
 плѣнѣ, приплъ іеси даданіе въ члѣвѣхъ. ꙗже, вѣзлѣзе, 11  
 что іестъ, аще не тѣмъ, ѡко и сълѣзе дрѣвѣе въ нижнѣй- 12  
 шая части земли? Еъшѣдѣй, тѣ іестъ и вѣшѣдѣй прѣ- 13  
 вѣнне всѣхъ нѣсѣ, да исплнитъ всѧ. И тѣ дастъ овѣ 14  
 аплы, овѣ же прѣрѣкы, овѣ же евангѣлистѣ, овѣ же пастоухѣ 15  
 и оучителя, Въ съвършенію стѣмъ въ дѣло слоуженію, въ 16  
 създаніе тѣла Хѣа; Донде сътѣкнемъ сѧ вси въ іѹдиненіе 17  
 вѣрѣ и разоума снѣу бжню, въ моужа съвършена, въ мѣроу 18  
 тѣла исплненна Хѣа, Да не боудемъ к томоу младенцы, 19  
 вѣлающе сѧ и скѣтающе сѧ въ всакомъ вѣтрѣ оученію, въ 20  
 лѣжи члѣвѣстѣ, въ коварѣствѣи къ кѣзни лыценію, Исти- 21  
 ноу гл҃ше въ любви, да вѣзрастнемъ оу него всаческиа, 22  
 иже іестъ глава Хсѣ, Иж-негоже все тѣло члѣвѣкии състав- 23  
 лѣемо и сътѣкаемо всакиа осѣзаныемъ даданію, по дѣ- 24  
 янію въ мѣроу іѹдиной коіейждо части, вѣзращенныи тѣла 25  
 творить въ създаныи себе любовью. Еѣ оубо гл҃ю и послоуш- 26  
 ствоу о г҃и, оубе не ходити вѣмъ, ѡко и прочии мѣзыци хо- 27  
 дѣтъ, въ соіетѣ оума нѣхъ, Помраченіи мыслію соіе, оучю- 28  
 жени ѡт жизни бжнѣ, за невѣжѣствіе соіе въ нѣхъ, за

IV 13 дондѣ] scriptura cod-is propria pro дондѣ || 14 въ коварѣствѣи] lectio  
 erron. pro въ коварѣствѣи.



19 окаменѣныя срдццю нхъ, Иже, въ нечистиѣ шгложыше сѧ,  
 прѣдѧша себѣ стѣдоложыствую въ дѣланиѣ всякой нечѣстотѣ  
 20 и лихонмѣниемъ. Вы же не тако наоучисте сѧ Хсѧ, Иже  
 21 и оубо слышасте, о немъже наоучисте сѧ, яко истъ истина  
 22 о Ісѣ, Сгложити вамъ по първоу житию ветѣхаго чѧвѧ,  
 23 тѣлющаго по похотѣмъ лѣстнымъ, Обнавати же сѧ  
 24 дхмъ оуму вашему И облачѣи сѧ въ новаго чѧвѧ, съ-  
 25 зданаго на вѣню правдою и прѣдвѣемъ истинѣ. Тѣмъже,  
 шгложыше лѣжю, глѣте истину кѣждо съ искрѣнимъ своимъ,  
 26 яко іесмъ друтъ другоу оуди. Гнѣвайте сѧ, а не съгрѣ-  
 27 шѣте; сѧнце да не заходитъ въ гнѣвѣ вашемъ; Ни дадите  
 28 мѣста неприязни. Крадѣй же да не крадетъ, паче же да  
 троужаетъ сѧ, дѣлаи своимъ роукама бѣгоу, да имать по-  
 29 давати трѣбующемоу. Всяко слово злое изъ оустъ вашихъ  
 да не исходитъ, нѣ еже бѣго въ създаниѣ трѣбованню, да  
 30 дастъ бѣгдѣ слышанимъ. И не оскѣбѣайте дхѧ стго вѣни,  
 31 имъже знаменасте сѧ въ днь избавленѣи. Всяка горѣсть и  
 гнѣвѣ и ярость и кичъ и хоула да възметъ сѧ шт васъ  
 32 съ всякою злобою. Бывайте же друтъ другоу блази, мѣсрди,  
 дающе совѣ, якоже и въ о Хсѣ дарова намъ.

1 V. Бывайте оубо подобни боу, яко чада възлюбленѧ,  
 2 И ходите въ любви, якоже и Хсѣ възлюбѣи вы и прѣдасть  
 себѣ за вы, приношенне, жртвоу вѣи въ волю бѣгоушаи.  
 3 Любодѣи же и всяка нечѣстота и лихонмѣниѣ да не имѣ-  
 4 юуѣтъ сѧ въ васъ, якоже подобаетъ стѣмъ, Или сѣамота  
 или боуѣсловѣскѣ или искрѣнѣство, яже не подобаетъ, нѣ  
 5 паче похвалѣниѣ. Се бо да іесте вѣдоущѣ, яко всякъ любо-  
 дѣйцъ или нечѣстѣ или лихонмѣцъ, еже іестъ коумирѣслоужь-  
 6 никъ, не имать достоинѣи въ црствѣи Хвѣи и вѣни. Никто-

19 лихонмѣниемъ] lectio erron. pro въ лихонмѣниѣ || V 4 яже] cod-is scriba  
 primum яже scripsit, attamen postea vel ipse vel alius quidam litteras к et о  
 minio delevit.



же васъ да не лѣстятъ тѣмъ же словесы; снхъ бо ради и  
 градесть гнѣвъ бжій на сны противныя. Не боудѣте оубо 7  
 причастныи имъ. Бѣсте бо инѣгда тма, нынѣ же свѣтъ 8  
 о гн. Ико чада свѣтоу ходите, — Плодъ бо дха всякой 9  
 блгостынн и правдѣ и истинѣ, — Искоушающе, что ѡ годѣ 10  
 гвн, Не причащайте сѧ къ дѣломъ неплодымъ тмѣ; паче 11  
 же бо обличайте. Бывающаа во тай, шт ннхъ срамъ ѡесть и 12  
 глати. Вся же обличаема шт свѣта являють сѧ; всако же 13  
 явленне свѣтъ ѡесть. Тѣмъ же глѣтъ: встанн сѣпай и 14  
 въскреси отъ мъртвыхъ, и освѣтитъ тѧ Хсѣ. Блюде 15  
 оубо, опасно како ходите, не яко немощри, нѣ яко прѣмоу-  
 дри, Искоупоюще врѣмѧ, яко днѣе зли соутъ. Сего ради 16  
 не бывайте безоумни, нѣ разоумѣюще, что ѡ воли гнѧ. И 17  
 не оупивайте сѧ винѣмъ, въ немъ же ѡесть блудъ, нѣ паче  
 исплняйте сѧ доухѣмъ, Глюще совѣ въ псалмѣхъ и пѣ- 19  
 ннхъ и пѣсньхъ дховныхъ, поюще и прѣпоюще въ срдцнхъ  
 вашнхъ гвн, Хвалѧще всѣгда о всѣхъ въ имѧ гоу наше- 20  
 моу Іс Хсоу оца и ба, Повиноюще сѧ дроугѣ дроугоу въ 21  
 страстѣ Хвѣ. Жены, своимъ мужемъ повинуйте сѧ, яко 22  
 гвн; Ико и Хсѣ глава црквн, и тѣ ѡесть спситель тѣлоу. 23  
 Нѣ яко цркѣ повинуетъ сѧ Хвн, тако и жены своимъ 24  
 мужемъ о всемъ. Мужн, любите своя жены, якоже и Хсѣ 25  
 възлюбн црквѣ и себе прѣдѣсть по ней, Да ститъ ю, оцѣръ 26  
 банию водною глѣмъ, Да прѣдѣставитъ ю совѣ славноу 27  
 црквѣ, не имощю скверны ни враскы ни что таковыхъ,  
 нѣ да ѡесть стѧ и непорочна. Тако дѣлжны соутъ мужн 28  
 любити жены своя, яко своя тѣлеса. Любай бо свою женоу  
 себе любить; Никтоже бо кѣгда своимъ плѣти възненавидѣ, 29  
 нѣ питѣеть и грѣеть ю, якоже и Хсѣ црквѣ. Ико оуди 30

9 всякой] lectio manca pro въ всякой || 23 тѣлоу] tres litt. priores huius vocab. manu princip. in rasura scriptae | ѡро] inter ѡ et r quattuor vel quinque litt., quarum figurae nunc non elucet, uti supervacaneae, erasae sunt.

31 ієсмѣ тѣлѣе ієго, ѡт плѣти ієго и ѡт костий ієго. Сего  
 ради оставить члвкъ оца и мѣрь свою и прилѣпнѣтъ сѧ къ  
 32 женѣ своей, и боудѣта оба въ плѣть іединоу. Тайна си ве-  
 33 лина ієсть, азъ же гл҃ю къ Х҃са и къ цр҃квѣ. Оваче и кѣмъ по  
 іединомуу, кѣждо женоу свою да любитъ ѧкоже и себе, а  
 жена да бонѣтъ сѧ мужа.

1 VI. Чада, послоушайте родителей своихъ о г҃и, се бо ієсть  
 2 правѣдно. Чти оца своего и мѣрь, — ієже ієсть заповѣдь  
 3 първа въ обѣтованіи, — Да бѣго ти боудѣтъ, и боудеши  
 4 дѣлаголѣтнѣмъ на земли. И оци, не раздражайте чадъ сво-  
 5 ихъ, нѣ пѣтѣйте ѧ въ наказаніи и въ оученіи г҃ни. Раби,  
 послоушайте плѣтскыхъ г҃ни съ страхѣмъ и трепетѣмъ, къ  
 6 прѣпростынѣ срдѣцю вашему, ѧко Х҃оу. Не прѣдѣ очима  
 тѣмъ рабѣюще ѧко члвкоугодници, нѣ ѧко раби Х҃ви,  
 7 творѣще волю вѣию ѡт дѣша, Сѣмъ любовью слоужаще ѧко  
 8 г҃ви, а не члвкомъ, Вѣдоущіе, ѧко кѣждо, ієже аще сътво-  
 ритъ бѣго, се приметъ ѡт ба, аще рабъ, аще ли свободоу.  
 9 И г҃и, тоже и кѣмъ сътворите к нѣмъ, ослабѣюще прѣцрѣн-  
 іемъ, вѣдоущіе, ѧко и тѣмъ и валъ г҃ъ ієсть на нб҃си, и оби-  
 10 новенна лицю нѣтъ ѡт него. Прочіе, братіе мои, възма-  
 11 гайте о г҃и и въ державѣ крѣпости ієго. Облѣчѣте сѧ въ всѧ  
 оружѣя бж҃ия, моци валъ стати противоу кѣзньмъ непри-  
 12 язиномъ; Іѣко нѣтъ ваша брань къ крѣви и плѣти, нѣ  
 къ властѣмъ, къ владѣтельствуемъ, къ миродѣржителемъ  
 13 тѣмъ вѣка сего, къ дѣховнымъ злобѣмъ подѣнѣскимъ. Сего  
 ради възмѣчѣте всѧ оружѣя бж҃ия, да възможете противити

VI 2 своего] duae litt. priores huius vocab. manu princip. in l. eraso ex-  
 aratae | заповѣдь] etiam in h. vocab. litterae а et п manu princip. in l. eraso  
 exaratae 6 прѣдѣ очима] lit. extrema vocab-i прѣдѣ et lit. prima vocab-i очима  
 in rasura leguntur et manum princip. ostendunt | рабѣюще] litterae в, т et а  
 manu princip. in rasura scriptae 12 подѣнѣскимъ] lectio erronea pro въ подѣ-  
 нѣскимъ.

сѧ въ днѣ лють н, всѧ съдѣлавъше, стати. Станѣте оубо 14  
 прѣпоисани чресла ваша истинною и обѣавъше сѧ въ брѣны  
 правды. И обоувъше нозѣ въ оуготованне еваггеліе ми- 15  
 роу, Надъ всѣми приимъше цитѣ вѣрѣ, въ немыже въ- 16  
 зможете всѧ стрѣлы неприязнины ражъженныя оугасити. И 17  
 шаѣмъ спсению приимѣте и мечъ дхъный, іеже іестъ глѣ  
 бжій, Всякою мѣтвою и моленіемъ молаще сѧ въ всѧко 18  
 врѣмѧ дхъмъ и въ се исто вѣдаще въ всѧкомъ тѣрпѣнии и  
 мѣтѣ о вѣрѣ стѣхъ. И о мѣнѣ, да дастъ ми сѧ слово 19  
 въ штверзеные оустомъ ми съ дързновениемъ съказати тай-  
 ноу еваггеліа, О немыже молю сѧ въ оубжи желѣзѣ, да 20  
 о немы дързоу, іако подобаетъ ми глати. Да оубѣте и 21  
 вы іеже о мѣнѣ, что дѣю, всѧ съважетъ вамъ Тѣхъ,  
 възлюбленый братъ и вѣрны служитель о гѣ, Ісусе 22  
 послахъ к вамъ на се исто, да оубѣте іеже о мѣнѣ, и оутѣ-  
 шить срдца ваша. Миръ брати и любви съ вѣрою шѣ бѣ 23  
 и оца и гѣ Іс Хсѣ. Благдѣ съ всѣми любящими гѣ нашего 24  
 Іс Хсѣ въ нестѣлѣнии, аминь.

---

15 [еваггеліе] item lectio erronea pro еваггеліа || 16 [приимъше] in h. vocab-o  
 lit. ѣ ex ѣ et lit. ѣ ex i manu uti videtur tertia correcta est.

---

## EPISTOLA AD PHILIPPENSES.

1 I. Павѣль и Тимодей, раба Іс Хсѡва, всѣмъ стѣмъ о  
 Хѣ Ісѣ, соудимъ въ Филиппинхъ, съ еписпы и диаконы.  
 2 Благдѣ вамъ и миръ ѡт ба ѡца нашего и га Іс Хса. Хвалю  
 3 ба моего о всей памати вашей. Искгда въ всякой матрѣ  
 4 моей за вса вы, съ радостью матроу мою твора. О овѣ-  
 5 нии нашемъ въ евангеліе ѡт първаго днѣ до селѣ, Надѣ-  
 6 нвѣ сѣ се исто, іако зачатый въ васѣ дѣло бѣго съвършитъ  
 7 до днѣ Іс Хсѡва, Ікоже іестъ правдыно се моудрѣствовати  
 8 за всѣхъ васѣ занѣ имѣти ми въ срѣци вы, въ оузахъ  
 9 же монхъ и въ ѡтвѣтѣ и извѣщеніи евангелію съобы-  
 10 никы ми благодѣти вса вы соудра. Съвѣдѣтелъ бо ми  
 11 іестъ бѣ, іако люблю вса вы о оутрѣбѣ Іс Хсѡвѣ. И се молю  
 12 сѣ, да любви ваша ещѣ пачѣ и пачѣ изымаєть въ разоумѣ  
 13 и въ всякомъ чювствѣни искоушати вамъ лоучшаа, Да  
 14 боудете чѣсти и непорочны въ днѣ Хвѣ, Исплнѣни плоды  
 15 правды иже Іс Хсмѣ, въ славоу и похвалоу божию. Разоу-  
 16 мѣти же вамъ велю, братыє, іаже о мѣнѣ пачѣ въ спѣхъ  
 17 евангелію приде, Іко оузамъ монмъ явлѣнамъ о Хсѣ быти  
 18 въ всемъ прѣкторни и прочнхъ всѣхъ, И множайшамъ братъ-  
 19 намъ о гѣ, надѣявшемъ сѣ оузахъ монхъ лише дѣрзати  
 20 бѣ-страха слово бжїе глѣти. Ови же и за зависть и рѣвныє,  
 21 ови же и за бѣговоленіе Хса проповѣдають; Ови ѡт любви

I 4 творѣ] post h. vocab. una lit., nunc illegibilis, erasa est || 16 евангелію]  
 lit. ḡ primum praetermissa et deinde ab ipso cod-is scriba supra vers. posita est.



ве, вѣдоуще, яко въ штеѣтѣ евангѣлію лежить, Ови же ѡт 17  
 рѣвныи Хсѣ проповѣдають нечѣсто, мнѣше печаль въздвизати  
 оузамъ монамъ. Что бо? Обаче яко вселенчѣскы, аще ли виною 18  
 аще ли истинною, Хсѣ проповѣдаемъ вѣываетъ, и о семъ ра-  
 доую сѧ, нѣ и въздрадѣю сѧ. Екѣдѣ же, яко се ми съвоу- 19  
 деть сѧ въ спсѣніе вашею мѧтвою и по поданью дхѣмъ Іс  
 Хсѣмъ, По чаѧнню оупѣванню ми, яко ни о іединѣмъ по- 20  
 стыжю сѧ, нѣ въ всякомъ дѣрзновеніи яко всѣгда и нынѣ  
 възвеличить сѧ Хсѣ тѣлѣмъ монамъ, аще ли животѣмъ аще  
 ли смѣртыю. Мнѣ бо жити и оумерети Хсѣ приобрѣтѣніе. 21  
 Ище ли жити въ пакти, се ми плодѣ дѣлоу; что изволю, 22  
 не вѣдѣ. Одержю же сѧ ѡт обою, желаніе имѣый раздрѣ- 23  
 шити сѧ и съ Хсѣмъ быти, мнѣ же бо лоуче; И іеже прѣ- 24  
 быти въ пакти, трѣбѣ іестъ васъ ради. И се надѣвѣ 25  
 сѧ вѣдѣ, яко жидоу и прѣвоудоу всѣмъ вамъ въ вашъ  
 спѣхъ и радость вѣрѣ, Да похвала ваша извѣываетъ о 26  
 Хсѣ и Ісѣ въ мѣнѣ монамъ пришествіемъ пакты к вамъ.  
 Тѣмъ достойно евангѣлію Хвоу живѣте, да, аще пришѣдѣ 27  
 и видѣвъ въ аще ли кромѣ сѣй, оуслышю іеже о вас, яко  
 стоите въ іединѣмъ дѣѣ іединою дѣію, стражующе съ вѣрою  
 евангѣліе коіею И не плашаще сѧ ни іединомъже ѡт про- 28  
 тивныхъ, — іеже тѣмъ оубо іестъ явленіе погнѣбѣли,  
 вамъ же спсѣнію, и се ѡт ба, Ико вамъ дарова сѧ іеже о 29  
 Хсѣ, не тѣмъ іеже въ нѣ вѣровати, нѣ и за нѣ страдати,  
 — тѣже подвигъ имоуще, яко и видѣсте въ мѣнѣ и нынѣ 30  
 слышите о мѣнѣ.

18 обаче] lit. о supra vers., litterae в, а, ч et є in rasura leguntur omnes-  
 que manum princip. ostendunt | яко] etiam h. vocab. partim in rasura, partim  
 extra vers., attamen manu princip. scriptum est || 19 екѣдѣ] lit. к prior manu  
 princip. in l. eraso scripta || 21 мнѣ бо жити и оумерети хсѣ приобрѣтѣніе] lectio  
 erron. est, quae, ut recta sit, vocabulum хсѣ post жити ponas necesse est ||  
 23 мнѣ] lectio erron. pro мѣнѣст || 27 коіею] hoc vocab. deest in recens. recepta  
 graecorum ac slavorum.

1 II. Аще коіе оуво оумоленіе о Хсѣ, аще коіе оутѣшеніе  
 2 любве, аще коіе обыченіе дха, аще коіе мѣрдніе и цѣдрѣ-  
 3 ствїи, Испѣланїте мою радость, да тоже моудрѣствїете,  
 4 тоуже любѣвь имоуше, ієдинодїшнїи, ієдино моудрѣствоующе,  
 5 Нїчсоеже по рѣвнью ни по велчанью, нѣ сѣмѣренїемъ дроугѣ  
 6 дроуга чѣстїю твора больша, Не свонхѣ си вѣждо блю-  
 7 доуше, нѣ дроужьнаѣ вѣждо. Се же да моудрѣствоуєтъ сѣ  
 8 вѣ васѣ ієже и о Хсѣ Ісѣ. Иже вѣ зрацѣ бѣжнїи сый не вѣсхы-  
 9 цїенїе мѣнѣ вѣтїи равнїѣ бѣи. Нѣ себе сѣмѣри, зракѣ раба  
 10 приналѣ, вѣ подобїи члѣкомѣ вѣмѣ, Н образѣмъ обрѣте  
 11 сѣ іако члѣкѣ, сѣмѣри себе, вѣмѣ послушанїѣ до сѣмѣрти,  
 12 сѣмѣрти же пропатїю. Тѣмѣже и вѣ и прѣвѣзнесе и дарова  
 13 іемоу нѣмѣ, ієже паче всѣакого имене, Да о именї Ісѣвѣ всѣако  
 14 колѣно прѣклонїте сѣ нѣбснѣхѣ и земнѣхѣ ї прѣисподѣ-  
 15 нїхѣ Н всѣако ѣзѣкѣ исповѣстѣ, іако гѣ Іс Хсѣ, вѣ славоу  
 16 боу оцю. Тѣмѣже, братїе, іакоже всѣгда послушасте, не іако  
 17 пришествїемъ ми тѣкѣмо, нѣ нѣмѣ паче зѣло вѣ неприше-  
 18 ствїи ми сѣ страхѣмъ и третѣмъ своє сїенїе дѣлаѣте; Бѣ  
 19 бо ієсть дѣнїи вѣ васѣ и ієже хотѣти и сѣдѣвати по блго-  
 20 воленїю. Все творїте без-д-рѣпѣтїи и помышлѣнїи, Да  
 боудете непорочнїи и цѣлїи, чада бѣжнїи непорочнїа по средѣ  
 рода стрѣпѣтїа и развращѣна, вѣ нїхѣже свѣтїте сѣ іако  
 свѣтїла вѣ всемъ мїрѣ, Слово животно прѣдѣржаще, вѣ  
 похвалоу мѣнѣ вѣ днѣ Хсѣвѣ, іако не вѣ тѣцїе текохѣ ни  
 вѣ тѣцїе троуднѣхѣ сѣ. Нѣ аще и жренїѣ вѣываю о жьртѣкѣ и  
 слоужьбѣ вѣкрою вашю, радоу сѣ и сѣрадоу сѣ всѣмѣ вамѣ;  
 18 Такоже и вѣ радоуїте сѣ и сѣ мною радоуїте сѣ. Оупѣваю же о  
 19 гѣ Ісѣ Тимѣѣе скоро посѣлати вамѣ, да и азѣ блгодїшнїю,  
 20 разоумѣвѣ іаже о васѣ. Нїєдиногѣ бо имамѣ равнѣдїшнїа,

II 12 третѣмъ] lectio manca pro третѣмъ || 17 радоу] -litt. d et oу manu princip. in rasura scriptae sunt || 20 имамѣ] lectio erronea, pro имамъ.

иже приснѣіе о васѣ попечіеть сѧ; Еси во своихъ си ниють, 21  
а не Іс Хсѡвъ. Іскоушєніе же іего знантє, ꙗко оцю чадо съ 22  
мною работа въ евангѣлиі. Сего же оубо оупваю послати, 23  
ꙗко оубо вижю ꙗже о мѣнѣ, лѣвїе; Надѣю же сѧ о г҃и, ꙗко 24  
и самъ скоро придоу к вамъ. Потрѣбнѣіе же мѣнѣхъ Спа- 25  
фродита брата и съпослѣшника и съвоініка, вамъ же апла  
и слоугу трѣбованію ми, послати къ вамъ, Нмѣже люба 26  
вѣ всѧ вѣ видѣти и тоужа, занє слышастє, ꙗко колѣ. Нбо 27  
болѣ искръ смѣрти, нѣ вѣ помілова ї, не того же тѣкмо,  
нѣ и мене, да не скѣрєѣ на скѣрєѣ приноу. Тѣмѣнѣіе оубо 28  
послахъ іего, да, видѣвъше и, пакы въздрадоуетє сѧ и азъ  
вєспєчальнѣіи боуду. Примѣтѣ оубо іего о г҃и съ вєскою ра- 29  
достю, и таковыѧ чѣстныѧ нмѣйтє, Ико за дѣло Хвѡ до 30  
смѣрти прїблжи сѧ, ноужь сѧ дѣію, да испланитъ ваше  
лишеніе іеже къ моєй слоужбѣ.

III. Прочіе, братыє мои, радоуйте сѧ о г҃и; такоже 1  
псати вамъ мѣнѣ оубо не лѣнѣ, вамъ же извѣстѣне. Блю- 2  
дѣтє нѣ, блюдѣтє заѣхъ дѣлатель, блюдѣтє скѣрѣзаніе.  
Мы во ієсмѣ обрѣзаніе, слоужащє б҃ви дхм и хвалащє 3  
сѧ о Хсѣ Ісѣ и не въ плѣть надѣвъше сѧ, Идє и азъ 4  
намыи надѣныє въ плѣти. Ище мнитъ нѣ надѣати сѧ  
въ плѣть, азъ пачє, Обрѣзаніемъ осмоднєвнѣ, из-д-рода 5  
Іава, колѣна Вєнѣамінова, Еврей ѡт Еврей, по закону же  
Фарисей, По рѣвнѣю гонѧ црквѣ, по правдѣ законнѣіи 6  
бывѣ непорочнѣ. Нѣ ꙗже ми вѣхуу приобрѣтєніѧ, си имамъ 7  
за Хсѧ тѣцєтє. Нѣ тѣмъ оубо мѣноу всѧ тѣцєтоу быти 8  
за прѣспѣкующє разоуму Іс Хсѧ г҃а моєго, іегоже ради вєсєго  
отѣцєтѣхъ сѧ и мѣноу оумєтѣ быти, да Исѧ приобращу  
И обращу сѧ о нємъ, не нмѣи моєѧ правды ꙗже ѡт за- 9  
кона, нѣ соучю ѡт б҃ѧ правдоу о вѣрѣ Хвѣ надъ вѣроу,



10 Разоумѣтіе іего и силоу въскрѣшенія іего и обыцїеніе моужь  
 11 іего, съобразоуи сѧ съмьрти іего, Яще како сътъкноу сѧ  
 12 въ въскрѣшеніе іеже ѡт мьртвыхъ. Не яко оуже приахъ  
 13 или оуже съвършихъ сѧ, гоню же аще постигноу, о немъже и  
 14 постиженъ быхъ ѡт Хса Іса. Братыє, азъ не мьню сѧ по-  
 15 стигноути; Іудино же, забываа оубо задьныа, а простираа  
 16 сѧ на прѣдїнаа, гоня похвальныи вънѣцъ въшнѣмоу зѣва-  
 17 нию бжю о Хск Іск. Ісанико оубо съвършени, се моудрь-  
 18 ствоуіемъ; и іеже инако моудрьствоуіете, и се въ вамъ да  
 19 ѡткрыіеть. Обаче въ неже постигноухомъ, тоже моудрь-  
 20 ствовати, томъже правнѣк прилагати сѧ. Съподобнии ми  
 21 бывайте, братыє, и блѡдѣте ходаѣиа тако, якоже имате  
 образъ насъ. Мнози бо ходѣтъ, яже множицею глѡхъ вамъ,  
 19 нынѣ же плача глѡю, врагы крѣста Хба, Намъже кончина по-  
 20 гыбѣла, намъже бѣ чрево, и слава въ стоудѣ намъ, моудрь-  
 21 ствоуіуіе зельнаа. Наше бо житіе на нѣсхъ іестъ, ѡт  
 21 негоже и спсїтелиа ждемъ га Іс Хса, Неже прѣобрази тѣло  
 съмѣреню нашему въти іемоу въ тѣже зракъ тѣлоу славѣ  
 іемоу, по дѣиіемъ възмагати іемоу и покорити всачьскаа.

1 IV. Тѣмъже, братыє мои възлюбленнаа и драгаа, ра-  
 2 достъ и вънѣцъ мой, тако стойте о ги, възлюбленнии. Ев-  
 3 годню молю и Сүнтіхню молю тоже моудрьствовати о ги.  
 3 Ей, молю тебе, приснаа съвърстѣнице, прими и, иже въ еваг-  
 4 ѣлии пострада сѧ мною и съ Климентѣмъ и прочими  
 5 послѣдѣиіи мѡнами, нхъже имена въ книгахъ животѣныхъ.  
 4 Радоуіте сѧ о ги всьгда, пакы рекоу: радоуіте сѧ. Съмо-  
 5 трѣльнѣноє ваше да разоумно боудетъ всемъ члвкомъ. Гѣ  
 6 близъ; Ни о чемъже пыцѣте сѧ, нъ всьде мѡтвоею и мѡіе-  
 ниємъ съ похвалою прошенїа ваша да съказаютъ сѧ къ бжю,

17 и блѡдѣте] conl. и et duae litt. priores vocab-i блѡдѣте manu princip.  
 in rasura. exaratae sunt.



И миръ бжій, прѣспѣваѧ всѧкъ оумъ, да оутвѣрдитъ срѣца 7  
ваша и разоумѣнны ваша о Хсѣ Ісѣ. Прочіе, братыѧ, ієлико 8  
соутъ истинныѧ и ієлико говѣнныѧ и ієлико правдыныѧ, ієли-  
ко прѣста, ієлико прѣлюбовныѧ, ієлико похвалныѧ, ієже до-  
бродѣяныѧ и аще что похвала, — си помышляйте. Имъже 9  
наоучисте сѧ ї приѧсте и слышасте и видѣсте въ мѣнѣ, си  
творите, и бѣ мира да воудеть съ вами. Бѣздрадовахъ же 10  
сѧ о ги велми, іако нѣколи кѣгда осирѣсте о мнѣ моудръ-  
ствовати, ієже и моудръствоуете, безвѣременнѣе же. Не іако 11  
лишѣнно глѧю; азъ бо навѣкохъ, о нѣхъже ієсмь, самъ довѣльнѣ  
быти. Бѣдѣ и сѣмѣрати сѧ, вѣдѣ и извѣтъчѣствовати; 12  
всѣде и о всемъ навѣкохъ, и насырати сѧ и алкати, из-  
вѣтъчѣствовати и лишити сѧ; Ієсѧ могоу о оукрѣпляющимъ 13  
мѧ Хсѣ. Обаче добрѣ сѣтвористе съ мною, обырѣше сѧ пе- 14  
чали моѧей. Бѣсте же и вы, Филипписци, іако въ начало 15  
евѧгѣлію, ієгда изидохъ ѡт Македонны, ннѣдинаже ми  
црѣвы обырѣва сѧ въ слово даѧнію и приѧтію, тѣкмо вы  
ієдини, Іако и въ Θεсалонікию и ієдиною и двоїцию трѣбо- 16  
ваніє ми посласте. Не іако вѣзискаю даныѧ, нѣ іако вѣзи- 17  
скаю плода множащаго сѧ въ слово ваше. Приахъ же вы 18  
всѧ и извѣтъчѣствоую, испѣланихъ сѧ приѧмъ ѡт Спафро-  
дита іаже ѡт васъ, воію блгооуханію, жьртвоу приѧтъноу,  
оугоженоу бѣи. Бѣ же мой да испѣланитъ всѧко трѣбованіє 19  
ваше по богатѣствыю своѧемоу славою о Хсѣ Ісѣ. Бѣи же и 20  
оцю нашемоу слава въ вѣкѣ вѣкомъ, аминь. Цѣлоуютъ всѧ- 21  
ка стѧ о Хсѣ Ісѣ, цѣлоуютъ вы соущаѧ съ мѣною братыѧ.  
Цѣлоуютъ вы вси стѣни и паче соущини ѡт Кесарева домоу. 22  
Благдѣтѣ гѧ нашего Іс Хса съ доухѣмъ вашимъ, аминь. 23

## EPISTOLA AD COLOSSENSES.

---

1        I. Павѣлѣ, апѣлѣ Іс Хсѣвѣ волюю вѣнию, и Тимѣей  
 2 братѣ, Гоуцимѣ къ Коласанхѣ стѣмѣ и вѣриымѣ о Хсѣ  
 3 Ісѣ. Благдѣ вамѣ и мирѣ ѡт ба оца нашего. хвалю ба оца гоу  
 4 нашему Іс Хсѣу, всѣгда о васѣ молаше сѣ, слышавѣше вѣроу  
 5 вашию иже о Хсѣ Ісѣ и любѣви, юже имате къ всѣмѣ стѣмѣ,  
 6 За оуѣкванеіе вамѣ лежащіе на нѣсѣхѣ, іеже прѣже слышасте  
 7 въ словеса истинѣ евангѣлію, Гоуцимѣ къ васѣ, іакоже и въ  
 8 всемѣ мирѣ, и іесть плодѣ творимо и растимо, іакоже и въ  
 9 васѣ, ѡт негоже днѣ слышасте и разоумѣсте благдѣ вѣию въ  
 10 истину, Іакоже и оуѣксте ѡт Епафросѣ, възлюбленаго кѣврѣта  
 11 нашего, иже іесть вѣриѣ по васѣ слоуга Хсѣ, Нарѣковаѣый  
 12 намѣ вашу любѣ о дѣѣ. Сего ради и мы, ѡт негоже днѣ  
 13 слышахомѣ, не прѣстаемѣ о васѣ молаше сѣ и просѣше,  
 14 да испълните сѣ разоума воли іего всакою прѣмоудростию  
 15 и разоумѣмѣ дѣовнымѣ, Ходити вамѣ достойно боу въ  
 16 всакомѣ оу҃гоженіи и въ всакомѣ дѣлѣ блазѣ плодѣ тво  
 17 рацимѣ и растоуцимѣ разоумѣмѣ вѣиємѣ, Всакою силою  
 18 крѣпаще сѣ по дѣржавѣ славѣ іего въ всакомѣ тѣрпѣнии и  
 19 тѣрпѣльствіи съ радостію, Хвалимѣ ба и оца, призвавѣ  
 20 шаго вы въ причастіе радѣ стѣмѣ въ свѣтѣ, Иже из  
 21 бави ны ѡт власти тѣмныи и прѣстави въ цѣствие снѣу  
 22 любѣе своіей, О нѣмѣже имамѣ избавленіе крѣвию іего

I 10 творащимъ и растоуцимъ] melius esset: т-ще и р-ще || 12 хвалимъ]  
 lectio erronea. pro хвалаще.

и ѡтданиѣ грѣхѡмъ; Иже ѣсть образъ бѣ невидимаго, 15  
 прѣвѣнникъ всей твари, Ико о немъ сѣздана бѣша всѣхъ 16  
 скаа, ѣже на нѣбсѣхъ и на землѣ, видимаа и невидимаа, аще  
 прѣстоли аще ли гѣствны аще ли власти аще ли владѣнны,  
 всѣхъская тѣла и оу него сѣздана са; П тѣ ѣсть прѣже 17  
 всѣхъ, и всѣхъская о немъ сѣстоиатъ са, П тѣ ѣсть глава 18  
 тѣлоу цркви, иже ѣсть не-прѣва, прѣвѣнникъ изъ мѣртвѣхъ,  
 да воудеть о всѣхъ тѣ прѣвѣннествоуа, Ико о немъ бѣго- 19  
 волн все ѣспѣланенне кѣселити са П тѣла сѣмирити всѣхъ 20  
 скаа кѣ совѣ, сѣмирь крѣвю распатна своего, собою, аще  
 же земнаа аще ли нѣбскаа, П кѣ нигда соуцаа оучюже- 21  
 ны и врагѣ помѣшаненнемъ кѣ дѣлѣхъ неприазннѣскѣхъ,  
 нынѣ же сѣмири Кѣ тѣла кѣ пакти ѣмоу сѣмѣртыю ѣго, 22  
 прѣдѣставити кѣ стѣ и непорочны и неповинны прѣдѣ  
 собою, Аще оубо прѣвѣннаете кѣроу основани, тѣрди и не- 23  
 постоуѣни ѡт оупѣваннѣ евагѣлиа, ѣже слышасте проно-  
 вѣданюу по всей твари подѣнѣсѣнѣкѣ, ѣмоу же вѣхъ азъ  
 Павла слѡужителѣ. Нынѣ радоу са о моукахъ за кѣ, 24  
 испѣланнѣ лишеннѣ печалѣмъ Хоу кѣ пактѣ мою по тѣла кѣ  
 ѣго, ѣже ѣсть цркѣ, И ѣже вѣхъ слѡужителѣ азъ по сѣ- 25  
 мотренню бѣнѣ, даноу мнѣ кѣ вѣсѣ, испѣланити слово  
 бѣнѣ, Тайноу сѣвѣршеноу ѡт вѣкѣ и ѡт родѣ, ѣже нынѣ 26  
 ѣки са стѣмъ ѣго, Памѣже вѣсѣхотѣ кѣ сѣказати, что бо- 27  
 гатѣствне славѣ тайнѣа сѣа кѣ ѣзѣнѣхъ, иже ѣсть Хсѣ  
 кѣ вѣсѣ, оупѣваннѣ славѣ, И҃с҃го же мѣ проповѣданѣмъ, на- 28  
 казающе всѣаго чѣвѣа кѣ всѣакоу моудрѣстѣ, да поставимъ  
 всѣаго чѣвѣа сѣвѣршена о Хсѣ и Ісѣ, Кѣ и҃ей же и троу- 29  
 жаю са, подѣвизаа са по дѣканнѣу ѣго, дѣюемоу са кѣ  
 мнѣ сілоу.

23 проповѣданюу] lectio erron. pro проповѣданіе || 29 и҃ей же] lectio erron.  
 pro и҃емъ же.



1        II. Иелю же вамъ вѣдѣти, колико подвигъ имамъ въ  
 васъ соущихъ въ Лаодикии и въ Нераполѣ, и елико не ви-  
 2        дѣша лица моего въ плѣти, Да оутѣшатъ са срдца намъ,  
 сънмѣше са въ любовь и въ всяко богатство извѣще-  
 3        нно разоумоу, въ разоумѣнне тайнѣ боу и оцю Хсоу, въ  
 немъже соуть всяка съкровища прѣмоудрости и разоумоу  
 4        оутѣмена. Се же глѹю, да не кто васъ невѣдоу сътворитъ  
 5        въ словеса прѣпърѣнню. Иже бо и плѣтию кромѣ иесмы, иъ  
 дхмъ съ всѣми вами иесмы, радостъ са и съвида вашъ чинъ  
 6        и оутвърженне вѣрты ваша иже въ Хса. Ико оубо приасте  
 7        Хса Іса га, о немъже ходите, Окоренени и назѣдани о немъ  
 и извѣстовани вѣроу, якоже наоучисте са, извѣтъчествоу-  
 8        юще въ похваленни. Блюдѣте, еда кто въ иестъ крадовоудай  
 хытростью и тѣщию льстью по прѣданью члвчскоу, по стѹ-  
 9        хнелмъ сего мира, а не по Хсоу Ісоу. Ико въ томъ живеть  
 10        все испълненне вѣства тѣлесскы, И да боудете испълнени,  
 11        иже глава всякой власти и владычествно, О немъже и  
 обрѣзани бысте обрѣзаныемъ нероукотворенымъ, въ съвла-  
 12        ченые тѣлоу грѣхомъ плѣти, въ обрѣзани Хвѣ, Съ нимъ  
 погрѣвше са хрыщеннемъ, о немъже и съ нимъ вѣстасте  
 вѣроу по дѣянню божию, въскрѣшшемоу и из мъртвѣхъ;  
 13        И въ мъртвѣ соуща въ прѣгрѣшенихъ и въ необрѣзани  
 14        плѣти вашей оживилъ иестъ съ нимъ, вса прѣгрѣшениа, Оут-  
 мѣвъ соущиѣ на насъ роукописанне оученими, иже въ про-  
 тивно намъ, и то възвѣшт среды, пригвоздивъ ие на крѣ-  
 15        стѣ, Съвѣлакъ власти и владычествыа срами въ дѣрзно-  
 16        венни, обличаѣ на немъ. Да не никтоже васъ осоужаетъ о  
 ѣденин или о питии или о части праздника или о новѣ мѣци  
 17        или о соуботѣ, Иже соуть стѣнѣ градоущимъ, тѣла же

II 1 и въ нераполѣ] haec vocabb. in recens. recepta graecorum non reperiuntur    13 вса прѣгрѣшениа] lectio manca pro даровавъ намъ вса прѣгрѣшениа.



Хѡа. Никотерѣйже вась да неврѣдоу сѣтворитѣ хоѡа вѣ 18  
сѣмѣренѣ моудрости и слоужьвѣ аггелѣстѣ, нхѣже не видѣ  
оуѣа, ошютѣ дѣмѣый сѡ ѡт мѣсли пакти своѡеа, Не держа 19  
главы, иж-неиже все тѣло, ачаами и сѣвоузьми подаемо  
и сѣнемлемо, раститѣ вѣздращенне вѣне. Яце оумросте 20  
сѣ Хсѣмѣ ѡт стѣхний всего мира, чѣто тако живоуѣен вѣ  
всемѣ мирѣ сѣтазиете сѡ; Не косни, ниже вѣкоуѣси, ниже 21  
пркосни сѡ; Иже соутѣ все вѣ їстѣлкѣнне вѣкоушаниемѣ, 22  
заповѣдѣми, оуѣчениемѣ чѡвѣчскѣмѣ? Иже соутѣ слово нмоу- 23  
ѣа прѣмоудрости вѣ воиеслѡженне и сѣмѣреномоудрѣствѣи  
и непоѣадѣнни тѣла, не вѣ чѣсти коѡей, вѣ сѣтѡсти пакти.

III. Яце оубо вѣскрѣсноусте сѣ Хсѣмѣ, вѣшигнѣхѣ нѣркѣте, 1  
идеже їестѣ Хсѣ о десноуѡ бѡ сѣѡа, Вѣшиная моудрѣствоу- 2  
їте, а не земная. Оумросте во, и жикѡтѣ вашѣ сѣкрѣвенѣ 3  
їестѣ сѣ Хсѣмѣ о возѣ; Югда Хсѣ явитѣ сѡ, жикѡтѣ нашѣ, 4  
тѣгда и вѣы сѣ нѣмѣ явите сѡ вѣ славѣ. Оумѣртвите оубо 5  
оудѣы ваша, соуѣѣа на землѣ: лѡводѣѣнне и нечѣстоѡу,  
сласть, похѡтѣ, зѣловоу и лѣхоїе нманыѣ, їеже їестѣ коуми-  
ромѣ слоужованыѣ, Нхѣже ради граѡдетѣ гнѣвѣ вѣнѣи на 6  
сѣи непокоривѣыа, Вѣ нѣхѣже и вѣы ходѣте нѣгѡда, їегѡда 7  
живѡсте вѣ нѣхѣ; Нѣнѣ же ѡтвѣрзѣте и вѣы всѡчѣсѣа: 8  
гнѣвѣ, ярѡсть, зловоу, хоуѣенне и сѣмослѡвѣствѣе ѡт оустѣ  
вашѣхѣ, Не лѣжѣте дроуѡу, сѣвѣлкѣше сѡ ветѣаго чѡвѣа 9  
сѣ дѣѣаними їего И ѡвѣлкѣше сѡ вѣ новаго, ѡбѣѡѡѣаѡаго 10  
сѡ вѣ разоумѣ по ѡбѡроу сѣзѣѡавѣшемѡу и, Идеже нѣстѣ 11  
Ѣлѣнѣи и Юѡей, ѡврѣзѣнне, ннозѣмѣѣцѣ, Слѡвѣннѣхѣ, рабѣ,  
сѡѡѡѡѡѣ, нѣ все и о всѣхѣхѣ Хсѣ. Ѣвѣѣцѣте сѡ оубо, їако 12  
нзѣбрѣнни бѡу, сѣи и вѣзѣлѡбѣени, вѣ оутѣровоу ѣѣдрѡтѣи  
и бѣгѡсть и сѣмѣреномоудрѣствѣе и кѣротѡсть и тѣрпѣнне, —

18 хоѡа] lectio erronea pro хѡа || III 1 нѣркѣте] scriba codicis princip. нѣркѣте  
scripsit et tunc primum emendator quidam ц in ѣ correxit || 11 ѡврѣзѣнне]  
lectio manca pro ѡврѣзѣнне и нѡврѣзѣнне.

13 Приіемающе друтъ друтъ и даряще себе, аще кто къ комуу  
имать пореченіе, якоже и Хс̄ъ дарова вамъ. тако и вы, —  
14 Падъ всѣмъ же симъ любѣе, яже ієсть съоузь съвършенню;  
15 И миръ бжій да раздѣляеѣтъ сѧ въ ср̄дцихъ вашихъ, къ  
шеже и званіи еѣсте въ ієдино тѣло; и възбѣдѣтѣи вы-  
16 вайте. Слово Хв̄о да въселяеѣтъ сѧ въ васъ богатыно; вса-  
коі прѣмудрости оучаще и наказующе себе въ ꙗзмѣхъ и  
пѣниихъ и въ пѣснхъ дх̄овныхъ о бг̄дѣи поюще и въс-  
17 поюще въ ср̄дцихъ вашихъ г҃и. И все ієже аще творите  
словѣмъ или дѣламъ, вса въ нма г҃а Іс̄ Хс̄а, хвалаще б҃а и  
18 оца тѣмъ. Жены, повиноуйте сѧ своимъ мужемъ, яко по-  
19 добаеѣтъ о г҃и. Мужы. любите жены и не гнѣвайте сѧ на  
20 ны. Чада, послоушайте родителей по всемоу; се бо оугодно  
21 ієсть о г҃и. Оци, не раздражайте чадъ вашихъ, да не оуны-  
22 ваютъ. Рабы, послоушайте по всемоу плѣтскыхъ г҃и, не  
прѣдъ очима тѣкмо работающе яко члвкооудници, нъ въ  
23 прѣпростии ср̄дцю, волю сѧ г҃а; И всако ієже аще творите,  
24 ѡт дша дѣлаіте, яко г҃и а не члвкомъ. Вѣдоуще, яко ѡт  
г҃а примете възданыя достоянью вашему; г҃и во Ісоу ра-  
25 ботаеѣте. Я обидѣи приємаеѣтъ ієже о обидѣ, и нѣсть лицю  
обновеніи.

1 IV. Гд̄иє, правдоу и равныя рабомъ дайте, вѣдоуще,  
2 яко имате г҃а на нбси. О мѣтѣхъ тѣрпите, вѣдающе въ ней,  
3 въ похвалєнии, Молаще сѧ въ ксп̄к о насъ, да въ ѡтвѣр-  
зетъ намъ двѣри словоу гл҃ати тайноу Хвоу, ієже ради съ-  
4 вѣзанъ ієсмь, Да явлѣю, яко подобаеѣтъ ми гл҃ати. Вѣ прѣ-  
5

15 възбѣдѣтѣи] in h. vocab. lit. а supra vers. legitur et duae aliae litt.,  
quarum lineamenta accurate discerni non possunt, uti superfluae, erasae sunt  
23 аще] lit. prima huius vocab. manu princip. in rasura scripta | творите] etiam  
in h. vocab. quinque litt. priores manu princip. in rasura exaratae || 25 обни-  
веніи] lectio minus recta pro окиновеніи || IV 1 гд̄иє] h. totum vocab. manu  
princip. in rasura exaratum | равныя] lectio erronea esse videtur pro равниенныя.

мудрости ходите къ вѣнѣшнимъ, вѣрѣма искоупующе. Слѣ- 6  
 во ваше да бывають всѣгда блага, солю раствороно, вѣ-  
 дѣти како подовають вамъ единомуу комуждо штеѣла-  
 вати. Ико о мѣнѣ вса съкажетъ вамъ Тѣхникъ, възлюб- 7  
 ленный братъ и вѣрный слоужитель и кавретъ о гн, Иего- 8  
 же послахъ к вамъ на се исто, да разсмѣють иже о васъ  
 и оутѣшють срдца ваша, Съ Онисимъмъ вѣрнымъ и въ- 9  
 злюбленнымъ братъмъ, иже есть шт васъ; вса вамъ съка-  
 жета иже съде. Цѣлоуютъ въ Еристархъ, сплѣчникъ мой, 10  
 и Маркъ, сновыцъ Парнавникъ, иегоже ради приахте заповѣди,  
 — аще придетъ к вамъ, принимѣте и, — И Исъ, рекомый 11  
 Ноустъ, соущин шт шбрѣзанна; си едини поспѣшники въ  
 прѣтвѣе вѣние, иже вѣша ми оутѣшению. Цѣлоуютъ въ 12  
 Епафросъ иже шт васъ, рабъ Хсоу Исоу, всѣгда подвижанъ  
 сѣ о васъ въ мѣтвахъ, да станете съвѣршени въ всякой  
 волѣ бжй. Съвѣдѣтельствоую во іемоу, ико имать рѣвъ- 13  
 ныѣ много и болѣзнь о васъ и соущихъ въ Лаодикии и въ  
 Нраполни. Цѣлоуютъ въ Лоука, врачъ възлюбленный, и Ди- 14  
 масъ. Цѣлоуйте вратыю, соущаю въ Лаодикии, и Нѣмфана 15  
 и домашнюю има црковь. Игдѣ прочтеть сѣ шт васъ еп- 16  
 столна си, да и въ Лаодикийскѣй цркви прочтена боудеть,  
 и написаноую шт Лаодикии да и въ прочтете. И рѣцѣте 17  
 Ерипоки: блѣди слоуженыѣ, иже приахъ шт га, да іе кон-  
 чавашеши. Цѣлованне моею роукою Павлаіею. Помните мои 18  
 оузы. Благдѣтъ съ вами, аминь.

IV 6 всѣгда блага] lectio manca pro всѣгда въ блага.

# EPISTOLA AD THESSALONICENSES PRIMA.

---

1        I. Павлакъ и Силоуанъ и Тимодѣй цркви Селоуиѣцкѣй о  
 вѣк оци нашеамъ и ги Іс Хсѣ. Багдтъ вѣамъ и миръ ѡт ба  
 2 оца нашего и га Іс Хса. Хваанамъ ба всегда о вѣскхъ васъ,  
 3 поминаніе творѣше въ мѣтвахъ своихъ, Не прѣстающе пом-  
 нѣше ваше дѣло и вѣроу, троудъ лѡбѣви и тѣпѣльствію,  
 оупѣванію на га нашего Іс Хса прѣдъ вѣмъ оцѣ нашимъ,  
 4 Вѣдоуще, братіе вѣзмѡбленіа ѡт ба, избраніе наше, Ико  
 5 евангеліе наше не вѣстъ къ васъ словѣмъ тѣкмо, нъ и  
 силою и дхѣмъ стѣмъ и извѣщеніемъ многымъ, ꙗкоже  
 6 вѣстѣ, ꙗци вѣхоломъ въ васъ васъ ради. І вѣ подобити  
 намъ вѣстѣ і гнѣ принимѣше слово къ печали мнозѣ съ ра-  
 7 достію дхѡу стѡу, Ико вѣгнѣ вѣамъ образоу вѣклѣмъ вѣроу-  
 8 юциамъ въ Македоніи и въ Ахайи. . . . нъ и въ вѣакомъ  
 мѣстѣ вѣра ваша ꙗже къ боу изидѣ, ꙗко не трѣбовати намъ  
 9 глаголюще; Ти бо о насъ вѣщають, ꙗковъ вѣходъ намъ хомъ  
 къ вѣмъ, и ꙗко обратистѣ сѣ ѡт коуамірѣ къ бѣи, работати  
 10 боу живоу и истинноу. II жьдати сѣа іего съ нѣсе, іегоже  
 вѣскрѣси ѡт мѣртвѣхъ, Хса, избавляющаго ны ѡт гнѣва  
 градоущаго.

---

I 6 і гнѣ] lectio erron. pro і гсподоу | радостію] post h. vocab. una lit.,  
 uti videtur n, erasa est | дхѡу стѡу] lectio minus recta pro дхѣ стѣ || 8 in initio  
 huius vers. addas necesse est haec verba: ѡтъ васъ оуко прогласи сѣ слово гспо-  
 дѣне не тѣкмо въ македоніи и ахайи = ἁφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ  
 μόνον ἐν τῇ μακεδονίᾳ καὶ ἀχαίᾳ.



II. Глави бо вѣстѣ, братые, вѣходѣ нашѣ иже къ вамъ 1  
 яко не вѣ тѣмъ бысть, Нѣ прѣже пострадавъше съ досаже- 2  
 ниємъ, якоже вѣстѣ, Филиппѣхъ, дѣрзнуухоу о возѣ на-  
 шемъ глаголю к вамъ евангѣліе бжїе многѣмъ подвижа-  
 ниємъ. Привѣтъ бо нашъ не ѡт блѣженіи ни ѡт нечисто- 3  
 ты ни лѣстью, Нѣ, акы искоушаномъ сѣ ѡт бѣ вѣрніи быти 4  
 и прияти евангѣліе, тако гл҃емъ, не яко чл҃вкомъ оугажа-  
 юще, нѣ бж҃и искоушающе срд҃ца ваша. Никѣгда бо вѣ сло- 5  
 веси ласканіи быхомъ, якоже вѣстѣ, ни винѣ лихонманіи,  
 — вѣ съвѣдѣтель, — Ни ниюще ѡт чл҃вкѣ славы, ни ѡт 6  
 васъ ни ѡт инѣхъ, могоуще вѣ таготѣ быти яко Хсѣу  
 апѣли, Нѣ быхомъ тиши по средѣ васъ. Икоже допѣла грѣ- 7  
 ҃етъ свои чада, Тако, желающе васъ, бл҃говолѣмъ подати вамъ 8  
 не тѣкмо евангѣліе бж҃е, нѣ и дш҃ю свою, занеже възлюб-  
 леніи бысте нами. Помните бо, братые, троудѣ нашѣ и 9  
 подвижаніе; ношѣ бо и днѣ дѣлающе не отаготити ни еди-  
 ного ѡт васъ, проповѣдахомъ къ васъ евангѣліе бж҃е. Бѣ 10  
 бо послѣси и вѣ, яко подобно и правдѣно ї непорочно  
 вамъ вѣроющею быхомъ, Икоже вѣстѣ, яко єдиногѣ ко- 11  
 рождѣ васъ, яко оцѣ чада свои, моляще сѣ въ и оутѣша-  
 юще И послѣшествующе вамъ ходити вамъ достойно боу, 12  
 зоющею въ въ свои ємоу цр҃кѣстѣ и славоу. Сего ра- 13  
 ди и мы хвалимъ бѣ непрѣстанно, яко, приимъше слово  
 слоухѣ ѡт насъ, бж҃е приѣстѣ, не слово чл҃вчѣско, нѣ, якоже  
 єсть въ истинѣ слово бж҃е, єже и дѣетъ сѣ въ васъ вѣ-  
 роющихъ. Бѣ подобити єстѣ, братые, цр҃кѣмъ бж҃имъ, 14  
 соущихъ въ Иудеи о Хсѣ Ісѣ, яко таже приѣстѣ и въ ѡт

II 3 ни лѣстью] haec vocabb. a cod-is scriba primum praetermissa et  
 deinde, errore percepto, in margine adiecta sunt || 11 корождѣ] litt. r e o supra  
 vers. leguntur et manum princip. ostendunt || 14 соущихъ] lectio erron. pro  
 соущимъ.

15 своихъ съплеменинникъ, якоже и ти ѿт Иудей, Оубивъшихъ  
и га Іса и своимъ прркъ и ны выгнавшихъ и вси не оуга-  
16 жающихъ и всѣмъ члвкомъ противъ, Възбраниающихъ намъ  
языкомъ глати, да сисоуть сѧ испълнити намъ грѣхы  
17 кьгда; постиже въ нихъ гнѣвъ до конца. Мы же, братіе,  
осирѣвъше въ васъ въ вѣкъмни и часоу лицамъ а не срѣцамъ,  
лише потѣрахомъ сѧ лица вашего видѣти мѣногѣмъ тѣра-  
18 ниємъ и желаниємъ. Зане въсхотѣхомъ прити к вамъ,  
азъ же Павлъ іединою и дѣвою, и възбрани намъ не-  
19 призывъ. Кто бо намъ оупѣаніе или радость или вѣнцы  
похваленію, или не въ прѣдѣ глѣ нашимъ Іс Хсмъ въ  
20 пришествіе іего? Ымъ бо іесте слава наша и радость.

1 III. Тѣмъже оуже не тѣрпѣе, благоволихомъ остати въ  
2 Идннахъ іедини, И прислаахъ Тимѳоѳа, брата нашего и съ-  
послѣдника нашего и слоужителя вѣни въ евангѣли вѣни  
3 оутвѣрдити въ ны и оутѣшити о вѣрѣ вашей, Пиединогоче  
възмоуща намъ въ печальхъ сѣхъ; сами во вѣстѣ, яко  
4 въ се лежимъ; Нео, іегда въ васъ вѣхомъ, прѣже глахомъ  
5 вамъ, яко намъ скръбѣти, якоже вѣстѣ и вѣстѣ. Сего  
ради и азъ к томоу не тѣрпѣ послахъ разоумѣти вашу вѣ-  
роу, еда како искоусли въ іестѣ искоушанъ и въ тѣрѣ воу-  
6 деть троудъ нашъ. Нынѣ же пришедъшю Тимѳоѳу к намъ  
ѿт васъ и блговѣрѣнію намъ вѣроу и любѣвь вашу, яко  
имате памать нашу блгоу всѣгда, желающе насъ видѣти, якоже  
7 и мы васъ, Сего ради оутѣшихомъ сѧ, братіе, о васъ, въ  
8 всей вѣдѣ и скръби нашей, вашею же вѣрою; Ыко нынѣ  
9 живи іесмъ, аще вы стоите о гѣ. Кою бо хвалоу възмо-  
желъ о васъ въздати вси надъ всею радостію, іеюже радоу-  
1 іесмъ сѧ васъ ради прѣдѣ блѣ нашимъ? Неіръ и днь прѣ-

15 противъ] lectio manca esse videtur, quae ita orta est, ut cod-is scriba  
vel iam is, qui exemplar primum paravit, suff. нѣхъ praetermisisset III 2 вѣни]  
lectio erron. pro христѣмъ.

излише молаше сѧ видѣти ваше лице и съвършити лишенна  
вѣркѣ вашей. Гамъ же бѣ оцѣ нашъ и гѣ нашъ Іс Хсѣ да 11  
исправитъ нашъ поутъ кѣ вамъ; Бѣ же гѣ да оумножитъ 12  
и да избѣтъчкствитъ лѣбѣвѣю друуга кѣ друугоу и кѣ  
всѣмъ, ѡкоже и мы вѣ васъ, Оутвѣрдити ваша срѣца не 13  
порочно вѣ стѣни прѣдѣ бѣмъ и оцѣмъ нашимъ вѣ прише-  
ствѣн гѣу нашему Іс Хсоу съ всѣми стѣыми ѣго.

IV. Тѣмъже оубо, братыѣ, прашаѣмъ васъ и моламъ 1  
о гѣк Ісѣ, да, ѡкоже приаєте ѡт насъ, како подобаетъ вамъ  
походити и оугажати бѣн, ѡкоже и ходите, да избѣтъчк-  
ствоуете паче; Бѣсте бо, каѣ повелѣннѣ дахомъ вамъ о 2  
гѣи Ісѣ. Се бо ѣсть воля бѣжна, стѣка ваша, храните себе 3  
ѡт ѡбодѣннѣ, Бѣдѣти комоуждо васъ свой съсоудѣ 4  
сътажавати вѣ стѣню и чѣтѣ, Не вѣ сласти похотнѣ, ѡкоже 5  
и ѡзыци, не вѣдоуци бѣ, Не прѣстоупати и ѡхѣнѣство- 6  
вати вѣ вици брата своѣго, занѣ мѣстителъ гѣ о всѣхъ сихъ,  
ѡко и прѣже рѣхомъ вамъ и запосоушѣствовахомъ. Не 7  
призва бо насъ бѣ на нечѣстотоу, нѣ вѣ стѣбоу. Тѣмъже 8  
оубо ѡтмѣтаѣ сѧ не чѣвкѣ ѡтмѣтаѣтъ сѧ, нѣ бѣ, давѣ-  
ша дѣхъ ѣго стѣню вѣ вѣ. О братолѣбѣствѣн же не трѣбоу- 9  
ѣте, да пишеть сѧ вамъ; сами бо вѣ бѣмъ оучени ѣсте ѡ-  
бити друугѣ друуга; Нѣо сътворите ѣ к всѣи братинѣ, соуциѣ 10  
вѣ всѣи Македонинѣ. Моламъ же вѣ, братыѣ, избѣтъчк-  
ствовати паче И ѡт своѣго пространѣ даѣти, безмѣлѣство- 11  
вати и даѣти своѣи и дѣлати роукама скѣнѣма, ѡкоже вамъ  
повелѣхомъ, Да ходите бѣгообразно кѣ вѣнѣшнѣмъ и 12  
инѣдинѣоже трѣбовати. Не велѣю же вамъ не разоумѣвати, 13  
братыѣ, о оуѣспѣшихъ, да не скѣрѣните, ѡко и прочинѣ, не ѡмоу-  
ци оупѣннѣ. Ыѣе бо вѣроуѣмъ, ѡко Ісѣ оумѣре и вѣскѣрсе, 14

IV 1 гѣк] lit. r et d in rasura leguntur et manum princip. ostendunt ||  
3 храните] lectio erronea pro хранити || 13 оуѣспѣшихъ] hoc vocab. excepta lit.  
prima a scriba princip. in l. eraso exaratum est.



15 тако и бѣ оумьръшаѣ съ Ісѣмъ приведеѣ съ нѣмъ. Се бо  
 вамъ глѣмъ словесѣмъ гнѣмъ, ꙗко мѣ живѣущѣ оставленнѣ  
 16 вѣ пришествіе гнѣ не имамъ постигнуѣти оумьръшихъ. Иѣко  
 самъ гѣ вѣ повелѣннѣ и вѣ гласѣ архангеловѣ и вѣ троубѣ  
 бжѣи сънидеѣ съ нѣсе, и мьртви о Хсѣ вѣскрьсноуѣ прѣ-  
 17 же, По томъже мѣ живнѣи оставленнѣ коупно съ нѣмъ  
 вѣсхьитиамъ сѣ, вѣ облацѣхъ вѣ сьрѣтѣннѣ гнѣ на вѣ-  
 18 здоусѣ; и тако всьгда съ Хсѣмъ боудемъ. Тѣмъже оутѣ-  
 шайте дроугъ дроуга о словесѣхъ сѣхъ.

1 V. Я о лѣтѣхъ и врѣменьхъ, братыѣ, не трѣвоуѣте  
 2 вамъ псати; Сами бо вѣ истіноу вѣсте, ꙗко днѣ гнѣ ꙗко  
 3 татѣ придеѣтѣ. Югда бо рекоуѣтѣ: миръ и оутѣврженіе, тѣгда  
 вѣнезапоу нападеѣтѣ нѣхъ всегоубиѣтелѣ, ꙗкоже и болѣзнь нѣмоу-  
 4 цинѣ вѣ чревѣ, и не нѣмоуѣтѣ оубѣжати. Вы же, братыѣ, нѣсте  
 5 вѣ тѣмѣ, да днѣ васъ ꙗко татѣ постигнѣтѣ; Еси бо вѣи снѣ  
 6 свѣтоу іестѣ и снѣ днѣ; нѣсѣмъ ношѣ ни тѣма. Тѣмъ оубо  
 да не съспимъ, ꙗко и прочнѣ, нѣ да вѣдѣмъ и трѣзвѣмъ сѣ.  
 7 Сьпѣиши бо ношѣю съпати, и оупивающнѣ сѣ ношѣю оупи-  
 8 ваюѣтѣ сѣ. Мѣ же днѣ снѣве соуѣи да трѣзвѣмъ сѣ, оубѣ-  
 9 жѣи сѣ вѣ вѣрнѣи вѣрѣи и любѣви и шѣомъ оупиваннѣ спѣ-  
 10 нию; Иѣко не положи насъ бѣ вѣ гнѣвѣ, нѣ вѣ сънабѣдѣ-  
 11 нию спѣсѣннѣ глѣмъ нашѣмъ Іс Хсѣмъ, Оумьръшнѣмъ за нѣ, да,  
 аѣе же ли вѣдѣмъ, аѣе же ли съспимъ, коупно съ нѣмъ оѣи-  
 12 вемъ. Тѣмъже оутѣшайте дроугъ дроуга, и зижѣте дроугъ  
 12 дроуга, ꙗко и творѣте. Молимъ же вы, братыѣ, вѣдѣти  
 троужающаѣ сѣ вѣ васъ и приставѣннѣи вашѣ о гнѣ и нака-  
 13 зающаѣ вы, И оубѣжайте ѣ по прѣизанѣи любѣи за дѣло  
 14 нѣхъ. Мирѣствоуѣте вѣ нѣхъ. Молимъ же вы, братыѣ, на-

15 оставленнѣ] etiam hoc vocab. a scriba princip., et quidem litt. mi-  
 nutioribus, in rasura est scriptum || 17 оставленнѣ] et de hoc vocab-o idem ac  
 de praecedente valet || V 2 вѣ истіноу] lectio erronea, pro вы истіноу | татѣ при-  
 деѣтѣ] lectio manca pro т. вѣ нѣиши придеѣтѣ.



казайте безоумныи, оутѣшайте тѣнивыи, оудержите немоци-  
 ныи, тѣрпѣльствоуйте къ всѣмъ. Блюдите, еда кто комоу 15  
 зло за зло въздаѣтъ, нѣ всегда доброѣ гоните и въ сокѣ  
 и къ всѣмъ. Всегда радоуйте сѧ, Не прѣстающе молитѣ 16  
 сѧ, О всемъ хвалите; се бо воля вѣрна есть о Хсѣ Ісѣ 17  
 въ васъ. Дѣхъ да не оугасаетъ, Прореченій не оублажайте; 18  
 И сѧ искоужайте, доброѣ съвършайте; Оутъ всякого вида зла 19  
 огрѣжайте сѧ. Само же бѣ мироу да стѣтъ въ отъ нноудѣ и съ- 20  
 вършкнѣ вамъ дѣхъ и дѣша и тѣло непорочно въ пришествіи 21  
 боу нашему Іс Хсоу да съвѣдуетъ. Бѣрнѣ призываай васъ, 22  
 иже и сѣтворитъ. Братіе, мѣтвѣ дѣйте о насъ. Цѣлоуйте 23  
 братію всю въ лобъзаніе стѣ. Заключаю въ глѣ прочисти 24  
 епистолю всей братіи. Благдѣ гѧ нашего Іс Хса съ вами, 25  
 аминѣ. 26  
 27

V 15 зло за зло въздаѣтъ] duae litt. extremae in vocab. зло (priore) et  
 lit. а in въздаѣтъ manu princip. in rasura exaratae sunt || 22 вида] duae litt.  
 priores huius vocab. manu princip. in l. eraso scriptae.

## EPISTOLA AD THESSALONICENSIS ALTERA.

1 I. Павѣлъ и Епѣоуанъ и Тимѣдей цркви Селоуникѣй о  
2 возк и оци нашемъ и ги Ис Хск. Благдѣть вамъ и миръ  
3 ѡт ба оца нашего и га Ис Хса. Хвалити дѣлажни иесамъ ба  
4 всьгда о васъ, вратыѣ, якоже достойно иестъ, якоже прѣвѣз-  
драиаетъ сѣ вѣра ваша и множитъ сѣ любѣы иединомоу  
5 комоуждо всѣмъ вамъ въ собѣ, Ико самѣмъ намъ въ  
6 собѣ хвалити сѣ въ црквахъ ежиахъ о тѣрпѣнии нашемъ  
7 и вѣрѣ въ всѣхъ гонѣннихъ вашихъ и скѣрбяхъ, иже при-  
8 иемлиете Показаніе правдыноу соуду ежню, съподобити сѣ  
9 вамъ црствью ежню, иегоже ради стражете, Ище иестъ пра-  
10 вдыно ѡт ба въздати оскѣрбляющимъ въ скѣрби И вамъ  
11 оскѣрбляемымъ ѡтрадоу съ нами въ явлѣннѣ га нашего  
12 Ис Хса съ несе съ аггелы и силоу иемоу Въ огни пламени,  
13 дящую мьсть не вѣдоущимъ ба и не послоущающимъ евагге-  
14 лия га нашего Ис Хса, Иже соудъ приѣмлютъ всегъмѣлкыиъ,  
15 вѣчныиъ, и ѡт лица гни и ѡт славы крѣпости иего, Игда  
16 придетъ прославити сѣ въ стѣхъ своихъ и дивныиъ вѣити  
17 въ всѣхъ вѣровавшихъ, ико оувѣри сѣ съвѣдѣтельство  
18 наше въ васъ, въ днь тѣ. Въ немъже и молимъ сѣ всьгда  
19 о васъ, да въ съподобитъ зѣванію вѣ вамъ и испълнитъ

---

I 6 правдыноу] lit. extrema huius vocis ab emendatore aliquo per nefas  
iam passim erasa est || 7 съ аггелы и силоу иемоу] lectio erron. pro съ аггелы  
силы иего, resp. силы своимъ.

всакого бл̄говолѣннѣ бл̄гостѣннѣ и д̄кло в̄кр̄к̄ в̄ сл̄л̄к̄, ꙗко 12  
да прославить сѧ намѧ г̄и нашего ꙗс̄ Хс̄а в̄ вѣс̄к̄ и в̄ вѣ о  
нѣмѣ по бл̄год̄ѣти б̄а нашего и г̄а ꙗс̄ Хс̄а.

II. Молнимъ же вѣ, братѣе, о пришествіи гоӯ нашему 1  
ꙗс̄ Хс̄оу и нашему с̄н̄атію оӯ него, Не скоро подвижати 2  
сѧ вамъ ѡт оӯма ни оӯжасати сѧ, ни д̄х̄мъ ни слов̄мъ ни  
книгами ꙗко нами посланы, ꙗко оубо настонтъ д̄н̄ г̄н̄к̄. Да 3  
никтоже вѣс̄к̄ пр̄кл̄ститъ ни по іедіномоӯже коварствоу; ꙗко  
аще не придетъ отстоупленіе [прежд̄, и ѡткр̄вет сѧ чл̄к̄  
безакон̄ѣ, сын̄ погыбелі, Противай сѧ и превознесе сѧ на 4  
всака, рекомаго б̄а или чистѣлице, ꙗко ем̄с̄ с̄ѣсти в̄ цр̄ки  
б̄н̄и ꙗко б̄с̄, сказала себе, ꙗко ест̄ в̄г̄к̄. Не помните ли, ꙗко и 5  
еще сѣ в̄ вѣс̄к̄ сѧ г̄ла вамъ? И н̄н̄к̄ ѡдр̄жащаго в̄к̄ет̄ ав̄н̄- 6  
ти сѧ емоӯ в̄ свое емоӯ время. Тайна бо єюже д̄ѣет сѧ 7  
безакон̄іа, т̄к̄мо ѡдр̄жай н̄н̄к̄, дондеже ѡт среды б̄дет̄.  
И тогда явит сѧ безакон̄н̄къ, єгоже г̄ ꙗс̄ оубиет̄ д̄х̄ом̄ ѡст̄ 8  
своих̄ и прокленет̄ явленіем̄ пришествіа своего; Емоӯже єс̄ 9  
пришествіе по д̄ѣанію непр̄азн̄н̄с̄ в̄ всакой сл̄л̄к̄ и знаме-  
н̄н̄х̄ и чюдесех̄ л̄жн̄х̄, К̄ всаковы л̄сти неправ̄д̄ гыбелю- 10  
щн̄мъ, зане любев̄ истинны не пр̄ѡша, ꙗк̄же с̄п̄сти сѧ им̄.  
Его ради послет̄ намъ б̄г̄ д̄ѣаніе л̄сти, в̄кр̄овати намъ л̄жи, 11  
Да с̄жд̄ пр̄імоутъ вси не в̄кр̄овавши истин̄к̄, н̄к̄ бл̄говолше 12  
в̄ неправ̄д̄. Мы же дл̄жн̄и єсмы хвалити б̄а всегда ѡ 13  
вѣс̄к̄, брат̄іе в̄злюбелѣм̄ ѡт б̄а, ꙗко изволивый б̄г̄ не-пр̄ѣва

II 3 ѡтстоупленіе] post h. vocab. iterum supplementum sequitur, quod ob causas, in prolegomenis expositas, e cod-e, in bibl. synodali mosquensi sub No. 18 (apud Gorscium 96) asservato, depromptum et, quo melius eluceret, uncis angulatis inclusum est [прежд̄] scriptura dicti cod-is mosquensis propria pro прежд̄, resp. пр̄ѣжд̄ || 4 и превознесе сѧ] rectius esset: и превознеса сѧ = καὶ ὑπεραρόμενος || 7 єюже] lectio erron. pro юже || 10 всаковы] lectio erron. pro всакой || 13 изволивый] lectio erron. est, quae ita exstitit, ut cod-is scriba vel iam is, qui exemplar proxime antecessens paravit, lectionem rectam: изволи въ in: изволивый mutavisset.

14 въ спасеніе въ стѣни дѣа и вѣрѣ истинѣ, Гѣ же и зва-  
 15 вѣй евагѣлемъ нѣшимъ въ послоуженіе славѣ гѣ нѣшего Іс Ха.  
 16 Тѣмъ оубо, братѣ, стойте и дрѣжите преданіа, наже] сѣ на-  
 оучисте, аще же ли словѣмъ, аще же ли епистолинею нашею.  
 17 Самъ же гѣ нашъ Іс Хсѣ и вѣ и оцѣ нашъ, възлюбивъ въ  
 и давѣй оутѣшеніе вѣчно и оупѣваніе благо въ бл҃годѣ-  
 17 шии, Да оутѣшитъ ваша срдца, да оутвѣрдитъ въ всякомъ  
 дѣлѣ блазѣ и словеси.

1 III. Прочіе же мѣтѣвы дѣйте о насѣ, братые, да слово  
 2 гнѣ течетъ и славить сѣ, якоже и въ васѣ, II да избавимъ  
 сѣ отъ безмѣлѣстныхъ и неприазниныхъ члѣкѣ; не въсклѣмъ  
 3 во вѣра. Вѣрныѣ же гѣ, иже оутвѣрдитъ въ и съхранитъ  
 4 отъ неприазни. Оупѣваемъ же на гѣ о васѣ, да іеже запо-  
 5 вѣдаемъ вамъ, и творите и сътворите. Гѣ же да испра-  
 вить вамъ срдца въ любѣвь бжню и въ тѣрпѣніе Хво.  
 6 Запрѣщаемъ же вамъ, братые, о имени гѣ нашего Іс Хсѣ  
 лоучити сѣ вамъ отъ всякого брата безцѣнноу ходаща а не  
 7 по прѣданію, іеже приаша отъ насѣ. Сѣмъ во вѣсте, како  
 подобаетъ подобити сѣ намъ, яко не безцѣновахомъ въ васѣ  
 8 Ни тоуіе хлѣба ѣхомъ ни оу когоже, нѣ тѣкмо въ оуслѣхъ  
 и подвижанни ноцѣ и днѣ дѣлающе не отягочити никогоже  
 9 отъ васѣ; Не яко не намъ власти, нѣ да себе образъ да-  
 10 емъ вамъ оуподобити сѣ намъ. Іѹгда оубо вѣхомъ въ  
 васѣ, се запрѣцахомъ вамъ, яко аще кто не хоцетъ дѣлати,  
 11 да не ѣстѣ. Слѣшамъ нѣгы въ васѣ безцѣнноу ходаща, нич-  
 12 соже дѣлающе, нѣ зѣлаа дѣлающе. Таковыма же запрѣ-  
 цаемъ и молимъ о гѣ Іс Хсѣ, да, безмѣлѣстны дѣлающе,  
 13 свой хлѣбъ ѣдатъ. Вы же, братые, не сътоужайте си до-  
 14 броіе дѣлающе. Аще ли кто не послоушаетъ словесе нашего

14 зваѣй] etiam lectio erron. est pro зва въ || III 12 безмѣлѣстны] lectio  
 erron. pro въ безмѣлѣстны.



епистолинею, сего знаменайте и не прилукайте сѧ іемъ, да  
сѧ посрамить, И не яко врага наукѣте и, нѣ наказайте яко 15  
брата. Самъ же бѣ мироу да дастъ вамъ миръ вѣчноу 16  
въ всякомъ мѣстѣ. Гѣ съ всѣмъ вамѣ. Цѣлованіе мое 17  
роукою Павліею, іеже іестъ знаменіе въ всякой епистоліи;  
снѣ пишо. Благдѣ гѣ нашего Іс Ха съ всѣмъ вамъ, аминь. 18

## EPISTOLA AD HEBRAEOS.

---

1        I. Мѣногочастѣно и мѣногоразличѣно дрѣвѣе бѣ гла҃вѣ  
 оцѣмъ прѣркѣ, на послѣдѣкѣ днѣмъ смѣмъ гла҃ намъ снѣмъ,  
 2        Ю҃гоже положи наслѣдѣнѣка всѣмъ, нѣмъже и вѣкѣмъ сѣтворѣ,  
 3        Іже сѣмъ снѣнѣе славы и образъ тѣлѣствѣя і҃его, носѣ же  
 всѣчѣскаѣ гла҃мъ силы своѣеѣ, собою оцѣкрѣнѣе грѣхѣмъ на-  
 шнѣмъ сѣтворѣ сѣдѣ о десноѣю прѣстола величѣствѣя на вѣ-  
 4        сокѣхъ, Толико ло҃че вѣмъ аггѣлѣ, і҃елико различѣнѣе нѣхъ  
 5        наслѣдѣствова і҃мѣ. Кѣмоу во рече кѣгда ѡт аггѣлѣ: снѣ  
 мой і҃еси тѣ, азъ днѣмъ роднѣхъ тѣ? И пакѣ: азъ бо҃доу  
 6        і҃емоу оцѣ, и тѣ бо҃детѣ мнѣ снѣ? Ю҃гда же пакѣ вѣводитѣ  
 нѣркѣнѣца вѣ вселѣноѣю, гла҃етѣ: и да поклонѣтѣ сѣ і҃емоу  
 7        всѣ аггѣлѣ бѣжѣ. И кѣ аггѣломъ же гла҃етѣ: тѣораѣ аггѣлѣ  
 8        своѣ дѣхъ и сло҃гѣ своѣ огнѣ пѣлѣщѣ; Кѣ снѣи же: прѣ-  
 столѣ тѣоѣ, бѣ, вѣ вѣкѣ вѣкоу; жѣзѣ правѣнѣю жѣзѣ  
 9        црѣствѣ тѣоѣго. Бѣзѣмѣи правѣдоу и вѣзнѣнавѣдѣ безѣко-  
 нѣе; сѣго радѣ помаза тѣ, бѣ, бѣ тѣоѣ маслѣмъ радѣсти  
 10        пѣче причѣстѣнѣкѣ тѣонѣхъ. Бѣ начѣтѣкѣ тѣ, гнѣ, зѣмѣю  
 11        основа, и дѣла ро҃коу тѣоѣю со҃тѣ нѣса; Та погѣвно҃тѣ;  
 12        тѣ же прѣво҃дѣнѣи; и всѣ ѣко рѣза оѣетѣшаютѣ, И ѣко  
 оѣежѣ сѣвѣнѣи ѣ, и нѣзмѣнѣтѣ сѣ; тѣ же їстѣ і҃еси, и лѣтѣ  
 13        тѣоѣ не оскѣдѣютѣ. Кѣ кѣмоу же ѡт аггѣлѣ рече кѣгда:

---

I 1 снѣмъ] hanc rectam et linguae slav. conformam lectionem scriptor  
 commentarii recentioris in кѣ снѣкѣ correxit, id quod respiciendum non putavimus |  
 10 ро҃коу] tres litt. extremæ huius vocab. manu recentiore supra vers. scriptæ.

сѣди о десноую мене, доидеже положю врагы твоѣ подъ-  
ножыя ногама твоима? Не вси ли сѣуть слоужьбѣи доуши, въ 14  
слоужение сълѣмени за хотѣшиа наследовати спсѣныи?

II. Сего ради и подобаетъ лише намъ вѣнчати сѣ- 1  
шанымъ, да не кѣгда отпадемъ. Иже во глаголю аггелы 2  
слово бысть извѣстно, и всако прѣстоупление и ослоу-  
шание правдыи приимъ възмъзды, Како мы оубѣжиамъ 3  
о селѣицѣхъ неврѣкѣшии спсѣнии, еже есть начало приимъ глаголю 4  
са отъ га, за слышавъшихъ въ насъ извѣсти са, Скрышно-  
слоушествоующю боу знаменіемъ же и чудесы и различь-  
ными силами ꙗко дхѣу стоу дѣлаиимыи по своей іемоу воли? 5  
Не аггеломъ во покорн всеміеноу градоуцую, о нейже глѣмъ. 6  
Засѣвѣдѣтелствова же кѣде ни глѣ: что есть чавкъ, яко 7  
помниши и, ни сѣ чавчскъ, яко поскрѣпѣши іего? Оумь- 8  
ниаъ и іеси малымъ чинъ отъ аггелъ; славою и чѣстью вѣнчъ-  
чааъ и іеси и поставиаъ и іеси надъ дѣлы роукоу твоєю, 9  
Иса покорн іемоу подъ ногама іего. Да ідеже покорити 10  
іемоу всачьскаа ничѣже не остави іемоу непокорена. Нѣмъ 11  
же не оу видѣмъ іемоу всачьскыхъ покоренъ. Оумьниенаго 12  
же малымъ чинъ отъ аггелъ видѣмъ Иса за приатіе съмър-  
ти славою и чѣстью вѣнчана, яко да благодѣтию вѣнчѣю по 13  
всакомъ вѣкоу сѣти съмърти. Подобаше во іемоу, іегоже ради 14  
всачьскаа и намъже всачьскаа, многы сѣи въ славоу при-  
ведѣша поконьника спсѣнію намъ и моуками съвѣршити са.  
Стѣи во и стѣи отъ іединого вси, іемаже вины ради не стѣи 11  
дѣти са братьи ѡ нарицати, Глѣ: възвѣцѣю нма твоѣ бра- 12  
ти моѣи и по средѣ цркви въспою тѣ. И пакы: азъ боуду 13  
надѣи са на нѣ. И пакы: се азъ и дѣти, ꙗже ми есть 14  
далъ бѣ. Понеже оубо дѣти обѣцѣи са крѣви и плѣти, 14  
и тѣ ближе причасти са тѣхъ, да съмъртию раздроушитъ

II 7 поставиаъ и] pron. и manu princip. supra vers. scriptum. || 10 бо] etiam.

15 нмоуіаго дѣржавоу сѣмьрті, сирѣчь днѣвола, И избавитѣ  
снѣ, ієліко страхѣмь сѣмьрті всѣмь животѣмь повннн  
16 вѣхоу ракоуѣ. Никдѣ во оубо ѡт аггелѣ приємлѣтъ, нѣ ѡт  
17 сѣмене Івраамла приємлѣтъ. Оудоу дѣлжнѣ бѣ по всемоу  
вратнн подовити сѣ, да мѣстникѣ боудѣтъ и вѣрнѣ стѣ  
18 нѣже кѣ боу, кѣ оцѣтити грѣхѣмь людѣмь. Намь во постра-  
да самѣ искоушнѣ, можетѣ напастѣствованѣмь помоуіи.

1 III. Тѣмьже, вратнѣ, зѣваннѣ нѣбѣскоу причастнннцн,  
разоумѣйтѣ апла и старѣишннѣ моуѣтвннѣ исповѣданнѣ  
2 нашемоу, Іс Хсѣ, Бѣрна соуца сѣтворшемоу н, іако и Мойсн  
3 вѣ всемь домоу своємь. Болѣшннѣ во славѣ пачѣ Мосеа  
сѣподобен сѣ, елмн вѣцншо чѣтъ храма нмѣтъ сѣтворнн  
4 ієго. Нсѣмь во храмѣ дѣлаѣтъ сѣ ѡт кого, а сѣтворнн  
5 всѣчѣскам, бѣ. И Мойсн же оубо вѣрнѣ кѣ всемь домоу  
6 своємь іако оудгодинѣ, вѣ послѣушаннѣ глѣнѣмь, Хсѣ же  
іако снѣ кѣ домоу своємь, ієгоже домѣ ієсамь мѣ, ацѣ оубо  
дѣрзнованнѣ и похвалоу оуіваннѣ до коньца нзвѣстѣно  
7 оудѣржнѣмь. Тѣмьже глѣѣтъ дѣхѣ стѣнн: днѣсѣ ацѣ гласѣ  
8 ієго оуслѣшнтѣ, Не ожестнтѣ срдѣцѣ вашнхѣ, іако вѣ прогнѣ-  
9 ваннн по днѣ искоушеннѣ кѣ поустѣннн, Ідеже искоушеннѣ  
мѣ оці вашн, искоушеннѣ мѣ и вндѣшнѣ дѣла моѣ четѣмн  
10 десѣтн лѣтѣ. Тѣмьже негодовахѣ рода того и рѣхѣ:  
прнсно влоудѣтъ срдѣцѣмь. Тн же не разоумѣшнѣ поутнн мо-  
11 нхѣ, Іако вѣлахѣ сѣ вѣ гнѣкѣ моємь, ацѣ вѣнндоутѣ кѣ  
12 поконцѣ моѣ. Блѣудѣтѣ сѣ, вратнѣ, еда кѣгда боудѣтъ вѣ  
конѣмь васѣ срдѣцѣ лоукавѣно нѣвѣрѣствѣ ѡтстоупнтн ѡт вѣ  
13 жнѣ, Нѣ оутѣшѣйтѣ сѣбе на всѣмь днѣ, дондѣже днѣсѣ на-  
рнцѣѣтъ сѣ, да не ожестнтѣ сѣ кто ѡт васѣ лѣстѣю грѣ-  
14 хѣвѣноу. Причастнннцн Хсѣу бѣхѣмь, ацѣ оубо поконѣ

III 1 вратнѣ] lectio manca pro вратнѣ стѣмн || 13 кто] hoc vocab. supra  
vers. legitur et manum recentiorem, uti videtur sextam, ostendit || 14 причастн-  
ннцн...] lectio manca pro при-ци бо.



тѣлѣства до конца извѣстны оудържимъ. Еъ глаголю: днѣ, 15  
 аще гласъ его оудѣшнѣте, не ожеститѣ срдѣцѣ вашѣхъ, яко  
 въ прогнѣванні. Ни во слышавѣше прогнѣваша, нъ не вси 16  
 слышавѣше изъ Египта Мосеомъ. И къ нѣмъ же негодова 17  
 лѣтъ? Не съгрѣшихъ ли, нѣже тѣла падоша въ  
 поустыни? Котѣрымъ же вѣдѣтъ сѣ не вѣннѣти въ покои 18  
 его, тѣмъ же противѣшнѣ сѣ? И видѣмъ, яко не въз- 19  
 могоша вѣннѣти за невѣрствѣ.

IV. Да оубоимъ сѣ, еда, вѣгда оубо оставленѣо обѣто- 1  
 ваннѣо вѣннѣти въ покои его, мнитъ кто васъ лишнѣти сѣ.  
 Ибо іесамъ благовѣствованнѣ, якоже и онѣ, нъ не ползѣ- 2  
 сткова слово слоухѣмъ онѣмъ, не раствореномъ вѣрою слы-  
 шавѣшнѣхъ. Да вѣходимъ оубо въ покои вѣровавѣшнѣ, 3  
 якоже рече: яко вѣдохъ сѣ въ гнѣвѣ своемъ, аще вѣннѣдѣтъ  
 въ покои мое, — иде дѣлаемъ ѡт сѣложеннѣ всего мира  
 вѣвѣшнѣ. Рече бо вѣ о сѣмъ тако: и почѣ бѣ въ днѣ 4  
 сѣмъ ѡт всѣхъ дѣлѣ своихъ. И о сѣмъ пакы: аще вѣ- 5  
 ннѣдѣтъ въ покои мое. Нонѣже оубо лишнѣи соутъ дроу- 6  
 знѣ вѣннѣти въ нѣ, и благовѣствованнѣ дрѣвѣнѣ не вѣннѣдо-  
 ша за противѣннѣ, Пакы нѣкъ нарицѣетъ днѣ, днѣ, въ 7  
 двѣкъ глаголю по толнѣмъ лѣтъ, якоже прѣже глаголю: днѣ, аще  
 гласъ его оудѣшнѣте, не ожеститѣ срдѣцѣ вашѣхъ, яко въ  
 прѣрѣванні. Аще бо вѣмъ тѣхъ іесъ поконѣтъ, не вѣмъ о нѣмъ 8  
 днѣ глаголю по сѣхъ. Ибо остало іестъ ещѣ соубѣствѣ людѣмъ 9  
 вѣннѣмъ. Вѣшѣдѣмъ бо въ покои его и тѣ покон сѣ ѡт 10  
 дѣлѣ своихъ, якоже ѡт своихъ бѣ. Да потѣримъ сѣ оубо 11  
 вѣннѣти въ покои, да не кто въ тоѣже притѣчи падѣтъ

17 негодова] manus tertia huic vocab. lectionem variantem postea supra-  
 posuit || IV 3 дѣлаемъ-вѣвѣшнѣ] lectio erronea. pro дѣлаемъ-вѣвѣшнѣмъ, resp.  
 вѣвѣшнѣмъ || 7 яко въ прѣрѣванні] haec vocabula in recens. recepta cum graecorum  
 tum slavorum non sunt praesto || 11 въ тоѣже притѣчи] lectio minus recta pro  
 въ тоѣже притѣчѣ.

12 протнвѣненна. Живо бо слово бжне и дѣйствено, и острѣе  
 паче всякого меча обоюдоу остра, и прѣходѣ до раздѣле-  
 нна доуши и дѣха, челономъ же и мозгомъ, и соудно по-  
 13 мыслѣніемъ и мыслямъ срдчнымъ. И нѣсть тварь не-  
 видѣма прѣдъ нимъ, всѣ же нага и ѡтврѣста очима его,  
 14 къ нѣмоу же налѣ слово. Нмоуше оубо архiereя велика,  
 прошѣдѣша нѣса, Іса, сна бжнѣ, да държимъ сѣ исповѣда-  
 15 нна. Не имамъ бо стѣи не немогоуща попецн сѣ нмоцнми  
 нашіми, покоушена же о всемъ по подобѣству развѣ грѣха.  
 16 Да пристопанамъ оубо съ дързновеніемъ къ прѣстолу  
 багдти, и да прїемемъ мѣсть и багдѣ обрацемъ къ благо-  
 врѣменноу помощи.

1 V. Псакъ бо старѣйшина мѣтвннкъ ѡт чѣвкѣ прїем-  
 лѣть за чѣвкы поставлѣть сѣ, ѡже къ боу прїноснт дѣры  
 2 же и жрѣтвы о грѣсѣхъ, Съ мѣкрннемъ скрѣктн могоый  
 о нѣвѣжѣствоующихъ и блзѣннхъ сѣ, погже и тѣ нмоцнью  
 3 обложенъ іестъ. И за снѣ дѣлжнъ іестъ, ѡкоже и о людѣхъ,  
 4 тако и себѣ ради прїноснт о грѣсѣхъ. И не о собѣ кто прї-  
 5 емлѣть чѣсть, нѣ зѣванный ѡт ба, ѡкоже и Яронъ. Тако и  
 Хсѣ не себѣ прослави бѣтн старѣйшина мольвннкъ, нѣ гла-  
 6 вѣй к нѣмоу: снѣ мой іесн тѣ, азъ днѣс роднхъ тѣ. Ико-  
 же и нндѣ глѣть: тѣ іесн мѣтвннкъ въ вѣкы по чнноу  
 7 Мелхиседекову. Иже въ днѣ пѣтн своѣи, момѣннѣ же и  
 мѣтвѣ къ могоущемоу спѣтн его ѡт сѣмѣртн сѣ вѣплѣмъ  
 8 крѣпкѣмъ и слѣзѣмн прїнесъ и оуслѣшѣнъ бѣвъ ѡт го-  
 9 вѣннѣ, Нѣо и снѣ сѣ, навѣче ѡтнѣдѣ же прїятѣ послоу-  
 9 шаннѣ, И оумѣръ вѣсѣ всѣмъ послоушѣющнмъ его новннѣмъ  
 10 спѣсѣнью вѣчнѣнѣмоу, Наречѣнъ ѡт ба старѣйшина мольвн-

16 и да] lectio erron. pro да sine и || V 1 мѣтвннкъ] hoc vocab. ei, qui  
 commentarium recentiorem scripsit, supervacaneum esse videbatur, quapropter  
 punctis illud circumscripsit eliminandumque voluit | прїемлѣть] lectio erron.  
 pro прїемлемѣмъ.

никъ по чиноу Мелхиседековоу. О немъже много намъ слово 11  
и жестокостьказанью глати, погжеже мѣдѣи вѣстѣ слоухъ.  
Нео дѣлжнн соуше вѣтн оучителіе лѣта ради, пакы трѣ- 12  
боуіете оучити сѣ вѣмъ, каѣ писмена началоу словесѣ вѣжнй, и  
вѣстѣ трѣбоуіюще молока, а не крѣпкѣкы пища. Псѣмъ во при- 13  
чащаѣ сѣ молоцѣ неискоушенъ словоу правдѣ; млладенъ во  
іестъ. Сѣвѣршеннымъ же іестъ твѣрда пища, имоуцимъ правѣмъ 14  
чювѣствѣмъ искоушена къ рассмотренію доброу же и зѣлоу.

VI. Тѣмъже оставѣше слово началоу Хвоу, на сѣвѣр- 1  
шеніе ведемъ сѣ, да не пакы основанна полагающе пока-  
нію ѡт мѣртвѣ дѣлѣ и вѣрѣ на бѣ, Хрѣщеніемъ оученію, 2  
вѣзложенію роукама, вѣскрѣщеніемъ мѣртвѣхъ. И се сѣ- 3  
творимъ, аще оубо велѣтъ бѣ. Невѣзможно, іединою про- 4  
свѣщеніемъ, вѣкоушыша же дара небѣскаго и причастникы  
бывѣша дѣху сѣоу. И доврѣ вѣкоушыша вѣжнѣ глѣ, силѣ 5  
же градоущаго вѣка, И ѡтпадѣша, пакы обнавѣтити вѣ по- 6  
каніе, распропинающе совѣ сѣи вѣжнѣ и притѣчѣствоуіща.  
Земля во, пивѣшнѣ сѣ сѣходоущаго на нѣо множицею дѣжча 7  
и ражающе бѣмъ бѣгоу онѣмъ, нѣхъже ради и дѣлѣема  
іестъ, приіемліетъ бѣгсннѣ ѡт бѣ; Износѣци же тѣрнѣе и 8  
вѣлѣчыѣ, неклѣчнѣмѣ и клѣтѣмъ банѣ, іейже кончнѣмъ пож-  
женіе. Мѣнимъ же васъ, вѣзлюбленнѣ, лоучышаѣ и прѣдѣр- 9  
жаѣ сѣ спсннѣ, аще и тако глѣемъ. Не обидѣмъ во бѣ 10  
завѣтити дѣла вашѣго и троудѣ и любѣвѣ, и іакоже іавнѣстѣ вѣ  
нѣмъ, послѣужѣше стѣмъ и слоужаѣе. Желѣемъ же кождѣ 11  
васъ тоже іавѣтити тѣщаніе къ извѣщенію оупѣваннѣ до конца,  
Да не мѣдѣи боудете, подобителіе же наслѣдѣствоуіцимъ 12  
вѣкрою и тѣрпѣннѣмъ обѣтованнѣ. Івѣраамѣ во обѣтоваѣмъ 13  
бѣ, поіеже нѣ іеднѣмъ волюшѣмъ нѣмѣше клѣти сѣ, клѣтѣ

12 пища] lit. n et n manu princip. in rasura scriptae | VI 6 распропинающе]  
lectio erron. pro р—ща | сѣтѣ] in h. vocab. litterae o et t ex e correctae sunt ||  
10 и іакоже] lectio erron. pro юже | нѣмъ...] lectio manca pro нѣмъ іего.



14 са собою, Глагола: въ истинноу бѣсѣа бѣсѣаю та и множа  
 15 оумножо та. И тако тѣрпѣвъ, оулоучи обѣтованіе. Члвци  
 16 во большимъ кѣноутъ са, и всакоу намъ прѣкословесъ  
 17 ствино кончина въ извѣщеніе вѣства. О нейже лише хотѣ  
 бѣ показати наслѣдникомъ обѣтованію непрѣложное сѣ  
 18 вѣта, нсходатан вѣствоу, Да двѣма вѣрѣма непрѣложна  
 ма, намаже невѣзможно сѣгати боу, крѣпко оутѣшеніе  
 намамъ, прѣвѣгъше яти са за прѣдѣлежащіе оупѣваніе,  
 19 Іѣже яко анкуроу намамъ дѣши, твѣрдоу же и извѣстѣноу и  
 20 въходяще въ вѣноутрѣніе онопѣ, Идеже прѣдѣтеча по насѣ  
 сѣвѣниде Хсѣ, по чиноу Мелхиседекѣоу старѣйшина мѣтѣв  
 никъ вѣвъ въ кѣкѣ.

1 VII. Съ во Мелхиседекъ, црѣ Салимскъ, стѣ ба вѣшн  
 наго, сѣрѣтѣи Іѣраама, обрацѣша са ѡт сѣча црѣвѣ, и  
 2 бѣсѣаъ іѣго, Іѣмоу же и десѣтиноу ѡт вѣсѣхъ ѡтдѣли  
 Іѣраамъ, първоіе же оубо сѣказа іѣмоу црѣ правѣды, по  
 3 тольже и црѣ Салимскъ, іѣже іѣсть црѣ мироу, Бѣзъ оѣца,  
 бѣзъ мѣре, вѣс причѣта родѣу, ни начала дѣмъ ни живѣтоу  
 кончинѣ не имѣи, оуподобленъ же сѣноу вѣжно, прѣвѣща  
 4 іѣтъ стѣа вѣнноу. Видите же, еликоликъ сѣ, іѣмоу же и де  
 5 сѣтиноу дастъ Іѣраамъ, патриархъ, ѡт всего начѣтъка. При  
 іѣмлющѣи же сѣпеніе ѡт сѣвѣ Левинъ заповѣдѣ имѣють ѡт  
 десѣтѣствовати лѣди по законоу, сирѣчѣ братѣю свою, иде  
 6 нишѣдѣша и црѣсѣла Іѣраама, То же не причѣтаемѣи родѣмъ  
 ѡт нѣхъ же десѣтѣствова Іѣраамъ и имѣущаго обѣтованіа  
 7 бѣсѣви. Бѣзъ всакого же прѣкословѣна мѣніе ѡт большаго  
 8 бѣсѣваіѣтъ са. И сѣде оубо десѣтиноу члвци оумирающѣи  
 приіѣмлютъ, тамо же сѣвѣдѣтелѣствоуіѣмъ яко живѣ іѣсть.

16 намъ] lectio erron. pro намъ || 17 сѣвѣта . . . , нсходатан . . .] lectio manea  
 pro сѣвѣта своіѣго, нсходатан || 19 въходяще] lectio erron. pro въходящѣу  
 VII 6 то же] lectio erron. pro тѣ же | бѣсѣви] scriba princip. primum бѣсѣвани  
 scripsit, attamen postea litteras а, н, и delevit lectionemque rectam restituit.



И, яко слово рече, Авраама ради и Левина, прие́млай де́са- 9  
тинны, де́сатинны далѣ ієсть; И іє́ше во вѣ чрѣслѣхъ очюхъ 10  
вѣ, ієгда сѣрѣте и Мелхиседекъ. Я́ше же о́убо сѣвѣршеніе 11  
Левітъскѣмъ сїеніемъ вѣ было, лю́діе во на не вѣзаконѣни  
бѣша, что во іє́ше трѣвѣ, по чиноу Мелхиседековоу ино́моу  
вѣстати сѣ́мевн и не по чиноу Іроню гла́ти сѣ? Прѣ́лага́ема 12  
во сѣ́льства по но́ужі и зако́ноу прѣ́лаганіе бѣваієтъ. О 13  
не́мъже гла́ють сѣ си, ко́лѣнѣ́ ино́мъ прича́стї сѣ, ѡт не́гоже  
нікто не прича́стї сѣ кѣ́ жьрѣвннкоу; И́вѣ́ во, јако ѡт 14  
Ю́дова ко́лѣна вѣ́сья гѣ́ нашѣ, Ісѣ́, о не́мъже ко́лѣнѣ́ Моси  
о сѣ́льствѣ́ нічтоже не гла́. И ли́ше и іє́ше іавѣ́ ієсть, я́ше 15  
по подо́бствію Мелхиседековоу вѣ́стаієтъ сѣ́ль нѣтъ, И́же 16  
не по зако́ноу заповѣ́ди пакѣ́сцѣ́й вѣ́с, нѣ́ по слѣ́́ жи́зни  
нераздрѣ́шнѣ́й. Послоу́шнѣ́стоуієтъ во сѣ́: јако тѣ́ ієси сѣ́ль 17  
вѣ́ вѣ́кѣ́ по чиноу Мелхиседековоу. О́улаганіе о́убо бѣ́ваієтъ 18  
прѣ́же бѣ́вѣ́шнїй заповѣ́ди за немо́щное іє́й и не́пользно́е,  
— Нічтоже во сѣ́вѣршн зако́нѣ́, — прѣ́воженіе же лоу́чѣ́- 19  
ше́моу о́упванію, на́мъже прѣ́ближа́емѣ́ сѣ́ бѣ́н. И іє́ліко не 20  
бес кла́твѣ́, — О́нї во и бес кла́твѣ́ соу́тъ, сѣ́ліе бѣ́вѣ́ше, 21  
сѣ́ же кла́твю́ гла́ю́ще́моу к не́моу: кла́тъ сѣ́ гѣ́, и не раска́-  
ятѣ́ сѣ́; тѣ́ ієси сѣ́ль вѣ́ вѣ́кѣ́ по чиноу Мелхиседековоу,  
— По то́лікоу лоу́чнїю за́вѣ́тоу бѣ́сть о́вроученіѣ́ Ісѣ́. И 22  
о́нї мѣ́ножѣ́ше соу́тъ, сѣ́ліе бѣ́вѣ́ше, за́гѣ́ сѣ́мьрѣ́ти соу́тъ 23  
вѣ́збра́гнїи прѣ́вѣ́вати; О́ъ же, за́не прѣ́вѣ́вати іє́моу вѣ́ 24  
вѣ́кѣ́, не́прѣ́стоу́пнѣ́о на́мѣ́ сѣ́льство, Тѣ́мъже и сѣ́пати 25  
прісно́ мо́жетъ прѣ́хода́ща на́мъ кѣ́ бѣ́н, всѣ́гда живѣ́́ сѣ́й

11 мелхиседековоу] quinque litt. priores huius vocab. manu, uti videtur, princip. supra vers. scriptae sunt | а́ро́нѣ́] lit. ѡ́ manu princip. ex и́ correcta est || 14 ісѣ́] hoc vocab. deest in recens. graecorum et slavorum recepta || 24 не́прѣ́стоу́пнѣ́о] post h. vocab. una lit., videlicet ѣ́, erasa est || 25 прісно́ мо́жетъ] tres litt. priores vocab-і прісно́ in rasura, lit. extrema eiusdem vocab. et duae litt. priores vocab-і мо́жетъ extra vers. leguntur et manum princip. ostendunt.

26 на проповѣданіе о нѣхъ. Такъ оубо намъ подокаше мѣтвѣ-  
 27 никъ, прѣдвѣкъ, беззаконникъ, вѣскверникъ, шглоучникъ шг грѣш-  
 28 никъ, и вѣнше нѣсъ вѣвѣ, Иже не имать по всѣ дни поужа,  
 29 яко и старѣйшины мѣтвѣникъ, прѣже о своихъ грѣсѣхъ  
 30 жьртвоу приносяти, по томъже о людскихъхъ; се бо сѣтвори  
 31 единоу, себе вѣзнесѣ. Законъ бо чѣвѣкы поставляетъ ста-  
 32 рѣйшины мѣтвѣникъ, имощаа немощь, слово же клѣтвен-  
 33 ное, еже по законѣ сна въ вѣкы сѣвѣршена.

1 VIII. Главизна же о глѣемыхъ, такъ имамъ старѣй-  
 2 шинноу мѣтвѣникъ, ѣже сѣде о десноу прѣстола величествію  
 3 на нѣсѣхъ, Стѣмъ слоужителъ и скини истѣкнѣкѣй, юже  
 4 постави гѣ, а не чѣвѣкы. Псѣмъ бо старѣйшина мѣтвѣникъ  
 5 приносяти дары же и жьртвы поставляемъхъ вѣвѣаетъ; тѣмъ-  
 6 же потрѣва имѣти и сепоу еже принесетъ. Яце оубо въ вѣмъ  
 7 на землѣ, не въ оубо вѣмъ стѣмъ, соущимъ стѣмъ, при-  
 8 носѣщимъ по законоу дары, Юже образъмъ и стѣкнѣмъ  
 9 слоужать нѣсѣскымъ, якоже глѣно вѣстѣ Мосевѣ, хотѣн-  
 10 творити скинию, — вижъ бо, рече, и сѣтвориши всѣ по обра-  
 11 зѣ, показанѣмоу ти на горѣ; Нынѣ же лоучше оубо лоучи  
 12 слоуженіе, елико и волюшо іестъ закѣтоу ходатай, иже на  
 13 лоучшаа обѣтованна въ законѣ са. Яце бо прѣвѣй онъ въ  
 14 вѣмъ непорочнѣ, не въ вторѣмоу искало са мѣсто. По-  
 15 рѣцаа бо нѣхъ глѣетъ гѣ: се днѣе градоутъ, глѣетъ гѣ, и сѣ-  
 16 вѣршо на домъ Излѣвѣ и на домъ Иудѣвъ завѣтѣхъ нѣхъ,  
 17 Не по закѣтоу, иже сѣтворишъхъ оцѣмъ нѣхъ въ днѣ имѣшо  
 18 ми за роукоу ѣа низвѣсти ѣа и-земла Егѣпѣтѣскы, яко ти не  
 19 прѣвѣша въ завѣтѣхъ моѣмъ, и азъ не радѣхъ о нѣхъ, глѣетъ  
 20 гѣ. Ико съ завѣтѣхъ, иже завѣщаю домоу Излѣвоу по онѣхъ  
 21 днѣхъ, глѣетъ гѣ, даа законы мои въ сѣмыслѣ нѣхъ, и на

26 мѣтвѣникъ lectio minus accurata pro старѣйшина мѣтвѣникъ || VIII 5  
 образъмъ и стѣкнѣмъ] lectio erron. pro образѣмъ и стѣкнѣмъ || 9 въ днѣ . . .] lectio  
 manca pro въ днѣ онъ.

срдцѣ нхъ напишо ѿ, и боудоу ѿмъ въ вѣ, и ти боудоутъ  
 мѣнѣ въ людѣе. И не имоутъ наоучити къждо нескръпнаго 11  
 и къждо брата своего, гла: разоумѣй га, яко вси оубѣдѣтъ  
 ма ѿт мала и до велика нхъ. Ико мѣстивъ боудоу не 12  
 правѣдамъ нхъ, и грѣхъ нхъ и безаконный нхъ не имамъ  
 поманути к томоу. Глати новѣи, обетѣиши пѣрвѣи; обетѣ- 13  
 шаи ѣстъ и състарѣи са близъ истѣлкѣниа.

IX. Намѣше же оубо и пѣрваа скиини оправданна слоужь- 1  
 вѣ, стѣе же и людско. Скиини бо съвѣрши са пѣрваа, въ 2  
 сейже свѣтилникъ же и трапеза и прѣдѣложенне хлѣболоу,  
 ѿже глають са стѣи. По вторѣмъ же заветѣ, скиини, реко- 3  
 маа стѣи стѣмъ, Златоу имоуци кадланицю и ковчегъ 4  
 заветѣ, окованъ всюдоу златѣмъ, въ шемъже роучѣка зла-  
 та, имоуци манноу, и жызъ Ироновъ прозвѣвѣиши и скрижали 5  
 заветѣ, Прѣвѣише же ѣи Хероувила славѣ, осѣниающа жьртвѣ-  
 никъ, о иеюже икѣтъ ивѣи глати по части. Симъ же тако 6  
 съвѣршеномъ, въ пѣрвоюю же скииню вѣиноу вѣхожахоу  
 стѣе, слоужьбѣи съдѣлающе, Иъ вторуюю же ѣдною лѣта 7  
 ѣдинъ старѣишина стѣи, не всѣ крѣве, юже приносятъ о совѣ  
 и о людскыхъ нечѣжѣствинхъ, Се иаающаю дѣхоу стѣмоу, 8  
 не оубѣи са стѣмъ поути, ѣеи пѣрвѣи скиини имоуции  
 стоѣниѣ. И ѣеи притѣча въ вѣрѣма настоѣиѣе оубѣвори 9  
 са, въ шейже дарѣ же и жьртвѣи приносятъ са не могоущаа  
 по съвѣсти съвѣршити слоужаицѣхъ, Тѣкмо брашна и пи- 10  
 тѣи и разнѣчѣи хрыщенѣи и оправданнѣи пакти ѣ до  
 вѣрѣмене исправленѣиу належѣа. Хсѣ же пришѣдъ, старѣи- 11  
 шина стѣи градоущинамъ вѣгомъ, вѣльшю и вѣишю скиинѣю,

12 имамъ] lectio erron. pro имамъ || IX 9 же] post h. vocab. litterae com-  
 plures, nunc illegibiles, uti supervacaneae, erasae sunt | приносѣтъ] lit. т primum  
 praetermina et deinde ab ipso cod-is scriba extra vers. adimpleta est | слоужа-  
 цихъ] lectio erron. pro слоужаицѣхъ || 10 брашна и питѣи] lectio manca pro на  
 брашна и питѣи || 11 скиинѣю . . .] lectio manca pro скиинѣю, не роукотвореню.



12 сирѣчь не сѣю тварю Ни крѣвю козлію и тельчию, нѣ  
 13 своєю крѣвю, вѣниде іединою въ сѣа, вѣчиное изкавие-  
 14 ние обрѣтъ. Аще бо кто крѣвь о҃учю и козлю и поелъ  
 15 о҃уница кровя, скверныны сїіають въ плѣтѣцкѣй четѣтъ,  
 16 Колми паче крѣви Хва, иже дх҃амъ стѣмъ себе принесє все по-  
 17 рока вѣи, оцѣститъ сквернѣи каино ѡт мѣртвѣхъ дѣлъ  
 18 слоужити вамъ боу живоу и истинноу. И сего ради новоу  
 19 закѣтоу ходатай іестъ, іако да, съмѣрти вѣыкшии въ из-  
 20 кавниие прѣстоупленіемъ соудимъ ѡт първаго закѣта,  
 21 обѣтованіе приимутъ звани вѣчномоу наслѣдствію. Иде-  
 22 же бо закѣтъ, съмѣрти потрѣва вѣкати на закѣцавающаго;  
 23 Закѣтъ бо надъ мѣртвѣми извѣстѣтъ, а ничоже не мо-  
 24 жетъ, іегда живѣ іестъ закѣцавааи. Тѣмъже ни първѣи  
 25 все крѣве сїінь вѣстѣ. Главѣ бо высакой заповѣди по за-  
 26 коноу ѡт Мосєа всемъ людемъ, приимъ крѣвь телчию и  
 27 козлю съ водою и вѣаною чрвѣною и ѱопѣмъ, самъ же  
 28 книги покропи, Гл҃а: си крѣвь закѣтоу, иже заповѣдѣ въ  
 29 вамъ вѣ. И скинию же и все съсоуды слоужьбыны крѣвию  
 30 такоже покропи. Иъ малѣ крѣвю все оцѣцають сѣ по за-  
 31 коноу, и все пролития крѣви не вѣвають ѡтданіе. Потрѣва  
 32 о҃ко образы нѣскѣыми силами оцѣцати; сама же нѣскѣа  
 33 лоучшими жертвами, паче сѣхъ. Не въ роуководрена во  
 34 сѣа вѣниде Хс҃ъ, за образъ истиннымъ, нѣ въ само нѣо,  
 35 нѣнѣк авити сѣ лицю вѣино о насъ, Ни да множицею при-  
 36 водитъ себе, іако старѣишина молѣвникъ вѣходитъ въ  
 37 сѣа стѣмъ на все лѣта съ крѣвю чюжою, — Я подоваше

13 аще бо кто крѣвю о҃учю и козлю] lectio erronea. pro: аще бо крѣвь о҃уича  
 и козля || 15 прѣстоупленіемъ] lectio erronea. pro: прѣстоупленіемъ || 19 самъ] lectio  
 erronea. pro: самъ || книги] lectio manca pro: книги и все люди || 23 нѣскѣкими  
 силами] lectio erronea. pro: нѣскѣкихъ силъ || 24 за образъ истиннымъ] lectio minus  
 accurata pro: за образъ соудимъ и—нымъ || 25 приводить] lectio minus accurata  
 pro: приноситъ (προσφέρει).



іємоу мѣножицею приимати моукоу ѿ сѣложенна всего  
 мира —; нѣмѣ же ієдиною вѣ кончиноу вѣкѣ вѣ ѿтметанне  
 грѣхоу жьртвою ієго ѡни сѣ. Ієкоже лежить чѣвкомѣ ієди- 27  
 ноу оумерети, по томѣже соудѣ, Тако и Хсѣ, ієдиною при- 28  
 ведѣ сѣ на вѣзнесенне многомѣ грѣхѣ, вѣторое без грѣха  
 явити сѣ жидоуцимѣ ієго вѣроу вѣ спсєнне.

X. Отѣмѣ во нѣмѣй законѣ градоуцимѣ благомѣ, не 1  
 самѣ образѣ вѣщамѣ, на всѣ лѣта тѣмѣ жьртвами, яже  
 приносятъ вѣиноу, ієкоже никѣгдаже не могуѣтъ пристоупа-  
 юцихѣ сѣвършити. Я не прѣстали оубо вѣина приносимѣ, 2  
 зане не намѣти ни ієдиною ієще сѣвъркети о грѣсѣхѣ слоужа-  
 цимѣ, ієдиною оцѣкиномѣ? Гѣ нихѣ вѣспоминанне грѣ- 3  
 холмѣ на коєждо лѣто; Невѣзможно во вѣрѣви оуничѣ и 4  
 козлѣ ѿдати грѣховѣ. Тѣмѣже вѣхода вѣ всѣ мирѣ, 5  
 глѣеть: жьртвѣ и приношенно не вѣсхотѣ; тѣло же сѣвър-  
 шимѣ ми ієси; Чѣрства сѣжжєнна и о грѣсѣ не вѣзиска. 6  
 Тѣгда рече: сѣ придоу — вѣ сѣвѣтѣцѣ книжнѣмѣ пѣано 7  
 ієсть о миѣ — сѣтворѣти волю твою, бѣ. Рѣше глѣ: жьртвѣ 8  
 и приношенно чѣрства сѣжжєнна о грѣсѣ не вѣсхотѣ ни  
 бѣгови, яже по законоу приносятъ сѣ. Тѣгда рече: сѣ при- 9  
 доу сѣтворѣти волю твою, бѣ. Ѡтіємлюѣе пѣрвое, да вѣ-  
 торое поставѣтъ. О нѣейже волѣ сѣїни ієсмѣ приношеннемѣ 10  
 тѣла Іс Хсѣа ієдиною. И всѣмѣ старѣйшина сѣїникѣ стоѣтъ 11  
 на всѣмѣ днѣ слоужа и тѣмѣ мѣножицею приносѣ жьртвѣ,  
 яже никѣгдаже не могуѣтъ ѿдати грѣхѣ; Онѣ же, ієдиною 12  
 о грѣсѣхѣ принєсѣ жьртвою, вѣиноу сѣде о десноу бѣ, Про- 13  
 чаго жидѣй, дондеже положить сѣ врази ієго вѣ подѣножєє  
 ногама ієго. Ієдинѣмѣ во приношеннемѣ сѣвърхова вѣи- 14  
 ноу сѣїмѣмѣ. Сѣвѣдѣтєлѣствоуєтъ же намѣ и дѣхѣ сѣїмѣ. 15

X 8 чѣрства сѣжжєнна о грѣсѣ] lectio erronea. pro и чѣрствѣмѣ сѣжжє-  
 шимѣ и о грѣсѣ.

16 По прѣже во глаголю: съ закѣтъ, иже заѣвѣрю к нѣмъ  
 по оуѣхъ днѣхъ, глѣеть гѣ; даа законы моя на срѣца нѣхъ,  
 17 и къ помышлѣннн нѣхъ напишо ѿ, глѣеть гѣ, И грѣхъ нѣхъ  
 18 и безаконнн нѣхъ не ѣмамъ поманоути к томоу. И идеже ѿт-  
 19 даннн снѣмъ, к томоу нѣсть приношеннн о грѣсѣхъ. Пмоу-  
 20 щн оубо, братыѣ, дѣрзновеннн къ вѣходѣ стѣхъ крѣккю  
 20 Ёвою, Иже обновн намъ поутъ новъ и живъ, опоною, си-  
 21 рѣчь пактыю своєю, И стѣла велика на домоу бжнн, Да  
 22 пристоупамъ съ истиннннмъ срѣцамъ въ извѣреннн вѣрѣ,  
 окроплѣнн срѣци ѿт сѣкѣсти лоубавнны и измѣвнн тѣле-  
 23 сы водою чстою, Да сѣдѣржимъ исповѣданнн оупнанню  
 24 неоублоннн, вѣрнѣ ко обѣтованнн. И да разоумѣваемъ  
 25 дроутъ дроута въ обновленнн лѣбѣви и доврѣ дѣлѣ, Не  
 оставлѣющн сѣннмѣства своѣго, ꙗкоже обѣчѣи нѣмъ, нѣ  
 молѣщнн толико паче, ꙗкоже видѣте прикѣлѣющнн сѣ днѣ.  
 26 Болю во сѣгрѣшающнмъ намъ по принѣтн разоумоу исти-  
 27 нѣ, къ томоу о грѣсѣхъ не обрѣтаѣтъ сѣ жертва; Страшно  
 же нно жѣданнн соудоу, и огнѣноу завнстѣ поѣсти хотѣнню  
 28 протнвнннн. Ѣтвѣргъ сѣ кто закона Мосѣова, без мѣсрѣ-  
 29 ствнн при двою или трѣхъ послѣсѣхъ оумнраѣтъ; Колицѣ  
 лнннть горьшн сѣподовннн сѣ моуцѣ поправнн снѣ вѣннн и  
 крѣвѣ закѣтноу простоу мннѣвѣ, ꙗеюже стѣ сѣ, и дѣхъ бѣдѣтн  
 30 оуѣкорѣ? Ёкѣмъ во рекѣшаго: мннѣ мѣсть, азѣ вѣздамъ,  
 31 глѣеть гѣ; и пакы: ꙗко соуднть гѣ лѣдѣмъ своѣмъ. Стра-  
 32 шно ꙗсть вѣпасти въ роуцѣ бѣ живѣ. Вѣспомнѣнѣте же

16 съ закѣтъ] pronom. съ et prima lit. vocab-i закѣтъ manu princip in l. eraso scripta | оуѣхъ] lit. х et ѣ manu rec. supra vers. adimpleteae | глѣеть гѣ] haec vocabb. desunt in recens. recepta || 19 оуѣ] hoc vocab. manu princip. in rasura exaratum || 29 мнннмъ] lectio erron. pro мнннте (doxēite) | сѣподовннн] duae litt. priores huius vocab. manu princip. in l. eraso scriptae sunt | ꙗеюже стѣ сѣ] vocab. ꙗеюже et duae litt. priores vocab-i стѣ manu princip. extra vers., vocab-um стѣ et pron. сѣ praeterea in l. eraso scripta sunt.

пъркыѣ дѣни, въ нѣже, просвѣщыше сѧ, многоу стрѣть прѣ-  
 тырпкете моукѣ, Се оуко поношеніи и печальми позороу бѣ- 33  
 вѣше, се же обыцѣнници бѣхѣше живуущимъ тако; Ибо съ 34  
 оузами моими пострадаете, и разграбленіе имѣнныа вашего  
 съ радостью приясте, вѣдоущіе наукѣи совѣтѣ лоучше имѣнне  
 на нѣсѣхѣ и прѣбывающе. Не ѡтложите дѣрзновеніяа вашего, 35  
 іеже имате вѣліе възмѣдствые. Тырпкнию имате трѣкѣтѣ, 36  
 да колеію вѣжнѣю примете обѣтованіе. Іеце бо мало іелико, 37  
 градѣи прїдетъ и не оумѣдлитъ. Я правѣдныи живѣ боу- 38  
 деть вѣкрою; и аще обвинетъ сѧ, не бѣговолитъ дѣша мои о  
 немъ. Мы же нѣсѣмъ обвинованію въ погыбѣлѣ, нѣ вѣкрѣ 39  
 въ сѣнабѣдѣнны дѣи.

XI. Іесть же вѣкра оупѣваемымъ наикныѣ, вѣрѣмъ 1  
 обличеніе невидимымъ. Нѣ сей бо сѣвѣдѣтельствовани бѣша 2  
 старци. Вѣкрою разоумѣваемъ съвѣршити сѧ вѣкомъ глѣмъ 3  
 вѣжнѣмъ, оуіе ѡт невидимыхъ видимымъ бѣти. Вѣкрою 4  
 множайша жьрты Іавелѣ паче Каина принесѣ бѣи, іеюже по-  
 слоушествованъ бѣи бѣти правѣдныи, сѣвѣдѣтельствующи  
 о дарѣхѣ іего боу, и тои ради, оумѣрѣ, іединачѣ глѣть. 5  
 Вѣкрою Енохъ прѣставленъ бѣи не видѣти сѣмѣрти, и не 6  
 обрѣташе сѧ, занѣ прѣстави и бѣ. Прѣже прѣставленіаа іего  
 сѣвѣдѣтельствованъ бѣи оугодити боу; Нѣзѣ вѣрѣи же не 6  
 възможно оугодити. Вѣкровати подобаетъ приходящемоу  
 въ боу, іако іесть възискающимъ іего възмѣдитель бѣваетъ.  
 Вѣкрою проповѣдано бѣи Ноіеви о невидимыхъ не оу, и оуго- 7  
 вѣкѣтѣ, сѣтвори ковчегъ въ спсѣніе домоу своемоу, наикже  
 осудѣи всѣ мирѣ і по вѣрѣнныи правѣдѣ бѣетъ наслѣдѣ-  
 никъ. Вѣкрою зовомъ Івралѣмъ послѣша изити на мѣсто, 8

37 іелико . . .] lectio manca pro іелико іелико || XI 6 възискающимъ] lectio  
 manca pro и въ—наѣ || 7 о невидимыхъ не оу] lectio minus clara pro: о не оу  
 видимыхъ | оуговѣтѣ lit. о manu princip. in rasura scripta | наикже] lectio erron.  
 pro іеюже | вѣрѣнныи] lectio erron. esse videtur pro вѣрѣнныи.



9 іеже хотѣ́ прияти въ наслѣ́женіе, и изиде, не вѣ́дѣи, камо  
 10 граде́тъ. Вѣ́рою прѣ́сеа сѧ́ Авраамъ въ зе́млю обѣ́тованна,  
 11 іако на чю́жо, въ кро́вы вѣ́сеа сѧ́, съ Исаа́комъ и Иаковѣ́мъ,  
 12 наслѣ́дникѡма обѣ́тованію томоу́же; ждѣ́ше бо имоу́щаго  
 13 основанна града, іемоу́же хоу́дожынкѣ́ и съдѣ́телѣ́ вѣ́. Вѣ́рою  
 14 и сама́ Сарра́ непло́ды слоу́ въ сѣ́ложеніе при́мѣтъ сѣ́мени и  
 15 не въ вѣ́рѣмѧ́ тѣ́лоу́ роди, по́теже вѣ́рна́ мѣ́нѣ́ обѣ́товавѣ́-  
 16 шаго. Тѣ́мъже ѡ́т іеди́ного роди́ша сѧ́, и тѣ́гда оу́мьрѣ́шена,  
 17 іакоже и звѣ́зды́ нѣ́бескы́а мѣ́ножьствѣ́мъ и іако́ и҆сѣ́вѣ́  
 18 вѣ́крайны́й мора́ вѣ́числѣ́нны́й. Но вѣ́рѣ́ оу́мро́ша си́ вси, не  
 19 при́мѣше обѣ́тованій, и҆́к из-дале́ча видѣ́вше іа́ і҆цѣ́ло-  
 20 вавше і҆́ исповѣ́давше́, іако́ стра́ни и при́шлыи́и соу́тъ на  
 21 зе́млі. Глѡ́сци бо таковы́а іавѣ́ють, іако́ о́чѣ́вѣ́и вѣ́зи-  
 22 скаю́тъ. И́ а́ще онѣ́ помѣ́нахоу́, ѡ́т неѣ́же изидо́ша, на́мѣ́ни  
 23 вѣ́ща вѣ́рѣмѧ́ вѣ́звратити́ сѧ́; И҆́ны́ же лоу́чышаго́ желаю́тъ,  
 24 сирѣ́чѣ нѣ́бскаго́. Тѣ́мъже не сты́дитъ сѧ́ ими́ вѣ́, вѣ́ нари-  
 25 цати́ сѧ́ нѣ́хъ; оу́готова́ бо имѣ́ градъ. Вѣ́рою приве́де Авраамъ  
 26 Исаа́ка искоу́шае́мъ, ино́чадаго́ приве́де, при́мѣтъ и обѣ́това-  
 27 нне́, Кѣ́ немоу́же гла́ сѧ́: іако́ о́ Исаа́кѣ́ наре́че́тъ ти́ сѣ́мѧ́;  
 28 Полѣ́мъша́, іако́ из мѣ́ртвѣ́хъ вѣ́скрѣ́сити́ си́льнѣ́ вѣ́; имѣ́же  
 29 и́ и вѣ́ прѣ́тѣ́чи при́мѣтъ. Вѣ́рою и о́ градоу́щѣ́хъ вѣ́гослови́  
 30 Исаа́кѣ́ Иакова́ и Исаа́ва. Вѣ́рою Иаковѣ́, оу́мира́а, ко́гождѡ́  
 31 сна́ Иосифѡ́ва вѣ́гослови́ и покло́ни сѧ́ на ко́нѣ́цъ жы́зла іего́.  
 32 Вѣ́рою Иосифѣ́, оу́мира́а, о́ нехо́женни́и снѡ́мъ Изѣ́евѡмъ па-  
 33 ма́тѣ́ствова́ и о́ ко́стѣ́хъ сконча́хъ заповѣ́да. Вѣ́рою Мо́си,  
 34 ро́жѣ́ сѧ́, съкрѣ́венѣ́ вѣ́се́ три мѣ́сѣ́цѣ́ ѡ́т о́чѣ́ствій іего́, іакоже  
 35 видѣ́ша крася́но отро́ча, и не оу́бо́аша сѧ́ повелѣ́ніи́а цѣ́рева.  
 36 Вѣ́рою Мо́си, вели́кѣ́ вѣ́вѣ́, ѡ́тверже́ сѧ́ нари́цати́ сѣ́ дѣ́щере́  
 37 Фараѡ́новы, Па́че изво́ливѣ́ стра́дати́ съ лю́дьми вѣ́ни, на́и

10 хоу́дожынкѣ́] manus tertia huic vocab-o glossam ху҃тѣ́ръ suprascripsit.  
 13 і҆цѣ́ловавше і҆́] haec vocab. manu princip. supra vers. exaratae.



временитоу навѣсти грѣха сласть, Божіе богатство мнѣвъ 26  
 Египтъскыхъ скровниці поношеніе Хво; възираше бо на  
 възмъздыѣ. Екрою остави Египта, не оубоавъ са тарости 27  
 црѣвы; невидимаго іако вида тѣрпѣ. Екрою сѣтвори пасхоу 28  
 и пролѣтише кровѣи, да всего гоубителя прѣвѣнцемъ нхъ не  
 коснетъ. Екрою проїдоша чѣрмное море іако по соусѣкъ земліи, 29  
 іемоуже искоушеніе примѣши Египтин, истопиша. Екрою 30  
 падоша стѣны Нериховы обѣхоженіемъ семью днѣ. Екрою 31  
 Раавъ блѣудыма не погыке съ противлѣшии са, примѣши  
 сѣходатаи съ мирѣмъ. И что и іеце глѣо? Постигнетъ бо 32  
 ма повѣсть дѣюща лѣто о Геденѣ. Паравѣ же и Сам-  
 фонѣ, Ифѣан и о Двѣкъ же и о Самонаи и о другѣхъ  
 прѣоцѣхъ, Иже екрою повѣдиша црѣвѣи, сѣдѣша правдоу, 33  
 оубоучиша обѣтованиа, затѣкоша оуста лѣвомъ, Оубишиша 34  
 силоу огни, вѣжаша острыи мечю, вѣзмогоша ѿт немощи,  
 вѣша крѣпѣци въ брани, пѣлѣи же обратиша чюжихъ. При- 35  
 аша жены ѿт вѣскрѣшеніи мѣртвѣи свои; ни иже извѣи  
 вѣша, не примѣши извѣи, да добрѣише вѣскрѣше-  
 ниѣ обрацѣють; Друзи же роуганиемъ и ранами искоушеніе 36  
 приаша, іеце же оубамъ и тѣмницамъ; Каменіемъ повѣи 37  
 вѣша, прѣтѣрени вѣша, искоушени вѣша, оубиствѣмъ меча  
 оуброша, прѣидоша въ овѣчѣнахъ, въ козыахъ кожахъ, ли-  
 шени, скрѣбѣи, озѣлобленіи, Имѣже не вѣкъ достонѣ въ 38  
 мирѣ, въ поустѣинахъ скытающе са и въ горахъ и въ  
 вѣртѣпѣхъ и въ пропастьхъ зѣмныхъ. И си вси, послѣ- 39  
 шѣствовани екрою, не приаша обѣтовании, Боу лоуче что о 40  
 насъ прозрѣвшю, да не безъ насъ сѣврѣшени боудѣт.

27 не оубоавъ са тарости] duae litt. extremae vocab-i оубоавъ et pron. са  
 et lit. prima et tres litt. extremae vocab-i тарости in rasura leguntur et manum  
 princip. ostendunt | 30 обѣхоженіемъ] lectio minus recta pro обѣхоженіемъ ||  
 36 роуганиемъ и ранами] lectio erronea. pro роуганиемъ и ранами || 38 достонѣ]  
 quattuor litt. mediae huius vocab-i manu quadam recent. reffectae esse videntur.

1 XII. Тѣмъже оубо мѹ, толнѣмъ нѹмоуше облажащѣ насъ  
 облакѣ съвѣдѣтель, лѣность шлоужне всѣкоу и оудобѣ  
 обратнѣй грѣхѣ, тѣрпѣнѣмъ течемъ прѣдѣлажащѣ намъ  
 2 подвигѣ, Вѣзирающе на поконѣника вѣрѣ и съвършителѣ Іса,  
 иже за прѣдѣлажающею іего радость пропѣтѣе пострада, о  
 3 стоудѣ нерожѣ, о десноуію же прѣстола вѣнѣ сѣде. Помы-  
 слите бо пострадавшаго таковоіе шт грѣшнѣмъ на него  
 прѣкословствѣе, да не дѣлаете, дѣшамъ своѣмъ ослабѣюще  
 4 сѣ. Не оубо до крѣви противостаетѣ, къ грѣхѣу противѣще  
 5 сѣ, И забѣтѣ оутѣшенѣе, іеже вѣмъ, акѣ снѣмъ, глѣетъ:  
 снѣу мой, не прѣнимагай показанѣмъ гнѣмъ ни ослабѣй, шт  
 6 іего облачаемъ; Іегоже бо любѣтѣ гѣ, показѣетъ. вѣетъ  
 7 же всѣкого сѣа, іегоже прѣемѣетъ. Іѣкъ показанѣе тѣрпѣтѣ,  
 іѣко снѣмъ вѣмъ овѣрѣтѣетъ сѣ вѣ; кѣй бо іестъ сѣтѣ, іегоже  
 8 не покажетъ оцѣ? Іѣще ли вѣс показанѣа іестѣ, іемоуше прѣ-  
 частѣннѣи вѣшѣа вѣн, оубо лѣводѣйчѣннѣ. а не снѣве іестѣ.  
 9 Обѣче пѣтѣи нашѣй оцѣа нѣлѣхѣмъ вѣзѣтѣа, и срамѣхѣмъ  
 сѣ; не пѣче ли зѣло да повѣнемъ сѣ оцѣу и дѣхѣмъ, и живѣи  
 10 боудѣмъ? Онѣи бо вѣ мало днѣи, іѣко годѣ нѣмъ вѣ, пока-  
 11 захѣу; а сѣ на пользоу, прѣчастѣи сѣ стѣи іего. Іѣсѣко же  
 наказанѣе вѣ настѣащѣе вѣрѣмъ не мѣнѣтѣ радости вѣтѣи,  
 нѣкъ печѣли; послѣдѣ же плодѣ мѣрѣнѣ нѣоучѣнѣемъ тѣмъ  
 12 вѣздѣетъ правдѣ. Тѣмъже ослабѣенѣа роуѣы и ослабѣе-  
 13 наѣа колѣна оустѣаенѣе И стѣзѣа правѣы сътворѣте ногѣмъ  
 вѣшнѣмъ, да не хромѣе съвѣратѣтѣ сѣ, нѣцѣлѣетъ же пѣче.

XII 1 всѣкоу] lit. a manu princip. in rasura scripta || 5 облачаемъ] quin-  
 que litt. priores huius vocab. manu princip. in rasura scriptae || 7 вѣ показанѣе]  
 lectio erron. pro мѣе показанѣе, quae lectio erron. ita orta esse videtur, ut inter-  
 pres slavicus coniunctionem et praepositione et confundisset vel hanc vocabulo-  
 rum confusionem iam in exemplari graeco, ad quod versionem fecit, invenisset ||  
 10 прѣчастѣи сѣ] lectio manca pro прѣчастѣи сѣ || 11 мѣнѣтѣ] lectio minus accu-  
 rata pro мѣнѣтѣ сѣ нѣоучѣнѣемъ тѣмъ] lectio erron. pro нѣоучѣнѣмъ тѣмъ правдѣ]  
 lectio minus accurata pro правды.

Миръ гоните съ всѣми и стѣжнѣю, вѣж-нѣи во никтоже не 14  
 имать видѣти г҃а. Приблѣдающе, еда кто лишитъ сѧ ѡт 15  
 блага ти вѣниа; еда кто корень горести, въспрь прозавѣа, па-  
 кость сѣтворитъ, и тѣмъ осквернѣтъ сѧ мѣнози; Еда кто 16  
 любодѣи или сквернителъ ꙗкоже Исаавъ, иже за ѣдѣю единоу  
 ѡтдасть пѣрвѣнство свое. Бѣжете, ꙗко и по томъ, хотѣ 17  
 наследовати благословѣнне, ѡтверженъ бѣсѣ; показанно бо  
 мѣста не обрѣте, иде и съ сѣззани възискавъ ꙗго. Не при- 18  
 стоупиште во къ горѣ осѣзаемъ и погорѣвши огнемъ и при-  
 мрамъ и тѣмъ къ вѣри и тѣмъ И троубыиный звоукъ и 19  
 гласъ г҃ъ, иже слышавъшии ѡтрекоша сѧ, не приложити сѧ  
 имъ словесн, (Не тѣрпѣху различствоющаго; лѣво звѣрь 20  
 прикоснетъ сѧ горѣ, каменнемъ повѣнъ боудеть; И тако 21  
 страшно бѣ видимою, Моси во рече: пристрашнъ ꙗсамъ и  
 трепетнъ;) Нѣ пристоупиште къ Сионовѣ горѣ и къ граду 22  
 бѣ жива, Нерѣмоу нѣсѣскоумоу, и къ позороу тѣмамъ аггелъ,  
 И цркви пѣрвѣнцемъ, написаномъ на нѣсѣхъ, и соудни всѣмъ, 23  
 вѣи, и къ дѣломъ правдѣи съвършеныхъ, И къ ходатаю 24  
 завѣтоу новоу Хвоу, и крѣви кропиенноу, лѣче г҃люци паче  
 ꙗвѣа. Блудѣте сѧ, не ѡтрицайте сѧ г҃лющаго; аще бо не 25  
 избѣжаша, ѡтрицающе сѧ прорицающаго на землѣ, паче зѣло  
 мѣи ѡтрицающе сѧ нѣсѣскаго, Южеже гласъ землѣ подвижа 26  
 тѣгда, и нынѣ же обѣтова, г҃ла: и ꙗще единоу азъ потрасоу  
 не тѣкмо землѣю, и нѣ и нѣмъ. Тоже, единоу и ꙗще, ꙗвлѣтъ 27  
 движимымъ прѣложеннѣ, ꙗко сѣтвореномъ, да прѣвоудѣтъ  
 недвижима. Тѣмъже црствѣи недвижимаюе приелѣюще, 28

15 кто] lectio erron. pro кѣи vel ꙗтеръ || 18—19 и погорѣвши огнемъ—и  
 троубыиный звоукъ] lectio erronea est, quae, ut recensioꙗ receptae graecorum ac  
 slavorum respondeat, his ferri debet verbis: и възгорѣвшоу огню и мрамѣи и тѣмъ  
 и вѣри и троубыиномуу звоуку || 19 иже] lectio erron. pro ꙗкоже || 25 паче] lit. ꙗ  
 manu princip. ex alia quadam, quae erasa est, facta esse videtur || 26 обѣтова]  
 etiam in h. vocab. lit. ꙗ manu princip. ex alia quadam correcta est.



имамъ багдѣть, іеюже слоужилъ оутѣдѣнъ еси съ говѣниемъ  
29 и срамѣмъ. Ико бѣ нашъ огнь поѣдаѣ іесть.

1 XIII. Братолюбѣствыѣ да прѣвѣкаютъ. Страннолюбѣ-  
2 ствыѣ не забѣвайте; тѣмъ бо не разоумѣна ниѣ принимѣнныѣ  
3 аггелы. Помните оуживныѣ, іако съ нѣмъ съвазани; озло-  
4 биенныѣ, іако и сами соущіѣ въ тѣлѣ. Чѣстна женѣтва о  
всѣхъ, и ложе нескверно; а любодѣемъ и прѣлюбодѣемъ  
5 соудитъ бѣ. Не сребролюбѣци нравы, довѣлѣни соущими: тѣ  
бо рече: не имамъ тебе оставити, ниже имамъ тебе ѡтстоу-  
6 пѣти; Ико дързающемъ намъ глѣти: гѣ мѣнѣ помощникъ,  
7 и не оубою сѣ; что сѣтворитъ мнѣ члѣвѣкъ? Поминайте вожа  
ваша, ниже глаша вамъ слово бжѣе, нѣже възирающе на  
8 съкончаніе житыю подобите сѣ въкрою. Іс Хсѣ въчера и  
9 днѣсь тѣже и въ вѣкы. Нѣ наоученныѣ различныѣ и странныѣ  
не прилагайте сѣ: докро бо багдѣтыю извѣрати срдѣца, а не  
10 вранныѣ, о нѣхъже не приаша пользы хожышен. И имамъ  
жъртвенникъ, ѡт іегоже не имоутъ власти ꙗкѣти слоужащѣи  
11 скнни. Нѣже бо въносите сѣ кровъ животныхъ въ стѣна  
о грѣсѣхъ старѣйшиною сѣпенникъ, сѣхъ тѣлеса съжагаютъ  
12 сѣ вънѣ стѣна. Тѣмъже Ісѣ, да остиѣтъ своею кровью люди,  
13 вънѣ вратъ приѣмъ моужоу. Тѣмъ оубо да исходимъ к ѣ-  
14 моу вънѣ стѣна, поношеніе іего носѣще; Не имамъ бо съде  
15 прѣвѣкающа града, нѣ градоущаго възискаемъ. Тѣмъ оубо  
въносимъ жъртвоу похвалѣ въиноу бжѣи, сирѣчь плодъ  
16 оустъ исповѣдающемъ сѣ имени іего. Благодарниѣ же и

XIII 2 принимѣше] lectio manca pro страннопримѣше || 5 имамъ . . . имамъ] lectio erron. pro имамъ . . . имамъ || 7 нѣже] lectio erron. pro намъже || 11 старѣйшиною] scriba princip. primum старѣйшина scripsisse videtur, attamen postea vel ipse vel emendator aliquis literam a erasit atque supra vers. litteras o et ю posuit, quomodo lectionem старѣйшиною perfecit || 12 тѣмъже] pars prima huius vocab. in codice bis praeiacet, attamen vel iam a scriba princip. vel emendatore aliquo ducta linea recta, deleta est.



овыцїениа не забывайте; тацѣмъ бо жертвами оутѣжайте боꙋ.  
 Повиноуйте сѧ вожемы вашимъ и покарайте сѧ; ти бо 17  
 вѣдѣтъ по дшѣхъ вашихъ, яко слово въздати хотѣше; да  
 съ радостью се творѣтъ, а не въздыхающе; не пользѣно бо  
 се вамъ. Молите сѧ о насъ; надѣемъ бо сѧ, яко доброу 18  
 съвѣстѣ имамъ, о всемъ добрѣ хотѣше жити; Аще же 19  
 молю творити, да въ скорѣ оустрою сѧ вамъ. Бѣ же мироу, 20  
 възведѣый изъ мѣртвыхъ пастоуѣа овыцѣмъ великаго крѣвю  
 завѣта вѣчнаго, г҃а нашего Іс Х҃а, Да съвършитъ въ въ 21  
 всякомъ дѣлѣ блазѣ сътворити волю его, творѣ въ насъ  
 оутѣженіе прѣдъ нимъ, Іс Х҃омъ, іемоу же слава въ вѣкы  
 вѣкомъ, аминь. Молю же вы, братіе, примѣте слово оутѣ- 22  
 шенно; яко въ малѣ напѣхъ вамъ. Знаете брата нашего 23  
 Тимофеѣа, ѡт насъ поучена, съ нимъ же, аще скорѣе придетъ,  
 вижю въ. Цѣлоуйте всѧ вожа ваша и всѧ стѣна. Цѣлоуютъ 24  
 вы соучини ѡт Італїи. Благдѣтъ съ всѣми вами, аминь. 25

---

18 молитѣ] lit. extrema huius vocabuli ex alia quadam correcta esse videtur.

## EPISTOLA AD TIMOTHEUM PRIMA.

---

1        I. Павла̄тъ, апа̄лъ Іс Хсо̄въ, ѡт повелѣннѣ спѣса нашего  
 2    ба̄ и га̄ Іс Хса̄, оӯчѣваннѣ нашего, Тимѡѡеови присномоӯ  
      чадоӯ вѣрою. Бла̄гдѣтъ, милость, миръ ѡт ба̄ оца̄, Хса̄ Іса̄,  
 3    га̄ нашего. Икоже молихъ та̄ прѣвѣти въ Ефесѣ, градъѣи  
 4    въ Македонію, да запрѣтиши ни́къмъ не инако оӯчити, Ни  
      вѣннѣмати баснѣмъ и причѣтоумъ родъ вѣннѣснѣныхъ, иже  
      сѣтазанѣи творѣтъ паче неже сѣмотрѣннѣ вѣннѣ іеже вѣ-  
 5    рою. Кончина же повелѣннѣи іесть лѡвѣи ѡт чѣта срдѣца  
 6    и сѣвѣстѣи ба̄гы и вѣрою нелицемѣрною; Ихъже нӣи не  
 7    оӯлоӯчыше, оӯклоннѣи сѣ въ соӯтаи словеса, Хотѣще быти  
      законооӯчителѣи, не разоумѣвающе ни іаже глѡтъ ни о  
 8    нѣхъже извѣщають. Тѣмъже, іако добръ законъ, аще и  
 9    кто дѣіетъ законѣи, вѣдѣи сѣ, іако правѣдноӯ законъ  
      не лежитъ, безаконѣиымъ же и непокорнѣиымъ, нечѣстѣиымъ  
      и грѣшнѣиномъ, непрѣнодобѣиымъ і сѣвѣрнѣиымъ, оѣдо-  
 10    саднѣиѣмъ, моӯжеоӯбнѣиѣамъ, Лѡвѡдѣіѣмъ, моӯжелѡжѣ-  
      цѣмъ, клеветѣиномъ, лѣжѣиномъ, клеѣтвѡпрѣкѣтоӯпни-  
 11    комъ, и іеже ино сѣдравомоӯ оӯчению прѡтивѣи сѣ, По  
      еѡагѣлію слаѡвѣи вѣннѣаго ба̄, іеже прѣдано ми бысть.  
 12    Бла̄гдѣтъ и мамъ оӯкрѣплѣиѣшѣмоӯ ма̄ Іс Хсоӯ гоӯ нашѣмоӯ, іако,

---

I 2 га] hoc vocab. deest in recens. recepta graecorum [ ic xca] in recens.  
 recepta graecorum ex contrario χριστοῦ ἡγοῦ legitur || 4 вѣннѣснѣныхъ] lectio erron.  
 pro вѣннѣснѣиымъ || 8 тѣмъже] lectio erron. pro вѣмъ же || 9 оѣдѡсаднѣиѣмъ ...]  
 lectio manca pro оѣдѡсаднѣиѣмъ и матѣредѡсаднѣиѣмъ | 12 и мамъ] lectio erron.  
 pro и мамъ.

вѣрна ма мьнѣвъ, положи въ слоужьбоу Бывѣшаго нигда 13  
хоульника и гонителя и досадителя; нѣ помилованъ быхъ,  
яко не вѣдый сѣтворихъ въ невѣрьствѣ; Прѣмножи же 14  
са бл҃гдѣтѣ г҃и нашего съ вѣроу и любуемъ яже о Хсѣ Ісѣ.  
Бѣрно слово и всакомоу приятию достойно, яко Хсѣ Ісѣ 15  
приде въ всѣ мирѣ грѣшникѣ сп҃стѣ, ѡт нѣхъже пѣрвыи  
іесемъ азъ; Нѣ сего ради помилованъ быхъ, да о мѣнѣ 16  
покажетъ Хсѣ Ісѣ все тѣрпѣніе къ образоу хотѣшимъ вѣро-  
вати въ нѣ въ жизнь вѣчноу. Цр҃евн же вѣкомъ, нѣсть- 17  
лѣкнѣноу ї невидимомоу, іединѣмоу прѣмоудроу боу, чѣть и  
слава въ вѣкы, аминь. Се запрѣченіе прѣдаю ти, чадо 18  
Тимѣѣе, по прѣже бывѣвшихъ на тѣ прѣречєвшихъ, да воюєши  
о нѣхъ доброє воинство, Имъи вѣроу и бл҃гоу сѣвѣсть, 19  
юже ни ѡтринуемъше, о вѣркѣ погроузиша са, Гѣт нѣхъже 20  
іестъ ’Ѣмений и ’Алѣксандрѣ, яже прѣдахъ сотонѣ, да пока-  
жета са не хоулітѣ.

II. Молю бо въ прѣже всего творити молиєныа, молюбѣ, 1  
мѣтѣвы, хвалиєныа о всѣхъ чл҃вцѣхъ, О цр҃іхъ и всѣхъ 2  
соуцѣхъ на прѣвладѣєвшихъ, да тѣхѣ и безмѣлєвно житыє  
живемъ въ всакомъ бл҃говѣрїи и чѣстѣтѣ. Се бо добро и 3  
приятно прѣдѣ сп҃сительмъ нашимъ бѣмъ, Иже всѣмъ чл҃в- 4  
комъ велитъ сп҃стѣ са и въ разоумѣ истинныи прїити.  
Іединъ бо бѣ и іединъ ходатай боу и чл҃вкомъ, чл҃вкѣ Хсѣ 5  
Ісѣ, Давъи себѣ за избавьство по всѣхъ моученію въ вре- 6  
мена своа. Бѣ яже положенъ быхъ азъ проповѣдникъ и 7  
апѣлъ (истинноу глаю о Хсѣ, не лѣжю), оучитель языкомъ въ  
вѣркѣ и истинѣ. Хоцю оубо, да мѣтѣвоу творатъ моужнѣ на 8  
всакомъ мѣстѣ, въздѣлює прѣдѣны роукы безъ гнѣва и  
помышлєній. Токоже и женѣ въ оукоучєніи лѣпѣ съ говѣ- 9

II 6 по всѣхъ моученію въ времена своа] lectio erron. pro по всѣхъ, послѣдѣн-  
ство въ времена своа || 7 яже] lectio erron. pro неже.

ныѣмъ и цѣломоудрствіемъ да оукрашаютъ са, не плетеными ни заутѣмъ ни вѣсѣрѣмъ ни ризами многоцѣнными,  
 10 Нѣ, яко подоваѣтъ женамъ обѣщавающимъ са богочестію,  
 11 дѣлаи благы. Жена въ безмѣлвыи да оучитъ са съ всякимъ  
 12 покореніемъ; Оучити же женѣ не велю ни власти мужемъ,  
 13 нѣ быти въ безмѣлвыи. Ядамъ во прѣже сѣзданъ быс,  
 14 по томъже Бѣга. Ядамъ же не прѣлѣпленъ быс, а жена,  
 15 прѣлѣпена бывши, въ прѣстоупленіи быс; Еписѣ же са за  
 чадоприжитіе, аще прѣбоудеть въ вѣркѣ, въ стѣни и цѣло-  
 моудрствіи.

1 III. Вѣрно слово: иже епископствоу хоцѣтъ, на добро  
 2 дѣло желѣють. Подоваѣтъ же еписѣу всѣ порока быти,  
 іедной женѣ мужю, трѣзвникоу, цѣломоудрноу, говѣи-  
 3 ноу, странколюбцю, оучителюу, Не квасникъ, не виинци, не  
 4 мѣшелоникцю, нѣ сѣмотряликоу, не тяжбѣнникоу, не сребро-  
 5 любцю, Своѣмоу домоу добрѣ прилежащо, чада имоущю  
 6 въ покореніи съ всякою чѣстотою (Аще ли кто своѣмъ домоу  
 7 прилежати не оумѣють, како цркви бжій прилежати възмо-  
 8 жетъ), Не новохрѣщенъ, да не, разгѣрдѣвъ, въ грѣхъ въ-  
 9 падеть и сѣтъ неприязниноу. Подоваѣтъ же іемоу и сѣвѣ-  
 10 дѣтельство добро имѣти ѿ вѣнѣшнихъ, да не въ поно-  
 11 шеніе въпадеть и сѣтъ неприязниноу. Діакомъ же такоже  
 чѣстоу, не двословномъ, не вино много пиоущемъ, не мѣше-  
 12 лоникца, Имоуща тайноу вѣркѣ въ чѣтѣ сѣвѣеті. И ти да  
 искоушаютъ са прѣже, по томъже да слоужать, непорочно  
 11 соущіе. Женамъ же такоже чѣстамъ, не сѣвадницамъ, трѣзв-  
 12 ницамъ, вѣрнамъ о всемъ. Діаконі да бывають іедной

15 въ вѣркѣ...] lectio manca pro въ вѣркѣ и любѣви || III 6 сѣтъ неприязни-  
 ноу] lectio erron. pro соудѣ неприязниникъ || 8 мѣшелоникца] supra h. vocab. notitia  
 legitur, quae manum tertiam ostendit et ita fertur: не розсѣвѣю сего мѣшела =  
 non capio vocabulum мѣшела || 8—9 мѣшелоникца имоуща] lectio erron. pro мѣше-  
 лоникца имоущемъ.





10 пріатїѣ достойно. Ꙗ се бо трѣбаемъ сѧ и поношенїе прїем-  
лемъ, ꙗко сповахомъ на бѧ жива, иже есѣ спситель всѣмъ  
11 члѣкомъ, паче же вѣрнымъ. Запрѣчай си и оучи. Никтоже  
12 во оуности твоей да не нерадитъ, ни въразъ есди вѣрнымъ  
13 словомъ, житїемъ, любовїю, дѣломъ, вѣрою чистую. Дондеже  
14 придѣ, вѣнчай чтенїю, оутѣшенїю. Не лѣни сѧ во своемъ  
дарѣ, иже данъ ти бысѣ пррчствїемъ се възложенїемъ рскама  
15 поповѣства. Бѣ сихъ поучай сѧ, си разсмѣвай, да ти поснѣ-  
16 шенїе авѣкъ боудетъ всѣмъ, Храни сѧ и оученїемъ прилежи-  
ихъ; се бо творай, себе спсеши и послѣдующаѣ тебе.

1 V. Старцѣ не сѣтвори пакости, нѣ оутѣшай ꙗко ѿца,  
2 сына ꙗко братїю, Старица ꙗко мѣри, оуныя ꙗко сестры, вѣ  
3 всѣхъ чстотѣ. Вдовица чѣсти, истинныя вдовица. Яце ли каа  
4 вдовица чада или вноучата имать, да счат сѧ древле свой  
домъ бѣгвѣрствемъ строити и чѣсти родителемъ въздаати;  
5 се бо есѣ добро и приатно предъ бгмъ. Я наста вѣдовица и  
оуединена оупѣваеъ на бѧ и прѣвѣваеъ въ мѣтвахъ  
6 ношъ и днѣ и въ моленїихъ; Я питѣюща сѧ жива оумре.  
7 И си запрѣчай, да непорочни боудоуть. Яце ли кто о своихъ  
8 и паче о присныхъ не родитъ, штверже сѧ вѣры и єсть не-  
9 вѣрнаго горни. Вѣдовица да причитаеъ сѧ не мѣше шести  
10 десѣтъ лѣтъ, вѣвѣши моужевн єдиномоу жена, Бѣ дѣ-  
лѣхъ добрыхъ свѣдѣтельствѣвана, яце чада възпитала  
єсть, яце страннѣны приѣтъ, яце стѣмъ нозѣ оумъ, яце  
скрѣпшамъ довѣкъна бысѣ, яце всакомоу дѣлоу бѣгоу по-  
11 слѣдова. Оуныхъ же вѣдовицъ штрицай сѧ; ягда бо расве-  
12 рѣпѣють о Хстѣ, посагати хотѣтъ; Имоуца грѣхъ, ꙗко

12 ни въразъ] lectio erron. pro нѣ въразъ || 13 оутѣшенїю] lectio manca  
pro и оутѣшенїю и оученїю || 14 сѣ] lectio erron. pro съ || 16 оученїемъ прилежи  
ихъ] lectio erron. pro оученїю, прилежи наъ || V 1 оутѣшай] post h. vocab. in cod. super-  
fluum ѧ legitur || въ мѣтвахъ ношъ и днѣ и въ моленїихъ] lectio minus recta pro  
въ мѣтвахъ и въ моленїихъ ношъ и днѣ.

първѣмъ вѣрѣмъ утвердѣна сѧ; Коупно же и праздниѣ 13  
оучать сѧ прѣходяща домы, не тѣмъ же праздниѣ, нѣ  
и блаженѣ, нѣ и хлѣбнѣ и глѣща нѣже не подобаетъ.  
Благо оубо оучымъ послагати, чада творити, домѣмъ власти, 14  
ни единомъ книгѣ давати противномоу хоулы ради. Се бо 15  
друзѣни възвратиша сѧ въ сѣдѣ непріязни. Яже кто вѣрнѣ 16  
нан вѣрна имать въдовица, да доклантъ имъ, а да не та-  
готитъ сѧ цркѣ, да истиннымъ въдовицамъ оудовѣлѣетъ.  
Прилежати добрѣ попове соудѣвѣ чести да достойни бы- 17  
ваютъ, паче троужающе сѧ въ словеса и оучениа, Глѣтъ во 18  
книгѣ: не обрътиши волоу върхоуца, н: достоятъ дѣлатѣмъ  
мъздамъ своимъ. На попа хоулы не приемли, развѣ аже при 19  
двою нан трѣхъ послѣсѣхъ. Съгрѣшающаа прѣдъ всѣми 20  
оканчай, да и прочиа страхъ имоуть. Запослѣшествую 21  
прѣдъ вѣмъ и глѣмъ Ис Хсмъ и избранымъ аггелы, да сна  
сѣхраниши бес прѣжеосужениа, ничеже творѧ по оумоле-  
нію. Роукы скоро ни на единого въскладай и не приовѣраѣ 22  
сѧ грѣсѣхъ чюжихъ, себе самого чиста съблѣди. К тому 23  
не ний воды, нѣ мало вина приемли сърица ради и частыхъ  
недоутъ. Никѣмъ во чѣлкомъ грѣсѣмъ сѣмъ соутъ, прѣдъво- 24  
даче ѧ на соудѣ, другымъ и послѣдствують. Также и 25  
дѣла докраи сѣмъ соутъ и соущаа инако оутанти сѧ не могутъ.

VI. Юанко іестъ подѣмъ нѣмъ равѣ, своимъ гнѣ всакой  
чести достойны да творятъ, да не има бжнѣ хоулантъ сѧ и 1  
оучениа. Имоуци же вѣрны гнѣ, да не неродѣтъ, ѧко братѣмъ  
соутъ, нѣ паче слоужать, ѧко вѣрни соутъ и възлюбленіа, 2  
застѣпующиа вѣдѣтъ. Си оучи и молѣ. [Яже ли кто инако 3

21 ничеже творѧ по оумоленію] duae litt. extremae vocab-i ничеже omnes-  
que litt. ceterorum trium vocab. passim reffectae sunt || VI 3 Hic iterum supple-  
mentum sequitur, quod ob causas, in prolegom. expositas, e cod-e, in bibl. syno-  
dali mosquen. sub No. 18 (apud Gorseium No. 96) asservato, depromptum et, quo  
melius eluceret, uncis angulatis inclusum est.



Счит и не пристѣнаетъ къ здравымъ словесемъ га ншего Ісѣ Ха  
 1 и счѣнѣжъ еже по власкѣй вѣркѣ, Разгортѣ, ничтоже вѣдѣй, но  
 недѣжнѣа ѡ спсѣнїихъ слово выспрѣ ихъ. ѡтъ нѣхъже выкаеть  
 5 зависть, рвенїе, хула, неприканїа зла, Гоужитѣа растаѣкнѣемъ  
 чакломъ ѡмомъ лишени истинны, мнѣщѣмъ сънисканїе быти  
 6 бл̄говѣр'ствїю, ѡтстоунай ѡтъ таковыхъ. Еже есть сънисканїе  
 7 велико, бл̄говѣрїе съ доволомъ. Ничтоже во в'несохомъ къ съ  
 8 миру; ꙗкѣ же ни изнестн чѣсо можемъ. Имѣше же ницѣжъ и  
 9 ѡдѣкнѣ, сами доволимъ са. ꙗ хотѣцїи катити са в'падаютъ  
 в' напасти и къ сѣкти и похоти многы, несмыслѣны, врежающа,  
 10 ꙗже погрѣшаютъ чѣкы къ вѣтаѣнїе и в' погыбѣлкѣ. Корень во  
 всякомъ зла есть сребролюбствїе, емѣже нѣкїи хотѣше, за  
 бѣдиша ѡтъ вѣркы и себѣ пригвоздиша къ стрѣстѣхъ многыхъ.  
 11 Ты же, чѣче вѣйї, сѣхъ вѣгай, гонї же правдѣ, бл̄говѣрїе, вѣрсъ,  
 12 любовь, трѣпѣнїе, кроткопрїѣтїе. Подвизай са добрымъ под  
 вигомъ вѣркы, нами са за вѣчноую жизнь, къ нюже и званъ  
 быс и исповѣдѣ са добрымъ исповѣданїемъ предъ многы  
 13 свѣдѣтели. Запрѣцаю ти предъ вѣмъ, животворящимъ вса  
 чѣскаа, Хсѣмъ глѣмъ, свѣдѣтелствовавшимъ при Понстѣмъ Пилатѣ  
 14 доброе исповѣданїе, Съблюсти ти заповѣдъ нескврьннѣю, неза  
 15 зерноу, до просвѣщенїа га ншего Ісѣ Ха, Еже въ своа вѣрѣмѣна  
 авїтъ блаженный, единъ силенъ, и црѣ црюющимъ, и гл̄ гл̄ствїю  
 16 щимъ, Единъ имѣаѣ вѣсмртьство, къ свѣтѣ живый непри  
 стѣпнѣ, егоже не видѣ никтоже ѡтъ члѣкѣ ни видѣти можетъ.  
 17 емѣже чѣстѣ и дрѣжава вѣчнаа, аминь. Богатымъ въ нынѣш  
 нїй вѣкѣ запрѣцай не высокоудрѣствовати ни шовати на  
 бѣтѣство нпрѣзновенно, но на бѣ живаго, дающаго намъ вса

4 ѡ спсѣнїихъ слово выспрѣ ихъ] lectio per totum error. pro ѡ сѣзаннїихъ и  
 слокопрѣннїихъ || 5 ѡмомъ лишени] etiam lectio error. est pro ѡмомъ и лишеномъ |  
 6 еже есть] lectio minus recta pro есть же || 9 врежающа] melius esset: и врежающа |  
 многы] scriba primum многыми scripsit, sed postea ipse, erasa syl. ми, in многы  
 correxit || 13 хсѣмъ] lectio manca pro и хсѣмъ.



овиано вѣ наслажнѣе, Благодѣати, богатиѣи сѣ дѣламъ благы 18  
и предромѣ вѣти овициникъмъ, Сѣкрывающимъ сѣбѣ основа- 19  
нѣе добро вѣ градѣиѣе, да имѣт сѣ за вѣчнѣю жизнь. **О** 20  
Тимоѣе, преданіе сѣхрани, оуцлани сѣ тѣцеглашеній и пре-  
коложеніа же лѣженименованаго разоума, **Б**жеже ни и вѣкѣра- 21  
ваоще и вѣркѣ не сѣсчиша. Благдѣ с товою, аминь.] 22

## EPISTOLA AD TIMOTHEUM ALTERA.

---

1        I. Павлаъ, аплаъ Іс Хсовъ волею вѣкию по повелѣнію  
 2 жизни ѿже о Хск Іск, Тимѡтеѡви, възлюбленому чадоу.  
 3 Благодѣ, милость, миръ ѡт ба оца и Хса Іса га нашего. Хва-  
 4 лоу имамъ бѣи, ѡмоуже слоужю ѡт прародителѣ чстою съвѣ-  
 5 стью, ѡко вѣиноу имамъ твоѡ поминаніе въ мѣтвахъ  
 6 сконхъ ноцѣ и днѣ, Желам видѣти тѣ, помнѣмъ слѣзы  
 7 твоѣ, да радостью испълню сѣ, Въспоминаніе приѡмѡ  
 8 твоѡмъ нелицемѣрныи вѣры, ѡже вѣсели сѣ първоѡ въ бабоу  
 9 твою Лондоу и въ мѣрѣ твою Євникою, извѣстны же мѣ  
 10 ієсть ѡкоже и въ тѣ. Ієѡже вѣи ради възпоминаю тѣ  
 възгрѣвати даръ вѣи, иже ієсть въ тоѣ възложеніемъ  
 роукоу моѡю. Не дастъ во намъ вѣ дѣа страху, нѣ силы  
 и любе и цѣломоудрѣствѣ. Не постыди сѣ оубо моукою  
 ги нашего Іс Хса ни мною, съвазынѣмъ ієго, нѣ стражи  
 евагѣлію по сілѣ ба, Спѣшаго насъ и зѣвавшоу зѣва-  
 ніемъ стѣмъ не по дѣломъ нашимъ, нѣ по своѡмоу про-  
 зрѣнію и благодѣ, данѣи намъ о Хск Іск прѣже лѣтъ вѣч-  
 ныхъ, Іѡваѣ сѣ нѣмъ просвѣщеніемъ спѣтелѣ нашего  
 Іс Хса, раздроушшаго сво смѣрть, просвѣщаго живот и

---

I 3 имамъ ... имамъ] lectio error. pro имамъ ... имамъ || 6 възгрѣвати]  
 lectio error. pro възгрѣвати | 9 зѣвавшоу] lectio error. pro зѣваѣша, resp. зѣваѣ-  
 шаго | 10 ѡваѣше] lectio error. pro ѡваѣшей | раздроушшаго] hic iterum supple-  
 mentum sequitur, quod iam ad finem apostolarum se extendit et ob causas in

нистаѣнїе еѡагѣемъ, ꙗко неже положенъ выхъ азъ пропо- 11  
вѣдникъ и апѣлъ и счѣтъ ѡзыкомъ; Ѣже вини ради и се 12  
принимаю, но не постыжѣсѣ сѣ; вѣдѣ бо, вѣ иже вѣровахъ и  
прѣпираю сѣ, ꙗко силенъ естъ предаанїе мое съхраниши вѣ  
днѣи ѡнѣ. Образъ наѡкѣи съдравымъ словесемъ, ѡже слыша 13  
ѡт мене, вѣ вѣрѣи и любѣи ѡже ѡ Хѣ Ісѣ; Доброе предаанїе 14  
съхрани дхѡмъ стѣмъ. ꙗко ли се, ꙗко ѡтвратиша сѣ ѡт 15  
мене иже вѣ Ісѣи, ѡт нихже есѣ Фигель і Ермогенъ. Да дасть 16  
мѣстѣ гѣ Ѣнисѣфоровѣ домѣ, ꙗко множицею маѣ покои и  
сѣа моего желѣзнаго не стыдѣ сѣ, Но, бывъ вѣ мирѣ, точнѣ 17  
мене вѣзыска и ѡбрѣте; (Да дасть емѣ гѣ ѡбрѣсти мѣстѣ 18  
ѡт га вѣ днѣи ѡнѣ;) и елико вѣ Ѣесѣи послѣжи ми, добрѣ  
ты вѣси.

II. Ты сео, чадо, вѣзмагай ѡ багдѣи ѡже ѡ Хѣ Ісѣ, 1  
И ѡже слыша ѡт мене многы послѣхы, си предаждѣ вѣрнымъ 2  
чаѡмъ, иже доволни вѣдѣтъ и ниѣи наѣчитѣи. Ты же постражи 3  
ꙗко добръ храбръ Ісѣ Хсѣвъ. Никтоже конѣи бываѣи ѡказѣет 4  
сѣ вѣпаѣми житѣйскими, да вѣводѣи годѣи вѣдет. ꙗже же и 5  
мѣкы кто принимаетъ, не вѣнчаетъ сѣ, ꙗже не законно мѣченъ  
вѣдет. Трѣжающѣмъ дѣлаѣтелю подобѣетъ преже ѡт паѡда вѣкѣс- 6  
шати. Разѣмѣи, ѡже глаю; дажѣ же ти гѣ разоумѣи ѡ всемъ. 7  
Вѣспоминѣи Ісѣсѣ Ха, вѣстаѣшаго изъ мѣртѣвыхъ ѡт сѣмене 8  
Дѣда по еѡагѣїю моемъ, Ѣ немѣже злостражѣ до жѣзъ ꙗко 9  
злодѣи, но слово вѣжѣи не вѣжетъ сѣ. Сеѡ ради вѣсѣи трѣплю 10  
изѣбранныхъ ради, да и ти спѣсѣнїе ѡбѣщѣи сѣиѣи ѡ Хѣ Ісѣ,  
сѣ славо вѣчною. ꙗко слово; ꙗже во сѣ нимъ ѡмрохѡмъ, и 11  
сѣ нимъ ѡживѣи; ꙗже трѣпѣи, и сѣ нимъ вѣцѣи сѣ; ꙗже 12

prolegom. expositas e cod-e, in bibl. synodali mosquen. sub No. 18 (apud Gorscium No. 96) asservato, est depromptum.

13 наѡкѣи] hoc vocab. in cod. infra versum legitur || 14 дхѡмъ стѣмъ] lectio manca pro дхѡмъ стѣмъ, живѣющѣмъ вѣ насѣ || 16 мирѣ] lectio erron. pro рѣмѣ || 18 добрѣ] etiam lectio erron. est pro доврѣ || II 11 славо] lectio manca pro славою.

13 ѡтвѣрѣжемъ сѧ, и ѡнѣ ѡтвѣрѣжетъ сѧ насѣ; ꙗже не вѣрѣемъ,  
 14 ѡнѣ вѣренѣ прѣкываетъ; ѡтвѣрѣши сѧ себѣ не можетъ. Онѣ  
 вѣспомяннай, запослѣшестѣсѧ прѣдъ бѣмѣ не слокопренирати сѧ.  
 15 ни во чтоже клаючимо, на разореніе слышаримъ. Потѣри сѧ  
 себѣ искѣшена поставити прѣдъ бѣмѣ, дѣлателѧ непостыдна,  
 16 правдица слово истинное. ꙗ сквернѣна трѣглашеніѧ ѡтметай:  
 17 найпаче во вѣзнесѣтъ сѧ нечѣстивни, и слово ихъ ѡко стрѣжи  
 неисцѣленѣ гангрѣна жирѣ ѡбращаетъ. Ѣтъ ни хѣже ѣс Ѣменей  
 18 Филантѣ, ꙗже ѡ истинѣ погрѣшнѣтъ, глагола вѣскрѣніе ѣже  
 19 быкѣше, и вѣзвращаете никѣмъ вѣрѣ. Тѣрѣдое же основаніе  
 вѣжѣе стѡитѣ, нѣмы печать сѣю; позна гѣ соущаѧ его, и да  
 20 ѡтѣтѣшнѣтъ ѡтъ неправды всѧкъ именѣѧй нѣмѣ гнѣ. Вѣ велицѣ  
 же домѣ не сѣтъ токмо сосѣди сребрени и златни, но и дре-  
 21 вѣнѣи и скѣделни; ѡни же вѣ чѣстѣ, ѡни же вѣ нечѣстѣ. ꙗже  
 ѣко кто ѡчиститѣ сѧ ѡтъ снѣхъ, вѣдетъ сосѣдъ вѣ чѣстѣ, сѣнѣ и  
 22 благопогрѣшенѣ вѣдѣтъ, на всѧко дѣло бѣго сѣготованѣ. Оучѣст-  
 ныхъ же похѡтѣй вѣглай, гонѣ же правдѣ, вѣроу, любовѣ, мирѣ  
 23 съ всѣми, призывающими га чѣстымъ срдцемъ. ꙗ боущѣхъ и  
 незаконныхъ нѣрѣ ѡтѣрицай сѧ, вѣкѣдѣй, ѡко ражаютъ свары;  
 24 Рабоу же гнѡ не подѡбаѣтъ сварити сѧ, но тѣхѣ быти къ всѣмъ,  
 25 оучѣтелѡу, тѣрѣпеливѣ злобѣ, Вѣ кротѡсти показующѣ про-  
 тѣвѣлюющаѧ сѧ, ѣда когда дасть нѣмъ вѣ покаяніе вѣ разоумѣ  
 26 истинѣ, и къзникѣтъ ѡтъ непрѣзненѣ сѣкти, живѣи оуловѣни  
 ѡтъ него вѣ скою его волю.

1 III. Сѣ же разоумѣвай, ѡко вѣ послѣднѣѧ днѣи наста-  
 2 нѣтъ времена люта. Боудѣтъ во чѣлѣи сѣнолюбѣи, сребролюбѣи,  
 грѣдѣи, величавѣи, хѣдѣнѣи, родителѣмъ прѡтивни, невѣзблѣдѣни,

17 стрѣжи неисцѣлен] haec verba haud dubie glossam slavica vocis gan-  
 грена (= graeco γάγγραινα) repraesentant, quae glossa primitus supra vers. lege-  
 batur et tunc deinde in medium versum et recepta | Ѣменей филантѣ] lectio manca  
 pro Ѣменей и филантѣ || 19 печатъ] in h. vocab. lit. т ex а manu ipsius scribae  
 correcta.



непрѣдѣни, Неклѣткохранители, нелюбиви родителемъ, свадани, 3  
 не сдрѣжаще сѧ, некротци, небаголюбци, Предатели, нагн, 4  
 вѣзносани, сластолюбци паче неже болюбци, Имѣиен образъ 5  
 баговѣрствію и силы же его ѡтвѣрѣши сѧ. И сѣх ѡтвѣраѣй 6  
 сѧ. Гдѣ сѣх во соутъ понирающеи в домы, пакнающе же 7  
 нища събрана грѣхы, водима похотами различными, Всегда 8  
 сѣаца сѧ и никомже вѣ разсѣмъ истинный не могѣа прѣити.  
 Икоже Амій і Амерій противиста сѧ Моисеви, тако и ти 9  
 противат сѧ истинѣ, чѣци растлѣше сѧмол, неискусени о 10  
 вѣрѣ. Но не поспѣютъ паче; везоуміе во нхъ пакъ вѣдетъ 11  
 вѣкѣмъ, икоже и ѡнѣхъ бысть. Ты же послѣдова ми оученіѣ, 12  
 житію, трѣпканствію, вѣрѣ, любви, трѣпканствію, Изгна- 13  
 ніемъ, мѣченіемъ. икоже ми быша вѣ Антиохіи и во Иконіи,  
 вѣ Асѣтрѣхъ; кака изгнаніа прѣахъ, и ѡт всѣхъ избави мѧ гѣ. 14  
 И вси, хотѣиен жити баговѣрно о Хсѣ Ісѣ, изгнани боудѣтъ. 15  
 Асѣакии же чѣци и чародѣйци вѣзнесѣт сѧ на грѣше, аста- 16  
 це сѧ астагмы. Ты же бывай вѣ нихъже нашенъ еси и вѣренъ 17  
 быѣ, вѣды, ѡт кого наоучи сѧ, И яко из-млаада стѣа кнѣгы 18  
 оумѣши, могѣаа тѧ смѣрити вѣ сѣсеніе вѣкрою аже о Хсѣ 19  
 Ісѣ. Исаки кнѣгы боудновени и полезны вѣ сѣненіѣ, вѣ не- 20  
 правленію, вѣ наказанію еже вѣ правдоу, Да съврѣшенъ ес 21  
 кнѣ чѣкѣ, на всако дѣло баго сѣготованъ, сѣдрав до конца.

IV. Запослѣшествово во и азъ предъ вѣмъ глѣ Іс Хмъ, 1  
 хотѣиимъ сѣдѣти живымъ и мрѣтвымъ вѣ просвѣщенію его 2  
 и црѣтвію его; Проповѣжь слово, настѣи вѣ баго время и 3  
 безъ времени, ѡблѣчай, запрѣти, оумоли вѣ всакомъ трѣпкѣ-

III 8 амерій] in cod. lit. a manu recentiore in v correcta est, quod vero, cum scriptura амерій non sit erronea, respiciendum non putavimus || 10 житію, трѣпканствію] lectio manca pro житію, прѣкстоу, трѣп—ю [ трѣпканствію] in aliis codd. slav. hoc loco трѣпкиню legitur ipsumque vocab. inter вѣрѣ et любѣи ponitur || 11 изгнаніемъ] lit. r in cod. supra vers. legitur manumque recentiorem ostendit.

3 нїи и счєнїи. Бсдет ко время, егда здраваго оученїа не послас-  
 шают, но по своим похотємъ съвероут совѣк оучѣла, чєшєм  
 4 сасхы; От истинны сасх вератат, шканїа же не склонат  
 5 са. Ты же трезви са во всѣх, злопостражи, дѣло створи  
 6 егѣлиста, сасженїе извѣсти. Изъ сже жрѣтвоу секе принош  
 7 Хси и время ошєствїа моего наста, Доврѣи подвигъ под-  
 8 вигѣх са, течєнїе скончах и вѣроу съблюдох; Тѣмже пра-  
 дит ми са вѣнцѣ правдѣ, нже въздасть ми гѣ въ днѣ ш,  
 прѣднѣи сѣднѣи, не тѣкмо же мнѣ, но и всѣмъ любашимъ  
 9 просвѣщенїе его. Потѣи са скоро прїити ко мнѣ. Димасъ ко  
 10 ма остави, вѣзлюбѣи нѣкшїи вѣкѣ, и иде въ Фесалоникѣ;  
 11 Криспѣ въ Галатїѣ, Титѣ въ Далматїю; Лоука единѣ есть  
 со мною. Марѣа понамѣ приведи съ собою; есть ко ми по-  
 12 трєвѣнѣ въ сасжєс. Тѣхника послахъ въ Ефєсѣ. Оєлѣнѣ, нже  
 13 вєтавихъ въ Троадѣ с Карпа, градѣи принєси, и кнїгы, пачє  
 14 же и кожѣца. Александрѣ ковачѣ много ми зла створи; да  
 15 въздасть емѣ гѣ по дѣломъ его. Егѣже и ты храни са; сѣло  
 16 ко противи са нашимъ словєсамъ. Бѣ прѣкѣи ми штѣкт и  
 никтѣже не приде со мною, нѣ вси ма оставиша, да не вѣмѣ-  
 17 нит са намѣ; Гѣ мнѣ приста и скрѣи ма, да мною про-  
 повѣд извѣстит са и слышатъ вси азѣи; и избавленѣ быхъ  
 18 шт жєтѣ лѣвоѣ. Избави ма гѣ шт всѣкого дѣла зла, и  
 спсєтъ въ црєствїє своє нѣснѣе, ємоу же слѣа въ вѣкѣ вѣкомѣ,  
 19 амин. Цѣласѣ Прискѣс и Якулѣс и Єннєсфорѣс двѣмъ. Єрастѣ  
 20 вѣта вѣ Коринѣѣ, Тродѣма же вѣтавихъ въ Милитѣ болаѣца.  
 21 Потѣи са прєждє зшємы прїити. Цѣласєтѣ та Євѣлѣ и Поудѣ  
 22 и Єлєносѣ и Клаоудїа и вратїа всѣа. Гѣ Іѣ Хс съ дѣломѣ твоимъ  
 и бл҃гдѣтѣ с вами, аминѣ.

IV 6 азѣ] lit. τ in cod. in rasura legitur, attamen manum princip. osten-  
 dit | сже] ante h. vocab. in cod. superfluum речє legitur || 13 принєси] inter с et i  
 una vel duae litt., lineamenta quarum nunc non elucet, erasae sunt | 18 избави]  
 lectio manca pro и избави.

## EPISTOLA AD TITUM.

---

I. Павел, рабъ вѣѣи и апѣлъ же Іѣ Хвѣ по вѣрѣ избра- 1  
 нымъ вѣ и развѣс истинны иже по бѣговѣрѣствѣж, Кѣ спованіи 2  
 и жизни вѣчнѣй, аже обѣтѣова неложный вѣ прежде лѣтъ  
 вѣчныхъ, Авѣ же времени скончаи слово свое проповѣданіемъ, 3  
 еже предано ми высѣ по повелѣнію вѣѣю и спѣсителя нѣшего,  
 Титѣви прѣномѣ чадѣ по вѣщій вѣрѣ. Бѣгдѣтъ, млѣтъ, мирѣ 4  
 ѡтъ бѣ ѡца и гѣ Іс Хѣ спѣсителя нѣшего. Сего ради оставихѣ 5  
 тѣ в Критѣ, да недокончанаа исправихи и вѣстроиши на всѣ  
 грады попы, якоже ти азѣ повелѣхъ; Иже кто ѣс безъ винѣ, 6  
 единой женѣ моужѣ, чада имѣй вѣрна, не вѣ хѣуѣтъ вѣсда  
 или непокорна. Подобаѣтъ во епѣскѣпѣ всѣ порока быти, яко вѣно 7  
 приставникѣ; не сѣбѣтѣ сѣгодникѣ, не гнѣванѣс, не сварливѣс, не  
 вѣйци, не мѣшелонскателю, Но страннолюбѣцѣ, цѣлоудѣрѣноу, 8  
 прѣкѣпѣноу, трезвѣнникоу, прѣдѣс, вѣздѣрѣжателю, Посоветѣсѣ- 9  
 юѣс по вѣрнемъ словесѣи сѣчѣнѣж, да и силѣнѣ вѣдетъ вѣтѣшнѣти  
 вѣ здравѣмѣ сѣчѣи и противѣщаѣ сѣ вѣбачати. Соутъ вѣ 10  
 мнози непокоривѣ, сѣсловѣци и смолѣстѣци, пачѣ же сѣщенѣ ѡтъ  
 обѣрѣзаніѣ, Иже подобаѣтъ вѣздѣражати; иже всѣ домѣ вѣзвѣра- 11  
 цаѣтъ, оуѣчаѣе ихѣже не подобаѣтъ, прѣвыѣтка мѣшѣла ради. Рѣчѣ 12  
 сѣбо кто ѡтъ нихѣ сконча прѣрѣкъ: Критѣанѣ присно лѣжнѣици,

---

I 2 и жизни вѣчнѣй] lectio erron. pro жизни вѣчныхъ || 12 сконча] lectio  
 erron pro соѣи имѣтъ.

13 занъ свѣрїе, стробы празды. Послѣшествїе се ес истинно.

Саже вины ради величай вѣскъченно. да здравн вѣдѣтъ въ  
14 крѣкѣ, Не внемлюще Юдейскимъ вѣснемъ и заповѣдемъ члѣскамъ,  
15 вѣтврѣрающинамъ вѣт истиннѣ. Вѣсѣ во чѣстѣ чѣткымъ; свѣркне-  
нымъ же и невѣркнымъ ничтоже чѣсто. нѣ вѣскврнн сѣ павъ и  
16 оумъ и свѣкѣтъ. Бѣ исповѣдаютъ сѣ вѣдѣкти, а дѣкы вѣт-  
мѣктаютъ сѣ, мрѣсци сѣще и повиннїи и на вѣско дѣкло вѣго  
неклающинамъ.

1 2 II. Ты же глѣн подожавающаа здравомъ оученїѣ. Старцемъ  
трѣзвѣннѣкымъ быти, чѣстомъ, цѣломъдрноамъ, здравомъ вѣкрою,  
3 люковїю, трѣмъкнїемъ; Старицамъ такождѣ въ счѣнїи сѣто-  
лѣкнѣкѣ, не наваднїцаамъ, не вннѣ многоу порабоцїенамъ, доброс-  
4 чїтѣлнїцаамъ, Да насчаютъ оуныа мѣжелюбнїцамъ быти, чадомъ-  
5 любнїцаамъ, Цѣломъдрѣны, чїсты, дѣмъдрѣжца, вѣгы, пока-  
рающе сѣ сконмъ мѣжемъ, да не слово вѣжїе и счѣнїе хѣснѣтъ сѣ.  
6 Оуноша же такоже моли цѣломъдрѣствокати, Г) всемъ себе  
7 самъ дѣа образъ добрыхъ дѣкѣ, оученїе, незавїдство, оцѣкнѣ-  
8 нїе, чѣстотѣ, Слово здраво, незаворно; да протївннѣ посра-  
9 мнѣтъ сѣ, нїсѣже о насъ нѣмы глѣати хѣснѣ. Равомъ своимъ глѣмъ  
покарати сѣ во всемъ, сѣгднїкомъ быти во всемъ, не прѣкко-  
10 рѣчѣствїюще, Не крадоуще, но вѣсѣкѣ вѣкроу авлѣюще вѣгоу,  
11 да счѣнїе сѣспнѣтелѣ нѣшего вѣ скрѣшаютъ о всемъ. Просвѣкти во  
12 сѣ вѣгдѣтъ вѣнѣ спнѣтелѣна вѣсѣамъ члѣкомъ, Наказавѣюще ны, да  
вѣтврѣгнѣ сѣ нечѣтїѣмъ и пѣтѣсѣкы похотїи цѣломъдрно и пра-  
13 вѣдно и вѣговѣрно поживѣмъ въ ннѣкшнѣкѣмъ вѣцѣкѣ, Чающе  
вѣжнѣаго спованїѣ и просвѣкнѣнїѣ славы великаго вѣнѣ н сѣсѣ  
14 нѣшего Іс Хѣ, Иже дастъ себе за ны, да избавитъ ны вѣт вѣсѣ-  
кого вѣзаконїѣа и вѣцѣстнѣтъ сѣвѣкѣ люди нѣзрадны, ревннѣтелѣ  
15 добрымъ дѣклоамъ. Снѣ глѣн и моли и величай сѣ вѣскомъ по-  
вѣлѣкнїемъ, нїктоже да не нераднѣтъ о тобѣ.



III. Вспоминай а властем и владкам повинovati са и 1  
покарати са, на всяко дѣло благо готовомъ быти, Нико- 2  
мѣже не хсанити, смотрѣливному, нескрѣпному быти, вса-  
коу являюще кротость къ всѣмъ члкомъ. Бѣхушъ бо и мы 3  
иногда неразсудливи и противни, владѣще, работающе похотемъ  
и сластемъ различнаму, къ злобѣ и завидѣ живуще, ненавидѣще  
дрѣгъ дрѣга. Егда же влѣсть и члколюбствіе просвѣкти са 4  
спсителя ншго ва, Не шѣ дѣла прѣдѣныхъ, аже сътворихомъ 5  
мы, но по своей его мѣти спсе ны ванаю пакыбытійскою и обно-  
вленіемъ дха сѣа, Иже изаѣа за ны вѣнано Іѣ Хмъ спсителямъ 6  
ншимъ, Да, шпрѣдѣвше са влгдтїю его, наслѣдници вѣдемъ 7  
по шпранїю жизни вѣчныа. Бѣрно слово; и ш снхъ хосѣ тѣ 8  
заизвѣкати, да пекѣт са добрымъ дѣломъ прѣставници  
быти ти вѣровавшїи боу. Онъ сѣт довраа и полезнаа члкомъ.  
Бѣху же ставанїи и родомъ причтїи и ренїа и скары закон- 9  
ныхъ штѣгоунай; сѣт бо сѣтнн и непомезнн. Брѣтика члѣа по 10  
единомъ и вторѣмъ казанїи штрицай са, Бѣдѣи, іако съвра- 11  
пїи са таковыи и съгрѣшае, сы самъ осѣжденъ. Егда по- 12  
сю Ірѣдемоу к тебѣ или Тѣхика, потщи са прїити ко мнѣ  
къ Николѣ, тѣ бо волнхъ шзнавѣти. Шннѣ законїїка і Іпол- 13  
лоса тѣцїно послѣи, да ничѣсже има скѣдно вѣдетъ. Да шчат 14  
са и нани о добрыхъ дѣлахъ прилежати къ потребнаа треко-  
ванїа, да не вѣдѣтъ бесплодни. Цѣлѣютъ тѣ вси сѣрїи со 15  
мною. Цѣлѣи любѣщаа ны о вѣрѣ. Блгдтѣ съ всѣми вами,  
аминѣ.

III 1 вспоминай а] in cod. inter haec vocab. superfluum мѣ legitur ||  
9 ренїа и скары] melius esset ренїи и скарѣхъ | 11 съврапїи] lectio erron. pro съврапи.

## EPISTOLA AD PHILEMONEM.

---

1 Павел, сказнь І҃ѣ Хвѣ, и Тимоѣей братъ Филимонови  
 2 възлюбленомъ и съпоспѣшникъ нашемъ И Апѣѣ, възлюбле-  
 3 нѣй сестрѣ, і Архиппови, съцемъ вънноу с нами, и домашній  
 4 цркви. Благдѣ вамъ и миръ ѿ ба, ѿца нѣшего, га І҃ѣ Ха.  
 5 Хвалю ба моего всегда, поминаніе твора въ молитвахъ моихъ,  
 6 слыша твою вѣрѣ и любовь, юже имаша къ г҃ѣ І҃ѣ Хсѣ и къ  
 7 всѣмъ стѣмъ, ꙗко да шещеніе вѣры твоеа дѣйствовано бѣдетъ  
 8 въ разсѣмъ всякомъ благѣ, еже въ васъ съцемъ, о Х҃ѣ Іс҃ѣ. Ра-  
 9 достъ бо имаа много и стѣхъ любви твоей, ꙗко стрѣмъ  
 10 стѣхъ почиша тобою, брате. Тѣмже и много дрѣзновеніе о  
 11 Х҃ѣ имѣи повелѣвати ти достоаще, Любве ради паче же  
 12 молю, таковы сы, ꙗко Павелъ мѣтеникъ, нѣкъ же свѣзнь І҃с҃ѣ Хсѣ.  
 13 Молю тѣ ѿ чадѣ моемъ, егѣже родихъ въ сѣзѣхъ моихъ,  
 14 Ѧнисима, Неключимаго ти иногда, нѣкъ же тебѣ и мнѣ  
 15 бѣгопотребна, егѣже послахъ; Ты же и, сирѣчъ мою стрѣмъ,  
 16 прѣими. Егѣже азъ хотѣхъ с себѣ сдрѣжати, да въ тебѣ ми  
 17 мѣсто слѣжитъ въ жѣзѣ бѣгаѣѣ; Бѣс твоеа же вола ничѣже  
 18 не въсхотѣхъ сѣтворити, да не ꙗко по нѣжи бѣгое твое боу-  
 19 детъ, но по воли. Нѣгаи бо сего ради разлоучи сѣ въ часъ, да  
 20 вѣчнаго прѣимеши. Не ꙗко раба къ томъ, но паче раба,  
 брата възлюблена, сѣлао же мнѣ, коа ми паче тебѣ, и въ

---

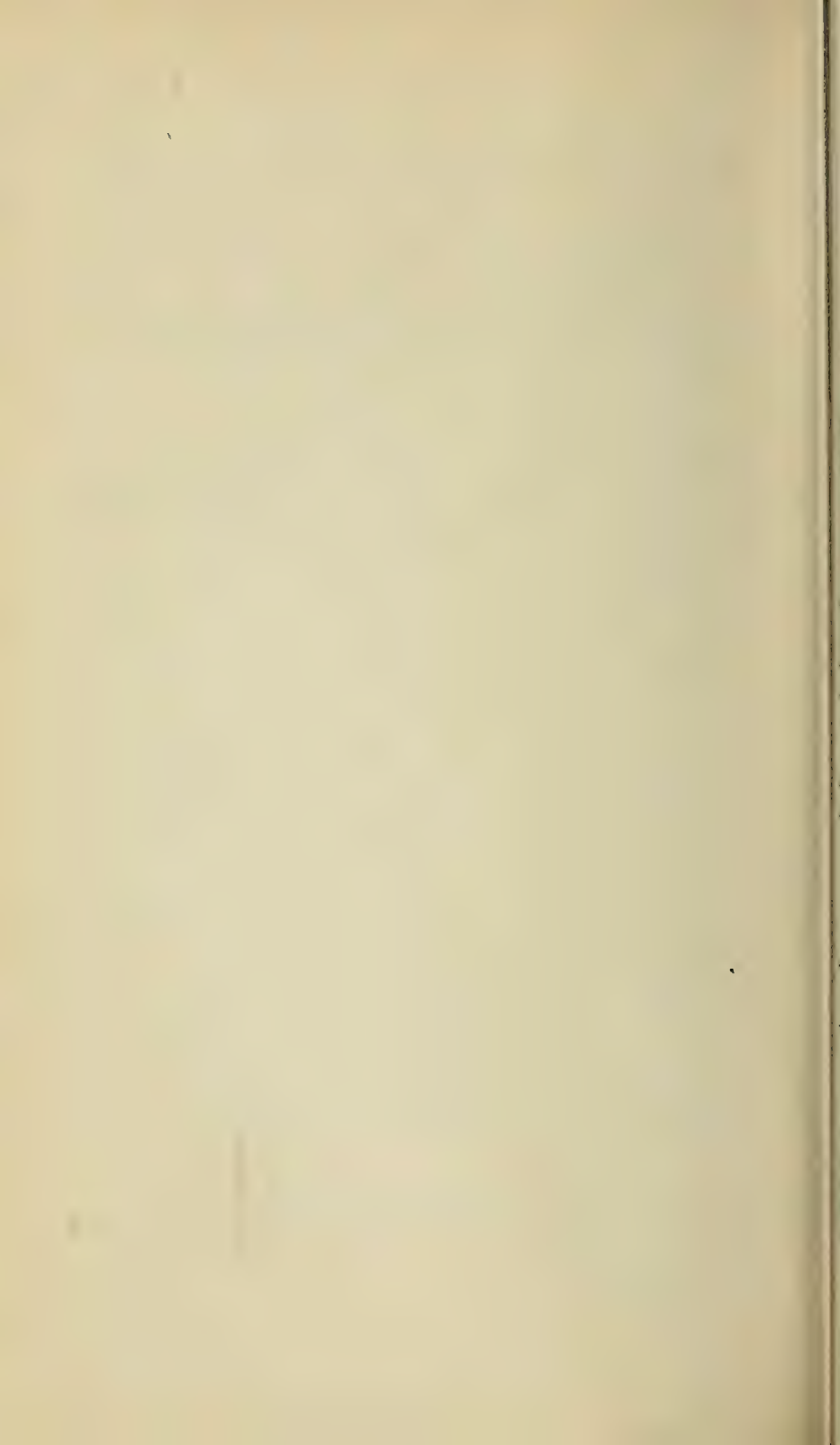
3 га] lectio manca pro н га || 7 почиша тобою] inter haec vocab. in cod. superfluum ко legitur.

пакѣти и о гн̄. Яце сѣко нмаши ма вбери́ка, прїимн і яко 17  
мене. Яце ли чинаѣ вбидѣ тѣ или дѣженѣ ес, си мнѣ 18  
притти.

Язѣ Павел написах своєю рѣкою, азѣ нехснѣю сѣ; да не 19  
рѣс ти, яко сам собою ми еси дѣженѣ. Ей, брате, азѣ ти 20  
сѣ нехснѣю о гн̄; и покой ми стрѣс в гн̄. Надѣав сѣ послѣ- 21  
шанїи твоємѣ, писах ти, вѣдый, яко и паче, еже гл̄ю, с'тво-  
риши. Рѣсно же и готови вѣнтел; оуповаю бо, яко мѣтвами 22  
вашими дарован есѣс вам.

Цѣлають тѣ Епафросѣ, пакнникѣ со мною в Хѣ Ісѣ, 23  
Маркѣ, Пристархѣ, Димасѣ, Лоука, сѣносѣкнннцн мон. 24  
Благдѣ гѣ ннѣго Іу Ха сѣ дѣомѣ вашимѣ, аминѣ.] 25

23 епафросѣ] post h. vocab. in cod. superfluum и legitur.





## APPENDIX I.

Index verborum, quae in versione palaeoslovenica evangeliorum, praesertim ea, quae in codice Mariano proponitur, non sunt praesto.

## A.

act. 11/28,<sup>1</sup>) а-кк ib. 21/10.

агарь f. "Αγαρ Agar: а-рь gal. 4/24, 4/25.

ἄγγελικος adj. ἄγγέλων angelorum: α-εἰς  
(loc. sg. f.) col. 2/18; α-εἰς (instr. pl.)  
cor<sup>1</sup> 13/1.

агриппа сф. агриппа.

агриппа м. Ἀγρίππας Agrippa: агриппа act. 25/13, 25/21, а-ппа ib. 26/1, 26/28, 26/32; агриппк (dat.) act. 25/23; а-ппо act. 25/24, 26/13, а-ппо ib. 25/26, 26/2, 26/8, 26/19, 26/27.

2/13, 2/14;  $\alpha$ -ma (gen.) iud. 0/14.

а-драмитѣнскѣ adj. Ἀδραμυττηνός Adra-  
myttenus: а-тѣнскѣ act. 27/2.

αερκ m. ἀήρ aer: αερκ (acc.) act. 22/23;  
αερδ (gen.) cor<sup>1</sup> 9/26.

ἀκελδᾶμα cf. Ἀκελδαμά Haeeldama: α-μα  
act. 1/19.

акрокүстениа f. ἀκροβυστία praerupitum:  
а-ениа (nom.) rom. 2/27; а-енио (acc.)  
ib. 3/30.

ακροευστινῆ adj. ὁ ἐν ἀκροευστίᾳ qui  
est in praeputio: α-ευκῆ (dat. sg. f.)  
rom. 4/12.

ακούλα cf. ακύλλα.

αὐτῷ\* adv. 1) ὥς tamquam: pet<sup>1</sup> 2/12,  
3/16, pet<sup>2</sup> 3/10, cor<sup>1</sup> 3/10, cor<sup>2</sup> 11/16,  
heb. 12/5. 2) ὡς sicut: thes<sup>1</sup> 2/4.

ακγ' αλλ' m. Ἀκύλλας Aquila: ακογ' α act.  
18/18, 18/26, -κγ' α cor<sup>1</sup> 16/19; ακγ' α  
λογ' act. 18/12, rom. 16/3, -κγ' α tim<sup>2</sup>  
4/19.

<sup>1)</sup> Numerus prior caput, posterior versum significat. Quo loco id quoque notemus necesse est vocabula littera ε vel ε incipientia in hoc indice sub lit. æ, vocabula littera w incipientia sub lit. o, vocabula littera S incipientia sub lit. œ, vocabula littera a incipientia sub lit. a exhiberi. Vocabula asterisco signata non quidem in codice Mariano, attamen in aliis evangeliorum apographis, uti Ostromiriano, Assemaniano etc., iam præsto sunt.

акѹла cf. акѹлаа.

александръ cf. алеѡандръ.

алеѡандръ m. Ἀλεξανδρος Alexander: а-ндръ (nom.) act. 19/33, алекс- tim<sup>2</sup> 4/14, алѡксандръ act. 4/6; а-ндра (acc.) act. 19/33, tim<sup>1</sup> 1/20.

алеѡандрѣскъ adj. 1) Ἀλεξανδρινός Alexandrinus: а-рѣскъ (acc. sg.) act. 27/6. 2) Ἀλεξανδρέων Alexandrinorum: а-дрѣстъ k (loc. sg. m.) act. 28/11; алѡксандрѣска (gen. sg. m.) act. 6/9.

алѡксандръ cf. алеѡандръ.

алѡксандранинъ m. Ἀλεξανδρεὺς Alexandrinus: а-нинъ (nom.) act. 18/24.

алѡксандрѣскъ cf. алеѡандрѣскъ.

алча f. λιμός fames: въ алчи cor<sup>2</sup> 11/27.

амбрій m. Ἰαμβρεῖς Iambres: а-рїй (nom.) tim<sup>2</sup> 3/8.

ампанъ m. Ἀμπλίας Ampliatus: ампаню (acc.) rom. 16/8.

амфиполь m. Ἀμφίπολις Amphipolis: а-ль (acc.) act. 17/1.

ананна cf. ананнѣ.

ананнъ cf. ананнѣ.

ананнѣ m. Ἀνανίας Ananias: а-нна (nom.) act. 22/12, 24/1, -ннъ act. 5/1, 5/5, 9/10, 9/13, 9/17, -ннѣ act. 23/2; а-ннѣ (acc.) act. 9/12; а-ннѣ (voc.) act. 5/3, 9/10.

анаѡема cf. анаѡема.

анаѡема f. ἀνάθεμα anathema: анаѡ- rom. 9/3, анаѡ- cor<sup>1</sup> 12/3.

андронникъ m. Ἀνδρόνικος Andronicus: а-нника (acc.) rom. 16/7.

анѡеловъ adj. τῶν ἀγγέλων angelorum: а-комъ (instr. sg. n.) act. 7/53.

анѡура f. ἄγκυρα ancora: а-рѣ (acc. sg.)

heb. 6/19; а-рѣ (acc. pl.) act. 27/29, 27/30, 27/40.

анний m. Ἰαννῆς Jannes: аннїй (nom.) tim<sup>2</sup> 3/8.

антиохнѣ f. Ἀντιόχεια Antiochia: а-хнѣ (gen. sg.) act. 11/19, 11/22; а-хнѣ (etiam gen. sg.) act. 14/19; а-хнѣ (acc.) act. 11/20, 11/25, 11/27, 13/14, 14/21, 14/26, 15/22, 15/30, 18/22, gal. 2/11; въ а-хнѣ act. 11/26, 13/1, 15/23, 15/35, -тїнхнѣ tim<sup>2</sup> 3/11.

антиохискъ (-хнѣскъ) adj. Ἀντιοχεύς Antiochenus: а-сарѣ act. 6/5.

антипатрида f. Ἀντιπατρίς Antipatris: а-доу act. 23/31.

антипатъ cf. антоупатъ.

антихрѣстъ m. Ἀντίχριστος Antichristus: а-стъ (nom. sg.) ioan<sup>1</sup> 2/18, 2/22, 4/3; а-сти (nom. pl.) ioan<sup>1</sup> 2/18.

антоупатъ m. ἀνθύπατος proconsul: а-патъ act. 13/12; а-пата act. 13/8; антипатѣ act. 18/12; антоупатѣ (instr. sg.) act. 13/7; анѡпати (nom. pl.) act. 19/38.

анѡпатъ cf. антоупатъ.

антоупатъ cf. антоупатъ.

апелла m. Ἀπελλῆς Appelles: апелла rom. 16/10.

аппскъ (-пнѣскъ) adj. Ἀππίου Appii: а-ска (gen. sg. m.) act. 28/15.

аполлоскъ adj. τοῦ Ἀπολλῶ Apollo: а-скъ (nom. sg. m.) cor<sup>1</sup> 3/4.

аполлосъ m. Ἀπολλῶς Apollon: а-скъ (nom.) act. 18/24, а-скъ cor<sup>1</sup> 3/5, 3/6, 3/22; а-са (acc.) cor<sup>1</sup> 4/6, tit. 3/13; а-соу act. 19/1; а-скъ (loc.) cor<sup>1</sup> 16/12.

апостолѣктѣ n. ἀποστολή apostolatus:

- а-ство (acc.) rom. 1/5, gal. 2/8; а-ства (gen.) act. 1/25, cor<sup>1</sup> 9/2.
- апостолскѣ adj. ἀποστόλων apostolorum: а-цаѣ (loc. sg.) act. 2/42; а-скими (instr. dual.) act. 4/35, 4/37; а-скѣ (gen. pl.) act. 18/18; а-скими (instr. pl.) act. 5/12.
- апполонія f. Ἀπολλωνία Apollonia: а-ню act. 17/1.
- апфія f. Ἀπφία Appia: апфін (dat.) philem. 0/2.
- аракия f. Ἀραβία Arabia: а-кню gal. 1/17; къ а-кни ib. 4/25.
- ареапагитѣ m. Ἀρεοπαγίτης Areopagita: а-тѣ act. 17/34.
- ареда m. Ἀρέτας Aretas: а-ды (gen.) cor<sup>2</sup> 11/32.
- ариевъ adj. Ἄρειος Areus: а-къ (acc.) act. 17/19; а-ка (gen.) ib. 17/22.
- аристархѣ m. Ἀρίσταρχος Aristarchus: а-рхѣ act. 20/4, col. 4/10, philem. 0/24; а-рха act. 19/29; а-рхоу act. 27/2.
- аристобулѣ m. Ἀριστόβουλος Aristobulus: а-ѡла (gen.) rom. 16/10.
- ароновъ adj. τοῦ Ἀαρών Aaron: а-къ (nom. sg. m.) heb. 9/4.
- аронѣ m. Ἀαρών Aaron: а-нѣ heb. 5/4; а-новн act. 7/40.
- аронѣ adj. τοῦ Ἀαρών Aaron: а-ню (dat. sg. m.) heb. 7/11.
- артеми f. Ἀρτεμῖς Diana: артеми (nom. sg.) act. 19/34, -темѣ ib. 19/28.
- артеминдѣ f. Ἀρτεμῖς Diana: а-миндѣ (gen. sg.) act. 19/27, 19/35; а-миндѣ (dat. sg.) act. 19/24.
- артемѣ cf. артеми.
- архаггеловѣ adj. ἀρχαγγέλου archangeli: а-геловѣ (loc. sg. m.) thes<sup>1</sup> 4/16.
- архаггелѣ m. ἀρχάγγελος archangelus: а-гелѣ (nom. sg.) iud. 0/9.
- архирѣскѣ vel potius а-рѣйскѣ adj. ἀρχιερατικός sacerdotalis: архирѣска (gen. sg. m.) act. 4/6.
- архипѣ m. Ἀρχιππος Archippus: а-поки (dat.) col. 4/17, -поки philem. 0/2.
- архитектонѣ m. ἀρχιτέκτων architectus: архи-нѣ cor<sup>1</sup> 3/10.
- артема m. Ἀρτεμάς Artemas: а-моу tit. 3/12.
- асна f. Ἀσία Asia: аснѣ (nom.) act. 19/27; аснѣ (gen.) act. 19/31; асна (gen.) act. 21/27; аснѣ (gen.) act. 6/9; аснѣ (gen.) act. 20/4; аснѣ (dat.) pet<sup>1</sup> 1/1; аснѣ (acc.) act. 19/26, 20/18; аснѣ (loc.) act. 2/9, 16/6, 19/10, 19/22, cor<sup>2</sup> 1/8, -снѣ act. 20/16, tim<sup>2</sup> 1/15.
- аснаннѣ m. Ἀσιανός Asianus: а-ннѣ act. 20/4.
- аснѣскѣ adj. ὁ κατὰ τὴν Ἀσίαν Asiae: а-скаѣ (acc. pl. n.) act. 27/2; а-скаѣ (nom. pl. f.) cor<sup>1</sup> 16/19.
- аснѣ cf. асна.
- асонѣ m. Ἰάσων Jason: а-нѣ rom. 16/21.
- аспиданѣ adj. ἀσπίδων aspidum: а-кнѣ rom. 3/13.
- асронѣ m. Σάρων Sarona: а-нѣ (loc.) act. 9/35.
- ассоунокритѣ m. Ἀσύγκριτος Asyncritus: а-та (acc.) rom. 16/14.
- ада vocab. syriacum, quod latine venit significat: cor<sup>1</sup> 16/22.
- адинѣйскѣ adj. Ἀθηναῖος Atheniensis: а-стин (voc. pl.) act. 17/22.
- адинѣ pl. Ἀθῆναι Athenae: а-нѣ (gen. pl.) act. 17/15, 18/1; а-нахѣ (loc. pl.) act. 17/16, thes<sup>1</sup> 3/1.

аѢниѢнъ m. Ἀθηναῖος Atheniensis: а-ниѢ  
(nom. pl.) act. 17/21.

аѢаѢа f. Ἀχαΐα Achaia: аѢаѢа (nom.) rom.  
15/26, cor<sup>2</sup> 9/2; аѢаѢа (gen.) act. 18/12;  
аѢаѢи (dat.) rom. 16/5, cor<sup>1</sup> 16/15; аѢаѢиѢ  
(acc.) act. 18/27, 19/21; аѢаѢи (loc.) cor<sup>2</sup>  
1/1, thes<sup>1</sup> 1/7.

аѢанковъ adj. Ἀχαΐου Achaici: а-вѢ  
(loc. sg. n.) cor<sup>1</sup> 16/17.

аѢайскъ adj. Ἀχαΐας Achaiae: а-цѢхъ  
(loc. pl. f.) cor<sup>2</sup> 11/10.

## Б.

баба f. μάμη avia: каковъ tim<sup>2</sup> 1/15.

багрѢнъ adj. πορφυροῦς purpureus: б-нам  
(acc. pl. n.) act. 16/14.

банѢ f. λουτρόν lavacrum: банѢю eph.  
5/26, tit. 3/5.

баснѢ f. μῦθος fabula: б-ниѢ (gen. pl.)  
б-ниѢмъ (dat. pl.) pet<sup>2</sup> 1/16, tim<sup>1</sup> 1/4,  
-немъ tit. 1/14.

бѢзаконѢно adv. ἀνόμως sine lege: rom.  
2/12.

бѢзаконѢнъ adj. 1) ἄνομος qui sine lege  
est, iniquus: б-ниѢмъ (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 9/2,  
tim<sup>1</sup> 1/9; б-ниѢми (instr. pl.) pet<sup>2</sup> 2/8.  
2) ἄθεσμος nefandus: б-ниѢхъ (gen. pl.)  
pet<sup>2</sup> 2/7.

бѢзбожнѢ adj. ἄθεος qui sine deo est:  
б-ниѢ (nom. pl.) eph. 2/12.

бѢзвѢстѢно adv. ἀδῆλως in incertum:  
cor<sup>1</sup> 9/26.

бѢзвѢстанъ adj. ἀδῆλος incertus: б-нъ  
(acc.) cor<sup>1</sup> 14/8.

бѢзгласѢнъ adj. ἄφωνος qui sine voce  
est, mutus: б-нъ (nom. sg.) pet<sup>2</sup> 2/18,

cor<sup>1</sup> 14/10 et бѢзгласѢнъ act. 8/32;  
б-ниѢмъ (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 12/2.

бѢзгрѢшнѢ adj. ἀδύνατος qui sine sump-  
tu est: бѢзгрѢшнѢ (acc. sg. n.) cor<sup>1</sup>  
9/18.

бѢздродѢнъ adj. ἀγενής ignobilis: б-нам  
(acc. pl. n.) cor<sup>1</sup> 1/28.

бѢздѢшнѢ adj. ἄψυχος qui sine anima  
est: б-намъ (acc. pl. n.) cor<sup>1</sup> 14/7.

бѢзлѢбнѢ adj. ἄκακος innocens: б-вѢ  
(nom.) heb. 7/26.

бѢзмѢлѢнѢ (-мѢлѢ-) n. ἡσυχία silentium:  
б-нѢ (acc.) act. 22/2; б-ниѢ (loc.) tim<sup>1</sup>  
2/12, -вѢ tim<sup>1</sup> 2/11.

бѢзмѢлѢно adv. ἀπεριπαύτως sine im-  
pedimento: cor<sup>1</sup> 7/35.

бѢзмѢлѢнъ adj. ἡσυχίος tranquillus:  
б-вѢно (acc. sg. n.) tim<sup>1</sup> 2/2.

бѢзмѢлѢстенѢ n. ἡσυχία silentium:  
б-вѢмъ (acc. pl.) thes<sup>2</sup> 3/12.

бѢзмѢлѢствовати vb. ἡσυχάζειν quie-  
tum esse: б-вати thes<sup>1</sup> 4/11.

бѢзмѢрнѢ adj. ἄμετρος immensus: б-ниѢ  
(acc. pl. n.) cor<sup>2</sup> 10/13, 10/15.

бѢзмѢстанъ adj. ἄτοπος importunus:  
б-ниѢхъ (gen. pl.) thes<sup>2</sup> 3/2.

бѢзѢмѢ m. ἄφρων insipiens: бѢзѢмѢ  
(voc.) cor<sup>1</sup> 15/36.

бѢзвѢременнѢ (-вѢрѢм-) vb. ἀχαιρεῖσθαι  
occupatum esse: б-ниѢ philip. 4/10.

бѢзвѢстѢлѢнѢ n. ἀφθαρσία incorrupti-  
bilitas: б-ниѢ (acc.) cor<sup>1</sup> 15/42.

бѢзвѢтѢтѢнъ adj. ἀναπολόγητος inex-  
cusabilis: б-вѢтѢтѢнъ (nom.) rom. 2/1.

бѢзгласѢнъ cf. бѢзгласѢнъ.

бѢрѢаниѢнъ lege: бѢрѢаниѢнъ m. Βεροιαῖος  
Beroeensis: б-ниѢнъ (nom.) act. 20/4.



беръ f. Βέρωα Βεροα: беръ (acc.) act. 17/10; берн (loc.) act. 17/13.  
 БЕСКЕКАСЪСТВЕНІЕ n. ἄζυμα panes non fermentati: Б-СТЫН (loc.) cor<sup>1</sup> 5/8.  
 БЕСКЕВЪРНЪНЪ (-скврѣ-) adj. ἀμίαντος im-pollutus: Б-НЪНЪ (nom.) heb. 7/26.  
 БЕСМРЪТЪСТВО n. ἀθανασία immortalitas: Б-СТВО (acc.) tim<sup>1</sup> 6/16.  
 БЕСПЕЧАЛЪНЪЙ compar. ἀλυπότερος sine tristitia: Б-НЪЙ (nom. sg. m.) philip. 2/28.  
 БЕСПЛОДЪНЪ adj. ἄκαρπος infructuosus: Б-ДНИ (nom. pl. m.) tit. 3/14; Б-ДНА (nom. pl. n.) iud. 0/12; Б-ДНЪ (gen. pl.) pet<sup>2</sup> 1/8.  
 БЕСПНОКАТИ vb. ἀτάκτεῖν inordinatum esse: Б-ВАХОМЪ thes<sup>2</sup> 3/7.  
 БЕСПНОУ adv. ἀτάκτως inordinate: thes<sup>2</sup> 3/6, 3/11.  
 БЕСПИСАЛЪНЪ adj. 1) ἀνυρίθμυτος innume-rabilis: Б-НЪЙ (nom.) heb. 11/12. 2) ἀπέραντος interminatus: Б-НЪХЪ (gen. pl.) tim<sup>1</sup> 1/4.  
 БИЙЦА m. πλήκτης percussor: КИЙЦИ (dat.) tim<sup>1</sup> 3/3, КИЙ- tit. 1/7.  
 БЛАГОВЪРЪМЕНЪНЪ adj. εὐκαιρος opportu-nus: Б-НЪНОУ (acc. sg. f.) heb. 4/16.  
 БЛАГОВЪРІЕ n. εὐσέβεια pietas: Б-РІЕ (nom.) tim<sup>1</sup> 6/6; Б-РІЕ (acc.) tim<sup>1</sup> 6/11; Б-РИЕМЪ act. 3/12; БЪ Б-РИН tim<sup>1</sup> 2/2.  
 БЛАГОВЪРНО adv. εὐσεβῶς pie: tim<sup>2</sup> 3/12, tit. 2/12.  
 БЛАГОВЪРЪНЪ adj. 1) εὐσεβής religiousus, pius: Б-РІНЪ (nom.) act. 10/2, 22/12; Б-РНА (acc. sg.) act. 10/7; Б-РІНА (acc. pl. m.) pet<sup>2</sup> 2/9. 2) εὐλαβής timoratus: Б-РИН (nom. pl.) act. 8/2.

БЛАГОВЪРЪСТВИЕ n. εὐσέβεια pietas: Б-РЪСТВЫ (gen. sg.) tim<sup>1</sup> 3/16; Б-РЪСТВИО (dat.) pet<sup>2</sup> 1/3, -РЪСТВІО tim<sup>1</sup> 6/5, -РЪСТВІА tit. 1/1, -РЪСТВІО tim<sup>2</sup> 3/5; Б-РЪСТВЫЕ (acc.) pet<sup>2</sup> 1/6, 1/7; Б-РЪСТВИЕМЪ (instr.) tim<sup>1</sup> 5/4; Б-РЪСТКИ (loc.) tim<sup>1</sup> 4/7.  
 БЛАГОВЪСТВОКАНІЕ n. εὐαγγέλιον evan-gelium: Б-НЪ (gen.) act. 15/7.  
 БЛАГОВЪСТАТИ vb. εὐαγγελίζεσθαι evan-gelizare: Б-СТАНО БЫТЬ pet<sup>1</sup> 4/6.  
 БЛАГОДОУШНОКАТИ vb. εὐφροεῖν bono animo esse: Б-ШНОУ philip. 2/19.  
 БЛАГОДЪКАТИ vb. ἀγαθοεργεῖν bene agere: Б-АТИ tim<sup>1</sup> 6/18.  
 БЛАГОДЪКЪСТВОКАТИ vb. χαρίζεσθαι gra-tificare: Б-КОА eph. 1/6.  
 БЛАГОДЪКІАНІЕ n. 1) ἀγαθοποιία benefac-tum: Б-НІЕ (acc.) pet<sup>1</sup> 4/19. 2) εὐποιία beneficentia: Б-НІА (gen.) heb. 13/16. 3) χάρις gratia: БЪ Б-НІИ thes<sup>2</sup> 2/16.  
 БЛАГОИЗВОЛТИ vb. εὐδοκεῖν placere: Б-ВОЛИ cor<sup>1</sup> 1/21.  
 БЛАГОИЧНТИ СЯ vb. εὐπροσωπεῖν pla-cere: Б-ЧНТИ СЯ gal. 6/12.  
 БЛАГООБРАЗНО adv. εὐσχημόνως hono-ste: rom. 13/13, thes<sup>1</sup> 4/12.  
 БЛАГООБРАЗНОСТЕ n. εὐσχημοσύνη ho-nestas: Б-ЗНЪСТВО (acc.) cor<sup>1</sup> 12/23.  
 БЛАГООБРАЗНЪ adv. εὐσχημόνως hone-ste: cor<sup>1</sup> 14/40.  
 БЛАГОПОКОРАНЕЪ adj. εὐπειθής suadibilis: Б-РАНЕА (nom. sg. f.) iac. 3/17.  
 БЛАГОПОТРЕБЕНЪ adj. εὐχρηστος utilis: Б-ЕНЪ (nom.) tim<sup>2</sup> 2/21; Б-ЕНА (acc. sg. m.) philem. 0/11.  
 БЛАГОПРИАТЪНЪ adj. εὐπρόσδεκτος accep-

- tus, acceptabilis: к-тъно (nom. sg. n.) rom. 15/16, cor<sup>2</sup> 6/2.
- благороднѣ adj. εὐγενής nobilis: к-роднѣ (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 1/26.
- благословекствокати cf. благословеск-ствокати.
- благословескствокати vb. εὐλογεῖν benedicere: к-векствокѣтъ сѧ (pass.) gal. 3/9; к-векствокѣюще pet<sup>1</sup> 3/9.
- благословямти vb. εὐλογεῖν benedicere: к-амѣтъ сѧ (pass.) heb. 7/7.
- благословаеніе n. εὐλογία benedictio: к-ниѣ (nom.) iac. 3/10, gal. 3/14; к-ниѣ (gen.) cor<sup>1</sup> 10/16; к-нию (dat.) rom. 15/29; к-ниѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 9/5, heb. 12/17, -леніе cor<sup>2</sup> 9/5; к-ниѣмъ (instr.) rom. 16/18, eph. 1/3; к-ниѣ (acc. pl.) heb. 6/7; к-ниихѣ (loc. pl.) cor<sup>2</sup> 9/6.
- благостѣни f. 1) ἀγαθосύνη bonitas: к-тънѣ (nom.) gal. 5/22; к-тънѣ (gen.) rom. 15/14; к-тънѣ (dat.) eph. 5/9, thes<sup>2</sup> 1/11. 2) χρηστότης bonitas, bonum: к-тънѣю eph. 2/7; к-тънѣ (acc. pl.) rom. 3/12.
- благостѣ f. 1) χρηστότης benignitas, bonitas: к-стѣ (nom.) rom. 11/22, gal. 5/22, tit. 3/4; к-стѣ (gen.) rom. 2/4; к-стѣ (dat.) rom. 11/22; к-стѣ (acc.) rom. 11/22, col. 3/12; кѣ к-стѣ cor<sup>2</sup> 6/6. 2) χάρις gratia; к-стѣ (gen.) eph. 1/7.
- благодѣггоднѣ adj. εὐάρεστος qui placet: к-нѣ (nom.) rom. 14/18.
- благодѣханіе εὐωδία bonus odor, suavitatis: к-ниѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 2/15; к-ниѣ (gen.) eph. 5/2.
- благодѣтити (-чѣт-) vb. εὐσεβεῖν colere: к-чѣтитѣ act. 17/23.
- блаженіе n. μακαρισμός beatitudo: к-ниѣ (acc.) rom. 4/6.
- блаженкствіе n. μακαρισμός beatitudo: к-ствіе (nom.) rom. 4/9.
- блаженство n. μακαρισμός beatitudo: к-ство (nom.) gal. 4/15.
- блаженствокати v. χρηστεύεσθαι benignum esse: к-ствокѣтъ cor<sup>1</sup> 13/4.
- блѣзніти сѧ vb. πλανᾶσθαι errare; блѣзніихѣ сѧ heb. 5/2.
- блѣзнѣ m. σκάνδαλον scandalum; блѣзна (gen.) ioan<sup>1</sup> 2/10.
- блѣдѣ m. ἀσωτία luxuria: блѣдѣ (nom.) eph. 5/18, блѣда (gen.) tit. 1/6.
- блѣженіе (-жд-) n. πλάνη error: к-ниѣ (gen.) thes<sup>1</sup> 2/3.
- блѣкотина f. ἐξέραμα vomitus: блѣкотинѣ (acc. pl.) pet<sup>2</sup> 2/22.
- блѣднѣ adj. φλύαρος verbosus: блѣднѣтъ (nom. pl. f.) tim<sup>1</sup> 5/13.
- блѣсти (блѣд-) vb. φλυαρεῖν garrire: блѣдѣнѣ ioan<sup>3</sup> 0/10.
- богатѣно adv. πλουσίως abundanter: col. 3/16.
- богоборѣць m. θεομάχος qui deo repugnat: к-рѣнѣ (nom. pl.) act. 23/9.
- богодоухнокеннѣ adj. θεόπνευστος divinitus inspiratus: к-вѣннѣ (nom. pl. f.) tim<sup>2</sup> 3/16.
- боголюбѣць m. φιλόθεος dei amator: к-вѣнѣ (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/4.
- богомѣрзѣкъ adj. θεοστυγής deo odibilis: к-кѣ (acc. pl.) rom. 1/30.
- богоскарѣннѣ m. θεομάχος qui deo repugnat: к-вѣннѣ (nom. pl.) act. 5/39.
- богочѣстіе n. θεοσέβεια pietas: к-чѣстѣ (dat.) tim<sup>1</sup> 2/10.

БОГЪНИИ f. θεά dea: к-ниа (gen.) act. 19/27, 19/35, 19/37.

БОЖЕСТВО n. 1) θεϊότης divinitas: к-ство (nom.) rom. 1/20. 2) θεότης divinitatio: к-ства (gen.) col. 2/9.

БОЖЕСКЪ adv. κατὰ θεόν secundum deum: pet<sup>1</sup> 4/6.

БОЖЕСТВЕНЪ adj. θεοῦ qui dei est: к-внѣхъ (gen. pl.) cor<sup>2</sup> 2/11.

БОЛШНАИ (КОЛЪ-) adv. περισσῶς amplius: act. 26/11.

БОЛШРСКЪ adj. ὁ κατ' ἐξοχὴν principalis: к-скыи act. 25/23.

БОРОТИ сѧ vb. πολεμεῖν belligerare: к-рете сѧ iac. 4/2.

БОЪЗАНЪ cf. БОЪЗНА.

БОЪЗНЪ f. φόβος timor: к-зни (dat.) rom. 13/3; къ к-знъ rom. 8/15; к-знию pet<sup>1</sup> 3/15; кѣкзнию pet<sup>1</sup> 2/8; к-зни (nom. pl.) cor. 7/5.

БРАТОЛЮБЪСТВИЕ n. φιλαδελφία amor fraternitatis: к-ствые (nom.) pet<sup>1</sup> 1/7, heb. 13/1; к-ствые (acc.) pet<sup>1</sup> 1/22; к-ствіемъ (instr.) rom. 12/10; к-ствин (loc.) thes<sup>1</sup> 4/9.

БРАТОЛЮБЪЦЪ m. φιλάδελφος amator fraternitatis; к-лѣккци (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 3/8.

БРИТИ сѧ vb. ξυρᾶσθαι decalvari: к-ти сѧ cor<sup>1</sup> 11/7.

БРЪННЪ f. θώραξ lorica: къ брѣнѧ eph. 6/14, thes<sup>1</sup> 5/8.

БРЪДЪ m. ἐκχολυμβᾶν enatare: къ брѣдъ act. 27/42.

БРѢШТИ (БРѢГ-) vb. μέλειν curae esse: не брѣзи cor. 7/21.

БОУРЪНЪ adj. 1) βίαιος vehemens: кѣурѣ-

ноу (dat.) act. 2/2. 2) τυφονικός typhonicus: кѣурѣнъ (nom.) act. 27/14.

КОУИСТВО n. μωρία stultitia: к-тво (nom.) cor<sup>1</sup> 1/8, 2/14, 3/19; к-тѣмъ (instr.) cor<sup>1</sup> 1/21.

КОУЕСЛОКЕСИЕ n. μωρολογία stultiloquium: к-сье (nom.) eph. 5/4.

КОУЕСТЪ f. μωρία stultitia: к-тъ (nom.) cor<sup>1</sup> 1/23.

КЪЛЪ f. βοτάνη herba: кѣмъ (acc.) heb. 6/7.

КѢДИТИ vb. ἀναγκάζειν cogere: кѣдиши gal. 2/14.

КѢДНЪ adj. cum succed. кѣти живѣ-  
вѣи periclitari: кѣднѣ юсть налѣ  
act. 19/40.

КѢСОВЪСКЪ adj. δαίμονίων daemoniorum: к-скымъ (dat. pl. n.) tim<sup>1</sup> 4/1.

## B.

БААЛЪ m. Βάαλ Baal: баалѣ (dat.) rom. 11/4.

БАВЛОНЪ m. Βαβυλών Babylon: к-лона (gen.) act. 7/43; к-лонъ (loc.) pet<sup>1</sup> 5/13.

БАЛААМОВЪ adj. τοῦ Βαλαάμ Balaam: к-мовъ (nom.) pet<sup>2</sup> 2/15; к-мовѣ (gen. sg. f.) iud. 0/11.

БАРАКЪ m. Βαράκ Barac: к-цѣ (loc.) heb. 11/32.

КАРКАРЪ m. βάρβαρος barbarus: к-рѣхъ rom. 1/14.

КАРИСОУСЪ m. Βαρισοῦς Bariesus: к-сѣсъ (nom.) act. 13/6.

КАРНАКЪ m. Βαρνάβας Barnabas: к-ка (nom.) act. 4/36, 9/27, 11/25, 12/25, 13/1, 13/46, 14/14, 15/35, 15/37, 15/39, cor<sup>1</sup> 9/6; к-кѣ (gen.) act. 13/43, 15/12;

- к-коу (acc.) act. 11/22, 13/7, 13/50, 14/12, -накоу ib. 13/12; к-кою (instr.) act. 14/20, 15/22, 15/25, gal. 2/2; к-кѣ (dat.) act. 15/2, gal. 2/9, 2/13; к-кѣ (etiam dat.) act. 15/36.
- карнавинъ adj. τοῦ Βαρνάβα Barnabae: к-винъ (nom.) col. 4/10.
- карнаваъ adj. τοῦ Βαρνάβα Barnabae: к-ваю (instr. sg. f.) act. 11/30.
- карсака m. Βαρσαβᾶς Barsabas: к-коу (acc.) act. 1/23, 15/22.
- велянаръ m. Βελιάλ Belial: к-роу (dat.) cor<sup>2</sup> 6/15.
- величавъ adj. ὑπερήφανος superbus: к-кѣ (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/2; к-кѣ (acc. pl.) rom. 1/30.
- величание n. κενοδοξία inanis gloria: к-нью (dat.) philip. 2/3.
- величѣстїе n. 1) μεγαλειότης maiestas: к-внѣ (gen.) act. 19/27. 2) μεγαλωσύνη magnificentia: к-внѣ (nom.) iud. 0/25; к-внѣ (gen.) heb. 1/3; к-вню (dat.) pet<sup>2</sup> 1/16, heb. 8/1. 3) μέγεθος magnitudo: к-внѣ (nom.) eph. 1/19. 4) ἄδρότης plenitudo: к-внѣ (loc.) cor<sup>2</sup> 8/20.
- величѣпославиѣ adj. μεγαλοπρεπής magnificus: к-внѣ (gen. sg. f.) pet<sup>2</sup> 1/17.
- вѣннаминовъ cf. вѣннаминокъ.
- вѣннаминовъ adj. τοῦ Βενιαμίν Beniamin: к-нова (gen.) act. 13/21, philip. 3/5, вѣннаминова (gen.) rom. 11/1.
- вѣрний cf. вѣрникии.
- вѣрникии f. Βερνίκη Bernice: к-кин (nom.) act. 25/13, 26/30; вѣрнику (lectio erron. pro вѣрникии) act. 25/23.
- вѣсти (вѣз-) сѧ vb. 1) πλεῖν navigare: к-ти сѧ act. 27/2. 2) κατέχειν tendere: вѣзѧхъ сѧ act. 27/40.
- вѣпрати cf. кѣпрати.
- видѣ m. εἶδος species: видѣ (gen.) thes<sup>1</sup> 5/22.
- видѣннѣ f. Βιθυνία Bithynia: к-нню act. 16/7.
- владѣчѣстїе n. ἐξουσία potestas: к-стѣнѣ (gen. sg.) rom. 13/3; к-стѣнѣ (nom. pl.) rom. 13/1.
- властѣ m. Βλάστος Blastus: в-ста (acc.) act. 12/20.
- владити vb. σύρειν trahere: владѣ (= владѣа) act. 8/3.
- вожѣ (-ждѣ) m. ἡγούμενος praepositus: вожа (acc. pl.) heb. 13/24; к-мѣ (dat. pl.) heb. 13/17.
- возити vb. 1) διαπερᾶν transfretare: ко-знимъ (part. pass.) act. 21/2. 2) πλεῖν navigare: ко-знимъ (part. pass.) act. 27/6.
- воинскѣ adj. τῆς σπείρης cohortis: в-комоу act. 21/31.
- воинство n. στρατεία militia: к-во (acc.) tim<sup>1</sup> 1/8; к-ва (gen.) cor<sup>2</sup> 10/4.
- воинствовати vb. στρατεύεσθαι militare: к-воѣмѣ (1. pl. praes.) cor<sup>2</sup> 10/3.
- волѣ adv. ἄγε ecce, age: iac. 4/13, 5/1.
- волѣслоужение n. θελοθρησκεία cultus voluntarius, superstio: к-ннѣ (acc.) col. 2/23.
- восорокѣ adj. τοῦ Βοσὸρ Bosor: в-овѣ (acc.) pet<sup>2</sup> 2/15.
- воювати vb. 1) στρατεύεσθαι militare: воюѣши tim<sup>1</sup> 1/18; воюѣтъ pet<sup>1</sup> 2/11; воюѣмихъ iac. 4/1. 2) cum antec. про-



тикѡу ἀντιστρατεύεσθαι repugnare: про-  
 тикѡу вѡюѡмѣ (acc. sg.) rom. 7/23.  
 браκνια f. βραβεῖον braviū, praemium:  
 в-кнѡ cor<sup>1</sup> 9/24.  
 краска f. ρυτίς ruga: в-скы (gen.) eph. 5/27.  
 κρεῖνати (κρ'κ'жд-) vb. βλάπτειν nocere:  
 в-жаѡща (acc. pl. f.) tim<sup>1</sup> 6/9.  
 временитѣ (вр'км-) adj. πρόσκαιρος tem-  
 poralis: в-нитѡу (acc. f.) heb. 11/25.  
 κσεγοῦκνιτελѣ m. ὀλεθρος interitus: в-  
 теѣѣ thes<sup>1</sup> 5/3.  
 κσεγтѣкѣлѣнѣ adj. ὀλεθριος qui est in  
 interitu: в-лѣнѣ (acc.) thes<sup>2</sup> 1/9.  
 κσεδѣржнѣтеѣлѣ (-др'ж-) m. παντοκρά-  
 τωρ omnipotens: в-теѣлѣ (nom.) cor<sup>2</sup>  
 6/18.  
 κσελнчѣскѣ adv. παντὶ τρόπῳ omni mo-  
 do philip. 1/18.  
 κσεтѣл'кннѣ n. ὀλεθρος interitus: в-ннѣ  
 (acc.) tim<sup>1</sup> 6/9.  
 κсец'кленинѣ n. ὁλοκληρία integra sani-  
 tas: в-ннѣ (acc.) act. 3/16.  
 κсѣма adv. ὅλως omnino: cor<sup>1</sup> 5/1.  
 κсеѡдоу adv. πάντοθεν ex omni parte:  
 heb. 9/4.  
 κсѡчѣскѣ cf. κсѡчѣскѣ.  
 κсѡчѣскѣ adj. πᾶς omnis: в-каѣ (nom.  
 pl. n.) cor<sup>2</sup> 5/17, 5/18, col. 1/16, 1/17,  
 heb. 2/10; в-каѣ (acc. pl. n.) col. 1/20,  
 3/8, eph. 1/10, 1/23, 3/9, 4/15, phi-  
 lip. 3/21, heb. 1/3, 3/4; -чѣкаѣ 2/8,  
 -чѣскаѣ tim<sup>1</sup> 6/13; в-кѣхѣ (gen. pl.)  
 heb. 2/8.  
 вѣжнжати (-жд-) vb. οἰκοδομεῖν aedi-  
 ficare: вѣжнжѣтеѣ cor<sup>1</sup> 8/1.  
 вѣзѡвр'ктн vb. λογίζεσθαι existimare:  
 вѣзѡврѣтѣ (3. pl. praes.) cor<sup>2</sup> 12/6.

вѣзѡκѡннтн vb. νομοθετεῖν legem dare,  
 sancire: в-нн сѣ (pass.) heb. 8/6; в-  
 ннн вѣша heb. 7/11.  
 вѣзѣлагодѣтѣнѣ adj. εὐχάριστος gra-  
 tus: в-тѣнн (nom. pl.) col. 3/15.  
 вѣзѣкѣнѡути (-кѣд-) vb. ἐξυπνίζεσθαι ex-  
 pergeri: в-кѣнѡуѣ act. 16/27.  
 вѣзгр'ѣкати, lectio error. pro вѣзгр'ѣ-  
 кати ἀναζωπυρεῖν resuscitare: в-кати  
 tim<sup>2</sup> 1/6.  
 вѣзѡвнзати vb. ἐπιφέρειν suscitare: в-  
 зати philip. 1/17.  
 вѣзѡдражати vb. ἐπιστομίζειν redar-  
 guere: в-жати tit. 1/11.  
 вѣзѡдрастити vb. αὐξάνειν augere, fa-  
 cere ut crescat: в-ститѣ cor<sup>2</sup> 9/10;  
 в-ститѣ (1. pl. praes.) eph. 4/15; в-  
 сти (3. sg. aor.) cor<sup>1</sup> 3/7; в-стнѣннѣ  
 cor<sup>1</sup> 3/7.  
 вѣзѡдращеннѣ n. αὐξησις augmentum:  
 в-ннѣ (acc.) col. 2/19.  
 вѣзѡдр'жѣтеѣлѣ m. ἐγκρατὺς continens:  
 в-теѣѡ (dat.) tit. 1/8.  
 вѣзѡдрѣкѣнѡвати vb. ζηλοῦν zelare, ae-  
 mulare: в-нѡвѣѣше act. 17/5, (вѣзѡдрѣ-  
 кнѡвѣѣше) ib. 7/9.  
 вѣзѡдоу'хѣ m. ἀήρ aēr: на вѣзѡдоу'сѣ  
 thes<sup>1</sup> 4/17.  
 вѣзѡдоу'шѣнѣ adj. αἶρος aëris: в-нѡѡу  
 eph. 2/2.  
 вѣзѡдѣхѣннѣ n. στεναγμός gemitus:  
 вѣзѡдѣхѣннѣ (nom.) act. 7/34; в-ннн  
 (instr. pl.) rom. 8/26.  
 вѣзѡдржати (-др'ж-) сѣ vb. 1) ἐγκρα-  
 τεύεσθαι se abstinere: в-жнѣ сѣ cor<sup>1</sup>  
 9/25. 2) ὑποστέλλειν ἑαυτὸν se subtra-  
 here: в-жѣше сѣ gal. 2/12.

κκζιρατι vb. 1) ἀτενίζειν intendere: κ-ти cor<sup>2</sup> 3/7, 3/13; κκζираише act. 1/10. 2) ἀποβλέπειν aspicere; κ-аше heb. 11/26.

κκζαοζение n. ἐπιθεσις impositio: κ-нию (dat.) heb. 6/2; κ-нинемъ tim<sup>2</sup> 1/6, (-немъ) tim<sup>1</sup> 4/14.

κκζαοκати v. ἐπιποθεῖν desiderare: κ-амю rom. 1/11.

κκζαοκαение n. 1) ἐπιποθία cupiditas: κ-ниие (acc.) rom. 15/23. 2) ἐπιπόθησις desiderium: κ-ниие (acc.) cor<sup>2</sup> 7/7, 7/11.

κκζмъдъствие n. (-мъздъ-) n. μισθοποδοσία remuneratio: κ-вие (acc.) heb. 10/35.

κκζмъзднтелъ m. μισθοποδότης remunerator: κ-телъ (nom.) heb. 11/6.

κκζмъздние n. 1) ἀντιμισθία remuneratio, merces: κ-дые (acc.) rom. 1/27, cor<sup>2</sup> 6/13. 2) μισθοποδοσία retributio: κ-дые (acc.) heb. 2/2.

κκζмъктати vb. 1) βάλλειν iactare: κ-таюиэмъ act. 22/23. 2) cum сѧ ἀνεμίζεσθαι ventu moveri: κ-таюиѧ сѧ (gen.) iac. 1/6.

κκζнесение n. τὸ ἀνενεγχεῖν exhaustire: на κ-ниие heb. 9/28.

κκζиникнотти vb. ἀνανήφειν resipiscere: κ-нст (3. pl. praes.) tim<sup>2</sup> 2/26.

κκζиосанкѧ adj. τετυφωμένος tumidus: κ-анин (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/4.

κκζоуститти сѧ vb. προτιθεσθαι proponere: κ-тихъ сѧ rom. 1/13.

κκкрайнѧ adj. ὁ παρὰ τὸ χεῖλος qui est ad oram: κ-нѧй (nom.) heb. 11/12.

κκκочшание n. ἀπόχρησις usus: κ-нинемъ col. 2/22.

κκκочшати vb. μεταλαμβάνειν percipere: κ-ти tim<sup>2</sup> 2/6.

κκлана (κλѧ-) f. ἔριον lana: κ-ною heb. 9/19.

κκλхковати (κλѧхк-) vb. μαντεύεσθαι divinari: κκλхковиин (nom. sg. f.) act. 16/16.

κκлчцѧ (κлѧч-) m. τρίβολος tribulus: κ-цѧ (acc.) heb. 6/8.

κκлшкение (κлѧхк-) n. περίεργα curiositas: κ-нии (acc. pl.) act. 19/19.

κκмъкнати сѧ vb. λογίζεσθαι imputari: κ-ниетъ сѧ rom. 4/4.

κκмъкшение n. φύραμα massa, conspersio: κ-ниие (nom.) cor<sup>1</sup> 5/7; κ-ниие (acc.) gal. 5/9.

κκнадрити (= κκнѧраднѧти) vb. 1) ὁρᾶν videre: κ-ратъ rom. 15/21. 2) θεᾶσθαι perspicere: κ-рихомъ iohan<sup>1</sup> 1/1.

κκноуѧ n. ἔχγονος nepos: в'ноуѧта (acc. pl.) tim<sup>1</sup> 5/4.

κκорочити сѧ vb. ὀπλιζεσθαι armari: κ-житѧ сѧ pet<sup>1</sup> 4/1.

κκпадатти vb. ἐμπίπτειν incidere: κ-даиетѧ iac. 1/2; в'падаютъ tim<sup>1</sup> 6/9.

κκпрошение n. ἐπερώτημα interrogatio: κ-ниие (nom.) pet<sup>1</sup> 3/21.

κκсажати vb. cum succed. κѧ тѧм-ницю φυλακίζειν concludere in carcerem: вѧсажамъ κѧ m. act. 22/19.

κκселати сѧ vb. ἐνοικεῖν habitare: κ-лиетъ сѧ col. 3/16.

κκскладати vb. ἐπιτιθέναι imponere: вѧскладай (imp.) tim<sup>1</sup> 5/22.

κκскочити vb. 1) ἐξῆλθεσθαι exsilire: вѧскочъ act. 3/8. 2) εἰσπηδᾶν introgredi: вѧскочѧ (imp.) act. 16/29.



възлаганіе n. ἐπιθεσι impositio: в-ннемъ  
act. 8/18.

вънегда conj. ἐν cum: act. 9/3, 11/15.

въноушити (вѣнѣ-) vb. ἐνωτίζεσθαι per-  
cipere: в-нште act. 2/14.

върх-, вѣрѣшити vb. ἀλοῶν triturare: вър-  
хѣй cor<sup>1</sup> 9/10; върхоуѣра (gen.) cor<sup>1</sup>  
9/9, tim<sup>1</sup> 5/18.

въскликноути (вѣскликиѣ-) vb. χρά-  
ζειν exclamare: в-ноуѣше act. 7/57.

въскочити cf. вѣскочити.

въстѣзати cf. вѣстѣзати.

въстоуѣтити (вѣстѣтѣ-) vb. ἐπιβαίνειν in-  
gredi: в-ни (imp.) act. 12/8.

вѣдѣтѣ 1. sg. praes. a verbo вѣдѣти:

- 1) οἶδα scio: act. 20/25, 20/29, 26/27,  
rom. 7/18, 15/29, cor<sup>1</sup> 1/16, cor<sup>2</sup> 12/2,  
12/13, philem. 1/19, 1/25, 4/12, tim<sup>2</sup>  
1/12. 2) εἶδω noverim: cor<sup>1</sup> 13/2.
- 3) γινώσκω gnarus sum: philip. 1/22.

вѣнчати cf. вѣнѣчати.

вѣнѣчати vb. στεφανοῦν coronare: вѣнѣ-  
чалъ ѡси heb. 2/7; вѣнчана (acc.) heb.  
2/9; вѣнчаѣт сѧ (pass.) tim<sup>2</sup> 2/5.

вѣстѣ adj. γνωστός notus: вѣсто act.  
13/38, 28/22.

вѣтрьцѣ m. ἀνεμος ventus, aura: в-цѣ  
(nom.) act. 20/14; в-цю (dat.) act.  
27/40.

вѣнчати vb. 1) φηγεῖσθαι loqui: вѣнча-  
ти act. 4/18. 2) ἀπαγγέλλειν annun-  
tiare: вѣнчаютъ thes<sup>1</sup> 1/9.

вѣзати vb. δεῖν alligare: вѣзѣтѣ сѧ  
(pass.) tim<sup>2</sup> 2/9.

вѣдѣннѣ f. Βιθυνία Bithynia: в-нни (dat.)  
pet<sup>1</sup> 1/1.

## Г.

гадѣ m. ἐρπετόν reptile, serpens: гадѣ  
(nom. pl.) act. 10/12; гадѣ (acc. pl.)  
act. 11/6; гадѣ (gen. pl.) iac. 3/7,  
rom. 1/23.

гаженіе (жл-) n. δυσφημία infamia:  
г-ннемъ (instr. sg.) cor<sup>2</sup> 6/8.

газа f. Γάζα Gaza: газоу act. 8/26; га-  
знемъ act. 8/27.

газѣ cf. газа.

газотѣ m. Ἀζωτός Azotus: г-тѣ (loc.)  
act. 8/40.

гаѣ m. Γάιος Gaius: гаѣ act. 20/4, rom.  
16/23; гана (acc.) act. 19/29, cor<sup>1</sup>  
1/14; ганѣн (dat.) ioh<sup>3</sup> 0/1.

галатіѣ f. Γαλατία Galatia: г-ти (dat.)  
pet<sup>1</sup> 1/1; г-тѣ (acc.) tim<sup>2</sup> 4/10.

галатіѣскѣ adj. 1) Γαλατικός Galaticus:  
г-тѣскѣ (acc. f.) act. 16/6; г-тѣскѣю  
act. 18/23. 2) Γαλατίας Galatiae: г-  
скѣмъ (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 16/1.

галатіѣскѣ cf. галатіѣскѣ.

галатіѣскѣ adj. Γαλατίας Galatiae: г-  
тѣскѣмъ (dat. pl.) gal. 1/2.

гаиліеннѣ m. Γαλιλαῖος Galilaeus: г-ннѣ  
(nom. pl.) act. 2/7.

гаиліонѣ cf. гаиліонѣ.

гаиліонѣ m. Γαλλίων Gallio: г-нѣ (nom.)  
act. 18/14; -ліонѣ act. 18/17; г-нѣ (dat.)  
act. 18/12.

гамаіиѣ m. Γαμαλιήλ Gamaliel: г-лѣ  
(nom.) act. 5/34; г-лоу (dat.) act.  
22/3.

гамаіиѣ cf. гамаіиѣ.

ганѣгрѣна f. γάγγραινα cancer: ганѣгрѣна  
tim<sup>2</sup> 2/17.



ΓΕΔΕΟΝЪ m. Γεδεών Gedeon: o г-нъ heb. 11/32.

ΓΛΑΦΙΣΝΑ f. κεφάλαιον capitulum: г-зна heb. 8/1.

ΓΛΑΦΟΤΑЖЪ m. σιμικίνθιον semicinctium: г-тажа (acc. pl.) act. 19/12.

ΓΛΑΓΟΛΑΚΝΙΚЪ m. διερμηνευτής interpres: г-лака (gen.) cor<sup>1</sup> 14/28.

ΓΛΑССНЪ adj. φωνῶν linguarum: г-нахъ (gen. pl.) cor<sup>1</sup> 14/10.

ΓΛΙΝНЪ adj. ὀστράκινος fictilis: въ г-нахъ (loc. pl. m.) cor<sup>2</sup> 4/7.

ΓΗΓΚΛΑΝЪ adj. ὀργίλος iracundus: г-анъ (dat. sg. m.) tit. 1/7.

ΓΟΒИΝНЪ adj. καρποφόρος fructifer: г-на (acc. pl. n.) act. 14/17.

ΓΟΓΚИНЪ adj. 1) εὐλαβής religiosus: г-ни (nom. pl.) act. 2/5 2) εὐσχήμων honestus: г-нахъ (gen. pl.) act. 17/12. 3) σεμνός pudicus: г-на (nom. pl. n.) philip. 4/8. 4) κόσμιος ornatus: г-на (dat. sg. m.) tim<sup>1</sup> 3/2.

ΓΟΓΚИНІЕ n. 1) εὐλάβεια reverentia: г-на heb. 5/7. 2) αἰδώς metus, verecundia: г-на (gen. pl.) heb. 12/28, (-на) tim<sup>1</sup> 2/9.

ΓΟΔЪ adv. cum succed. кѣти ἀρέσκειν, ἀρεστόν εἶναι beneplacitum esse: годъ бытъ act. 6/5, 12/3; годъ кѣдет tim<sup>2</sup> 2/4; ѿ годъ eph. 5/10. Adde etiam: ѿко годъ кѣ κατὰ τὸ δοκοῦν secundum voluntatem heb. 12/10.

ΓΟΛΕЗНЪ (ΓΛΕЗЪ) m. σφυρὸν planta: г-на (nom. dual.) act. 3/7. Cf. polonium golen (das Schienbein).

ΓΟΛЪМЪ adj. τίς aliquot: динъ голъмо act. 16/12.

ΓΟΜΟΡΑ f. Γόμορρα Gomorrha: г-ра (nom.) rom. 9/29.

ΓΟΝΗΤΕΛЪ m. διώκτης persecutor: г-на (acc.) tim<sup>1</sup> 1/13.

ΓΟΡΙЕСТЪ f. πικρία amaritudo: г-етъ (nom.) eph. 4/31; г-ети (gen.) act. 8/23, rom. 3/14, heb. 12/15.

ΓΟСПОДЫНИ f. κυρία domina: г-ни (dat.) ioan<sup>2</sup> 0/1; г-ни (voc.) ib. 0/5.

ΓΟСПОДЬСКЪ adj. 1) κυριακός dominicus: г-сковъ (acc. sg. f.) cor<sup>1</sup> 11/20. 2) κυρίου domini: г-скыхъ (gen. pl.) cor<sup>1</sup> 7/34.

ΓΟСПОДСТВІЕ n. κυριότης dominatio: г-ствна (gen. sg.) eph. 1/21; г-ствна (nom. pl.) col. 1/16.

ΓΟСПОДСТВО n. κυριότης dominatio: г-ства (gen.) iud. 0/8; г-ства (loc.) pet<sup>2</sup> 2/10.

ΓΟСПОДСТВОВАТИ vb. κυριεύειν dominare: г-ствующа (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 6/15.

ГОТОКТИ vb. 1) παρασκευάζειν parare: г-кующа (dat. pl.) act. 10/10. 2) ἐτοιμάζειν parare: готокти (imp.) philem. 0/22.

ГРАДСКЪ adj. πόλεως civitatis: г-скы rom. 16/23.

ΓΡΟΜΑΔΑ f. ὕλη silva: г-да iac. 3/5.

ГРЫЗАТИ vb. δάκειν mordere: г-заетъ gal. 5/15.

ГРѢТИ vb. θάλλειν fovere: грѣетъ eph. 5/29.

ГРѢХОВНЪ adj. ἁμαρτίας peccati: г-на (acc. sg. n.) rom. 6/6; г-на rom. 8/2; г-на rom. 7/25; г-на heb. 3/13; г-на rom. 7/23.

ГРѢИТЕЛЪ m. 1) ἀνὴρ λοιμός vir pesti-

fer: Γ-TEIA (acc.) act. 24/5. 2) ὀλορευ-  
της exterminator: Γ-TEIAKIA (instr. sg.)  
cor<sup>1</sup> 10/10. 3) ὀλορευών qui vastat:  
Γ-TEIAK (nom.) heb. 11/28.  
ΓΟΥΔΕΝΗΕ (ΓЖД-) n. τὸ καθαρίζόμενον quod  
citharizatur: Γ-ΗΗΕ (nom.) cor<sup>1</sup> 14/7.  
ΓΟΥСАН (ГЖД-) f. καθάρα cithara: Γ-АН  
(nom.) cor<sup>1</sup> 14/7.  
ΓΥРДНТН (ГРЖД-) сѧ vb. φυσιοῦσθαι in-  
flari: Γ-ТК сѧ cor<sup>1</sup> 13/4; Γ-ДН сѧ (imp.)  
cor<sup>1</sup> 4/6.  
ΓΥРДОСТЪ f. φαντασία ambitio: Γ-ТКЮ  
act. 25/23.  
ΓΥРТАНН (ГРЖТ-) f. λάρυγξ guttur: Γ-  
НН (nom.) rom. 3/13.  
ΓΥΚΕΝΟΥТН vb. ἀπολλύσθαι perire: Γ-НΟΥ-  
ЦАГО pet<sup>1</sup> 1/7.  
ΓΥКЖАКНЪ adj. ἀπολλύμενος qui perit:  
ВЪ Γ-НЖХЪ cor<sup>2</sup> 2/15.

## Δ.

ΔΑΛΜΑΤНЪ f. Δαλματία Dalmatia: Δ-ΤΙΟ  
tim<sup>2</sup> 4/10.  
ΔΑΛНЪ adj. ὁ εἰς μακράν qui longe est:  
Δ-ННМЪ (dat. pl.) act. 2/39; Δ-ННМЪ  
(etiam dat. pl.) eph. 2/17.  
ΔΑΜΑΣΚΗΝЪСЪ adj. Δαμασκηνῶν Damas-  
cenorum: Δ-НЪСЪ (nom.) cor<sup>2</sup> 11/32.  
ΔΑΜАСЪ m. Δαμασκός Damascus: Δ-СЪ  
(acc.) act. 9/2, 9/3, 9/9, 22/5, 22/10,  
22/11, 26/12, gal. 1/17; Δ-СЮЪ (dat.)  
act. 22/6; Δ-СУКЪ (loc.) act. 9/10, 9/19,  
9/22, 9/27, 22/12, 26/12, cor<sup>2</sup> 11/32.  
ΔΑΝНН n. δόμα datum: Δ-ННМ (gen.) phi-  
lip. 4/17.  
ΔΑРНТН vb. χαρίζεσθαι donare: ΔΑΡΛИЕ  
col. 3/13.

ΔΑΡОВАНИЕ n. 1) δῶρημα donum: Δ-НННЕ  
(nom.) rom. 5/16. 2) δωρεά donatio:  
Δ-НННЮ (dat.) eph. 4/7. 3) χάρισμα gra-  
tio: Δ-НННЕ (nom.) cor<sup>2</sup> 1/11; Δ-НННЕ  
(acc.) rom. 1/11; Δ-ННМ (gen.) cor<sup>1</sup>  
1/7; Δ-ННМ (nom. pl.) rom. 11/29, cor<sup>1</sup>  
12/30; Δ-ННМ (acc. pl.) rom. 12/6, cor<sup>1</sup>  
12/28.

ДАРКСТРОВАТИ vb. χαρίζεσθαι donare:  
Δ-СТРОВАТЬ rom. 8/32.

ДАТЕАК m. δότης dator: Δ-АМ (acc. sg.)  
cor<sup>2</sup> 9/7.

ΔΚΟΔΟΥШКНЪ adj. διψυχος duplex ani-  
μο: Δ-НЪ (nom. sg.) iac. 1/8; Δ-ННН  
(voc. pl.) iac. 4/8.

ΔΚΟЊЦЮ adv. δις bis, iterum: ind. 0/12,  
philip. 4/16, (ΔЖКОЊ-) thes<sup>1</sup> 2/18.

ΔΚΟСАОВНЪ adv. διλογος bilinguis: Δ-  
КЮМЪ (dat. pl. m.) tim<sup>1</sup> 3/8.

ДЕРЕЪ m. Δέρβη Derbe: ДЕРЪ (acc.) act.  
14/6, 14/20; ДЕРЕК act. 16/1.

ДЕРВАНННЪ m. Δερβαῖος Derbeus: Δ-НННЪ  
(nom.) act. 20/4.

ДЕСАТЬСТРОВАТИ vb. δεκατοῦν decimas  
dare: Δ-КОВА heb. 7/6.

ДНАКОНЪ m. διάκονος diaconus: ДІАКОН  
(nom. pl.) tim<sup>1</sup> 3/12.

ДНАКЪ m. διάκονος diaconus: ДІАКОМЪ  
(dat. pl.) tim<sup>1</sup> 3/8; ДНАКЪ (instr. pl.)  
philip. 1/1.

ДНКЪ m. in ДНЕН ДКЕ (= ДНЕМ ДКІА) εξ-  
ιστών seducens act. 8/9.

ДНН m. Ζεύς Jupiter: ДНЮ (acc. sg.) act.  
14/12.

ДНМАСЪ m. Δημᾶς Demas: Δ-СЪ (nom.)  
col. 4/14, tim<sup>2</sup> 4/10, philem. 0/24.

ДНМІТРНН m. Δημήτριος Demetrius:

- д-ринѣн (dat.) ioan<sup>3</sup> 0/12. Cf. д-мнтръ.
- днмъ, recte дѣмъ m. καπνός fumus: днма (gen.) act. 2/19.
- дновъ adj. Διός Iovis: д-въ (nom.) act. 14/13.
- дионисий m. Διονύσιος Dionysius: д-сиі (nom. sg.) act. 17/34.
- диопетовъ adj. Διοπετοῦς Iovis prolis: д-вм (gen. sg. f.) act. 19/35.
- диоскоровъ adj. Διοσχοῶρων Castorum: д-вк (loc. sg. m.) act. 28/11.
- диотрефискъ (-ъ) m. Διοτρεφής Diotrephe: д-ск (nom.) ioan<sup>3</sup> 0/9.
- дныкъ cf. днакъ.
- добродоушествовати vb. εὖθυμεῖν aequo animo esse: д-твѣтъ iac. 5/13.
- добродѣй m. ἀγαθοποιός bonorum actor: д-дѣомъ (dat. pl.) pet<sup>1</sup> 2/14.
- добродѣйныи n. ἀρετή virtus: д-ныи (nom.) philip. 4/8; д-ныи (acc.) pet<sup>1</sup> 2/9, pet<sup>2</sup> 1/5.
- доброучителница f. καλοδιδάσκαλος quae bene docet: д-нѣам (dat. pl.) tit. 2/3.
- добѣланти сѧ cf. довѣланти.
- добѣланти vb. 1) ἐπαρκεῖν subministrare: д-лнтъ tim<sup>1</sup> 5/16. 2) cum сѧ ἀρκεῖσθαι contentum esse: докомм сѧ tim<sup>1</sup> 6/8.
- довѣлкнъ adj. ἀτάρχης sufficiens: д-нъ (nom.) philip. 4/11.
- донлица f. τροφός nutrix: д-ца (nom.) thes<sup>1</sup> 2/7.
- донти (-н-) vb. καταγὰν devenire: дон-доша cor<sup>1</sup> 10/11.
- домаживѣкъ m. ὁ ἐντόπιος qui loci illius est: д-вци (nom. pl.) act. 21/12. Kałuzniacki, Actus epistolaeque apost.
- домодръжѣкъ m. οἰκουρός qui domus curam habet: диммдръжѣца (acc. pl.) tit. 2/5.
- домышлѣти сѧ vb. ἀπορεῖσθαι confundi: д-ммо сѧ gal. 4/20.
- донести vb. ἀπενεχεῖν perferre: д-ти cor<sup>1</sup> 16/3.
- допрородити vb. διασώζειν servare: д-ти act. 27/43.
- досадитѣль m. ὑβριστής contumeliosus: д-тѣмъ (acc. sg.) tim<sup>1</sup> 1/13; д-тѣмъ (acc. pl.) rom. 1/30.
- досаженіи cf. досажении.
- досажении n. 1) ἀτιμία ignobilitas: д-нию cor<sup>2</sup> 11/21, -женіи act. 5/21; д-ниемъ (instr. sg.) cor<sup>2</sup> 6/8. 2) ὕβρις contumelia, iniuria: д-нии (gen.) act. 27/21; д-ниемъ (instr.) act. 27/10. 3) ὕβρεσις contumelia: вѣ д-ниихъ cor<sup>2</sup> 12/10.
- достѣйнъ adv. ἀξίως digne: rom. 16/2.
- досѣшти (-сѧг-) vb. φθάνειν pervenire: досагохѣмъ cor<sup>2</sup> 10/14.
- дражѣи compar. n. g. a them. драгъ πολυτιμότερον multo pretiosius: pet<sup>1</sup> 1/7.
- древѣнъ (= дрѣвѣнъ) adj. ξύλινος ligneus: д-нн (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 2/20.
- дрѣжѣнъ adj. ἐτέρου alterius: д-жнъ (gen. sg. m.) cor<sup>1</sup> 10/24; д-жнма (acc. pl. n.) philip. 2/4.
- дрѣсѣланиа f. Δρουσίλλη Drusilla: д-лнѣю act. 24/24.
- дрѣка pl. n. ξύλα ligna: д-ка (acc. pl.) cor<sup>1</sup> 3/12.
- дрѣзновѣнии cf. дѣрзновѣнии.
- дрѣзновѣнии cf. дѣрзновѣнии.

доуѣти (дѣм-) vb. 1) φυσιοῦν inflare: дѣмѣтѣ cor<sup>1</sup> 8/1. 2) cum сѧ διαπρίσθαι dissecari: дѣмѣхѣу сѧ act. 5/33.

доушѣвѣнѣ adj. ψυχικός animalis: д-нѣ (nom.) cor<sup>1</sup> 2/14; д-ни (nom. pl.) iud. 0/19.

доушѣнѣ adj. ψυχικός animalis: д-но (nom. sg. n.) cor<sup>1</sup> 15/44; д-ноѣ (etiam nom. sg. n.) cor<sup>1</sup> 15/46.

дѣвоѣцею cf. дѣвоѣцею.

дѣлаголѣтѣнѣ adj. μακροχρόνιος longae-vus: д-тѣнѣ (nom.) eph. 6/3.

дѣлѣгѣта (дѣлѣг-) f. μήκος longitudo: д-та (nom.) eph. 3/18.

дѣлѣгѣтѣрлѣнѣ (дѣлѣгѣтѣрлѣ-) n. μακροθυμία longanimitas: д-нѣѣ (acc.) pet<sup>2</sup> 3/15.

дѣмѣнѣтрѣ m. Δημήτριος Demetrius: д-трѣ (nom.) act. 19/24, 19/38.

дѣшѣнца f. σάνις tabula: на д-цахѣ act. 27/44.

дѣшѣнѣнѣ n. πνοή inspiratio: д-нѣѣ (acc.) act. 17/25.

дѣнѣвѣнѣ adj. 1) ἐφήμερος quotidianus: д-вѣнѣго iac. 2/15. 2) ὁ ἐν ἡμέρᾳ diei: д-вѣнѣоу pet<sup>2</sup> 2/13.

дѣнѣнѣнца f. φωσφόρος lucifer: д-ница pet<sup>2</sup> 1/19.

дѣнѣшѣнѣ adj. ὁ σήμερον hodiernus: д-шнѣго (gen.) rom. 11/8.

дѣрзѣвати (дѣрз-) vb. θαρρεῖν confidere: д-вѣю cor<sup>2</sup> 7/16.

дѣрзѣнѣнѣ n. 1) παρρησία audacia, fiducia: д-нѣѣ (nom.) ioan<sup>1</sup> 5/14, cor<sup>2</sup> 7/4; д-нѣѣ (acc.) ioan<sup>1</sup> 2/18, 3/21, 4/17, eph. 3/12, heb. 3/6, 10/19, tim<sup>1</sup> 3/13; дѣрзѣнѣ philem. 0/8; д-нѣѣ (gen.)

heb. 10/35; д-нѣѣмѣ (instr.) cor<sup>2</sup> 3/12, heb. 4/16, -нѣѣмѣ act. 14/19, 26/26, 28/31, -нѣѣмѣ eph. 6/19, дѣрзѣ-нѣѣмѣ act. 2/29, 4/29, 4/31; д-нѣѣ (loc.) philip. 1/20, col. 2/15. 2) θάρσις fiducia: дѣрзѣ-нѣѣ (acc.) act. 28/15.

дѣрзѣ adj. 1) προπετής temerarius: д-зѣ (gen.) act. 19/36. 2) τολμητής audax: д-зѣ (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 2/10.

дѣрзѣѣ compar. n. g. a them. дѣрзѣ τολμηρότερον audacius: rom. 15/15.

дѣнѣштѣвати vb. ἐνεργεῖν facere evidentem: д-вѣѣнѣ philem. 0/6.

дѣнѣштѣнѣ adj. ἐνεργής efficax: д-вѣнѣ (nom. sg. n.) heb. 4/12.

дѣлѣма (дѣлѣ-) praep. 1) διὰ propter: act. 21/35. 2) περί pro: act. 24/10.

дѣлѣнѣнѣ n. μερισμός distributio: дѣлѣ-нѣнѣнѣ heb. 2/4.

дѣтѣлѣ f. τρόπος modus: вѣ подѣбѣнѣоу дѣтѣлѣ iud. 0/7.

дѣтѣи vb. 1) χρῆσθαι tractare: дѣѣ act. 27/3. 2) cum сѧ γίνεσθαι fieri de aliquo: кѣмо сѧ ѣѣо петрѣ дѣ act. 12/18. Cf. etiam rubricam дѣѣѣ.

дѣѣнѣнѣ n. 1) ἔργον opus: д-нѣѣмѣ (dat. pl.) rom. 13/3, cor<sup>2</sup> 11/15. 2) ἐνέργημα operatio: д-нѣѣ (nom.) cor<sup>1</sup> 12/10; д-нѣѣ (gen. pl.) cor<sup>1</sup> 12/6. 3) ἐνέργεια operatio: д-нѣѣ (dat.) eph. 1/19, 3/7; -ѣнѣѣ thes<sup>2</sup> 2/9. 4) πράξις actus: д-нѣѣ (acc.) rom. 12/4. 5) πίστις fiducia: д-нѣѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 3/4.

## Ж.

жѣжѣ (жѣжѣ-) f. δίψα fames: вѣ жѣѣнѣ cor<sup>2</sup> 11/27.



жало (жал-) n. κέντρον stimulus: жало  
(nom.) cor<sup>1</sup> 15/55.

женитва f. γάμος connubium: ж-тва  
(nom.) heb. 13/4; ж-тва (gen. pl.)  
tim<sup>1</sup> 4/3.

женниче n. γυναίκαριον muliercula: ж-ца  
(acc. pl.) tim<sup>2</sup> 3/6.

жестокоскъказанъкъ adj. δυσερμήνευτος  
inipretabilis: ж-занъкъ heb. 5/11.

жесточъствие n. σκληρότης duritia: ж-  
вию (dat.) rom. 2/5.

животворити vb. ζωοποιεῖν vivificare:  
ж-раиѣмоу rom. 4/17; ж-раиѣмъ (instr.  
sg.) tim<sup>1</sup> 6/13.

животъкъ adj. ζωῆς vitae: ж-но (acc.  
n.) philip. 2/16; ж-нѣхъ (loc. pl.) phi-  
lip. 4/3.

жидовъствие n. Ἰουδαϊσμός Iudaismus:  
ж-вин (loc.) 1/13, 1/14.

жизнь \* f. ζωή vita: жизнь (nom.) iac.  
4/14, ioan<sup>1</sup> 5/11, 5/13, rom. 6/23;  
жизнь (acc.) act. 13/48, iud. 0/21,  
ioan<sup>1</sup> 5/11, rom. 6/22; жизни (gen.)  
act. 5/20, 13/46, pet<sup>1</sup> 3/7, eph. 4/18,  
heb. 7/16, tim<sup>2</sup> 1/1, tit. 3/7; жизни  
(dat.) rom. 5/18, 6/4, tim<sup>1</sup> 4/8; жизни  
(loc.) rom. 5/17, tim<sup>1</sup> 1/16, tit. 1/2.

жиръ m. νομή pascuum: жиръ (acc.)  
tim<sup>2</sup> 2/17.

жданіе n. ἐκδοχή exspectatio: ж-ніе  
(nom.) heb. 10/27.

жрѣтебникъ (жрѣте-) m. 1) ἱλαστήριον  
propositatorium: ж-никъ (acc.) heb.  
9/5. 2) θυσιαστήριον altare: ж-никъ  
(acc.) iac. 2/21, heb. 13/10; ж-никоу  
cor<sup>1</sup> 9/13, 10/18, heb. 7/13; ж-никъмъ  
cor<sup>1</sup> 9/13.

## S.

зина m. Ζηναῖς Zena: зина tit. 3/13.

## 3.

закнѣти vb. ἀσφαλίζεισθαι stringere: за-  
кнѣ (3. sg. aor.) act. 16/24.

заклоуженіе (-блѣжа-) n. πλάγη er-  
ror: з-ниѣ (gen.) iac. 5/20.

закъвеніе n. λήθη oblivio: з-ниѣ (acc.)  
pet<sup>2</sup> 1/9.

закъдѣніе n. ἀγρυπνία vigiliae: з-ниѣ  
(loc. sg.) cor<sup>2</sup> 11/27; з-ниѣхъ (loc. pl.)  
cor<sup>2</sup> 6/5.

закъвати vb. ἐπιλανθάνεσθαι oblivisci:  
з-вам philip. 3/14.

закътъканіе adj. ἐπιλήσμων obliviosus:  
з-лиѣ (nom.) iac. 1/25.

закнда f. 1) ζήλος aemulatio: з-да  
(nom.) iac. 3/16; з-дѣ (gen.) act.  
13/45; з-дѣ (nom. pl.) gal. 5/20, cor<sup>1</sup> 2  
12/20. 2) φθόνος invidia: з-дѣ (gen.)  
rom. 1/29; з-дѣ (nom. pl.) gal. 5/21;  
з-дѣ (acc. pl.) pet<sup>1</sup> 2/1; з-дѣ (loc.  
sg.) tit. 3/3.

закндѣти vb. 1) ζηλοῦν aemulari: з-  
дѣтъ cor<sup>1</sup> 13/4; за-дѣте iac. 4/2; з-  
дѣтъ gal. 4/17. 2) φθονεῖν invidere:  
з-дѣте gal. 5/26.

закѣтъ m. καταπέτασμα velamentum:  
з-цѣ (loc.) heb. 9/3.

завѣтъкъ adj. διαθήκης testamenti: з-  
ноу (acc. sg. f.) heb. 10/29.

загнати vb. συναρπάζειν arripere: з-на-  
ноу (dat. sg. m.) act. 27/15.

загорѣти сѧ vb. πίμπρασθαι in tumo-  
rem converti: з-рѣти сѧ act. 28/6.

задрѣжати сѧ (-дрѣз-) vb. ὀλολύζειν  
ululare: з-жаюмѣ сѧ iac. 5/1.

задѣнь adj. ὁ ὀπίσω qui retro est: з-  
намъ (acc. pl. n.) philip. 3/14.

зазрѣчьнь adj. κατεγνωσμένος reprehensibilis: з-нь (nom.) gal. 2/11.

занзвѣщати vb. διαβεβαιούσθαι confir-  
mare: з-мѣти tit. 3/8.

заколѣннѣ n. σφαγή occisio: з-ннѣ (acc.)  
act. 8/32; -ннѣ rom. 8/36; з-нню (dat.)  
iac. 5/5.

заколѣноѣ part. praet. pass. n. g. cum  
valore substantivi σφαγίον victima:  
з-нѧк (acc. pl. n.) act. 7/42.

законодавьць m. νομοθέτης legislator:  
з-ць (nom.) iac. 4/12.

законопрѣстоуписьтвнѣ n. παρανομία  
vesania: з-стѣню (dat.) pet<sup>2</sup> 2/16; з-  
ствѣнѣмъ iud. 0/16.

законьно adv. 1) ἐν νόμῳ in lege: rom.  
2/12. 2) νομίμως legitime: tim<sup>1</sup> 1/8;  
-нѣно tim<sup>2</sup> 2/5.

законьнѣк adv. ἐν νόμῳ in lege: cor<sup>1</sup>  
7/39.

замоудити vb. 1) βραδύνειν tardare:  
з-моужю (1. sg. praes.) tim<sup>1</sup> 3/15. 2)  
cum сѧ χρονотριβῆσαι tardari: з-дити  
сѧ act. 20/16.

замоудѣннѣ m. ἀναβολή dilatio: з-нѣмъ  
(gen.) act. 25/17.

западньк adj. cum succed. οὐ γλακηνίη  
ventum significat, qui a Graecis εὐ-  
ροκλύδον, a Romanis auroaquilo voca-  
batur: вѣтрѣ боурнѣк, наричемый за-  
падньк οὐ γλακηνίη act. 27/14.

запослоушѣствовати vb. διαμαρτύρε-  
σθαι testificari: з-ствоую tim<sup>1</sup> 5/21;

з-ствовахомъ thes<sup>1</sup> 4/6; з-ствеа tim<sup>2</sup>  
2/14.

застоупати vb. 1) προϊστάμαι praeesse:  
з-паюмѣ tim<sup>1</sup> 3/12. 2) ἀντιλαμβάνεσθαι  
participem esse: з-паюмѣи tim<sup>1</sup> 6/2.  
3) συναντιλαμβάνεσθαι adiuuare: з-паѣтъ  
rom. 8/26.

застоупити vb. ἀντιλαμβάνεσθαι susci-  
pere: з-пити act. 20/35.

застоуплѣннѣ n. ἀντίληψις opitulatio:  
з-ннѧ (acc. pl.) cor<sup>1</sup> 12/28.

застоупьникъ m. πρωτοστάτης auctor:  
з-никъ act. 24/5.

застоупьница f. προσταίς quae adstat:  
з-ница (nom.) rom. 16/2.

затачати vb. ἐλάυνειν in exilium agere:  
з-чѣмъ iac. 3/4.

затѣноути cf. затѣкнути.

затѣкнути vb. 1) συνέχειν continere:  
затѣоу (3. pl. aor.) act. 7/57. 2) φράτ-  
τειν obturare: затѣкоша heb. 11/33.

зачиннати vb. ἀρχεσθαι incipere: з-  
нѣмъ cor<sup>2</sup> 3/1.

занмѣти сѧ vb. φράσσεσθαι infringi:  
занѣмѣтъ сѧ cor<sup>2</sup> 11/10.

зканнѣ cf. зѣканнѣ.

зконъ m. κύμβαλον cymbalum: зконъ  
(nom.) cor<sup>1</sup> 13/1.

зкнѣти vb. ἤχεῖν sonare: з-нѣи  
(nom. sg. f.) cor<sup>1</sup> 13/1.

зѣцати vb. ἀλάζειν tinnire: зѣцаи  
cor<sup>1</sup> 13/1.

зидати vb. οἰκοδομεῖν aedificare: зи-  
ждоуицѣхъ (gen. pl.) act. 4/11.

зижитѣль m. κτίστης creator: з-тѣлю  
(dat.) pet<sup>1</sup> 4/19.

златъ adj. χρυσοῦς aureus: з-тъ (acc.

sg. m.) iac. 2/2; з-та (nom. sg. f.) heb. 9/4; з-тоу (acc. sg. f.) heb. 9/4; з-тин (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 2/20.

злѡбкнѣ adj. κακίας malitiae: з-нѣ (acc.) iac. 1/21; з-нѣ (loc. sg. m.) cor<sup>1</sup> 5/8.

злѡбкразити сѧ vb. ἀσχημονεῖν ambitiosum esse: з-знтѣ сѧ cor<sup>1</sup> 13/5.

злѡнострѡдѡти vb. κακοπαθεῖν laborare: з-стражн (imp.) tim<sup>2</sup> 4/5.

злѡсловоесѣствока ти vb. κακολογεῖν maledicere: з-ствоююще act. 19/9.

злѡстрадѡти vb. κακοπαθεῖν laborare: з-стражѣ tim<sup>2</sup> 2/9.

зорѣ f. αὐγή lux: до зорѣ act. 20/11.

зѣваніе n. κληῖσις vocatio: з-ніе (acc.) cor<sup>1</sup> 1/26, званіе pet<sup>2</sup> 1/10; званіи (gen.) eph. 1/18; з-нію (dat.) philip. 3/14, thes<sup>2</sup> 1/11, heb. 3/1, званію eph. 4/1, 4/4; з-ніемѣ (instr.) tim<sup>2</sup> 1/9; з-ніи (loc.) cor<sup>1</sup> 7/20.

зѣлоуравніе n. κακοήθεια malignitas: з-внѣ (gen.) rom. 1/29.

зѣрцѡло n. ἑυοπτρον speculum: з-лѣмѣ cor<sup>1</sup> 13/12; кѣ з-лѣ iac. 1/23.

зѣрѣніе n. ἐν τῇ ὀφθαλμοῦ προσώποληψία acceptio personarum: rom. 2/11. Adde: не на лица ἀπροσωπολήπτως sine acceptione personarum pet<sup>1</sup> 1/17

## II.

насонѣ m. Ἰάσων Jason: н-нѣ (nom.) act. 17/7; н-на (gen.) act. 17/9; н-на (acc.) act. 17/6. Adde: насѡна erronee pro мнѡсѡна act. 21/16.

насонѣ adj. Ἰάσωνος Iasonis: н-нѣ act. 17/5.

нѣратн vb. παίζειν ludere: н-тѣ (sup.) cor<sup>1</sup> 10/7.

нѣоложѣртѣкнѣ (-жрѣтѣ-) adj. εἰδωλόθυτος idolis immolatus: н-вѣно (nom.) cor<sup>1</sup> 10/28; н-вѣно (acc.) cor<sup>1</sup> 8/7; н-вѣна (acc. pl.) cor<sup>1</sup> 8/10; н-вѣнѣхѣ (loc. pl.) cor<sup>1</sup> 8/1, 8/4.

нѣоложѣрѣцѣ m. εἰδωλολάτρης idolorum cultor: н-цѣ (nom.) cor<sup>1</sup> 5/11.

нѣолослоужитѣлѣ m. εἰδωλολάτρης idolorum cultor: н-тѣмѣ (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 6/9; н-тѣмѣмѣ (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 5/10.

нѣолѣ m. εἰδωλον idolum: н-лѡмѣ (dat. pl.) rom. 2/22.

нѣолѣскѣ adj. εἰδῶλων simulacrorum: н-скѣ (gen. pl.) act. 15/20.

нѣбѡвѡмѣти vb. ἐξάρειν eripere: н-лѡмѣ act. 26/17.

нѣбѡкѣство n. ἀντίλυτρον redemptio: н-тѣо (acc.) tim<sup>1</sup> 2/6.

нѣбѡкѡти vb. περισσεύειν abundare: н-вѡетѣ philip. 1/9.

нѣбѡтѣчѣкѣствѣти vb. περισσεύειν abundare: н-вѣтѣ cor<sup>2</sup> 4/15, thes<sup>1</sup> 3/12.

нѣбѡтѣчѣкѣствѣнѣ n. περισσεύμα abundantia: н-вѣнѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 8/13.

нѣбѡтѣчѣкѣствѡкѡти vb. περισσεύειν: н-тѣою philip. 4/18; н-тѣоюемѣ (1. pl. praes.) cor<sup>1</sup> 8/8; н-тѣоюетѣ cor<sup>2</sup> 8/7, 9/8; н-тѣока eph. 1/8; н-тѣоююще cor<sup>1</sup> 15/58, col. 2/7; н-тѣоююмѣмѣ (dat. pl.) cor<sup>2</sup> 9/12; н-тѣока ти cor<sup>2</sup> 9/8, philip. 4/12, thes<sup>1</sup> 4/10.

нѣкѣгнѡути vb. ἐκφεύγειν effugere: н-кѣгѡхѣ cor<sup>2</sup> 11/33; нѣкѣгѡмѣ (acc. pl. m.) act. 16/27; н-нѡути act. 19/16.

- избѣжати vb. ἐκφεύγειν effugere: избѣ-  
житъ act. 27/42; н-жаша heb. 12/25.
- изводѣство п. ἔκβασις proventus: н-тво  
(acc.) cor<sup>1</sup> 10/13.
- изволати (= изволаты) vb. συνευδοχεῖν  
consentire: н-лае (= изволаты) act. 8/1.
- изволити vb. 1) αἰρεῖσθαι eligere: н-лю  
philip. 1/22. 2) κρίναι iudicare: н-ли-  
ста act. 16/15.
- изволеніе п. 1) ἀρετή virtus: н-ніемъ  
(instr. sg.) pet<sup>2</sup> 1/3. 2) cum нмѣти  
προαίρεσθαι destinare: н-ніе нмѣтъ  
cor<sup>2</sup> 9/7.
- изврагъ m. ἔκτρομα abortivus: н-роу  
(dat.) cor<sup>1</sup> 15/8.
- извкрѣтити (-вкрѣт-) vb. ἐξορύττειν  
eruere: н-тѣкѣше gal. 4/15.
- извѣстити vb. 1) βεβαιοῦν confirmare:  
н-ститъ cor<sup>1</sup> 1/8; н-сти сѧ (pass.)  
cor<sup>1</sup> 1/6. 2) πείθειν suadere: н-стима  
(1. pl. praes.) ioan<sup>1</sup> 3/19. 3) πληροφο-  
ρεῖν implere: н-сти (imp.) tim<sup>2</sup> 4/5;  
н-стит сѧ (pass.) tim<sup>2</sup> 4/17.
- извѣстѣнѣе comp. п. g. a them. из-  
вѣстѣнъ βεβαίωτερον firmitus: pet<sup>2</sup> 1/19.
- извѣстѣствовати vb. πληροφορεῖν ple-  
nissime scire: н-ствоканъ rom. 4/21.
- извѣщати vb. 1) βεβαιοῦν stabilire: н-  
щати heb. 13/9. 2) διαβεβαιοῦν affir-  
mare: н-щаетъ tim<sup>1</sup> 1/7. 3) cum сѧ  
πληροφορεῖσθαι abundare: н-щаетъ сѧ  
rom. 14/5.
- извѣщеніе п. 1) βεβαίωσις confirmatio:  
н-ніе (acc.) heb. 6/16; н-ни (loc.)  
philip. 1/7. 2) πληροφορία plenitudo:  
н-ніе (acc.) heb. 10/22; н-нію (dat.)  
col. 2/2; н-ніемъ (instr.) thes<sup>1</sup> 1/5.
- изгнити vb. σήπασθαι putrefieri: изгни  
(3. sg. aor.) iac. 5/2.
- издравнаскъ adj. Ἰσραηλίτης Israelita:  
н-акцѣ (voc. pl.) act. 5/35.
- издрѣжавѣти (изрѣжд-) vb. κατιοῦ-  
σθαι aeruginare: н-жавѣ iac. 5/3.
- издрѣдъ adv. καθ' ὑπερβολήν supra mo-  
dum: gal. 1/13.
- изливати vb. ἐκχεῖν fundere: н-ваше сѧ  
(pass.) act. 22/20.
- излити vb. ἐκχεῖν effundere: излию act.  
2/17, -лѣю ib. 2/18.
- излияти vb. ἐκχεῖν diffundere: изліа  
tit. 3/6; изліа сѧ (pass.) rom. 5/5.
- изложити vb. ἀποφορτίζεισθαι exponere:  
н-ти act. 21/3.
- излюбоудѣствовати vb. ἐκπορνεύεσθαι  
exfornicare: н-ковавѣша (nom. pl. m.)  
iud. 0/7.
- изметати vb. ῥίπτειν proicere: н-тахомъ  
act. 27/19.
- измѣжчание (-мѣжд-) п. ὁλεθρος in-  
teritus: н-жѣнне (acc.) cor<sup>1</sup> 5/5.
- измѣкнѣти vb. 1) ἀλλάττειν mutare: н-  
нитъ act. 6/14; н-ниша rom. 1/23, 1/26;  
н-нѣти gal. 4/20. 2) cum сѧ ἀλλάττεσθαι  
immutari: н-нимъ сѧ cor<sup>1</sup> 15/51, 15/52;  
н-натъ сѧ heb. 1/12.
- измѣненіе п. παραλλαγὴ transmutatio:  
н-нѣни (gen.) iac. 1/17.
- измѣкнѣнѣе m. διαδοχος successor: н-  
ника (acc.) act. 24/27.
- измѣрѣти vb. βολίζειν summittere bo-  
lidem: измѣрше act. 27/28.
- изнемагати vb. ἀσθενεῖν infirmari, in-  
firmum esse: н-гаю cor<sup>2</sup> 11/29; н-  
гаеѣтъ rom. 14/21, cor<sup>2</sup> 11/29, 13/3;



н-гаиъ rom. 14/2; н-гаиѣго rom. 14/1.  
 нзобрѣсти (-обрѣт-) vb. ἀνευρίσκειν invenire: н-рѣтъше act. 21/4.  
 нзраильтскъ adj. τοῦ Ἰσραήλ Israēl: н-ски (instr. pl.) act. 4/27.  
 нзраильтъ m. Ἰσραηλίτης Israēlita: н-анти (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 11/22.  
 нзраильтѣнинъ m. Ἰσραηλίτης Israēlita: н-нинъ (nom.) rom. 11/1; н-не (nom. pl.) act. 21/28; rom. 9/7.  
 нзриноути vb. ἐξωθεῖν expellere: нзри-ноу (3. sg. aor.) act. 7/45.  
 нзрадѣнъ adj. περιούσιος acceptabilis: н-дны (acc. pl. m.) tit. 2/14.  
 нзоумити сѧ vb. ἐξίστασθαι mente excedere: н-михѡмъ сѧ cor<sup>2</sup> 5/13.  
 нзоути vb. λύειν solvere: нзѣи (imp.) act. 7/33.  
 нконны f. Ἰκόνιον Iconium: н-нѧ (gen.) act. 14/19; н-нию (acc.) act. 13/51, 14/21; н-нин (loc.) act. 14/1, 16/2, н-нн tim<sup>2</sup> 3/11.  
 нкономны f. οἰκονομία dispensatio: н-мны (nom.) cor<sup>1</sup> 9/17.  
 нлѣрикъ m. Ἰλλυριχόν Illyricum: н-ка (gen.) rom. 15/19.  
 нманиѣ (cum praeced. лихѡи) n. πλεονεξία avaritia: лихѡи н-ниѣ (acc.) col. 3/5.  
 ннодоушкно adv. ὁμοθυμαδόν unanimiter: act. 1/14, 2/1, 2/46, 4/24, 5/12, 7/57, 8/6, 12/20.  
 ннозѣмкцъ m. βάρβαρος barbarus: н-цъ (nom.) col. 3/4.  
 нносъказанѣмъ adj. ἀλληγορούμενος per allegoriam dictus: н-занѣма (nom. dual.) gal. 1/24.

ннозѣмкчникъ m. 1) βάρβαρος barbarus: н-ци (nom. pl.) act. 28/2, 28/4.  
 2) ἑτερόγλωττος aliae linguae: н-кы (instr. pl.) cor<sup>1</sup> 14/21.  
 нноуѣъ vel potius отиноуѣъ, resp. утиноуѣъ, adv. 1) κατὰ κράτος fortiter: act. 19/20. 2) ὅλως omnino: iac. 1/4, cor<sup>1</sup> 6/7. 3) τελείως perfecte: pet<sup>1</sup> 1/13. 4) ὀλίγως paululum: pet<sup>2</sup> 2/18. 5) διαπαντός semper: rom. 11/10. 6) τῷ προσώπῳ facie: gal. 1/22. 7) ὅλοτελεῖς per omnia: thes<sup>1</sup> 5/23.  
 нокѡвѣъ adj. τοῦ Ἰώβ Iob: нокѡво iac. 5/11.  
 нонлкъ m. Ἰωήλ Ioēl: нонлѣмъ act. 2/16.  
 нопна f. Ἰόπη Ioppe: нопне (gen.) act. 9/38, 10/23; нопни (loc.) act. 9/42.  
 нопкъ m. Ἰόπη Ioppe: нопкъ (acc.) act. 10/8, 10/32, 11/13; нопкъ (loc.) act. 9/36, 9/43.  
 нопкъскъ adj. τῆς Ἰόπης Ioppe: н-цѣкъмъ (loc. sg. m.) act. 11/5.  
 носѣѡвѣъ adj. τοῦ Ἰεσσαί Iesse: н-вѣъ (nom.) rom. 15/12.  
 носн m. Ἰωσῆς Ioses: носн (nom.) act. 4/36.  
 нпостаскъ f. ὑπόστασις substantia: вѣ н-стаси cor<sup>2</sup> 11/17.  
 нраполнѣ m. Ἱεράπολις Hierapolis: вѣ н-лини col. 4/13. Cf. нieraпoлѣ.  
 нроднонѣ m. Ἡρώδιων Herodion: н-на (acc.) rom. 16/11.  
 нсаакъ m. Ἠσαῦ Esau: н-вѣъ (nom.) heb. 12/16; нсава (acc.) rom. 9/13.  
 нсакъ cf. нсаакъ.  
 нсконкнѣ adj. ὃς ἀπ' ἀρχῆς qui ab initio est: н-наго ioan<sup>1</sup> 2/13, 2/14.

искоренѣствовати vb. ἐξριζοῦν eradicare: и-кована (nom. pl. n.) iud. 0/12.  
искоушнѣти vb. ἀπορρίπτειν se emittere: и-чкши act. 27/43.

искрѣнаство n. εὐτραπέλεια scurrilitas: и-тво (nom.) eph. 5/4.

искоушнѣти vb. ἐξαγοράζειν redimere: и-нѣтъ gal. 4/5; и-пакшаго pet<sup>2</sup> 2/1.

искоушювати vb. 1) ἐξαγοράζειν redimere: и-поушю eph. 5/16, col. 4/5. 2) cum сѧ а) ἀποτίνειν reddere: и-нѣю сѧ philem. 0/19. б) ὀνίναναι frui: сѧ и-нѣю philem. 0/19.

искоушениѣ n. δοκιμή experimentum: и-ниѧ (gen.) cor<sup>2</sup> 13/3.

искоушѣнѣ cf. искоушѣнѣ.

искоушѣнѣ adj. παρασθεῖς tentatus: и-шѣнѣ (nom.) heb. 2/18. 2) δόκιμος probatus: и-шѣнѣ (nom.) iac. 1/12, -шѣнѣ rom. 14/18; и-шѣна (acc. sg. n.) tim<sup>2</sup> 2/15; и-шѣнаго (acc. sg. m.) rom. 16/10.

испасти (-пад-) vb. 1) παραβαίνειν praevaricari: испадѣ act. 1/25. 2) ἐκπίπτειν excidere: испадостѣ gal. 5/4.

испоушѣти vb. ἐξίεναι exire: и-ти act. 27/43.

исповѣданнѣ n. ὁμολογία confessio: и-ниѣ (acc.) heb. 10/23, -нѣ tim<sup>1</sup> 6/13; и-ниѧ (gen.) cor<sup>2</sup> 9/13, heb. 4/14; и-ниѣю heb. 3/1; и-нѣмѧ (instr. sg.) tim<sup>1</sup> 6/12.

исповѣдѣти vb. διᾶχεσθαι enarrare: и-кѣстѣ act. 8/33.

испосѣтити сѧ vb. ἁγνίζεσθαι purificari: испосѣтша сѧ (acc. sg. m.) act. 24/18.

исправляеннѣ n. 1) κατόρθωμα correc-

tio: и-нѣмѧ (dat. pl.) act. 24/3. 2) διόρθωσις correctio: и-ниѣю heb. 9/10. 3) ἐπανάρθωσις corripere: и-нѣю tim<sup>2</sup> 3/16.

испразнити (-празд-) vb. 1) κενοῦν evacuare: и-нѣтъ cor<sup>1</sup> 9/15; и-нѣтъ сѧ (pass.) cor<sup>2</sup> 9/3. 2) καταργεῖν evacuare: и-нѣтъ cor<sup>1</sup> 15/24; и-нѣтъ сѧ (pass.) cor<sup>1</sup> 1/17, 13/8.

испрокрѣшти (-крѣг-) сѧ vb. ναυάζειν naufragium facere: и-вкрѣе сѧ cor<sup>2</sup> 11/25.

испълнити (-плѣ-) vb. πληροῦν adimplere: и-нѣюмѧ eph. 1/23.

истачати vb. βρούειν emanare: и-чаѣстѣ iac. 3/11.

истѣкѣннѣ cf. истѣкѣннѣ.

истѣкѣнѣнѣ cf. истѣкѣнѣнѣ.

истѣта f. εὐλαχρίνεια sinceritas: и-тѣ (gen.) cor<sup>2</sup> 2/17.

истрѣзѣтити сѧ vb. 1) νηφεῖν sobrium esse: и-зѣтитѣ сѧ pet<sup>1</sup> 5/8. 2) ἐκνήφειν evigilare: и-зѣтитѣ сѧ cor<sup>1</sup> 15/34.

истрѣстити vb. ἐκτινάττειν excutere: и-сѣтша (nom. dual.) act. 13/51.

истѣе n. γνῆσιον ingenium bonum: истѣе (acc.) cor<sup>2</sup> 8/8. Cf. истѣ.

истѣушнѣти vb. ἔξω ποιῆσαι foras fieri: и-ти act. 5/34.

истѣ adj. 1) ὁ αὐτός idem, hic ipse: и-стѣ (nom.) heb. 1/12; истѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 2/3, 7/11, gal. 2/10, eph. 6/18, 6/22, philip. 1/6, col. 4/8; истѣе cor<sup>2</sup> 5/5, rom. 9/17, 13/6; истѣм (acc. pl. n.) pet<sup>1</sup> 5/9. 2) ἔμφυτος insitus: истѣе (acc.) iac. 1/21. 3) ὁ ὧν qui vere est: истѣм (nom. sg. f.) tim<sup>1</sup> 5/5.

нѣтърпаниѣ п. σπουδή cura: н-ниѣ (acc.) pet<sup>2</sup> 1/5.

нѣтърпати сѧ vb. κενόεσθαι exinanitum esse: нѣтърп сѧ rom. 4/14.

нѣтълѣкиѣ п. 1) φθορά, διαφθορά corruption: н-ныѣ (acc.) act. 13/34, 13/36, -нѣ pet<sup>2</sup> 2/12, gal. 6/8, col. 2/22; н-ниѣ (gen.) act. 13/35, 13/37, rom. 8/21, -тълѣкиѣ act. 2/27, 2/31; н-ниѣ (dat.) pet<sup>2</sup> 2/12, 2/19; н-ниѣ (loc.) cor<sup>1</sup> 15/42. 2) ἀφρατισμός interitus: н-ниѣ (gen.) heb. 8/13.

нѣтълѣкиѣ adj. φθαρτός corruptibilis: н-киѣ (acc.) cor<sup>1</sup> 9/25; н-киѣ (nom. sg. n.); н-киѣ (gen. sg.) pet<sup>1</sup> 1/23; н-киѣ cor<sup>1</sup> 15/53; н-киѣ pet<sup>1</sup> 1/18.

нѣтълѣкти vb. 1) φθείρεσθαι corrumpi: н-лѣкѣ cor<sup>2</sup> 11/3; н-лѣкѣ cor<sup>2</sup> 7/2; н-лѣкѣ pet<sup>1</sup> 1/23. 2) καταφθείρεσθαι perire: н-лѣкѣ pet<sup>2</sup> 2/12.

нѣтързати vb. ἀποσπᾶν avellere; н-ти act. 20/30.

нѣтъкѣ comp. n. g. a them. нѣтъ ἀκριβέστερον diligentius, certius: act. 18/26, 23/15, 23/20, 24/22.

нѣтъшати vb. ξηραίνειν arefacere: нѣтъш (3. sg. aor.) iac. 1/11.

нѣтъшати vb. μεσιτεύειν interponere: н-тан (3. sg. aor.) heb. 6/17.

нѣтъшати (ж-д-) п. ἐξοδος profectio: н-ниѣ (loc.) heb. 11/22.

нѣтъшати vb. ἀρπάζειν rapere: н-ти act. 23/10.

нѣтъшати vb. θεραπεύεσθαι curari: н-каѣ act. 28/9.

нѣтъш m. σύρτις syrtis: нѣтъш act. 27/17.

нѣтъш adj. διόλατος hic inde mare cinctus: н-но act. 27/41.

нѣтъш vb. ἐκβάλλειν eicere, iactare: н-паѣ act. 27/38.

нѣтъш f. Ἰταλία Italia: н-ниѣ (gen.) act. 18/2, heb. 13/24; н-ниѣ act. 27/1, 27/6.

нѣтъш f. Ἀττάλεια Attalia: нѣтъш act. 14/25.

нѣтъш m. Ἰούλιος Iulius: нѣтъш act. 27/1, 27/3.

нѣтъш f. Ἰουλία Iulia: нѣтъш rom. 16/15.

нѣтъш m. Ἰούστος Iustus: нѣтъш col. 4/11; нѣтъш (gen.) act. 18/7. Cf. нѣтъш.

нѣтъш m. Ἰεφθαί Iephthe: нѣтъш (loc.) heb. 11/32.

нѣтъш vb. 1) φρίττειν contremiscere: нѣтъш iac. 2/19. 2) ἀφνίεσθαι exterminari: нѣтъш iac. 4/14.

нѣтъш adj. ἄδηλος incertus: нѣтъш (acc.) tim<sup>1</sup> 6/17.

нѣтъш adv. Ἰουδαίως Iudaice: gal. 2/14.

нѣтъшати vb. ἰουδαίζειν iudaizare: н-ти gal. 2/14.

нѣтъш f. Ἰουδαία Iudaea: нѣтъш act. 24/24; нѣтъш (gen.) act. 16/1.

нѣтъш cf. нѣтъш.

нѣтъш m. Ἰούστος Iustus: нѣтъш (nom.) act. 1/23. Cf. нѣтъш.

нѣтъш m. Ἱεράπολις Hierapolis: нѣтъш col. 2/1. Cf. нѣтъш.

нѣтъш adj. τῆς Ἱεριχώ Iericho: нѣтъш (acc. pl. f.) heb. 11/30.

## К.

кадианница f. θυμιατήριον thuribulum:  
к-цю heb. 9/4.

казанне n. νοθεσία correptio: к-нн  
(loc.) tit. 3/10.

казатеа m. παιδευτής eruditor: к-ла  
(acc. pl.) heb. 12/9.

казати vb. 1) διακρίνειν diiudicare: ка-  
жють cor<sup>1</sup> 14/29. 2) παιδεύειν corri-  
pere: кажимъ сѧ (pass.) cor<sup>1</sup> 11/32.

каинъ m. Κάιν Cain: к-нъ (nom.) ioan<sup>1</sup>  
3/12; к-на (gen.) heb. 11/4.

кааъ m. κόλισμα volutabrum: въ кааъ  
pet<sup>2</sup> 2/22.

кандикъ f. Κανδάκη Candace: к-кин  
(dat.) act. 8/27.

канокъ erronee pro кинокъ adj. τοῦ  
Καῖν Cain: к-къ (nom.) iud. 0/11.

кападокъ f. Καππαδοκία Cappadocia:  
к-кин (dat.) pet<sup>1</sup> 1/1; к-кин (loc.) act.  
2/9.

карпъ m. Κάρπος Carpus: њ карма tim<sup>2</sup>  
4/13.

касати vb. ζυμοῦν tumefacere: к-ситъ  
cor<sup>1</sup> 5/6.

каскыннъ m. πάρονος vinolentus: к-  
никъ (dat.) tim<sup>1</sup> 3/3.

кехреа cf. кенхрен.

кенхрен pl. f. Κεγχρεά Cenchreae: кехрен  
rom. 16/1; въ кенхреахъ act. 18/18.

кианкийскъ adj. κατὰ τὴν Κιλικίαν Cili-  
ciae: к-скоу (acc. sg. f.) act. 27/5.

кианкъ f. Κιλικία Cilicia: к-кнъ (gen.)  
act. 6/9; к-кня (etiam gen. sg.) act.  
21/39, 22/3, 23/34, gal. 1/21; к-кню  
act. 15/41; въ к-кин act. 15/23.

кифа m. Κηφῆς Cephas: кифа (nom.)  
cor<sup>1</sup> 3/22, gal. 2/9.

кифинъ adj. τοῦ Κηφῆ Cephae: к-нъ  
(nom.) cor<sup>1</sup> 1/12.

клавдинъ m. Κλαύδιος Claudius: при  
клавдинъ act. 11/28.

клавъ m. 1) Κλαύδιος Claudius: клавъ  
(nom.) act. 23/26, -ваъ ib. 18/2.

2) Κλαύδη Clauda (nomen insulae):  
клавъ (acc.) act. 27/16.

клавъ cf. клавъ.

каада f. ξύλον lignum: въ каада act.  
16/24.

каада f. Κλαυδία Claudia: к-да  
(nom.) tim<sup>2</sup> 4/21.

каментъ m. Κλήμης Clemens: к-тъмъ  
philip. 4/3.

канцати vb. βοᾶν clamare: канцюме  
act. 17/6.

канчъ m. κραυγή clamor: к-чъ (nom.)  
act. 23/9, eph. 4/31.

каючати сѧ vb. συμβαίνειν contingere:  
к-чюмъ сѧ (dat.) pet<sup>1</sup> 4/12.

каючнмъ adj. χρήσιμος utilis: к-чнмо  
(acc.) tim<sup>2</sup> 2/14.

какетъ f. 1) αἰτία causa: к-тъ (acc.  
pl.) act. 25/27. 2) λοιδορία maledic-  
tum: к-тъ (gen.) pet<sup>1</sup> 3/9; к-тоу

ibidem. 3) καταλία detractio: к-тъ  
(nom. pl.) cor<sup>2</sup> 12/20; к-тъ (acc. pl.)

pet<sup>1</sup> 2/1. 4) ἔγκλημα crimen: какетъ  
(loc.) act. 25/16.

какетъ m. 1) λοιδορία maledic-  
tor: к-никъ (nom.) cor<sup>1</sup> 5/11; к-ничи

(nom. pl.) cor<sup>1</sup> 6/10. 2) κατηγορος ac-  
cusator: к-ничи (nom. pl.) act. 25/18;

к-никомъ (dat. pl.) act. 23/30. 3) ка-



τᾶλας detractor: к-никъ (acc. pl.)

rom. 1/30. 4) ἀνδραποδιστής plagiarius:

к-никомъ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 1/10.

κλατκοпрѣкстоупникъ (-стѣнкъ-) m.

ἐπιόρκος periurus: к-пникомъ (dat. pl.)

tim<sup>1</sup> 1/10.

κλατѣнкъ adj. ὀρκωμοσίας iurisiurandi:

к-ѣннѣ (nom.) heb. 7/28.

κινιδъ m. Κνίδος Cnidus: киндъ (acc.)

act. 27/7.

κινижнкъ adj. 1) γραφῆς scripturae: к-

ннѣ (nom.) act. 8/32, -ннѣ pet<sup>2</sup> 1/20.

2) βιβλίου libri: к-нѣмъ (loc. sg. m.)

heb. 10/7.

κωварнкъ (-нкъ-) adj. πανούργος astu-

tus: к-рнкъ (nom.) cor<sup>2</sup> 12/16.

κωварство (-кство) n. τρόπος modus:

к-ствоу thes<sup>2</sup> 2/3.

κωварѣственнѣ n. πανουργία astutia: к-

стѣнн (loc. sg.) cor<sup>1</sup> 3/19; к-стѣнна

(acc. pl.) eph. 4/14.

κωвати (кѣ-) vb. κινεῖν concitare:

кѣуица (acc. sg. m.) act. 24/5.

κωвачъ m. χαλκεύς aerarius: к-чъ (nom.)

tim<sup>2</sup> 4/14.

κωкъ m. Κῶ Cōus: къ кѣкъ act. 21/1.

кожа f. δέρμα pellis: кожахъ (loc. pl.)

heb. 11/37.

кожица f. μεμβράνα membrana: к-ца

(acc. pl. f.) tim<sup>2</sup> 4/13.

козий adj. αἴγιος caprinus: къ козыхъ

heb. 11/37.

κοζлогласоканнѣ cf. козлогласока-

ннѣ.

козакъ cf. козакъ.

κοζлогласоканнѣ n. κῶμος comessa-

tio: козлог-ннѣ (nom. pl.) gal. 5/21;

к-ннннн (instr. pl.) rom. 13/13; къ

козлог-нннхъ pet<sup>1</sup> 4/3.

козакъ adj. τράγων hircorum: козанъ

(dat. sg. f.) heb. 10/4; козакъ (acc. sg.

f.) heb. 9/13, -закъ heb. 9/19; козакъ

(instr. sg. f.) heb. 9/12.

κοласан pl. Κολοσσαί Colossae: къ ко-

ласанхъ col. 1/2.

κολεσница f. ἄρμα currus: к-нннн (dat.)

act. 8/29, 8/38; к-нннн (loc.) act. 8/28.

коликъ prn. πηλίκος qualis: колнцѣнн

(instr. pl. f.) gal. 6/11.

κολονнн f. κολωνία colonia: к-ннн (nom.)

act. 16/12.

кончавати cf. кончавати.

конъ m. ἵππος equus: конѣмъ (dat. pl.)

ias. 3/3.

кончавати vb. 1) πληροῦν implere:

кончавашн col. 4/17. 2) τελεῖν perfi-

cere, consumare: кончаваете ias. 2/8;

кончавакѣнн (nom. sg. f.) rom. 2/27.

κορβακннкъ m. ναύτης nauta: к-лѣннннн

(nom. pl.) act. 27/27; к-лѣнннннмъ (dat.

pl.) act. 27/30.

κορеноквати vb. ῥιζοῦν radicare: к-кннн

(nom. pl.) eph. 3/18.

кореннтѣцъ m. μάγος magus: к-тѣца

(acc. sg.) act. 13/6.

κορεокъ adj. τοῦ Κορέ Core: к-кк (loc.)

iud. 0/11.

коринѣнннннъ m. Κορίνθιος Corinthius:

к-днннъ (gen. pl.) act. 18/8; к-дннннннннннн

(voc. pl.) cor<sup>2</sup> 6/11.

коринѣдъ m. Κορίνθος Corinthus: к-нѣдъ

(acc.) act. 18/1, -нѣдъ cor<sup>2</sup> 1/23; к-нѣдъ

(loc.) cor<sup>1</sup> 1/2.

кориннъ m. Κορνήλιος Cornelius: к-нннн

(nom.) act. 10/1, 10/22, 10/24, 10/25, 10/30; к-нина (gen.) act. 10/17; к-ни-  
ленн (dat.) act. 10/7; к-ниле (voc.) act.  
10/3; к-нилоу (etiam voc.) act. 10/31.  
κραδοκοδιντι vb. συλαγωγεῖν decipere:  
к-кодаи col. 2/8.  
красота f. εὐπρέπεια decor: к-та (nom.)  
iac. 1/11.  
краскнъ adj. ἀστεῖος elegans: к-но (acc.)  
heb. 11/23.  
краноу҃г҃лакнъ adj. ἀχρογονιᾶτος angu-  
laris: к-лноу (dat. sg. m.) eph. 2/20.  
криспъ m. Κρίσπος Crispus: к-пъ (nom.)  
act. 18/8; к-па (acc.) cor<sup>1</sup> 1/14.  
криспъ erronee pro крискъ m. Κρή-  
σκη Crescens: к-пъ (nom.) tim<sup>2</sup> 4/10.  
критъ m. Κρήτη Creta: к-тъ (acc.) act.  
27/7, 27/13; wt к-та act. 27/21; в к-  
тк tit. 1/5.  
критъскъ adj. Κρήτης Cretae: критъскъ  
(loc.) act. 27/12.  
критъкиннъ m. Κρής Cres: к-не (nom.  
pl.) act. 2/11, -тани tit. 1/12.  
критъанинъ cf. критъкиннъ.  
кропити vb. ῥαντίζειν aspergere: кропа  
heb. 9/13.  
кропленіе n. ῥαντισμός aspersio: к-ны  
(acc.) pet<sup>1</sup> 1/2; к-ню heb. 12/24.  
кроткопріятиіе n. πραότης mansue-  
tudo: к-пріатиіе (acc.) tim<sup>1</sup> 6/11.  
кротость f. 1) πραότης modestia, man-  
suetudo: к-сть (nom.) gal. 5/23; к-сть  
(acc.) iac. 3/13, col. 3/12, -твств tit.  
3/2; к-сти (gen.) cor<sup>1</sup> 4/21, gal. 6/1;  
к-сті (dat.) pet<sup>1</sup> 3/4; к-стию pet<sup>1</sup> 3/15,  
cor<sup>2</sup> 10/1, eph. 4/2; въ к-сти iac. 1/21,  
tim<sup>2</sup> 2/25.

кротъцк (= кратъцк) adv. συντόμως  
breviter: act. 24/4.  
крѣстовъкнъ (крѣст-) adj. σταυροῦ cru-  
cis: к-товокнъ (nom.) gal. 5/11.  
крѣсткнъ (крѣст-) adj. σταυροῦ cru-  
cis: к-таноу (nom.) cor<sup>1</sup> 1/18.  
крѣстъкиннъ m. Χριστιανός Christianus:  
к-стъкин (acc. pl.) act. 11/26.  
крѣпкѣчкѣ comp. a them. κρῖνκкῶ ἰσχυ-  
ρότερος fortior: к-чкѣше (nom. pl.) cor<sup>1</sup>  
10/22.  
ко҃фартъ m. Κούαρτος Quartus: к-тъ  
(nom.) rom. 16/23.  
ко҃мирница f. εἰδωλεῖον idolium: въ  
к-ници cor<sup>1</sup> 8/10.  
ко҃мирножѣртвѣкнъ (-жрѣ-) adj. εἰδω-  
λόθυτος idolis immolatus: к-твнѣ  
(nom.) cor<sup>1</sup> 10/19.  
ко҃миросло҃ужитѣлк m. εἰδωλόλατρης  
idolorum cultor: к-телі (nom. pl.) cor<sup>1</sup>  
10/7.  
ко҃миросло҃ужникнъ m. εἰδωλόλατρης  
idolorum cultor: к-никъ (nom.) eph.  
5/5.  
ко҃миръ m. εἰδωλον idolum: к-рѣ (nom.)  
cor<sup>1</sup> 8/4, 10/19; к-рѣ (gen. pl.) thes<sup>1</sup>  
1/9; к-ромъ (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 12/2, col.  
3/5, gal. 5/20; съ к-ры cor<sup>2</sup> 6/16. Cf.  
сло҃ужѣваніе.  
ко҃мирскъ adj. εἰδώλων idolorum: к-  
скаго (gen. sg. n.) cor<sup>1</sup> 10/10. Cf.  
сло҃уженіе.  
ко҃пранинъ m. Κύπριος Cyprius: к-никъ  
(nom.) act. 4/36.  
ко҃пръ m. Κύπρος Cyprus: въ ко҃прѣ  
act. 13/4, 15/39; до кѣпра act.  
11/19.

коупрѣскъ adj. Κύπριος Cyprius: к-ци (nom. pl.) act. 11/20.

коурѣннѣ n. ἀτμός vapor: к-ннѣ (acc.) act. 2/19.

коуриннѣ f. Κυρήνη Cyrene: нжѣ по кс-риннѣ act. 2/11.

кѣзнѣ f. μεθοδεία insidiae: к-нѣмъ (dat. pl.) eph. 6/11.

кѣзнаникъ m. τεχνίτης artifex: кѣзн-ници (nom. pl.) act. 19/38.

кѣзнницъ m. τεχνίτης artifex: к-ницъ (nom.) act. 18/3.

кѣрмилѣ (крѣм-) n. πηδάλιον gubernaculum: к-ла (gen.) iac. 3/4; к-ломъ (dat. pl.) act. 27/40.

кѣрмѣчнѣй m. κυβερνήτης gubernator: к-чнѣ (acc.) act. 27/11.

кѣрмѣчѣствнѣ n. κυβερνήτης gubernatio: к-чѣтвѣмъ (acc. pl.) cor<sup>1</sup> 12/28.

кѣрчѣмѣтѣковати (крѣчѣм-) vb. κα-πηλεύειν сауронари: к-ствѣютъ cor<sup>2</sup> 2/17.

кѣпрѣ m. Κύπρος Cyprus: кѣпрѣ (acc.) act. 27/4; кѣпра act. 21/3. Cf. коупрѣ.

кѣпрѣннѣ m. Κύπριος Cyprius: кѣпрѣ-нина act. 21/16. Cf. коупрѣннѣ.

## Λ.

лаодикѣйскъ adj. Λαοδικέων Laodiceen- sium: л-стѣй (loc. sg. f.) col. 4/16.

лаодикнѣ f. Λαοδίκεια Laodicia: л-кнѣ (gen.) col. 4/16; л-кнѣ (loc.) col. 2/1, 4/15, -дикнѣ col. 4/13.

ласѣй m. Λαθαία Thalassa: л-ѣй (nom.) act. 27/8.

ласканиѣ n. λολακεία adulatio: л-ниѣ thes<sup>1</sup> 2/5.

лѣвитѣскъ adj. Λευϊτικός Leviticus: л-скѣмъ (instr. sg. m.) heb. 7/11.

лика f. λίχъ Africus: кѣ ликѣ act. 27/12.

либертинѣскъ adj. Λιβερτίνων Liberti- norum: л-нѣска (gen. sg. m.) act. 6/9.

ликнѣ f. Λυκία Lycia: ликнѣ (gen.) act. 27/5.

листвѣ m. φύλλον folium: листвѣ (acc.) act. 9/12.

лихокѣзимати vb. πλεονεχτεῖν circum- venire: лихокѣзма (lege: л-кѣзима) cor<sup>2</sup> 12/18.

лихонманиѣ n. πλεονεξία avaritia: л-ниѣ (gen.) rom. 1/29; л-ниѣ thes<sup>1</sup> 2/5.

лихонмѣцъ cf. лихонмѣцъ.

лихонмѣчнѣ n. πλεονεξία avaritia: л-ниѣ (nom.) eph. 5/3; л-ниѣ (acc.) pet<sup>2</sup> 2/3; л-ниѣ pet<sup>2</sup> 2/14; л-ниѣмъ eph. 4/19.

лихонмѣствнѣ n. πλεονεξία avaritia: л-ствѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 9/5.

лихонмѣцъ m. πλεονέκτης avarus: л-мѣцъ (nom.) cor<sup>1</sup> 5/11, -мѣцъ eph. 5/5; л-мѣцнѣ (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 6/10.

лихонмѣтѣковати vb. πλεονεχτεῖν cir- cumvenire: л-кѣвахъ cor<sup>2</sup> 12/17; л-кѣвахѣмъ cor<sup>2</sup> 7/2; л-кѣвати thes<sup>1</sup> 4/6.

лихонпнѣ n. πότος potatio: кѣ л-тинѣхъ pet<sup>1</sup> 4/3.

лицѣмѣкрити сѣ vb. συνυποκρίνεσθαι si- mulationi consentire: л-риша сѣ gal. 12/13.

лицѣмѣрѣствнѣ n. ὑπόκρισις simulatio: л-ствнѣ (loc.) tim<sup>1</sup> 4/2; л-ствѣмъ (acc. pl.) pet<sup>1</sup> 2/1.

лишатѣ vb. ἀποστερεῖν fraudare: лишатѣ cor<sup>1</sup> 6/8; лишатѣ cor<sup>1</sup> 7/5.

лиштити сѧ vb. ὑστερεῖν deesse: лиша-  
иѣмоу сѧ cor<sup>1</sup> 12/24.

ловѣт m. θήρα captio: кѣ ловѣт rom.  
11/9.

лонда f. Λοῖς Lois: л-доу tim<sup>2</sup> 1/5.

ломити vb. κλῆν frangere: ломити act.  
2/46.

лони adv. πέρυσι anno priore: ѡт лони  
cor<sup>2</sup> 8/10, 9/12.

лоуѣнийскѣ adj. Λιβύης Libyae: лѣний-  
скаѣ (loc. pl. f.) act. 2/10.

лоуѣка f. κόλπος sinus: лоуѣку act. 27/39.

лоуѣкавѣстниѣ n. πανουργία astutia: л-  
ствѣма cor<sup>2</sup> 11/3; кѣ л-ствѣни cor<sup>2</sup> 4/2.

лоуѣкий m. Λούκιος Lucius: лоуѣкий (nom.)  
act. 13/1, rom. 16/21.

лоуѣстра f. Λύστρα Lystra: кѣ л-рѣ act.  
16/1, 16/2. Cf. лѣстра.

лоуѣчнѣти сѧ 1) χωρίζεσθαι discedere:  
л-тѣ сѣ (inf.) act. 1/4. 2) στéλλεσθαι  
se subtrahere: л-ти сѧ thes<sup>2</sup> 3/6.

лѣгати vb. ψεύδεσθαι mentiri: лѣжю  
(1. sg. praes.) rom. 9/1; лѣжѣта act.  
14/19; лѣжѣтѣ iac. 3/14.

лѣжѣнменованѣ adj. ψευδώνυμος falsi  
nominis: л-ванаго tim<sup>1</sup> 6/20.

лѣжѣсловѣскниѣ m. ψευδολόγος lo-  
quens mendacium: л-ниѣмаѣ (dat. pl.)  
tim<sup>1</sup> 4/2.

лѣжѣниѣ adj. ψεύστης mendax: л-вѣый  
ioan<sup>1</sup> 2/22.

лѣжѣниѣ m. ψεύστης mendax: лѣж-  
ниѣни (nom. pl.) tit. 1/12; л-ниѣмаѣ  
(dat. pl.) tim<sup>1</sup> 1/10.

лѣвѣ m. λέων leo: лѣвѣ (nom.) pet<sup>1</sup>  
5/8; л'ѣвѣѣ (gen. pl.) tim<sup>2</sup> 4/17; лѣвѣмаѣ  
(dat. pl.) heb. 11/33.

лѣгѣота f. ἐλαφρία levitas: л-тоу cor<sup>2</sup> 1/17.

лѣстѣнѣ adj. 1) δόλιος subdolos: лѣстѣни  
(nom. pl.) cor<sup>2</sup> 11/13. 2) πλανῆς erro-  
ris: лѣстѣнѣ (acc. pl.) ioan<sup>1</sup> 4/6.

лѣстѣниѣнѣ adj. πλανητής errans: л-вѣниѣ  
(nom. pl. f.) iud. 0/13.

лѣстѣниѣ adj. ἀπάτης erroris: л-ниѣмаѣ  
(dat. pl.) eph. 4/22.

лѣстѣчѣ adj. πλάνος erroneus: л-чѣ (acc.  
sg. m.) ioan<sup>1</sup> 4/2; л-чѣмаѣ (dat. pl. m.)  
tim<sup>1</sup> 4/1.

лѣкниѣти сѧ vb. 1) μέλλειν morari: лѣ-  
ниѣти сѧ act. 22/16. 2) ἀμελεῖν non  
curare, negligere: лѣкнѣ сѧ pet<sup>2</sup> 1/12;  
лѣкнѣ сѧ (imp.) tim<sup>1</sup> 4/14. 3) ὀνηεῖν  
pigrari: лѣкниѣтѣ сѣ act. 9/38.

лѣкнѣста f. ὄγκος pondus: л-стѣ (acc.)  
heb. 12/1.

лѣкнѣ f. ὀνηρόν pigritia, pigrum: лѣкнѣ  
(nom.) philip. 3/1.

лѣкнѣ adj. 1) κόσμιος ornatus: лѣкнѣ  
(loc. sg. n.) tim<sup>1</sup> 2/9. 2) ἀρεστός ae-  
quus: не лѣкнѣ естѣ намаѣ act. 6/2. 3)  
ἀνχγκαῖος necessarius: еѣ лѣкнѣ act.  
13/46. 4) δεόν quod oportet: аѣме лѣкнѣ  
ѣстѣ pet<sup>1</sup> 1/6. 5) πρεπόν quod decet:  
лѣкнѣ ѣстѣ cor<sup>1</sup> 11/13.

лѣкнѣота f. κόσμος decor: л-та pet<sup>1</sup> 3/3,  
iac. 3/6 (hoc postremo loco false pro  
мирѣ); л-тоу pet<sup>1</sup> 5/5.

лѣѣѣѣдѣѣствѣ n. μοιχαλῖς adulterium:  
л-стѣ (gen.) pet<sup>2</sup> 2/14.

лѣѣѣѣдѣѣцѣ m. πόρνος fornicator: л-цѣ  
(nom.) eph. 5/5; л-ци (nom. pl.) cor<sup>1</sup>  
6/9; л-цѣмаѣ (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 5/9, 5/10.

лѣѣѣѣдѣѣчиѣ m. νόθος adulteri, non  
legitimus: л-чиѣни (nom. pl.) heb. 12/8.



любезно adv. φιλοφρόνως benigne: act. 28/7.

любезникъ adj. φιλόστοργος diligens: л-зник (nom. pl.) rom. 12/10.

люда f. Λύδᾱ Lydia: людн (gen.) act. 9/38; людк (loc.) act. 9/32, 9/35.

лють f. κακόν malum: лютн (gen.) act. 28/5.

лютк adv. οἶαι vae: cor<sup>1</sup> 9/16.

лжестра cf. λγестра.

лгдны f. Λυδία Lydia: л-ны (nom.) act. 16/4; кк лгднн act. 16/40.

лгконины f. Λυκαονία Lycaonia: л-ныя (gen. sg.) act. 14/6.

лгконицкы adv. Λυκαονιστί Lycaonice: act. 14/11.

лгсны f. Λυσία Lysia: л-ны (nom.) act. 23/25, 24/7, 24/22.

лгстра f. Λύστρα Lystra: л-роу act. 14/6, 14/21; л-рк (loc.) act. 14/8; кк лжстрѣхъ tim<sup>2</sup> 3/11.

### М.

маднѣмскъ adj. τοῦ Μαδιάμ Madiam: м-цѣк (loc. sg. f.) act. 7/29.

македонникъ m. Μακεδών Macedo: м-нина (acc. dual.) act. 19/29; м-донн (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 9/4; м-дономъ (dat. pl.) cor<sup>2</sup> 9/2.

македонны f. Μακεδονία Macedonia: м-ныя (nom.) rom. 15/26; м-нина (gen.) act. 16/12, 18/5, cor<sup>2</sup> 1/16, 11/9, philip. 4/15; м-нюю (acc.) act. 16/9, 16/10, 19/21, 19/22, 20/1, 20/3, cor<sup>1</sup> 1/16, 2/13, 7/5, tim<sup>1</sup> 1/3; м-нин (loc.) thes<sup>1</sup> 1/7, -нинн ib. 4/10.

македонскъ adj. Μακεδονίας Macedoniae: м-скахъ (loc. pl. f.) cor<sup>2</sup> 8/1.

македонникъ m. Μακεδών Macedo: м-никъ (nom.) act. 16/9; м-ниноу (dat.) act. 27/2.

малакий m. μαλακός mollis: малаки (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 6/9.

малы adv. 1) σχεδόν pene: act. 13/44. 2) μετρίως minime: act. 20/12.

мананик (-нъ) m. Μανανή Manahe: м-нк (nom.) act. 13/1.

маран vocab. syriacum, quod latine dominus vertitur et ex regula cum ага (= venit) iungitur: cor<sup>1</sup> 16/22.

маслина f. ἑλαία oliva: м-нк (dat.) rom. 11/24; м-ноу (acc.) ibidem.

маслиниче n. ἑλαῖαι olivae: м-ниче (dat.) rom. 11/17.

маслица f. ἑλαία uva: м-цж (acc. pl.) iac. 3/12.

масло\* n. ἑλαιον oleum: м-лѣмъ (instr.) iac. 5/14, heb. 1/9.

мастьк πύτης pinguedo: мастьн (dat.) rom. 11/17.

маттѣя m. Ματθαία Matthia: м-ю (acc.) act. 1/23.

мелетний m. Μελίτη Melita: м-тний (nom.) act. 28/1.

мелхиседекъ adj. τοῦ Μελχισεδέχ Melchisedech: м-кокоу (dat. sg. m.) heb. 5/6, 7/15, 7/17, мелх-коу heb. 5/10, 6/20, мелхи-коу heb. 7/11, 7/21.

мелхиседекъ m. Μελχισεδέχ Melchisedech: мелх-къ (nom.) heb. 7/1, 7/10.

месопотамны f. Μεσοποταμία Mesopotamia: м-мни (loc.) act. 7/2.

мид'киниъ m. Μῆδος Medus: м-иѣ (nom. pl.) act. 2/9.

миантъ m. Μῆλος Miletus: миантъ (acc.) act. 20/15; м-та (gen.) act. 20/17; м-т'к (loc.) tim<sup>2</sup> 4/20.

миловати vb. ἐλεῖν misereri: миловати rom. 9/18; миловати iud. 0/22; милостию rom. 9/16.

милоути adj. ἑλεως propitius: м-сти (nom.) heb. 8/12.

милоути (-срѣдѣ-) adv. φιλανθρωπως humane: м-дуо act. 27/3.

милоути n. οἰκτῆρμός miseration: м-вѣ (gen.) heb. 10/28.

милоути vb. παραπλεῖν transnavigare: м-ти act. 20/16.

милоути n. πέρδος transitus: к' м-ни cor<sup>1</sup> 16/7.

мироути (-дрѣж-) космократор mundi rector: м-тема (dat. pl.) eph. 6/12.

мироути vb. εἰρηνεύει pacem habere: мироути thes<sup>1</sup> 5/13.

мироути adj. κόσμου mundi: м-сѣ (gen. sg. f.) pet<sup>2</sup> 1/4; о м-сѣ cor<sup>1</sup> 7/33, -сѣ ib. 7/34.

мира f. Μύρα Lystra: к' мироути act. 27/5.

мити n. Μιτυλήνη Mitylene: м-и (acc.) act. 20/14.

михаъ m. Μιχαήλ Michaël: м-и (iud. 0/9).

младенъ adj. νήπιος parvulus: м-и (nom.) heb. 5/13.

младенъ m. βρέφος infans: м-и (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 2/2.

младенъ vb. νηπιάζει parvulum esse: м-и cor<sup>1</sup> 14/20.

младенъ adj. м-и (acc. pl.) cor<sup>1</sup> 13/11.

м'ко n. γάλα lac: м'ко (acc.) pet<sup>1</sup> 2/2; м'ко (gen.) heb. 5/12; м'ко (loc.) heb. 5/13.

многоути adj. πολυποίκιλος multiformis: м-и (nom. sg. f.) eph. 3/10.

многоути adj. πολυτελής pretiosus: м-и (instr. pl. f.) tim<sup>2</sup> 2/9.

множити vb. πληθύνει multiplicare: м-и (= м-и) heb. 6/14.

множити с' vb. 1) πληθύνει multiplicari: м-и с' act. 12/24; м-и с' act. 9/31. 2) πλεονάζει abundare: м-и с' thes<sup>2</sup> 1/3; м-и с' philip. 4/17; м-и с' pet<sup>2</sup> 1/8. 3) αὐξάνει crescere: м-и с' act. 6/7.

мозгъ m. μυελός medulla: м-и (dat. pl.) heb. 4/12.

моути n. προσευχή oratorium: м-и (nom.) act. 16/13.

моути m. 1) ἱερεύς sacerdos: м-и (gen. pl.) heb. 3/1, 5/1, 5/6, 6/20, 7/26, 7/27, 7/28, 8/1, 8/3, 9/25. 2) πρεσβύτης senex: м-и (nom. sg.) philem. 0/9.

молоко cf. м'ко.

молоути adj. Μολόχ Moloch: м-и (acc. sg. m.) act. 7/43.

молъ m. σιγή τῶν τινῶν tinea: м-и (nom. pl.) iac. 5/2.

молъ f. προσευχή oratio: м-и (acc. pl.) tim<sup>1</sup> 2/1.

молъ m. ἱερεύς sacerdos: м-и (gen. pl.) heb. 5/5, 5/10.

моути n. 1) δέησις prex, obsecratio: м-и (instr.) act. 1/14; м-и

- philip. 4/6; м-нии (acc. pl.) heb. 5/7, -ния tim<sup>1</sup> 2/1. 2) προσευχή oratio: м-ниихъ tim<sup>1</sup> 5/5. 3) παράκλησις exhortatio: м-ниие (acc.) cor<sup>1</sup> 8/17; м-нииемъ (instr.) cor<sup>2</sup> 8/4.
- м-ракъ m. 1) ζόφος tenebrae: м-къ (nom.) iud. 0/13, pet<sup>2</sup> 2/17; м-коу pet<sup>2</sup> 2/4; м-къмъ iud. 0/6. 2) ἀχλύς caligo: мркъ (= м-ракъ) act. 13/11. 3) γνόφος turbo: м-рацк (loc.) heb. 12/18
- м-ркъ cf. м-ракъ.
- м-ркъскъ adj. βδελυκτός abominatus: м-сци (nom. pl.) tit. 1/16.
- м-рѣд-рѣк-ств-овати vb. 1) φρονεῖν sapere: м-ств-овѣтъ rom. 14/6; м-ств-уемъ philip. 3/15; м-ств-иете philip. 2/2, 3/15, 4/11; м-ств-овѣтъ rom. 8/5; м-ств-овѣте cor<sup>2</sup> 13/11, col. 3/2; м-ств-овѣхъ cor<sup>1</sup> 13/11; м-ств-овѣ cor<sup>2</sup> 11/23; м-ств-овѣи rom. 14/6; м-ств-овѣи rom. 12/16, philip. 2/2, 3/19; м-ств-овати rom. 15/5, cor<sup>1</sup> 4/6, philip. 3/16, 4/2, 4/10. 2) σωφρονεῖν sobrius esse, ad humaniorem sensum redire: м-ств-овѣмъ cor<sup>2</sup> 5/13.
- м-рѣд-но adv. βραδύ tarde: act. 27/7.
- м-рѣж-ати сѧ vb. ἀνδρίζεσθαι viriliter se agere: м-рѣжайте сѧ cor<sup>1</sup> 16/13.
- м-рѣж-атамъ adj. f. ὑπανδρος quae est sub viro: м-тата (nom.) rom. 7/2.
- м-рѣж-ележ-никъ m. ἀρσενοχοίτης masculorum concubitor: м-ици (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 6/9.
- м-рѣж-ележ-къ m. ἀρσενοχοίτης masculorum concubitor: м-цемаъ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 1/20.
- м-рѣж-ележ-ница f. φίλανδρος quae virum
- suum amat: м-ицамъ (dat. pl.) tit. 2/4.
- м-рѣж-ележ-ница m. ἀνδροφόνος homicida: м-ицимаъ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 1/9.
- м-рѣж-инъ m. Αἰθίοψ Aethiopus: м-нкъ (nom.) act. 8/27; м-рѣж-омъ (dat. pl.) act. 8/27.
- м-рѣжъ cf. м-рѣж-инъ.
- м-рѣж-ити vb. ταραττεῖν turbare: м-рѣж-ице act. 17/13.
- м-рѣж-ение n. πάθημα passio: м-ни (loc.) act. 1/3; м-иемъ (dat. pl.) tim<sup>2</sup> 3/11.
- м-ш-елъ (= м-ш-елъ) m. αἰσχρὸν κέρδος turpe lucrum: м-ш-ела (gen.) tit. 1/11.
- м-ш-ел-чание (м-ш-к-) n. 1) σιγή silentium: м-нию act. 21/40. 2) ἡσυχία modestia: м-нию pet<sup>1</sup> 3/4.
- м-ш-ного-раз-ан-ч-но adv. πολυτρόπως multis modis: heb. 1/1.
- м-ш-ного-ча-ст-но adv. πολυμερῶς multifarie: heb. 1/1.
- м-ш-ел-он-мъкъ m. αἰσχροκερδής turpis lucri acceptor: м-цю (dat.) tim<sup>1</sup> 3/3.
- м-ш-ел-он-ска-те-лъ m. αἰσχροκερδής turpis lucri cupidus: м-телю tit. 1/7.
- м-ш-ел-он-и-къ m. αἰσχροκερδής turpe lucrum sectans: м-ца (acc. pl.) tim<sup>1</sup> 3/8.
- м-ш-т-къмъ instr. sg. a them. м-ш-то αἰσχροκερδῶς turpis lucri gratia: pet<sup>1</sup> 5/2.
- м-ш-ла f. ὀμίχλη nebula: м-ш-лы (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 2/17.
- м-ш-го-е-ни-е n. ῥιπή ictus: м-ни (loc.) cor<sup>1</sup> 15/22.
- м-ш-дан-ти vb. βραδύνειν tardare: м-тк pet<sup>2</sup> 3/9.

мѣдлѣ adj. νοθρός segnis, imbecillis:

мѣдлан (nom. pl.) heb. 5/11, 6/12.

мѣдлѣкѣннѣ n. βραδυτής tarditas: м-ннѣ (acc.) pet<sup>2</sup> 3/9.

мѣртѣостѣ (мѣрѣ-) f. νέκρωσις mortificatio: м-стѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 4/10.

мѣртѣкнѣ adj. θνητός mortalis: м-но-мѣ cor<sup>1</sup> 15/23; м-нѣмѣ (loc.) rom. 6/12; м-наѣ (acc. pl.) rom. 8/11.

мѣстнѣтелѣ m. ἐχδικος vindex: м-тѣлѣ (nom.) thes<sup>1</sup> 4/6.

мѣстѣтѣ m. γλεύκος mustum: мѣстѣмѣ (instr. sg.) act. 2/13.

мѣстѣннѣкѣ m. ἐχδικος vindex: м-ннѣкѣ (nom.) rom. 13/4.

мѣстѣтѣн vb. ἐχδικεῖν defendere: мѣстѣтѣнѣ rom. 12/19.

мѣклѣ m. κοιλία calx, creta: мѣклѣмѣ act. 23/3.

мѣѣреннѣ n. μέτρον mensura: сѣ м-ннѣмѣ heb. 5/2.

мѣѣшеннѣ n. φύρμα massa: м-ннѣ (acc.) cor<sup>1</sup> 5/6; м-ннѣ (gen.) rom. 9/21.

мѣсо n. χρέας caro: мѣсѣ (gen. pl.) rom. 14/21, cor<sup>1</sup> 8/13.

мѣснѣ f. Μυσία Mysia: мѣснѣ act. 16/7, 16/8.

## Н.

наѣдѣннѣца (-ѣдѣ-) f. διάβολος criminatrix: н-цамѣ (dat. pl.) tit. 2/3.

наѣстѣннѣ (-ѣд-) vb. 1) ἐπενευχεῖν inferre: н-тѣн ind. 0/9. 2) ἐπάγειν inducere: наѣдѣтѣ pet<sup>2</sup> 2/5.

наѣѣкѣннѣрѣ m. ναύκληρος navicularius, navis gubernator: н-кѣннѣрѣ (acc.) act. 27/11.

наѣглѣ adj. προπετής protervus: наѣган (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/4.

наѣдѣннѣ f. ἐλπίς spes: н-нѣ (nom.) act. 16/19.

наѣдѣннѣннѣ n. πεποίθσις confidentia: н-нѣннѣ (acc.) philip. 3/4; н-ннѣмѣ cor<sup>2</sup> 10/2; н-ннн (loc.) eph. 3/12.

наѣзѣрѣѣскѣ adj. Ναζωραίων Nazarenorum: н-сѣѣѣннѣ (dat. sg. f.) act. 24/5.

наѣзѣдѣтѣ cf. наѣзѣдѣтѣн.

наѣзѣдѣтѣн vb. ἐποικοδομεῖν superaedificare: н-ѣстѣ cor<sup>1</sup> 3/10, 3/12.

наѣзѣдѣтѣн vb. ἐποικοδομεῖν superaedificare: наѣзѣдѣ cor<sup>1</sup> 3/14; наѣзѣдѣннѣ (nom. pl. m.) col. 2/7, -ѣдѣннѣ eph. 2/20; н-тѣн act. 20/32.

наѣѣпѣче adv. ἐπὶ πλεόν amplius: tim<sup>2</sup> 2/16.

наѣѣзѣннѣннѣ n. παιδεία disciplina: н-ннѣннѣ (nom.) heb. 12/11; н-ннѣ tim<sup>2</sup> 3/16; н-ннн (loc.) eph. 6/4.

наѣѣзѣтѣн vb. 1) παιδεύειν erudire: н-зѣннѣ act. 22/3; н-зѣѣннѣ tit. 2/12. 2) νοουθετεῖν monere, corripere: н-зѣѣ cor<sup>1</sup> 4/14; н-зѣѣтѣ thes<sup>1</sup> 5/14, thes<sup>2</sup> 3/15; н-зѣѣннѣ col. 1/28, 3/16; н-зѣѣннѣннѣ (acc. pl. f.) thes<sup>1</sup> 5/12.

наѣѣзѣннѣкѣ m. παιδευτής eruditor: н-ннѣкѣ (acc.) rom. 2/20.

наѣѣѣѣннѣ (-ѣѣѣ-) vb. ἐπιμένειν permanere: наѣѣѣѣмѣ rom. 6/1.

наѣѣѣѣннѣтѣн сѣ vb. ἐπιτίθεσθαι apponi: н-ѣѣѣтѣ сѣ act. 18/10.

наѣѣѣннѣтѣн vb. ἐπιφέρειν inferre: наѣѣѣннѣ rom. 3/5.

наѣѣѣдѣннѣннѣ n. ἐπιστάσις instantia: н-ннѣннѣ (gen. pl.) cor<sup>2</sup> 11/28.



напастиѣти vb. παράζειν tentare: н-тиѣ  
іас. 1/13.

напастѣникъ m. πειραστής tentator: н-  
никъ (nom.) іас. 1/13.

напастѣствовати vb. παράζειν tentare:  
н-ствованымъ (dat. pl.) heb. 2/18.

нареквати сѧ vb. δηλοῦσθαι signifi-  
cari: н-кока сѧ cor<sup>1</sup> 1/11.

нарицати сѧ vb. ἐπονομάζεσθαι cogn-  
minari: наричши сѧ rom. 2/17.

наркисъ m. Νάρκισσος Narcissus: н-сѧ  
(gen.) rom. 16/11.

нарокъ m. προθεσμία praefinitum tem-  
pus: до н-ка gal. 4/2.

нарѣковати vb. δηλοῦν manifestare:  
н-каѣмъ col. 1/8.

насажати vb. φυτεῖν plantare: н-жа-  
ѣтъ cor<sup>1</sup> 9/7.

насиаѣствовати vb. καταδυναστεύειν  
opprimere: н-кованіе (acc. pl.) act.  
10/38.

насладити сѧ vb. σπαταλάσθαι in luxu-  
riis verti: н-дисте сѧ іас. 5/5.

наслаженіе n. ἀπολαυσις usus: н-ниіе  
(acc.) tim<sup>1</sup> 6/17.

наслѣдіе n. κληρονομία hereditas: н-  
дью eph. 1/14.

наслѣдованіе n. κληρονομία hereditas:  
н-ниіе (nom.) gal. 3/18; н-ниіе (acc.)  
pet<sup>1</sup> 1/4.

наслѣдствіе n. κληρονομία hereditas:  
н-ствью heb. 9/15.

наслѣженіе n. κληρονομία hereditas:  
н-ниіе (acc.) heb. 11/8.

насмѣртѣникъ (-мръ-) m. ἐπιθανά-  
τιος mortis destinatus: н-никъ (acc.  
pl.) cor<sup>1</sup> 4/9.

насыпати vb. 1) ἐμπιπλάναи imple:re:

н-пата act. 14/17. 2) χορτάζειν satiare:

н-пата сѧ (pass.) іас. 2/16.

наоучати vb. συνευδοκεῖν consentire:

наоучамъ act. 22/20.

наоучати vb. 1) διδάσκειν docere: наоу-

чаи rom. 2/21. 2) κατηχεῖν instruere:

наоучаемиъ (part. praes. pass.) rom.

2/18. 3) σωφρονίζειν prudentiam do-

cere: наѣчают tit. 2/4.

наоученіе n. 1) διδασχὴ doctrina: н-ниі

(loc.) cor<sup>1</sup> 14/6; н-ниі (acc. pl.) heb.

13/9. 2) νοουθεσία correptio: н-ниіе (acc.)

cor<sup>1</sup> 10/11. 3) γυμνασία exercitatio: н-

ниіемъ (erronee pro наоученіемъ) heb.

12/11.

началникъ (-чалъ-) m. ἡγούμενος dux:

н-никъ (nom.) act. 14/12.

начертаніе (-чрът-) n. χάραγμα

sculptura: н-ниі (gen.) act. 17/29.

наѣсти сѧ (-ѣд-) vb. κορένυσθαι sa-

tiari: наѣдше сѧ act. 27/38.

неаполь m. Νεάπολις Neapolis: н-ль

(acc.) act. 16/11.

неблаголюбыкъ m. ἀφιλάθος sine be-

nignitate: н-ци (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/3.

неблагообразнъ adj. ἀσχήμων inho-

nestus: cor<sup>1</sup> 12/23.

небрежати (-бръг-) vb. ἀμελεῖν negli-

gere: небрежше heb. 2/3.

невидимъ adj. ὁράτος invisibilis: н-

моу (dat. sg. m.) tim<sup>1</sup> 1/17; н-маи

(nom. pl. n.) rom. 1/20.

некъзблагодатнъ adj. ἀχάριστος in-

gratus: н-тни (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/2.

некъзбраніе adv. ἀκολύτως sine pro-

hibitione: act. 28/31.

НЕКЪДОМЪ adj. ἄγνωστος ignotus: н-ма (gen.) act. 17/23.

НЕКЪДЪКННЪ н. ἄγνοια ignorantia: н-ным (gen.) act. 17/30; н-ниемъ act. 3/17.

НЕКЪЖА n. ἰδιότης imperitus: н-жа (nom. sg.) cor<sup>2</sup> 11/6.

НЕКЪЖАСТЕНЪ cf. НЕКЪЖЪСТЕНЪ.

НЕКЪЖЪСТЕНЪ n. 1) ἀγνοσία ignorantia: н-жадстене (acc.) pet<sup>1</sup> 2/15. 2) ἄγνοια inscitia: н-жъстене (acc.) eph. 4/18; н-жъстени (gen.) pet<sup>1</sup> 1/14. 3) ἀγνόημα ignoratio: н-жъстенихъ (loc. pl.) heb. 9/7.

НЕКЪЖЪСТВОВАТИ vb. ἀγνοεῖν ignorare: о н-твоуишхъ heb. 5/2.

НЕКЪРОВАНИЕ n. ἀπιστία diffidentia: н-ниемъ rom. 4/20.

НЕКЪРЪСТЕНЪ n. ἀπιστία incredulitas: н-вие (nom.) rom. 3/3; н-виемъ rom. 11/20; н-ви (loc.) rom. 11/23.

НЕКЪТОХРАНИТЕЛЪ m. ἀσύνθετος incompressus: н-тели (acc. pl.) rom. 1/31.

НЕГОДОВАНИЕ n. ἀγανάκτησις indignatio: н-ние (acc.) cor<sup>2</sup> 7/11.

НЕДА conj. ὅφελον utinam: cor<sup>2</sup> 11/1, gal. 5/12.

НЕДВИЖИМЪ adj. ἀσάλευτος immobilis: н-мъ (nom.) act. 27/41.

НЕДОБРЪ adj. ἀνέυθετος non aptus: н-роу (dat. sg. n.) act. 27/12.

НЕДОБОЛКНЪ adj. μὴ ἀρχούμενος non sufficiens: н-нъ (nom.) ioan<sup>3</sup> 0/10.

НЕДОКОНЧАНЪ adj. ὁ λείπων qui deest: н-наа (acc. pl. n.) tit. 1/5.

НЕДОСТОЙНО adv. ἀναξίως indigne: н-но cor<sup>1</sup> 11/27; НЕДОСТОЙНКО cor<sup>1</sup> 11/29.

НЕДОСТОЙНКО cf. НЕДОСТОЙНО.

НЕДОУМЪКТИ vb. ἀπορεῖν haesitare, consilii inopem esse: НЕДОУМЪКЪ act. 25/20.

НЕДОУЖЛИВЪ adj. ἄρρωστος imbecillis: н-ви (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 11/30.

НЕДОУЖНОВАТИ vb. νοσεῖν aegrotare: НЕДЪЖИДЪ tim<sup>1</sup> 6/4.

НЕЖЕЛИ conj. ἤ quam: act. 20/35, 27/11.

НЕЗАВИДСТВО (-ВНДЪ-) n. ἀδιαφορία integritas: н-стро (acc.) tit. 2/7.

НЕЗАВОРКНЪ adj. 1) ἀκατάγνωστος irreprehensibilis: н-роу (nom. sg. n.) tit. 2/8. 2) ἀνεπιληπτος nulli reprehensionem obnoxius: н-роу (acc. sg. f.) tim<sup>1</sup> 6/14.

НЕЗАКОНКНЪ adj. ἀπαίδευτος sine disciplina: н-ниыхъ (gen. pl.) tim<sup>2</sup> 2/23.

НЕЗНАЕМЪ adj. 1) ἄσημος ignotus: н-ма (gen.) act. 21/39. 2) ἀγνοούμενος inscitus: н-ми (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 6/9.

НЕЗЪЛОБИВЪ adj. ἄκακος innocens: н-кымъ (dat. pl.) rom. 16/18.

НЕИЗГЛАГОЛАНЪ adj. ἀλάλητος inenarrabilis: н-ным rom. 8/26.

НЕИЗНСКАНЪ adj. ἀνεξερεύνητος incomprehensibilis: н-ни (nom. pl.) rom. 11/33.

НЕИСКУШЕНЪ adj. 1) ἄπειρος imperitus: н-нъ (nom.) heb. 5/13. 2) ἀδόκιμος reprobus: н-нъ (acc.) rom. 1/28; н-ни (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 13/6, 13/7, tim<sup>2</sup> 3/8.

НЕИСЛЪДОВАНЪ adj. ἀνεξιχνίαστος investigabilis: н-ноу (acc. sg. n.) eph. 3/8; н-ни (nom. pl.) rom. 11/33.

НЕИСПОВЪДАНЪ adj. ἀνεκδιγήτος inenarrabilis: н-нѣмъ (loc.) cor<sup>2</sup> 9/15.

НЕИСТОВИТИ сѧ vb. ἐμβαίνεσθαι insanire: н-ка сѧ act. 26/11.

нестоекство n.  $\mu\alpha\lambda\acute{\iota}\alpha$  insania: н-ство  
(acc.) act. 26/24.

нестыклѣннѣ n. 1) τὸ ἄφθαρτον incorruptibilitas: н-ннѣ (acc.) pet<sup>1</sup> 3/4.  
2) ἀφθαρσία incorruptio, incorruptella: н-ннѣ (acc.) rom. 2/7, tim<sup>2</sup> 1/10, -ннѣ cor<sup>1</sup> 15/54; н-ннѣ (gen.) cor<sup>1</sup> 15/50; н-ннѣ (loc.) eph. 6/24.

нестыклѣннѣ adj. ἄφθαρτος incorruptus, incorruptibilis: н-нѣ (acc.) cor<sup>1</sup> 9/25; н-нѣ (acc. sg. n.) pet<sup>1</sup> 1/4; н-нѣ (gen. sg. m.) rom. 1/23; н-нѣ (dat. sg. m.) tim<sup>1</sup> 1/17.

нестыклѣннѣ adj. ἀθεράπευτος insanabilis: н-нѣ (nom.) tim<sup>2</sup> 2/17.

неоучнимаствовати vb. ἀποδοκιμάζειν reprobare: н-вовану (dat. sg. m.) pet<sup>1</sup> 2/4.

неоучнимаствитель m. ἄσπονδος qui absque foedere est: н-тели (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/3; н-тели (acc. pl.) rom. 1/31.

неоучнима adj. ἀγράμματος qui sine litteris est: неоучнима (nom. dual. m.) act. 4/13.

неоучнима adj. ἀνήμερος immitis: н-тци (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/3.

неоучнима adj. ἀνυπόκριτος sine simulatione, non fictus; н-рна (nom. sg. f.) rom. 12/9; н-рны (gen. sg. f.) tim<sup>2</sup> 1/5; н-рною (instr. sg. f.) tim<sup>1</sup> 1/5; н-рнѣ (loc. sg. f.) cor<sup>2</sup> 6/6; н-рнѣ (acc. sg. n.) pet<sup>1</sup> 1/22.

неоучнима (-лѣж-) adj. неложный (nom.) tit. 1/2.

неоучнима adj. ἄστοργος sine affectione: н-нѣ (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/3.

неоучнима m. ἄστοργος sine affectione: н-тели (acc. pl.) rom. 1/31.

неоучнима adj. μὴ ὀκνῆρός non pigrus: н-стнѣ (nom. pl.) rom. 12/11.

неоучнима adj. ἀνελήμων sine misericordia: н-ннѣ (acc. pl.) rom. 1/31.

неоучнима f. 1) ἀσθένεια infirmitas: н-нѣ (acc.) rom. 6/19, gal. 4/13; н-нѣ (gen.) cor<sup>2</sup> 13/14; н-нѣ (loc.) cor<sup>1</sup> 2/3, 15/43, cor<sup>2</sup> 11/30, 12/19; н-нѣ (acc. pl.) rom. 8/26; н-нѣ (instr. pl.) heb. 4/15; н-нѣ (loc. pl.) cor<sup>2</sup> 12/5, 12/10. 2) ἀσθένεια imbecillitas: н-нѣ (acc. pl.) rom. 15/1.

неоучнимавати vb. ἀσθενεῖν infirmum esse, infirmari: н-ствоу (cor<sup>2</sup> 12/10; н-ствоу (1. pl. praes.) cor<sup>2</sup> 13/4, 13/9; н-ствоу (rom. 8/3).

неоучнима adj. 1) ἄφρων desipiens: н-рѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 12/6, 12/11. 2) ἄσφορος insipiens: н-рѣ (nom. pl.) eph. 5/15.

неоучнима n. ἀκροβυστία praeputium: н-ннѣ (nom.) rom. 2/25, cor<sup>1</sup> 7/19, gal. 5/6, 6/15, eph. 2/11; н-ннѣ (rom. 4/11; н-ннѣ (loc. rom. 4/10, 4/11, cor<sup>1</sup> 7/18, col. 2/13).

неоучнима adj. ἀπερίτμητος incircumcised: н-зани (nom. pl.) act. 7/51.

неоучнима n. ἀκροβυστία praeputium: н-ннѣ (acc.) gal. 2/7.

неоучнима adj. εὐπάρεδρος qui facultatem praebet: н-пнѣ (acc. sg. f.) cor<sup>1</sup> 7/35.

неоучнима adj. ἀκάθαρτος immundus: н-нѣ (gen. sg. n.) act. 10/14.

неоучнима adj. ἀχρηστος infructuosus: н-нѣ (dat. pl.) eph. 5/11.

НЕПОКНИКНЪ adj. ἀνέγκλητος sine crimine: н-кнкы (acc. pl. m.) cor<sup>1</sup> 1/8.  
 НЕПОКАМНИКНЪ adj. ἀμετανόητος improenitens: н-кнкоу (dat. sg. n.) rom. 2/5.  
 НЕПОКОРЕНЪ adj. ἀνυπότακτος non subiectus: н-рѣна (gen. sg. n.) heb. 2/8.  
 НЕПОКОРЕНЪ adj. 1) ἀπειθείας incredulitatis: н-рѣкыа (acc. pl. m.) col. 3/6. 2) ἀνυπότακτος inobediens: н-кн (nom. pl.) tit. 1/10; н-кыамъ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 1/9.  
 НЕПОКОРКНЪ adj. ἀνυπότακτος non subditus: н-рѣна (acc. pl. n.) tit. 1/6.  
 НЕПОКРЪВЕНЪ adj. ἀκατακάλυπτος non velatus: н-кѣною cor<sup>1</sup> 11/5.  
 НЕПОЛЕЗКНЪ cf. НЕПОЛЪЗКНЪ.  
 НЕПОЛЪЗКНЪ adj. ἀνωφελής inutilis: н-ноѣ (acc. sg. n.) heb. 7/18; н-лѣзны (nom. pl.) tit. 3/9.  
 НЕПОРОЧНО adv. ἀμείπτως sine querela: thes<sup>1</sup> 2/10, 3/13, 5/23.  
 НЕПОРОЧНЪ adj. 1) ἄμωμος immaculatus: н-на (gen. sg. m.) pet<sup>1</sup> 1/19; н-на (nom. sg. f.) eph. 5/27; н-чнкы (acc. pl. m.) col. 1/22, -чнкы iud. 0/24; н-чномъ (dat. pl.) eph. 1/4. 2) ἀμώμητος inviolatus, sine reprehensione: н-чкно (nom. sg. n.) cor<sup>2</sup> 6/3; н-чкны (nom. pl. sg.) pet<sup>2</sup> 3/14; н-чкна (nom. pl. n.) philip. 2/15. 3) ἀπρόσκοπος sine offenculo: н-чкоу (acc. sg. f.) act. 24/16; н-чкны (nom. pl.) philip. 1/10. 4) ἄμειπτος sine querela: н-чнкъ (nom. sg.) philip. 3/6, heb. 8/7; н-чкны (nom. pl.) philip. 2/15. 5) ἀνεπίληπτος irreprehensibilis: н-чкны (nom. pl.) tim<sup>1</sup> 5/7. 6) ἀνέγκλητος nullum crimen habens: н-чкны (nom. pl.) tim<sup>1</sup> 3/10.

НЕПОСТОУПНЪ adj. ἀμετακίνητος immobilis: н-пны (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 15/58, -пкны col. 1/23.  
 НЕПОСТЫДКНЪ adj. ἀνεπαίσχυντος inconfundibilis: н-дна (acc. sg. m.) tim<sup>2</sup> 2/15.  
 НЕПРИАДЪКНИЕ n. ἀφειδία inclementia, severitas: н-пны (loc.) col. 2/23.  
 НЕПРИАЗНИКНЪ cf. НЕПРИКЪЗНИКНЪ.  
 НЕПРИГОТОВАНЪ adj. ἀπαρασκεύαστος imparatus: н-канъ (acc. pl. m.) cor<sup>2</sup> 9/4.  
 НЕПРИСТЪЖКНЪ adj. ἀπρόσιτος inaccessible: н-пнк (loc. sg. m.) tim<sup>1</sup> 6/16.  
 НЕПРИШКЪСТЕНІЕ n. ἀπουσία absentia: н-стѣн (loc.) philip. 2/12.  
 НЕПРИКЪЗНИКНЪ adj. 1) εἰδώλων idolorum: н-знычъ (gen. pl. f.) act. 15/29. 2) διαβόλου diaboli: неприазнены (gen. sg. f.) tim<sup>2</sup> 2/26.  
 НЕПРИЯЗНИНЪ adj. εἰδώλων idolorum: н-пнычъ (gen. pl.) act. 17/16.  
 НЕПРИЯЗНИНЪСКЪ adj. 1) τοῦ σατανᾶ satanae: н-скыа (gen. sg. f.) act. 26/18. 2) πονηρός malus: н-скычъ (loc. pl.) col. 1/21.  
 НЕПРЪКЛОЖКНЪ adj. ἀμετάθετος immobilis: н-ноѣ (acc.) heb. 6/17; н-нама (instr. dual.) heb. 6/18.  
 НЕПРЪКНОДОБКНЪ adj. ἀνόσιος sceleratus: н-пны (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/2; н-бнкыамъ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 1/9.  
 НЕПРЪКЪСТАННО adv. ἀδιαλείπτως sine intermissione: thes<sup>1</sup> 2/13.  
 НЕПРЪКЪТОУПНЪ adj. ἀπαράβατος sempiternus: н-пкно (acc.) heb. 7/24.  
 НЕРАЗДРЪЖКНЪ adj. ἀκατάλυτος insolubilis: н-пкѣ (dat. sg. f.) heb. 7/16.



неразлогично adj. n. g. cum valore substantivi τὸ ἄτομον momentum: вѣ неразлогичнѣ (ἐν ἀτόμῳ) cor<sup>1</sup> 15/52.

неразоумникъ adj. ἰδιώτης idiota: н-кѣ (nom. sg.) cor<sup>1</sup> 14/24; н-вн (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 14/23.

неразоумникъ adj. ἀνόητος insipiens: н-анин (nom. pl.) tit. 3/3.

неразоумникъ adj. ἀσύνετος insipiens: н-мъноиѣ (nom.) rom<sup>1</sup> 1/21; н-мнѣ (loc.) rom. 10/19; н-мнѣхъ (loc. pl.) rom. 1/14.

нераскаивникъ adj. ἀμεταμέλητος sine poenitentia: н-нъно (nom.) rom. 11/29, cor<sup>2</sup> 7/10.

неродникъ adj. καταφρονήτης contemptor: н-вни (voc. pl.) act. 13/41.

неродителъно adv. παρὰ φύσιν contra naturam: н-телъно rom. 11/24.

неродителъскъ adj. ὁ παρὰ φύσιν qui est contra naturam: н-телъскоу (acc. sg. f.) rom. 1/26.

нероукотворенъ adj. ἀχειροποίητος non manu factus: н-ренъмъ (instr. sg.) col. 2/11.

несваривникъ adj. ἄμαχος non litigiosus: н-вномъ (dat. pl.) tit. 3/2.

нескверникъ cf. нескверникъ.

нескверникъ adj. 1) ἀμίαντος incontaminatus: н-нъно (nom.) heb. 13/4; н-нъно (acc. sg. n.) pet<sup>1</sup> 1/4; н-нъна (nom. sg. f.) iac. 1/27. 2) ἀσπιλος immaculatus: н-нъна (acc. sg. m.) iac. 1/27; нескверникъ (acc. sg. f.) tim<sup>1</sup> 6/14; н-нъни (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 3/14. 3) ἄδολος sine dolo: н-нъноиѣ (acc. sg. n.) pet<sup>1</sup> 2/2.

неспаценіе n. ἀσωτία luxuria: н-нны (gen.) pet<sup>1</sup> 4/4.

нестроѣнъ adj. 1) ἀκατάστατος inconstans: н-нѣ (nom.) iac. 1/8. 2) ἀσύμφωνος non consentiens: нестроѣниѣ (lege: нестроѣни) act. 28/25.

несмьртнѣиѣ (-мрѣ-) adj. n. g. cum valore substantivi ἀθανασία immortalitas: вѣ н-тнѣиѣ cor<sup>1</sup> 15/53, 15/54.

нетлѣнникъ adj. ἀφθαρτος incorruptus: н-нни (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 15/52.

нетлѣннѣиѣ forma neutr. eiusdem adiectivi cum valore substantivi ἀφθαρσία incorruptibilitas: вѣ н-нѣиѣ cor<sup>1</sup> 15/53.

неоудержаніе (-дрѣж-) n. ἀκρασία incontinentia: н-нниѣ (acc.) cor<sup>1</sup> 7/5.

неоудержанникъ adj. ἀκατάσχετος inquietus: н-нъно (acc. sg. n.) iac. 3/8.

неоуклонникъ adj. ἀκλινής indeclinabilis: н-нъно (acc. sg. n.) heb. 10/23.

неотвѣрженъ (-тврѣд-) adj. ἀστήρικτος instabilis: н-нни (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 3/16.

неоученъ adj. ἀμαθής indoctus: н-нни (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 3/16.

неотвѣтънъ adj. ἀναπολόγητος inexcusabilis: неутѣтъномъ rom. 1/20.

начемъ adj. ἀπορούμενος consilii inops: н-нъни (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 4/8.

начеміиѣ n. τὸ ἀπαλγεῖν inopia consilii, desperatio: вѣ н-нъиѣ ωτλογήσε сѧ (ἀπληγητότες) eph. 4/19.

нечистота f. ἀσέλγεια luxuria: н-тѣ (loc.) pet<sup>2</sup> 2/7.

нечестникъ adj. ἀσεβής impius: н-внѣиѣ pet<sup>1</sup> 4/18; н-ва (acc. sg. m.) rom. 4/5;

н-ви (nom. pl.) iud. 0/15, -ви ib. 0/4,  
-ви tim<sup>2</sup> 2/16; н-вѣмъ (acc. pl. m.)  
iud. 0/15, rom. 5/6; н-вомѣ (dat. pl.)  
pet<sup>2</sup> 2/5; н-вѣмѣ (etiam dat. pl.) pet<sup>2</sup>  
3/7, tim<sup>1</sup> 1/9.

нечкстнѣ n. 1) ἀσέβεια impietas: н-тнѣ  
(gen.) iud. 0/15, -тѣ (etiam gen. sg.)  
tit. 2/12; н-тнѣмъ iud. 0/16, -тнѣмъ  
ib. 0/18. 2) ἀτιμία ignominia: н-тѣмъ  
(gen.) rom. 1/26; н-тѣмъ (acc. pl.) rom.  
1/18, 11/26.

нечкстѣ f. ἀτιμία ignominia, contume-  
lia: н-стѣ (nom.) cor<sup>1</sup> 11/14; н-стѣ  
(acc.) rom. 9/21, tim<sup>2</sup> 2/20; н-стн  
(loc.) cor<sup>1</sup> 15/43.

нечкстнѣй comp. a them. нечкстнѣ  
ἀτιμότερος ignobilior: н-нѣша (acc. pl.  
n.) cor<sup>1</sup> 12/23.

нечкстковати vb. ἀσεβεῖν impie agere:  
н-коваша iud. 0/15; н-ковати pet<sup>2</sup> 2/6.

нѣждѣннѣ n. ἀστία ieiunatio: н-нию act.  
27/21.

нижнѣй comp. a them. нижнѣ хатѡ-  
τερος inferior: н-нѣшамъ (acc. pl. f.)  
eph. 4/9.

низѣлагати vb. καταβάλλειν deicere:  
н-ганѣмн (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 4/9.

ниѣръ (-рѣ) m. Νύγερ Niger: н-рѣ  
act. 13/1.

никанорѣ m. Νικάνωρ Nicanor: н-ра  
(acc.) act. 6/5.

николай m. Νικόλαος Nicolaus: н-лакъ  
(acc.) act. 6/5.

николиждо adv. οὐδέποτε nunquam: act.  
10/14.

никополь m. Νικόπολις Nicopolis: въ  
н-пол tit. 3/12.

нирѣй m. Νηρέυς Nereus: нирѣа (acc.)  
rom. 16/15.

нирѣта f. πτωχεία paupertas: н-та (nom.)  
cor<sup>2</sup> 8/2; н-тою cor<sup>2</sup> 8/9.

ново adv. προσφάτως nuper: act. 18/2.

новороженѣ (-жл-) adj. ἀρτιγενής modo  
genitus: н-ни (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 2/2.

новохрѣпенѣ adj. νεόφυτος neophytus:  
н-прѣс (dat. sg. m.) tim<sup>1</sup> 3/6.

носѣ m. πρόρα prora: носѣ (gen.) act.  
27/30; носѣ (dat.) act. 27/41.

нравѣ m. τρόπος mos: нравѣ (instr. pl.)  
heb. 13/5.

ноуажнѣ (нѣждѣ-) adj. ὁ ἐπ'ἀνάγκης ne-  
cessarius: н-нѣхѣ (gen. pl.) act. 15/28.

нѣнѣшнѣ adj. ὁ νῦν qui nunc est:  
н-шнѣй (acc. sg. m.); н-шнѣнѣ (acc.  
sg. n.) rom. 11/5, -шнѣнѣ cor<sup>2</sup> 8/13;  
н-шнѣнѣго (gen. sg. n.) rom. 8/18;  
н-шнѣнѣго (gen., sg. m.) cor<sup>1</sup> 4/11; н-  
шнѣнѣмъ (nom. pl. n.) pet<sup>2</sup> 3/7; н-шнѣй  
(dat. sg. f.) tim<sup>1</sup> 4/8; н-шнѣмъ (loc. sg.  
m.) tit. 2/12.

нѣколи adv. ἄρ'ε tandem: philip. 4/10.

нѣколикѣ adj. τὶς aliquot: н-лѣкомѣ  
act. 25/13.

нѣмѣфанѣ m. Νυμφᾶς Nymphanus: н-на  
(acc. sg.) col. 4/15.

# о.

обааннѣ n. μῦθος fabula: о-нѣа (acc.  
pl.) tim<sup>2</sup> 4/4.

обааннѣнѣ m. ἐξορκιστής exorcista:  
обааннѣнѣ (gen. pl.) act. 19/13.

обѣтѣшати vb. παλαιοῦσθαι antiquari:  
о-шѣютъ heb. 1/11; о-шѣмъ heb. 8/13.

οΒΕΤΨΗΝΤΗ vb. παλαιοῦν veterascere: οΒΕΤΨΗΝ (3. sg. aor.) heb. 8/13.

οΒΗΔΗΝΤΗ vb. πλεονεχτεῖν circumvenire: ο-ΔΗΝΗ (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 2/11.

οΒΗΔΛΗΝΕΨ\* adj. ἄδικος iniustus: ο-ΛΗΝΕΨ (nom.) heb. 6/10.

οΒΗΛΗΝΟ adv. πλουσίως abundanter: ο-ΛΗΝΟ pet<sup>2</sup> 1/11, tim<sup>1</sup> 6/17, ω-ΛΗΝΟ tit. 3/6.

οΒΗΝΟΒΕΝΗΝΕ n. 1) ὑποστολή subtractio: ο-ННЮ heb. 10/39. 2) οΒΗΝΟΒΕΝΗΝΕ ΗΝЦЮ προσωποληψία personarum acceptio: ο-ННЦ eph. 6/9, col. 3/25.

οΒΗΝΟΥΤΗ cā vb. ὑποστέλλεσθαι se subtrahere: ο-НЕТΨ cā heb. 10/38; ο-НΟΥΧΨ cā 20/20, 20/27.

οΒΗΤΑΤΗ vb. ξενίζεσθαι hospitari: οΒΗ-ΤΑΧΟΜΨ act. 21/16.

οΒΗΕЖΑΤΗ vb. περιεῖσθαι imponi: ο-ЖАЦΨ (acc. sg. m.) heb. 12/1.

οΒΗΝСТАΤΗ vb. περιστρέπτειν circumfulgere: ο-СТА (3. sg. aor.) act. 9/3, 22/6.

οΒΗΝЧЕННІЕ n. 1) ἔλεγχος argumentum: ο-НЧЕ (nom.) heb. 11/1. 2) ἔλεγχις correptio: ο-НЧЕ (nom.) pet<sup>2</sup> 2/16. 3) ἀπελεγμός redargutio: ο-НЧЕ (acc.) act. 19/27.

οΒΗΛΓΨЧНТΗ vb. ζουφίζειν allevare: ο-ЧНΨ act. 27/38.

οΒΗΛΚΑΨΤΗ vb. 1) ἀνακαινίζειν renovare: ο-ΛΑΨΤΗ heb. 6/6. 2) cum cā ἀνακαινοῦσθαι renovari: ο-ΛΑΨΕΨ cā cor<sup>2</sup> 4/16; ο-ΛΑΨΗΜΑГО cā col. 3/10.

οΒΗΝΨΑΤΗ vb. πτωχεύειν egenum fieri: οΒΗΝΨΑ cor<sup>2</sup> 8/9.

οΒΗΝΟΒΗΤΗ vb. ἐγκαινίζειν initiare: οΒΗΝΟΒΗ (3. sg. aor.) heb. 10/20.

οΒΗΝΟΒΛΗΝНІЕ n. 1) καινότης novitas: ο-ННЧЕ (acc.) rom. 6/4, 7/6. 2) ἀνακαινώσις renovatio: ο-ΛΗНЧЕ (acc.) rom. 12/2; ο-ΛΗНЧЕМ (instr. sg.) tit. 3/5. 3) περιποίησις acquisitio: ο-ΛΗНЧЮ pet<sup>1</sup> 2/9. 4) παροξυσμός provocatio: ο-ННЧЕ (acc.) heb. 10/24.

οΒΟΓΑΤΗΤΗ cā vb. πλουτίζειν divitem fieri, locupletari: ο-ТΗТЕ cā cor<sup>2</sup> 8/9; ο-ТΗСТЕ cā cor<sup>1</sup> 1/5, 4/8; ο-ΤΑΨΗМЕ cā cor<sup>2</sup> 9/11.

οΒΟΚΔΟΥ adv. ἐκατέρωθεν utrimque: heb. 4/12.

οΒΡΑΨΗΤΗ cā vb. μορφοῦσθαι formari: ο-ΨΗΤΨ cā gal. 4/19.

οΒΡΑΨНО (οΒΡΑΨ-) adv. τύποι in figura: cor<sup>1</sup> 10/11.

οΒΡΑΨΟΚΑΤΗ vb. ἐντυποῦν deformare: ο-КАНО (nom. sg. n.) cor<sup>2</sup> 3/7.

οΒΡΑΤΗΤΗ cā vb. ὑποστρέφεσθαι regredi: οΒΡΑΨΗΨΑ cā (acc. sg.) heb. 7/1.

οΒΡΑΤΗΝΨ adj. cum praeced. οΨΔΟΒΨ εὐπερίστατος circumstans: οΨΔΟΒΨ ο-ΤΗΝΨ heb. 12/1.

οΒΡΑΨΑΤΗ cā vb. 1) ἐπιστρέφειν converti: ο-ΨΑΤΗ cā act. 14/15; ο-ΨΑΨ-ΨΗΜΑΨ cā act. 15/19. 2) μετάγεισθαι circumferri: ο-ΨΑΨΕΨ cā iac. 3/4. 3) ἐπιστᾶσθαι attrahi: ο-ΨΑΨΕΨ cā cor<sup>1</sup> 7/18.

οΒΡΑΨЧЕННІЕ n. ἐπιστροφή conversio: ο-НЧЕ (acc.) act. 15/3.

οΒΡΟΥЧЕННІЕ n. ἄρραβών pignus: ο-НЧЕ (nom.) eph. 1/14; ο-НЧЕ (acc.) cor<sup>2</sup> 1/22, 5/5.

οΒΡΨΤΗΤΗ vb. φμoῦν alligare: οΒΡΨ-ΤΗΨ cor<sup>1</sup> 9/9, tim<sup>1</sup> 5/18.

о-б-р-ѣ-з-о-в-а-т-и с-а vb. περιτέμνεσθαι circumcidi: о-к-а-т-и с-а gal. 6/12.

о-б-р-ѣ-т-а-т-е-л-ь m. εφευρετής inventor: о-т-е-л-ь (acc. pl.) rom. 1/30.

о-б-о-у-з-д-а-в-а-т-и vb. φμοῦν alligare, facere ut obmutescat: о-в-а-ю-т-ь pet<sup>1</sup> 2/15.

о-б-о-у-з-д-а-т-и vb. χαλινάγωγεῖν fraeno circumdare: о-т-и iac. 3/3.

о-б-о-у-н-и-м-ъ part. praet. act. a them. о-б-о-у-н-и-м-ъ συμπεριλαβὼν complexus: о-н-и-м-ъ act. 20/10.

о-б-и-р-е-н-н-и-е cf. о-б-ѣ-р-и-е-н-н-и-е.

о-б-и-щ-ь cf. о-б-ѣ-щ-ь.

о-б-ѣ-д-ѣ-р-ж-и-н-и-ц-а f. βρόχος laqueus: о-и-н-ц-ю cor<sup>1</sup> 7/35.

о-б-ѣ-р-и-а-т-и с-а vb. κοινωνεῖν communicare: о-б-ѣ-р-и-а-е-т-ь с-а gal. 6/6.

о-б-ѣ-р-и-е-в-а-т-и с-а vb. κοινωνεῖν communicare: о-б-ѣ-р-и-е-в-а с-а philip. 4/15.

о-б-ѣ-р-и-е-н-н-и-е n. κοινωνία communicatio, societas: о-н-и-е (nom.) cor<sup>1</sup> 10/16, cor<sup>2</sup> 13/13, -н-и-е cor<sup>2</sup> 6/14, philip. 2/1, о-б-ѣ-р-и-е-н-и-е philem. 0/6; о-н-и-е (acc.) cor<sup>1</sup> 1/9, cor<sup>2</sup> 8/4, philip. 3/10; о-н-и-и-а (gen.) heb. 13/16; о-н-и-ю cor<sup>2</sup> 9/13; о-н-и-и (loc.) act. 2/42, philip. 1/5.

о-б-ѣ-р-и-т-и с-а vb. κοινωνεῖν communicare: о-б-ѣ-р-и-т-и с-а heb. 2/14; о-б-ѣ-р-и-т-и с-а philip. 4/14.

о-б-ѣ-р-и-ѣ adj. κοινός communis: о-б-ѣ-р-и-е (nom. sg. n.) act. 4/32; о-б-ѣ-р-и-ѣ (dat. sg. f.) tit. 1/4; о-б-ѣ-р-и-ѣ (loc. sg. n.) iud. 0/3; о-б-ѣ-р-и-ѣ (acc. pl. n.) act. 2/44.

о-б-ѣ-т-о-в-а-т-и vb. ἐπαγγέλλεσθαι repromittere: о-в-а heb. 12/26; о-в-а-ѣ-н-и-и heb. 10/23; о-в-а-ѣ-н-и-и-и heb. 11/11.

о-б-ѣ-т-ѣ m. ἐπαγγελία promissum: о-б-ѣ-т-ѣ (nom. pl.) rom. 9/4.

о-б-ѣ-т-ѣ-в-а-т-и vb. ἐπαγγέλλεσθαι promittere: о-в-а-ю-м-е pet<sup>2</sup> 2/19, tim<sup>1</sup> 6/21; о-в-а-ю-м-ѣ-м-ъ с-а tim<sup>1</sup> 2/10.

о-б-ѣ-т-ѣ-н-и-е n. ἐπαγγελία promissio: о-н-и-е (nom.) rom. 4/13, -и-н-и-е rom. 4/14.

о-в-ѣ-ч-и-н-а f. μηλωτή pellis ovina: о-н-а-ѣ-ч-ь (loc. pl.) heb. 11/37.

о-г-л-а-в-к-к-т-в-о-в-а-т-и vb. ἀνακεφαλαιοῦσθαι instaurare: о-в-а-т-и eph. 1/10.

о-г-р-а-д-а f. φραγμός maceria: о-д-ѣ-к- (dat.) eph. 2/14.

о-г-р-ѣ-б-а-т-и с-а vb. ἀπέχεσθαι abstinere: о-б-а-ѣ-т-е с-а thes<sup>1</sup> 5/22.

о-д-ѣ-ж-а (-ж-ѣ-д-а) f. περιβόλαιον amictus: о-ж-ѣ-ю heb. 1/12.

о-д-о-л-ѣ-т-и vb. κατακυριεύειν dominari: о-л-ѣ-т-ѣ act. 19/16.

о-д-р-ѣ-ж-а-н-н-и-е n. κατάχσεις possessio: о-н-и-е act. 7/45.

о-д-ѣ-н-и-е n. στέπασμα tegumentum: о-н-и-е (acc.) tim<sup>1</sup> 6/8.

о-ж-ѣ-с-т-и-т-и vb. σκληρύνειν obdurare: о-т-и-т-ѣ heb. 3/8, 3/15, 4/7; о-т-и-т-ѣ с-а (pass.) heb. 3/13.

о-ж-ѣ-с-т-о-ч-и-т-и vb. σκληρύνειν indurare: о-ч-и-т-ѣ rom. 9/18.

о-ж-и-в-и-т-и vb. 1) ζωοποιεῖν vivificare: о-в-и-т-ѣ rom. 8/11. 2) συνζωοποιεῖν convivificare: о-в-и (3. sg. aor.) eph. 2/5; и в-ѣ н-ѣ о-б-ѣ-р-ѣ-з-а-н-и-и п-ѣ-т-и в-ѣ-ш-ѣ-и о-в-и-л-ѣ-ѣ-т-ѣ col. 2/13.

о-з-и-м-ѣ-т-и cf. о-з-и-м-ѣ-т-и.

о-з-а-р-и-т-и vb. διαυγάζειν elucescere: о-р-и-т-ѣ pet<sup>2</sup> 1/19.



οζιμῆνιη n. παραχειμασία hiemare: ο-  
νιη (acc.) act. 27/12.

οζιμῆτι vb. παραχειμάζειν hiemare:  
οζιμῆτο cor<sup>1</sup> 16/6; οζιμῆκῃσι act.  
28/11; οζιμῆτι act. 27/12, ωσνιμῆ-  
tit. 3/12.

οζλοбenti vb. κακοῦν affligere: ο-βῆτι  
(3. pl. praes.) act. 7/6; ο-βη (3. sg.  
aor.) act. 7/19; ο-βησι act. 14/2; οζκ-  
лоблени (nom. pl.) heb. 11/37; οζκλο-  
блениыя (acc. pl.) heb. 13/3; ο-βηти  
act. 12/1, 18/10.

οζлобамти vb. 1) κακοῦν nocere: ο-  
блῖμαι pet<sup>1</sup> 3/13. 2) λυμαίνεσθαι deva-  
stare: ω-блῖσι act. 8/3.

οζκлобenti cf. οζлобenti.

οκαменῆτι vb. παροῦσθαι obtudi, ex-  
caecari: ο-νῆσι cor<sup>2</sup> 3/14; ο-нῆσι сλ  
rom. 11/7.

οκανῆκῃ adj. ταλαίπωρος infelix: οκάνῆκῃ  
(voc.) rom. 7/24.

οκλειεταвати vb. κατηγορεῖν accusare:  
ο-κῃти (3. pl. praes.) act. 22/30.

οковати vb. περικαλύπτειν circumtegere:  
οкованῃ (acc. sg.) heb. 9/4.

οκολο n. τροχός rota: ο-λο (acc.) iac. 3/6.

οкоренити vb. ῥιζοῦν radicare: ο-ниени  
(nom. pl.) col. 2/7.

οκращати vb. συντέμνειν abbreviare:  
οκращаа rom. 9/28.

οкропити vb. ῥαντίζειν aspergere: окро-  
плены (nom. pl.) heb. 10/22.

οкроюение n. περιτομή circumcisio: ο-  
нин (loc.) gal. 2/7.

οкроуѣстия f. ἀκροβυστία praeputium:  
ο-стия (nom.) rom. 2/26. Cf. акро-  
вѣстия.

οκῆνце cf. οκῆνκце.

οκῆνκце n. θυρίς fenestra: οκῆνκца (gen.)  
act. 20/9; οκῆνκамк cor<sup>2</sup> 11/33.

οлимпῆт m. Ὀλυμπῆς Olympias: οлимпῆа  
(acc.) rom. 16/15.

ομнти cf. ομῃти.

ομраченῃ adj. ὁ ἐν σκότει qui est in  
tenebris: ο-нῃамк (dat. pl.) rom. 2/19.

ομрачити сλ vb. σκοτίζεισθαι obscura-  
tum esse: ο-чи сλ (3. sg. aor.) rom.  
1/21.

ομῃти vb. 1) λούειν lavare: ομῃσι  
act. 9/37. 2) ἀπολούειν ablui: ομῃи  
(imp.) act. 22/16. 3) cum сλ ἀπολούε-  
σθαι ablui: ομῃсти сλ cor<sup>1</sup> 6/11.

онисимῃ m. Ὀνήσιμος Onesimus: ω-ма  
(acc.) philem. 0/10; ο-мῃамк col. 4/9.

онисифорокῃ adj. Ὀνησιφόρου Onesi-  
phori: ω-ρωк (acc.) tim<sup>2</sup> 4/19; ω-ровѣ  
(dat. sg. m.) tim<sup>2</sup> 1/16.

οπαλῃти сλ vb. φλογίζεισθαι inflammari:  
οπαλῃа сλ iac. 3/6.

οпасно adv. ἀκριβῶς caute: eph. 5/15.

οплажкствовати vb. перπερεύεσθαι per-  
peram agere: ο-сткочиетῃ cor<sup>1</sup> 13/4.

οплакати vb. πενθεῖν lugere: оплачу  
cor<sup>2</sup> 12/21.

οправдавати cf. οправкдовати.

οправкдовати vb. δικαιоῦν iustificare:  
ο-дованетῃ gal. 3/8; ο-довасте сλ (pass.)  
gal. 5/4; ο-даваюиу (dat. sg. m.) rom.  
3/26.

οпытати vb. ἀντεῖζεσθαι caedi: ο-ти  
act. 22/24.

οсвῃтити vb. ἁγιάζειν sanctificare:  
ο-титῃ cor<sup>1</sup> 7/14, heb. 13/12; ο-тисте  
сλ (pass.) cor<sup>1</sup> 6/11; ο-шнῃамк (dat.

- pl.) iud. 0/1, cor<sup>1</sup> 1/2; о-иѣнѣхъ (loc. pl.) act. 26/18.
- оскѣтити vb. ἐπιφάειν illuminare: о-скѣтитъ eph. 5/14.
- осенѣскъ adj. φθινοπωρινός autumnalis: о-ска (nom. pl. n.) iud. 0/12.
- осна m. Ὡσηέ Osee: осна (nom.) rom. 9/25.
- осирѣти vb. ἀπορφανίζεσθαι desolari: осирѣхъ thes<sup>1</sup> 2/17.
- осирѣти vb. ἀναθάλλειν refflorere: осирѣсте philip. 4/10.
- оскѣрнити vb. σπιλοῦν maculare: о-иенюу (acc. sg. f.) iud. 0/23.
- оскѣрбити (-скрѣк-) vb. λυπεῖν contristare: о-вихъ cor<sup>2</sup> 7/8; о-ви (3. sg. aor.) cor<sup>2</sup> 2/5, 7/8; о-вѣте сѧ (pass.) cor<sup>2</sup> 2/4.
- оскѣрбѣти vb. θλίβειν tribulare: о-бѣиоуиѣхъ thes<sup>2</sup> 1/6; о-бѣиѣмъхъ thes<sup>2</sup> 1/7.
- ослаба f. ἄνεσις requies: о-боу act. 24/23.
- ослабѣти vb. ἀνίεναι remittere: о-иѣиоуе eph. 6/9.
- ослоушание n. παρακοή inobedientia: о-ниѣ (nom.) heb. 2/2; о-ниѣ (gen.) cor<sup>2</sup> 10/6; о-ниѣмъ rom. 5/9.
- осмодѣнѣвѣхъ adj. ὀκταήμερος octavo die: о-вѣхъ (nom.) philip. 3/5.
- осмѣй num. ὀγδοος octavus: осмаго pet<sup>2</sup> 2/5.
- останѣхъ m. κατάλειμμα reliquiae: о-къ rom. 9/27.
- острици (-стриг-) vb. ξυρεῖν radere, decalvare: остригоутъ act. 21/24; остриженѣй (dat. sg. f.) cor<sup>1</sup> 11/5.
- островъ m. νῆσος insula: о-въ (nom.) act. 28/1; о-въ (acc.) act. 27/6, 27/26; о-ва (gen.) act. 28/7; о-вѣ (loc.) act. 28/9, 28/11.
- острѣй comp. α them. οστρὴ τομώτερος penetrabilior: острѣе heb. 4/12.
- остоупаение n. ἀποστασία discessio: о-нию act. 21/21.
- остѣхъ m. κέντρον stimulus: о-ноу act. 26/14.
- осоуѣтити сѧ vb. ματαιοῦσθαι evanescere: о-тиша сѧ rom. 1/21.
- оскѣнение n. ἀποσάλασμα obumbratio: о-ниѣ (loc.) iac. 1/17.
- осѧзание n. ἀφή iunctura: о-иѣѣмъ eph. 4/16.
- отѣкѣжати vb. φεύγειν fugere: w-житѧ iac. 4/7.
- отвѣсти (-вѣз-) сѧ vb. 1) ἐκπλεῖν navi discedere: отвѣзе сѧ act. 18/18; отвѣзохъмъ сѧ act. 20/6. 2) ἀποπλεῖν navigare: отвѣсти сѧ act. 27/1; отвѣзоста сѧ act. 14/26; отвѣзъхъ сѧ act. 20/15. 3) ἀνάγεσθαι navigare: w-ти сѧ act. 20/3, 27/21. 4) ἀναχθῆναι proficisci: отвѣзе сѧ act. 18/21; отвѣзохъмъ сѧ act. 20/13, 21/2, 27/2; отвѣзъхъ сѧ act. 16/11, 27/4; w-ти сѧ act. 21/1, 27/12. 5) ἀρᾶν navem tollere, navigare: отвѣзъхъ сѧ act. 27/13.
- отвѣрати vb. ἀποστρέφεσθαι aversari: w-иѧиоуѣхъ (dat. pl.) tit. 1/14.
- отвѣзѣние (-кѣз-) n. ἀνοιξίς apertio: w-ниѣ (acc.) eph. 6/19.
- отвѣрѣхъ (-вѣрѣ-) adv. τοῦναντίον contrario, e contra: pet<sup>1</sup> 3/9, cor<sup>2</sup> 2/7, gal. 2/7.
- отвѣщание n. χρηματισμός responsum: w-ниѣ (nom.) rom. 11/4.

οτλαγοлати vb. ἀναβάλλεσθαι disferre: w-лаше act. 24/22.

οτдаатлиикъ adj. συμπαθής compatiens: w-лики (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 3/8.

οτдѣхание ἀνάψυξις refrigerium: w-ник (gen.) act. 3/19.

οτдѣланти vb. μερίζειν dividere: wт-лѣли (3. sg. aor.) heb. 7/2.

οτεжикъмекъ (-таж-) adj. σκληροτράχηλος dura cervice: οτεжикъмекъ (= οтажикъмекъ) act. 7/51.

οтнноудъ cf. нноудъ.

οτкрѣкение n. ἀποκάλυψις revelatio: o-ню rom. 14/24.

οτкрѣкати сѧ vb. ἀποκαλύπτεσθαι revelari: w-каеть сѧ cor<sup>1</sup> 3/13, oт-крь- rom. 1/18; oткрѣкамъ сѧ cor<sup>2</sup> 3/14.

οтлагание n. ἀθέτησις reprobatio: w-ние (nom.) heb. 7/18.

οтаожение n. 1) ἀπόθεσις depositio: w-ние (nom.) pet<sup>2</sup> 1/14. 2) ἀποβολή omissio: w-ние (nom.) rom. 11/15.

οтложити vb. ἀποθεῖσθαι deponere: w-ти eph. 4/25; w-жше eph. 4/25.

οтломити сѧ vb. ἐκκλᾶσθαι frangi: w-лиша сѧ rom. 11/19, 11/20.

οтложчати сѧ vb. χωρίζεσθαι discedere: w-ти сѧ act. 18/2.

οтмести сѧ (-мет-) vb. ἀπωθεῖσθαι repellere: wтмаете сѧ act. 13/46.

οтметънъ adj. ἀπόβλητος reiiciendus: w-тъно (nom. sg. n.) tim<sup>1</sup> 4/4.

οтмыти vb. ἐξαλείφειν delere: wтмыкъ col. 2/14.

οтмѣтание n. ἀπόθεσις depositio: w-ние (nom.) pet<sup>1</sup> 3/21.

οтокъ m. νῆσος insula: w-къ (acc.) act. 13/6.

οтпадати vb. ἐκπίπτειν excidere: w-даеть cor<sup>1</sup> 13/8.

οтпадение n. ἡττημα diminutio: rom. 11/12.

οтпасти (-пад-) vb. 1) ἐκπίπτειν excidere: wтпадемъ act. 27/29; wтпаде iac. 1/11, rom. 9/6; wтпасти act. 27/32, -сѧ ib. 27/26. 2) ἀποπίπτειν cedere: wтпадоу (3. pl. aor.) act. 9/18. 3) παρπίπτειν prolabi: wтпадъша (acc. pl.) heb. 6/6.

οтпаниеути vb. ἐκπύειν respirare: wтпаниеути gal. 4/14.

οтпложити vb. ἀνάγεσθαι navigare: w-ти act. 28/10.

οтрада f. ἄνεσις requies: w-доу (acc.) thes<sup>2</sup> 1/7.

οтринюути vb. ἀπωθεῖσθαι repellere: wтринъ (3. sg. aor.) act. 7/27, -ноу rom. 11/1, 11/2; wтринюуше (3. pl.) act. 7/39; wтринюукъше tim<sup>1</sup> 1/19.

οтритати сѧ vb. παραιτεῖσθαι recusare, devitare: w-цай сѧ (imp.) tit. 3/10.

οтрѣки pl. περικαθάρματα purgamenta: o-ки (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 4/13.

οтстоупати vb. περιστασθαι discedere: w-пай (imp.) tit. 3/9.

οтстоупанение n. ἀποστασία discessio: o-ние (nom.) thes<sup>2</sup> 2/3.

οтсклати vb. ἐκπέμπειν dimittere: w-лаша act. 17/10.

οтскчение n. ἀποτομία abscissio: w-ние (nom.) rom. 11/22; w-ние (acc.) ibid.

οтскченно adv. ἀποτόμως dure: w-но tit. 1/13.

отчаѣти vb. ἐξαπορεῖσθαι destitui: w-  
чаѣми (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 4/8.

открѣкати cf. открѣкати.

отчедосади́тель m. πατράδας par-  
ricida: o-тчаѣмъ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 1/9.

отчѣкстѣнн pl. πατέρες parentes: o-  
тѣнн (gen. pl.) heb. 11/23.

отѣтнѣ n. ἀποβολή amissio: w-тнѣ  
(gen.) act. 27/22.

отѣготѣти vb. ἐπιβαρεῖν gravare: o-  
тѣтн thes<sup>1</sup> 2/9.

отѣготѣти vb. βαρύνεσθαι gravari: o-  
тѣмъ cor<sup>2</sup> 1/8.

оцѣстѣти vb. 1) καθαρίζειν emundare:  
o-тѣтъ ioan<sup>1</sup> 1/9, heb. 9/14, w-тѣ  
tit. 2/14, w-тѣт tit. 2/14; o-тѣмъ  
сѣ cor<sup>2</sup> 7/1; оцѣмъ eph. 5/26; оцѣ-  
миномъ (dat. pl.) heb. 10/2. 2) ἀγνί-  
ζειν castificare, sanctificare: оцѣмъ  
pet<sup>1</sup> 1/22; оцѣтн сѣ (imp.) act. 21/24.  
3) ἱλάσκεσθαι repropitiare: оцѣстѣти  
heb. 2/17. 4) ἐξάλειφειν delere: оцѣ-  
стѣтѣ сѣ act. 3/19.

оцѣмѣти vb. καθαρίζειν emundare: оцѣ-  
миномъ ioan<sup>1</sup> 1/7; оцѣмиомъ сѣ (pass.)  
heb. 9/22; o-тн heb. 9/23.

оцѣмиение n. 1) ἱλασμός propitiatio: o-  
миение (nom.) ioan<sup>1</sup> 2/2; o-миение (acc.)  
ioan<sup>1</sup> 4/10. 2) ἱλαστήριον propitiatio:  
o-миение (acc.) rom. 3/25. 3) καθαρισμός  
purgatio: o-миение (acc.) heb. 1/3; o-мие  
pet<sup>2</sup> 1/9. 4) σεμνότης sanctitas, gravi-  
tas: o-мие (acc.) tit. 2/7.

оцѣртѣти (-чрѣт-) vb. ἀποδιορίζειν se-  
gregate: o-тѣмъ ind. 0/19.

ошѣствение n. 1) ἔξοδος exitus: o-вни  
(loc.) pet<sup>2</sup> 1/15. 2) ἄφιξις discessio:

o-вни (loc.) act. 20/29. 3) ἀνάλυσις re-  
solutio: ошѣствѣ (gen.) tim<sup>2</sup> 4/6.

ошѣтъ adv. εἰζῆ frustra, sine causa:  
gal. 3/4, col. 2/8.

## П.

павѣлъ cf. павѣлъ.

павѣлѣ adj. Παύλου Pauli: п-вѣ (nom.)  
act. 21/11, cor<sup>1</sup> 1/12, 3/4; п-вѣ (acc.  
sg. f.) act. 20/37; п-вѣ (acc. dual.) act.  
19/29.

павѣлъ m. Παῦλος Paulus: павѣлъ act.  
13/9, 13/16, 15/35, 15/36, 16/3, 18/18,  
28/15; павѣл act. 13/45, 13/50, 14/12,  
15/12, 16/17, 16/19, 17/10, 17/15,  
18/12, 19/15, 20/13, 21/30, 22/30,  
23/10, 23/12, 23/14, 23/20, 23/24,  
23/31, 23/33, 24/1, 24/23, 24/25, 24/27,  
25/2, 25/6, 25/7, 25/23, 27/1, 27/11,  
27/43; павѣлѣ act. 16/9, 16/29, 17/4,  
17/16, 18/14, 19/1, 19/6, 19/30, 25/21,  
26/28, 28/3, 28/16, 28/17, 28/25; па-  
вѣлѣ act. 18/9, 21/4, 23/16, 25/9, 27/3;  
павѣл act. 23/11, 26/24, 27/24; павѣлѣ  
act. 25/14 et павѣлѣ act. 13/7, 13/13;  
o павѣл act. 25/14. Cf. павѣлъ et  
павѣлъ.

павѣлѣ adj. Παύλου Pauli: павѣлѣ (acc. sg.  
n.) cor<sup>1</sup> 1/13; павѣлѣ (gen. sg. m.) act.  
23/16; павѣлѣ (instr. sg. f.) act. 19/11,  
cor<sup>1</sup> 16/21. Cf. павѣлѣ.

павѣлъ m. Παῦλος Paulus: павѣлъ act.  
14/11, 14/14, 15/40, 16/18, 16/25,  
16/28, 16/37, 17/21, 17/22, 17/33, 18/1,  
18/5, 19/4, 19/13, 19/21, 19/26, 20/1,  
20/10, 20/16, 21/13, 21/18, 21/26,  
21/29, 21/37, 21/39, 21/40, 22/25,



22/28, 23/1, 23/3, 23/5, 23/6, 23/17, 23/18, 24/10, 24/26, 25/10, 25/19, 26/1, 26/29, 27/9, 27/21, 27/31, 27/33, 28/30, pet<sup>2</sup> 3/15, rom. 1/1, cor<sup>1</sup> 1/1, 1/13, 3/5, 3/22, cor<sup>2</sup> 1/1, 10/1, gal. 1/1, eph. 1/1, col. 1/1, 1/23, thes<sup>1</sup> 1/1, 2/18, thes<sup>2</sup> 1/1, tim<sup>1</sup> 1/1, tim<sup>2</sup> 1/1, -rea tit. 1/1, philem. 0/9, 0/19; павкла act. 14/9, 17/14; павклов act. 20/9, 26/1; павкловн act. 16/36; павкловм act. 15/22, 16/14, 17/13. Cf. павкль et пав҃л҃ь.

павкль adj. Παύλου Pauli: павкленю (instr. sg. f.) col. 4/18, thes<sup>2</sup> 3/17. Cf. павла.

павкымытийскъ adj. παλιγγενεσίας regenerationis: п-скою tit. 3/5.

палантн vb. φλογίζεν inflammare, urere: пала iac. 3/6; палацк heb. 1/7.

паланца f. ῥάβδος virga: п-цю cor<sup>1</sup> 4/21; п-цаин act. 16/22, cor<sup>2</sup> 11/25.

паланчннкъ m. ῥαβδοῦχος licitor: п-ници (nom. pl.) act. 16/38; п-инкы (acc. pl.) act. 16/35.

паметъ cf. паматъ.

памфилийскъ adj. κατὰ τὴν Παμφυλίαν Pamphyliae: п-лийскоу (acc. sg. f.) act. 27/5.

памфилнѣ f. Παμφυλία Pamphylia: п-лю act. 14/24. Cf. панфилнѣ et панмкфилнѣ.

паматъ f. 1) μνημόσιον memoria: паметъ (acc.) act. 10/4. 2) μνεία memoria: паматъ (acc.) thes<sup>1</sup> 3/6; памати (loc.) philip. 1/3. 3) μνήμη memoria: паматъ (acc.) pet<sup>2</sup> 1/15.

паматъствокати vb. μνημονεύειν memorari: п-ствока heb. 11/22.

панмкфилнѣ f. Παμφυλία Pamphylia: п-филн[ε] (gen.) act. 13/3. Cf. памфилнѣ et панфилнѣ.

панфилнѣ f. Παμφυλία Pamphylia: п-филн (loc.) act. 2/9. Cf. памфилнѣ et панмкфилнѣ.

пара f. ἀτμός vapor: пара (nom.) iac. 4/14.

парасчмояъ adj. παράσχημος signatus: п-мояк act. 28/11.

пармѣна m. Παρμενᾶς Parmena: п-ноу (acc.) act. 6/5.

партѣнниъ m. Πάρθος Parthus: п-тѣнѣ (nom. pl.) act. 2/9.

пастоухъ\* m. ποιμήν pastor: п-ха (acc.) heb. 13/20; п-хы (acc. pl.) eph. 4/11.

патары pl. Πάταρα Patara: п-ры (acc.) act. 21/1.

патриархъ m. πατριάρχης patriarcha: п-рск (loc.) act. 2/29.

патрѡка m. Πατρόβα Patroba: п-коу (acc.) rom. 16/14.

патъ m. Πάρφος Raphus: пата (gen.) act. 13/6, 13/13.

пау҃лъ m. Παῦλος Paulus: пау҃лъ act. 13/46; пау҃ла act. 13/43; пау҃лоу act. 15/2. Cf. павкль et павкль.

пергий m. Πέργη Perge: п-гин (loc.) act. 14/25. Cf. перѣк.

перѣк m. Πέργη Perge: п-ѣк (acc.) act. 13/13; п-ѣа (gen.) act. 13/14. Cf. пер-гин.

персида f. Περσίς Persides: п-доу rom. 16/12.

петндесѣтний (пѣтндесѣтк-) adj. πεντηκοστής pentecostes: п-тнѣ (nom. pl.) act. 2/1.

печатѣ f. σφραγίς signaculum: п-тѣ (acc.) tim<sup>2</sup> 2/19.

пилааторѣ adj. Πιλάτου Pilati: п-ромѣ (intr. sg. n.) act. 3/13.

писидиѣ f. Πισιδία Pisidia: п-диѣ (gen.) act. 13/14; п-дию act. 14/24.

пискание n. 1) τὸ αὐλούμενον quod canitur: п-ниѣ (nom.) cor<sup>1</sup> 14/7. 2) φόγγος sonus: п-ниѣмѣ (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 14/7.

писма n. 1) γράμμα littera: п-мѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 3/6; п-мѣни (dat.) cor<sup>2</sup> 3/6; п-мѣни (loc.) rom. 7/6; п-мѣны (instr. pl.) cor<sup>2</sup> 3/7. 2) στοιχεῖον elementum: п-мѣна (nom. pl.) heb. 5/12.

питие n. 1) πόσις potus: п-иѣ (nom.) rom. 14/17; пити (loc.) col. 2/16. 2) πόμα potus: питиѣ (acc. pl.) heb. 9/10.

пидонскѣ adj. πύθωνος divinatorius: п-скѣ (acc.) act. 16/16.

пиццалѣ f. αἰὼς tibia: п-ли (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 14/7.

пикнѣ adj. μεθύων ebrius: пикини (nom. pl.) act. 2/15. Cf. пкынѣ.

пиинкствѣ n. 1) οἶνοφλυγία vinolentia: п-киѣ (acc. pl.) pet<sup>1</sup> 4/3. 2) μέθη ebrietas: п-вини (instr. pl.) rom. 13/13.

плакание n. πλοῦς navigatio: п-ниѣ (nom.) act. 27/10; п-нию act. 27/9.

плакати vb. 1) κολυμβᾶν natare: п-ти act. 27/13. 2) πλεῖν navigare: плакаю-щѣм (acc. pl.) act. 27/24. 3) φέρεσθαι ferri: плакахоу act. 27/17. 4) διαφέρει-σθαι navigare: плакающѣм act. 27/27. 5) ἀντοφθαλμεῖν conari in alqd.: п-ти act. 27/15.

плакание n. ὀδυρμός fletus: п-ниѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 7/7.

плашнѣ сѣ vb. πτόρεσθαι terreri: п-шѣм сѣ philip. 1/28.

пленица f. σείρα sertum, funis: п-цамѣ pet<sup>2</sup> 2/4.

плеснѣцѣ m. σπανάλιον caliga: п-ци (acc. pl.) act. 12/8.

плесна f. βέσις planta pedis: п-нкѣ (nom. dual.) act. 3/7.

плетѣние n. 1) ἐμπλοκή capillatura: п-ниѣ (nom.) pet<sup>1</sup> 3/3. 2) πλέγμα torti- crines: п-ниѣм tim<sup>1</sup> 2/9.

плѣтѣнѣ vb. 1) φέρεσθαι ferri: плѣтѣхѣм act. 27/15. 2) πλεῖν navigare: плѣтѣхѣм act. 27/7.

плѣтѣнѣ adj. σαρκός carnis: п-нѣ (gen. sg. f.) pet<sup>2</sup> 2/10.

плѣтѣнѣ (-тѣнѣ) adj. σαρκικός carna- lis: п-нѣ (nom. sg. m.) rom. 7/14; п-нѣ (gen. pl.) cor<sup>2</sup> 3/3.

плѣнѣ m. αἰχμαλωσία captivitas: п-нѣ (acc.) eph. 4/8.

плѣнѣтѣнѣ (-нѣ-) vb. αἰχμαλωτίζειν in captivitatem redigere: п-нѣхѣм cor<sup>2</sup> 10/5, tim<sup>2</sup> 3/6.

побѣсѣдокати vb. δμιλεῖν alloqui: п-вакѣ act. 20/11.

побѣжкати (-жѣ-) vb. νικᾶν vincere: п-жаѣ (imp.) rom. 12/21.

побѣлѣтѣнѣ vb. κοινᾶν dealbare: п-лѣна (voc. sg. f.) act. 23/3.

побѣлѣтѣлѣ m. ἐπίτροπος tutor: п-лѣнѣ (nom. pl.) gal. 4/2.

побѣлѣтѣтѣнѣ vb. 1) παρᾶγγελλειν praeci- pere: п-ваю act. 16/18; п-вашѣ act. 1/4; п-ваѣ cor<sup>1</sup> 11/17. 2) διατάσσειν

- docere: п-каю cor<sup>1</sup> 7/17. 3) ἐπιτάσσειν imperare: п-кати philem. 0/8.
- покинуѣти сѧ vb. 1) ὑποτάσσεσθαι subditum esse: п-икте сѧ iac. 4/7, -инте сѧ pet<sup>1</sup> 2/13. 2) ταπεινῶσθαι humiliari: п-икте сѧ pet<sup>1</sup> 5/6.
- покиникъ adj. ὑπόδικος subditus: п-ик rom. 3/19.
- покрѣсти (-крѣ-) vb. δεῖν ligare: п-стѣ (acc.) act. 10/11.
- покрѣдкеникъ adj. καθημερινός quotidianus: п-кнѣ (nom. pl. f.) act. 6/1.
- покрѣтити (-крѣ-) vb. καλύπτειν tegere, obscurare: п-чинама (instr. dual. n.) pet<sup>2</sup> 1/9.
- покрѣдокати vb. ἐξηγεῖσθαι narrare: п-ка act. 15/14.
- покрѣкаъ cf. погрѣкаъ.
- поглѣтити vb. καταπίνειν devorare: п-титѣ pet<sup>1</sup> 5/8.
- погрѣкти vb. καίεσθαι esse accessibilem: п-рѣкѣши (dat. sg. f.) heb. 12/18.
- погрѣзити сѧ vb. ναυαγεῖν naufrangere: п-зита сѧ tim<sup>1</sup> 1/19.
- погрѣхъ m. κίνδυνος periculum: сѧ п-хѣмъ act. 27/9.
- погрѣшити vb. ἀστοχεῖν excedere: п-шнстѣ (dual.) tim<sup>2</sup> 2/18.
- погрѣяти vb. ἀπολλύναι perdere: п-блѣи (= п-блѣи) rom. 14/15.
- погрѣекаъ cf. погрѣкаъ.
- погрѣкаъ f. ἀπώλεια perditio, damnatio: п-ѣкаъ (nom.) pet<sup>2</sup> 2/3, philip. 3/19; п-ѣкаъ (acc.) act. 25/16, pet<sup>2</sup> 2/1, 3/7, rom. 9/22, heb. 10/39, -гнѣкаъ act. 8/20, -гнѣкаъ tim<sup>1</sup>. 6/9; п-гнѣеи Kałuzniacki, Actus epistolaeque apost.
- (gen.) thes<sup>2</sup> 2/3; п-гнѣеи (dat.) pet<sup>2</sup> 2/1, 3/16, philip. 1/28.
- подание n. ἐπιχορηγία subministratio: п-няю philip. 1/19.
- подаяти vb. μεταδιδόναι tribuere: п-ти eph. 4/28.
- подкижати сѧ vb. σαλεύεσθαι moveri: п-ти сѧ thes<sup>2</sup> 2/2.
- подкижение n. μόχθος aerumna: рѣ п-нин cor<sup>2</sup> 11/27.
- подкизание n. 1) μόχθος fatigatio: п-ние (acc.) thes<sup>1</sup> 2/9; п-нин (loc.) thes<sup>2</sup> 3/8. 2) ἄγων sollicitudo: п-иннѣмъ thes<sup>1</sup> 2/2.
- подоба f. χρῆσις usus: п-коу rom. 1/26, 1/27.
- подобитѣлѣ m. μιμητής imitator: п-тѣиѣ (nom. pl.) heb. 6/12.
- подобитѣ adj. μιμητής imitator: п-ти (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 11/1, thes<sup>1</sup> 1/6, 2/14.
- подобие n. ὁμοίωμα similitudo: п-бнѣ (acc.) rom. 1/23; п-бни (loc.) philip. 2/7.
- подобострастѣнъ adj. ὁμοιοπαθής iidem affectis obnoxius, similis: подо-боѣстрастѣмъ (lege: подобострастѣна камъ) act. 14/15.
- подобоственіе n. 1) ὁμοιότης similitudo: п-стѣю heb. 4/15, 7/15; п-стѣни (loc.) rom. 8/3. 2) ὁμοίωσις similitudo: п-стѣню iac. 3/9. 3) ὁμοίωμα similitudo: п-стѣню rom. 6/5.
- подрѣгъ m. συνέδημος comes: п-га (acc. dual.) act. 19/29.
- подѣкѣсти vb. παριστάναι praeparare: п-ти act. 23/24.
- подѣзаконѣнъ adj. ὁ ἐπὶ νόμον qui sub

lege est: п-нын (acc. pl.) cor<sup>1</sup> 9/20, gal. 4/5; п-нымъ (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 9/20.

Cf. позаконьнъ.

подѣкхати vb. ὑποτρέχειν decurrere: п-ѣхавши act. 27/16.

пожити vb. 1) ζῆν vivere: поживемъ iac. 4/15, pet<sup>1</sup> 2/24, tit. 2/12; поживоутъ pet<sup>1</sup> 4/6. 2) ἀναστρέφειν conversari: поживѣтъ pet<sup>1</sup> 1/17. 3) διατρίβειν demorari: поживста (3. dualis aor.) act. 25/14.

пожрѣти vb. καταπίνειν absorbere: пожрѣтъ сѧ (pass.) cor<sup>2</sup> 5/4; пожрѣтъ cor<sup>2</sup> 2/7; пожрѣта cor<sup>1</sup> 15/54.

пожжѣннѣ п. καῖσις combustio: п-ннѣ (nom.) heb. 6/8.

пожати (-жн-) vb. 1) μετρίζειν metere: пожнѣтъ cor<sup>2</sup> 9/6. 2) ἀμᾶν metere: пожнѣшихъ (gen. pl.) iac. 5/4.

позаконьнъ adj. ὁ ὑπὸ νόμον qui sub lege est: п-нынъ (nom.) cor<sup>1</sup> 9/20. Cf. подѣзаконьнъ.

позвати vb. καλεῖν vocare: позвакъшаго pet<sup>1</sup> 1/15.

позднъ adj. ὄψιμος serotinus: п-нъ (nom.) iac. 5/7.

познавати vb. ἐπιγινώσκειν cognoscere: п-завемъ (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 6/9.

позорище п. θέατρον theatrum: п-ище (acc.) act. 19/29.

позрачнѣ п. θέατρον theatrum: п-ище (acc.) act. 19/31.

понма f. ἔγκλημα accusatio: п-мъ (acc. pl.) act. 19/40, 23/29, 26/2.

понмовати vb. ἐγκαλεῖν accusare: да понмоють act. 19/38.

понмѣннъ adj. ἐγκαλούμενος accusatus: п-нъ (nom.) act. 26/8.

показаннѣ п. 1) δειγμα exemplum: п-ннѣ (nom.) iud. 0/7. 2) ὑδειγμα exemplum: п-ннѣ (acc.) thes<sup>2</sup> 1/5. 3) ἐνδειξις ostensio: п-ннѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 8/24. 4) παιδεία disciplina: п-ннѣ (gen.) heb. 12/8; къ п-ннѣ heb. 12/7; п-ннѣмъ heb. 12/5.

показнъ f. ἐπιτιμία obiurgatio: п-нъ (nom.) cor<sup>2</sup> 2/6.

покарати сѧ cf. покарѣти сѧ.

покарѣти (покарѣ-) сѧ vb. 1) πείθεσθαι obedire: п-ти сѧ gal. 5/7. 2) ὑποτάσσεσθαι humilitatem insinuare: покарѣице сѧ pet<sup>1</sup> 5/5, tit. 2/5; п-рѣти сѧ tit. 3/1.

покоище п. καταπαυσις requies: п-ище act. 7/49; къ п-ище heb. 3/11, 3/18, 4/1, 4/3, 4/5, 4/10, 4/11.

поконъ m. ἀρχή initium: п-нъ (acc.) heb. 3/14.

поконьникъ m. ἀρχηγός auctor: п-ка (acc.) heb. 2/10, 12/2.

покореннѣ п. ὑποταγή subiectio, obedientia: п-нѣ (acc.) gal. 2/5; п-ннѣмъ (instr.) tim<sup>1</sup> 2/4; п-нни (loc.) cor<sup>2</sup> 9/13, tim<sup>1</sup> 3/4.

покорити сѧ vb. ὑποτάσσεσθαι subici, subditum esse: п-рѣти сѧ pet<sup>1</sup> 5/5; п-рѣмъ сѧ (dat. pl.) pet<sup>1</sup> 3/22.

покорнѣ adj. ταπεινός humilis: п-нни (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 3/8.

покрасти (-крад-) vb. συλᾶν exspoliare: покрадохъ cor<sup>2</sup> 11/8.

покропити vb. ῥαντίζειν aspergere: покропи (3. sg. aor.) heb. 9/19, 9/21.



покрѣвало n. κάλυμα velamen: n-ло (nom.) cor<sup>2</sup> 3/14, 3/15, 3/16; n-ло (acc.) cor<sup>2</sup> 3/13.

покоушати vb. πειράζειν tentare, conari: n-си сѧ (pass.) act. 24/6; покоушена heb. 4/15.

покоушати сѧ vb. 1) πειράζειν tentare: n-шаста сѧ act. 16/7. 2) δικιμάζειν probare: n-шаєтъ сѧ rom. 14/22.

полагание n. περίθεσις circumdatio: n-ние (nom.) pet<sup>1</sup> 3/3.

ползѣти (ползѣ-) vb. συμφέρειν prod-esse: n-зѣю cor<sup>2</sup> 12/1.

полоудание n. 1) ἡμέρα μέση dies media: кѧ n-не act. 26/13. 2) μεσημβρία meridies, meridianus: на полднѣ act. 8/26; кѧ полудни act. 22/6.

пользѣнъ adj. 1) λυσιτελής commodus: n-но heb. 13/17. 2) συμφέρων utilis: n-нѣхъ (gen. pl.) act. 20/20.

пользѣствовати vb. ὠφελεῖν prodesset: n-рока heb. 4/2.

помазаніе n. χρίσμα unctio: n-нѣе (nom.) ioan<sup>1</sup> 2/27; n-нѣе (acc.) ioan<sup>1</sup> 2/20, 2/27.

помаиати vb. κατασείειν annuere: n-маиѣхъ act. 21/40.

поменовати vb. μνᾶσθαι commemorare: n-ване (nom. pl. f.) act. 10/31.

поминание n. μνεία memoria: n-нѣе (acc.) eph. 1/16, thes<sup>1</sup> 1/2, tim<sup>2</sup> 1/3, -нѣе philem. 0/4.

помощь f. 1) ἐπιχοуρία auxilium: n-иъ (acc.) act. 26/22. 2) βοηθεια adiutorium, auxilium: n-иъ (acc.) act. 27/17, heb. 4/16. Adde: на помощь бысть συνεβάλετο contulit act. 18/27.

помощникъ m. βοηθός adiutor: n-кѧ (nom.) heb. 13/6.

помыслити vb. 1) λογιζεσθαι reputare: n-мыслѧ cor<sup>2</sup> 5/19, heb. 11/19. 2) ἀνα-λογιζεσθαι recogitare: n-лиѣ heb. 12/3.

понирати vb. ἐνδύειν penetrare: n-ни-раюиъ (nom. pl. m.) tim<sup>2</sup> 3/6.

поношати vb. ὀνειδίζειν improperare: n-шаюию (dat. sg. m.) iac. 1/5.

понтъ m. Πόντος Pontus: понтоу pet<sup>1</sup> 1/1.

пореблѣи сѧ vb. ἐπενδύσασθαι super-vestiri: n-иъ сѧ cor<sup>2</sup> 5/4.

попѣи сѧ vb. 1) συμπαθεῖν compati: n-иъ сѧ heb. 4/15. 2) μεριμνᾶν sollicitum esse: попѣиѣхъ сѧ philip. 2/20.

попайъ m. Πόπλιος Publius: n-айъ act. 28/7.

попайовъ adj. Ποπλίου Publīi: n-воу (dat.) act. 28/8.

поповъство n. πρεσβυτέριον presbyterium: n-ства (gen.) tim<sup>1</sup> 4/14.

попъ m. πρεσβύτερος presbyter, maior natu: n-па (acc. sg.) tim<sup>1</sup> 5/19; n-поке (nom. pl.) tim<sup>1</sup> 5/17; n-пы (acc. pl.) act. 14/23, 20/17, iac. 5/14, tit. 1/5.

попъраніе n. περίψεμα peripsema, scobs: n-нѣе (nom.) cor<sup>1</sup> 4/13.

поработати vb. δουλεύειν servire: n-таєтъ rom. 9/12; n-таютъ act. 7/7.

поработити vb. 1) δουλοῦν servituti subicere: n-тѣтъ (3. pl. praes.) act. 7/6; n-тихъ cor<sup>1</sup> 9/19; n-тиѣ сѧ (pass.) rom. 6/18; n-боири сѧ (pass.) rom. 6/22; n-боири (nom. pl.) gal. 4/3; n-боириамъ (dat. pl. f.) tit. 2/3. 2) καταδουλοῦν servum facere: n-тѣтъ

gal. 2/4. 3) δουλαγωγεῖν in servitutum redigere: п-вѣиѣ cor<sup>1</sup> 9/27.

порешти (-рек-) vb. μωμεῖσθαι vituperare: поречетъ cor<sup>2</sup> 8/20.

пореченіе n. μομφή querela: п-иѣ (acc.) col. 3/13.

поричати vb. μέμψεσθαι incusare, vituperare: п-цаѣтъ rom. 9/19; п-цаѣ heb. 8/8.

порикъ m. Πόρκιος Porcius: п-киѣ (acc.) act. 24/27.

породити vb. ἀναγεννᾶν regenerare: порождѣн pet<sup>1</sup> 1/3; порождѣн (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 1/23.

порочникъ m. ποιῶν τὸν μῶμον probum faciens: п-ици (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 2/13. Contextui graeco h. l. melius пороци corresponderet.

порочникъ adj. μεμψίμοιρος querulosus: п-на (nom. sg. f.) ind. 0/16.

посажати vb. καθίζειν constituere: п-жанѣтъ cor<sup>1</sup> 6/4.

послауженіе n. περιποίησις acquisitio: въ п-иѣ thes<sup>2</sup> 2/14.

послаужоуѣніе n. μαρτύριον testimonium: п-иѣ (nom.) iac. 5/3.

послаужхъ\* m. μάρτυρ testis: п-чи (nom. pl.) thes<sup>1</sup> 2/10; п-хъ (instr. pl.) tim<sup>2</sup> 2/2; п-сѣхъ (loc. pl.) heb. 10/28, tim<sup>1</sup> 5/19.

послаушаниѣ n. ἀκρατήριον auditorium: п-иѣ (acc.) act. 25/23.

послаушаниѣ n. 1) ὑπακοή obedientia, obsequium: п-иѣ (nom.) rom. 16/19, -иѣ cor<sup>2</sup> 10/6; п-иѣ (acc.) pet<sup>1</sup> 1/2, 1/22, rom. 1/5, 6/16, 15/18, cor<sup>2</sup> 7/15, 10/5, heb. 5/8; п-иѣ (gen.) rom. 6/16;

п-иѣ pet<sup>1</sup> 1/4; п-иѣ rom. 5/19; п-иѣ (loc.) rom. 14/25, -иѣ philem. 9/21. 2) μαρτύριον testimonium: п-иѣ (acc.) heb. 3/5.

послаушественіе (-шъ-) n. μαρτυρία testimonium: п-иѣ (nom.) tit. 1/13.

послаушканиѣ adj. ὑπήκοος obediens: п-къ (nom.) philip. 2/8; п-ки (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 2/9.

послаушникъ cf. послаушникъ.

послаушникъ m. ἀκροατής auditor: п-никъ (nom.) iac. 1/23, 1/25; п-ици (nom. pl.) rom. 2/13, -ици iac. 1/22.

послаушкствовати\* vb. μαρτύρεσθαι testimonium dare, testificari: п-строуѣ eph. 4/17; п-роуѣши rom. 13/19; п-строуѣтъ сѧ (pass.) heb. 7/17; п-строуѣхомъ cor<sup>1</sup> 15/15; п-строуѣи thes<sup>1</sup> 2/12; п-строуѣи heb. 11/4; п-строуѣи heb. 11/39.

послаушство n. μαρτύριον testimonium: п-стро (nom.) cor<sup>2</sup> 1/12.

послѣдѣкъ m. ἔσχατον novissimum: на п-къ heb. 1/1.

послѣдѣкникъ m. ἔσχατος novissimus: п-кы (acc. pl.) cor<sup>1</sup> 4/9.

послѣдѣкъ adj. ὕστερος novissimus: въ п-иѣ (acc. pl.) tim<sup>1</sup> 4/1.

посоккствовати vb. 1) ποιεῖν ἐκδίκησιν vindicare: п-кова act. 7/24. 2) ἀντέχεσθαι amplecti: п-роуѣи (dat. sg. m.) tit. 1/9.

поспѣкати vb. 1) συνεργεῖν cooperare: п-каюиѣ cor<sup>1</sup> 16/16. 2) cum сѧ ἐνεργεῖσθαι assiduum esse: п-каюи сѧ (nom. sg. f.) iac. 5/16.

поспѣти vb. 1) συνουργεῖν adiuvare:

- ποσικνέω (dat. pl.) cor<sup>2</sup> 1/11. 2) προ-  
 κόπτειν proficere: ποσικνέω tim<sup>2</sup> 3/9.  
 3) cum сλ а) ἐνεργεῖσθαι operari: πο-  
 σικνέω сλ gal. 5/6. б) συνεργεῖσθαι  
 cooperari: ποσικνέω сλ rom. 8/28.  
 в) εὐδοῦν bene placere: ποσικνέω сλ  
 cor<sup>1</sup> 16/2.
- ποσικνέωσις n. προκοπή profectus: n-нѣ  
 (nom.) tim<sup>1</sup> 4/15.
- ποσικνέωσις m. συνεργός adiutor: n-  
 никъ (nom.) cor<sup>2</sup> 8/23; n-ника (acc.)  
 rom. 16/9; n-ника (acc. dual.) rom. 16/3;  
 n-ници (nom. pl.) ioan<sup>3</sup> 0/8, cor<sup>1</sup> 3/9,  
 cor<sup>2</sup> 1/24, col. 4/11; n-никъ (instr. pl.)  
 philip. 4/3.
- ποσιкнѣω adj. cum кѣти εὐδοῦσθαι  
 prosperum iter habere: n-нъ кѣдоу  
 rom. 1/10.
- ποσιрамνι vb. 1) κατασχύνειν confun-  
 dere: n-мнѣ rom. 4/5, cor<sup>1</sup> 1/27; n-  
 мѣтъ сλ (pass.) pet<sup>1</sup> 3/16; n-мнѣтъ сλ  
 (pass.) cor<sup>2</sup> 7/14. 2) ἐντρέπειν confundi,  
 vereri: сλ n-мнѣтъ (pass.) thes<sup>2</sup> 3/14,  
 -мнѣтъ сλ tit. 2/8.
- ποस्ताκнѣти сλ vb. καθίστασθαι consti-  
 tui: n-амнѣтъ сλ heb. 5/1.
- ποस्ताλ f. λίνη lectus: на n-лаχъ act.  
 5/15.
- ποστѣлникъ m. ὁ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ qui  
 est super cubiculum: n-ника (acc.)  
 act. 12/20.
- ποστιзати vb. ἐφικέσθαι pertingere: n-  
 ти cor<sup>2</sup> 10/13.
- постришти (-стриг-) κείρειν tondere:  
 n-ригъша act. 18/18.
- пострѣккатѣл m. σκόλοψ stimulus: n-  
 телъ (nom.) cor<sup>2</sup> 12/7.
- постыдѣти сλ vb. αἰσχύνεσθαι confun-  
 di: n-днѣтъ сλ ioan<sup>1</sup> 2/28.
- постымаѣти vb. 1) ἐπισκέπτεσθαι visitare:  
 n-праѣши heb. 2/6; n-прати iac. 1/27.  
 2) διέρχεσθαι pertransire: n-праѣмоу  
 (dat.) act. 9/32.
- потамаѣти сλ vb. λανθάνειν latere: по-  
 тамаѣтъ сλ pet<sup>2</sup> 3/5.
- потверждаѣти (-тврѣд-) vb. ἐπιστη-  
 ρίζειν confirmare: n-ждаѣ (part. praes.  
 act.) act. 15/41.
- потнѣли pl. Πυττοῖσι Puteoli: n-лы (acc.)  
 act. 28/13.
- потрекнѣ (-трѣк-) adj. ἀναγκαῖος ne-  
 cessarius: n-бнѣа (acc. pl. n.) tit. 3/14.
- потрѣкнѣнѣй comp. а them. по-  
 трѣкнѣнѣ ἀναγκαῖότερος magis neces-  
 sarius: n-нѣе philip. 2/25.
- поуѣчнѣти сλ vb. μελετᾶν meditari: n-  
 чнѣе сѣ (3. pl. aor.) act. 4/25.
- похвала f. 1) ἔπαινος laus: n-ла (nom.)  
 rom. 2/29, philip. 4/8; n-лоу rom. 13/3,  
 eph. 1/6, philip. 1/11; кѣ n-лѣ eph.  
 1/14. 2) αἴνεσις laus: n-лѣ (dat.) heb.  
 13/15. 3) κλέος gloria: n-ла pet<sup>1</sup> 2/20.  
 4) καύχημα gloria, gloriatio: n-ла cor<sup>1</sup>  
 5/6, philip. 1/26; n-лоу rom. 4/2, cor<sup>1</sup>  
 9/15, philip. 2/16, heb. 3/6. 5) καύ-  
 χησις gloriatio: n-ла rom. 3/27, cor<sup>1</sup>  
 15/31, cor<sup>2</sup> 7/4; n-лы (gen.) cor<sup>2</sup> 9/4;  
 n-лоу rom. 15/17. 6) εὐχαριστία gratia-  
 rum actio: n-лоу cor<sup>2</sup> 4/15; n-лоу phi-  
 lip. 4/6.
- похвалѣнѣ adj. εὐφημος bonae famaе:  
 n-ны (nom. pl. n.) philip. 4/8. Adde:  
 n-нѣй кѣнѣа βραβεῖον bravium phi-  
 lip. 3/14.

похвалаати vb. εὐχαριστεῖν gratias agere:  
п-амю cor<sup>1</sup> 10/30.

похваляение п. 1) ἔπαινος laus: п-ние  
(acc.) eph. 1/12. 2) καύχημα gloria:  
п-ние (acc.) gal. 6/4; п-ние cor<sup>2</sup> 5/12.  
3) καύχησις gloria, gloriatio: п-ние  
(nom.) cor<sup>2</sup> 1/12, 1/14, 7/14, 11/10;  
п-нию thes<sup>1</sup> 2/19. 4) εὐχαριστία gra-  
tiarum actio: п-ние (nom.) eph. 5/4;  
п-ниемъ tim<sup>1</sup> 4/3; къ п-нии col. 4/2,  
-лнии col. 2/7.

походити vb. 1) περιπατεῖν ambulare:  
п-ти thes<sup>1</sup> 4/1. 2) ἐμπεριπατεῖν inam-  
bulare: похожу cor<sup>2</sup> 6/16.

похотыникъ m. ἐπιθυμητής homo con-  
cupiscens: cor<sup>1</sup> 10/6.

похотыствокати vb. ἐπιθυμεῖν concu-  
piscere: п-ствоуеъ gal. 5/17.

похотѣти vb. ἐπιθυμεῖν concupiscere:  
похотиши rom. 13/9.

пошадѣти (-штѣд-) vb. ψεῖδεσθαι par-  
cere: пошажю cor<sup>2</sup> 13/2; пошадитъ  
ib.; пошадѣ pet<sup>2</sup> 2/4, 2/5, rom. 8/32,  
11/21.

пощение п. νηστεία ieiunium: п-нии (loc.  
sg.) cor<sup>1</sup> 7/5; п-ниихъ (loc. pl.) cor<sup>2</sup>  
6/5, 11/27.

почитати vb. γινώσκειν legere: п-та-  
ема (nom. sg. f.) cor<sup>2</sup> 3/2.

праведно (-вѣдѣ-) adv. δικαίως iuste:  
tit. 2/12.

правило п. κανὼν regula: п-лоу cor<sup>2</sup>  
10/13, 10/15; п-лк (loc.) cor<sup>2</sup> 10/16,  
philip. 3/16.

правити vb. 1) εὐθύνειν dirigere: п-ка-  
чимоу iac. 3/4. 2) ὀρθομεν recte trac-  
tare: п-кама (acc. sg. m.) tim<sup>2</sup> 2/15.

правление п. εὐθύτης aequitas: п-ле-  
ние heb. 1/8.

праздновати vb. 1) ἑορτάζειν epi-  
lari: п-ноуемъ cor<sup>1</sup> 5/8. 2) σχολάζειν  
vacare: п-ноуеъ cor<sup>1</sup> 7/5.

правость f. ἐπεικεία modestia: п-стю  
cor<sup>2</sup> 10/1.

прародителъ m. πρόγονος progenitor:  
п-телъ (gen. pl.) tim<sup>2</sup> 1/3.

прашати vb. ἐρωτᾶν rogare: п-шаемъ  
thes<sup>1</sup> 4/1.

превознести сѧ vb. ὑπαίρεσθαι extolli:  
п-се сѧ thes<sup>2</sup> 2/4.

преколожение п. ἀντίθεσις oppositio:  
п-на (acc. pl.) tim<sup>1</sup> 6/20.

прекратити vb. συντέμνειν minuere,  
breviare: п-краино (nom. sg. n.) cor<sup>1</sup>  
7/29.

преподобниъ cf. прѣподобниъ.

преставити vb. μεταθεῖναι transferre:  
п-виенъ (nom. sg. m.) heb. 11/5. Cf.  
прѣставити.

преходьница f. ὑπέρακος superadulta:  
п-ца cor<sup>1</sup> 7/36.

прити cf. притиye.

прележдати vb. ἐπισκοπεῖν contem-  
plare: п-даюи heb. 12/15.

прележати vb. περισσεύειν abundare:  
п-кахоу act. 16/5.

прележтѣкъ m. κέρδος lucrum: п-ка  
(gen.) tit. 1/11.

прележнотѣти vb. καταφεύγειν confugere:  
прележнѣ heb. 6/18; прележнѣ act.  
14/6.

приедеение п. προσαγωγή accessus: п-  
ние (acc.) rom. 5/2, -ние eph. 2/18,  
-ние eph. 3/12.



привоженине (-вод-) n. ἐπισηγωγή introductio: н-ние (nom.) heb. 7/19.

прикѣтъ m. 1) παράκλησις exhortatio: н-тъ (nom.) thes<sup>1</sup> 2/3. 2) πρόθεσις propositio: н-тъмъ (instr. sg.) act. 11/23. 3) προθυμία aviditas: н-тъмъ (instr. sg.) act. 17/11.

пригвоздити vb. 1) προσηλούει affigere: н-днѣ col. 2/14. 2) προσηγύναι: н-гвоздише act. 2/23. 3) περιπερειν inserere: н-днша tim<sup>1</sup> 6/10.

приготовати сѧ vb. παρασκευάζεσθαι paratum esse: н-тока сѧ cor<sup>2</sup> 9/2.

придѣржати сѧ vb. ἔχειν viciniorē esse: н-жаца сѧ (acc. pl. n.) heb. 6/9. приетие (= приѣтиѣ) n. ἀποδοχή receptio: н-тиѣ (nom.) act. 5/41.

призапрѣтити vb. προσαπειλεῖν comminari: н-тиѣрше act. 4/21.

призгласити vb. προσφωνεῖν loqui: н-си (3. sg. aor.) act. 22/2.

призывать vb. 1) καλεῖν vocare: н-вай thes<sup>1</sup> 5/24. 2) ἐπικαλεῖν invocare: н-ваюиши cor<sup>1</sup> 1/2. 3) μεταπέμ- пей accersere: н-вай act. 24/26.

прикаючати сѧ vb. συμβαίνειν contin- gere: н-чаюу сѧ cor<sup>1</sup> 10/11.

прикрикенине (-кры-) n. ἐπικάλλουμα ve- lamen: н-ние (acc.) pet<sup>1</sup> 2/16.

прикоупити vb. κερδαίνειν lucrum fa- cere: н-нимъ iac. 4/13.

прилагати vb. 1) περιτιθέναι circum- dare, augere: н-гаемъ cor<sup>1</sup> 12/23; н-гаше act. 2/47; н-гаюу сѧ (pass.) act. 5/14. 2) συγχρίνειν comparare: н-гаюи cor<sup>2</sup> 10/12. 3) στοιχεῖν sectari: н-гаемъ сѧ gal. 5/25; н-гаюишмъ сѧ rom. 4/12;

н-гати сѧ philip. 3/16. 4) παραφέρεσθαι abduci: н-гайте сѧ heb. 13/9.

прилачѣнъ (= прилачѣнъ) adj. πρό- σπεινος esuriens: н-чѣнъ act. 10/10.

прилоучити сѧ vb. καταγτῆν devenire: н-чи сѧ (3. sg. aor.) act. 18/24.

прилѣплати сѧ cf. прилѣплати сѧ.

прилѣплати сѧ vb. κολλᾶσθαι coniun- gi, adhaerere: н-лайте сѧ cor<sup>1</sup> 6/16, 6/17; н-лаюи сѧ rom. 12/9; н-лати сѧ act. 5/13, 10/28.

прилѣплати vb. προνοεῖν providere: н-лаюи сѧ cor<sup>2</sup> 8/21.

прилѣплати сѧ vb. συναναμίγνυσθαι com- misceri: н-ти сѧ cor<sup>1</sup> 5/9, 5/11; н- шайте сѧ thes<sup>2</sup> 3/14.

приношенине n. προσφορά oblatio: н-нѣ (nom.) act. 21/26, rom. 15/6; н-ние (acc.) eph. 5/2; н-ниѣ (gen.) heb. 10/18; н-нию heb. 10/5, 10/8; н-ниѣмъ heb. 10/10, 10/14; н-нѣмъ (acc. pl.) act. 24/17.

приноудити vb. παραβιάζεσθαι cogere: н-ди (3. sg. aor.) act. 16/15.

приобрѣтенине n. κέρδος lucrum: н-ние (nom.) philip. 1/21; н-ниѣ (acc. pl.) philip. 3/7.

приобшити сѧ vb. μετέχειν percipere: н-шитъ сѧ cor<sup>1</sup> 9/10.

приобшати сѧ vb. κοινωνεῖν commu- nicare: н-ши сѧ (imp.) tim<sup>1</sup> 5/22.

приповелѣвати vb. ἐπιδιατάσσεσθαι su- perordinare: н-ваѣтъ gal. 3/15.

приповѣдати vb. 1) ἐντυγχάνειν inter- pellare: н-даѣтъ rom. 8/34, 11/3. 2) ὑπερεντυγχάνειν postulare: н-даѣтъ rom. 8/26.

присадиѣти сѧ vb. ἐγκεντρίζεσθαι inseri:

п-ди сѧ (2. sg. aor.) rom. 11/17.

прискоула, lectio erron. pro приска f.

Πρίσκα Prisca: п-кsаs tim<sup>2</sup> 4/19.

прискоула cf. прискулаа.

прискулаа f. Πρίσιλλα Priscilla: п-коула

act. 18/18, 18/26; п-күла cor<sup>1</sup> 16/9;

п-күлау act. 18/2; п-күлау (erronee pro прискоу) rom. 16/3.

присенъ cf. присенъ.

присенъ adv. γνησίως sincera affectione: philip. 2/20.

присетаниице п. λιμήν portus: п-ию (dat.)

act. 27/12; п-ии (loc.) act. 27/12; п-

ица (nom. pl.) act. 27/8.

присетати vb. συναπιέναι duci in alqd.: п-ти gal. 2/13.

присецкнѣти vb. ἐγκεντρίζειν inserere, cum сѧ ἐγκεντρίζεσθαι inseri: п-ти rom.

11/23; п-пак сѧ rom. 11/19; п-пак

сѧ rom. 11/23, 11/24; п-пи сѧ rom. 11/24.

присѣпъ m. φύραμα massa: п-пъ (nom.) rom. 11/16.

присенъ adj. 1) γνήσιος germanus: п-

нам (voc. sg. f.) philip. 4/3; п-номоу

(dat. sg. n.) tim<sup>1</sup> 1/2; п-номъ (dat. sg.

n.) tit. 1/4. 2) οἰκεῖος domesticus: п-нин

(nom. pl.) eph. 2/19; о присеныхъ tim<sup>1</sup>

5/8; къ п-нымъ gal. 6/10.

присѣпѣнии n. ἐπισκοπή visitatio: п-

ны (gen.) pet<sup>1</sup> 5/6.

притѣкнѣти vb. 1) ἀποδεικνύναι probare: п-нѣти act. 25/7. 2) παριστάναι

probare: п-нѣти act. 24/13. 3) ἐπιφέ-

ρειν deferre: п-пакѣ act. 25/18.

притѣкнѣвати vb. παραδειγματίζειν

ostentui habere: п-коуѣма (acc. pl.) heb. 6/6.

прнчастити сѧ vb. 1) κοινωνεῖν com-

municare: п-стиша сѧ rom. 15/27.

2) μεταλαμβάνειν recipere: п-сти сѧ (pro

п-стити сѧ) heb. 12/10. 3) μετέχειν

participare: п-сти сѧ (3. sg. aor.) heb.

2/14, 7/13. 4) προσέχειν praesto esse:

п-сти сѧ (3. sg. aor.) heb. 7/13. 5) κλη-

ροῦσθαι sorte vocatum esse: п-стихомъ

сѧ eph. 1/11.

прнчастіе n. 1) κοινωνία societas: п-тіе

(acc.) ioan<sup>1</sup> 1/3, 1/6, 1/7. 2) μετοχή

participatio: п-тіе (nom.) cor<sup>2</sup> 6/14.

прнчаиати сѧ vb. 1) κοινωνεῖν com-

municare: п-иаети сѧ pet<sup>1</sup> 4/13, ioan<sup>2</sup>

0/11; п-иаети сѧ rom. 12/13. 2) συ-

κοινωνεῖν communicare: п-иайте сѧ

eph. 5/11. 3) μετέχειν participare, par-

ticipem esse: п-иай сѧ cor<sup>1</sup> 10/30;

п-иаетъ сѧ cor<sup>1</sup> 10/17; п-иаетъ сѧ

cor<sup>1</sup> 9/12; п-иай сѧ heb. 5/13; п-иай-

ти сѧ cor<sup>1</sup> 10/21.

прнчитати сѧ vel сее vb. 1) λογίζε-

σθαι reputari: п-таетъ сѧ rom. 4/5,

4/6; п-тайте сее rom. 6/11; п-тати

сѧ rom. 4/24. 2) καταλέγεσθαι eligi:

п-таетъ сѧ tim<sup>1</sup> 5/9. Adde: не прн-

читаемъ родъкъ heb. 7/6.

прнчтение n. specialiter cum praeced.

родѣ γενεαλογία generationis com-

putatio: родом прнчтений tit. 3/9.

прнчтъ m. 1) κληρος locus: прнчтъ

(acc.) act. 1/25. 2) cum родѣ γενεα-

λογία generationis computatio: сее

прнчкта родѣ heb. 7/3; прнчктомъ

родъ tim<sup>1</sup> 1/4.

пришлѣство п. παροικία esse incolam:  
п-ствѣ (loc.) act. 13/17.

примѣне п. 1) πρόσληψις assumptio: п-тне rom. 11/15. 2) ἀποδοχή acceptio: п-тне tim<sup>1</sup> 1/15; приатѣ (dat.) tim<sup>1</sup> 4/9. 3) πάθημα passio: п-тне (acc.) heb. 2/9. 4) τὸ λαβεῖν acceptum: п-тнн (loc.) heb. 10/26.

проважати vb. 1) προπέμπειν comitari: п-жахоу act. 20/38; п-жакуири act. 21/5. 2) καθιστάναι deducere: прова-жакуири act. 17/15.

провеиравати (-кѣи-) vb. ἀποφθέγγεσθαι eloqui: п-кати act. 2/4.

провождати vb. 1) προπέμπειν deducere: п-днѣ cor<sup>1</sup> 16/6, 16/11; п-днѣ са (pass.) rom. 15/24, cor<sup>2</sup> 1/16. 2) δια-σώζειν salvum perducere: п-дѣтъ act. 23/24.

проѣктивание п. φθόγγος sonus: п-ниы (nom. pl.) rom. 10/18.

проѣктивати vb. φθέγγεσθαι loqui: п-иакъ pet<sup>2</sup> 2/16.

прогнѣвание п. παραπικραμός exacer-  
batio: къ п-нини heb. 3/8, 3/15.

прогнѣвати vb. παροργίζειν in iram  
mittere: п-каю rom. 10/19.

проклѣтне п. ἀνάθεμα devotio: п-тъемъ  
act. 23/14.

пролитне п. πρόσχυσις effusio: 1) п-тне  
(acc.) heb. 11/28. 2) cum κρανι αίματ-  
εχυσία sanguinis effusio: п-тннъ крави  
heb. 9/22.

промыкати vb. διαφέρεισθαι disseminari:  
п-каше (3. sg. impf.) act. 13/49.

промышление п. πρόνοια providentia:  
п-ниемъ act. 24/3.

пронарешти vb. προορίζειν praedesti-  
nare: п-рече cor<sup>1</sup> 2/7.

пропастъ f. ὅπη caverna: къ п-стахъ  
heb. 11/38.

пропѣкданне п. 1) κήρυγμα praedi-  
catio: п-иѣм (instr. sg.) tit. 1/3. 2) εὐαγ-  
γέλιον evangelium: п-нию rom. 14/24.  
3) πρόγνωσις praescientia: п-ниемъ (in-  
str.) act. 2/23. 4) τὸ ἐντυγχάνειν inter-  
pellare: п-нине (acc.) heb. 7/25.

пропѣкдѣти vb. ἐντυγχάνειν postulare:  
п-дѣтъ rom. 8/27.

пропѣкдѣннекъ m. 1) κήρυξ praeco:  
п-къ (nom.) tim<sup>1</sup> 2/7, tim<sup>1</sup> 1/11; п-ка  
(acc.) pet<sup>2</sup> 2/5. 2) καταγγελεὺς annun-  
tiator: п-къ (nom.) act. 17/18.

проприцание п. τὸ προφητεύειν praedi-  
care: п-нию cor<sup>1</sup> 14/39.

проприцати vb. 1) προλέγειν praedicare:  
п-цаю cor<sup>2</sup> 13/2, gal. 5/21. 2) προφη-  
τεύειν prophetare: п-цаѣте cor<sup>1</sup> 14/5;  
п-цам cor<sup>1</sup> 11/4, 14/3; п-цаиъ cor<sup>1</sup>  
14/4, 14/5; п-цакуири cor<sup>1</sup> 11/5; п-цаю-  
ири (nom. pl. f.) act. 21/9. 3) χρηματί-  
ζειν loqui: п-цаюириго (gen. sg. m.) heb.  
12/25.

пропроцати vb. προφητεύειν prophetare:  
п-цаѣте cor<sup>1</sup> 14/1.

пропрѣчскѣне п. προφητεία prophetia:  
п-ствне (nom.) cor<sup>1</sup> 13/8, 14/22; п-  
кне (acc.) cor<sup>1</sup> 13/2; п-иѣмъ tim<sup>1</sup> 4/14;  
п-кни (loc.) cor<sup>1</sup> 14/6; п-кнѣ (gen. pl.)  
thes<sup>1</sup> 5/20; п-кнхъ (loc. pl.) tim<sup>1</sup> 1/18.

просвѣщѣнне п. 1) φωτισμός illumina-  
tio: п-нию cor<sup>2</sup> 4/6. 2) ἐπιφάνεια appa-  
ritio, adventus: п-иѣ (acc.) tim<sup>2</sup> 4/8;  
п-ниа (gen.) tim<sup>1</sup> 6/14, tit. 2/13; п-ниѣ

- tim<sup>2</sup> 4/1; п-ниемъ tim<sup>2</sup> 1/10. Hoc postremo loco ἐπιφάνεια latine per illuminationem vertitur.
- прославити vb. δοξάζειν glorificare: п-мяю rom. 11/13; п-мятъ pet<sup>1</sup> 4/16; п-мятъ сѧ (pass.) pet<sup>1</sup> 4/14, cor<sup>2</sup> 3/10.
- простирати vb. 1) ὑπερεκτείνειν superextendere: п-раемъ (1. pl. praes.) cor<sup>2</sup> 10/14. 2) cum сѧ ἐπεκτείνεσθαι extendi: п-раа сѧ philip. 3/14.
- простота f. ἀπλότης simplicitas: п-тѡю cor<sup>2</sup> 9/13; въ п-тѣ rom. 12/8.
- простыни f. ἀπλότης simplicitas: въ п-ни cor<sup>2</sup> 1/12.
- пространіе п. ἀρελότης simplicitas: п-ни (acc.) act. 2/46.
- пространо adv. φιλοτιμούμενον libere: rom. 15/20.
- пространство п. ἀπλότης simplicitas: п-ствоу cor<sup>2</sup> 8/2.
- пространити сѧ vb. παρρησιάζεσθαι loqui: п-нише сѧ act. 19/8.
- противити сѧ vb. ἀπειθεῖν inobedientem esse, non credere: п-каимъ сѧ rom. 10/21.
- противити сѧ vb. ἀπειθεῖν inobedientem esse: п-ваимъ сѧ (nom. pl.) act. 17/5.
- противленіе п. ἀπίθεια incredulitas: п-ни (acc.) rom. 11/32, heb. 4/6; п-ниа (gen.) eph. 2/2, heb. 4/11; п-ниемъ rom. 11/30.
- противостати vb. ἀντιτασσάσθαι resistere: п-стасте heb. 12/4.
- противно adv. ἀπέναντι contra: act. 17/7.
- протѣгнати vb. προτείνειν adstringere: п-гоша act. 22/25.
- проукаати vb. προελπίειν ante sperare: п-кавшимъ (dat. pl.) eph. 1/12.
- проучаніе п. γυμνασία exercitatio: п-ни (nom.) tim<sup>1</sup> 4/8.
- проучати сѧ vb. γυμνάζειν exercere: проучай сѧ tim<sup>1</sup> 4/7.
- прохоръ m. Προχόρος Prochorus: п-ра (acc.) act. 6/5.
- проучити (-чит-) vb. ἀναγνωσθῆναι legere: п-ти thes<sup>1</sup> 5/27.
- проудакъ (прѣд-) adj. τραχύς asper: п-на (acc. pl. n.) act. 27/29.
- прѣбѡіе adv. ὑπερβαλλόντως supramodum: cor<sup>2</sup> 11/23.
- прѣвнати vb. ὑποζωννόναι accingere: п-ваимъ act. 27/17.
- прѣвладати vb. ὑπερέχειν sublimiorem esse: п-даимъ (dat. pl.) rom. 13/1.
- прѣвладчичество п. ὑπεροχή sublimitas: на прѣвладчичихъ tim<sup>1</sup> 2/2.
- прѣвратити vb. μεταστρέφειν convertere: п-тити gal. 1/7.
- прѣвъзрапати vb. ὑπεραυξάνειν supercrescere: п-майтъ thes<sup>2</sup> 1/3.
- прѣвъзложити vb. προσανατίθεσθαι conferre: п-жухъ gal. 1/16; п-жиша gal. 2/6.
- прѣвъзнестити vb. ὑπερυψοῦν exaltare: п-нсе philip. 2/9.
- прѣвъзносити сѧ ὑπεαίρεσθαι extolli: п-ношю сѧ cor<sup>2</sup> 12/7.
- прѣвънити vb. παρεισέρχεσθαι subintrare: п-ниде rom. 5/20; п-нидоша gal. 2/4.
- прѣвъше adv. ὑπεράνω supra: eph. 1/21, 4/10.



прѣграженіи (-гражд-) n. μεσότοιχον  
media paries: п-ниѣ (acc.) eph.  
2/14.

прѣгърдъ (-гръд-) adj. ὑπέροχος su-  
perbus: п-да (acc. pl. n.) pet<sup>2</sup> 2/18,  
-дама iud. 0/16.

прѣдъводити vb. προάγειν procedere:  
п-даѣ tim<sup>1</sup> 5/24.

прѣдълежити vb. προεῖσθαι praeiacere,  
propositum esse: п-жатъ iud. 0/7; п-  
жаѣю heb. 12/2.

прѣдъпоставити vb. παριστάναι con-  
stituere: п-внтъ cor<sup>1</sup> 8/8, cor<sup>2</sup> 4/14.

прѣдъставити vb. 1) παριστάναι exhi-  
bere: п-внтъ eph. 5/27; п-внтѣ rom.  
6/19; п-внтѣ rom. 6/19; п-внша act.  
23/33; п-внтѣ rom. 12/1, cor<sup>2</sup> 11/2,  
col. 1/22. 2) παραιθέναι apponere: п-  
внѣмо cor<sup>1</sup> 10/27.

прѣдътеча m. πρόδρομος praecursor:  
п-ча (nom.) heb. 6/20.

прѣдъзрѣти vb. προορᾶν providere:  
п-зрѣхъ act. 2/25.

прѣдъкржати (-дрѣж-) vb. ἐπέχειν con-  
tinere: п-жаѣ philip. 2/16. Adde:  
прѣдъкржанимъ (lege: п-жаѣмоу) καὶ  
ὑπεροχῇ in sublimitate cor<sup>1</sup> 2/1.

прѣжеосожженіи n. πρόζριμα praeiu-  
dicium: вѣс п-ниѣ tim<sup>1</sup> 5/21.

прѣжннй adj. ὁ ὑπερλίαν qui est supra  
modum: 1) п-нихъ (gen. pl.) cor<sup>2</sup> 12/1.  
2) ὁ πρό antecessor: п-ниѣмъ (dat. pl.)  
gal. 1/17.

прѣзрѣниѣ n. πρόθεσις propositum: rom.  
8/28.

прѣзрѣти vb. ὑπερορᾶν despiciere: п-  
рѣвъ act. 17/30.

прѣизбыти vb. ὑπερπερισσεύειν super-  
abundare: п-кытъ rom. 5/20.

прѣизбытъчѣствовати vb. ὑπερπε-  
ρσεύειν superabundare: п-ствоѣ cor<sup>2</sup>  
7/4.

прѣизлише adv. ὑπερπερισσοῦ abun-  
dantius: thes<sup>1</sup> 3/10.

прѣимѣти vb. ὑπερβάλλειν superemine-  
re: прѣимѣиѣ (lege: п-иѣма) eph. 3/19.

прѣисподньѣ adj. καταχθόνιος internus:  
п-нихъ (gen. pl.) philip. 2/10.

прѣкорѣчѣствовати vb. ἀντιλέγειν con-  
tradicare: п-ствѣюмъ tit. 2/9.

прѣкословіи n. ἀντιλογία contradictio:  
п-ниѣ (gen.) heb. 7/7.

прѣкословѣствіи n. ἀντιλογία con-  
troversia: п-ствѣю heb. 6/16.

прѣкословѣствіи n. ἀντιλογία contro-  
versia: п-ниѣ (acc.) heb. 12/3.

прѣкрапати сѧ vb. ἐγκόπτεσθαι impe-  
dire: п-пати сѧ pet<sup>1</sup> 3/7.

прѣкрапениѣ n. ἐγκοπὴ offendiculum:  
п-ниѣ (gen.) cor<sup>1</sup> 9/12.

прѣки cf. прѣкы.

прѣкы adv. ἀντί contra: въ п-кы act.  
13/45, въ п-ки act. 28/19, 28/22.

прѣлаганиѣ n. μετάθεσις translatio: п-  
ниѣ (nom.) heb. 7/12.

прѣлагати vb. μεταθίβειν transferre:  
п-гаѣю iud. 0/4; п-гаѣма (gen. sg. n.)  
heb. 7/12; п-гаѣтѣ сѧ (pass.) gal. 1/6.

прѣложениѣ n. μετάθεσις translatio: п-  
ниѣ (acc.) heb. 12/27.

прѣложити сѧ vb. μεταβάλλεσθαι se  
convertere: п-жѣи сѧ act. 28/6.

прѣлжати vb. ἑξαπατᾶν seducere: п-  
иѣтѣ cor<sup>1</sup> 3/18.

пр'καιοεζκнκ adj. προσφιλής amabilis: н-знам (nom. pl. n.) philip. 4/8.

пр'καιοεδ'κйца f. μοιχαλῖς adultera: н-ца (nom.) rom. 7/3; н-ци (dat.) ibid.; н-ца (voc. pl.) iac. 4/4.

пр'καιοεδ'кйцк m. μοιχός adulter: н-ци (voc. pl.) iac. 4/4; н-ци (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 6/9.

пр'κμнмо adv. ὑπερέκεινα ultra: н-ммо cor<sup>2</sup> 10/16.

пр'κμнмоcтнκк adj. πολύσπλαγχνος valde misericors: н-κк (nom.) iac. 5/11.

пр'κμножнтн cа vb. ὑπερπλεονάζειν superabundare: н-жн cа (3. sg. aor.) tim<sup>1</sup> 1/14.

пр'κмоу'дрити vb. κατασφίζειν circumvenire: пр'κм'др'ккк act. 7/19.

пр'κмоу'дрити cа vb. ὑπερφρονεῖν plus sapere: н-ратн cа rom. 12/3.

пр'κм'ногк adj. ὁ καθ' ὑπερβολήν supra modum: н-гоу (dat.) rom. 7/13, cor<sup>2</sup> 1/8; н-гам (acc. pl.) cor<sup>2</sup> 12/7.

пр'κм'кннтн vb. μεταλλάττειν commutare: н-ниша rom. 1/25.

пр'κм'кшатн cа vb. κολλᾶσθαι se iungere: н-тн cа act. 9/26.

пр'κн'емагатн vb. ὀλιγωρεῖν negligere: н-гай (imp.) heb. 12/5.

пр'κ'овлада тн vb. ὑπερεχέειν praecellere: н-даюмоу (dat.) pet<sup>1</sup> 2/13.

пр'κ'окразокатн cа vb. 1) μεταμορφοῦσθαι transformari: н-зоу'емк cа cor<sup>2</sup> 3/18; н-зоу'юме cа rom. 12/2. 2) μετασχηματίζεσθαι transfigurari: н-зоу'етк cа cor<sup>2</sup> 11/14; н-зоу'ютк cа cor<sup>2</sup> 11/15; н-зоу'юме cа cor<sup>2</sup> 11/13. 3) συσχηματίζεσθαι configurari: н-зоу'юме cа pet<sup>1</sup> 1/14.

пр'κннратн vb. 1) πείθειν suadere: н-раю gal. 1/10; н-раю cа (pass.) rom. 8/38, 14/14, 15/14, tim<sup>2</sup> 1/12; н-ра'емк (1. pl. praes.) cor<sup>2</sup> 5/11; н-рае (part. praes.) act. 28/23. 2) διαλέγεσθαι disputare: н-раше act. 18/4; н-раш act. 19/8.

пр'κнлоу'тн vb. ὑποπλεῖν subnavigare: н-п'лоу'хомк act. 27/4, 27/7.

пр'κн'ов'кжатн (-жд-) vb. ὑπερνικᾶν superare: н-жа'емк (1. pl. praes.) rom. 8/37.

пр'κн'од'оскнκ adj. ὁσιος sanctus, purus: н-енк (nom.) heb. 7/26; н-ен'у (dat. sg. m.) tit. 1/8; н-ен'ом'у act. 13/35; н-ена (acc. pl. n.) ibid.; н-ены (acc. pl. f.) tim<sup>1</sup> 2/8.

пр'κн'р'остн'е n. ἀπλότης simplicitas: н-тна (gen.) cor<sup>2</sup> 11/3; н-стнн (loc.) col. 3/22.

пр'κн'р'ост'ынн f. ἀπλότης simplicitas: кк н-нн eph. 6/5.

пр'κн'к'р'кнн'е n. 1) πεισμονή persuasio: н-нн'е (nom.) gal. 5/8. 2) cum слов'есн πθ'ανολογία sublimitas sermonum: н-нн'е col. 2/4.

пр'κн'к'р'ктн vb. 1) πείθειν suadere: н-рншн act. 26/28; н-р'ккк act. 19/26. 2) νικᾶν vincere: н-рншн rom. 3/4.

пр'κн'кр'к f. πειθός λόγος persuasibile verbum: но пр'κн'рн cor<sup>1</sup> 2/4.

пр'κн'к'ктн vb. ψάλλειν psallere: пр'κн'юме eph. 5/19.

пр'κ'р'к'канн'е n. 1) ἀντιλογία contradictio: кк н-ннн iud. 0/11. 2) παραπικρασμός ira, indignatio: м'ко кк н-ннн heb. 4/7.

прѣрѣкати vb. ἀντιλέγειν contradicere:  
п-каюиѣмъ rom. 10/21.

прѣсѣлѣти vb. 1) μεταίξειν transferre:  
п-сѣлѣ (1. sg. praes.) act. 7/43. 2) cum  
сѣл μεταίξειν se transferre: п-сѣлѣ се act.  
7/4, -сѣлѣ сѣ heb. 11/9.

прѣсѣпѣкати vb. 1) προκόπτειν proficere:  
п-качъ gal. 1/14. 2) υπερέχειν exsuperare:  
п-каѣ philip. 4/7.

прѣсѣпѣнииѣ n. υπερβολή sublimitas: п-  
нииѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 4/7, -нииѣ cor<sup>2</sup> 4/17;  
п-нию cor<sup>1</sup> 12/31, cor<sup>2</sup> 4/17.

прѣсѣпѣти vb. προέχειν praecellere: п-  
пѣлѣнъ бѣхѣмъ rom. 3/9.

прѣсѣпѣяти vb. υπερβállειν supereminere, excellere: п-пѣюиѣ (nom. sg. n.) eph. 1/19; п-пѣюиѣ (acc. sg. n.) eph. 2/7, philip. 3/8. п-пѣюиѣ (gen. sg. f.) cor<sup>2</sup> 3/10.

прѣсѣпѣяти vb. 1) μετατιθέναι transferre: п-сѣпѣ (3. sg. aor.) heb. 11/5. 2) μεθίσταμαι amovere: п-сѣпѣ act. 13/22. Cf. прѣсѣпѣти.

прѣсѣпѣяти vb. μεθίσταμαι transferre:  
п-пѣти cor<sup>1</sup> 13/2.

прѣсѣпѣнииѣ n. μετάθεσις translatio:  
п-ниѣ (gen.) heb. 11/5.

прѣсѣпѣти m. διαλειμμα intermissio, cum  
праер. ἐξτὴ ἀδιαλείπτως sine intermissione: вѣс п-на rom. 1/9.

прѣсѣпѣти vb. ὑπομένειν sustinere:  
п-дѣиѣ cor<sup>1</sup> 13/7.

прѣсѣпѣти m. παραβάτης praevaricator: п-ника (acc.) gal. 2/18.

прѣсѣпѣти m. παραβάτης transgressor, praevaricator: п-никъ (nom.) iac.

2/11, rom. 2/25; п-ника (acc.) rom. 2/27;  
п-ниѣ (nom. pl.) iac. 2/9.

прѣсѣпѣти vb. ἐπισκοπεῖν providere:  
п-пѣюиѣ pet<sup>1</sup> 5/2.

прѣсѣпѣти n. 1) πρόσκομμα offensus, offensio: п-ниѣ (nom.) cor<sup>1</sup> 8/9; п-ниѣ (gen.) rom. 9/32, 14/3; п-нию pet<sup>1</sup> 2/8, rom. 9/33; п-ниѣмъ rom. 14/20. 2) προσκοπή offensio: п-ниѣ (gen.) cor<sup>2</sup> 6/3. 3) cum праер. ἐξτὴ ἀπρόσκοπος sine offensione: вѣс п-ниѣ cor<sup>1</sup> 10/32.

прѣсѣпѣти сѣ vb. προσκόπτειν offendere: п-каѣтѣ сѣ rom. 14/21; п-каѣтѣ сѣ pet<sup>1</sup> 2/8.

прѣсѣпѣти (-трѣп-) vb. 1) προσκαρτερεῖν perseverare: п-каюиѣ rom. 13/6. 2) ἀνέχειν supportare: п-каюиѣ eph. 4/2.

прѣсѣпѣти vb. πρίειν secare: п-рѣни  
бѣиѣ heb. 11/37.

прѣсѣпѣти adj. ἐτεροζυγῶν qui iugum  
ducit: п-тѣиѣ (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 6/14.

прѣсѣпѣти m. σκάφη scapha: п-цѣ (acc.)  
act. 27/30; п-ца (gen.) act. 27/32.

прѣсѣпѣти adj. 1) ἀγνός castus: п-тоѣ  
(acc. sg. f.) cor<sup>2</sup> 11/2; п-та (nom. pl. n.) philip. 4/8. 2) ἄσπιλος incontaminatus: п-та (gen.) pet<sup>1</sup> 1/19.

прѣсѣпѣти n. ἀπειλή mina: п-ниѣмъ (instr. sg.) act. 4/17, -ниѣмъ eph. 6/9.

прѣсѣпѣти adj. συνηλικιώτης coetaneus:  
прѣмъ (gen. pl.) gal. 1/14.

прѣсѣпѣти adv. εὐθὺ recte, recto cursu: кѣ  
прѣмъ act. 16/1, 21/1.

прѣсѣпѣти f. Πτολεμαίς Ptolemais.

прѣсѣпѣти m. Ποῦδης Pudens: п-дѣ (nom.)  
tim<sup>2</sup> 4/21.

поѹнтъ m. Πόντος Pontus: кѣ п-тѣ act. 2/9.

поѹнтинскъ adj. Πόντιος Pontius: п-ски (nom. sg.) act. 4/27.

поѹрний comp. a them. поѹръ ἐλεεινότερος miserabilior: поѹръше (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 15/19.

пѣлкѣ (пѣлк-) m. παρεμβολή castra: п-кѣ (acc.) act. 21/34, 21/37, 22/24, 23/10, 23/16, 23/32; п-кы (acc. pl.) heb. 11/34.

пѣтати vb. ἐρευνᾶν scrutari: пѣтаиѣтѣ cor<sup>1</sup> 2/10.

пѣркѣнѣство (пѣрк-) n. τὰ πρωτοτομία primitiva: п-ство (acc.) heb. 12/16.

пѣркѣнѣствовати vb. πρωτεύειν primatum tenere: п-коѹа col. 1/18.

пѣрстанъ adj. χαῖνός terrenus: пѣрстанъ (nom.) cor<sup>1</sup> 15/47; пѣрстанъ (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 15/48; пѣрстанъ (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 15/48.

пѣрстанъ (-стѣнъ) adj. χαῖνός terrenus: п-танаго (gen.) cor<sup>1</sup> 15/49.

пѣръ f. δίκη damnatio: пѣръ (gen.) act. 25/15.

пѣхати vb. λατίζειν calcitrare: п-ти act. 26/14.

пѣнъ adj. μεθών ebrius: п-нъ (nom.) cor<sup>1</sup> 11/21. Cf. пѣнъ.

пѣнѣстѣнѣ n. μέθη ebrietas: п-внѣ (nom. pl.) gal. 5/21.

пѣнѣ n. ὕμνος hymnus: кѣ пѣнѣнъ col. 3/16.

пѣнѣ f. 1) ψαλμός psalmus: пѣнѣ (acc.) cor<sup>1</sup> 14/26. 2) ᾠδή canticus: кѣ пѣнѣнъ col. 3/16, eph. 5/19.

пѣстоѹнѣнѣ m. παιδαγωγός paedagogus: п-нѣнѣ (nom.) gal. 3/24; п-нѣнѣнѣ gal. 3/25.

пѣти vb. 1) ψάλλειν psallere: поѣта iac. 5/13. 2) ὑμνεῖν laudare: поѣта act. 16/25. 3) ᾄδειν cantare: поѣта eph. 5/19, col. 3/16.

пѣтѣдѣсѣтѣнѣ f. πεντηχοστή pentecoste: до п-нѣ cor<sup>1</sup> 16/8.

пѣтѣдѣсѣтѣнѣ adj. πεντηχοστής pentecostes: кѣ п-тѣнѣ act. 20/16. Cf. пѣтѣдѣсѣтѣнѣ.

## ρ.

раавъ cf. раавъ.

раавъ f. Ραάβ Rahab: ρ-въ iac. 2/25; ρ-въ heb. 11/31.

рабѣта f. 1) διακονία ministerium: ρ-та cor<sup>2</sup> 9/12. 2) δουλεία servitus: ρ-тѣ (gen.) rom. 8/21; ρ-тѣ (dat.) rom. 8/15, gal. 5/1, heb. 2/15; ρ-тоѹ gal. 4/24.

рабѣтѣти vb. 1) καταδουλοῦν in servitutem redigere: ρ-тѣ cor<sup>2</sup> 11/20. 2) cum сѣ δουλοῦσθαι servituti subiectum esse: ρ-тѣ сѣ cor<sup>1</sup> 7/15.

рабѣтѣнъ adj. δουλικός servilis: ρ-нъ pet<sup>2</sup> 2/19.

рабѣтѣнѣ adj. παιδίσκης ancillae: ρ-нѣнѣ (nom.) gal. 4/30; ρ-нѣнѣ (nom. pl. n.) gal. 4/31.

рабѣтѣнѣ m. Ἀραβὶς Arabs: ρ-ланѣ act. 2/11.

равѣнодоѹшѣнъ adj. ἰσοψυχός unānimis: ρ-на (acc. sg. m.) philip. 2/20.

равѣночѣстѣнъ adj. ἰσοτιμός coequalis: ρ-ноѹ (acc. sg. f.) pet<sup>2</sup> 1/1.

равѣнѣство n. ἰσότης aequalitas: ρ-ство (nom.) cor<sup>2</sup> 8/14.



ρακκνικς videlicet pro ρακκνιενικς n. ἰσότης aequum: ρ-никъ (acc.) col. 4/1.

ρακκνιενικς n. ἰσότης aequalitas: из-д-раκκνιениа cor<sup>2</sup> 8/13.

ρακκνιενικς n. πυρῳσις fervor: ρ-нию pet<sup>1</sup> 4/12.

ρακκνιενικς vb. 1) πυροῦν incendere: ρ-чженикъ (acc. pl. f.) eph. 6/16. 2) cum сѧ ἐκκαίεσθαι exardere: ρажжъкъша (pro ρажжъкъшо) сѧ rom. 1/27.

ρακκνιενικς сѧ vb. πυροῦσθαι uri: ρ-чизаю сѧ cor<sup>2</sup> 11/29; ρ-чизати сѧ cor<sup>1</sup> 7/9.

ρακκνιενικς сѧ vb. φουσιῶσθαι inflari: ρ-чаша сѧ cor<sup>1</sup> 4/8; ρ-чакъшихъ сѧ cor<sup>1</sup> 4/19; ρ-чамъ сѧ кесте cor<sup>1</sup> 5/2.

ρακκνιενικς m. ἐπισύστασις concursus: ρ-ткъ (nom.) act. 24/12.

ρακκνιενικς vb. 1) ἀναπείθειν persuadere: ρ-пиаеътъ act. 18/13. 2) ἀναστατοῦν concitare: ρ-пиакънъ act. 21/38; ρ-пиаюренъ (nom. pl.) gal. 5/12; ρ-пиакъшамъ (nom. dual.) act. 17/6.

ρακκνιενικς cf. ρακκνιενικς

ρακκνιενικς (-гърд-) vb. τυφοῦσθαι superbum esse, in superbiam elatum esse: ρ-гърдъ tim<sup>1</sup> 6/4; ρ-гърдъкъ tim<sup>1</sup> 3/6.

ρακκνιενικς n. ἀρπαγή rapina: ρ-ниие (acc.) heb. 10/34.

ρακκνιενικς vb. παραζηλοῦν ad aemulationem adducere: ρ-дражю rom. 10/19, 11/14.

ρακκνιενικς vb. 1) ζηλοῦν aemulari: ρ-жаю cor<sup>2</sup> 11/2. 2) παραζηλοῦν ad aemulationem provocare: ρ-жаеъкъ (1. pl. praes.) cor<sup>1</sup> 10/22; ρ-жати rom.

11/11. 3) παροργίζειν ad iracundiam provocare: ρ-жайте eph. 6/4. 4) ἐρεθίζειν ad indignationem provocare: ρ-жайте col. 3/21. 5) παροξύνειν irritare: ρ-жаеътъ сѧ (pass.) cor<sup>1</sup> 13/5; ρ-жаше сѧ (pass.) act. 17/6.

ρακκνιενικς n. ἐριθεία rixa: ρ-жениа (nom. pl.) gal. 5/20.

ρακκνιενικς vb. 1) πορθεῖν expugnare: ρ-шахъ gal. 1/13; ρ-шаше gal. 1/23. 2) καθαιρεῖν destruere: ρ-шаюре cor<sup>2</sup> 10/5. 3) καταργεῖν destruere: ρ-шаеътъ сѧ (pass.) cor<sup>1</sup> 15/26.

ρακκνιενικς vb. 1) πορθεῖν expugnare: ρ-шныъ act. 9/21. 2) καταργεῖν destruere: ρ-шнтъ rom. 6/6, heb. 2/14; ρ-ш'шаро tim<sup>2</sup> 1/10; ρ-шнтъ gal. 3/17. 3) λύειν solve: ρ-шк eph. 2/14.

ρακκνιενικς n. λύσις solutio: ρ-шениа (gen.) cor<sup>1</sup> 7/27.

ρακκνιενικς сѧ vb. ῥιπίζεσθαι circumferri: ρ-ваюма сѧ (gen. sg. m.) iac. 1/6.

ρακκνιενικς videlicet pro ρακκνιенικς n. διαίρεσις divisio: ρ-д'къа (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 12/5.

ρακκνιενικς n. 1) τροπή vicissitudo: ρ-чнъ (gen.) iac. 1/17. 2) ποικίλα varia: къ ρ-чнъ pet<sup>1</sup> 1/6.

ρακκνιενικς comp. a them. ρακκνιенικς διαφορώτερος differentior: ρ-личникъ heb. 1/4.

ρακκνιενικς f. μάκλλον macellum: къ ρ-мннцъ cor<sup>1</sup> 10/25.

ρακκνιενικς\* vb. συγχέειν confundere: ρ-м'кен сѧ (pass.) act. 2/6; ρ-м'кшениа (nom. sg. f.) act. 19/32.

разноглаголати vb. διαστέλλεσθαι distinguishere: ρ-λαχомъ act. 15/24.

разнѣкѣнне n. διαστολή distinctio: ρ-νια (gen.) rom. 10/12, -κνι cor<sup>1</sup> 14/7.

разнѣкѣо n. διαστολή distinctio: ρ-ка (gen.) rom. 3/23.

разнѣкѣокати vb. 1) διαφέρειν inter-esse: ρ-сѣоуѣтъ gal. 2/6. 2) διακρί-νειν discernere: ρ-сѣока act. 15/9. 3) διαστέλλεσθαι dicere: ρ-сѣоуѣмаго heb. 12/20.

разорѣнне n. 1) καθάρσις destructio: ρ-нне (nom.) act. 19/27. 2) καταστροφή eversio: ρ-нѣ (acc.) tim<sup>2</sup> 2/14; ρ-ннеамъ pet<sup>2</sup> 2/14.

разорити vb. καταλύειν destruere: ρ-рихъ gal. 2/18.

ранъ adj. πρόσμος temporaneus: ρанъ (acc. sg. m.) iac. 5/7.

раскѣрѣкѣкѣти vb. καταστρηνῖαν luxuria- tum esse: ρ-пѣкѣтъ tim<sup>1</sup> 5/11.

расмѣтрѣнне n. διάκρισις discretio: ρ-нне heb. 5/14; ρ-нни (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 12/10.

расмѣтрѣити vb. 1) κατανοεῖν conside- rare: ρ-трѣн (3. sg. aor.) rom. 4/19. 2) διακρίνειν diiudicare: ρ-трѣтѣ iac. 2/4.

расмѣтрѣити vb. 1) πυκτεύειν pugnare: ρ-траю cor<sup>1</sup> 9/26. 2) διακρίνειν diiudicare: ρ-траѣ cor<sup>1</sup> 11/29; ρ-траѣи сѣ (pass.) rom. 14/23.

распрѣопнати vb. ἀνασταυροῦν rursum crucifigere: ρ-наюмъ heb. 6/6.

распрѣостранити сѣ vb. πλατύνεσθαι dilatatum esse: ρ-странн сѣ cor<sup>2</sup> 6/11.

распѣхати сѣ vb. διαπρίεσθαι disse- cari: ρ-хахо(у) сѣ act. 7/54.

растѣити сѣ vb. λύεσθαι solvi: ρ-тѣѣтъ сѣ pet<sup>2</sup> 3/10, 3/12.

растѣорити vb. 1) ἀρτύνειν condire: ρ-рино col. 4/6. 2) συγκεραυνῶναι admisce- re, temperare: ρ-ри (3. sg. aor.) cor<sup>1</sup> 12/24; ρ-риноамъ (dat. pl.) heb. 4/2.

растити vb. 1) αὔξάνειν crescere: ρ-титъ col. 2/19. 2) cum κλασὶ κομᾶν comam nutrire: ρ-титъ κλασὶ cor<sup>1</sup> 11/14, 11/15.

растѣкѣти (-тѣкѣ-) vb. καταφθεῖρειν cor- rumpere: ρ-лѣкѣмъ tim<sup>2</sup> 3/8; ρ-тѣкѣмъ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 6/5.

растѣкѣкѣти vb. διαφθεῖρειν corruppe- re: ρ-каѣтъ cor<sup>2</sup> 4/16.

расѣянне n. διασπορά dispersio: ρ-нне pet<sup>1</sup> 1/1.

расѣѣти vb. διασπείρειν dispergere: ρ-сѣкѣмъ сѣ act. 8/1; расѣянн (nom. pl.) act. 8/4, 11/19.

расѣннѣити vb. διατάσσειν disponere, or- dinare: расѣню cor<sup>1</sup> 11/34, расѣннѣхъ cor<sup>1</sup> 16/1.

рѣенне cf. ρѣкѣнне.

рѣека f. Ῥεβέκα Rebeca: ρ-ка rom. 9/10.

рѣкѣнтѣлѣ cf. ρѣкѣнтѣлѣ.

рѣпанъ m. Ῥεμφάς Remphas: ρ-на (acc.) 7/43.

рѣтъ f. 1) ζῆλος aemulatio: рѣтъ (acc.) rom. 10/2. 3) θῦμος animositas: рѣтн (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 12/20.

ригѣонъ m. Ῥήγιον Rhegium: рѣ-пѣ act. 28/13.

рикати (рѣкѣ-) vb. ὠρύεσθαι rugire: рикаѣ pet<sup>1</sup> 5/8.

римъ m. Ῥώμη Roma: римъ (acc.) act. 19/21, -мъ act. 28/14, 28/16; римѣ

(gen.) act. 18/2; ρημκ (loc.) act. 23/11, rom. 1/7, 1/15.

ρητορκ m. ῥήτωρ orator: ρ-ρτмк act. 24/1.

родитеλκнκ adj. 1) ὁ ἐκ φύσεως qui ex natura est: ρ-λκнмκ (nom. sg. f.) rom. 2/27. 2) ὁ κατὰ φύσιν secundum naturam, naturalis: ρ-λκнκнκ (gen. sg. f.) rom. 11/24; ρ-λκнн (nom. pl.) rom. 11/24; ρ-λκнκчк (gen. pl.) rom. 11/21.

родитеλκскκ adj. φυσικός naturalis: ρ-λκскоу rom. 1/26.

родн f. Ῥόδη Rhode: родн act. 12/13.

родк m. Ῥόδος Rhodus: кк родк act. 21/1.

рожчннє n. φρύγανα sarmenta: ρ-чкнκ (gen.) act. 28/3.

роуганннє n. 1) ἐμπαιγμονή deceptio: ρ-нннє (acc.) pet<sup>2</sup> 3/3. 2) ἐμπαιγμός ludibrium: ρ-нннємк heb. 11/36.

роугателк m. ἐμπαίκτης illusor: ρ-тєлкє (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 3/3, iud. 0/18.

роуконписаннє n. χειρόγραφον chirographum: ρ-нннє (acc.) col. 2/14.

роуфк m. Ρούφος Rufus: роуфк (nom.) rom. 16/13.

роучкка f. στάμνος urna: ρ-ка heb. 9/4.

ржика f. ἰός aerugo: ржика iac. 5/3.

ржптанннє n. γογγυσμός murmuratio: вєз-д-ржптаннн philip. 2/14.

ржптникκ adj. γογγυστής murmurator: ρ-вн (nom. pl.) iud. 0/16.

рыданннє n. ὀδυρμός fletus: ρ-нннє (acc.) cor<sup>2</sup> 7/7.

рыккнннє n. 1) ἔρις. contentio: ρ-нннє (nom.) cor<sup>1</sup> 3/3, ρкнннє tim<sup>1</sup> 6/4; ρ-нннє (acc.) philip. 1/15; ρ-ннκнκ (gen.) rom. Kałuzniacki, Actus epistolaeque apost.

1/29; ρ-нннємк rom. 13/13; ρ-ннκнκ (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 1/11, cor<sup>2</sup> 12/20, gal. 5/20; ρкннκнκ (acc. pl.) tit. 3/9. 2) ἐριθεία contentio: ρ-ннκнκ (gen. sg.) rom. 2/8, philip. 1/17; ρ-ннκнκ philip. 2/3. 3) ζηλος aemulatio: ρ-нннє (nom.) cor<sup>2</sup> 9/2; ρ-нннє (acc.) cor<sup>2</sup> 7/11; ρ-ннκнκ philip. 3/6; ρ-нннємк cor<sup>2</sup> 11/2. 4) πόνος labor: ρ-нннє (acc.) col. 4/13.

ркккнннтелк m. 1) ζηλωτής aemulator: ρ-тєлк act. 22/3, gal. 1/14; ρ-тєлкє (nom. pl.) act. 21/20, cor<sup>1</sup> 14/12. 2) μιμητής aemulator: ρ-тєлкє (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 3/13.

ркккнннкатн vb. ζηλοῦν aemulari: ρ-ноуєтє gal. 4/17; ρ-ноуїтє cor<sup>1</sup> 12/31, 14/1, 14/39; ρ-нокатн gal. 4/18.

рчкннκκ adj. λόγιος eloquens: ρ-вк (nom.) act. 18/24.

рчккк adv. ῥητῶς manifeste: tim<sup>1</sup> 4/1.

## C.

сакаоѡокκ adj. τοῦ σαβαώθ sabaoth: c-кк (nom.) rom. 9/29.

сакаоѡк m. σαβαώθ sabaoth: c-ѡу iac. 5/4.

сакл m. Σαῦλος Saulus: саклκ (nom.) act. 13/1, -вкκκ ib. 13/9; сакла act. 13/7.

савккκ cf. саклκ.

саламина f. Σαλαμίς Salamina: c-нκκ (loc.) act. 13/5.

салимскκ adj. τοῦ Σαλήμ Salem: c-мккκ (nom.) heb. 7/1, 7/2.

салимнннн f. Σαλμώνη Salmonis: c-нннн (dat.) act. 27/7.

самоволакнκ adj. αὐθαίρετος voluntarius:

с-лѣнѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 8/17; с-лѣни (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 8/3.  
 самонаѣ m. Σαμουήλ Samuel: с-ла (gen.) act. 3/24; с-лѣ (loc.) heb. 11/32.  
 самолюбѣцѣ (in codice erronee самолюбѣцѣ) m. φιλαυτος se ipsum amans: с-бци (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/2.  
 самофракия f. Σαμοθράκη Samothracia: с-кию act. 16/11.  
 самѣ m. Σαμος Samus: вѣ самѣ act. 20/15.  
 самѣонѣ m. Σαμψών Samson: с-нк (loc.) heb. 11/32.  
 сапѣира f. Σαπείρη Saphira: с-рою act. 5/1.  
 сарра f. Σάρρα Sara: сарра heb. 11/11; саррѣ (dat.) rom. 9/9.  
 сарринѣ adj. Σάρρας Sarae: сарринѣ (gen. pl.) rom. 4/19.  
 саулѣ m. Σαῦλος Saulus: саулѣ act. 8/1, 8/3, 9/1, 9/8, 9/19, 9/22, 9/26, 12/25, -ѣлѣ ib. 22/7, 26/14; саула act. 7/58, 9/11, 11/25, 13/2, -ѣла ib. 13/21; сауловѣ act. 9/32; сауле act. 9/4, 9/17, -ѣле ib. 22/13. Cf. саклѣ.  
 саулѣ adj. Σαύλου Sauli: саулю act. 11/30.  
 саулѣ cf. саулѣ.  
 скадланѣ adj. διαβόλος criminator: с-ви (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/3.  
 скарити сѣ vb. μάχεσθαι litigare: с-тѣ сѣ iac. 4/2; с-ти сѣ tim<sup>2</sup> 2/4.  
 скарланѣ adj. μάχιμος contumeliosus: с-коу (dat. sg. m.) tit. 1/7.  
 скарѣ m. μάχη lis: скарѣ (nom. pl.) iac. 4/1; скарѣ (acc. pl.) tim<sup>2</sup> 2/23, tit. 3/9.  
 скерѣномаслины f. ὀργεῖλαις oleaster: с-ны (gen.) rom. 11/24.

скерѣномаслины m. ὀργεῖλαις oleaster: с-ны rom. 11/17.  
 скерѣнѣ adj. ἄγιος ferus: с-ны (nom. pl. f.) iud. 0/13.  
 свобода f. ἐλευθερία libertas: с-да cor<sup>1</sup> 10/29, cor<sup>2</sup> 3/17, gal. 5/13; с-ды (gen.) gal. 2/4; с-доу pet<sup>1</sup> 2/16, pet<sup>2</sup> 2/9, rom. 8/12, gal. 5/13; с-дою gal. 5/1.  
 свободѣнникѣ m. ἀπελευθερος libertus: с-никѣ cor<sup>1</sup> 7/22.  
 скѣдомѣ adj. μαρτυρούμενος testimonium habens: с-домѣ (nom.) act. 10/22.  
 скѣдѣти cf. сѣкѣдѣти.  
 скѣсе 3. pl. aor. compos. I. a them. сѣл-, resp. сѣкѣд. Cf. sub voce сѣкѣсти.  
 скѣтлѣнѣ n. τὸ ἱερόν sacrarium: с-лѣнѣ (gen.) cor<sup>1</sup> 9/13.  
 скѣтлѣнѣ m. ἱερεύς sacerdos: с-лѣ (nom.) heb. 2/17, 7/1, 7/3, 7/15, 7/17, 7/21, 8/4; с-лѣ (gen.) heb. 4/15; с-лѣ (acc.) heb. 10/21; с-лѣнѣ heb. 7/11; с-лѣ (nom. pl.) heb. 7/21, 7/23, 9/7; с-лѣ (gen. pl.) heb. 9/7, 9/11; с-лѣнѣ (dat. pl.) heb. 8/4.  
 скѣтлѣнѣстро n. 1) ἱεράτευμα sacerdotium: с-стро pet<sup>1</sup> 2/5, 2/9. 2) ἱερωσύνη quod ad sacerdotem pertinet: с-стро (acc.) heb. 7/24; с-сѣнѣ (gen.) heb. 7/12; с-сѣнѣ (loc.) heb. 7/14.  
 скѣтолѣнѣнѣ adj. ἱεροπρεπής sanctus: с-никѣ (loc. sg. n.) tit. 2/3.  
 скѣтѣнѣ f. 1) ἁγιασμός sanctimonia: с-нѣ pet<sup>1</sup> 1/2, heb. 12/14, -нѣ rom. 6/19, 6/22, -нѣ thes<sup>1</sup> 4/4; с-нѣ (loc.) thes<sup>2</sup> 2/13, -нѣ tim<sup>1</sup> 2/15. 2) ἁγιωσύνη sanctitas: с-нѣ cor<sup>2</sup> 7/1; с-нѣ (loc.) thes<sup>1</sup> 3/13. 3) ἁγίωσις sanctificatio:



- с-ни (gen.) heb. 12/10. 4) τὸ ἅγιον sanctum: с-ню thes<sup>1</sup> 4/8.
- сѢАТѢА f. ἁγιασμός sanctificatio: с-ба cor<sup>1</sup> 1/30; с-боу thes<sup>1</sup> 4/7.
- сѢАЩЕННѢ m. ἱερεὺς sacerdos: с-никъ (gen. pl.) heb. 10/11, 13/11.
- сѢАЩЕННѢ n. 1) ἱερατεία sacerdotium: с-ние (acc.) heb. 7/5. 2) ἱεροσύνη sacerdotium: с-ниемъ heb. 7/11.
- сѢАСТНѢ m. Σεβαστός Augustus: с-тина act. 27/1.
- сѢАСТОВѢ adj. Σεβαστοῦ Augusti: с-къ (acc.) act. 25/21.
- сѢАСТЪ m. Σεβαστός Augustus: с-та act. 25/25.
- сѢКОУНѢ m. Σεκοῦνδος Secundus: с-дъ (nom.) act. 20/4.
- сѢЛАМНѢТѢННѢ lectio erron. pro е-лаμнѢТѢННѢ m. Ἐλαμίτης Elamita: сѢЛАМНѢТѢ act. 2/9.
- сѢЛЕВКІА f. Σελεύχεια Seleucia: с-кио act. 13/4.
- сѢЛЕННѢ n. σκῆνωμα tabernaculum: с-ние (acc.) act. 7/46.
- сѢЛОУНѢ m. Θεσσαλονίκη Thessalonica: с-нъ (acc.) act. 17/1; с-нъ (loc.) act. 17/13.
- сѢЛОУНѢСКѢ adj. 1) ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ qui est Thessalonicae: с-нѢскѢхъ (gen. pl.) act. 17/11. 2) Θεσσαλονικέων Thessalonicensium: с-нѢскѢхъ (dat. sg. f.) thes<sup>1</sup> 1/1; с-нѢскѢхъ thes<sup>2</sup> 1/1.
- сѢЛОУНІАННѢ m. Θεσσαλονικεὺς Thessalonicensis: с-нинъ (nom.) act. 20/4; с-ниноу act. 27/2.
- сѢРГІЙ m. Σέργιος Sergius: сѢРГЕА (lege: сѢРГЕА) act. 13/7.
- сѢТѢ 3. sg. praes. а сѢТИ φησὶν ait: н сѢТѢ КАЗЕННѢ act. 8/36.
- сИΔОНАННѢ m. Σιδώνιος Sidonius: с-нани (acc. pl.) act. 12/20.
- сИКАРНѢ m. σικάριος sicarius: с-рнѢ (gen. pl.) act. 21/38.
- сИЛА m. Σίλας Silas: сИЛА act. 15/32, 16/25, 17/14, 18/5; сИЛѢ (dat.) act. 15/34, 16/29, 17/4, 17/15; сИЛОУ act. 15/22, 15/27, 15/40, 16/19, 17/10.
- сИЛОУАНѢ m. Σιλουανός Silvanus: с-нъ (nom.) thes<sup>1</sup> 1/1, thes<sup>2</sup> 1/1; с-нѢмъ pet<sup>1</sup> 5/12, cor<sup>2</sup> 1/19.
- сИНА f. Σινᾶ Sina: сИНА gal. 4/25.
- сИНАЙСКѢ adj. τῆς Σινᾶ Sina: с-скѢмъ (gen. sg. f.) gal. 4/24; с-цѢк (loc. sg. f.) act. 7/38.
- сИОНѢ m. Σιών Sion: с-на (gen.) rom. 11/26; с-нѢ (loc.) pet<sup>1</sup> 2/6.
- сИРАКОУСѢ pl. Συρακοῦσαι Syracusae: вѢ с-скѢхъ act. 28/12.
- сИРОТА f. ὀρφανός pupillus: сИРОТѢ (gen. pl.) iac. 1/27.
- сИСІАННѢ n. 1) ἀπαύγασμα splendor: с-ние (nom.) heb. 1/3. 2) λαμπρότης splendor: с-нина (gen.) act. 26/13.
- сКАКАТИ vb. 1) ἄλλεσθαι silire: сКАКАШЕ act. 14/10; сКАЧЕ (part. praes. act.) act. 3/8. 2) ἐφάλλεσθαι insilire: сКАЧА (part. praes. act.) act. 19/16.
- сКАРѢДОВАТИ сѢ vb. βδελύττεσθαι abominari: с-дѢмъ сѢ rom. 2/22.
- сКВРѢНЕНѢ cf. сКВРѢННѢ.
- сКВРѢНѢ adj. κοινός communis: сКВРѢНО (nom.) act. 11/8.
- сКВРѢНА (сКВРѢ-) f. 1) σπῖλος macula: с-нѢ (gen.) eph. 5/27. 2) σπιλάς ma-

cula: c-нѣ (gen.) iud. 0/24; c-нѣ (nom. pl.) iud. 0/12. 3) μολυσμός inquinamentum: c-нѣ (gen.) cor<sup>2</sup> 7/1. 4) φθορά corruptio: c-нѣ (gen.) pet<sup>2</sup> 1/4. 5) ῥυπαρία immunditia: c-нѣ iac. 1/21. 6) ῥύπος sordium: c-нѣ (dat.) pet<sup>1</sup> 3/21. 7) ἀσέλγεια luxuria: c-нѣ (gen.) pet<sup>2</sup> 2/18; c-нѣ iud. 0/4. 8) ἀλίσγημα contamination: c-нѣ (gen. pl.) act. 15/20.

скѣврннтѣлѣ m. 1) βέβηλος profanus: c-тѣлѣ (nom.) heb. 12/16. 2) ποιῶν τὸν σπῖλον coinquinator: c-тѣлѣ (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 2/13. Contextui graeco h. l. melius lectio скѣврнѣ correspondet.

скѣврннѣ adj. 1) κοινός communis: c-ннѣ (nom.) rom. 14/14; скѣврннѣ (gen. sg. n.) act. 10/14; скѣврннѣ (acc. sg. m.) act. 10/28. 2) κεκοινωμένος inquinatus: c-ннѣ (acc. pl.) heb. 9/13. 3) μιαιμοῦ immunditiae: c-ннѣ (gen. sg. f.) pet<sup>2</sup> 2/10. 4) μεμιαιμένος coinquinatus: скѣврннѣ (dat. pl.) tit. 1/15. 5) λαμπρός sordidus: c-ннѣ (loc. sg. f.) iac. 2/2. 6) βέβηλος profanus: скѣврннѣ (acc. pl. n.) tim<sup>2</sup> 2/16; c-ннѣ (gen. pl.) tim<sup>1</sup> 4/7; c-ннѣ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 1/9.

скѣврннѣннѣ n. μίαισμα coinquinatio: c-ннѣ (acc. pl.) pet<sup>2</sup> 2/20.

скѣвгнннѣ adj. Σεῦα Scēvae: c-гнннѣ (nom. pl.) act. 19/14.

скѣтѣлѣннѣ n. ἀσέλγεια libido: c-тѣлѣ (acc. pl.) pet<sup>1</sup> 4/3.

скрнжалѣ f. πλάξ tabula: c-лн (nom. pl.) heb. 9/4; на c-лѣ cor<sup>2</sup> 3/3.

скоудѣлѣннѣ adj. ὑστράκινος fictilis: скдѣлннѣ (nom. pl. m.) tim<sup>2</sup> 2/20.

скоудѣннѣ adj. λείπων deficiens: скдѣлнѣ есдег tit. 3/13.

скѣтѣтн cѣ vb. 1) ἀστατεῖν instabilem esse: c-тѣтн cѣ cor<sup>1</sup> 4/11. 2) περιφέρεισθαι circumferri: c-тѣтн cѣ eph. 4/14.

сладѣкѣ adj. γλυκύς dulcis: c-кѣ iac. 3/11.

сластолюбѣкѣ m. φιλήδονος voluptatum amator: c-бѣннѣ (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/4.

словопрепнратн cѣ vb. λογομαχεῖν contendere verbis: c-тн cѣ tim<sup>2</sup> 2/14.

словекекѣ adj. λογικός rationalis: c-нѣ (acc. sg. n.) rom. 12/1; c-нѣ (acc. sg. f.) cor<sup>1</sup> 1/17.

словеѣннѣ m. Σκυθός Scytha: c-нннѣ (nom.) col. 3/11.

слоугѣканнѣ n. λατρεία servitus: c-ннѣ (nom.) gal. 5/20.

слоугѣннѣ n. 1) διακονία ministerium: c-ннѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 3/7, 3/8, 3/9, 6/3; c-ннѣ (acc.) rom. 12/7, cor<sup>1</sup> 16/15, cor<sup>2</sup> 4/1, 5/18, heb. 1/14, 8/6, -ннѣ col. 4/17, -ннѣ tim<sup>2</sup> 4/5; c-ннѣ (gen.) act. 1/25; c-ннѣ (dat.) cor<sup>2</sup> 8/4, 11/8, eph. 4/12, 9/13; c-ннѣ (instr.) act. 21/19; c-ннѣ (loc.) rom. 12/7; c-ннѣ (dat. pl.) cor<sup>2</sup> 12/5. 2) λατρεία obsequium: c-ннѣ (nom.) rom. 9/4; c-ннѣ (acc.) rom. 12/1; c-ннѣ (gen.) cor<sup>1</sup> 10/10. 3) λειτουργία officium: c-ннѣ cor<sup>2</sup> 9/12.

слоугѣнтѣлѣ m. 1) διάκονος minister: c-тѣлѣ (nom.) eph. 3/7, 6/21, col. 1/23, 1/25, 4/7, tim<sup>1</sup> 4/6; c-тѣлѣ (acc.) rom. 15/18, thes<sup>1</sup> 3/2; c-тѣлѣ (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 11/15, 11/23; c-тѣлѣ (acc. pl.)

cor<sup>2</sup> 3/6. 2) λειτουργός minister: c-  
 τεαλ̃ (nom.) heb. 8/2; c-τεαλ̃ (dat.)  
 rom. 15/16; c-τεαιε (nom. pl.) rom.  
 13/6. 3) ὑπηρετής qui est in ministe-  
 rio: c-τεαια (acc. sg.) act. 13/5.  
 cлoужнtелkннцa f. ἡ διακονός quae est  
 in ministerio: c-τεαλ̃ннцo rom. 16/1.  
 cлoужкккн̃ adj. 1) λειτουργικός admi-  
 nistratorius: c-кнн (nom. pl.) heb. 1/14.  
 2) λειτουργίας ministerii: c-нн̃ (acc.  
 pl. m.) heb. 9/21.  
 cлoужккcткoвaтн vb. διακονεῖν mini-  
 strare: c-кoвaнa (nom. sg. f.) cor<sup>2</sup> 3/3.  
 cл̃ннккчaн̃ adj. ἡλίου solis: c-чкнaгo  
 act. 26/13.  
 cл̃кзнтн cл vb. πευθεῖν lugere: c-тe cл  
 iac. 4/9.  
 cлoкк̃ f. συκῆ ficus: c-к̃ (nom.) iac.  
 3/12.  
 cлoтpеaнeкн̃ cf. cл̃мoтpкaнeкн̃.  
 cлoтpеннe cf. cл̃мoтpеннe.  
 cлoтpанк̃ cf. cл̃мoтpанк̃.  
 cл̃к̃х̃ m. γέλως risus: c-х̃ (nom.) iac.  
 4/9.  
 cл̃к̃шaтн cл vb. προσέρχεσθαι accede-  
 re: c-тн cл act. 10/28.  
 cлoснпaтp̃ erronee pro cлoпaтp̃ m.  
 Σώπατρος Sopater: c-тp̃ (nom.) act.  
 20/4.  
 cлoснпaтp̃ m. Σωσίπατρος Sosipater:  
 c-тp̃ (nom.) rom. 16/21.  
 cлoстeн̃ m. Σωσθένης Sosthenes: c-н̃  
 cor<sup>1</sup> 1/1; c-нa act. 18/17.  
 cлoтoннн̃ adj. τοῦ σατανᾶ satanae: c-  
 ннн̃ (nom.) cor<sup>2</sup> 12/7.  
 cлaннa f. Σπανία Hispania: c-ннo rom.  
 15/24, 15/28.

cлaснtелkн̃ adj. σωτήριος salvatoris:  
 c-тeаnа (nom. sg. f.) tit. 2/11.  
 cл̃к̃х̃ m. 1) προθυμία promptus ani-  
 mus, voluntas: cл̃к̃х̃ (nom.) cor<sup>2</sup>  
 8/11, 8/12; cл̃к̃xoу cor<sup>2</sup> 8/19; cл̃к̃х̃м̃  
 pet<sup>1</sup> 5/2. 2) προκοπή profectum: cл̃к̃х̃  
 (acc.) philip. 1/25.  
 cл̃к̃ш̃тн cл vb. εὐοδοῦσθαι prospere age-  
 re: cл̃к̃ш̃eт̃ cл iоan<sup>3</sup> 0/2; c-тн cл ib.  
 cлaмaш̃тн vb. καταισχύειν deturpare:  
 c-лaш̃eт̃ cor<sup>1</sup> 11/4, 11/5; c-лaш̃eтe cor<sup>1</sup>  
 11/22.  
 cлaмoслoккcткeн̃ n. αἰσχρολογία tur-  
 pis sermo: c-cт̃нe (acc.) col. 3/8.  
 cлaмoтa f. 1) αἰσχρότης turpitude: c-тa  
 eph. 5/4. 2) ἐντροπή verecundia: c-т̃к̃  
 (dat.) cor<sup>1</sup> 6/5.  
 cлaм̃ m. 1) τὸ αἰσχρόν turpe: c-м̃  
 (nom.) eph. 5/12. 2) αἰσχὺνη decor:  
 c-мoу cor<sup>2</sup> 4/2. 3) εὐλάβεια reverentia:  
 c-м̃м̃ heb. 12/28.  
 cлeбpoбн̃ц̃ m. ἀργυροκόπος argenta-  
 rius: c-ц̃ (nom.) act. 19/24.  
 cлeбpен̃ cf. cлeбpкн̃.  
 cлeбpкн̃ adj. ἀργυρός argenteus: c-рeнн̃  
 (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 2/20; c-р̃кн̃ (acc. pl.)  
 act. 19/24.  
 cлeбpoлoккcткeн̃ n. φιλαργυρία argenti  
 cupiditas: c-cт̃e (nom.) tim<sup>1</sup> 6/10.  
 cл̃к̃д̃к̃eк̃д̃к̃ц̃ m. κερδογνώστης qui  
 novit corda: c-к̃д̃к̃e (voc.) act. 1/24.  
 Cf. cл̃к̃д̃к̃eк̃д̃к̃ц̃.  
 cл̃к̃нa f. Δορκάς Caprea: c-нa act. 9/36,  
 9/39.  
 cлaн̃ m. παρεμβολή castra: c-нa (gen.)  
 heb. 13/11, 13/13.  
 cлaннцa f. 1) πρεσβυτέρα anus: c-цa (acc.)

- pl.) tim<sup>1</sup> 5/2. 2) πρεσβυτης anus: c-цамъ (dat. pl.) tit. 2/3.
- старѣчскъ adj. γραιῶνης anilis: c-чѣхъ (gen. pl.) tim<sup>1</sup> 4/7.
- стахий m. Στάχυς Stachys: c-хна (acc.) rom. 16/9.
- степанъ m. Στέφανος Stephanus: c-нъ (nom.) act. 6/8, cткп- ib. 7/55; cтк-паномъ act. 6/9.
- степень m. ἀναβαθμός gradus: c-ни (loc.) act. 21/40; c-нхъ (loc. pl.) act. 21/35.
- стефанниковъ adj. Στεφανῶ Stephanae: c-къ (acc.) cor<sup>1</sup> 16/15; c-кк (loc.) cor<sup>1</sup> 16/17.
- стефаннинъ adj. Στεφανῶ Stephanae: c-нинъ (acc.) cor<sup>1</sup> 1/16.
- стефанъ m. Στέφανος Stephanus: c-на act. 6/5; cткфана act. 7/59, 8/2; при cткфанъ act. 11/19.
- стефанъ adj. Στεφάνου Stephani: c-на (nom. sg. f.) act. 22/20.
- стоикъ m. Στοικός Stoicus: c-къ (gen. pl.) act. 17/18.
- стопа f. 1) βῆμα passus: c-ни (gen.) act. 7/5. 2) ἕχνος vestigium: c-пама (dat. dual.) pet<sup>1</sup> 2/21; c-паму (instr. pl.) cor<sup>2</sup> 12/18.
- столъ m. στάσις status: c-нне (acc.) heb. 9/8.
- странникъ m. 1) βάρβαρος barbarus: c-къ cor<sup>1</sup> 14/11. 2) παρεπίδημος peregrinus: c-кы (acc. pl.) pet<sup>1</sup> 2/11.
- страннолюбецъ m. φιλόξενος hospitalis: c-любѣцю (dat.) tim<sup>1</sup> 3/2, -ннолюбѣж tit. 1/8; c-любѣци (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 4/9.
- страннолюбественъ n. φιλοξενία hospitalitas: c-ствнне (acc.) rom. 12/13; c-ствкы (gen.) heb. 13/2.
- страннопринимкъ m. ξένος hospes: c-мъцъ (nom.) rom. 16/23.
- страстнъ adj. παθητός passibilis: c-нъ (nom.) act. 26/23.
- страшнъ adj. φοβερός terribilis: c-но heb. 10/27, 10/31, 12/21.
- стричь (стриг-) vb. κείρειν tondere: стрижѣтъ сѧ (pass.) cor<sup>1</sup> 11/6; стрн-гоушнмъ (dat. pl.) act. 8/32.
- стрѣлникъ adj. σχολιός pravus: c-птика (gen. sg. m.) philip. 2/15.
- стрѣмленіе n. ὀρμή impetus: c-нне iac. 3/4.
- стрѣкентъ vb. 1) συστέλλειν amovere: c-енше (3. pl.) act. 5/6. 2) συγχομίζειν colligere, curare: c-енше (3. pl.) act. 8/2.
- стрѣла f. βέλος telum: c-лы (acc. pl.) eph. 6/16.
- стрѣлкыцъ δεξιολάβος lancerarius: c-цъ (gen. pl.) act. 23/23.
- стрѣкы сѧ (стриг-) vb. κείρεσθαι tonderi: c-цы сѧ cor<sup>1</sup> 11/7.
- стоудоложественъ n. ἀσέλγεια impudicitia: c-ствкы (nom.) gal. 5/19; c-ствкы eph. 4/19; c-стрин (loc.) cor<sup>2</sup> 12/21.
- ствленъ n. κολάμη stipula: c-лкы (acc.) cor<sup>1</sup> 3/12.
- cткна f. 1) τοῦχος paries: c-но (voc.) act. 23/3. 2) ταίχιον murus: c-ны (acc. pl.) heb. 11/30.
- cткнъ m. σκιά umbra: c-нъ (nom.) act. 5/15, gal. 2/17; c-нъ (acc.) heb. 10/1.
- cткпанъ cf. cтепанъ.





сѣккѣрховати (-кѣрѣх-) vb. τελειοῦν consummare: с-хова heb. 10/14.

сѣккѣршати сѣ vb. τελειοῦσθαι perfici: с-шаестѣ сѣ ioan<sup>1</sup> 2/5.

сѣккѣршнтелѣ m. τελειωτής consummator: с-телѣ (acc.) heb. 12/2.

сѣкѣдѣкѣ videlicet pro сѣкѣдѣкѣтелѣ m. μάρτυς testis: с-дѣкѣ (dat.) cor<sup>2</sup> 13/1.

сѣкѣдѣкѣти vb. 1) ἐπίστασθαι scire: сѣкѣкѣ act. 19/15; сѣкѣкѣ act. 26/26. 2) συνειδέναι consilium esse: сѣкѣдѣкѣ (1. sg. praes.) cor<sup>1</sup> 4/4; сѣкѣкѣ cor<sup>1</sup> 14/16; сѣкѣдоуѣи (nom. sg. f.) act. 5/7; сѣкѣдоуѣи (dat. sg. f.) act. 5/2. 3) γινώσκειν noscere: сѣкѣкѣ ioan<sup>1</sup> 3/20, cor<sup>1</sup> 3/20. 4) cum не ἄγνοεῖν ignorare: не сѣкѣдоуѣи rom. 10/3.

сѣкѣкѣ f. συνείδησις conscientia: с-тѣ (nom.) cor<sup>1</sup> 8/7, 8/10, tit. 1/15; с-тѣ (acc.) act. 24/16, pet<sup>1</sup> 3/16, rom. 13/5, cor<sup>1</sup> 8/12, 10/25, 10/27, 10/28, 10/29, heb. 9/14, 13/18, tim<sup>1</sup> 1/19; с-ти (gen.) cor<sup>1</sup> 10/29, cor<sup>2</sup> 1/12, heb. 10/2, tim<sup>1</sup> 1/5; с-ти (dat.) pet<sup>1</sup> 3/21, rom. 2/15, 9/1, heb. 9/9; с-тию act. 23/1, -тѣ cor<sup>1</sup> 8/7, tim<sup>1</sup> 4/2, tim<sup>2</sup> 1/3; с-ти (loc.) cor<sup>2</sup> 4/2, tim<sup>1</sup> 3/9.

сѣкѣкѣпаннѣ n. συμφώνησις conventio: с-ннѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 6/15.

сѣглашати vb. συμφωνεῖν concordare: с-шаютѣ act. 15/15.

сѣгладѣати vb. κατασκοπεῖν explorare: с-датѣ (sup.) gal. 2/4.

сѣгѣрѣкѣти vb. κατακαίεσθαι ardere, exuri: с-ритѣ cor<sup>1</sup> 3/15; с-ратѣ pet<sup>2</sup> 3/10.

сѣгѣромаднѣти vb. συστρέφειν congregare: с-макѣио (dat.) act. 28/3.

сѣдѣргнѣуѣти сѣ vb. ἀποκόπτεσθαι abscindi: с-нѣуѣтѣ сѣ gal. 5/12.

сѣдѣржати vb. 1) συνέχειν urgere: cor<sup>2</sup> 5/14. 2) κατέχειν tenere, possidere: с-жнмѣ (1. pl. praes.) heb. 10/23; с-жнтѣ cor<sup>1</sup> 15/2; с-жаиѣ cor<sup>1</sup> 7/30, cor<sup>2</sup> 6/10.

сѣдѣкѣти vb. 1) ἐνεργεῖν perficere: с-кѣти philip. 2/13. 2) κατεργάζεσθαι operari: с-кѣю rom. 7/15, 7/17; с-кѣиѣтѣ iac. 1/20, rom. 4/15, 5/3, cor<sup>2</sup> 4/17, 7/10, 9/11; с-кѣютѣ cor<sup>2</sup> 7/10; с-кѣиѣ сѣ (pass.) cor<sup>2</sup> 12/12; с-кѣиѣю rom. 1/27. 3) ἐπιτελεῖν consummare: с-кѣиѣю heb. 9/6.

сѣдѣкѣоуѣкѣти vb. ποιεῖν facere: с-кѣю rom. 6/15.

сѣдѣкѣиѣти vb. συμμερίζεσθαι participare: с-мѣиѣтѣ cor<sup>1</sup> 9/13.

сѣдѣкѣтелѣ m. δημιουργός conditor: с-телѣкѣ (nom.) heb. 11/10.

сѣдѣкѣиѣти vb. 1) ἐργάζεσθαι operari: сѣдѣкѣиѣи ioan<sup>3</sup> 0/5; сѣдѣкѣиѣа heb. 11/33. 2) κατεργάζεσθαι operari: сѣдѣкѣиѣтѣ iac. 1/3. 3) ποιεῖν сѣдѣкѣиѣтѣ cor<sup>1</sup> 5/2; сѣдѣкѣиѣкѣиѣа cor<sup>1</sup> 5/3. 4) πράττειν agere: сѣдѣкѣиѣкѣиѣа rom. 9/11.

сѣжагѣати vb. κατακαίειν comburere: с-гѣуѣ act. 19/19; с-гѣютѣ сѣ (pass.) heb. 13/11.

сѣзѣкѣти vb. συγκαλεῖν convocare: с-кѣиѣ act. 5/21.

сѣнзѣкѣранѣ adj. συνελεγκτός cōelectus: с-ранѣа (nom. sg. f.) pet<sup>1</sup> 5/13.

сѣказаннѣ n. 1) ἐνδείξις ostensio: с-ннѣ (acc.) rom. 3/26. 2) ἐπίλυσις explicatio:

tio: c-ннѣ pet<sup>2</sup> 1/20. 3) ἐρμηνεία interpretationatio: c-ннѣ (nom.) cor<sup>1</sup> 12/10.

сѣкроушєніє п. σύντριμα contritio: с-  
ніє (nom.) rom. 3/16.

сѢГАТИ (-АѢГА-) vb. ψεύδασθαι: men-  
tiri: сѡага act. 5/5; сѡагати act. 5/3,  
с-ти heb. 6/18.

сѡλκστη (-λκσ-) vb. καταβαίνειν descen-  
dere: сѡλκзе eph. 4/9.

сѣлаци (-лжк-) vb. συνλαμβάνειν incur-  
vare: сѣлаци (imp.) rom. 11/10.

сѣматрѣти vb. διακρίνεσθαι iudicare:  
с-рѣкуюиe iud. 0/22.

с-и-и-е (nom.) rom. 11/15; с-и-и-е (acc.)  
rom. 5/11; с-и-и-а (gen.) cor<sup>2</sup> 5/18,  
5/19.

сѣмирити сѣ vb. καταλάσσεσθαι recon-  
ciliari: с-рнхомъ сѣ rom. 5/10; сѣмирше  
сѣ ibid.

сѣмьриятѣ сѣ vb. καταλλάσσεσθαι recon-  
ciliari: с-рѣиетѣ сѣ cor<sup>1</sup> 7/11.

с-мoтpeнiю 1) οἰκονομία aedificatio, dispensatio: с-ниѣ (nom.) eph. 3/9; с-ниѣ (acc.) tim<sup>1</sup> 1/4, с-мoтp- eph. 1/10; с-ниѣ col. 1/25. 2) ἐπίειξα elementia: с-нѣѣмъ act. 24/4.

сѢМОТРАНИКЪ adj. ἐπειχίς modestus:  
с-АНЮУ (dat. sg. m.) tim<sup>1</sup> 3/3; сѢМОТРА-  
НИИ (videlicet pro сѢМОТРАНИИМЪ)  
pet<sup>1</sup> 2/18.

СЪМОТРАНИЕКЪ adj. επιμελής mode-  
stus: с-НОЕ (nom.) philip. 4/5; с-мо-  
тРЕНИЕМОУ (dat. pl.) tit. 3/2.

сѢМЫСЛѢ m. 1) διάνοια mens: с-лѢ (acc.)  
ioan<sup>1</sup> 5/20, heb. 8/10. 2) φρόνησις pru-  
dencia: с-лѢмк eph. 1/8.

сѣмъслѣнѣ adj. λογικός rationabilis: c-  
ноіе (acc.) pet<sup>1</sup> 2/2.

сѣмѣшлати ѱ. λογίζεσθαι cogitare: с-  
лахъ cog<sup>1</sup> 13/11.

сѣмѣшлѣніе n. διάνοια mens: с-ніе  
(acc.) pet<sup>2</sup> 3/1.

сѣмъ крѣнѣмоу дрѣвѣнїе п. ταπεινοφρο-  
σύνη humilitas: с-ствїе (acc.) col.  
3/12; с-ствїи (loc.) col. 2/23.

с-реша vb. συμψηφίζεν computare:  
с-риша act. 19/19.

с κλῆματα vb. μετρεῖν metire: с-рѣсѣти  
cor<sup>2</sup> 10/12.

с-ние (acc.) thes<sup>1</sup> 5/9; -ные heb. 10/39;  
с-нию eph. 1/14.

сѣна слѣдникъ (-слѣдъ-) m. συγγλη-  
ρονόμος coheres: с-ници (nom. pl.) rom.  
8/17.

(nom.) tim<sup>1</sup> 6/5, 6/6.

сѣниската и vb. θησαυρίζειν acquirere: с-  
касте iac. 5/3.

сѣніе п. 1) ἐνύπσιον somnium: сѣніе  
(acc. pl.) iud. 0/8. 2) ὄρασις visio in  
somno: сѣнік (acc. pl.) act. 2/17.

сѣноузынѣца m. ἵππεύς eques: с-ныцѣ  
(gen. pl.) act. 23/23; с-ныца (acc. pl.)  
act. 23/32.

сѢНЬ КМѢСТВО и. ἐπισυναγωγή collectio  
с-ства (gen.) heb. 10/25.

сѣиѣніе п. μεταληψις perceptio: с  
ніе (асс.)  $\text{tim}^1 \frac{4}{3}$ .

сѢНѢДѢ f. βρωσις manductio: с-дѣ (acc.)  
cor<sup>2</sup> 9/10.

сѣобразовати сѣ vb. 1) συμμορφοῦσθαι  
configurari: с-зѣти сѣ philip. 3/10.





сѣтолѣтнѣ adj. ἑκατονταέτης qui centum annorum est: с-нѣ (nom.) rom. 4/19.

сѣтоуѣжити vb. 1) καταναρχᾶν gravare, gravem fieri: с-нѣ cor<sup>2</sup> 12/14, с-жнхѣ cor<sup>2</sup> 11/8, 12/13. 2) παρηνοχλεῖν inquietari: с-жити act. 15/19. 3) ἐκκαχεῖν deficere: с-жити си eph. 3/13. 4) διαπονεῖσθαι dolere: с-жк си act. 16/18.

сѣтѣкноуѣти сѣ vb. 1) καταπτᾶν occurrere с-ноу сѣ philip. 3/11; с-нѣмѣ сѣ eph. 4/13. 2) φράσσεσθαι obstrui: с-ноуѣт сѣ rom. 3/19.

сѣтѣкати vb. συμβιβάζειν connectere: сѣтѣканиемъ (nom.) eph. 4/16.

сѣтѣжжакати vb. κτᾶσθαι possidere: с-жжакати thes<sup>1</sup> 4/4.

сѣоуѣзѣ m. συνδεσμός vinculum, obligatio: с-зѣ (nom.) col. 3/14; сѣѣзѣ (loc.) act. 8/23. Cf. сѣвоуѣзѣ.

сѣходатай m. κατασχοπος explorator: с-таи (acc. pl.) heb. 11/31.

сѣходникъ m. ἄγγελος nuntius: с-никъ (acc. pl.) iac. 2/25.

сѣхраньникъ m. ποιητής factor: с-никъ (nom.) iac. 4/11.

сѣхранити vb. θησαυρίζειν recondere: с-ниѣ cor<sup>1</sup> 16/2.

сѣновьяцъ m. ἀνεψιός consobrinus: с-ца (nom.) col. 4/10.

сѣрнире n. στόμαχος stomachus: с-иѣ ради tim<sup>1</sup> 5/23.

сѣтѣсть f. πλησμονή saturitas: кѣ с-сти col. 2/23.

сѣтѣ adj. κεχορησμένος saturatus: сѣтѣ (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 4/8.

сѣзкати cf. сѣзкати.

сѣлѣгати cf. сѣлѣгати.

сѣннѣ cf. сѣннѣ.

сѣпознати cf. сѣпознати.

сѣрдѣцевѣдѣцъ (сѣрдѣ-) m. καρδιογνώστης qui novit corda: с-кѣдѣцъ (nom.) act. 15/8. Cf. сѣрдѣчевѣдѣцъ. сѣрдѣчанѣ adj. καρδίας cordis: с-нѣмѣ (acc. pl.) cor<sup>1</sup> 4/5; с-нѣмѣ (dat. pl.) heb. 4/12.

сѣменослоуцъ m. σπερμολογος semini-verbis: с-слоуцъ (nom.) act. 17/18.

сѣчкъ m. κοπή caedes: ут сѣча heb. 7/1. сѣженъ m. ὀργυιά passus: сѣженъ (gen. pl.) act. 27/28.

сѣнтихнѣ f. Συντύχη Syntyche: с-хнѣ philip. 4/2.

сѣръскѣ adj. Συρίας Syriae: с-скѣмѣ (acc. pl.) gal. 1/21.

## Т.

такерѣна f. ταβερνά taberna: т-рѣнѣ (gen. pl.) act. 28/15.

тавѣнта f. Ταβιθά Tabitha: т-та (nom.) act. 9/36; т-та (voc.) act. 9/40.

талиѣскѣ adj. Ἰταλικός Italicus: т-ска (nom. sg. f.) act. 10/1.

тарсанинѣ m. Ταρσεύς Tarsensis: т-нина (acc.) act. 9/11.

тарасъ cf. тарасъ.

тарасъ m. Τάρσος Tarsus: тарасъ (acc.) act. 9/30; тарасъ (loc.) act. 22/3.

тарсанинѣ m. Ταρσεύς a Tarso: тарсанинѣ act. 21/39. Cf. тарсанинѣ.

таѣтѣ vb. 1) τήκεσθαι tabescere: таѣтѣ pet<sup>2</sup> 3/12. 2) λύεσθαι dissolvi: таѣтѣмѣ (dat. pl.) pet<sup>2</sup> 3/11.

тѣорѣцъ m. ποιητής factor: т-ца iac.

- 1/23, 1/25; τ-ρην (nom. pl.) iac. 1/22, rom. 2/13.
- ΤΕΡΨΑΔΑ cf. ΤΕΚΡΑΔΑ.
- ΤΕΚΡΑΔΗΝΗ (ΤΕΡΨΑΔΑ-) f. ἀσφάλεια firmitas, diligentia: τ-νηο act. 5/23.
- ΤΕΚΡΑΔΩ adv. ἀσφαλῶς diligenter: act. 16/23.
- ΤΕΚΡΑΔΑ adj. 1) ἀσφαλής tutus: τ-δου (acc. sg. f.) heb. 6/19. 2) στερεός solidus, fortis: ΤΕΚΡΑΔΕ (nom. sg. n.) tim<sup>2</sup> 2/19; τ-да (nom. sg. f.) heb. 5/14; τ-ди (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 5/9. 3) ἑδραῖος stabilis: τ-ди (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 15/58.
- ΤΕΚΡΑΔΑ f. ὀχύρωμα munitio: τ-δαμα (dat. pl.) cor<sup>2</sup> 10/4.
- ΤΕΖΑΤΗ (ΤΑΖ-) vb. μάχεσθαι litigare: ΤΕΚΟΓΗΜΑΚ (dat. pl.) act. 7/26.
- ΤΕΛΑΚΑ cf. ΤΕΛΑΚΑ.
- ΤΕΛΑΚΑ adj. μόσχων vitulorum: ΤΕΛΑΚΟ (acc. sg. f.) heb. 9/19; ΤΕΛΑΚΗΟ heb. 9/12.
- ΤΕΠΛΟΤΑ f. θερμη calor: τ-тым (gen.) act. 28/3.
- ΤΕΡΤΗΙ m. Τέρτιος Tertius: τ-τηй rom. 16/22.
- ΤΕΡΤΗΛΛΑ m. Τέρτιλλος Tertillus: τ-τηλλάμα act. 24/1.
- ΤΕΥΕΝΗΗ n. δρόμος cursus: τ-νηе (acc.) act. 13/25, 20/24, -ние tim<sup>2</sup> 4/7.
- ΤΙΜΟΝΗ m. Τίμων Timon: τ-на (acc.) act. 6/5.
- ΤΙΜΟΘΕΙ m. Τιμόθεος Timotheus: τ-δει act. 16/1, 17/14, 18/5, 20/4, rom. 16/21, cor<sup>1</sup> 2/10, cor<sup>2</sup> 1/1, philip. 1/1, col. 1/1, thes<sup>1</sup> 1/1, thes<sup>2</sup> 1/1, philem. 0/1; τ-δαι cor<sup>1</sup> 4/17, -δαι act. 19/22, philip. 2/19, thes<sup>1</sup> 3/2, heb. 13/23; τ-δειо act. 17/15, thes<sup>1</sup> 3/6; τ-δεон tim<sup>1</sup> 1/2, tim<sup>2</sup> 1/2; τ-δαι tim<sup>1</sup> 1/18, -δαι ib. 6/20; τ-δαιма cor<sup>2</sup> 1/19.
- ΤΗΗΚΗ adj. βορβόρου luti: τ-ηк (loc. sg. m.) pet<sup>2</sup> 2/22.
- ΤΗΤΟΚΑ adj. Τίτου Titī: τ-ко (acc. sg. n.) cor<sup>2</sup> 8/16; τ-εкама cor<sup>2</sup> 7/6; τ-ек (loc. sg. f.) cor<sup>2</sup> 7/13.
- ΤΗΤΑ m. Τίτος Titus: τηт act. 12/18, gal. 2/3, tim<sup>2</sup> 4/10; τητου cor<sup>2</sup> 7/14, -тени tit. 1/4; τηта (acc.) cor<sup>2</sup> 2/12, 8/6, 12/18, gal. 2/1; τηт cor<sup>2</sup> 8/23.
- ΤΗΧΗΚΑ cf. ΤΥΧΗΚΑ.
- ΤΗΧΟСТА f. ἱλαρότης hilaritas: τ-стак rom. 12/8.
- ΤΗΧΑ adj. 1) ἱλαρός hilarus: τηχα (acc. sg. m.) cor<sup>2</sup> 9/7. 2) ἥπιος mansuetus: τηхс (dat. sg. m.) tim<sup>2</sup> 2/24.
- ΤΟЧΗКЕ adv. σποδαίστερον sollicitate: τ-нке tim<sup>2</sup> 1/17.
- ΤΡΑΚΑΚΗ adj. χόρτου feni: τ-ηк (nom.) pet<sup>1</sup> 1/24; τ-ный iac. 1/10.
- ΤΡΕΚΟΚΑΝΗ cf. ΤΡΕΚΟΚΑΝΗ.
- ΤΡΕЗВНТИ СΛ cf. ΤΡΕЗВНТИ СΛ.
- ΤΡΕЗВΗΝΗ cf. ΤΡΕЗВΗΝΗ.
- ΤΡΕИ forma corrupta genetivi a them. τ-ри τριών trium: act. 28/15.
- ΤΡΕΠΕΤΑΚΗ adj. ἔντρομος tremefactus: τ-ηк (nom.) act. 7/32, -ηк act. 16/29, heb. 12/21.
- ΤΡΗΚΡΟΚΗΝΗ m. τρίστεγον tertium coenaculum: τ-ηка (gen.) act. 20/9.
- ΤΡΟΑΔΑ f. Τρωάς Troas: τ-ды (gen.) act. 16/11; τ-δου act. 16/8, 20/6, cor<sup>2</sup> 2/12; τ-дк (loc.) act. 20/5, tim<sup>2</sup> 4/13.
- ΤΡΟΓΓΑΛΗ m. Τρωγύλιον Trogyllium: τ-лани (loc.) act. 20/15.

τροφίμῳ m. Τρόφιμος Trophimus: т-мъ (nom.) act. 20/4; т-ма (acc.) act. 21/29, -δима tim<sup>2</sup> 4/20.

τροδνίμῳ cf. τροφίμῳ.

труба f. σάλπιγξ tuba: т-ба cor<sup>1</sup> 14/8.

трублѣннѣ n. σάλπιγξ tuba: т-ннн (loc.) cor<sup>1</sup> 15/52.

τρικλινικῷ (τρῑκλ-) adj. cum succed. зломъ ἀνεξίκαχος patiens malis: т-коу зломъ (dat.) tim<sup>2</sup> 2/24.

τρικλινικῶς n. 1) ὑπομονή patientia: т-к'стѣю tim<sup>2</sup> 3/10. 2) μακροθυμία longanimitas: т-кетнѣю tim<sup>2</sup> 3/10.

τρεῖς f. 1) εἰδωλόθυτον quod idolis offertur: т-ѣы (gen. sg.) т-ѣъ (gen. pl.) act. 15/29. 2) εἰδωλολατρεία idolorum cultus: т-ѣахъ pet<sup>1</sup> 4/3.

τρεῖς comp. a them. τρεῖς ἀναγκαιότερος magis necessarius: трѣе philip. 1/24; трѣлѣше (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 12/22; трѣлѣшиѣ (acc. pl.) act. 10/24.

τρεῖς n. 1) χρεῖα quod opus est: т-ннѣ (acc.) philip. 4/16; т-ннѣ eph. 4/29, philip. 2/25, -нѣ act. 20/34; т-ннѣмъ act. 6/3; т-ннѣа (acc. pl.) tit. 3/14. 2) τὰ ἐπιτήδεια quae necessaria sunt: т-ннѣа (gen.) iac. 2/16.

τρεῖς adv. χρεῖα opus: cor<sup>1</sup> 12/21, 12/24.

τρικένнѣ n. ἐγκράτεια abstinencia: т-ннѣ (nom.) pet<sup>2</sup> 1/6, -к'ннѣ gal. 5/23; т-к'ннѣ (acc.) pet<sup>2</sup> 1/6.

τρικνῆτι cā vb. νῆειν sobrium esse, vigilare: трѣзн cā (imp.) tim<sup>2</sup> 4/5; т-внѣмъ cā thes<sup>1</sup> 5/6, 5/8; т-вѣмѣ cā pet<sup>1</sup> 1/13.

τρικκνῆτι m. 1) νήφалиος sobrius: т-ннкоу tim<sup>1</sup> 3/2; трѣкннѣмъ (dat. pl.) tit. 2/2. 2) σώφρων prudens, moderatus: трѣкннкоу tit. 1/8.

τρικκνῆτι f. νήφалиος sobria: т-цѣмъ tim<sup>1</sup> 3/11.

τρικκνῆτι cf. τρεῖς nнѣ.

τρυφή f. Τρύφαινα Tryphena: т-на rom. 16/12.

τρυφῆса f. Τρυφῶσα Tryphosa: т-соу rom. 16/12.

τύριος m. Τύριος Tyrius: т-нннн (acc. pl.) act. 12/20.

τῷ τῷ adj. ὁ τότε ille tunc: т-шкннъ pet<sup>2</sup> 3/6.

τῷ τῷ (τρῷτ-) m. ἀγορά forum: т-гъ (acc.) act. 16/19; т-зк (loc.) act. 17/17.

τῷ τῷ n. κενόφωνία vaniloquium: т'иѣ-нѣа (acc. pl.) tim<sup>2</sup> 2/16; т-ннъ (gen. pl.) tim<sup>1</sup> 6/20.

τῷ τῷ f. ζημία damnum, detrimentum: т-тѣмъ (gen.) act. 27/21; т-тоу philip. 3/7, 3/8; т-тоу act. 27/10.

τῷ τῷ adj. ὀλιγόψυχος pusillanimis: т-кѣмъ (acc. pl. m.) thes<sup>1</sup> 5/14.

τῷ τῷ comp. a them. τῷ τῷ σπουδαιότερος sollicitior: т-к'нъ cor<sup>2</sup> 8/17.

τῷ τῷ cā vb. 1) σπεύδειν festinare: т'иѣмѣ cā act. 20/16; т'иѣмѣ cā pet<sup>2</sup> 3/12. 2) σπουδάζειν sollicitum esse: т'иѣмѣ cā eph. 4/3. 3) φιλοτιμεῖσθαι contendere: т'иѣмъ cā cor<sup>2</sup> 5/9.

τῷ τῷ adv. σπουδαιότερως festinatus: philip. 2/28.

τῷ τῷ n. φθορά corruptio: т-ннѣ (nom.) cor<sup>1</sup> 15/50.

тѣлѣннѣ adj. φθαρτός corruptibilis:

т-на (gen.) rom. 1/23.

тѣлѣнничѣ adj. φυλακῆς carceris: т-

нѣй act. 16/27, 16/36; т-номѣ act.

16/26, -чнѣмѣ ib. 16/23.

тѣрпѣлѣствіе (тѣрп-) n. 1) μακρο-  
θυμία longanimitas, patientia: т-ствіе

(nom.) gal. 5/22; т-ствіи (loc.) rom.

2/4, col. 1/11. 2) ὑπομονή sustinentia:

т-ствію thes<sup>1</sup> 1/3.

тѣрпѣлѣствовати vb. μακροθυμεῖν lon-

ganimem, patientem esse: т-ствѣти

thes<sup>1</sup> 5/14.

тѣпѣтѣнѣ adj. κενός inanis: т-нѣмѣ

(dat. pl.) act. 4/25.

тѣлѣскѣ adj. σωματικός corporalis:

т-скѣ (nom.) tim<sup>1</sup> 4/8.

тѣлѣскѣ adv. σωματικῶς corporali-

ter: col. 2/9.

тѣлѣствіе n. ὑπόστασις substantia: т-

ствіи (gen.) heb. 1/3, -ствіи heb.

3/14.

тѣшнѣти vb. παρακαλεῖν consolari: тѣ-

шнѣ (1. pl. praes.) cor<sup>1</sup> 4/13.

тѣготнѣти сѣ vb. βαρεῖσθαι gravari:

т-тнѣ сѣ tim<sup>1</sup> 5/16.

тѣжа f. κρίμα iudicium: тѣжа (acc. pl.)

cor<sup>1</sup> 6/7.

тѣжаннѣ n. γεώργιον agricultura: т-ннѣ

(nom.) cor<sup>1</sup> 3/9.

тѣжѣбннѣ m. μάχιμος litigiosus: т-

ннѣмѣ (dat.) tim<sup>1</sup> 3/3.

тѣхнѣ m. Τυχικός Tychicus: т-кѣ

(nom.) col. 4/7, тѣх- act. 20/4; т-ка

(acc.) tit. 3/12.

## оу.

оуѣроускѣ m. σουδάριον sudarium: оу-

сѣа (acc. pl.) act. 19/12.

оуѣоужати vb. διεγείρειν excitare: оу-

жаю pet<sup>2</sup> 3/1; оу-жати pet<sup>2</sup> 1/13.

оуѣоути vb. μωραίνειν stultum facere:

оуѣоути (3. sg. aor.) cor<sup>1</sup> 1/20.

оуѣкжати (оуѣкѣ-) vb. ἡγεῖσθαι praeire:

оу-жаиѣ thes<sup>1</sup> 5/13.

оуѣкѣк 1. sg. praes. cum valore futuri

a them. оуѣкѣк- διαγνώσομαι audiam:

act. 24/22.

оуѣкрнѣти сѣ vb. πιστεύεσθαι creditum

esse: оу-ри сѣ (3. sg. aor.) thes<sup>2</sup> 1/10;

оу-риша сѣ rom. 3/2.

оуѣадати vb. μαραίνειν marcescere:

оуѣажѣтѣ iac. 1/11; оу-даюиѣ pet<sup>1</sup>

5/4; оу-даюиѣ pet<sup>1</sup> 1/4.

оуѣажати vb. ἀρέσκειν placere: оу-жаю

cor<sup>1</sup> 10/33; оу-жаѣтѣ rom. 15/2; оу-

жаиѣ heb. 13/16; оу-жаюиѣ thes<sup>1</sup> 2/4;

оу-жаюиѣхѣ thes<sup>1</sup> 2/15; оу-жааѣ gal.

1/10; оу-жати rom. 15/1, gal. 1/10,

thes<sup>1</sup> 4/1.

оуѣлѣ m. ἄνθραξ carbo: оуѣлѣ (acc. pl.)

rom. 12/20.

оуѣокѣти vb. ἐμβαλεῖσθαι metuere: оуѣ-

кѣхѣ heb. 11/7.

оуѣоднѣ n. πρόνοια cura: оуѣднѣ (gen.)

rom. 13/14.

оуѣодннѣ m. 1) θεράπων famulus: оуѣ-

ннѣхѣ (gen. pl.) heb. 3/5. 2) εὐάρεστος

placens: ѡ-ннѣмѣ (dat. pl.) tit. 2/9. 3)

αὐθάδης superbus: сѣкѣ ѡ-ннѣсѣ (dat. sg.)

tit. 1/7.



оугодѣно adv. εὐάρεστος placite: heb. 12/28.

оу҃гоженіе n. 1) τὸ εὐάρεστον quod placet: оу-ниѣ (acc.) heb. 13/21. 2) ἀρέσκεια gratia: оу-нин (loc.) col. 1/10. Adde: оу҃гоженѣя приѣмлетъ θεραπεύεται colitur act. 17/25.

оу҃готованіе n. ἐτοιμασία praeparatio: оу-ниѣ (acc.) eph. 6/15.

оу҃гланѣй adj. 1) ἀκρογωναῖος angularis: оу-нѣй (acc.) pet<sup>1</sup> 2/6. 2) cum praeced. западѣнъ εὐροκλύδων auroaquilō: западѣнѣ оу-нѣй act. 27/14. Cf. западѣнѣ.

оу҃дакаженіа f. πνιχτόν suffocatum: оу-ниѣ (gen.) act. 15/20.

оу҃дараженіе n. πνιχτόν suffocatum: S-ниѣ (gen.) act. 15/29, -нѣя act. 21/25.

оу҃дамыти сѧ vb. ἀπέχεσθαι se abstinere: оу-ти сѧ act. 15/20, 15/29.

оу҃дѣбѣлѣти vb. παχύνεσθαι incrassari: оу-лѣ (3. sg. aor.) act. 28/27.

оу҃добѣлѣти vb. κυριεύειν dominari: оу-лѣнѣтѣ rom. 6/14.

оу҃довѣлѣти vb. ἰκανοῦν idoneum facere: оу-ли (3. sg. aor.) cor<sup>2</sup> 3/6.

оу҃довѣлѣти vb. ἐπαρκεῖν sufficere: оу-лѣнѣтѣ tim<sup>1</sup> 5/16.

оу҃дкрѣжаніе n. 1) ἀνοχή sustentatio, patientia: оу-нин (loc.) rom. 2/4, 3/26. 2) ἐγκράτεια castitas: оу-нин (loc.) act. 24/25.

оу҃жасѣнѣ adj. ἔμφοβος timore, correptus: S-сѣнѣ (nom.) act. 10/4.

оу҃жнѣнѣ cf. оу҃жнѣнѣнѣ.

оу҃жнѣнѣ m. δέσμιος, vinctus: оу-кѣ (nom.) act. 23/18, eph. 3/1, 4/1, -жнѣнѣ

act. 25/14; оу-ка (acc.) act. 25/27; S-кѣ (acc. pl.) act. 28/16, оу҃жнѣнѣ act. 27/1, оу҃жнѣнѣ act. 27/42, heb. 13/3.

оу҃зда f. χαλινός, fraenum: оу҃здѣ (acc. pl.) iac. 3/3.

оу҃казаніе n. ἀπόδειξις ostensio: оу҃нѣнѣ cor<sup>1</sup> 2/4.

оу҃карѣти (оу҃карѣ-) vb. ἐξουθενεῖν spernere: оу-рѣнѣнѣ rom. 14/10; оу-рѣнѣтѣ rom. 14/3; оу-рѣнѣтѣ thes<sup>1</sup> 5/20.

оу҃кланѣти сѧ vb. ἐκτρέπεσθαι devitare: оу-нѣй сѧ (imp.) tim<sup>1</sup> 6/20.

оу҃клонѣніе (in cod. erronee оу҃моленіе) n. πρόσκλισις declinatio in alteram partem: по оу҃нѣю tim<sup>1</sup> 5/21.

оу҃корѣніе n. παραμυθία exhortatio: оу҃нѣнѣ (acc.) cor<sup>1</sup> 14/3.

оу҃крашѣти vb. κοσμεῖν ornare: S-шѣнѣтѣ tit. 2/10; оу-шѣнѣтѣ сѧ tim<sup>1</sup> 2/9.

оу҃крашнѣнѣ m. νεωκόρος cultrix: оу-ка (acc.) act. 19/35.

оу҃кратѣти vb. συντέμνειν breviate: оу-нѣно rom. 9/28.

оу҃крѣпѣти vb. 1) σθενοῦν confirmare: оу-нѣтѣ pet<sup>1</sup> 5/10. 2) ἐνδυναμοῦν confortare: S-нѣ (3. sg. aor.) tim<sup>2</sup> 4/17. 3) cum сѧ a) ἰσχύειν invalescere: оу-нѣ сѧ (3. sg. aor.) act. 19/16. b) ἐνισχύειν confortari: S-нѣ сѧ act. 9/19.

оу҃коу҃нѣніе n. καταστολή habitus: кѣ оу҃нѣнѣ tim<sup>2</sup> 2/9.

оу҃лоу҃чѣти vb. τυγχάνειν suscipere: оу-чѣнѣ act. 24/3.

оу҃мѣлѣти vb. ἐλαττοῦν minorare: оу-ли (3. sg. aor.) cor<sup>2</sup> 8/15.

оу҃менѣй m. Ὑμέναιος Hymenaeus: tim<sup>1</sup> 1/20, tim<sup>2</sup> 2/17.



(dat. sg. f.) heb. 10/4; οἰκίῳ (acc. sg. f.) heb. 9/13.

οἰκεвание cf. οἰκῶνание.

οἰκωвание cf. οἰκῶνание.

οἰπραвление п. ἐλπίς spes: οἰ-ние (acc.) cor<sup>2</sup> 3/12.

οἰπразниги (-празд-) vb. 1) καταργεῖν destruere, solve: οἰ-нигы cor<sup>1</sup> 1/28, 6/13; οἰпразник eph. 2/15. 2) cum с а) εὐχαρεῖν vacuum esse: οἰ-ниг с а cor<sup>1</sup> 16/12. б) καταργεῖσθαι solvi, evacuari: οἰ-нигомъ с а rom. 7/6; οἰ-нисте с а gal. 5/4.

οἰпространниги с а vb. πλατύνεσθαι dilatari: οἰ-ниге с а cor<sup>2</sup> 6/13.

οἰпкание п. 1) ἐλπίς spes: οἰкеание (nom.) act. 27/20, οἰпк- cor<sup>2</sup> 1/6, thes<sup>1</sup> 2/9, rom. 5/5, οἰпк- pet<sup>1</sup> 1/21, rom. 5/4, 8/24, cor<sup>1</sup> 13/13, eph. 1/8, col. 1/27; οἰпкание (acc.) act. 24/15, -ние pet<sup>1</sup> 1/3, οἰпк- rom. 8/20, 15/4, cor<sup>2</sup> 10/15, thes<sup>2</sup> 2/16, οἰпк- iouan<sup>1</sup> 3/3, rom. 4/18, col. 1/5, heb. 6/18; σκεпник (gen.) act. 28/20, οἰ-ния thes<sup>1</sup> 5/8, οἰпканиа ib. 4/13, οἰпк- rom. 4/18, 15/13, cor<sup>1</sup> 9/10, gal. 5/5, eph. 2/12, col. 1/23, tim<sup>1</sup> 1/1, σκεпниа tit. 2/13; οἰпканию (dat.) heb. 7/19, 10/23, οἰпк- ib. 3/6, οἰпк- philip. 1/20, thes<sup>1</sup> 1/3, σκεпанию tit. 3/7; οἰпканинемъ (instr.) rom. 5/2, 12/12; οἰпкани (loc.) act. 26/8, -нии act. 23/6, pet<sup>1</sup> 3/15, eph. 4/4, οἰпк- rom. 15/13, οἰпкк- act. 26/6, rom. 8/24, cor<sup>1</sup> 9/10, σκεпнин tit. 1/2. 2) πεποίησις confidentia: οἰпканинемъ (instr.) cor<sup>2</sup> 1/15.

Kałuźniacki, Actus epistolaeque apost.

οἰπразогмкти vb. γινώσκειν cognoscere: οἰ-мк cor<sup>1</sup> 8/2.

οἰраниги vb. τραυματίζειν vulnerare: οἰ-ниеномъ (dat. pl.) act. 19/16.

οἰрванъ m. Οὐρβανός Urbanus: οἰ-на rom. 16/9.

οἰснание п. κόπος labor: οἰ-ание (nom.) cor<sup>1</sup> 15/58; къ οἰ-аки thes<sup>2</sup> 3/8.

οἰсмаръ m. 1) σκηνοποιός scenefactor: οἰ-рк (nom.) act. 18/3. 2) βυρσεύς coriarius: с-ра act. 9/43, 10/6, 10/32.

οἰспкание erronee pro ιєднание, quod vide.

οἰставиги vb. 1) καταπαύειν sedare: οἰ-виста (3. dual.) act. 14/18. 2) ἐποκέλλειν appellere: οἰ-виша act. 27/41.

οἰставиение п. τὸ παύεσθαι cessare: по οἰ-нии act. 20/1.

οἰстие п. ὀπή foramen: οἰсткы (gen.) iac. 3/11.

οἰстраеги vb. 1) ἀνορθοῦν erigere: οἰ-егте heb. 12/12. 2) cum с а εὐθυμος γίνεσθαι animaequiores fieri: οἰстра-блкъ с а act. 27/36

οἰстракти vb. ἀποκαθίστασθαι restituere: стракши act. 1/6.

οἰстроение п. ἀποκατάστασις restitutio: сстроеник (gen.) act. 3/21.

οἰстръмление п. ὄρμη impetus οἰ-ны (nom.) act. 14/5.

οἰсгиги vb. κοιμᾶν dormire: о оἰсгп-шихъ thes<sup>1</sup> 4/13.

οἰсгинеение п. υἰοθεσία adoptio filiorum: οἰ-ние (acc.) eph. 1/5, gal. 4/5.

οἰтварати (-ри-) vb. καθιστάσθαι constitutare: οἰ-рмѣтъ с а (pass.) iac. 3/6.

οἰтвърдиги (-теръд-) vb. κυροῦν con-

firmare: **оу-женъ** (nom.) gal. 3/17; **оу-жена** (acc. sg. m.) gal. 3/15.

**оу-тринъ** n. ἐπαύριον crastinus dies: **на оу-тринъ** act. 20/7, 22/30, 25/23, -**на** 20/15, -**къ** 23/23.

**оу-трѣнь** (жтрѣ-) adj. ὁ ἔσω qui intus est: **оу-ннмъ** (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 5/12.

**оу-трѣзѣннѣ** сѧ vb. νήρειν vigilare: **оу-кнѣ** сѧ pet<sup>1</sup> 4/7.

**оу-тѣшѣннѣ** n. 1) παράκλησις consolatio: **оу-ннѣ** (nom.) cor<sup>2</sup> 1/5; **оу-ннѣ** (acc.) thes<sup>2</sup> 2/16, heb. 6/18, 12/5; **оу-ннѣ** (gen.) rom. 15/5, **с-ннѣ** act. 13/15; **оу-ннѣ** (dat.) cor<sup>2</sup> 1/7, heb. 13/22, -**ннѣ** tim<sup>1</sup> 4/13; **оу-ннѣмъ** (instr.) cor<sup>2</sup> 1/4, 7/7, -**ннѣмъ** rom. 15/4, **с-ннѣмъ** act. 9/31; **оу-ннѣ** (loc.) rom. 12/8, cor<sup>2</sup> 1/6, -**ннѣ** cor<sup>2</sup> 7/13, **с-ннѣ** act. 15/31. 2) παρὰυθιον solatium: **оу-ннѣ** (nom.) philip. 2/1. 3) παρηγορία solatio: **оу-ннѣ** col. 4/11. 4) ἐπιμέλεια cura: **оу-ннѣ** (acc.) act. 27/3.

**оу-ханнѣ** n. ὀσφρησις odoratus: **оу-ннѣ** (nom.) cor<sup>1</sup> 12/17.

**оу-хлѣкнѣ** vb. φωμίζειν distribuere in cibos, cibare: **оу-блѣ** cor<sup>1</sup> 13/3; **оу-бн** (imp.) rom. 12/20.

**оу-ченница** f. μαθήτρια discipula: **с-ца** (nom.) act. 9/36.

**оу-чѣннѣ** n. σχολή schola: **къ оу-чнѣ** act. 19/9.

**оу-чнтѣлѣнь** adj. διδασκτικός doctor, docibilis: **оу-лѣнѣ** (dat. sg. m.) tim<sup>1</sup> 3/2, -**лѣнѣ** tim<sup>2</sup> 2/24.

**оу-чѣдѣннѣ** vb. οἰκτεῖραιν misereri: **оу-рю** rom. 9/15.

**оу-чрѣднѣ** cf. **оу-чрѣднѣ**.

**оу-чрѣднѣ** vb. ξενίζειν hospitio recipere: **с-чрѣднѣ** (3. sg. aor.) act. 10/23, **оу-чрѣ-** ib. 28/7.

**оу-чюжнѣ** vb. ἀπαλλοτριоῦν alienare: **оу-жнѣ** (nom. pl.) eph. 2/12, 4/18; **оу-жнѣ** (acc. pl. m.) col. 1/21.

**оу-жѣдннѣ** vb. μονοῦν desolare: **оу-жѣднѣ** (nom. sg. f.) tim<sup>1</sup> 5/5.

## Ф.

**фанпѣлѣ** f. Παμφυλία Pamphylia: **ф-лѣ** (gen.) act. 15/38.

**фараонѣ** adj. τοῦ Φαραώ Pharaonis: **фараонѣ** (nom. sg. f.) act. 7/21; **фараонѣ** (gen. sg. f.) heb. 11/24.

**фараонъ** m. Φαραώ Pharao: **ф-ноу** rom. 9/17, -**роноу** act. 7/13; **фараонѣ** act. 7/10.

**фараонѣ** cf. **фараонѣ**.

**фаронъ** cf. **фараонъ**.

**фесаланиѣ** m. Θεσσαλονίκη Thessalonica: tim<sup>2</sup> 4/10.

**филѣ** cf. **филѣ**.

**филѣмонъ** m. Φιλήμων Philemon: **ф-ноу** (dat.) philem. 0/1.

**филѣппѣ** pl. Φίλιπποι Philippi: **къ ф-снѣ** philip. 1/1.

**филѣппѣ** pl. Φίλιπποι Philippi: **филѣппѣ** (gen. pl.) act. 20/6; **ф-пѣ** (loc. pl.) act. 16/12, thes<sup>1</sup> 2/2.

**филѣппѣ** m. Φιλιππίστος Philippiensis: **ф-пѣ** (nom. pl.) philip. 4/15. **филѣтъ** m. Φίλητος Philetus: **ф-тъ** (nom.) tim<sup>2</sup> 2/17.

**филѣ** m. Φήλιξ Felix: **филѣ** (nom.) act. 24/22, -**филѣ** act. 24/22, 24/24, 24/25, 24/27; **ф-кѣ** (gen.) act. 23/24;





2/5; χ-ταια (gen.) gal. 3/19; χ-ταιо  
heb. 12/24. 2) παράκλητος advocatus:  
χ-ταια (acc.) ioan<sup>1</sup> 2/1.

χ-οὔτηνις n. 1) θέλημα voluntas: χ-νικε  
(acc.) act. 22/14; χ-νικю gal. 1/4, eph.  
1/5. 2) τὸ θέλει velle, voluntas: χ-νικю  
cor<sup>2</sup> 8/11.

χ-ραβρъ adj. στρατιώτης miles: χ-ръ (nom.)  
tim<sup>2</sup> 2/3.

χ-ριστιανъ m. Χριστιανός Christianus:  
χ-τιανъ (nom.) pet<sup>1</sup> 4/16; χ-ριστιανου  
act. 26/28.

χ-ριστοванъ adj. Χριστοῦ Christi: χ-  
нικъ (instr. sg.) rom. 7/4; χ-нин (nom.  
pl.) cor<sup>1</sup> 15/23; χ-нικъ (acc. pl.) rom.  
16/16.

χ-ромъца m. χωλός claudus: χ-ουъ act.  
3/11.

χ-ръбакъ m. ὠτός dorsum: χ-тъ (acc.)  
rom. 11/10.

χ-οὔδοжъникъ m. τεχνίτης artifex: χ-  
никъ (nom.) heb. 11/10.

χ-οὔдъ adj. πτωχός egenus: χ-οὔдъ (acc.  
pl.) gal. 4/9.

χ-οὔжъний comp. a them. χ-οὔдъ χ-ρεῖτ-  
των deterior: на χ-οὔжъниѣ cor<sup>1</sup> 11/17.

χ-о҃лникъ cf. χ-о҃лникъ.

χ-о҃лникъ m. βλάσφημος blasphemus:  
χ-ника (acc.) tim<sup>1</sup> 1/13; χ-лници (nom.  
pl.) tim<sup>2</sup> 3/2.

χ-о҃лникъ adj. 1) βλασφημίας blasphe-  
miae: χ-на (gen.) iud. 0/9. 2) βλάσφη-  
μος maledicus: χ-ниѣ (acc. pl. m.) act.  
6/11. 3) φαῦλος malus: χ-лно (acc. sg.  
n.) tit. 2/8.

χ-о҃лнениѣ n. βλασφημία blasphemia, ex-

secrabilitas: χ-нике (acc.) col. 3/8; χ-  
нию pet<sup>2</sup> 2/11.

χ-ητροста f. 1) τέχνη ars: χ-сти (gen.)  
act. 17/29; χ-стниѣ act. 18/3. 2) φιλο-  
σοφία philosophia: χ-сткю col. 2/8.

χ-ηтръ adj. ἐπιστήμων disciplinatus: χ-  
ръ (nom.) iac. 3/13.

## Ц.

ц-адъти (шт-ад-) vb. 1) φείδестαι par-  
cere: ц-ажю cor<sup>1</sup> 7/28; ц-адъ cor<sup>2</sup> 1/23,  
9/6; ц-адиѣ act. 20/29. 2) θησαυρίζειν  
thesaurisare: ц-адини rom. 2/5; ц-ти  
cor<sup>2</sup> 12/14. 3) cum с-а ἀποκείσθαι re-  
poni: ц-адит с-а tim<sup>2</sup> 4/8.

ц-едрота f. 1) οἰκτιρμός misericordia:  
ц-ротъ (gen. pl.) cor<sup>2</sup> 1/3, col. 3/12;  
ц-тамин rom. 12/1. 2) ἀπλότης simpli-  
citas: ц-тәу cor<sup>2</sup> 9/11.

ц-едръ adj. 1) οἰκτιρμων misericors:  
ц-едръ (nom.) iac. 5/11. 2) εὐμετάδοτος  
qui facile tribuit: ц-едромъ (dat. pl.)  
tim<sup>1</sup> 6/18.

ц-едръсткениѣ n. οἰκτιρμός miseratio: ц-  
сткениѣ (nom. pl.) philip. 2/1.

ц-интъ m. θυρεός scutum: ц-интъ (acc.)  
eph. 6/16.

ц-юдкю instr. sg. a them. ш-тоὔдъ et  
idem adv. φυσικῶς naturaliter: iud.  
0/10.

## Ц.

ц-арница f. βασίλισσα regina: ц-ци (dat.)  
act. 8/27.

ц-арскъ adj. βασιλείος regalis: ц-ско pet<sup>1</sup>  
2/9.

царѣвати vb. βασιλεύειν regere: царюю-  
чим (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 6/15.

цвѣтъ m. ἄνθος flos: ц-тъ (nom.) iac.  
1/10, 1/11, pet<sup>1</sup> 1/24.

цѣломоуѣдриѣ n. σωφροσύνη sobrietas:  
ц-дриѣ (gen.) act. 26/25.

цѣломоуѣдрѣно adv. σωφρόνως sobrie:  
ц-др<sup>1</sup>но tit. 2/12.

цѣломоуѣдрѣнѣ adj. 1) σώφρων pru-  
dens: ц-дрѣноу (dat. sg. m.) tim<sup>1</sup> 3/2;  
ц-дрѣномъ (dat. pl.) tit. 2/2. 2) φιλάγα-  
θος benignus: ц-дрѣноу (dat. sg. m.)  
tit. 1/8; ц-дрѣны (acc. pl. f.) tit. 2/5.

цѣломоуѣдрѣстѣнѣ n. 1) τὸ σωφρονεῖν  
sobrietas: ц-стѣни (loc.) rom. 12/3.  
2) σωφρονισμός sobrietas: ц-стѣны (gen.)  
tim<sup>2</sup> 1/7. 3) σωφροσύνη sobrietas: ц-  
стѣнемъ tim<sup>1</sup> 2/9; ц-стѣни (loc.) tim<sup>1</sup>  
2/15.

цѣломоуѣдрѣстѣковати vb. σωφρονεῖν  
sobrium esse: ц-ковати tit. 2/6.

#### Ч.

чадолюбѣнца f. φιλότεχνος quae filios  
suos amat: ч-цамъ (dat. pl.) tit. 2/4.

чадоприжитѣнѣ n. τεχνογονία filiorum  
generatio: ч-тѣнѣ (acc.) tim<sup>1</sup> 2/15.

чародѣйцѣ m. γόης seductor: ч-ци (nom.  
pl.) tim<sup>2</sup> 3/13.

частѣ adj. πυχνός frequens: ч-тѣхъ  
(gen. pl. m.) tim<sup>1</sup> 5/23.

частѣнѣ adj. ὁ ἐκ μέρους qui ex parte  
est: ч-ноѣ (nom. sg. n.) cor<sup>1</sup> 13/10.

чаще adv. πυκνότερον frequenter: act.  
24/26.

челонѣ cf. члѣнѣ.

четврѣногѣ cf. четврѣногѣ.

четврѣногѣ cf. четврѣногѣ.

четврѣногѣ adj. τετράπους quadrupes:  
четврѣнога (nom. pl.) act. 10/12; че-  
терѣногаѣ (acc. pl.) act. 11/6; четврѣ-  
ногѣ (gen. pl.) rom. 1/23.

чешоуѣ f. λέπιδες squama: чешоуѣ (nom.  
pl.) act. 9/18.

чнстѣи vb. σέβεσθαι colere: ч-тѣи act.  
18/13.

чнстѣнѣи n. σέβασμα quod colitur: ч-  
иѣ (acc.) thes<sup>2</sup> 2/4.

чнстѣта f. 1) καθάρτης emundatio: ч-  
тѣ (dat.) heb. 9/13. 2) εὐλιχρίνεια sin-  
ceritas: ч-тѣ (dat.) cor<sup>1</sup> 5/8; ч-тѣ (loc.)  
cor<sup>2</sup> 1/12. 3) ἀγνεία castitas: ч-тѣ (acc.)  
tim<sup>1</sup> 5/2. 4) σεμνότης castitas: ч-тѣ (acc.)  
tit. 2/7; ч-тоѣ tim<sup>1</sup> 3/4; ч-тѣ (loc.)  
tim<sup>1</sup> 2/2.

чнпѣнѣ n. ἀγνότης castitas: ч-нѣи (loc.)  
cor<sup>2</sup> 6/6.

чловѣкѣлюбѣстѣнѣ n. φιανθρωπία hu-  
manitas: ч-стѣнѣ (nom.) tit. 3/4.

чловѣкѣоуѣгодѣнѣнѣ m. ἀνθρωποάρε-  
στος hominibus placens: ч-нѣи (nom.  
pl.) eph. 6/6, -годѣнѣи col. 3/22.

члѣнѣ m. ἀρμός compages: члѣномъ  
(dat. pl.); члѣнѣмѣи (instr. pl.) eph.  
4/16.

чрѣмѣнѣ adj. ἐρυθρός ruber: чрѣмѣноѣ  
(acc. sg. n.) heb. 11/29; чрѣмѣмѣи  
(loc. sg. n.) act. 7/36.

чтѣтѣи (чѣт-) vb. σέβεσθαι colere: чтѣтѣ  
act. 19/27; чтѣтѣи act. 16/14; чтѣтѣи  
act. 18/7. Adde: многѣи бога чтѣтѣи  
μνησταιμονοστέροις superstitiosiores:  
act. 17/22.

чрѣмѣнѣ cf. чрѣмѣнѣ.

чѣрниао (чрѣн-) n. μέλαν atramentum: ч-аѣмак iōan<sup>2</sup> 0/12, cor<sup>2</sup> 3/3.

чѣрствѣ (чрѣ-) adj. ὅλος solidus, cum succed. сѣжжжєннє ὁλοαύτωμα holocaustoma: ч-ствєаа сѣжжжєннє heb. 10/6, 10/8.

чѣстити vb. τιμᾶν honorare: ч-титє pet<sup>1</sup> 2/17.

чѣсткнѣ adj. τίμιος pretiosus: ч-ноѣ (acc. sg. f.) act. 20/24.

чюккєсткнє n. 1) αἰσθησις sensus: ч-сткнн (loc.) philip. 1/9. 2) αἰσθητήριον sensorium, sensus: ч-стккк (acc. pl.) heb. 5/14.

### III.

шєтати сє (= шѣтати сѣ) vb. φρουά-  
τεσθαι fremere: шєтати сє act. 4/25.

шнрєтѣ f. πλάτος latitudo: ш-тѣ eph. 3/18.

шлємѣ cf. шлѣмѣ.

шлѣмѣ m. περιεφαλαία galea: шлѣмѣ (acc.) eph. 6/17; шлємѣ (videlicet pro шєлємѣ) thes<sup>1</sup> 5/8.

шкпѣтѣ (= шкпѣтъ) m. ψυρισμός susurratio: ш-тн (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 12/20.

шкпѣткнєкѣ m. ψυριστής susurrator: ш-ннкѣ (acc. pl.) rom. 1/30.

шкємѣтн vb. βοῦν sibulare: шкємѣтѣ (nom. pl. n.) pet<sup>2</sup> 3/10.

### к.

кѣєннє n. βρώσις cibis: о кѣєннн col. 2/16.

кѣдє lectio erron. pro сѣдє = сѣдѣ καθήμενος sedens: act. 8/28.

### л.

лєкєлєннє n. ἀποκάλυψις revelatio: л-ннн (gen.) rom. 2/5.

лєдрннѣ f. 1) σκεῦος vas: л-ноѣ act. 27/17. 2) cum adj. лєннѣшѣ ἀρτέμων artemon: лєннѣшѣ л-ноѣ act. 27/40.

лєдѣ m. ἰός venenum: лєдѣ (nom.) rom. 3/13.

лєзѣчѣскѣ adj. ἐθνῶν gentium: л-скѣнн (nom. pl. f.) rom. 16/4.

лєзѣчѣскѣ adv. ἐθνικῶς gentiliter: gal. 2/14.

лєкєкѣ prn. 1) ὅποιος qualis: л-кн (nom. pl.) gal. 2/6. 2) cum жє оѣος qualis: лєкєкн жє (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 10/11.

лєчѣлѣ f. ἀφή nexus: лєчѣлєлнн (instr. pl.) col. 2/19.

### лє.

лєкєггєлнєстѣ m. εὐαγγελιστής evangelista: л-стѣ (gen.) act. 21/8, л-стѣ tim<sup>2</sup> 4/5; л-стѣ (acc. pl.) eph. 4/11.

лєкєггєлнєкѣ adj. εὐαγγελίου evangelii: л-кєкѣ (dat. sg. f.) gal. 2/14.

лєкєлѣ m. Εὐβουλος Eubulus: л-лѣ (nom.) tim<sup>2</sup> 2/21.

лєкєгѣ f. Εὐα Νεва: лєгѣ cor<sup>2</sup> 11/3.

лєкєгєднѣ f. Εὐδία Evodia: лєкєгєднѣ philip. 4/2.

лєкєннєкѣ f. Εὐνίκη Eunice: л-кнѣ tim<sup>2</sup> 1/5.

лєкєрєй m. Ἑβραῖος Hebraeus: лєкєрєй (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 11/22; лєкєрємѣ (dat. pl.) act. 6/1.

лєкєрѣй cf. лєкєрєй.



егѹптий m. Αἰγύπτιος Aegyptius: в-  
тин (nom. pl.) heb. 11/29.

егѹптѣннѣ m. Αἰγύπτιος Aegyptius:  
е-ннѣ act. 21/38.

егѹптѣскѣ adj. Αἰγύπτου Aegypti: е-  
скѣ (gen. sg. f.) heb. 8/9; в-тѣскѣ  
(gen. sg. f.) ind. 0/5; в-скѣхѣ (gen. pl.)  
heb. 11/26.

единнодоушнѣ adv. ὁμοθυμαδόν unani-  
miter: rom. 15/6.

единнодоушнѣ adj. σύμφυτος unani-  
mis: е-нн (nom. pl.) philip. 2/2.

единномыслѣннѣ m. ὁμόφρων unani-  
mis: е-ннѣ (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 3/8.

единночадѣ adj. μονογενής unigenitus:  
е-дѣнѣ (acc.) gal. 4/4; е-даго ioh<sup>1</sup>  
4/9.

единиеннѣ n. ἐνότης unitas: е-ннѣ (acc.)  
eph. 4/13.

едрота f. in кѣ вторѹю едротѹ  
act. 28/13, cui lectioni in omnibus,  
qui adhuc innotuerunt, codicibus grae-  
cis δευτεραῖοι, in recensione recep.  
Romanorum „secunda die“ respon-  
det. E codicibus palaeoslovenice scri-  
ptis dictam lectionem, quantum nunc  
scimus, praeter cod. Hilferdingianum,  
in bibl. publ. Petropolitana sub No. 14  
asservatum, tantummodo editus a Mi-  
klosichio codex monasterii Šišatovac  
nec non codex habet, qui in bibl. Chlu-  
doviana Mosquensi sub No. 36 asser-  
vabatur. In cod. bibliothecae synod.  
Mosq. ex a. 1307 h. l. кѣ вторѹю  
скоротѹ, in cod. eiusdem bibliothecae  
ex a. 1309—12 кѣ вторѹю стра-  
жоу ноуи, in edito ab archim. Am-

philochio cod. Karpinseiano кѣ вто-  
рый scribitur. In codicibus recentio-  
ris aetatis simul ac in recensione sla-  
vorum recepta dicto loco кѣ второй  
дѣнѣ legimus.

еѣоуптскѣ cf. еѣоуптскѣ.

еѣоуптѣннѣ m. Αἰγύπτιος Aegyptius:  
е-ннѣ (acc.) act. 7/24, ib. 7/28.

еѣоуптскѣ adj. Αἰγύπτου Aegypti: е-  
скѣмѣ (instr. sg. m.) act. 7/10; е-скѣ  
(gen. sg. f.) ib. 7/40; е-цѣк (dat. sg. f.)  
ib. 7/22; е-скоуѣ ib. 7/11; е-(с)цѣкѣ  
(loc. sg. f.) ib. 7/36, -цѣк ib. 13/17.

еѣнкоанкѣ adj. πηλίκος quantus: е-кѣ  
(nom.) heb. 7/4.

еѣнноскѣ m. Λῖνος Linus: е-носѣ tim<sup>2</sup>  
4/21.

еѣншдѣ adv. ὅσκις quotiescumque:  
сor<sup>1</sup> 11/25.

еѣлн adv. καὶ ὅσον quanto: еѣлн heb.  
3/3.

еѣккратѣ adv. ὅσκις quotiescumque:  
е-тѣ сor<sup>1</sup> 11/26.

еѣлада f. Ἑλλάς Graecia: е-даѹ act.  
20/2.

еѣлоуѣмѣ m. Ἑλύμας Elymas: е-ма act.  
13/8.

еѣморскѣ adj. τοῦ Ἑμώρ Hemor: е-кѣ  
(gen. pl.) act. 7/16.

еѣнени m. Αἰνέας Aeneas: е-ннѣ act.  
9/33; е-ннѣ (voc.) act. 9/34.

еѣнохѣ m. Ἐνώχ Enoch: е-хѣ (nom.)  
heb. 11/5.

еѣпархнѣ f. ἐπαρχία provincia; е-хнѣ act.  
25/1.

еѣпафродитѣ m. Ἐπαφρόδιτος Epaphro-

- ditus: е-та (acc.) philip. 2/25; е-дѣта (gen.) ib. 4/18.
- ѣпафросъ m. Ἐπαφρᾶς Ephraim: е-съ (nom.) philem. 0/23; е-са (gen.) col. 1/7.
- ѣпикоурий m. Ἐπικουρεῖος Epiureus: ѡт е-ринѣхъ act. 17/18.
- ѣпенетъ m. Ἐπαίνετος Epaenetus: е-та (acc.) rom. 16/5.
- ѣпископъ m. ἐπίσκοπος episcopus: е-поу рѣт<sup>1</sup> 2/25, tim<sup>1</sup> 3/2, -пѣ тѣ 1/7; е-пѣ (acc. pl.) act. 20/28; съ дѣтѣ (instr. pl.) philip. 1/1.
- ѣпископство n. ἐπισκοπή episcopatus: е-ствоу tim<sup>1</sup> 3/1.
- ѣпистолѣ f. ἐπιστολή epistola: е-лѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 3/2, 3/3, е-лѣтѣ cor<sup>2</sup> 7/8, col. 4/16; е-лѣно act. 23/25, 23/33, rom. 16/22, thes<sup>1</sup> 5/27; е-лѣнѣю cor<sup>2</sup> 7/8, thes<sup>2</sup> 2/15, 3/14; е-лѣн (loc.) cor<sup>1</sup> 5/9, thes<sup>2</sup> 3/17; е-лѣнѣ (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 10/10; е-лѣна (acc. pl.) act. 22/5; е-лѣнѣ (gen. pl.) cor<sup>2</sup> 3/1; е-лѣнѣмѣ (instr. pl.) cor<sup>2</sup> 10/9, 10/11.
- ѣпѣѣу пѣскъ error. pro ѣѣѣу пѣтскъ, quod vide.
- ѣрастъ m. Ἐραστός Erastus: е-тѣ (nom.) rom. 16/23, tim<sup>2</sup> 4/20; е-рѣста (acc.) act. 19/22.
- ѣрѣстъ cf. ѣрастъ.
- ѣрѣсъ f. αἵρεσις haeresis, secta: ерѣсъ (acc.) act. 24/14; ерѣсѣ (dat.) act. 24/5; ерѣсѣ (loc.) act. 26/5, 28/22; ерѣсѣ (acc. pl.) pet<sup>2</sup> 2/1; ерѣсѣмѣ (dat. pl.) cor<sup>1</sup> 11/19.
- ѣретикъ m. αἱρετικός haereticus: е-ка (gen.) tit. 3/10.
- ѣрма m. Ἑρμᾶς Hermas: ермоу rom. 16/14.
- ѣрмѣ m. Ἑρμῆς Mercurius: ермоу act. 14/12.
- ѣрмогенъ m. Ἑρμογένης Hermogenes: е-нѣ (nom.) tim<sup>2</sup> 1/15.
- ѣермъ m. Ἑρμῆς Hermes: ерма (acc.) rom. 16/14.
- ѣстакство n. φύσις natura: ѣ-ствоу cor<sup>1</sup> 11/14.
- ѣтѣсъ minus recte pro ѣѣсъ, quod vide.
- ѣѣсъ m. Ἐφεσός Ephesus: еѣсъ (acc.) act. 19/1, 19/26, 20/17, tim<sup>2</sup> 4/12; еѣса (gen.) act. 18/21, 20/16; еѣсѣ (loc.) act. 19/17, cor<sup>1</sup> 15/32, 16/8, eph. 1/1, tim<sup>1</sup> 1/3, -тѣсъ act. 18/19, 18/24, -дѣсъ tim<sup>2</sup> 1/18.
- ѣѣсѣскъ adj. 1) Ἐφεσίος Ephesius: еѣсѣстѣнѣ (voc. pl.) act. 19/35. 2) Ἐφεσίων Ephesiorum: е-сѣ (gen. sg. m.) act. 19/35; е-сѣмѣ (nom. sg. f.) act. 19/28, 19/34.
- ѣѣсѣнѣнѣ m. Ἐφεσίος Ephesius: е-нѣнѣ (acc.) act. 21/29.
- ѣхидѣна f. ἑχιδὼν vipera: е-на act. 28/3.
- ѣша conj. ὅτε utinam: еша cor<sup>1</sup> 4/8.
- ѣдѣсъ cf. ѣѣсъ.
- ѣваггѣлѣстъ cf. ѣваггѣлѣстъ.
- ѣвтихъ m. Εὐτυχός Eutychus: е-хѣ (nom.) act. 20/9.

## APPENDIX II

Index verborum, quae etiamsi a versione palaeoslovenica evangeliorum, in codice Mariano exstante, non sunt aliena, quibusdam tamen locis et aliam, ab hac versione plus minusve differentem praebent significatio<sup>1</sup> m.

### А.

БѢЖЕ adv. ἐξαυτῆς statim: act. 21/32,<sup>1</sup> 23/30.

### Б.

БЕЗАКОННІЕ n. ἀμαρτία peccatum: Б-НІЖ thes<sup>2</sup> 2/3.

БЕЗОУМНІЕ n. παραφρονία insipientia: Б-МНІА (gen.) pet<sup>2</sup> 2/16.

БЕЗОУМНІЖ adj. ἀτακτος inquietus: Б-НЖІА (acc. pl. m.) thes<sup>1</sup> 5/14.

БЕСѢДА f. ὁμιλία colloquium: Б-ДЖІ (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 15/33.

БЕСѢДОВАТИ vb. 1) ἀποφθέγγεσθαι loqui: Б-ДОУЮ act. 26/25. 2) διαλέγεσθαι disputare: Б-ДОВАШЕ act. 20/7.

БЛАГОТВОРИТИ vb. ἀγαθοποιεῖν benefacere: Б-ТВОРАШЕ act. 14/17.

БЛАГЪ adj. εὐθετος opportunus: Б-ГОУ (acc. sg. f.) heb. 6/7.

БЛАЖИНИТИ vb. πειράζειν tentare: Б-НИЖІА cor<sup>1</sup> 7/5.

БЛИЖНІЖ adj. ὁ ἐγγύς qui prope est: Б-НИЖІА (dat. pl.) eph. 2/17.

БЛОУДНАЯ adj. f. ἡ πορνή meretrix: Б-НАЯ (nom. sg. f.) heb. 11/31.

БОГАТИТИ vb. πλουτίζειν locupletare: Б-ТЖІЕ cor<sup>2</sup> 6/10.

БОЛѢЗНЬ f. 1) ὥδῖς dolor: Б-ЗНЬ (nom.) thes<sup>1</sup> 5/3; Б-ЗНИ (acc. pl.) act. 2/24.

2) ὀδύνη dolor: Б-ЗНЬ (nom.) rom. 9/2.

3) πόνος labor: Б-ЗНЬ (acc.) col. 4/13.

БОЛѢТИ vb. 1) κάμνειν defatigari, infirmum esse: БОЛѢЩАГО (acc. sg. m.) iac. 5/15. 2) συνέχεσθαι vexari: БОЛѢЩЮ (dat. sg. m.) act. 28/8.

БРАНЬ f. πάλη colluctatio: Б-НЬ (nom.) eph. 6/12.

БРЕМЯ cf. БРѢМЯ.

БРѢМЯ n. 1) γόμος onus: Б-МЯ (acc.)

<sup>1</sup>) Cf. notam in pag. 259 huius editionis.

act. 21/3. 2) *σχευή* armamentum: *ερε-  
μα* (acc.) act. 27/19.

*εοφρη* f. *θύελλα* procella: *κτ εφρη* heb.  
12/18.

*εκδκτι* vb. *ἀγρυπνεῖν* vigilare: *εκλαμ*  
*eph.* 6/18.

*εγити* vb. 1) *καταντῶν* pervenire: *εγитк*  
act. 16/1. 2) *cum* *δοετλακн* *ἐπαρχειν*

*subministrare*: *д-на* *εγитк* *tim*<sup>1</sup> 5/10.

3) *cum* *εεζт* *мтлвкы* *καταστέλλεσθαι*

*sedari*: *τακο* *ποδοεиетк* *εамт* *εεζ* *мтл-*

*вкы* *εγити* act. 19/36. 4) *cum* *οεи-*

*тклккю* *ξενίζεσθαι* *hospitari*: *ο-тклккю*

*етк* act. 10/6. 5) *cum* *ποзоροφ* *θεα-*

*τρίζεσθαι* *spectaculum fieri*: *п-роφ* *εγ-*

*χомт* *cor*<sup>1</sup> 4/9; *п-роφ* *εγиткше* heb.

10/33. 6) *cum* *праздкн* *εὐκαιρεῖν*

*occasionem invocare*: *п-ни* *ετκαоу* act.

17/21. 7) *cum* *присктρεкн* *λυπεῖ-*

*σθαι* *contristari*: *п-номт* *εγиткшеамт*

*pet*<sup>1</sup> 1/6. 8) *cum* *εκδравт* *βωωνύναи*

*valere*: *εκδравт* *εоудн* act. 23/30. 9)

*cum* *мкк* *πρόδηλος εἶναι* *manifestum*

*esse*: *мкк* *εоутк* *tim*<sup>1</sup> 5/24, 5/25.

*ετда* f. *κίνδυνος* *periculum*: *ετда* rom.  
8/35; *εтдоу* act. 19/27.

*εтдакн* adj. *ἀσθενής* *infirmus*: *ε-на* (gen.  
sg. m.) act. 4/9.

## R.

*εεани* adj. *πολύς* *multus*: *εεаниεамт* (instr.  
sg.) act. 20/2.

*εεаник* adj. *μέγιστος* *maximus*: *ε-каи*  
(nom. pl. n.) *pet*<sup>2</sup> 1/4.

*εεаничати* сa vb. 1) *μεγαλχυεῖν* *ma-*  
*gnum exaltare*: *ε-чанетк* сa *iac.* 3/5.

2) *ἐπαίρεσθαι* *extolli*: *ε-чанетк* сa *cor*<sup>2</sup>  
11/20.

*εεакти* vb. 1) *θελειν* *velle*: *εεакт* rom.

1/13, *cor*<sup>1</sup> 10/1, 10/20, 11/3, 12/1,

*cor*<sup>2</sup> 1/8, col. 2/1. 2) *ἐπιτρέπειν* *permit-*

*tere*: *εεакт* *tim*<sup>1</sup> 2/12; *εεантк* сa (pass.)

*cor*<sup>1</sup> 14/34.

*εεεεантн* vb. 1) *ἀγαλλιῶν* *exsultare*: *ε-*

*лаиμ* *pet*<sup>1</sup> 4/13. 2) *cum* сa a) *συνευ-*

*ωχεῖσθαι* *convivare, luxuriare*: *ε-лаиτк*

сa *iud.* 0/2; *ε-лаиμ* сa *pet*<sup>2</sup> 2/13.

b) *τροφῶν* *epulari*: *ε-антте* сa *iac.* 5/5.

*εεεεани* n. *εὐφροσύνη* *incunditas, laeti-*

*tia*: *ε-антк* (gen.) act. 2/28, *-ант* act.

14/17.

*εеттх* adj. *ἀρχαῖος* *vetus*: *ε-χαи* (nom.

pl. n.) *cor*<sup>2</sup> 5/17.

*εиμк* f. 1) *φύσις* *natura*: *εиμк* (nom.)

*iac.* 3/7; *εиμкю* *iac.* 3/7. 2) *σχεῦος* *va-*

*sculum* *pet*<sup>1</sup> 3/7.

*εидткни* n. *βλέμμα* *aspectus*: *ε-нииεамт*

*pet*<sup>2</sup> 2/8.

*εидтн* vb. 1) *ἐνβλέπτειν* *videre*: *εидтн*

act. 22/11. 2) *προορῶν* *videre*: *εтнш*

*εидтн* act. 21/29. 3) *ἐποπτεύειν* *consi-*

*derare*: *εидткш* *pet*<sup>1</sup> 2/12, 3/2.

*εиηа* f. 1) *ἔγκλημα* *crimen*: *εиηоу* act.

23/29. 2) *ἀφορμή* *occasio*: *εиηтн* (gen.)

*cor*<sup>2</sup> 11/12, *tim*<sup>1</sup> 5/14; *εиηоу* *cor*<sup>2</sup> 5/12,

11/12.

*εлаатткштк* n. *ἐξουσία* *potestas*: *ε-*

*штк* (nom.) rom. 13/1; *ε-штк* *ib.*

13/2.

*εлтнн* vb. *ἐλκειν* *trahere*: *εлтннхоутк*

act. 21/30; *εлтнш* act. 16/19.

*εластн* (εлаа-) vb. 1) *ἐξουσιάζειν* *pote-*

*statem habere*: *εлаетк* *cor*<sup>1</sup> 7/4. 2) *αὐ-*



Θεντεῖν dominari: В-СТИ tim<sup>1</sup> 2/12. 3)  
cum δομῆμα οἰκοδεσποτεῖν matrem fa-  
milias esse: δομῆμα В-СТИ tim<sup>1</sup> 5/14.

-**Р**ОДНТИ vb. 1) ἄγειν ducere, adducere: **В**ОДАΨЕ act. 21/16; **В**ОДНАН (nom. pl.) rom. 8/14, gal. 5/18. 2) περιάγειν circumducere: **В**-ТИ cor<sup>1</sup> 9/5. 3) χειραγωγεῖν ad manum deducere: **В**ОДНМЪ act. 22/11. 4) φέρειν ferre: **В**ОДНАН (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 1/21.

ΚΟΛΗΤΗ vb. κρίνειν statuere: ΚΟΛΗΧ tit.  
3/12.

ΚΟΛΙΑ f. 1) τὸ θάλειν velle: ΚΟΛΙΑ rom.  
 7/18. 2) γνώμη consilium: ΚΟΛΙΑ act.  
 20/3. 3) τὸ πρόθυμον quod promptum  
 est: ΚΟΛΙΑ rom. 1/15. 4) πρόθεσις pro-  
 positum: ΚΟΛΙΑ act. 27/13.

2) ἐκούσως voluntarie, spontanee: pet<sup>1</sup> 5/2, heb. 10/26.

всѣгда (= вкѣгда) adv. *ἐκάστοτε* frequenter: pet<sup>2</sup> 1/15.

ВЪВРЪКИИ (-ВРЪГ-) vb. 1) δίδοναι dare:  
ВЪВРЪГЪ (3. pl. aor.) act. 1/26. 2) ῥίπτειν  
mittere: ВЪВРЪГЪШЕ act. 27/29.

вѣдати vb. 1) ἐπιδοῦναι dare: вѣдавати  
сѧ (pass.) act. 27/25. 2) χαρίζεσθαι do-  
nare: в-ті act. 25/11.

ВЪДАТИ vb. παραδιδόναι tradere: въ-  
да́ше act. 8/3.

ВЪЖЧЕЛЪТН (ВЪЖДЕЛЪ-) vb. ἐπιποθεῖν  
desiderare: в-лѣхуемъ (dat. pl.) cor<sup>2</sup>  
9/14.

2) βάλλιν mittere: κλζκκκ act. 27/14.

възгласити vb. προσφωνεῖν alloqui: κ-  
си (3. sg. aor.) act. 21/41'.

act. 21/34.

ВЪЗДАТИ vb. 1) ἀναδιδόναι tradere: в-даѣши act. 23/33. 2) ἀπονέμειν impartire: в-даюми pet<sup>1</sup> 3/7.

ВЪЗДАНИЕ .п. ἀνταπόδοσις retributio:  
В-НЬЕ (асс.) col. 3/24.

ΚΤΖΔΗΓΗΘΥΤΗ vb. βασιτάζειν attollere,  
facere ut portaretur: κ-ΔΗΓΗΘΥ (dat.  
sg. m.) act. 21/35.

ВЪЗДѢЖТИ cf. ВЪЗДѢЖТИ.

κλζδ'κτι vb. 1) ἐκπτανύναι expan-  
dere: κ-αρ'κ'κ' (erronee pro κλζδ'κ'κ')  
rom. 10/21. 2) ἐπαίρειν levare: κ-λ'κ'κ'ιμ  
tim<sup>1</sup> 2/8.

ВЪЗНЕСКАТИ vb. 1) ἐπιζητεῖν desiderare:  
ВЪЗНЕСКА act. 13/7. 2) φηλαφῶν attrec-  
tare: ВЪЗНИМУТЬ act. 17/27.

кѣзлюбнѣ vb. ἐπιποθεῖν concupiscere:  
к-бнѣ pet<sup>1</sup> 2/2.

кѣзмагати vb. ἐνδυναμοῦσθαι conforta-  
ri: в-гай tim<sup>1</sup> 2/1.

кѣзѡщн (-мѡг-) vb. ἐνδυναμοῦσθαι con-  
valescere: к-могѡша heb. 11/34.

КЪЗМОУТИТИ СЪ vb. συγχεῖσθαι: con-  
fundi: в-моути СЪ. (3. sg. aor.) act.  
21/31.

к-змощати vb. ἐκταράσσειν conturba-  
re: к-ираща act. 16/20.

кѣзмоуѣреніе нлѣти vb. σαίνεσθαι mo-  
veri: ннѣднегоже кѣзмоуѣренны нлѣ-  
ти thes<sup>1</sup> 3/3.

В-МАТЕ СД act. 21/30.

ВЪЗНЕСТИ vb. 1) ἀναφέρειν offerre:

κκνισκ pet<sup>1</sup> 2/24; κκνισκ iac. 2/21;  
 κ-στι pet<sup>1</sup> 2/5. 2) cum сλ а) ἀναλαμβάν-  
 νοθαι assumi: κκνισе сe act. 1/2, 1/22,  
 κκνισе сλ tim<sup>1</sup> 3/16. б) προκόπτειν  
 proficere: κ-νecт сλ tim<sup>2</sup> 2/16, 3/13.  
 κκνнocнтн сλ vb. ἀναλαμβάνεσθαι assu-  
 mi: κκнocнтк сe' act. 1/11.  
 κκзрѣтн cf. κκзрѣтн.  
 κκзкрѣтн vb. ἀνείζειν intendere: κ-рѣтк  
 act. 14/9, 23/1, κκзрѣтк act. 7/55, 11/6,  
 13/9.  
 κκннoу adv. ἐν ἑκτενείᾳ in continuo: act.  
 26/7.  
 κκκοупк adv. ὁμοθυμαδόν uno animo, in  
 unum: act. 19/29.  
 κκκοуcнтн vb. μεταλαμβάνειν sumere,  
 accipere: κ-тн act. 27/33, 27/34.  
 κκлагати vb. εἰσφέρειν inferre: κ-гaннн  
 act. 17/20.  
 κκлати сλ vb. κλυδωνίζεσθαι fluctuari:  
 κκлауиe сλ eph. 4/14.  
 κκложити vb. ἐπιτιθέναι imponere: κ-  
 жншa act. 28/10.  
 κκлана (κκλ-) f. ἱστίον velum, flatus: κ-  
 нaмк act. 27/15.  
 κκлѣсти (-лѣз-) vb. εἰσέρχεσθαι intrare:  
 κκлѣзъ act. 23/16.  
 κκнeзaпoу adv. ἄφνω subito: act.  
 16/26.  
 κκннмaтн vb. νομίζειν aestimare: κκнн-  
 мaтн act. 17/29.  
 κκннтн vb. 1) εἰσιέναι introire: κκнндe  
 act. 21/18, 21/26. 2) καταβαίνειν de-  
 scendere: κ-тн act. 23/10. 3) εἰσάγε-  
 σθαι induci: κ-тн act. 21/37.  
 κκнoутpѣкк adj. ἐσώτερος interior: κ-  
 нюю (acc. sg. f.) act. 16/24.

κκнѣшкк adj. ὁ παρεκτός extrinsecus:  
 κ-ннѣх (gen. pl.) cor<sup>2</sup> 11/28.  
 κκнлти vb. εἰσάγειν inducere: κκнѣшe  
 act. 7/45.  
 κκннтн vb. ἐπιφωνεῖν acclamare: κκнп-  
 ахoу act. 22/24.  
 κκпpашaтн vb. αἰτεῖν poscere: κ-шaюиe  
 (dat. sg. m.) pet<sup>1</sup> 3/15.  
 κκпpошeннe п. ζήτημα quaestio: κ-шeнн  
 (loc.) act. 15/2.  
 κκcaднтн vb. ἀναλαμβάνειν assumere:  
 κκcaжк act. 20/14.  
 κκceлнтн сλ vb. 1) ἐπισκηνοῦν inhabi-  
 tare: κ-лнтк сλ cor<sup>2</sup> 12/9. 2) ἐνοικεῖν  
 habitare: κ-лн сλ tim<sup>2</sup> 1/5.  
 κκcнштн vb. 1) αὐγάζειν fulgere: κ-тн  
 cor<sup>2</sup> 4/4. 2) λάμπειν splendescere, illu-  
 cere: κ-тн cor<sup>2</sup> 4/6; κκcншa ibid.  
 κκcкopѣ adv. ὡς τάχιστα quam celeri-  
 ter: act. 17/15.  
 κκcoуe adv. εἰκῇ frustra, sine causa:  
 cor<sup>1</sup> 15/2, gal. 4/11.  
 κκcxoтѣтн vb. ἐπιθυμεῖν concupere: κ-  
 тѣхъ act. 20/33; κ-тѣшa cor<sup>1</sup> 10/6.  
 κκxoднтн vb. ἐνδμεῖν praesto esse, ad-  
 esse: κ-дaиe cor<sup>2</sup> 5/9.  
 κκшкд- vb. προέρχεσθαι ascendere:  
 κκшкдшe act. 20/13.  
 κκшккк adj. ἀνωτερός superior: κ-шшa  
 (acc. pl.) act. 19/1.  
 κκвpѣиn cf. κκвpѣиn.  
 κκдамтн cf. κκдамтн.  
 κκзкѣaтн cf. κκзкѣмтн.  
 κκзнcкaтн cf. κκзнcкaтн.  
 κκзнecтн cf. κκзнecтн.  
 κκзнocнтн cf. κκзнocнтн.  
 κκзрѣтн cf. κκзрѣтн.

ἐκκλησιᾷ cf. ἐκκλησίᾳ.

ἐκκαλεῖται vb. ἐπιστάσθαι scire: ἐκκεῖ act.

15/7, 20/18; ἐκκαλεῖται act. 22/19, iud.

0/10; ἐκκαλεῖται act. 18/25; ἐκκαλεῖται iac.

4/14.

ἐκκαλεῖται m. 1) γενεά generatio: ἐκκαλεῖται (acc.)

act. 13/36. 2) κόσμος mundus: ἐκκαλεῖται

pet<sup>1</sup> 1/20.

ἐκκαλεῖται m. στέμμα corona: ἐκκαλεῖται (acc.

pl.) act. 14/13.

ἐκκαλεῖται f. 1) θρησκεία religio: ἐκκαλεῖται (gen.)

act. 26/5. 2) cum adj. разлнчнн δει-

σιδαισμονία superstitio: οὐκ ἐκκαλεῖται

act. 25/19.

ἐκκαλεῖται f. ἀγγελία annuntiatio: ἐκκαλεῖται

(nom.) iocan<sup>1</sup> 1/5, 3/11.

## Г.

γλαφυλάει vb. 1) διαλέγειν disputare:

γλαφυλάει (dat. sg. m.) act. 20/9, 24/25.

2) προσλαλεῖν alloqui: γλαφυλάει act. 28/20.

3) κατηγορεῖν accusare: γλαφυλάει act.

24/8; γλαφυλάει act. 24/13, 25/5, 25/11;

γλαφυλάει (acc. sg.) act. 25/16; γλαφυλάει

act. 23/35; γλαφυλάει (dat. pl.) act.

24/8; γλαφυλάει act. 24/19.

γινέσθαι vb. 1) πικραίνεσθαι amarum

esse: γινέσθαι col. 3/19. 2) θυμω-

χεῖν iratum esse: γινέσθαι act. 12/20.

γορεῖται vb. ζεῖν fervere: γορεῖται (= γορεῖται)

act. 18/25.

γορύνει cf. γορύνει.

γορύνει f. 1) ὑπερῶν coenaculum:

γορύνει (loc.) act. 20/8. 2) δῶμα do-

mus: γορύνει act. 10/9.

γροῦται m. 1) πολιτεία civitas: γροῦται (acc.)

act. 22/28. 2) ὄχλος populus: γροῦται

(gen.) act. 21/35. 3) ἐκκλησία ecclesia:

γροῦται (acc. pl.) act. 14/23.

γροῦται cf. γροῦται.

γροῦται cf. γροῦται.

γροῦται (γροῦται) vb. 1) συνοδεύειν comi-

tari: γροῦται (nom. pl.) act. 9/17.

2) ἐπίνειν accedere, sequi: γροῦται

(acc. sg. m.) act. 16/11.

γροῦται (γροῦται) adj. 1) ἀλαζών elatus:

γροῦται (nom. pl.) tim<sup>2</sup> 3/2. 2) αὐθάδης

sibi placens: γροῦται (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 2/10.

γροῦται f. 1) ἀλαζονεία superbia: γροῦται

(nom.) iocan<sup>1</sup> 2/16; γροῦται (loc.) iac. 4/16.

2) φασίως infraactio: γροῦται (nom. pl.)

cor<sup>2</sup> 12/20.

γορεῖται, resp. γροῦται vb. ὀλίπειν fove-

re: γροῦται thes<sup>1</sup> 2/7.

γορεῖται m. κρίμα iudicium: γορεῖται (acc.)

iac. 3/1, iud. 0/4.

## Δ.

δαδῶν adv. ἐπέχειν trans: act. 7/43.

δανῶν f. τέλος vectigal: δανῶν (acc.) rom.

13/7; δανῶν (acc. pl.) ibid.

δανῶν m. 1) δῶρον donum: δανῶν (nom.)

iac. 1/17. 2) χάρισμα gratia: δανῶν (nom.)

cor<sup>1</sup> 12/9; δανῶν (acc.) pet<sup>1</sup> 4/10; cor<sup>1</sup>

12/4, tim<sup>2</sup> 1/6; δανῶν (loc.) tim<sup>1</sup> 4/14;

δανῶν cor<sup>1</sup> 12/31.

δαῖν vb. ἐπιτιθέναι imponere: δαῖν

act. 16/23.

δαῖν n. 1) δόσις datum: δαῖν (nom.)

iac. 1/17. 2) ἐπιχορηγία subministratio:

δαῖν eph. 4/16.

δαῖν vb. 1) παρέχειν praestare: δαῖν

act. 16/16, 19/24. 2) χαρίζεσθαι do-

nare: δαῖν act. 25/16. 3) cum pro-

- страно φιλοτιμεῖσθαι operam dare: н-но даати thes<sup>1</sup> 4/11.
- ΔΟΡΕΑ m. ἔπαυλις locus commorationis, villa: Δ-ρε act. 1/20.
- ΔΗΚΝΤΗ cā vb. 1) ἐννεός γίγνεσθαι stupefieri: ΔΗΚΗМЕ cē act. 9/7. 2) ἐξίστασθαι stupens admirari: ΔΗΚΛΑШЕ cē act. 8/13. 3) ξενίζεσθαι peregrina sapere, admirari: ΔΗΚΗΤЕ cā pet<sup>1</sup> 4/12; ΔΗΚΑТЪ cāib. 4/4.
- ΔΗΚΑΝЪ adj. ξενίζων novus: Δ-на (acc. pl. n.) act. 17/20.
- ΔΟΕΡΕΚΕ comp. n. g. a them. ΔΟΕΡЪ βέλτιον melius: Δ-ре tim<sup>2</sup> 1/18.
- ΔΟΚΟΛЪ cf. ΔΟΚΛАЪ.
- ΔΟΚΛАЪ m. 1) ἰκανότης sufficientia: Δ-лѣ (nom.) cor<sup>2</sup> 3/5. 2) αὐτάρχεια sufficiētia: Δ-лѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 9/8; ΔΟΚΟΛОМ (instr. sg.) tim<sup>1</sup> 6/6.
- ΔΟΚΛАКНЪ БМТН vide sub БМТН.
- ΔΟМѢМЪ ВЛАСТН vide sub ВЛАСТН.
- ΔΟСАЖАТН vb. λοιδορεῖν maledicere: Δ-жаши act. 23/4.
- ΔΟСТАТН vb. ἐφικνεῖσθαι pertingere: Δ-тажи cor<sup>2</sup> 10/14.
- ΔОСТОАТН (-СТОМ-) vb. ἀνήκειν pertinere ad rem: Δ-тоаши (acc. sg. n.) philem. 0/8.
- ΔΡΑΓЪ adj. 1) τίμιος pretiosus: Δ-гаго iac. 5/7; Δ-гою pet<sup>1</sup> 1/19. 2) ἐπιπόθητος desideratissimus: Δ-гам (voc. sg. f.) philip. 4/1.
- ΔΡΟΥГЫЙ adj. 1) τίς quidam: Δ-зни (nom. pl.) tim<sup>1</sup> 5/15; Δ-гымъ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 5/24. 2) ἡ ἐξῆς sequens dies: кѣ Δ-гый act. 27/18. 3) ἡ ἔτερα sequens dies: кѣ Δ-гый act. 27/3. 4) ἡ ἐχομένη sequens dies: кѣ Δ-гый act. 20/15.

- ΔΡΚЗАТН cf. ΔΚΡЗАТН.
- ΔΡΚКО n. ξύλον lignum: Δ-ко (acc.) pet<sup>1</sup> 2/24; Δ-ка (gen.) act. 13/29; Δ-рк (loc.) gal. 3/13.
- ΔЪЖЧК m. δετός imber, pluvia: Δ-чк (acc.) act. 28/2, -чк act. 14/17, iac. 5/7, 5/18; Δ-ча (gen.) heb. 6/7. Adde: не БМТН ΔЪЖЧЮ мѣ βρέξει ut non plueret iac. 5/17.
- ΔΚΡЗАТН (ΔΡΚЗ-) vb. 1) παρρησιάζεσθαι fiducialiter agere: ΔΚΖаше act. 9/27; ΔΚΖае act. 9/28; Δ-зажи cor. 14/3; Δ-зюгъша (nom. dual.) act. 13/16; ΔΚЗАТН act. 18/26. 2) εὖθυμεῖν bono animo esse: Δ-зайте act. 27/25; Δ-затн act. 27/22.
- ΔΚЛАТЕЛЪ m. τεχνίτης artifex: Δ-лелмъ (dat. pl.) act. 19/24.
- ΔΚЛАТН vb. κατασκευάζειν fabricare: ΔΚ-лаелмоу (dat. sg. m.) pet<sup>1</sup> 3/20.
- ΔΚЛО n. ἐργασία quaestus: Δκlo (acc.) act. 16/16, 19/24; Δκла (gen.) act. 19/25.
- ΔΚМТН vb. 1) πράττειν agere: Δκμнн rom. 1/32; Δκμнмъ rom. 2/3. 2) χρᾶσθαι uti: Δκмтъ tim<sup>1</sup> 1/8; Δκмхъ cor<sup>2</sup> 1/17. 3) cum κολοῦ συνευδοκεῖν consentire: колю Δκмтъ rom. 1/32. 4) cum сѣ зѣлѣ μαινέσθαι insanire: не зѣлѣ сѣ Δκю act. 26/25. 5) cum любы πορνεύειν fornicari: любы Δκнмъ cor<sup>1</sup> 10/8; любы Δкмтн ibid.

## Ж.

- ЖДАТН cf. ЖКДАТН.
- ЖЕНА f. θήλεια femina: жннъ (nom. pl.) rom. 1/26.



женѣскъ adj. 1) γυναικεῖος muliebris: ж-сѣк (dat. sg. f.) pet<sup>1</sup> 3/7. 2) γυναικῶν mulierum: ж-сѣкѣмъ (instr. sg. n.) pet<sup>1</sup> 3/1. 3) θηλείας feminae: ж-ска (gen. sg. m.) rom. 1/27.

животъ m. βίος vita: ж-та pet<sup>1</sup> 4/3.

животѣнъ adj. 1) ἄλογος mutus: ж-нин (nom. pl.) iud. 0/10. 2) ζῶων animantium: ж-нѣхъ (gen. pl.) heb. 13/11.

жидати vb. ἐκδέχεσθαι expectare: жидоу cor<sup>1</sup> 16/11; жидетъ iac. 5/7; жидѣте cor<sup>1</sup> 11/33; жидоушю act. 17/16.

жианище n. 1) οἰκητήριον domicilium: ж-ще (acc.) iud. 0/6, cor<sup>2</sup> 5/2. 2) κατοικητήριον habitaculum: ж-ще (acc.) eph. 2/22.

живети vb. δαπανᾶν impendere: жикн (imp.) act. 21/24.

жити vb. 1) βιοῦν vivere: жити pet<sup>1</sup> 4/2. 2) πολιτεύεσθαι conversari: живоу act. 23/1. 3) μένει manere: живѣ act. 28/30; живѣше act. 18/3; житни (inf.) act. 28/16. 4) ἐγκατοικεῖν habitare: живѣхъ pet<sup>2</sup> 2/8. 5) διάγειν agere: живѣмъ tim<sup>1</sup> 2/2. 6) ἔχειν se habere: живоутъ act. 15/36.

житниѣскъ adj. ἀναστροφῆς conversatio-nis: ж-стѣхъ (loc. sg. f.) pet<sup>2</sup> 2/7.

житниѣ n. 1) βίωσις vita: житниѣ (nom.) act. 26/4. 2) τροφή victus: житниѣ (gen.) iac. 2/15. 3) κατοικία habitatio: житниѣ (gen.) act. 17/26. 4) ἀναστροφή conversatio: житниѣ (acc.) pet<sup>1</sup> 2/12, 3/2, 3/16; житниѣ (gen.) iac. 3/13, pet<sup>1</sup> 1/18; житниѣ eph. 4/22, -тъю heb. 13/7; житнѣмъ pet<sup>1</sup> 3/1; житни (loc.) pet<sup>1</sup> 1/15; житниѣ (acc. pl.) pet<sup>2</sup> 3/11.

жидати vb. 1) μένει sustinere: жидо-ху act. 20/5. 2) περιμένειν expectare: жидати act. 1/4.

## 3.

завистъ f. ζήλος aemulatio: з-стѣ (acc.) iac. 3/14, heb. 10/27; з-стнѣ rom. 13/13.

завѣщати vb. παραγγέλλειν praecipere: з-щати act. 15/5.

заврѣти vb. καταγινώσκειν reprehendere: заврѣтъ ioan<sup>1</sup> 3/20, 3/21.

заклати vb. σφάττειν occidere: закла ioan<sup>1</sup> 3/12.

законъ pl. νομοθεσία legislatio: з-ни (nom. pl.) rom. 9/4.

законѣнникъ m. ἔννομος qui est in lege: з-никъ (nom.) cor<sup>1</sup> 9/21.

законѣнъ adj. ἔννομος legitimus: з-нѣхъ (loc. sg. f.) act. 19/39.

заповѣдати vb. διαγγέλλειν annuntiare: з-дѣти act. 21/26.

заповѣдъ f. ἔνταλμα praeceptum: з-дѣни col. 2/22.

запрѣтити vb. ἀπειλίσθαι commineri: з-тнѣхъ (1. pl. praes.) act. 4/17.

запрѣщати vb. παραγγέλλειν praecipere, denuntiare: з-щѣ cor<sup>1</sup> 7/10; з-щѣмъ (1. pl. praes.) thes<sup>2</sup> 3/6, 3/12; з-щѣхъ thes<sup>2</sup> 3/10.

запрѣщеніе n. 1) παραγγελία praeceptum: з-нѣ (acc.) act. 16/24, -нне tim<sup>1</sup> 1/18; з-нѣмъ (instr. sg.) act. 5/28. 2) ἀπειλή minae: з-нѣхъ (acc. pl.) act. 4/29.

затворити vb. 1) καταλείπειν includere:

- з-ρηχъ act. 26/10. 2) σύγχεσθαι concludere: з-ρη (3. sg. aor.) rom. 11/32.
- затворенъ part. praet. pass. cum valore adiectivi ὁ ἐν φυλακῇ qui est in carcere: з-ныма (dat. pl.) pet<sup>1</sup> 3/19.
- зачати vb. ἐνάρχεσθαι incipere: зачатый philip. 1/6.
- земакнъ cf. земкнъ.
- земкнъ adj. ἐπίγειος terrenus, terrestris: з-на (nom. sg. f.) iac. 3/15, -лнама cor<sup>2</sup> 5/1.
- злоба (зъл-) f. ῥαδιουργία fallacia: з-ен (gen. sg.) act. 13/10.
- злныя f. θηρίον bestia: злныя act. 28/4, 28/5.
- знаменати vb. σημειοῦν notare: з-найте thes<sup>2</sup> 3/14.
- знаменныя n. τεκμήριον argumentum: з-нихъ (loc. pl.) act. 1/3.
- знати vb. προγινώσκειν praescire: з-ти act. 26/5.
- зракъ m. μορφή forma: з-къ (acc.) philip. 2/7; з-цк (loc.) philip. 2/6. Adde: къ тѣжѣ зракъ σύμμορφος configuratus philip. 3/21.
- зкрѣти на лица vb. προσωποληπτεῖν personas accipere: аще на лица зкрѣте iac. 2/9; на лица зкраиѣ iac. 2/1.

## H.

- иде adv. καίτοι et quidem: heb. 4/3.
- избѣти vb. τυπανίξαι cadere: избѣни (nom. pl.) heb. 11/35.
- избыти vb. 1) κερδαίνειν lucrum facere: н-ти act. 27/21. 2) ἀπογίγνεσθαι absumi: избыкше pet<sup>1</sup> 2/24.
- избытъкъ m. περισσεία abundantia: н-

- къ (nom.) cor<sup>2</sup> 8/2; н-къ (acc.) iac. 1/21, rom. 5/17.
- извѣрати vb. 1) ἐπισκέπτεσθαι visitare: извѣра act. 15/14. 2) προβιάζειν detrahere: act. 19/33.
- извѣти vb. ἐξωθεῖν expellere: н-ти act. 27/39.
- изволити vb. 1) βούλεσθαι velle: и-анти iac. 4/4. 2) θέλειν velle: н-анти cor<sup>2</sup> 8/10. 3) αἰρεῖσθαι eligere: изволиктый (pro изволи къ) thes<sup>2</sup> 2/13; изволиетъ heb. 11/25.
- извѣстовати vb. 1) μαρτυρεῖν testimonium perhibere: извѣстова act. 15/8. 2) βεβαιοῦν confirmare: извѣстоуѣ cor<sup>1</sup> 1/21.
- извѣсткнъ adj. 1) βέβαιος certus, confirmatus: н-нъ (nom.) heb. 9/17; н-нъ (acc.) heb. 3/14; н-ноу (acc. sg. f.) heb. 6/19; н-но (acc. sg. n.) pet<sup>2</sup> 1/10, heb. 3/6. 2) ἀσφαλής certus: н-но (acc.) act. 25/26. Adde: извѣсткно мѣстъ πέπεισμα certus sum tim<sup>2</sup> 1/5.
- изискати vb. ἐπισκέπτεσθαι considerare: изирите act. 6/3.
- изнѣти vb. ἀναβαίνειν ascendere: изидетъ act. 21/12.
- из-млада adv. ἀπὸ βρέφους ab infante: tim<sup>2</sup> 3/15.
- изнемоуи (-мог-) vb. ἀσθενεῖν infirmum fieri: н-могъ rom. 4/19; н-могѡмъ cor<sup>2</sup> 11/21.
- нмѣныя n. 1) εὐπορία acquisitio: н-ныя (nom.) act. 19/25. 2) ὑπόστασις substantia: н-ныя (nom.) heb. 11/1. 3) τὸ ἔχειν quod habetur: н-ныя (gen.) cor<sup>2</sup> 8/11.

ηηοπλεμενηκηκъ (-μενηκηκηκъ) m. ἄλλό-  
φυλος alienigena: η-ηηκη (instr. pl.)  
act. 10/28.

ηηκъ ргп. τίς quidam: ηηη (nom. pl.) tim<sup>1</sup>  
1/6, 1/19, 6/29; ηηκμъ (dat. pl.) tim<sup>1</sup>  
5/24, tim<sup>2</sup> 2/18.

ηскати vb. 1) ἐπιζητεῖν quaerere: ηημεте  
act. 19/39. 2) ἀνακρίνειν scrutare: ηηю-  
ηηе act. 17/11.

ηс-кони adv. ἔκπαλαι iam olim: pet<sup>2</sup> 2/3.

ηскоушети vb. γυμνάζειν exercitare: ηс-  
коушана (acc. pl. n.) heb. 5/14.

ηскоушенине n. 1) δοκίμιον probatio:  
η-ηηне (nom.) iac. 1/3. 2) δοκιμή pro-  
batio, experimentum: η-ηηне (nom.)  
rom. 5/4; η-ηηне (acc.) cor<sup>2</sup> 2/9; η-  
ηηнемъ cor<sup>2</sup> 9/13.

ηспоукдати vb. ἐξαγγέλλειν annuntiare:  
η-даηте pet<sup>1</sup> 2/9.

ηсправити vb. 1) ἀνορθοῦν erigere: η-  
каю act. 15/16. 2) ἐπιδιορθοῦν corrige-  
re: η-вηηηη tit. 1/5. 3) κατευθύνειν diri-  
gere: η-ηηтк thes<sup>1</sup> 3/11.

ηспланиити (-пакъ-) vb. προσαναπληροῦν  
supplere: η-ηηηη cor<sup>2</sup> 11/9.

ηспланиенъ part. cum valore adiectivi  
ὁλόκληρος integer: η-ηηηηη (nom. pl.)  
iac. 1/4.

ηс-пърка adv. 1) ἀνωθεν ab initio: act.  
26/5. 2) ἔκπαλαι prius: pet<sup>2</sup> 3/5.

ηстина f. 1) τὸ ἀσφαλές certum: η-ηηк  
(gen.) act. 21/34; i-ηη act. 22/30. 2)  
cum къ πάντως utique: къ η-ηоу act.  
28/4. 3) cum по а) κατὰ ἀκρίβειαν iuxta  
veritatem: по η-ηк act. 22/3. б) κατὰ  
τὴν ἀκριβεστάτην secundum certissi-  
mam: по η-ηк act. 26/5.

Kaľuźniacki, Actus epistolaeque apost.

ηстопоути (-топ-) vb. καταπίνεσθαι de-  
vorari: ηстопоша heb. 11/29.

ηстъргнути (-тргъ-) vb. ἀποσπᾶν  
abstrahere: η-гъηемъ сѧ (pass.) act.  
21/1.

ηсцѣланти vb. ἐγείρειν allevare: η-ηηтк  
iac. 5/15.

ηсцѣланти сѧ vb. ἀπαλάσσεσθαι recede-  
re: η-ηη сѧ act. 19/12.

ηсцѣленіе n. ἰαμα curatio: η-ηηηη (gen.)  
cor<sup>1</sup> 12/28, 12/30; ηцѣленіη cor<sup>1</sup> 12/9.

ηти vb. 1) ἀπιέναι abire: ηдоета act.  
17/10. 2) συνέπεσθαι comitari: ηдаше  
act. 20/4. 3) ἐξακολουθεῖν sequi: ηдоутк  
pet<sup>2</sup> 2/2. 4) cum пѣшкъ πεζεύειν per  
terram iter facere: пѣшкъ ηти act. 20/13.

ηпнстити vb. ἀγνίζειν purificare: η-  
тηте iac. 4/8.

ηцѣленіе cf. ηсцѣленіе.

## K.

каити сѧ vb. μεταμέλεσθαι poenitere:  
каηхъ сѧ cor<sup>2</sup> 7/8.

каючити сѧ vb. συμβαίνειν contingere:  
каючи сѧ (3. sg. aor.) act. 21/35, pet<sup>2</sup>  
2/22.

каѣткѧ f. 1) ἀρά maledictio: к-кѣ (gen.)  
rom. 3/14. 2) κατάρα maledictio: к-ка  
iac. 3/10, gal. 3/13; к-кѣ (gen.) gal.  
3/13, heb. 6/8; к-кѣ (dat.) pet<sup>2</sup> 2/14;  
к-кою gal. 9/10. 3) ὀρκωμοσία iusiuran-  
dum: к-кѣ (gen.) heb. 7/20, 7/21; к-  
кою heb. 7/21.

кнезк (= кѣηѧзк) m. ἡγεμών dux: к-  
зѣмк (dat. pl.) pet<sup>1</sup> 2/14.

книга f. ἐπιστολή epistola: к-гѣ (acc.

pl.) pet<sup>2</sup> 3/1; κ-гамн cor<sup>1</sup> 16/3, thes<sup>2</sup> 2/2; κ-γὰρ pet<sup>2</sup> 3/16.

книжникъ m. ποιητής poëta: κ-никъ (gen. pl.) act. 17/28.

ковъ m. 1) ἐπιβουλή insidiae: ковъ (nom.) act. 9/24; ковоу act. 20/3, 23/30; ковъ-мн act. 20/19. 2) συστροφή insidiae: ковъ (acc.) act. 23/12. 3) ἐνεδραν insidiae: ковъ (acc.) act. 23/16.

коликъ prn. ἥλιος quantus: κ-коу (acc. sg. f.) iac. 3/5.

конъчание n. ἐκπλήρωσις expletio: κ-нкъ (acc.) act. 21/26.

кораблъ m. 1) σκάφη scapha: κ-лъ (acc.) act. 27/16. 2) ναῦς navis: κ-лъ (acc.) act. 27/41.

косноути vb. θιγγάνειν tangere: κ-нѣтъ heb. 11/28.

кошница f. σαργάνη sporta: κ-ци (loc.) cor<sup>2</sup> 11/33.

край m. 1) ἀρχή initium: крае (acc. pl.) act. 10/11. 2) γῆ terra: край (nom.) act. 27/43; края (gen.) act. 27/44. 3) cum при ἄσπον prope: при краи act. 27/13. Adde: по краю ндоуше παραλεγόμενοι iuxta navigantes act. 27/8.

красти (крад-) vb. 1) νοσφίζειν fraude-re: крадоуше tit. 2/10. 2) cum свѣ-тата ἱεροσυλεῖν sacrilegium facere: с-татам крадеши rom. 2/22.

кромѣ adv. 1) χωρίς sine: rom. 3/21. 2) παρά contra: act. 18/13. 3) ἐκτός extra: act. 26/22.

крѣпнѣти сѧ vb. 1) ἐνδυναμοῦν convalescere: κ-лаше сѧ act. 9/22. 2) ἰσχύειν confirmari: κ-лаше сѧ act. 19/20. 3)

σκληρύνεσθαι indurari: κ-лахоу сѧ act. 19/9.

крѣпнѣтъ adj. 1) στερεός solidus: κ-кѣ (gen. sg. f.) heb. 5/12. 2) κραταῖος potens: κ-коу (acc. sg. f.) pet<sup>1</sup> 5/6.

коупанъ f. πραγματεία negotium: κ-лапанъ tim<sup>2</sup> 2/4. Adde: κ-лапанъ изва-ккоутъ ἐμπορεύονται negotiabantur pet<sup>2</sup> 2/3.

## Λ.

лишнѣти vb. 1) λείπειν deficere: лишнѣ (nom. sg.) iac. 1/5; лишнѣи (nom. pl.) iac. 1/4. 2) ἀποστερεῖν privare: лишнѣи (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 6/7, tim<sup>1</sup> 6/5. 3) cum сѧ ἡττάσθαι minus habere, inferiorem esse: лишнѣте сѧ cor<sup>2</sup> 12/13.

ловнѣти vb. 1) ἐνεδρεύειν insidiari: ловѣтъ act. 23/21. 2) ἐνεδραν ποιεῖν insidias tendere: ловѣше act. 25/3.

лоучий comp. χρείττων melior: лоуче pet<sup>1</sup> 3/17, cor<sup>1</sup> 7/38.

лъгѣтъко adj. n. cum valore substantivī ἄνεσις remissio: л-ко (nom.) cor<sup>2</sup> 8/13.

лъжа f. κοβεία nequitia: къ лъжи eph. 4/14.

лъжѣю adv. κενῶς inaniter: iac. 4/5.

лъжѣ adj. 1) πλαστός fictus: лъжи (instr. pl.) pet<sup>2</sup> 2/3. 2) σεσοφισμένος doctus: лъжиамъ (dat. pl.) pet<sup>2</sup> 1/16.

лѣстнѣти vb. 1) δολοῦν dolose agere: лѣмѣхоу rom. 3/13. 2) ἀπατᾶν seducere: лѣститъ eph. 5/6; лѣстѧ iac. 1/26. 3) δελεάζειν pellicere, decipere: лѣстѣше pet<sup>2</sup> 2/14; лѣстѣтъ сѧ pet<sup>2</sup> 2/18.

любодѣи m. πόρνος fornicator: cor<sup>1</sup> 5/11.

любѣ f. 1) φιλία amicitia: лѣбѣи (nom.)



iac. 4/4. 2) ἀγάπαι epulae: вѣ λѣбѣвѣхъ ind. 0/12.

αῤῥᾱκскъ adj. δημόσιος publicus: α-своу (acc. sg. f.) act. 5/18. Adde: прѣдъ λѣдѣми δημοσίῃ publice act. 16/37, 18/28, 20/20.

## М.

μῆλoстѣ f. γνῶσις scientia: по м-сти pet<sup>1</sup> 3/7.

μῆλoскрднѣ (-срѣд-) n. 1) φιλανθρωπία humanitas: м-днѣ (acc.) act. 28/2. 2) σπλάγχνα viscera: м-днѣ (nom.) philip. 2/1.

μῆλoскрдѣ adj. εὐσπλάγχχνος misericors: м-ди (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 3/8.

μῆλoгрѣсти (-грѣд-) vb. διαπορεύεσθαι praeterire: м-грѣдѣи rom. 15/24.

μῆλoнѣти vb. διέρχεσθαι pertransire: м-ндѣ act. 8/40.

μῆλoхoднѣти vb. διέρχεσθαι praeterire: м-хoдѣ act. 17/23.

μῆλoшкд- vb. διαγίνεσθαι peragi: м-шкдѣшю (dat. sg. m.) act. 27/9.

μῆρнѣ adj. εἰρηνικός pacificus: мѣрна (nom. sg. f.) iac. 3/17.

μнѣти cf. мѣнѣти.

μного adv. ἐφ' ἱκανόν satis: act. 20/11.

μногоцѣннѣ adj. πολυτελής locuples: м-нѣно pet<sup>1</sup> 3/4.

μногъ adj. 1) ἱκανός magnus, multus: м-гѣ (nom.) act. 20/37, 22/6; м-го (acc. sg. n.) act. 14/3; м-гоу (dat. sg. m.) act. 27/9; м-зи (nom. pl.) act. 19/19; м-гѣ (nom. pl. f.) act. 20/8; м-гѣ (acc. pl. m.) act. 14/21, 27/7, -ги act. 18/18, мѣногѣ act. 21/10.

2) πλείονες plures: м-гѣ (acc. pl. m.) act. 27/20; м-ѣхъ act. 24/17. Adde: вѣ μῆλoзѣ ἐπὶ πλείον diu act. 20/9.

μoлнѣа f. 1) εὐχή votum: м-коу act. 21/23. 2) ἐντευξις postulatio: м-кѣ (acc. pl.) tim<sup>1</sup> 2/1; м-коу tim<sup>1</sup> 4/5. 3) ἱκετηρία supplicatio: м-кѣ (acc. pl.) heb. 5/7.

μoлнѣи vb. 1) ἄξιον rogare: мoлашѣ act. 15/38. 2) παραινεῖν suadere, consolari: мoлѣ act. 27/22; мoлѣшѣ сѣ act. 27/9. 3) εὐχεσθαι optare: мoлнѣ act. 26/29.

μoрскъ adj. ἐνάλιος marinus: м-скѣхъ (gen. pl.) iac. 3/7.

μoυδρѣ adj. σοφός sapiens: м-рѣ (nom.) iac. 3/13.

μoυжѣ m. ἄρσην masculus: мoυжѣи на мoυжа rom. 1/27.

μoυка f. 1) πάθημα passio: мoυкѣ (gen. pl.) heb. 10/32; мoυканѣ pet<sup>1</sup> 5/9; мoυками heb. 2/10; мoυкахъ pet<sup>1</sup> 4/13, col. 1/24. 2) τιμωρία supplicium: мoυ-цѣ (dat.) heb. 10/29. 3) μαρτύριον testimonium: мoυкоу tim<sup>2</sup> 1/8.

μoυчнѣа m. τύραννος tyrannus: м-лѣ (gen.) act. 19/9.

μoυчнѣи vb. 1) κολάζειν punire: м-тѣ act. 4/21. 2) τιμωρεῖσθαι punire, castigare: мoυчатѣ act. 22/5; мoυча (= мoυ-ча) act. 26/11. 3) ἀθλεῖν certare in agone: мoучанѣ tim<sup>2</sup> 2/5.

мѣногѣ cf. μногѣ.

μѣслнѣи vb. 1) νομίζειν existimare: м-лнѣ cor<sup>1</sup> 7/36. 2) προνοεῖν providere: м-лѣи rom. 12/17.

μѣслѣ f. 1) νοῦς sensus: мѣслѣ (acc.)

rom. 14/5; **μῦσαν** (gen.) col. 2/18; **μῦσαν** (dat.) rom. 12/2; **μῦσαν** (loc.) cor<sup>1</sup> 1/10. 2) **ἐννοια** cogitatio, intentio: **μῦσακ** (acc.) pet<sup>1</sup> 4/1; **μῦσακιν** (dat. pl.) heb. 4/12. 3) **λογισμός** cogitatio: **μῦσακιν** (dat. pl.) rom. 2/15.

**μῦλλα** (**μῦλ-**) f. **τάραχος** turbatio: **μ-κα** act. 19/23.

**μῦζα** f. 1) **τὸ ἱκανόν** satisfactio: **μ-δοῦ** act. 17/9. 2) **χρήματα** pecunia: **μ-δοῦ** act. 24/26.

**μῦκτι** vb. 1) **νομίζειν** existimare: **μῦκτι** (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 6/5. 2) **ἡγεῖσθαι** arbitrari: **μῦκτι** pet<sup>2</sup> 3/15; **μῦκτι** pet<sup>2</sup> 2/13. 3) **ὑπονοεῖν** suspicari: **μῦκτι** act. 27/27. 4) **ἐλλογεῖσθαι** imputari: **μῦκτι** (nom.) rom. 5/13. 5) **οἶεσθαι** aestimare: **μῦκτι** iac. 1/7. 6) **φάσκειν** dicere: **μῦκτι** cā rom. 1/22.

**μῦκτο** n. **χωρὸς** Corus: **κῶ μῦκτοῦ** act. 27/12. Adde: **κῶ μῦκτο** χάριν causa iud. 0/16.

**μῦτζα** m. 1) **ἀνάχυσις** confusio: **μ-τζα** (acc.) pet<sup>1</sup> 4/4. 2) **σύγχυσις** confusio: **μ-τζα** (gen.) act. 19/29.

## Н.

**напастн** (-пад-) vb. 1) **ἐφιστάναι** instare: **нападѣ** act. 6/12. 2) **κατεφιστάναι** insurgere: **нападоша** act. 18/12.

**напастн** vb. **ἐπιστέλλειν** per epistolam mandare, scribere: **напастомѣ** act. 21/25; **н-ти** act. 15/20.

**нареци** (-рек-) vb. 1) **κρίνειν** decernere: **нареचना** (acc. pl.) act. 16/4. 2) **προβάλλειν** propellere: **нарекѣши** act.

19/33. 3) **cum προκρίδειν** praeparare: **нарекѣши** (dat. pl.) act. 10/41.

**нарицати** vb. 1) **ὀνομάζειν** invocare: **нарицати** act. 19/13. 2) **ἐπικαλεῖν** appellare, invocare: **нарицаю** act. 25/11; **нарицаешн** act. 25/12; **нарицѣтѣ** cā (pass.) act. 15/17.

**народѣ** m. 1) **λαός** populus: **на-да** (gen.) act. 21/36; **на-доῦ** act. 21/30. 2) **ὄπλις** plebs: **на-дѣ** (acc.) act. 19/30; **на-доῦ** act. 17/5, 19/33. 3) **πλῆθος** multitudo: **на-дѣ** (nom.) act. 2/6, 14/4, 15/12, 17/4, 23/7, 25/24, **на-доῦ** act. 5/14; **на-дѣ** (acc.) act. 15/30; **на-доῦ** act. 14/1, 21/22; **на-дошѣ** (instr. sg.) act. 6/5, **на-дѣ** act. 19/9.

**наричитѣ** adj. 1) **ταχτός** statutus: **на-тѣ** (acc.) act. 12/21. 2) **προσπεταγμένος** statutus: **на-та** (acc. pl. n.) act. 17/26. 3) **ἡγούμενος** primus: **на-та** (acc. dual.) act. 15/22.

**наставникѣ** m. **παιδαγωγός** paedagogus: **на-никѣ** (gen. pl.) cor<sup>1</sup> 4/15.

**настати** vb. **ἐφιστάναι** instare: **наста** tim<sup>2</sup> 4/6.

**настоити** vb. 1) **ἐνιστάναι** praesentem esse: **на-стои** (gen.) gal. 1/4. 2) **ἐφιστάναι** instare, imminere: **на-стои** tim<sup>2</sup> 4/2; **на-стои** act. 28/2. 3) **παρεῖναι** adesse: **на-стои** (acc. sg. f.) pet<sup>2</sup> 1/12.

**наостити** vb. 1) **ὑποβάλλειν** subicere: **на-ти** (3. pl. aor.) act. 6/11. 2) **παροτρύνειν** concitare: **на-ти** act. 13/50. 3) **ἀναπαίθειν** persuadere: **на-ти** act. 14/19. 4) **συγχεῖν** concitare: **на-ти** act. 21/27.

наоучити vb. γυμνάζειν exercitare: не-  
чно pet<sup>2</sup> 2/14.

начати vb. προεάρχεσθαι incipere: на-  
часть cor<sup>2</sup> 8/10.

начатъкъ m. 1) ἀπαρχή primitiae: н-  
къ (nom.) rom. 11/16, cor<sup>1</sup> 16/15; н-  
къ (acc.) iac. 1/18, rom. 8/23. 2) τὰ  
ἀροθία praecipua: н-ка (gen.) heb.  
7/4.

неколю instr. sg. cum valore adv. a  
them. неколю ἄκων invitus: cor<sup>1</sup> 9/17.

негли adv. τάχα forsitan: rom. 5/7. Cf.  
негли.

негодокати vb. 1) προσκοίειν infen-  
sum esse: н-каъ heb. 3/10. 2) βαρεῖ-  
σθαι gravari: н-доуѣ cor<sup>2</sup> 5/4.

недостоникъ adj. οὐκ ἄξιος indignus:  
н-стоѣны (acc. pl. m.) act. 13/46; н-  
стоѣныа (acc. pl. n.) rom. 1/28.

негли како conj. ἔπως si quomodo:  
rom. 11/14.

некаючимъ adj. 1) ἀδόκιμος reprobus:  
н-мъ (nom. sg. m.) cor<sup>1</sup> 9/27; н-ма  
(nom. sg. f.) heb. 6/8. 2) ἄχρηστος in-  
utilis: н-маго (acc. sg. m.) philem.  
0/11.

немошникъ adj. ἀδύνατος infirmus: н-  
шникъ act. 14/8; н-шныѣ (subst.) rom.  
8/3.

непакндѣти vb. οὐ γινώσκειν non no-  
scere: н-днтъ ioan<sup>1</sup> 3/1.

неправда f. ἀδίκημα iniquum: н-да act.  
18/14; н-доу act. 24/20.

непраздникъ adj. οὐκ ἀργός non vacuus:  
н-дникъ (gen. pl.) pet<sup>2</sup> 1/8. Adde: не-  
праздныа быѣхши συλλαβοῦσα cum  
conceperit iac. 1/15.

неприказникъ cf. неприказникъ.

неприказъ cf. неприказъ.

неприказникъ adj. 1) τοῦ σατανᾶ sata-  
nae: неприказникъ (dat. sg. n.) thes<sup>2</sup> 2/9.  
2) διαβόλου diaboli: н-казникъ (voc. sg.  
m.) act. 13/10; н-казникоу (acc. sg. f.)  
tim<sup>1</sup> 3/6, 3/7; н-казника (nom. pl. n.)  
ioan<sup>1</sup> 3/10; н-казника (acc. pl. n.) ioan<sup>1</sup>  
3/8; н-казникамъ eph. 6/11. 3) διαβο-  
υκόλης diabolicus: н-казника (nom. sg.  
f.) iac. 3/15. 4) ἀθέμιτος illicitus: н-  
казникыхъ (loc. pl.) pet<sup>1</sup> 4/3.

неприказъ f. 1) σατανᾶς satanas: н-казъ  
(nom.) cor<sup>1</sup> 7/5, thes<sup>1</sup> 2/18; н-казни  
(gen.) cor<sup>2</sup> 2/11, tim<sup>1</sup> 5/15, -казни act.  
5/3. 2) διαβόλος diabolus: н-казъ (nom.)  
ioan<sup>1</sup> 3/8; н-казни (gen.) ioan<sup>1</sup> 3/8,  
-казни act. 10/28; н-казни (dat.) iac.  
4/7, eph. 4/27; н-казнику ind. 0/9.

неприказание (непикште-) n. ὑπόνοια su-  
spicio: н-канѣа (nom. pl.) tim<sup>1</sup> 6/4.

несмыслникъ (несъ-) adj. ἄλογος sine  
ratione: н-акно act. 25/27.

нечистота f. ἀσέλγεια luxuria: н-тотъ  
(gen. pl.) pet<sup>2</sup> 2/2.

нечистъ adj. πονηρός nequam: н-стъ  
(acc. pl.) act. 19/12.

низкестн ἐξαγαγεῖν educere: н-сти heb.  
8/9.

низъкъснати vb. χαλᾶν submittere: н-  
къкъшмъ act. 27/30.

низъложити vb. χαλᾶν submittere: н-  
ложше act. 27/17.

носити vb. 1) περιεσθαι circumdatum  
esse: носити act. 28/20. 2) ἐπιφέρεισθαι  
deferri: носити act. 19/12.

ноудити vb. 1) ἀναγκάζειν cogere, com-

pellere: **ноуѣднѣте** cor<sup>2</sup> 12/11; **ноуѣжахъ** act. 26/11; **ноуѣжитъ** gal. 2/3. 2) **cum** **сѧ παραβολεύεσθαι** tradere: **ноуѣжѧ** сѧ philip. 2/30.

**ноуѣжа** cf. **ноуѣжда**.

**ноуѣжда** f. βία vis: **ноуѣжда** (gen.) act. 21/35; **ноуѣждю** act. 5/26, **-жю** act. 27/41.

**нынѣ** adv. **παρῶν** in praesenti: cor<sup>2</sup> 4/17.

### О.

**оѣшати** cf. **оѣшати**.

**оѣшникъ** (**оѣшникъ**) m. κοινωνικός qui communicat: **о-кнмъ** (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 6/18.

**оѣнда** f. **ῥαδιούργημα** pessimum facinus: **о-да** act. 18/14.

**оѣндити** vb. **καταπονεῖν** opprimere: **о-дина** (acc. sg. m.) pet<sup>2</sup> 2/7.

**оѣновоати** сѧ vb. **λαμβάνειν** accipere: **о-ноуѣтъ** сѧ gal. 2/6.

**оѣнтѣлѧ** cf. **оѣнтѣлѧ**.

**оѣнтѣлѧ** f. **ξενία** hospitium: **о-тѣлѧ** (acc.) act. 28/23, **о-тѣл** philem. 0/22.

**оѣнтѣлѧкю** быти vide sub **быти**.

**оѣладаати** vb. 1) **κυριεύειν** dominari: **о-даѣтъ** rom. 14/9. 2) **κατακυριεύειν** dominari: **о-даюмѣ** pet<sup>1</sup> 5/3. 3) **καταδυναστεύειν** per potentiam opprimere: **о-даютъ** iac. 2/6.

**оѣласть** f. 1) **χωρά** regio: **о-стѧ** (acc.) act. 26/20. 2) **ἐπαρχία** provincia: **о-сти** (gen.) act. 23/34.

**оѣлнчити** vb. 1) **ἐξελέγειν** arguere: **о-чнтѧ** iud. 0/15. 2) **διακατελέγειν** revincere: **о-чашѣ** act. 18/28.

**оѣразъ** m. 1) **τύπος** forma, exemplum: **оѣразъ** (nom.) pet<sup>1</sup> 5/3, rom. 5/14, cor<sup>1</sup> 10/6, tim<sup>1</sup> 4/12; **оѣразъ** (acc.) act. 23/25, rom. 6/17, philip. 3/17, thes<sup>2</sup> 3/9, tit. 2/7, **-разъ** act. 7/43; **оѣ-разоу** act. 7/44, thes<sup>1</sup> 1/7, heb. 8/5. 2) **ἀντίτυπος** exemplar: **оѣразъ** (acc.) heb. 9/24. 3) **ὑπότυπσις** forma, conformatio: **оѣразъ** (acc.) tim<sup>2</sup> 1/13; **оѣразоу** tim<sup>1</sup> 1/16. 4) **μόρφωσις** species: **оѣразъ** (acc.) rom. 2/20, tim<sup>2</sup> 3/5. 5) **ὁμοίωμα** similitudo: **оѣразоу** rom. 5/14. 6) **σχῆμα** figura, habitus: **оѣразъ** (nom.) cor<sup>1</sup> 7/31; **оѣразѣмъ** philip. 2/8. 7) **χαρακτήρ** figura: **оѣразъ** (nom.) heb. 1/3. 8) **τρόπος** modus: **оѣразѣмъ** rom. 3/2. 9) **ὑπογραμμὸν** exemplum: **оѣразъ** (acc.) pet<sup>1</sup> 2/21.

**оѣратити** vb. 1) **περιτρέπειν** convertere: **о-тиша** act. 26/24. 2) **μετιστάναι** avertere: **оѣрати** (3. sg. aor.) act. 19/26. 3) **μεταστρέφειν** convertere: **о-титъ** сѧ (pass.) iac. 4/9.

**оѣрокъ** m. **φόρος** tributus: **о-къ** (acc. sg.) rom. 13/7; **о-кы** (acc. pl.) ibid.

**оѣроуचितѧ** vb. **ἀρμόζειν** despondere: **о-чнхъ** cor<sup>2</sup> 11/2.

**оѣрѣстити** vb. **τύχειν** agere: **о-сти** act. 27/3.

**оѣрѣтати** vb. **σχεῖν** habere: **о-таю** act. 25/26.

**оѣхѣодити** vb. **περιέρχεσθαι** circumire: **о-даѣмнхъ** act. 19/13.

**оѣкѣованнѣ** n. **ἐπαγγελμα** promissum: **о-нию** pet<sup>2</sup> 3/13; **о-ниѧ** (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 1/4.

**оѣшати** vb. 1) **καταθέσθαι** praestare:



о-прати act. 25/9. 2) τάσσειν constituere: οβημακῆσθαι act. 28/23.  
 о-бѣзати сѧ vb. ἐμπλέκεσθαι se implicare: w-зает сѧ tim<sup>2</sup> 2/4; o-завѣтши сѧ pet<sup>2</sup> 2/20.  
 о-гродити (град-) vb. ταρταροῦν detrahere in tartarum: o-грожк pet<sup>2</sup> 2/4.  
 о-дѣжда f. 1) χιτῶν tunica: o-ждѣ act. 9/39. 2) ἐσθής vestis: кѧ o-жди act. 10/30.  
 о-дѣкниѣ n. περιβόλαιον velamen: o-ниѣ (acc.) cor<sup>1</sup> 11/15.  
 о-жнѣти vb. ζωοποιεῖσθαι vivifieri: o-жнѣк pet<sup>1</sup> 3/18.  
 о-клеветати vb. ἀντιλοιδореῖν maledicere: o-таваши pet<sup>1</sup> 2/23.  
 о-каѣкѣтати vb. 1) κατηγορεῖν accusare: o-танѣй act. 25/16; o-таѣиѣмѧ (dat. pl.) rom. 2/15. 2) καταλαεῖν detrahere: o-таѣтѧ iac. 4/11; o-таѣтѧ pet<sup>1</sup> 3/16; o-таѣтѣ iac. 4/11; o-таѣй ibid. 3) λοιδορεῖν maledicere: o-танѧ pet<sup>1</sup> 2/23; o-таѣми (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 4/12.  
 о-крѣтѧ стати cf. стати.  
 о-скѣрѣнѣти vb. 1) φθεῖρειν disperdere: o-нѣтѧ cor<sup>1</sup> 3/17. 2) βεβηλοῦν violare: o-нѣти act. 24/6.  
 о-слабѣти vb. ἀνέναι laxare: o-бнѣтши act. 27/40.  
 о-слабѣти vb. ἀνίσθαι solvi: o-бнѣтши act. 16/26.  
 о-собѧ adv. ἰδίᾳ pro se, seorsum: cor<sup>1</sup> 12/11.  
 о-стати сѧ vb. ἀπέχεσθαι abstinere: o-стѣтѣ сѧ pet<sup>1</sup> 2/11.  
 о-срѣженѣиѣ n. 1) κρίσις iudicium: o-ниѣ (acc.) iac. 5/12. 2) κατάκρισις damna-

tio: o-ниѣ cor<sup>2</sup> 3/9, 7/3. 3) κατάκριμα damnatio, condemnatio: o-ниѣ (nom.) rom. 8/1; o-ниѣ (acc.) rom. 5/16, 5/18. 4) ἀπόκριμα responsum: o-ниѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 1/9.  
 о-тѣрѣкѣи (-кѣтѣг-) vb. ἀποτιθέναι abicere, deponere: w-тѣрѣгѣи iac. 1/21, pet<sup>1</sup> 2/1.  
 о-тѣкѣтѧ m. ἀπολογία defensio, ratio: w-тѧ (acc.) act. 22/1, cor<sup>2</sup> 7/11; w-та (gen.) act. 25/16; w-тѣ pet<sup>1</sup> 3/15; w-тѣ (loc.) philip. 1/7, 1/16. Adde: бѣз' w-тѣкѣта ἀντιρρήτων cum contradici non possit act. 19/36.  
 о-тѣкѣмавати vb. ἀπολογεῖσθαι reddere rationem: w-каѣ act. 24/10; w-каши act. 26/1; w-каѣиѣ act. 25/8, 26/24.  
 о-тѣдѣниѣ n. πάρεσις remissio: w-ниѣ (acc.) rom. 3/25.  
 о-тѣлѣчѣи сѧ vb. χωρίζεσθαι discedere: w-тѣлѣчѣ сѧ act. 18/1.  
 о-тѣмѣтѣниѣ n. 1) ἐξβολή iactus: w-ниѣ (acc.) act. 27/18. 2) ἀθέτησις destitutio: w-ниѣ (acc.) heb. 9/26.  
 о-тѣмѣтѣти cf. o-тѣмѣтѣти.  
 о-тѣмѣтѣти vb. 1) περιστάναι devitare: w-тѣмѣтѣ tim<sup>2</sup> 2/16. 2) ἀκυροῦν irritum facere: w-тѣмѣтѣтѧ gal. 3/17. 2) cum сѧ a) παραιτεῖσθαι recusare: w-тѣмѣтѣ сѧ act. 25/11. b) ἀντιτάσσεσθαι contradicere: w-тѣмѣтѣиѣмѧ сѧ act. 18/6.  
 о-тѣнѣдѧ adv. ἀφ' ὧν ex iis: w-тѣнѣдѧ heb. 5/8.  
 о-тѣрадѣиѣ comp. n. g. a them. o-тѣрадѣиѣ eὐθυμότερον bono animo: act. 24/10.

отрѣзати vb. ἀποκόπτειν abscindere:  
ω-закѣше act. 27/32.

отрепѣи сѧ (-рек-) vb. 1) ἀπατεῖν abdicare: ωтрѣхомъ сѧ cor<sup>2</sup> 4/2. 2) παραιτεῖσθαι se excusare: ωтрѣхона сѧ heb. 12/19.

очнстѣти сѧ vb. σωφρονεῖν esse prudentem: о-титѣ сѧ pet<sup>1</sup> 4/7.

очищение n. ἀγνισμός purificatio: о-нию act. 21/26.

ошкѧ- vb. ἀναχωρεῖν secedere: ошкѧх act. 23/9; о-дѣше act. 26/31.

## П.

пагоуѣа f. ἄλωσις captio: кѧ п-боу pet<sup>2</sup> 2/12.

пасти сѧ (-пад-) vb. καταπίπτειν cadere:  
пасти сѧ act. 28/6.

пачѣ adv. μάλιστα maxime: act. 20/38, 26/3, pet<sup>2</sup> 2/10.

печаальнѣ adj. ὀδυνώμενος dolens: п-лини (nom. pl.) act. 20/38.

пнко n. πόμα potus: пнко (acc.) cor<sup>1</sup> 10/4.

питѣти сѧ vb. 1) ἐντροφεῖν affluere:  
питѣюмѣ сѧ pet<sup>2</sup> 2/13. 2) σπαταλῶν in deliciis esse: питѣюма сѧ (nom. sg. f.) tim<sup>1</sup> 5/6.

пица f. διατροφή alimentum: пицѧ tim<sup>1</sup> 6/8.

пицаница m. μέθυσος ebriosus: п-ца (nom. sg.) cor<sup>1</sup> 5/11; п-ца (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 6/10.

плащаница f. ὀθόνη linteum: п-цоу act. 10/11.

плачь m. πένθος luctus: кѧ плачь iac. 4/9.

пактскѣ adj. κοσμικός saecularius: п-ских (gen. pl.) tit. 2/12.

пакнѣти vb. κερδεῖν lucrificare: п-шени (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 3/1.

побѣдити vb. 1) ἡττᾶν superare: побѣженъ (nom. sg.) pet<sup>2</sup> 2/9; побѣжени (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 2/20. 2) καταγωνίζεσθαι vincere: п-диша heb. 11/33.

повелѣние n. 1) κέλευσμα iussum: п-нии (loc.) thes<sup>1</sup> 4/16. 2) п-ниша (gen.) heb. 11/23. 3) διαταγή dispositio, ordinatio: п-нию rom. 13/2; п-ниемъ act. 7/53. 4) τὸ διατεταγμένον praeceptum: п-нию act. 23/31. 5) ἐπαγγελία promissio: п-нию tim<sup>2</sup> 1/1. 6) παραγγελία praeceptum: п-нию tim<sup>1</sup> 1/5; п-ниша (acc. pl.) thes<sup>1</sup> 4/2. 7) ἐπιταγή praeceptum: п-ниша (gen.) cor<sup>1</sup> 7/25, tim<sup>1</sup> 1/1; п-нию rom. 14/25, cor<sup>1</sup> 7/6, cor<sup>2</sup> 8/8, -нио tit. 1/3; п-ниемъ (instr. sg.) tit. 2/15. 8) ἐπιτροπή potestas: п-ниемъ (instr. sg.) act. 26/12.

повиновати сѧ vb. πείθεσθαι obedire, credere: п-ноуютъ сѧ iac. 3/3; п-ноу-юшима сѧ rom. 2/8.

повиннѣ adj. 1) υπέχων sustinens: п-нни (nom. pl.) iud. 0/7. 2) ἀπειθής incredibilis: п-ниі (nom. pl.) tit. 1/16.

повѣдати vb. 1) ἐκκαλεῖν loqui: п-дати act. 23/22. 2) ἐκδιηγείσθαι narrare: п-даюмѣ act. 15/3. 3) μηνύειν indicare: п-дакѣшаго (acc. sg. m.) cor<sup>1</sup> 10/28.

подати vb. 1) ἐπιχορηγεῖν ministrare, subministrare: подати pet<sup>2</sup> 1/5; подати gal. 3/5; подати col. 2/19; подати сѧ (pass.) pet<sup>2</sup> 1/11. 2) δωρεῖ-

δοῦναι donare: πόλις (nom. pl. n.) pet<sup>2</sup>  
1/3, 1/4.

ποδκνзати сѧ vb. 1) ἀσχεῖν studere:  
п-зѧу сѧ act. 24/16. 2) ἐπαγωνίζεσθαι  
supercertari: п-зати сѧ iud. 0/3.

ποδεбати vb. 1) ὀφείλειν debere: п-баєтъ  
act. 17/29. 2) καθήκειν convenire, de-  
cere: п-баєтъ act. 22/22. 3) πρέπειν  
decere: п-баюѧма (acc. pl. n.) tit. 2/1.

ποδοκнети сѧ vb. μιμεῖσθαι imitari: п-ѧи  
сѧ (imp.) ioan<sup>2</sup> 0/11; п-ѧите сѧ heb.  
13/7; п-ѧити сѧ thes<sup>2</sup> 3/7.

ποδοκнѧ adv. ὁσίως sancte: thes<sup>1</sup> 2/10.

ποδοκнѧ adj. 1) ὁμοιοπαθής similis pas-  
sibilis: п-ѧнѧ (nom.) iac. 5/17. 2) μι-  
μητής imitator: п-ѧни (nom. pl.) eph.  
5/1. 3) εἰκώς similis: п-ѧнѧ (nom. sg.)  
iac. 1/6, 1/23.

поєти cf. поѧти.

позорѧ m. πανήγυρις frequentia: къ п-  
роу heb. 12/22. Cf. etiam къти.

понмѧти vb. 1) ἐγκαλεῖν accusare: по-  
ѧмаєтъ rom. 8/33; понмахоу act.  
23/28. 2) ἐντυγχάνειν interpellare: по-  
нма act. 25/24.

понскѧти vb. ἐπιζητεῖν requirere: п-каѧъ  
act. 12/19.

покой m. ἀνεσις requies: покоѧ (gen.)  
cor<sup>2</sup> 2/12.

поконти сѧ vb. καταπαύειν requiescere:  
покон сѧ heb. 4/10.

полагѧти vb. καταβάλλειν iacere: п-га-  
юѧе heb. 6/1.

полѧза f. ὀφέλεια quaestus: п-зѧ (gen.)  
iud. 0/16.

поmanoути vb. κατασείειν annuere: п-  
ноѧъ act. 12/7.

пома'ктн cf. помаѧти.

помаѧти vb. κατασείειν annuere, silen-  
tium postulare: п-ѧѧъ act. 19/33, -ѧѧъ  
ib. 13/16.

помаѧшаѧти vb. 1) λογίζεσθαι existi-  
mare: п-маѧѧи rom. 2/3. 2) παραλογί-  
ζεσθαι fallere: п-маѧѧѧе iac. 1/22. 3)  
νοεῖν intelligere: п-маѧѧѧѧ (nom. pl. n.)  
rom. 1/20.

помаѧшаѧѧѧ n. 1) νόημα sensus, co-  
gitatio: п-нѧѧѧ (nom. pl.), п-нѧѧ (gen.  
pl.) cor<sup>2</sup> 2/11. 2) ἐπίνοια cogitatio: п-  
нѧѧѧ (nom.) act. 8/22.

пом'ктѧти vb. ῥίπτειν proicere: п-ѧѧ-  
ѧѧѧъ act. 22/23.

понеѧти vb. ὑποφέρειν sustinere: п-ѧти  
cor<sup>1</sup> 10/13.

поношѧѧѧ n. ὀνειδισμός impropriety:  
п-нѧѧѧ (acc.) heb. 11/26, 13/13.

порокѧ cf. бес порока.

послѧти (-сѧл-) vb. 1) προπέμπειν de-  
ducere: послѧни (nom. pl.) act. 15/3.  
2) μεταπέμπειν perducere: послѧѧѧти (3.  
sg. praes.) act. 25/3. 3) ἐξαποστέλλειν  
mittere: послѧю act. 22/21. 4) ἀπολύειν  
dimittere: послѧни (nom. pl.) act.  
15/30.

послоуѧити vb. ὑπηρετεῖν ministrare:  
п-ѧнѧѧ act. 20/34; п-ѧнѧѧъ act. 13/36.

послоуѧѧти vb. 1) πείθεσθαι persuasum  
esse, credere: п-шаѧ act. 23/21. п-  
шахоу act. 28/24; п-шаѧѧѧѧ (dat. sg. m.)  
act. 21/14. 2) παῖθαρχεῖν oboedire: п-  
шаѧѧ act. 27/21. 3) ἐπακροᾶσθαι au-  
dire: п-шахоуѧъ act. 16/25. 4) ἐνσχέ-  
σθαι obnoxium esse: п-шаѧъ ѧнѧ act.  
18/14.

послѣдовати vb. 1) ἐξακολουθεῖν sequi: п-вакѣше pet<sup>2</sup> 1/16, 2/15. 2) παρακολουθεῖν assequi: п-ва tim<sup>1</sup> 4/6.

поспѣхъствовати vb. 1) ἐνεργεῖν operari: п-ствова gal. 2/8; п-ствовавший ibid. 2) συναγωνίζεσθαι una pugnare, adiuvare: п-ствоуйте rom. 15/30.

поставити vb. 1) ἀνιστάναι erigere: п-ки (3. sg. aor.) act. 9/41. 2) παρατίθε-ναι apponere: п-ки (3. sg. aor.) act. 16/34. 3) cum прѣжде προχειρίζεσθαι praedicare: прѣжде п-ваменаго (acc. sg. m.) act. 3/20.

постигнути vb. 1) καταλαμβάνειν comprehendere: п-гнуф philip. 3/12; п-гнетъ thes<sup>1</sup> 5/4; постиженъ ibid.; п-гнуфти philip. 3/13. 2) ἐπιλείπειν deficere: п-гнетъ heb. 11/32.

пострадати vb. 1) ὑπομένειν sustinere: п-да (3. sg. aor.) heb. 12/2; п-давѣшаго (acc. sg. m.) heb. 12/3. 2) συναθλεῖν laborare: п-даста philip. 4/3. 3) ταλαιπωρεῖν miserum esse: пострадайте iac. 4/9. 4) κακοπαθεῖν mala pati, laborare: пострадажи (imp.) tim<sup>2</sup> 2/3.

потопити vb. κατακλύζειν inundare: п-плениъ pet<sup>2</sup> 3/6.

потрѣбити сѧ vb. ἐξολοθρεύεσθαι exterminari: п-битъ сѧ act. 3/23.

потрѣбенъ adj. ἀναγκαῖος necessarius: п-но (acc.) cor<sup>2</sup> 9/5.

потъ m. χρώς superficies corporis humani, corpus: пота (gen.) act. 19/12.

потѣшити сѧ vb. σπουδάζειν festinare: п-примѣ сѧ heb. 4/11; п-притѣ сѧ pet<sup>2</sup> 3/14; п-шачемѣ сѧ thes<sup>1</sup> 2/17.

похваляти vb. 1) εὐχαριστεῖν gratias

agere: п-лиша rom. 1/21; похваля act. 28/15, -хвалѣ cor<sup>1</sup> 11/24; п-лиено cor<sup>2</sup> 1/11. 2) cum сѧ καυχᾶσθαι gloriari: п-лю сѧ cor<sup>2</sup> 10/8, 11/16, 11/18, 11/30, 12/5; п-лихъ сѧ cor<sup>1</sup> 1/29, -лихъ сѧ eph. 2/9; п-лима сѧ cor<sup>2</sup> 10/13; п-лахъ сѧ gal. 6/13; п-лихъ сѧ eph. 3/1; п-лашима сѧ cor<sup>2</sup> 5/12; п-лихти сѧ cor<sup>2</sup> 10/16, 12/1, 12/6.

почити (-чат-) vb. ἀναγινώσκειν legere: почитѣ act. 24/34.

поимти (-им-) vb. 1) ἀναλαμβάνειν assumere, suscipere: п-ти act. 20/13; поимѣше act. 23/31. 2) ἐπιλαμβάνειν apprehendere: поимѣше act. 17/19. 3) cum съ собою συμπαραλαμβάνειν secum assumere: поетти съ собою act. 15/37, 15/38.

правдѣнъ adj. ἐνδίκος iustus: п-дѣно rom. 3/8.

празднѣ быти vide sub быти.

преданіе n. παραθήκη depositum: п-ніе tim<sup>1</sup> 6/20, tim<sup>2</sup> 1/14.

приблизити сѧ vb. 1) κολλᾶσθαι se adiungere: п-жи сѧ (imp.) act. 8/29. 2) παρέρχεσθαι praeterire: п-жма сѧ act. 27/9. 3) προσάγειν apparere: п-жити сѧ act. 27/27.

призвати (-зѣв-) vb. μετακαλεῖσθαι arcessere, vocare: п-зовоу act. 24/25; п-звевѣ act. 20/17.

принимати vb. 1) ἐπιδέχεσθαι recipere: принимаеъ ioan<sup>3</sup> 0/9, 0/10. 2) ἀποδέχεσθαι suscipere: принимаемѣ act. 24/3. 3) ἀνέχεσθαι supportare: принимающе col. 3/13. 4) κομίζεσθαι recipere, percipere: принимаеъ col. 3/25; прием-



- λήμι pet<sup>1</sup> 1/9, pet<sup>2</sup> 2/13. 5) προσεῖν  
 permittere, ut quis adveniat: приеми-  
 лющю (dat. sg. m.) act. 27/7. 6) cum  
 ἐκδοῦ κινδυνεύειν periclitari: εκδοу  
 приемиетъ act. 19/27. 7) cum μοῦ-  
 κοῦ ἀθλεῖν certare in agone: μοуку  
 кто приемиетъ tim<sup>2</sup> 2/5. 8) cum соῦδ᾽  
 κρίνεσθαι iudicari: приемио соудъ act.  
 23/6; соудъ приемиа act. 26/6. 9) cum  
 χοῦλοῦ βλασφημεῖσθαι calumniari: хоу-  
 лоу приемиаемиъ rom. 3/8.
- прикоснути сѧ vb. θγγάνειν tangere,  
 contrectare: п-нѣтъ сѧ heb. 12/20; п-  
 ни сѧ col. 2/21.
- приключити сѧ vb. συναντᾶν occurrere:  
 п-чкшихъ сѧ act. 20/22.
- прикрыти сѧ vb. ἐπικαλύπτειν tegi:  
 п-рыша сѧ rom. 4/7.
- прилежати vb. 1) παραεῖσθαι adiacere:  
 п-житъ rom. 7/18, cor<sup>2</sup> 8/12. 2) προϊ-  
 στασθαι praeponi, praeesse: п-жащю  
 (dat. sg. m.) tim<sup>1</sup> 3/4; п-жати tim<sup>1</sup>  
 3/5. 3) ἐπέχειν intendere: п-жаше act.  
 3/5.
- приложити vb. 1) καταφέρειν deferre:  
 п-жихъ act. 26/10. 2) παρεισάγειν in-  
 troducere: п-жаты pet<sup>2</sup> 2/1. 3) συγ-  
 κρίνειν comparare: п-жити cor<sup>2</sup> 10/12.  
 4) cum сѧ προσκληροῦσθαι adiungi: п-  
 жиша сѧ act. 17/4.
- принести vb. παρεισφέρειν subinferre: п-  
 нестьше pet<sup>2</sup> 1/5.
- приобрѣсти vb. περιποιεῖν acquirere: п-  
 рѣте act. 20/28.
- припасти (-пад-) vb. προσέρχεσθαι ac-  
 cedere: припадъ act. 9/1.
- присно adv. 1) διαπαντός semper: act.
- 24/16. 2) ἐκτενῇ continuo: pet<sup>1</sup> 4/8.
- 3) εἰς τὸ παντελές in perpetuum: heb.  
 7/25.
- приставаити vb. παριστάναι exhibere:  
 п-вайтѣ rom. 6/13, 6/16.
- приставникъ cf. приставникъ.
- приставникъ m. προϊστάμενος qui  
 praeest: п-винци (nom. pl.) tit. 3/8;  
 п-вникъ (acc. pl.) thes<sup>1</sup> 5/12.
- пристати vb. 1) παριστάναι adstare:  
 приста tim<sup>2</sup> 4/17; пристае (3. pl.  
 aor.) act. 4/26. 2) ἀνάγεσθαι venire:  
 пристахомъ act. 21/3, 27/3. 3) κατέρ-  
 χεσθαι venire: пристахомъ act. 27/5.
- 4) καταντᾶν devenire: приста act.  
 18/19; пристахомъ act. 20/15, 21/7,  
 28/13. 5) παραβάλλειν traicere: при-  
 стахомъ act. 20/15.
- пристояити vb. ἐπιστάναι adstare: п-  
 пакъ act. 23/27.
- притещи (-тек-) vb. προστρέχειν accur-  
 rere: притекъ act. 8/30.
- прити (= принти) vb. 1) διέρχεσθαι  
 pertransire: прити act. 18/27, придоу  
 (3. pl. aor.) act. 8/4. 2) προσέρχεσθαι  
 accedere: приде act. 18/2. 3) συνέρχε-  
 сθαι convenire: прити act. 22/30; при-  
 доша act. 19/32, 21/16. 4) παρῖναι  
 praesto esse: прити act. 24/19; при-  
 доста act. 17/6. 5) καταντᾶν descen-  
 dere: придоша act. 25/13. 6) ἔχειν ve-  
 nire: придѣ (3. pl. aor.) act. 28/23.
- притѣча f. ὑπόδειγμα exemplum: п-чу  
 (acc.) iac. 5/10; п-чи (loc.) heb. 4/11.
- приходитьи vb. προσέρχεσθαι accedere:  
 п-даше pet<sup>1</sup> 2/4.
- причастникъ m. 1) κοινωνός consors:

- п-инци (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 1/4. 2) συζοι-  
ωνός socius: п-инкѣ (nom. sg.) rom.  
11/17.
- причинѣти (-чѣт-) vb. καταριθμεῖν con-  
numerare: причтѣнѣ (nom.) act. 1/17.
- пришкѣд- vb. 1) ἐπιβαίνειν venire: при-  
шкѣдѣ act. 25/1. 2) ἐπιστάγειν assistere: при-  
шкѣдѣши act. 17/5. 3) ἐπιδημεῖν adve-  
nire: пришкѣдѣши act. 17/21. 4) φέρε-  
σθαι пришкѣдѣши (acc.) pet<sup>2</sup> 1/18; при-  
шкѣдѣшию (dat. sg. m.) pet<sup>2</sup> 1/17. 5) συμ-  
παρεῖναι simul adesse: пришкѣдѣши act.  
25/24. 6) παρεισάγειν subintroducere:  
пришкѣдѣшиа (acc. pl.) gal. 2/4.
- пришкѣдѣць m. 1) παρεπίδημος hospes:  
п-ци (nom. pl.) heb. 11/13. 2) πάροικοι  
advena: п-ца (acc. pl.) pet<sup>1</sup> 2/11.
- пришкѣдѣти n. 1) ἔλευσις adventus:  
п-стѣн (loc.) act. 7/52. 2) παροιμία in-  
colatus: п-стѣны (gen.) pet<sup>1</sup> 1/17.
- примѣти (-мѣ-) vb. 1) ἀπολαμβάνειν ac-  
cipere: примѣмѣ ioh<sup>n</sup> 0/8. 2) μετα-  
λαμβάνειν loco alterius sumere: при-  
мѣмѣ act. 24/25. 3) προσλαμβάνειν as-  
sumere: примѣста act. 18/26. 4) ἀναδέ-  
χεσθαι suscipere: примѣмѣ act. 28/7. 5)  
κομίζεσθαι percipere: примѣмѣтѣ pet<sup>1</sup>  
5/4. 6) πάσχειν pati: примѣтѣ heb. 5/8.  
7) ξενίζειν hospitio recipere: примѣмѣши  
heb. 13/2. 8) cum странѣныа ξено-  
δοχεῖν peregrinos hospitio excipere:  
с-нѣмѣ примѣтѣ tim<sup>1</sup> 5/10.
- примѣтѣнѣ adj. εὐπροσδεκτός acceptabi-  
lis: п-тѣны (acc. pl.) pet<sup>1</sup> 2/5.
- прозрѣти n. 1) πρόθεσις propositum:  
п-нию eph. 1/11, tim<sup>2</sup> 1/9. 2) πρόγνω-  
σις praescientia: п-нию pet<sup>1</sup> 1/2.
- прозрѣти vb. προγινώσκειν praescogno-  
scere: прозрѣнѣма (gen. sg. m.) pet<sup>1</sup>  
1/20.
- пронти vb. διαβαίνειν transire: προῖδοша  
heb. 11/29.
- прокажѣни n. φαρμακείον veneficium:  
п-ниа (nom. pl.) gal. 5/20.
- прокажѣти vb. 1) ἀναθεματίζειν devovere:  
прокажѣн иесѣмѣ act. 23/14; прокажѣша  
сѣмѣ act. 23/12, -кажѣша сѣмѣ act. 23/21.  
2) καταργεῖν destruere: прокажѣт thes<sup>2</sup>  
2/8.
- проповѣдати vb. 1) καταγγέλλειν an-  
nuntiare: п-даѣта act. 16/17; п-дахо-  
кѣ act. 15/36; п-даста act. 13/5; п-даѣ  
act. 26/20; п-даѣишѣмѣ cor<sup>1</sup> 9/14; п-  
данѣ act. 17/13; п-лати act. 26/23.  
2) εὐαγγελίσασθαι evangelizare: п-лати  
act. 16/10. 3) проκηρύσσειν praedicare:  
п-даѣмѣ act. 13/24.
- пропѣтѣ n. σταυρός crux: п-тѣнѣ (acc.)  
heb. 12/2.
- пропрѣци (-рѣк-) vb. προκαταγγέλλειν  
praenuntiare: пропрѣмѣ (acc. pl.) act.  
7/52.
- простѣ adj. 1) ὀρθός rectus: простѣ  
(nom.) act. 14/10. 2) κοινός pollutus:  
простоѣ (acc. sg. f.) heb. 10/20. 3) ἰδιώ-  
της idiota: проста (nom. dual.) act.  
4/13.
- простѣрѣти vb. παρατείνειν protrahere:  
простѣре act. 20/7.
- проскѣсти сѣ (-скѣд-) vb. λάσκειν cre-  
pere: проскѣде сѣ act. 1/18.
- противѣти сѣ vb. 1) ἀντιπίπτειν resi-  
stere: п-вѣтѣ сѣ act. 7/51. 2) ἀντιτά-  
σσεσθαι resistere: п-вѣтѣ сѣ pet<sup>1</sup> 5/5.

- 3) ἀνταγωνίζεσθαι repugnare: п-вѣиѣ сѧ heb. 12/4. 4) ἀπαιθεῖν non credere, infidelem esse: п-вѣтъ сѧ pet<sup>1</sup> 3/1; п-вѣахѣ сѧ act. 19/9; п-вистѣ сѧ rom. 11/30; п-внша сѧ rom. 11/31; п-вѣиѣ сѧ act. 14/2; п-вѣахѣи сѧ pet<sup>1</sup> 2/8; п-вѣицѣхъ сѧ rom. 15/31; п-вѣирицѣхъ сѧ pet<sup>1</sup> 2/7, 4/17; п-вѣицѣицѣхъ сѧ pet<sup>1</sup> 3/20.
- противѣиѣи сѧ vb. 1) ἀντιτάσσεσθαι resistere: п-вѣиѣи сѧ rom. 13/2. 2) ἀντιδιαιτέεσθαι resistere: п-вѣахѣицѣа сѧ (acc. pl. m.) tim<sup>2</sup> 2/25. 3) ἀπειθεῖν non acquiescere: п-вѣахѣирицѣа сѧ rom. 2/8.
- противѣицѣхъ adj. ἀντικείμενος adversarius: п-вѣици (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 16/9.
- прѣшкѣ- vb. διουδεύειν praeambulare: п-дѣиѣа (nom. dual.) act. 17/1.
- прѣѣѣѣѣѣи vb. 1) ἐμμένειν permanere: п-вѣи act. 14/22. 2) ἐπιμένειν permanere: п-вѣа cor<sup>1</sup> 16/8; п-вѣахѣицѣа act. 21/10. 3) προσμένειν permanere: п-вѣи act. 13/43. 4) παραμένειν permanere: п-вѣи heb. 7/23. 5) στοιχεῖν ambulare: п-вѣици act. 21/24.
- прѣѣѣѣи vb. 1) ἐπιμένειν manere: п-ѣи act. 15/34, 28/14, cor<sup>1</sup> 16/7; п-вѣахѣи act. 21/4, 28/12. 2) παραμένειν permanere: п-вѣахѣи cor<sup>1</sup> 16/6; п-вѣицѣа iac. 1/25. 3) προσμένειν remanere: п-вѣицѣа tim<sup>1</sup> 1/3; п-вѣицѣа act. 18/18. 4) ἐπέχειν remanere: п-вѣицѣа act. 19/22. 5) διατρίβειν demorari: п-вѣицѣа act. 14/28; п-вѣахѣи act. 40/6; п-вѣиша act. 14/3.
- прѣѣѣѣи зѣѣѣи vb. θηριομαχεῖν ad bestias pugnare: зѣѣѣи прѣѣѣицѣа вѣицѣа cor<sup>1</sup> 15/32.
- прѣѣѣѣи vb. καταγγέλλειν annuntiare: п-дѣиѣа act. 16/21.
- прѣѣѣѣицѣа vb. προχειρίζεσθαι praeordinare: п-жнѣ act. 22/14.
- прѣѣѣѣицѣа adj. 1) ὁ υπερίαν a magnis: прѣѣѣицѣахъ (gen. pl.) cor<sup>2</sup> 11/5. 2) ὁ ἔμπροσθεν prior: на прѣѣѣицѣа philip. 3/14.
- прѣѣѣѣицѣа m. ὁροθεσία terminus: п-дѣицѣахъ (acc. pl.) act. 17/26.
- прѣѣѣѣицѣа напѣиѣи vide sub напѣиѣи.
- прѣѣѣѣицѣа оуѣѣѣѣицѣа vb. προκαταρτίζειν praeeparare: прѣѣѣи оуѣѣѣицѣа cor<sup>2</sup> 9/5.
- прѣѣѣѣицѣаи сѧ vb. καταφέρεισθαι duci: прѣѣѣицѣа сѧ act. 20/9.
- прѣѣѣѣицѣаи vb. 1) ἀπατᾶν seducere: п-ѣицѣа tim<sup>1</sup> 2/14; п-ѣиѣа (nom. sg. f.) tim<sup>1</sup> 2/14. 2) ἑξαπατᾶν seducere: п-ѣицѣа thes<sup>2</sup> 2/3; п-ѣи (3. sg. aor.) rom. 7/11. 3) δολιχῶς illicere: п-ѣицѣа iac. 1/14.
- прѣѣѣѣицѣаицѣа vb. μετασχηματίζειν transfigurare: п-зѣицѣа cor<sup>1</sup> 4/6; п-зѣи (3. sg. aor.) philip. 3/21.
- прѣѣѣѣицѣаи vb. 1) ἀργεῖν cessare: п-ѣиѣахъ pet<sup>2</sup> 2/3. 2) καταργεῖσθαι evacuare: п-ѣиѣахѣи (nom. sg. n.) cor<sup>2</sup> 3/11; п-ѣиѣахѣицѣа (gen. sg.) cor<sup>2</sup> 3/13; п-ѣиѣахѣи cor<sup>2</sup> 3/7; п-ѣиѣахъ cor<sup>2</sup> 3/14. 3) cum не ἀκαταπαύεσθαι esse incessabilem: не п-ѣиѣахѣи (gen. sg.) pet<sup>2</sup> 2/14. Adde: не прѣѣѣиѣа (= не п-ѣиѣахѣи) εὐτόνως vehementer act. 18/28.
- прѣѣѣѣицѣаицѣаи vb. προϊστασθαι praeesse: п-ѣиѣахѣи rom. 12/8.
- прѣѣѣѣицѣаицѣаи законѣахъ vb. παρὰ νόμον contra legem facere: п-пѣа законѣахъ act. 23/3.

прѣкти сѧ (прѣкѣ-) vb. διακρίνεσθαι discernere: прѣкоу сѧ act. 11/2.

прѣкти ти vb. ἀπειλεῖν comminari: прѣ-  
паше pet<sup>1</sup> 2/23.

прѣходити vb. διανεῖσθαι pertingere: прѣходѧ heb. 4/12.

прѣшкѧ- vb. περιέρχεσθαι circumlegere: прѧше act. 28/13.

прѣкѣхати vb. 1) διαπλεῖν navigare: прѣкѣше act. 27/5. 2) τὸν πλοῦν διανύειν navigationem explere: прѣкѣше act. 21/7. 3) καταφέρεισθαι venire: прѣкѣше act. 28/12. 4) διύστασθαι separari: прѣкѣше act. 27/28.

прѧмо (= прѧмо, resp. прѣмо) adv. 1) κατὰ iuxta: act. 27/7. 2) κατενώπιον coram: cor<sup>2</sup> 2/17. 3) ἀντικρὺ contra: act. 20/15.

поучина f. Ἀδρίας Adria: кѣ поучинѣ act. 27/27.

прѣкѣ (= прѣкѣ) num. ἀρχαῖος antiquus, originalis: прѣко pet<sup>2</sup> 2/5; прѣкѣхѣ (gen. pl.) act. 15/7.

прѣи f. ζητήσις questio: прѣи (gen. pl.) tim<sup>2</sup> 2/23.

пѣнне n. ὕμνος hymnus: пѣннѣхѣ (loc. pl.) eph. 5/19.

пѣшкѣ и ти vide sub и ти.

### ρ.

рабѣ m. οὐκέτης servus: раби (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 2/18; рабѣ (gen. pl.) act. 10/7.

радовати сѧ vb. ἀγαλλιάσθαι exsultare: радощѣ сѧ pet<sup>1</sup> 1/6.

радостѣ f. 1) ἀγαλλίασις exsultatio: рѣ-  
стѣ (acc.) act. 2/46; рѣ-сти (gen.) heb.

1/9. 2) χάρις gratia: рѣ-стѣ (nom.) ioan<sup>2</sup> 0/3.

ражати (раждѧ-) vb. ἀπογεῖν generare: ражѣстѣ iac. 1/15.

разарѣати vb. καταργεῖν destruere: рѣ-  
ражѣмѣ (1. pl. praes.) rom. 3/31.

разенкѣати сѧ vb. λύεσθαι solvi: рѣ-  
шѣ сѧ act. 27/41.

разкрапати vb. 1) ἀνασκευάζειν evertere: рѣ-  
ражѣше act. 15/24. 2) στρεβλοῦν depravare: рѣ-  
ражѣхѣ pet<sup>2</sup> 3/16.

раздрѣшѣние n. καθάρσις destructio: рѣ-  
шѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 10/8, 13/10; рѣ-  
шѣ cor<sup>2</sup> 10/4.

раздрѣшити сѧ vb. ἀπολύεσθαι absolvi: рѣ-  
шитѣ сѧ act. 19/39.

раздрѣрати vb. ἐρεθίζειν irritare, provocare: раздрѣра cor<sup>2</sup> 9/2.

раздрѣшѣние n. διαίρεσις divisio: рѣ-  
шѣ (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 12/4, 12/6.

раздрѣхати сѧ vb. σχίζεσθαι scindi, dividere: раздрѣхѣ сѧ (3. sg. aor.) act. 14/4, 23/7.

различнѣхѣ adj. διάφορος differens: рѣ-  
чѣно rom. 12/6.

разорити сѧ vb. καταργεῖσθαι destrui: рѣ-  
ри сѧ (3. sg. aor.) rom. 4/14.

разрѣмѣ m. 1) νόημα mens: рѣ-  
мѣ (acc. pl.) cor<sup>2</sup> 4/4. 2) ἐπίγνωσις cognitio: рѣ-  
мѣ (nom. sg.) pet<sup>2</sup> 1/8, rom. 3/20; рѣ-  
мѣ (acc. sg.) pet<sup>2</sup> 1/2, 2/20, tim<sup>2</sup> 2/25.

разрѣмѣхѣ adj. γνωστός notus: рѣ-  
шѣ act. 2/14, 9/24, -шѣно act. 4/16; рѣ-  
мѣно rom. 1/19; рѣ-шѣ (nom. pl. n.) act. 15/18.

разрѣмѣхати vb. συμβιβάζειν certum fieri: рѣ-  
кашѣ (nom. dual.) act. 16/10.



разогнѣти n. 1) ἐπίγνωσις agnitio: ρ-ннѣ (acc.) col. 2/2. 2) νόημα intelligentia: ρ-ннѣ (acc. pl.) philip. 4/7.

разогнѣти vb. 1) διαγινώσκειν cognoscere: ρ-нѣти act. 23/15. 2) καταλαμβάνεσθαι comperi: ρ-нѣкѣ act. 25/25. 3) cum нѣ λανθάνειν latere: нѣ ρ-нѣиша heb. 13/2.

раскопати vb. κατασκάπτειν suffodere, diruere: ρ-паша rom. 11/3; ρ-пана (acc. pl. n.) act. 15/16.

распѣра cf. распѣра.

распѣра f. 1) παροχυσμός dissensio: ρ-ра act. 15/39. 2) διχοστασία dissensio: ρ-ра (nom. pl.) gal. 5/20; ρ-ра (acc. pl.) rom. 16/17. 3) στάσις dissensio: ρ-ра (nom. sg.) act. 23/7; ρ-ри (dat. sg.) act. 15/2, 23/10.

растѣргнѣти (-тѣрг-) vb. διασπῆν discerpere: ρ-гнѣтѣ act. 23/10.

растѣрзати (-тѣрз-) vb. 1) περιρρηγνύναι scindere: ρ-закѣи act. 16/22. 2) διαχειρίζεσθαι interficere: ρ-зати act. 26/21.

рѣдѣ cf. рѣдѣ.

риза f. ἱματισμός vestis: ризамѣ act. 20/33; ризами tim<sup>1</sup> 2/9.

родитѣлѣ m. πρόγονος parens: ρ-лѣмѣ (dat. pl.) tim<sup>1</sup> 5/4.

родити vb. ἀπεχύνειν generare: роди (3. sg. aor.) iac. 1/18.

родѣ m. φύσις natura: родѣмѣ rom. 2/14, eph. 2/3. Adde: δοκεῖνша ροδα εὐγενέστεροι nobiliores: act. 17/11.

роженнѣ (рожд-) n. τὸ γεγεννημένον quod natum est: ρ-ннѣ (nom.) ioan<sup>1</sup> 5/4.

роггати vb. 1) ὑβρίζειν contumeliis afficere: ρсгати act. 14/5. 2) cum сѣ χλευάζειν irridere: ρоггачоу сѣ act. 17/32.

рѣдѣ m. 1) βαθμός gradus: рѣдѣ (acc.) tim<sup>1</sup> 3/13. 2) κληρος sors: рѣдѣ act. 1/17; рѣдоу pet<sup>1</sup> 5/3. 3) φύσις natura: рѣдоу pet<sup>2</sup> 1/4.

## c.

сѣкѣтиannah m. λυχνία candelabrum: с-ннѣкѣ (nom.) heb. 9/2.

сѣкѣтиа n. 1) φῶς lumen: с-ломѣ (dat. pl.) iac. 1/17. 2) φωστῆρ luminare: с-ла (nom. pl.) philip. 2/15. 3) λύχνος lucerna: с-лоу pet<sup>2</sup> 1/19.

сѣкѣтѣ m. 1) φωτισμός illuminatio: сѣкѣтоу cor<sup>2</sup> 4/4. 2) κόσμος mundus: сѣкѣта (gen.) iac. 4/4; сѣкѣтоу ibid.

сѣкѣтити vb. χειροτονεῖν sacerdotem constituere, ordinare: с-иѣиша (nom. dual.) act. 14/23; с-иѣк сѣ (pass.) cor<sup>2</sup> 8/19.

сѣло n. χωρίον praedium: сѣла (nom. pl.) act. 28/7.

снѣти vb. 1) φαίνειν lucere: снѣиоу (dat. sg.) pet<sup>2</sup> 1/19. 2) ἐπιφαίνειν apparere: снѣиоуиша (dat. pl.) act. 27/20.

сказати cf. сѣказати.

сѣкѣринити (сѣкѣрѣ-) vb. 1) φθείρειν violare: с-ннѣтѣ cor<sup>1</sup> 3/17. 2) σπιλοῦν maculare: с-нѣ iac. 3/6. 3) μολύνειν polluere: с-ннѣтѣ сѣ (pass.) cor<sup>1</sup> 8/7. 4) μιάνειν maculare: с-нѣтѣ iud. 0/8. 5) δολοῦν adulterare: с-нѣиѣ cor<sup>2</sup> 4/2.

сѣорѣ adj. 1) ταχινός celer: с-роу (acc.

sg. f.) pet<sup>2</sup> 2/1. 2) ὀξύς velox: с-рѣ (nom. pl. f.) rom. 3/15.

скотъ m. ζῷον animal: скоти (nom. pl.) iud. 0/10.

скрѣжати (скрѣжа-) vb. βρούχειν stridere: с-тахѹ act. 7/54.

скоудѣлкникъ m. κεραμεύς figulus: с-никъ (nom.) rom. 9/21.

скрѣбѣти (скрѣб-) vb. θλίβεσθαι tribulari: с-бимъ (1. pl. praes.) cor<sup>2</sup> 1/6.

сласть f. 1) πάθος libido: сласть (acc.) col. 3/5. 2) ἀπολαυσις incunditas: сласть (acc.) heb. 11/25. Adde: къ сласть ἀσμένως libenter act. 2/41, 21/17.

слати (сѣла-) vb. πέμπειν mittere: сѣ-ми (nom. pl.) pet<sup>1</sup> 2/14.

слово n. 1) λόγιον eloquium: словеса (nom. pl.) rom. 3/2. 2) περιοχή locus: слово (nom. sg.) act. 8/32.

слоуга m. λειτουργός minister: слоугѹ (acc.) philip. 2/25.

слоужити vb. 1) ὑπηρετεῖν ministrare: с-жити act. 24/23. 2) δουλεύειν servire: с-жѣтъ tim<sup>1</sup> 6/2. 3) προσεδρεύειν deservire: с-жащен cor<sup>1</sup> 9/13. 4) προσκαρτερεῖν parere: с-жѣишъ (gen. pl.) act. 10/7.

слоужѣва f. θρησκεία religio: с-ек (loc.) col. 2/18.

смирити cf. сѣмирити.

смѣтрѣти cf. сѣмѣтрѣти.

смѣтити vb. συγχέειν confundere: смѣ-иаше act. 9/22.

снимати cf. сѣнимати.

спасти cf. сѣпасти.

срамити сѣ vb. ἐντρέπεσθαι revèreri: с-мѣхѹмъ сѣ heb. 12/9.

сребро n. χρήματα pecunia: с-бро (acc.) act. 8/18; с-бромъ (instr. sg.) act. 8/20.

старѣйшины pl. ἀγόραχοι conventus forenses: с-ны (nom. pl.) act. 19/38.

стати vb. 1) μένειν manere: ста act. 27/41. 2) cum окрѣстѣ κυκλοῦν circumdare: о-стѣ ставѣшѣмъ act. 14/20.

страдаѣти vb. 1) κακοπαθεῖν tristari: с-жѣтъ iac. 5/13. 2) συγκακοπαθεῖν collaborare: с-жи (imp.) tim<sup>2</sup> 1/8. 3) συναθлеῖν una certare, collaborare: с-жѣише philip. 1/27. 4) συγκακουχεῖσθαι affligi: с-дати heb. 11/25.

страсть f. 1) ὀδύνη dolor: въ с-стѣхъ tim<sup>1</sup> 6/10. 2) πάθος passio: с-стѣ (acc.) rom. 1/26. 3) πάθημα passio: с-сти (nom. pl.) rom. 7/5; с-стѣмъ pet<sup>1</sup> 5/1; с-стѣми cor<sup>2</sup> 1/6, gal. 5/24; с-стѣхъ pet<sup>1</sup> 1/11. 4) κάκωσις afflictio: с-стѣ (acc.) act. 7/34. 5) κακοπάθεια afflictatio: с-сти (dat. sg.) iac. 5/10. 6) ταλαιπωρία infelicitas: с-стѣ (nom.) rom. 3/16; с-стѣхъ iac. 5/1. 7) ἀσθλεις certamen: с-стѣ (acc.) heb. 10/32.

страхъ m. 1) δαίλια timor: с-хѹ tim<sup>2</sup> 1/7. 2) πτόσις turbatio: с-ха (gen.) pet<sup>1</sup> 3/6.

стрѣжи (стрѣж-) vb. φρουρεῖν custodire: стрѣжѹми (nom. pl.) gal. 3/23.

стоудѣ m. αἰσχρυσότης turpitude: с-дѣ (acc.) rom. 1/27.

стѣлапъ (стѣл-) m. στῦλος columna: с-пѣ (nom.) tim<sup>1</sup> 3/15; с-пи (nom. pl.) gal. 2/9.

стѣдѣти сѣ vb. ἐπαισχύνεσθαι erubescere: стѣжѹ сѣ rom. 1/16; с-дѣи сѣ rom. 6/21.

сѣзѣа f. *τροχιά* gressus: сѣзѣа (acc. pl.) heb. 12/13.

сѣѣдѣиѣ n. *κριτήριον* iudicium: с-ѣиѣ (acc. pl.) iac. 2/6.

сѣѣдѣ m. 1) *δίχη* ultio: сѣѣдѣ (nom.) act. 28/4. 2) *διάγνωσις* cognitio: сѣѣдѣ (acc.) act. 25/4.

сѣѣмѣнѣнѣнѣ (сѣмѣнѣ-) n. *διάκρισις* disceptatio: с-нѣнѣ (acc. pl.) rom. 14/1. Adde: *εἰ-сѣѣмѣнѣнѣнѣ* *ἀδιάκριτος* non indicans iac. 3/17.

сѣѣлазѣнѣ m. *αἵρεσις* secta: с-зѣнѣ (nom. pl.) gal. 5/20.

сѣѣратѣ cf. сѣѣкѣратѣ.

сѣѣкѣратѣ vb. 1) *συναθροίζειν* convocare: сѣѣкѣравѣ act. 19/24. 2) *συνερεῖν* congerere: сѣѣкѣрана (acc. pl. n.) tim<sup>2</sup> 3/6. 3) *ἐπισυνερεῖν* coacervare: сѣѣкѣроуѣ tim<sup>2</sup> 4/3. 4) *cum сѣ а* *προσέρχεσθαι* accedere: сѣѣкѣравѣнѣ сѣ act. 23/14. b) *πα-ραγίγνεσθαι* colligi: сѣѣкѣрана сѣ act. 21/18.

сѣѣкѣтѣ m. 1) *γνώμη* concilium: с-тѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 8/10; с-тоу cor<sup>1</sup> 7/40. 2) *συγγνώμη* indulgentia: с-тоу cor<sup>1</sup> 7/6. 3) *σύμφωνον* consensus: с-тѣ (gen.) cor<sup>1</sup> 7/5. 4) *βούλημα* consilium: с-тоу act. 27/43. 5) *ψῆφος* sententia: с-тѣ (nom.) act. 26/10.

сѣѣлѣзѣтѣ vb. *ἀντερίζειν* torquere: с-зѣтѣ act. 22/29.

сѣѣлѣдѣтѣ vb. *ἵστορεῖν* videre: с-дѣтѣ gal. 1/18.

сѣѣгрѣшѣтѣ vb. *πταίνω* offendere, peccare: с-шѣнѣмѣ iac. 3/2; с-шѣтѣ pet<sup>2</sup> 1/10.

сѣѣгрѣшѣнѣтѣ vb. *πταίνω* offendere: с-шѣнѣтѣ iac. 2/10.

Kałuźniacki, Actus epistolaeque apost.

сѣѣдрѣкѣтѣ vb. *ἐπιτελεῖν* perficere: сѣѣдѣкѣтѣ cor<sup>2</sup> 8/11.

сѣѣжѣнѣзѣтѣ vb. *ἀνάπτειν* incendere: сѣѣжѣнѣзѣтѣ iac. 3/5.

сѣѣздѣнѣнѣ n. 1) *κτίσμα* creatura: с-нѣнѣ (nom.) tim<sup>1</sup> 4/4. 2) *οἰκοδομή* aedificatio: с-нѣнѣ (nom.) eph. 2/21; с-нѣнѣ (acc.) rom. 14/19, cor<sup>1</sup> 14/3, 14/5, cor<sup>2</sup> 5/1, 13/10, eph. 4/12, -нѣнѣ cor<sup>2</sup> 10/8, eph. 4/16, 4/29; с-нѣнѣ rom. 15/2, cor<sup>1</sup> 14/12, 14/26; с-нѣнѣ (loc.) cor<sup>2</sup> 12/19.

сѣѣздѣдѣтѣ cf. сѣѣзѣдѣдѣтѣ.

сѣѣзѣдѣдѣтѣ vb. 1) *ἐποικοδομεῖν* superaedificare: с-дѣнѣтѣ iud. 0/20. 2) *συνοικοδομεῖν* coaedificare: с-дѣнѣтѣ сѣ (pass.) eph. 2/22.

сѣѣзѣдѣдѣтѣ vb. 1) *πλάσσειν* formare: сѣѣзѣдѣнѣтѣ (nom.) tim<sup>1</sup> 2/13. 2) *ἀνοικοδομεῖν* reaedificare: сѣѣзѣнѣжѣ act. 15/16.

сѣѣзѣнѣратѣ vb. *ἀναθεωρεῖν* videre: с-ранѣ act. 17/23.

сѣѣкѣзѣтѣ vb. 1) *ἀναγγέλλειν* annuntiare: с-зѣстѣ act. 14/27, 15/4; с-зѣшѣ act. 16/38; с-зѣюѣ act. 19/18; с-зѣтѣ act. 20/20, 20/27. 2) *ἀπαγγέλλειν* referre, nuntiare: с-зѣ act. 16/36, 23/16; с-жѣнѣ (imp.) act. 23/19; с-зѣюѣ act. 15/27; с-зѣтѣ act. 23/17. 3) *ἐξηγεῖσθαι* narrare: с-зѣшѣ act. 21/19; с-зѣвѣ act. 10/8. 4) *διηγείσθαι* narrare: сѣзѣ act. 9/27, 12/17. 5) *ἀντίθεσθαι* indicare: с-зѣ act. 25/14. 6) *ἐκτίθεσθαι* exponere: сѣзѣшѣ act. 11/4, 28/23; сѣзѣстѣ act. 18/27. 7) *ὑποτίθεσθαι* proponere: с-зѣмѣ tim<sup>1</sup> 4/6. 8) *συμβιβάζειν* affirmare: сѣзѣ act. 9/22. 9) *λέγειν* dicere: сѣзѣтѣтѣ

ει (pass.) act. 9/36. 10) ἐπιδεικνύναι ostendere: κκασαι act. 18/28. 11) σημαίνειν significare: c-зати act. 25/27. 12) γνωρίζειν notum facere: c-зая gal. 1/11; c-захомъ pet<sup>2</sup> 1/16. 13) ἐμφανίζειν demonstrare: c-за act. 24/1; c-заша act. 25/2; c-жкте act. 23/15. 14) μνῆναι perferre: c-заноу (dat. sg. m.) act. 23/30.

сѣккончаніе n. ἔξβασις exitus: c-ниие (acc.) heb. 13/7.

сѣкконъчати vb. 1) ἐξερεῖν explere: c-чати act. 21/5. 2) ἐκπληροῦν adimplere: c-ча act. 13/33. 3) ἀποτελεῖν consummare: c-чакъ сѧ (pass.) iac. 1/15.

сѣложеніе n. 1) συγκατάθεσις consensus: c-ниие (nom.) cor<sup>2</sup> 6/16. 2) λογία collecta: c-нии (loc.) cor<sup>1</sup> 16/1; c-нии (nom. pl.) cor<sup>1</sup> 16/2.

сѣложити сѧ vb. συνεπιθεῖναι adicere: c-жиша сѧ act. 24/9.

сѣмотрити vb. συνορᾶν considerare, intelligere: смотръ act. 12/12; c-ркъша (nom. dual.) act. 14/6.

сѣмърткнъ (-мръ-) adj. θανατηφόρος mortifer: c-ткнъ (acc.) iac. 3/8.

сѣмѣреніе n. ταπεινοφροσύνη humilitas: c-ниие (acc.) pet<sup>1</sup> 5/5; c-ныиамъ act. 20/19.

сѣннѣти сѧ vb. συνεριστάναι concurrere: сѣннѣ сѧ act. 16/22.

сѣнкмъ m. συναγωγή conventus: сѣнкма (gen.) act. 13/42.

сѣннмѣти vb. συμβιβάζειν construere: сѣннмѣмѣо (nom.) col. 2/19.

сѣнѣтніе n. ἐπισυναγωγή congregatio: c-тнѣо thes<sup>2</sup> 2/1.

сѣпастн (-пад-) vb. 1) ἐκπίπτειν decidere: спадъ (3. pl. aor.) act. 12/7. 2) ἀπολλυθῆαι perire: сѣпадѣтъ act. 27/34.

сѣтварити vb. συνιστάνειν constituere: c-раю gal. 2/18.

сѣтворити vb. 1) κατασκευάζειν aptare: c-ри (3. sg. aor.) heb. 11/7. 2) προχειρίζεσθαι paratum reddere: c-рити act. 26/16. 3) παρέχειν praestare: c-риша act. 22/2. 4) τιθεῖν statuere: c-риша act. 27/12. 5) χρῆσθαι uti: c-рихъ cor<sup>1</sup> 9/15; c-рихѣмъ cor<sup>1</sup> 9/12. 6) cum βεζъ мѣлѣкъ κατατέλλειν sedare: βез м-ръ сѣтворъ act. 19/35. 7) cum πακοστή a) ἐνοχλεῖν impedire: п-стъ c-ритъ heb. 12/15. b) ἐπιπλήσσειν increpare: нѣ c-ри п-сти tim<sup>1</sup> 5/1.

сѣтѣжати vb. στενωχεῖσθαι angustiar: c-жакуи cor<sup>2</sup> 4/8.

сѣтѣзаніе n. 1) ζητήμα quaestio: c-нии (acc. pl.) act. 25/19; c-ниѣ (gen. pl.) act. 26/3; c-ниихъ (loc. pl.) act. 23/29. 2) συζήτησις quaestio: c-ниие (acc.) act. 28/29.

сѣтѣзати сѧ vb. 1) δογματίζεσθαι discernere: c-заете сѧ col. 2/20. 2) συμβάλλειν disserere: c-зачоу сѧ act. 17/18. 3) διαλέγεσθαι disputare: c-заше сѧ act. 17/17.

сѣходити vb. 1) ἔρχεσθαι venire: c-дѣмаго (gen. sg. m.) heb. 6/7. 2) cum сѧ a) συνέρχεσθαι convenire: c-дѣте сѧ cor<sup>1</sup> 11/34, 14/26; c-дѣи сѧ cor<sup>1</sup> 11/33; c-дѣиамъ сѧ cor<sup>1</sup> 11/20. b) συντρέχειν concurrere: c-дѣиамъ сѧ pet<sup>1</sup> 4/4.



сѣхраниѣти vb. ὀθραυρίζειν reservare:

сѣхраниѣна (nom. pl.) pet<sup>2</sup> 3/7.

сѣшѣд- vb. 1) κατέρχασθαι descendere:

сѣшѣдѣ act. 8/5. 2) cum сѣ συνέρχε-  
σθαι convenire: сѣшѣдѣшамѣ сѣ (dat.  
pl. f.) act. 16/13.

сѣшѣд- cf. сѣшѣд-.

## Т.

тайна f. τὸ κρυπτόν occultum, abscon-  
ditum: т-ноу rom. 2/29; т-намѣ rom.  
2/16.

танѣти сѣ vb. λανθάνειν latere: танѣ  
сѣ act. 26/26.

тварѣ f. 1) ποίμα factura: т-рѣ (nom.)  
eph. 2/10; т-рѣми rom. 1/20. 2) ποιή-  
σις factum, factura: т-рѣ (loc.) iac.  
1/25. 3) κτίσμα creatura: т-рѣмѣ (dat.  
pl.) iac. 1/8. 4) γένεσις nativitas: т-рѣ  
(dat. sg.) iac. 1/23, 3/6.

творѣти vb. 1) κατεργάζεσθαι efficere:  
т-рѣти pet<sup>1</sup> 4/3. 2) ἡγεῖσθαι aestimare:  
т-рѣ act. 26/2. 3) χρῆσθαι uti: т-рѣ-  
хоу act. 27/17. 4) καταχρῆσθαι abuti:  
т-рѣти cor<sup>1</sup> 9/18. 5) cum οὐκ ἔκτѣ  
ἀπολογεῖσθαι defendere: w-тѣ т-рѣти  
act. 26/2. 6) cum понѣмѣ ἐγκαλεῖσθαι  
argui: п-мѣ т-рѣти act. 19/40. 7) cum  
корѣниѣ μαγεύειν esse magum: к-ниѣ  
т-рѣ act. 8/9. 8) cum коуѣлю ἐμπο-  
ρεύεσθαι mercari: к-лѣ т-рѣмѣ iac.  
4/13. 9) cum чада τεκνογονεῖν filios  
procreare: чада т-рѣти tim<sup>1</sup> 5/14.

толикѣ prn. τηλικούτος tantus: толици  
(nom. pl.) iac. 3/4.

троуѣжати сѣ vb. χειμάζεσθαι tempestate  
iactari: т-жаюѣмѣ сѣ act. 27/18.

тѣрѣѣниѣ cf. тѣрѣѣниѣ.

тѣрѣѣти cf. тѣрѣѣти.

тѣрѣѣрати vb. προσδεῖσθαι indigere:

тѣрѣѣра act. 17/25.

тѣрѣѣ adv. πρὸς τὴν χρείαν necessarium:  
act. 28/10, heb. 7/11.

тѣѣ adv. ἐνθάδε huc: act. 17/6.

тѣѣга f. στενωχώρα angustia: тѣѣга rom.  
2/9, 8/35; вѣ тѣѣгахѣ cor<sup>2</sup> 12/10.

Adde: вѣ тѣѣгѣ ἀβαρῇ sine onere  
cor<sup>2</sup> 11/9.

тѣѣжѣниѣ (тѣѣжѣ-) m. ἀγοράς de  
vulgo: т-ниѣ (gen. pl.) act. 17/5.

тѣѣжѣниѣ n. προθυμία promptus animus:  
т-ниѣ (acc.) cor<sup>2</sup> 9/2.

тѣѣжѣниѣ f. τήρησις custodia: т-цѣ act.  
5/18.

тѣѣжѣниѣ adj. ἀχμηρός caliginosus: т-нѣ  
(loc. sg. n.) pet<sup>2</sup> 1/19.

тѣѣжѣниѣ (тѣѣжѣ-) n. 1) μακροθυμία  
patientia: т-ниѣ (nom.) pet<sup>1</sup> 3/20; т-  
ниѣ (acc.) col. 3/12, tim<sup>1</sup> 1/16; т-ниѣ  
iac. 5/10; т-ниѣмѣ heb. 6/12, -ниѣмѣ  
eph. 4/2, -ниѣмѣ act. 26/3; т-ниѣ (loc.)  
cor<sup>2</sup> 6/6, тѣѣжѣниѣ tim<sup>2</sup> 4/2. 2) προσκαρ-  
τέρησις instantia: т-ниѣ (loc.) eph. 6/18.

тѣѣжѣти vb. 1) φέρειν portare: т-пѣтѣ  
pet<sup>2</sup> 2/11; т-пѣхоу heb. 12/20. 2) στέ-  
γειν sustinere: т-пѣ thes<sup>1</sup> 3/5; тѣѣ-  
пѣ thes<sup>1</sup> 3/1. 3) ὑπομένειν sustinere:  
тѣѣпѣ tim<sup>2</sup> 2/10; тѣѣпѣмѣ (1. pl.  
praes.) tim<sup>2</sup> 2/12; тѣѣпѣте pet<sup>1</sup> 2/20;  
т-пѣпѣмѣ (acc. pl. m.) iac. 5/11. 4)  
προσμένειν permanere: тѣѣжѣти act.  
11/23. 5) καρτερεῖν sustinere: т-нѣ (3.  
sg. aor.) heb. 11/27. 6) προσκαρτερεῖν  
perseverare: тѣѣпѣ act. 2/42.

τ'κλo n. 1) εἰκών imago: τ'κλa (gen.) rom. 1/23; τ'κλoу rom. 8/29. 2) σέβασμα simulacrum: τ'κλeα (acc. pl.) act. 17/23. 3) εἰδωλον idolum: τ'κλoу act. 7/41. 4) βωμός ara: τ'κλo (acc.) act. 17/23. 5) σκῆνος tentorium: τ'κλoу cor<sup>2</sup> 5/1. 6) σκῆνωμα tabernaculum: τ'κλoу pet<sup>2</sup> 1/14; τ'κλeи (loc.) pet<sup>2</sup> 1/13.

τ'κλκкъ adj. βαθύς gravis: τ'κλκк act. 20/9.

### oу.

oуeннcткo n. ἀνείρεσις caedes: oу-ctкo (acc.) act. 22/20.

oуeo conj. καίτοιγε et quidem: act. 14/17.

oуeогъ adj. πένης pauper: oу-гъмъ (dat. pl.) cor<sup>2</sup> 9/9.

oуeт'д'кти vb. μανθάνειν cognoscere: oу-д'ккъ act. 23/27.

oугoдити vb. εὐαρέσκειν bene placere: oу-ти heb. 11/5, 11/6; oугoжнaм (nom. sg. f.) rom. 12/2.

oугoднъ adj. εὐάρεστος bene placens: oу-днн (nom. pl.) cor<sup>2</sup> 5/9.

oугoтoкaти vb. 1) ἐπαγγέλλειν repromittere: oу-кa iac. 1/12. 2) ἐπισκευάζειν praeparare: oу-кaкъшe cа (pass.) act. 21/15.

oуглъ m. ἀρχή initium: cглъ (acc. pl.) act. 11/5.

oудoл'кти vb. κυριεύειν dominari: oу-л'кeтъ rom. 6/9.

oудp'жaти cf. oудp'жaти.

oудap'жaти (дp'ж-) vb. 1) κατέχειν detinere: cдap'жaти philem. 0/13. 2) ἀντ'έχειν suscipere: oу-жнтe thes<sup>1</sup> 5/14.

3) περικρατής γίγνεσθαι obtinere: oу-жaти act. 27/16. 4) ὑποπιάζειν castigare: oу-жo cor<sup>1</sup> 9/27.

oужe n. 1) σχοινίον funis: oужa (acc. pl.) act. 27/32. 2) ζεύκτηρία iunctura: oужa (acc. pl.) act. 27/40.

oузp'кти vb. ἀναρπάζεσθαι apparere: oу-зp'ккъшe act. 21/3.

oуκлoннти cа vb. 1) ἐκκλίνειν declinare: oу-ннтъ cа pet<sup>1</sup> 3/11; oу-нншa cа rom. 3/12. 2) ἐκτρέπεσθαι converti: c-нaтъ cа tim<sup>2</sup> 4/4; oу-нншa cа tim<sup>1</sup> 1/6.

oукopити vb. 1) ἀτιμάειν exhonorare: oу-pнтe iac. 2/6. 2) ἐνυβρίζειν contumeliam facere: oукopъ heb. 10/29.

oукpacнти vb. ἐγκοιμῶσθαι insinuare: oукpacнтe pet<sup>1</sup> 5/5.

oукpacти цpкoвънoиe vb. ἱεροσυλεῖν esse sacrilegum: нн ц-нaгo oу-дъшa act. 19/37.

oукp'кпaлти vb. ἐνδυναμοῦν confortare: oу-пaлaиoннaмъ philip. 4/13.

oулoвнти жнeъ vb. ζωρεῖν vivum capere: жннн oулoвaннн tim<sup>2</sup> 2/26.

oулoучнтн vb. 1) ἐπιτυγχάνειν adipisci: oулoучнн (3. sg. aor.) heb. 6/15; oу-чншa heb. 11/33; oу-чнтн iac. 4/2. 2) καταντῶν devenire: oу-чкъшe act. 27/12. 3) κρατεῖν tenere: oу-чнтн act. 27/13. 4) cum нe ἀστοχεῖν aberrare: нe oу-чъшe tim<sup>1</sup> 1/6.

oумoлнти vb. 1) πείθειν persuadere: c-лншe (3. pl. aor.) act. 12/20. 2) προτρέπεσθαι exhortari: oумoлкъшe act. 18/27.

oумъp'тeнтн (-мp'ъ-) vb. νεκροῦν morte afficere: oу-мp'кнa (gen. sg. m.) heb. 11/12.

οὐ μὲρ κτн vb. 1) πάσχειν pati: οὐ μὲρ κτн pet<sup>1</sup> 2/21. 2) κοιμᾶν dormire: οὐ μὲρ-шама (acc. pl. m.) thes<sup>1</sup> 4/14; οὐ μὲρ-шихъ thes<sup>1</sup> 4/15. 3) παρσιδύεσθαι subintroire: οὐ μὲρ-ша iud. 0/4.

οὐ μὲρ κтн vb. ἡγεῖσθαι existimare: οὐ-лихъ cor<sup>2</sup> 9/5.

οὐ ноша m. 1) νεανίας iuvenis: οὐ-ша act. 20/9; οὐ-шио act. 23/17, 23/18, 23/22. 2) νεώτερος adolescens: οὐ-ша (acc. pl.) tit. 2/6.

οὐ πит κтн vb. τρέφειν enutrire: οὐ-т κтн iac. 5/5.

οὐ ποδοβнтн сѧ vb. μιμεῖσθαι imitari: οὐ-бнтн сѧ thes<sup>2</sup> 3/9.

οὐ сн κтн vb. προοίπτειν praecedere: οὐ-снκ rom. 13/12.

οὐ ста pl. χεῖλη labia: οὐ стъ (gen. pl.) heb. 13/15.

οὐ с κтн vb. καθάπτειν invadere: οὐ-с κтн (3. sg. aor.) act. 28/3.

οὐ страшати vb. ἐκφοβεῖν exterrere: οὐ-шати cor<sup>2</sup> 10/9.

οὐ твр κтн cf. οὐ твр κтн.

οὐ твр κтн cf. οὐ твр κтн.

οὐ твр κтн (твр κтн) vb. 1) κοροῦν confirmare: οὐ-κтн cor<sup>2</sup> 2/8. 2) ἐπιστηρίζειν confirmare: ствр κтн act. 15/32. 3) ἐρείδων figere, fixum esse: οὐ твр κтн сѧ (dat. sg. m.) act. 27/41.

οὐ твр κтн vb. 1) ἐπιστηρίζειν confirmare: ствр κтн act. 18/23; οὐ-κтн (nom. dual. m.) act. 14/22. 2) cum сѧ a) κραταῖοσθαι confortari: οὐ-κтн сѧ cor<sup>1</sup> 16/13. b) φρουρεῖσθαι custodiri: οὐ-κтн сѧ pet<sup>1</sup> 1/5.

οὐ твр κтн (-твр κтн) n. 1) ἐδράωμα

firmamentum: οὐ-κтн (nom.) tim<sup>1</sup> 3/15. 2) στερέωμα firmamentum: οὐ-κтн (acc.) col. 2/5. 3) στηριγμός firmitas: οὐ-κтн (gen.) pet<sup>2</sup> 3/17.

οὐ троба f. 1) γαστήρ venter: с-кы (nom. pl.) tit. 1/12. 2) σπλάγχνα viscera: οὐ-ба (nom. sg.) cor<sup>2</sup> 7/15; οὐ-кы ian<sup>1</sup> 3/17; οὐ-бахъ cor<sup>2</sup> 6/12.

οὐ т κтн сѧ vb. στηριχθῆναι consolari: οὐ-κтн сѧ rom. 1/12.

οὐ κтн n. 1) δόγμα dogma: οὐ-κтн (acc. pl.) act. 16/4. 2) νοθεσία correptio: οὐ-κтн (loc. sg.) eph. 6/4. 3) κατὰ στήμα habitus: с-κтн (loc.) tit. 2/3.

οὐ κтн part. praet. pass. a them. οὐ κтн тетραγμένος praeordinatus: οὐ-κтн (nom. pl.) act. 13/48.

οὐ κтн vb. νοθετεῖν monere: οὐ-κтн (= οὐ-κтн) act. 20/31.

## X.

κкала f. 1) ἔπαινος laus: κ-кы pet<sup>1</sup> 1/7. 2) καύχσεις gloria: κ-кы (dat.) cor<sup>2</sup> 11/17. 3) εὐχαριστία gratiarum actio: κ-кы act. 24/3.

κκалнтн vb. 1) εὐχαριστεῖν gratias agere: κ-кы rom. 1/8, philip. 1/3, -кы philem. 0/4; κ-кы (1. pl. praes.) thes<sup>1</sup> 2/13; κ-кы eph. 1/16; κ-кы eph. 5/20, thes<sup>1</sup> 5/18; κ-кы thes<sup>2</sup> 1/3, 2/13. 2) cum сѧ κκλᾶσθαι gloriari: κ-кы сѧ cor<sup>2</sup> 9/2; κ-кы сѧ iac. 1/9, cor<sup>1</sup> 1/31, cor<sup>2</sup> 10/17; κ-кы сѧ rom. 5/2, 5/3, 5/11; κ-кы сѧ iac. 4/16; κ-кы сѧ (imp.) iac. 3/14; κ-кы сѧ cor<sup>2</sup> 11/12, 11/18; κ-кы сѧ cor<sup>2</sup> 7/14; κ-кы сѧ cor<sup>2</sup> 12/11; κ-кы сѧ cor<sup>1</sup> 1/31, cor<sup>2</sup>

10/17; χαλιπε σα cor<sup>2</sup> 10/15; χαλντη  
са cor<sup>2</sup> 11/30, gal. 6/14, thes<sup>2</sup> 1/4.

χοτκτн vb. 1) ὀρέγεσθαι desiderare: χο-  
петъ tim<sup>1</sup> 3/1; χοτλпe tim<sup>1</sup> 6/10. 2)  
πειρᾶσθαι tentare: χοτλχοу act. 26/21.  
χροамъ m. ναός templum: χροамъ (nom.)  
cor<sup>2</sup> 6/16.

храннτη са vb. 1) ἐπέχειν σεαυτῷ atten-  
dere sibi: храни са (imp.) tim<sup>1</sup> 4/16.  
2) ἀπέχεσθαι abstinere: х-ннτη са tim<sup>1</sup>  
4/3.

χοула f. κατηγορία accusatio: къ хоулаъ  
tit. 1/6. Cf. примати.

хоулантн vb. 1) καταλαλεῖν detractare:  
хоулаъ pet<sup>1</sup> 2/12. 2) ἐπηρεάζειν са-  
lumniari: хоулаппи pet<sup>1</sup> 3/16.

### Π.

псадктн са vb. φείδεσθαι parcere: псажю  
са cor<sup>2</sup> 12/6.

### Ц.

целовати (цѣлова-) vb. ἀποτάττεσθαι  
valefacere: ц-вакъ act. 18/18.

цѣлованинъ n. χάρις ave: ц-ниъ (acc.)  
ioan<sup>2</sup> 0/11; ц-ниъ (gen.) ib. 0/10.

цкна f. κεφάλαιον summa: цкною act.  
22/28.

### Ч.

чапниъ n. ἀποκαραδοκία exspectatio: ч-  
ниъ (nom.) rom. 8/19; ч-нию philip.  
1/20.

чаптн vb. 1) ἀπεχδέχεσθαι exspectare:  
чаптъ са (pass.) rom. 8/19; чапмъ  
(1. pl. praes.) rom. 8/25; чапмѣ rom.

8/23; чапмемъ cor<sup>1</sup> 1/7. 2) μέλλειν  
incipere: чапмѣ iac. 2/12.

чедо (= чаддо) n. ὄνομα homo: чедъ  
(gen. pl.) act. 1/15.

четврѣдкнєкнѣ adj. τετραδίου quater-  
nionis: ч-нѣмъ (dat. pl.) act. 12/4.

чесапн vb. κνίθειν prurire: чешемн (nom.  
pl. m.) tim<sup>2</sup> 4/3.

чнстъ adj. 1) ἅγνός sanctus, inconta-  
minatus: чнстъ (nom.) ioan<sup>1</sup> 3/3; чн-  
сто (acc. sg. n.) pet<sup>1</sup> 3/2; чнстымъ  
(dat. pl. m.) cor<sup>2</sup> 7/11. 2) σεμνός pudi-  
cus: чнстомъ (dat. pl. m.) tim<sup>1</sup> 3/8;  
чнстамъ (dat. pl. f.) tim<sup>1</sup> 3/11.

чреко (чрѣ-) n. δυσεντερία dysenteria:  
ч-вѣмъ act. 28/8.

чѣстнєъ adj. σεβόμενος religious: ч-  
вѣмъ (acc. pl. f.) act. 13/50; ч-вѣмн  
(instr. pl. m.) act. 17/17.

чкстъ f. ἀμοιβή remuneratio: чкстн (acc.  
pl.) tim<sup>1</sup> 5/4.

чксткнѣ adj. τίμιος pretiosus: ч-намъ  
(nom. pl. n.) pet<sup>2</sup> 1/4.

чюжъ (= чоуждъ) adj. ξένος novus: чю-  
жю (dat. sg. m.); чюжнхъ (gen. pl. m.)  
act. 17/18.

### Ш.

шкд- vb. παραγίγνεσθαι venire: шкдъша  
(nom. dual. m.) act. 17/10.

### Ѣ.

ѣдъ f. 1) βρώσις esca: ѣдъ (acc.) heb.  
12/16. 2) τὸ φαγεῖν manducare: ѣдъ  
(acc.) cor<sup>1</sup> 11/33. 3) ἰόν venenum:  
ѣдъ (nom.) iac. 3/8. Cf. ѣдъ.

ѣзъ f. μῶλωψ livor: ѣзюю pet<sup>1</sup> 2/24.



ἑλκεῖται vb. 1) πορεύεσθαι ire: ἑλκεῖται  
act. 8/36. 2) πλεῖν navigare: ἑλκεῖται  
act. 21/3. 3) τρέχειν currere: ἑλκεῖται  
act. 21/1. 4) παραλέγεσθαι legere: ἑλκεῖται  
act. 27/13.

### ια.

ἰαγεῖν n. 1) ἐπιφάνεια illustratio: ἰαγεῖν  
thes<sup>2</sup> 2/8. 2) φανέρωσις manifesta-  
tio: ἰαγεῖν (nom.) cor<sup>1</sup> 12/7; ἰαγεῖν  
cor<sup>2</sup> 4/2. 3) τὸ φανερούμενον quod  
manifestatur: ἰαγεῖν (nom.) eph. 5/13.  
4) ἐνδείξις ostensio: ἰαγεῖν (nom.) phi-  
lip. 1/28; ἰαγεῖν (acc.) rom. 3/25. 5) ἀπο-  
κάλυψις revelatio: ἰαγεῖν (nom.) rom.  
8/19; ἰαγεῖν (acc.) pet<sup>1</sup> 1/7, cor<sup>1</sup> 14/26;  
ἰαγεῖν (gen.) cor<sup>1</sup> 1/7, cor<sup>2</sup> 12/1, eph.  
1/17; ἰαγεῖν gal. 2/2, eph. 3/3; ἰαγεῖν  
gal. 1/12, -ἰαγεῖν pet<sup>1</sup> 1/13; ἰαγεῖν  
(loc.) pet<sup>1</sup> 4/13, cor<sup>1</sup> 14/6, -ἰαγεῖν thes<sup>2</sup>  
1/7; ἰαγεῖν (acc. pl.) cor<sup>2</sup> 12/7.

ἰαγεῖν vb. δηλοῦν significare: ἰαγεῖν (3. sg.  
aor.) pet<sup>2</sup> 1/14.

ἰαγεῖται vb. 1) ἐνδείκνυσθαι ostentare:  
ἰαγεῖται heb. 6/11; ἰαγεῖται rom. 2/15.  
2) cum καὶ a) δηλοῦν significare: ἰαγεῖται  
καὶ pet<sup>1</sup> 1/11. b) ἀποκαλύπτεσθαι re-  
velari: ἰαγεῖται καὶ rom. 1/17.

ἰαδ f. βρώσις esca: ἰαδ (loc.) cor<sup>1</sup> 8/4.

ἰαδ' ἐκ τῆς vide sub ἐκ τῆς.

ἰαδ' m. διάλεκτος lingua: ἰαδ' act.  
21/40, 22/2, 26/14.

ἰαδ conj. 1) δῶτα quod: act. 17/31. 2)  
καθ' ἑαυτὴν sicut: rom. 12/4.

### ιε.

ἰεδινάχ adv. ἔτι adhuc: rom. 5/6, gal.  
5/11, heb. 11/4.

ἰεδινάχ adv. ἅπαξ semel: iud. 0/3, 0/5,  
philip. 4/16, thes<sup>1</sup> 2/18, heb. 6/4, 7/27,  
9/7, 9/12, 9/26, 9/27, 9/28, 10/2, 10/10,  
10/12, 12/26, 12/27.

### ψ.

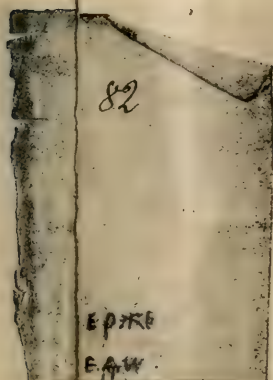
ψαν n. γράμμα littera: ψαν rom.  
2/29.

## CORRIGENDA.

---

Pag.	vers.	legitur:	lege:
30	9	проповѣдавшю	проповѣдавшию
56	1	ѣети	ѣети
88	14	непразднѣ	не празднѣ
104	7	вск	вск
115	24	грѣтани	грѣртани
116	1	глетѣ	глетѣ
117	1	Блжениѣство	Блжениѣство
122	17	грѣховныма	грѣховныма
130	10	вома	вома
138	9	ни единогоже	ни единогоже
159	12	пришѣствни	пришѣствие
172	24	самовольнѣ	самовольнѣ
199	25	тѣже	Тѣже
204	3	оца нашего. хвалю	оца нашего. Хвалю
207	8	прикосни	прикосни

---



82

EPKE

EAW

А МАТВОЛОНЪАВЪСТНН. ИДЪАВЪННЕННЪТО. СЪЗЛАВЪСЛО  
ВЪТЪВЪНМАННЖЕВЪХЪАВЪРЪА...

А  
Г  
Л  
З  
О  
С  
И  
П  
А

**Н**ЮДА СХЪСОКЪРАБЪ. БРАТЪЖЕН  
ИАКОВЪ. ОЩЕНЪИМЪБМЪОЦЪ  
АЛЪСХЪСМЪ. СЪБЛЮДЕНОМЪЗЪ  
КАНОМЪ. АЛЪСЪВАМЪЗМН  
РЪ. ИЛЮБЪДАДОУМНОЖИТЬСЯ. ВЪ  
ЗЛЮБАНННВСАКОТЪЦИАННЕТВО  
РАПСАТНКАМЪ. ООБЫШНМЪСПЕ  
НННАШЕДЪ. ПОУЖАМНЪЗПСА  
ТНВАМЪ. МОЛАПДЪНЪАТНСАО  
ПРЕДАНЪНЪКЪРЪТЪСЪИМЪЗЪДННО  
Ю. ОУМРОШАБОНННУЛЪЦНПРЪЖЕ  
НАПСАНННЪЗЪСЪРЪХЪ. НЕУБЪСТННН  
БАННАШЕГО. БАДЪАТЪПРЪАГАЮЩЕ  
ВЪСКЪРЪНОУ. ИДННОГОВАДЪКЪБА  
НГАННАШЕГОХЪСАМЪТАНННАА

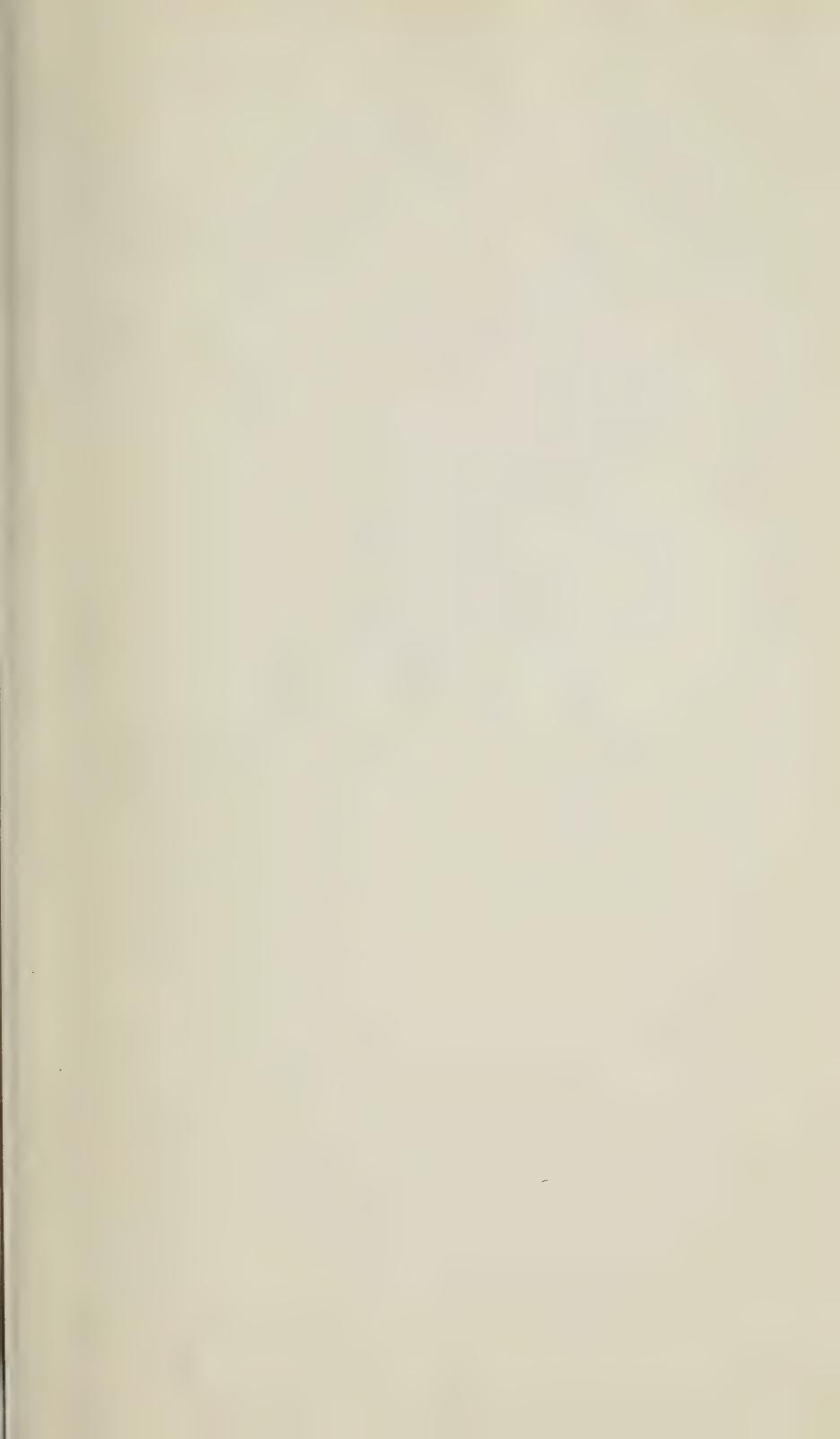
А ИЗЪННАМЪАВЪСЛО ВЪВЕРЪА  
ТЪСАИТО ВЪРОВАШНЪАВЪН  
НОМЪАВЪННЖЕВЪХЪАВЪРЪА  
МЕАЪВЪУЛЪУЕННАСЛОБОМЪ  
ВЪИДНАМЪА ИСННЪОУБОЕЪ  
СНЪИЖЕВЪБЪОЛА СЛОБЪННЪ  
ЖЕПОСОНЕТЪВЪНЖЕВЪЖЕНЪ  
И МЕТАФЪАБЕАННОГОВЪАА  
ЕРННЪБОТЪНЖЕВЪПОТЪЕАНН  
ННННЪМОРЕННАЕАННЪОУБО  
ХЪСНЪЕСТЪВОТЪВЪАХЪВЛА  
АЛЪКА: СЪАНОРЪА: СЪ  
ВЪННПЪОУТВЪРЖДАНАЕЪА  
КНЕЕНЪАВЛАЕРЪАКНЕ  
ВЪЧА. МЕНЕНОУСЪАНАИСА  
НАЕРЪАУСЪАЛЪЖЕННЛО  
ЕРНЕ. СТОМУАХЪПРОПОВАДЪ  
ЪШОМЪА. ИПРОУАБЪН  
РАДН. ТЪВРАТНННМЪАТЪВО  
РНА. МОЛАРОВАННННАНЕ  
ПОТЫННН: СЪ  
БЕЖЕЕСТЪПРОУВЪАХЪ  
НН. АНОПЪУАЖЕВОА  
ТЪОНОДЪПРОПЕДЪС

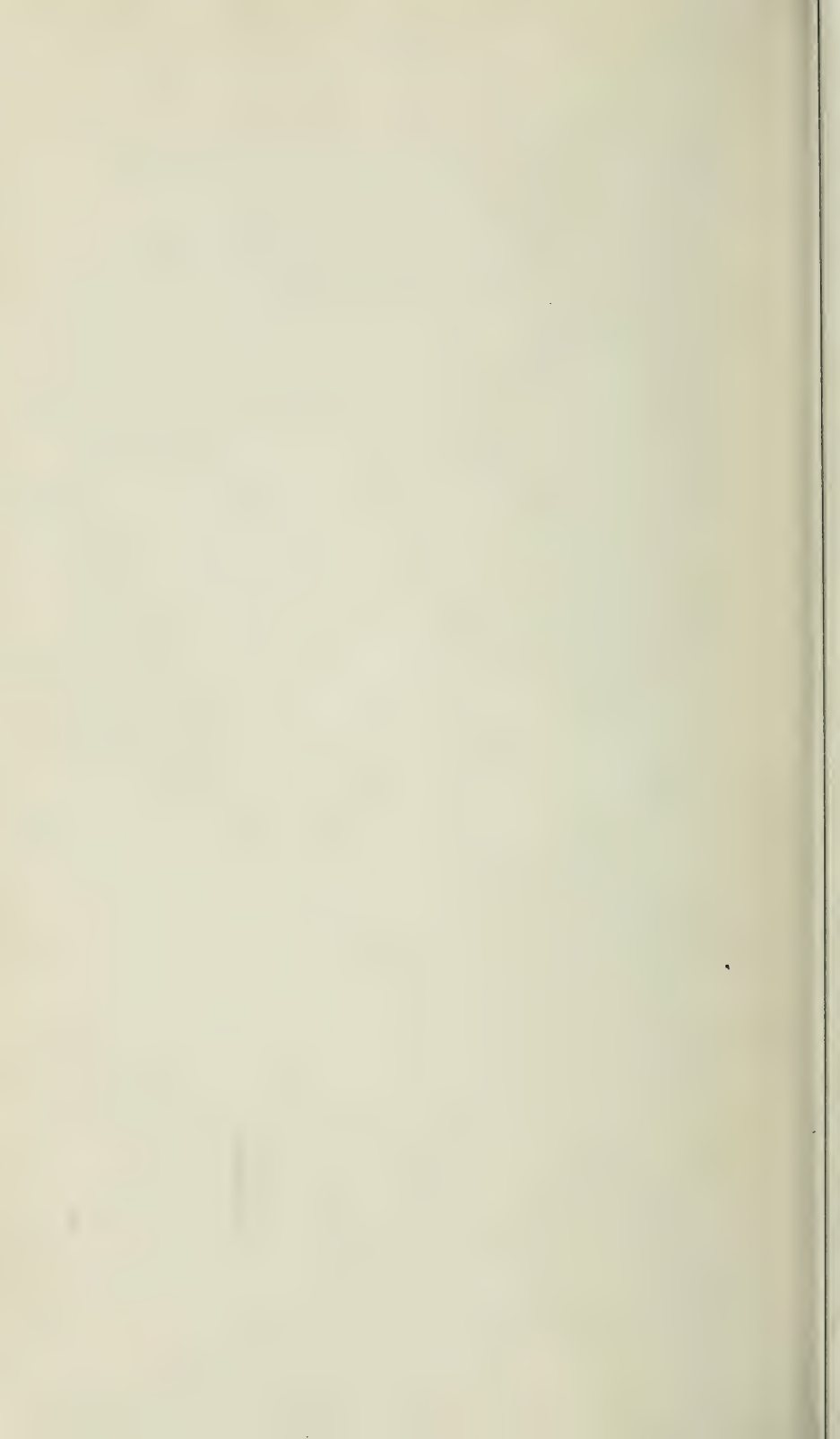
ВННАМО  
БДОУЧН  
НМОУЧЪХЪ...

ПОЛАННОУТНЖЕХОЦЮКАМЪИДННО  
Ю. ВЪДОУЩЕМЪЗКАМЪСЕ. ИАКОВЪ  
АИДННЪЗЕМЛЯЕГУПЪТЪСЪИСПЕЪ  
АННАХОЪБЪАМОЗЪОКРЪШНЪНЖЕВЪ  
ИСТЪАННША. ПЛАМНОУФЪЖЕНЪБЪВРАДЪННТРЕХЪА. ИДЪАВЪННЕННЪТО  
НЪИДА. ЕЪАДАННОШАНА. ИАЛОЖЕМЪЧЕНОТЪАСЕВЪАДЪША. АЖЕПРЕАВОН  
ШАЕЛЪТОУАБЕВЪША. АНОВННОЮ. БАТОУАБНАОУЕННА. СЪОЕННТАНН  
ШАНОУАДЪРАДНН. БЪАКОМЪНАЕЪАШЕННААДЪАЮЩЕ: СЪ  
ТЪВННОЖЕОУАНСАВЪЛОЖНША. БАХЪЖЕННЕВСАНО. ЕЪАДЪХЪНЕЧН  
СТОТЪАПРЕХОДЪАФЪСЪ. АНЕОЖИЕННЪНЕЧНОТЪА. АНОКОНВЕАННЪМА  
ТЪАМЪАМЪАФЪСАНОХЪЕДЪ. ИАЛОБЪЧННАСЪХЪТЪПЪТЪАМЪА: СЪ  
Е: АВЛАЕТОУДО. ИТОБЪАВЪРЪАТЪСАЕТО. АНОТЪАЕСТА. ИЖЕВЪЕРНН  
ИЗЪАИЗВЕАДЪН. ТЪСЕМУАЕНПЪТЪАВЪАНА. АЖЕНЕПРНАМЪАПОСЪ  
АНА. ПРЪЧЕННРАДНН

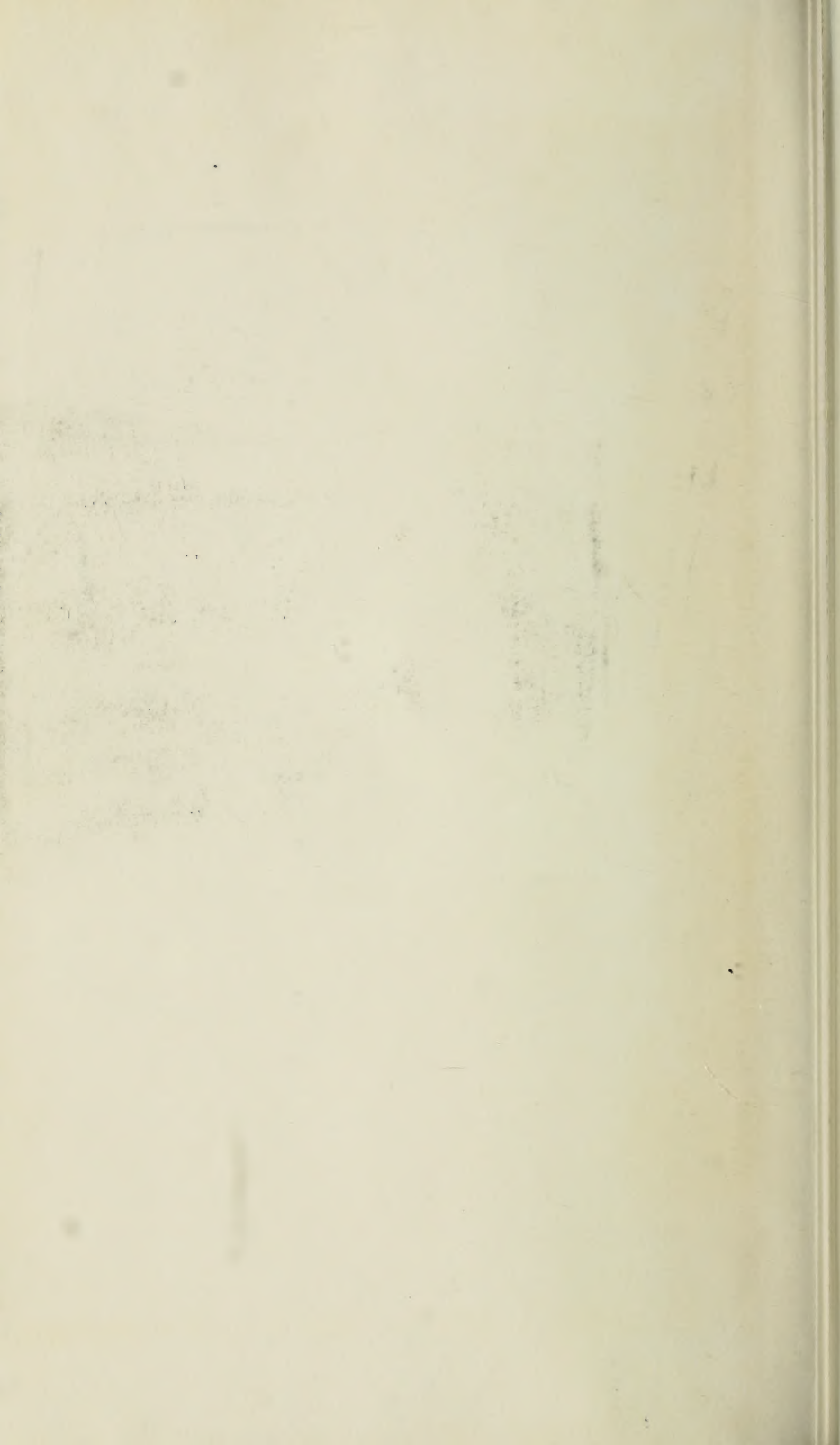
А ИАКОВЪАЛАННЕНННН  
ИЖАТЪАМЪАТЪБЕА  
ИЗЪАНОЖЕЖАЧЪА  
АВЕРНАПАВЛАПА...  
БЕ: СОВЪДА. ИСНОМЪАДЪ  
ТЪОУРОБОШЕНЪАДННН  
НЪЧННННННННННННН  
ЧЕАХЪУХОЧЕБАТОУАБЕ  
МОУЧЕННА. ААТЪХЪРА  
ИТОРЪА  
БЕЖЕЕСТЪПРОУВЪАХЪ  
НН. АНОПЪУАЖЕВОА  
ТЪОНОДЪПРОПЕДЪС













BS	Bible. N.T. Acts and
2617	Epistles. Church Slavic.
.5	1896
A4C4	Actus Epistolaeque
1896	Apostolorum palaeoslovenice

PLEASE DO NOT REMOVE  
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

---

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

---

UTL AT DOWNSVIEW



D RANGE BAY SHLF POS ITEM C  
39 11 12 25 13 016 0